

تفسیری کوردی
له که لای خوداوه ندی

تەفسىرى كوردى

لەكلامى خوداۋەندى

مىللى گەۋدە
مەلۇمى كۆزى

بەرگى ھەشتەم
جوزئى (24-23-22)

لەسەر ئەركى بەرپىز مام جەلال سەرۆك كۆمارى عىراقى فیدرال لەچا پدراۋە

ماڻي له چاپدانه وهى پاريزراوه

ناوى كتيب: ته فسيري كوردى له كهلامى خوداوهندى
 نوسهر: مهلاى گهوره (مهلا محمدى كوئى)
 بلاوكردنه وهى: نوسينگه تفسير/ بو بلاوكردنه وهى راگه ياندىن-هه وليير
 پيتچنين: على صلاح الدين
 نه خشه سازى: جومعه صديق كاكه
 خسته ت: نه وژاد كوئى
 بهرگ: نه مين مخلص
 بهروردى
 ده ستنوس له سهر: اسماعيل گه- شنو حمدامين- ارسلان رحمان محمد
 كومپيوٽهر: يه كه م 1430ك - 2009ز
 نوره و سالى چاپ: 2500 دانه
 تهرراژ:

 بو بلاوكردنه وهى و راگه ياندىن
 همونير- شهقامى دادگا - زير كوئى شيرين بالاص
 ت: ۲۲۲۱۶۹۵ - ۲۲۳۰۹۰۸ - ۲۵۱۸۱۳۸
 موبایل: ۰۷۷۰ ۱۳۸ ۷۲ ۹۱ - ۰۷۵۰ ۴۶۰ ۵۱ ۲۲
 tafseeroffice@yahoo.com
 tafseeroffice@maktoob.com
 altafseer@hotmail.com

﴿وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُنَّ﴾ (إطاعه) بکا، (سکوت) بکا، ﴿لِلَّهِ وَرَسُولِهِ﴾ بؤ خواو (رسول) ی ﴿وَتَعْمَلْ صَالِحًا﴾ (لازم) ه، بی (عمل) ی (صالح)، کاری (دنیا) و (دین) پیک ناکه وی ﴿تُؤْتِيهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ﴾ (مقابل) ی (عذاب)؛ بی له (أساس) ی (تفاوت) ی (جزا) ی (حسنه) و (سیئه) (عمل) ی (صالح) یان (أجر) ی (مضاعفه)؛ (مادام) (عمل) ی (صالح) بکه ن، چ له (زمان) ی (رسالة) ت په ناه (چ له دوايه)؛ (تقييد) به (زمان) نيه ﴿وَأَعْتَدْنَا لَهَا﴾ بؤ ئه وکسه ﴿رِزْقًا كَرِيمًا﴾ (زیده) یی له (دنیا) و (آخرهت)؛ دواى (وفات) ی (رسالة) ت په ناهيش، (أمهات المؤمنین) به (غايهت) ی (حُرْمَت) و (رفاهيهت) ژيان له (آخرهت) يش له (خدمهت) (سید الکونین) ن (کریم) ه؛ (أساساً) به (معنا) ی (سخی) نيه، وه کی (إنسان) (فهم) ی ئه کا (قاموس) به (کثر) (معنی) ئه دا، وه (سید) ی (عظیم القدر)؛ (کریمه)؛ به (أرض) ی (طیبه) ئه لئن، که (مُنْبِت) بی؛ (ممکن) ه له وه به (إنسان) (سخی) بَلَّيْنِ: " (کریم) " وه (کَرَم) (مقابل) ی (لأمة) ه. زوبانی کوردی (مقابله) ی (مفردات) ی (عربی) پی ناکری ﴿يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ النِّسَاءِ﴾ (نساء العالمین)؛ (أولین) و (آخرین) (من بدأ البشر إلى يوم الدين) لیره (مقصود) (تفضلی) نيه؛ تا (حاجهت) به (تقييد) بکات؛ ئه وانه خو یان له (جههت) ی (فضیلة) (مُتفاوت) ن (بعض) ی له (أمهات المؤمنین) هیچ ناوو ناوبانگی نيه؛ (أماً) هه موویان هه م دهم و هه م سه رو هه م پازی (رسالة) ت په ناه) ن؛ ئه و (نسبهت) ی له (بین) ی میردو ژن دایه، ئه و بی په رده و (حجاب) ه له (بین) ی باب و کچ دانیه؛ کچ هه رچه ند له (غايهت) ی (فضل) و (زه کا) و (شرافهت) دابی، بؤ بابی نابیتته (محل) ی (أسرار)؛ ژن شوشه یی (ناموس) ه؛ پاوانی (إنسان) ی به (غیرهت) و مه ردی یه؛ (إحترام) و (حفظ) ی (ناموس) و (عرض) ی (إنسان) ی (عالی) له سه ر ژن، له (أتم) و (أهم) ی (واجبات) ه؛ (وکذا) (سر) پویشینی زور (مهم) ه بویه ئه فه رمووی: ﴿إِن اتَّقَيْنَنَّ﴾ ئه گه ر خو بیاریزن، ئاگاداری خوتان بکه ن ﴿فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ﴾ (خضوع) و نه رمی به قسه مه که ن؛ قسه نه رم و به نازو نووز مه بن ﴿فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ﴾ ئه وانى

(مؤمن) یان، گه وره یی (زوجات) ی (نبی) (أمهات المؤمنین) یان، وا له دل جی گیر بوه، به (وهم) و (خیال) دانایه، (أدنی) (خیال) ی به دلایان دانایه، ئه و (حرمت) ه. بپوا. زور (عجایب) ه، ئه وانه ی ژن ئه په رستن، (طبیعی) هه موو ژنی ناپه رستن؛ كه سى زور جوان و (ممتان) ئه په رستن؛ به و (وهم) ه كه (إلهی) (حسن) بو خوی (خلق) ی كرديه، له بهر ئه وه، ئه و ژنه نه خوی (میل) ی ئه كا، نه كه س ئه توانی به دلایا بچی، (مسئله) ی (زواج) و (مه واج)؛ به لكو ئه بی به (معبوده)؛ (أما) ئه وی (منافق) بی (میل) ی حیزی هه بی، (لازم) ه خولی پاراستنی (حتی) (بأبعد وجه) (فی الحقیقة) ئافره ت كه به نیزی قسه بكا دل بوی ناجولیتته وه ﴿وَقُلْنَا قَوْلًا مَّعْرُوفًا﴾ باش و دوور له تۆمه ت، ئه و ژنانه ی ئه مپو له گه ل پیاوان به (مكشوف) ی (مجالسه) و (إخطلاط) ئه كه ن، هه رچه ند زور (راقی) ن به (ثقافة) ن (أما) به (بؤدره) و (ته والیت) و قسه ی نه رمه حیزانه، (جلب) ی (نظر) و (میل) ئه كه ن، وه (أغلب) ی خویان تیوه ئه گلین ﴿وَقَرْنًا فِي بُيُوتِكُنَّ﴾ له مالی خوتان دانیشن، مه خولینه وه، ئه و مال و مال مه كه ن، (بیت) ی (أزواج) ی (نبی) (نیسه) بو (رسول) یش ئه درى، بو ئه وانیش، (مادام) ئه وانه (إلى الممات) (محجون) مان، نابی (مسكن) یان هه بی؟ نازانم ئه و هه رایه هه رایه ئه مپو چیه؟ خانی ژنانی (رسول) بوچی بستینن؟ (سیدی آلوسی) له (تحفة إثنی عشرة) ی گه لی (مباحث) ی (نزاع) ی (بین) ی (سنة) و (شیعه) و هه ر ئه گیری، له (تفسیر) (إیراد) ی ئه كا، زور به (فائدة) یه، (أما) لای (حقیر) ئه و هه را هه رایه گوم كری باشتره، بی (لزوم) ه، هه ر چه نده ئه مپو (شیعه) ده ستیانه (لكن) (سیاسه) له قه بو زیان ئه داته وه؛ ئومیدم وایه به (غلبه) ی (علم) و (مدنیة) ی (عصری)؛ ئه م (تشیع) و (مشیع) ه نه مینى ﴿وَلَا تَبْرَجَنَّ تَبْرَجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى﴾ خو به ده رمه خه ن، به (تكبر) و له نجه و لار مه پون؛ (محاسن) به ده رمه خه ن؛ (ابن عباس) له بهر (جاهلیة الأولى) ئه پون بو (ماقبل التاريخ)؛ (بین) ی (نوح) و (إدریس) ئه و (مدّه) یه هه زار سال بوه یه كى ئه لی (بین) ی (آدم) و (نوح) (800) سال بووه، یه كى ئه لی: (بین) ی (نوح) و (إبراهیم) نالی (مد) چه ند بوه یه كى

ئەلئى: (زمانى (نمرود)؛ (جاهلية الأولى) (زمانى (إبراهيم)؛ (جاهلية الثانية) (زمانى (محمد) ﷺ؛ ياخود (أولى) (زمانى (داود) و(سليمان) (قيل): (ما بين موسى وعيسى) (قيل): (ما بين عيسى و محمد)؛ په كو ئەمه چيه؟ ئەو (أدوارى (أمومت) ه (ثايا) (أمهات المؤمنین) ئەيزانى چيه؟ چى تيا ئەكرا؟ (سُبْحَانَ اللَّهِ) له (بعضى) (أدوارى (غابر) (أحوالاتى) وا له (بينى) (نير ومي (جرايانى) ئەكەرد، كه له (زمانى (رسالة) (په ناه) (نهك (حرم) (انى (محترم) (انى (رسول) (أكرم)، ژنه دووم و قهره ج (نهى) (يان لى ناكروى (ياربى) چه ند بى تاگان! (زمانى (قوم) (دوور كه وتنه وه له (شرائع)، (زمانى (جاهلية أولى) (نظر) به (زمانى (رسالة) (جديد)؛ دواى (خاتم الرسول) (بووه (جاهلية) (مدنى) ته شاي ژنه (ئاوروپايى) و(ئەمريكايان) كه باورپكه له هيچ (عصرى) (ابووبى)؛ خوژيا به (حال) (طبيعى) (ياوهكى (پياوان (تبرج) (يان كردبا؛ (لكن) (تبرج) (يان زور (مُسْرِفان) (هيه، وه بى (لزوم) ه؛ ژنى گه وره، ژنى گه وره كان بو (حفلات) (ده عوهت) ئەكرين؛ وهكى كچه تيمى (عادى)، خه ريكي سوړاو سپياوو (زينهت) له خوډان و(كشفي) (به دن) (ن شتى) وا له بهرته كه ن؛ كه مى (بينى) (ناوك) و(بينى) (نيو رانيان ئەپوشن) (باقى) (مكشوف) ه؛ له سه ر (مائد) (ملوك) آن داده نيشن؛ ئەو (أحوال) ه (سيرايت) (ى كرديه بو ناو (مُسْلِمَان) (انيش)؛ (حتى) (سترى) (ئافرهت به (عيب) ئەزانن؛ باشه ئافرهت (تبرج) (بكا) (أما) (تبرج) (ى (جاهلية) بو (بشر) زور سه يره؛ ئەوهى لاي ئيمه زور (عيب) ه زور (عار) ه زور بى (غيره تى) و (ناموسى) (يه (ئاوروپايى) (أبداً) (مبالات) (ى پى ناكهن؛ به لكو لايان زور جوانه (حقيقة) به (مسئلة) (ى (كشفي) (ى ژنان و(رقص) و(سه ماى (سينه ما) (يان، (ئاوروپايى) (بابلیم) (مسيحى) (موفق) (بوون به سه ر فه وتانى (دين) و(غيرهت) و(ناموس) لام وايه (حاجهت) (ناكا به باسى (خروج) (ى (حضرتى عائشة) بو لاي (بصر) له (مسئله) (ى (قتل) (ى (إمام عثمان) چونكى ژنه (إيرانى) (شيعه) (كانى (على) له سايهى (رضا شاي په هلهوى) (هه موى هاتنه دهر من (أساسا) (هزم له (بيان) (ى ئەو (ماجرى) (يه نيه؛

ئاره‌زوی (محو)ی ئەکه‌م ﴿تَلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ﴾ ئەم‌پۆ چاره‌سازی بۆ (ئاسلامیة) (لازم) ه؛ كه‌س گوئی ی ناداتی (عُلما)ی (شیعی) و (سُنی) چی قازانجیان بی، دوای ئەكه‌ون (تَبَرُجَة)ی (تَبَرُج)ی (ثانی) ته‌ماشاکا؛ (فساد)ی (دین) و (دو‌نیا)یه؛ پۆژی هه‌زار (مَجَائِع) ئەقه‌ومی له (جِهَة)ی بی (دین)ی ئەگه‌ر له (جِهَة)ی (دین)یا (ئه‌وروپایی) آبرووی (دین)یان ئەبرد تا (ئه‌وروپایی) و ابن (تابع)ی (هوا) و هه‌وه‌س بن؛ وه‌ (عالم)یش کولای (تَقْلید)یان بن (بَشَر) (إصلاح)ی نابی؛ به‌ (مليون)ی وه‌کی (قادیانی) و به‌ (مليار)ی وه‌کی (بابی)، (واقعا) له (ده‌ور)ی ئەو (رسول)ه نوئی یانه، شه‌پو شوپ (فسق) و (فجور) و (سَيِّئَات) و (وقایح) و (قبایح) و (زنا) و به‌ فریدان و (قَتْل) و (سَلْب) و (إحراق) و بی (ناموس)ی و (دیو‌ثی) و (گه‌وادی)؛ (أَنَا فَأَنَا) له (نما)دایه؛ به‌سه‌ر (دنيا) یا (سیرایه) ئەکا؛ با ئەمه‌ (معجزه)ی (رسول)ی (إسلام) بی ﴿وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ﴾ نوژی (فرض) ﴿وَأَتِينَ الزَّكَاةَ﴾ (زه‌کات)ی (واجب) دیاره‌ (ده‌وله‌م‌ند) ئە بن ﴿وَأَطَعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ له (عموم)ی فه‌رمایشت، چ (أوامر) چ (نواهی) ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ﴾ به‌ (تشریح)ی ئەو (أحكام)ه؛ به‌و (أوامر) و (نواهی)یه، به‌و (نُصْحِه) به‌ (وضع)ی ئەو (آداب)ه (ملوک) آن ﴿لِيُذْهَبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾ ئەو (إراد)، (إراد)یه (تشریحی)یه؛ وه‌ ئەو جو‌ره (إراد) به‌و (طرز)ه له (حق) (أمة)یش (وارد)ه؛ (إستحال)ی (مُراد)ه (كَسْب)ه به‌ (سعی)یه؛ لا‌بردنی (أمور)ی (قَدْر) و نالایه‌ق له (آداب)ی (مُعاشرة)ی (جاهلیة الأولى) وه‌ پا‌ك کردنه‌وه‌ی (آل و بی‌ت) به‌ (إتباع)ی (أصول)ی (مُقَرَّر)یه، (دائر) به‌ (تربیة)ی (عائلة)؛ ئەو (آداب) و (تربیه)ی (عائیله) بۆ (أهل) (رسالته‌ په‌ناه)ی له‌به‌ر (عُلوی)ی (مَقام) (حضرة)ی (خاتم الرسول)، (سید الكل) (ناموس)ی (أكبر)، (روح القدس)ی (مُجَسَّم)؛ (مُحمد المصطفى) (ناموس)ی (سید الكونین)؛ شاهه‌نشای (أهل) (غیره‌ت) و (حَمِيَّة) (معصوم)ه (مصون)ه؛ (حَرَم)ی (نبی) (ذی شأن) وه‌ك (دُرّ)ی (مكنون) له (صَدَف)ی (حیمایه‌ت)ی (إلهی)دا (محصونه)؛ (موراد) له‌ (آل و بی‌ت) لی‌ره‌ (أمهات المؤمنین) (زوجات)ی

(طاهرات) (طیبات) ی (أطیب الأَطیبین) ه له دوايه له (تفسیر) ی (ابن جریر) دیم (نَقْل) له (عکریمة) بانگی نه کرد له بازاران نه ی فه رموو: نه و (آیة) ه له (حَق) (نساء) ی (نبی) (وارد) بوه منیش (على ملاء الناس) له هه مو شوینئ نه لیم: (مُراد) له (آل) لییره (زوجات) ی (نبوی) ن؛ باسی (على) و (آل) ی لییره نیه (عَبَّاس) و (سائری) (أقارب) ی (رسالةت په ناه) (موضوع) ی (بحث) نین؛ قسه له وان نا کرئ بی جئ یه؛ وه کی (آل و بیئت) ی (إبراهیم) (غیر) ی باسی که سی تری تیانیه (ملایه) (عربی) بزانی جوو بی دیان بی بت په رست بی؛ بنو پریته نه م (سورته) ه له (أول) ه (آخر) ی تی بگا له (أهل البیت) (غیر) ی (أزواج) (فهم) ناکا خوئی ژیر (نعل) ی (زهراء) (كحل البصر) ی (محمد) ی (جلیزاده) ی (أما) خوا نه زانی لییره (داخل) ی نه و (کلیمه) یه نیه، به لئ به (على) و (زهراء) و (أولاد) نه لئین: (آل بیئت) باشه (مبارک) ه (جناب) ی (رسول) نه وان هی خسته بن (عبا) فه رموو ی نه وان (خاصة) له (آل) ی منن؛ خواهه پاکیان که (بنی هاشم) و (بنی مطلب) له (بابی) ی (زهکات) (آل) ن؛ به سهر چاو، قسه م لی نیه (إنکار) ی ناکه م؛ (لکن) هیچیان لییره (مُراد) نییه؛ وه (إرادة) (إرادة) یه (تکونی) نیه (السَّلام) (أول) و (آخر) نه به (تصریح) نه به (تلویح) نه به (أمر) نه به (رَمَن) نه به (إشارة)، (إشارة) یه بووان نیه؛ (أئمه) ی (آل و بیئت) (معصوم) نین؛ لییره من (حق) م به سهر وه نیه خوا نه یزانی (معصوم) ن یان نا به لی (بنا) به قسه ی (شیعه) (معصوم) ن؛ چونکی چی بکن، گونا ه نیه وه کی (أشاعیره) نه لئین: هه رچی بیکا دهر (حق) به (عبد) ی بی چاره، نابئ به (ظلم) ژنی (رسول الله) له و (جیههت) ه که شیشه ی (ناموس) ی پیغه مبه ریان (تودیع) کرایه؛ (فوق الكل) (وَلَوْ) کچه گاوان وشوان بن (مَعَ أَنَّهُ مِنْ حَيْثُ الْعِلْمِ وَالْمَقْدَرَةِ) (عائشة) بو هه موو (عالم) ی (إسلامیه) جای (إفتخاره) باوه رمه که ژنی وا بووی وه یی (حتی) ژنه خوینده واره کانی (عصر) (غایه) به (علم) و (ثقافة) ناگه نه (حضرة) ی (عائشة)، نه و (علم) نه و (زکا) یه نه و (نطق) ه نه و (بلاغه) نه و (حکمة) نه و (عقل) و (شعور) ه که خوابه وی (کرم) کردیه و ابزانم به ژنی تر نه دایه نه وی (مسلمان)

ساغ بی خیزان و کچ و کچه زانا خویش و (أقارب) ی (رسول الله) (أهل) ی (ایمان) ی خوش ئهوی؛ نابی به دوژمنی چتاقیان ئه و شه پ وشو پ (فُتْنَة) ی له (بَیْن) (صحابی) یان (جاری) بوو (غیماظ) ی لی ئه کا؛ ئه لی: ﴿تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ﴾ با ئیمه کاری چاتر بکه یین ریك که وین، (محافظة) ی (بَقِیَه) (دین) و (وطن) بکه یین؛ با هه موو (عالم) بزانی ژن له (نظر) (دین) ی (إسلام) زور (مُحْتَرَم) ه (حجاب) ی بو (حفظ) و (حُرْمَة) وه کی شوشه وات له ناو (صندوق) آن ئه ندری تا به (سلامة) بگاته جی؛ ژن ئه وه نده به (حُرْمَة) ه (دینی اسلام) بو (میلیون) ی لیره پی نادا ژنی به پوتی (رقص) و سه ما بکا، له بهر چاوی خه لکی، سه ییری (ئه وروپایی) هه لیان ئه په پینن؛ وه پی یان ئه لئین: (سَیِّدَات) ! (تمام) ! ئه گهر حه زت له (روایات) ه (مُراجعه) ی (تفسیر) ی (روح المعانی) که؛ دوو (کَلِیْمَة) ی سه یروکه: (شیعة) لایان وایه (رسول) (معصوم) نین؛ (أئمه) ی (معصوم) ن؛ (ملا) یانی ئیمه و ئه فه رموون (رسول) (معصوم) ن (أولیا) و (أئمة) ی (شیعه) کان لای ئیمه و ئه وان له (دَرَجَة) (عُلَیَا) ن له (وَلَایَة) دا (محفوظ) ن (بنا) به فه رمووده ی (شیخی نابلسی) (معنا) ی (محفوظی) (یعنی) گونا ه (تأثیر) یان تی ناکا چونکی ئه وه ی ئه ی که ن له (لَوْح الحفوظ) ئه ییینن که له سه ریان نوسراوه؛ (فعلى هذا) (مُطیع) و فه رمان به ردارن (علما) ی (نظر) هه رچه ند ئه لئین هه رچی بی خواله سه ر (عبد) ی نووسی یه؛ (أما) کردنی گونا ه له (مُشاهده) ی نوسراو نین بو ئه وانى (مؤمن) ئیتر گویت لی بی ﴿وَأذْکُرْنَ﴾ بو (ناس)، یا (دائماً) بیخوینه وه، (نسیان) ی (عرض) م کردن (أول و آخر) (خطاب) له گه ل (زوجات) ه ﴿مَا یُتْلَى فِی بُیُوتِکُنَّ﴾ له (طرف) (رسول الله) وه ﴿مِنْ آیَاتِ اللّٰهِ﴾ (قرآن) ﴿وَالْحِکْمَة﴾ (أحادیث)؛ (حکم) ی (شخصیات) (مستوره) نا ﴿إِنَّ اللّٰهَ کَانَ لَطِیْفًا خَبِیْرًا﴾ ئه زانی (مُدْبِرَة)؛ دواى (خطاب) ی (أل) ئه فه رمووی: ﴿إِنَّ الْمُسْلِمِیْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ﴾ (عام) له (أقارب) و (أجانب) و (أل) (زکات) و به رات؛ ئه وی (مُطیع) و (مُنقاد) بی ئه دی ئه مه خویه تی، (إمتیاز) دان به (أشخاص) و (طوائف) و (عائلات) له (دین) دانیه ﴿مُؤْمِنِیْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ﴾ به راستی،

(إيمان) ﴿مُحَكَّمٌ﴾ له ناو دل ﴿وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ﴾
 راست گو؛ ﴿قَوْلٌ﴾ و ﴿فِعْلٌ﴾ (مطابق) ﴿وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ
 وَالْخَاشِعَاتِ﴾ له نویژدا یا (عام) ﴿وَالْمُتَّصِدِّقِينَ وَالْمُتَّصِدِّقَاتِ﴾ (مفروضة)
 ﴿وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ﴾ (صوم) ی (رمضان) ﴿وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ
 وَالْحَافِظَاتِ﴾ (إلا على الوجه المشروع) ﴿وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ﴾ له گه ل
 (خشوع) و (جلال) (تعظیم) نه وهك نیستا له سهر زوبان به (واسطه) ی (الله الله
 الله) ی دهرویشان (نعوذ بالله) نه وهند سووکه (إنسان) چه ز ناكا ناوی خویان له
 سهر زوبانا بی؛ بوویته (مدار) ی (کلام) و سویندی به درو ﴿أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ﴾ (بلا
 تفریق) ی (أجناس) و (أنساب) ﴿مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾ نایه ته (تقدير) و (حساب)
 لام وایه، هیچ (سبب نزول) ی (پی) ناوی؛ نه و (تعمیم) ه (غایه) به جی به زور
 (مناسب) ی (مقام) ه (موافق) (حق) و (حقیقة) و (وضع) و (شرع) ی (ربّ
 العالمین) ه ﴿وَمَا كَانَ﴾ نه بوه، (غیر) ه (قابل) ﴿لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ﴾ نی (منقاد)
 راست و دروست ﴿إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ﴾ (حکم) یان کرد به (حکم) ی (جازم)
 نه و (قضا) یه ش (تکلیفی) یه؛ (حکم) ی (رسول) - من حیث هو رسول - (حکم) ی
 (مرسل) ه ﴿أَمْرًا﴾ هه رچی بی ﴿أَنْ يَكُونَ لَهُمْ﴾ بو (مؤمن) و (مؤمینه)
 ﴿الْخَيْرَةَ﴾ (إختیار)؛ (لازم) ه (إطاعة) بکه ن نابی سهرپیچی بکه ن ﴿مِنْ
 أَمْرِهِمْ﴾ (امر) ی خوا و (سول) یا (أوامر) ی خویان، که (لازم) کراوه، (جمع) ی
 بو (رعایه) تی (امر) ی (إجتیماعی) یه ﴿وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ (مخالفه) یان
 بکا ﴿فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا﴾ (ولو حسب الظاهر) به باشی بزانی؛ (آیه) (دائر) به
 (تزویج) ی (زینب) ه (بنت) ی پیووری پیغه مبه ری خوشکی بابی (أمیة بنت
 العبدالمطلب) له (زید) ی؛ (نازل) بوو (أصحاب) ی (کرام) نیرومی، (مقابل) ی
 (حکم) ی خواو (رسول) ی گهرده نداده بی (إطاعة) بووین ﴿وَإِذْ تَقُولُ﴾ یادی
 که ﴿لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ﴾ به (إیمان) که وته ژیر (تربیة) ی توو ﴿وَأَنْعَمْتَ
 عَلَيْهِ﴾ (نعمة) ی (فوق الحیاة) (إتخاذ) ت کرد به (وَلَدٌ)، له (أعظم) ی خانه دانی
 جهان؛ پورزای خوت لی ماره کرد؛ پیّت نه فه رموو: ﴿أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ

اللَّهُ بِيَّگَرَه (طلاق) ی مه ده؛ (وَلَوْ) له سهرت گران بی ﴿وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ﴾

وا دیته دلم؛ (جَنَاب) ی (رسالهت په ناه) له (آیة) ی (صدر) ی (سورهت) (دائر) به (نَفِي) (تَبَنِي)، (وارد) (خاطر) ی (عاطر) ی بوه؛ وه ترساوه، که خوا (حُكْم) ی بکا؛ وه (ممکن) ه وه کی له (بعض) ی بزرگان (نَقْل) کرایه؛ نه وه ی به (طریق) ی (وَحِي) بؤ (كَشْف) بووبی ﴿وَتَخْشَى النَّاسَ﴾ (أَرَجِيْف) و(طَعْن) ت لى دهن (ذاتاً) نه مپوش نه و (مادّة) یه کیکه له (مطاعن) ی (مسیحی) یان؛ نا (شکری) نه بی (قوة) مان (صَرَف) بوو له (دفع) ی (مطاعن) ی (مسیحی) و (شیعان) ﴿وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ﴾ نه وه ی (أمر) ی وی بی به (کمال) (نشاط) (قبول) ی که ی؛ گوئ نه دیه (هذیان) بی (عار) ان، که خو یان به هه زاران (مطاعن) (مطعون) ن؛ (أماً) بلّی ی به (ظاهر) ی شتیکی نه فهرمو وه له دلدا شتیکی تر (حاشا) نه وه له (إنسان) ی (صاحب ضمیر) ناوه شیتته وه چ جایه (رسول) (طهیر)؛ (دخلك) (اعتبار) به (حیکایات) خوانان مه که؛ (روایات)؟ (نعوذ بالله من الروایات) (خصوصاً) نه وه دهسته کانی بی (فهم) وبی نه ندیشه له (عواقب) ره شیان که نه وه ﴿فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا﴾ (طلاق) ی داوه (عده) ی چووه ﴿زَوَّجْنَاكَهَا﴾ لیمان ماره کردی؛ (یعنی) به (قطع) ی (أمر) مان دا به (ماره) کردنی؛ (كأنه) له بهر (إعتنا) (جنابی حق) خو ی (مباشره) ی (عقد) ی (نکاح) ی کردیه؛ تاله (قاعد) ده رنه چی؛ (وَإِلَّا) پاش (أمر) ی خوی چی پی ناوی؛ نه وه ش بؤ؛ ﴿لَكِي لَا يَكُونُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ﴾ گرانی؛ واقعا نه گهر خو ی نه ی کردبا، گران نه ما؛ (إستکراه) یان نه کرد (صاحب) ی (شریعة) شتی وا خوشی بی کار له سهر دلان خوشتردی ﴿فِي أَزْوَاجٍ أَدْعِيَاهُمْ﴾ (مُتَبِنِي) ﴿إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا﴾ وه (عدة) یان چوو؛ نه وه (معلوم) ه بی (عدة) نابی ﴿وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا﴾ (أمر) ی (تکوینی) قسه ی لى نیه، (مُخَالَفَه) (غیر) ه (قابِل) (وَكَذَا) (أمر) ی (تکلیفی) له سهر (مُسلّمان) ی ساغ، وه کی (تکوینی) یه (قطعاً) ده ی هینیتته جی نه و جا گوئ له (شیعان) که؛ چون نه بی نه و ژنه خوا (ماره) ی

کا له (رسول)ی؛ ئه‌دی (فاطمة الزاهرا)و جگه‌ر گۆشه‌ی (رسول)ی (اکرم) له (علی مرتضی)خوا لێ ی ماره نه‌کا؟ بپۆ بۆ ئاسمان؛ گۆبه‌ندی (ملائکة)و (حوری)یان؛ (خطبة) و (خطبة)ی (کبریائی) (إحتفال)ی زه‌وه‌ندی، وا له ئاسمان کرایه! له (عه‌ردی) له‌و چه‌ند پۆژانه بۆ (فوزیه)و (شاپور)ی نه‌کرا بی نا(شکر)ی نه‌بی له عارده‌ش چ نه‌بوو (فی الحقیقة) گه‌ لێ که‌س (تابع)ی (هوا)و هه‌وه‌سی ئه‌بی له (روح) و (حقائق) و (مزایا) ناگا، یاخۆی تی ناگه‌یه‌نی؛ (تنزیح)ی (کبریائی) لێره له‌به‌ر(رفع)ی (حکم) یکه له (أحكام)ی(جاهلیة) وه (صریح)ی (آیة) (عله) ئه‌گه‌ینی (زه‌راء) له (طرف) باوکی (رسالت په‌ناه) له (علی) (إنکاح) بکری چ (إجاب)ئه‌کا ئه‌و (تکلیف)ه بده‌یته به‌ر خوا؟ (بعض)ی له‌وانی (سنی)ش په‌له په‌لێکی ئه‌که‌ن بۆ (صدیقه)، (لکن) (حاجة) نیه؛ ئه‌گه‌ر تی بگه‌ن ده‌زانن (حق)و (حقیقة) چیه (أم المؤمنین) (زینب)ه (حق)ه له‌جی (إفتخار) (شکر)ی خوا بکا؛ درابه‌کی؟ بوه ئی کی؟ (مه‌گۆ پای عزه‌ت به‌ر أفلاک نه‌هی بگۆ روی إخلص به‌ر خاک نه‌هی) ﴿مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ﴾ (أدنی)یه ﴿فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ﴾ له‌وه‌ی خوا داناوه له (دیوان)ی خۆی ﴿سُنَّةَ اللَّهِ﴾ (فطری) (شرعی) ﴿فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ﴾ له (رجال)ی (دین) و(رسل)ی (کرام) وانه گه‌ لێ شت (إمتیان)یان بوه؛ با(رسول) له چوار ژن (زیاد)تر بینی، چیه؟ (بعض)ی له رابردوان ئه‌لین: هه‌زار ژنی بوه: نیرومی بۆچی (خلق) کراین؟ دیاره (فطرة) (إجاب)ئه‌کا؛ (شرعة) (تعديل) ئه‌فه‌رموو (حل) و(حرمة)به‌ دووی سی یی (تعلق) نابه‌ستی؛ (ماده)یه‌که؛ له‌گه‌ل یه‌کی له‌گه‌ل هه‌زار؛ (غایه‌ت)ی (تحدید) له‌به‌ر(مصلحة)ی (معشاة)ه لام وایه، ئه‌وه‌ی (شریعة)ی (إسلامی) ئه‌یه‌وی (إجرا)کرا با؛ ژنی بی میرد، میردی بی ژن نه‌ده‌ماوه؛ (دیوٹ)ی (گه‌وادی) (منکوبی) (قه‌حیه‌ی) نه‌ده‌بوو؛ ژن به‌و (نوع)ه له (حد) ده‌رنه‌چوون؛ (رسول) بیوه ژنه‌کانی گه‌وره گه‌وره‌ی ئه‌هینان؛ ئه‌یتوانی ئه‌وه‌ی هینایی(ماره)ی ئه‌کرد؛ (حظ)ی (نفس) با کیهان کچی ناسک و نازداره ئه‌یهینا(ماره)ی ئه‌کرد؛ (حتی) ئه‌وه‌ی (ایمان)ی پی نه‌بوو، به‌دا ماوی

وی (فخری) نه کرد؛ جوو له (وهقت)ی خوئی (ئه وروپا) ئیستا؛ به ژن زۆر هینان، (طعن)یان له (رسول)ی (أعظم)بی (معنا)یه (عجایب) (طعن)ی (ئاروپایی) یان کۆنه قسهن (بین) (بین)ه نوئی ی ئه که نه وه، ئیمه له بهر (دین)نه بی، نه توانین (طعن)ی وایان لی دهین جه رگی یان بپرین؛ (لکن) (رسول) الله (خوئی) (مانع)ه (حتی) ئیمه له بهر (ایمان) ئه و قسه ی بی (معنا)ی جوو و (سائر)ه له (حق) (رسول)ه کان ئه ی کهن (رد)یان لی ئه دهین (توجیه)ی جوانیان بو (بیان) ئه فهرمووین: (صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدُ) (حق) ت له سه ر (عالم) زۆره؛ (آداب)ت (عالی)یه وه (نیة)ت پاک و (تربة)ه ﴿وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدْرًا مَّقْدُورًا﴾ چ (تشریعی) چ (طبیعی)؛ ته ماشی (نجوم) و (سیارات) و (ثوابت) و (أنواع)ی (حیوانات) و (أشجار) و (نباتات) و به (قدر) (حال)ی (أفراد)ی (إنسان) و (أشیا)ی تر؛ بکه؛ (تفاوت) چه ند زۆره، (رجال) به هزار (ده رجه) (تفاوت)یان هیه؛ ئیوا هیه نه توانی (جماعه)ی له ژنان به (عداله) (إدارة) بکا؛ ئیوا هیه له گه ل یه ک ژن هه ل ناکا؛ (ممکن) نیه به هیچ (شریعه) به یه ک (نهج) بنوریته (أفراد) و (أصناف) و (أهالی) (بقاع)ی (مختلفة) له (أعمال)ی (مُتفاوتیه) آنزیا ده (شریعه) (إسلام) (طبق)ی (فطرة) (ذاتاً) زۆر (ده فعه) م وتیه: (قرآن) و (أکوان) هه ردووک له (طرف) (ذات)ه کن (تحالف)یان نابی قسه له (قضا و قدر) نیه؛ ئه وانى پابردوو ﴿الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ﴾ ئه وه ی خوئی پریان سپیری ئه یگه یین ﴿وَيَخْشَوْنَ﴾ له گه ل (رسالة) و (تقرب) لی ی ئه ترسن ئه وه (خلاف)ی فه مووده ی (إلهی) بی نای کهن ﴿وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ﴾ (خصوص) (دائر) به (تبلیغ) پیغه مبه ری ئیمه (خشية)یکى وای نه بو له به ری (کتم)ی فه رمایشتی خوابکا؛ (غایه)ی له زوبانان ئه ترسا؛ (أما) ئه بی له وه (نوع)ه شته (رسول)ی (مُصلِح)پی له (نفس)ی خوئی بنی ﴿وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا﴾ له سه ر (أسرار)ی (قلب) و (أعمال)ی (جوارح) (حضرة) موسی له (أول) وه ترسا له (فرعون) پیش (تبلیغ) بی کوزی؛ (ذاتاً) (محکوم) بوو به (إعدام) (بعد الرسالة) ئه زانن، چون له (مواجه)ی (فرعون) پاره ستا؛ چی فه رموو، چی کرد؛ هه رچه ند له (غیر)ی

خوا له كه س نه ترسابن (أُمَّ) (إِحْتِرَاس) يان كرديه بئ (مُبَالَات) نه بووين؛ مه گهر (وَعَدَى) (قَطْعَى) يان وه رگرتبئ؛ به لئ (إِحْتِرَاس) و (إِحْتِرَاز) و ناگادارى، خو پاراستن (لازم) ه؛ (أُمَّ) (تَقِيَّه) (سِيَّاسِيُون) و (مُنَافِق) آن - كه پيشه ي شيعانه - ئه وه بؤ (صاحب) (ده عوهت) ه كاني (دمار) (حيزى) (ملعون) (حِيَال) (مَكَار) (مُخَنَّة) ه؛ مه ردى (مُصَلِح) دووره، له و (نَوَع) ه (تَقِيَّه) له هه موو كه س له و (تَقِيَّه) (حيزانى) يه، دوورتر (إِيمَام) (على) يه؛ مه ردى مه ميدان (صاحب) شمشيرى بوران (أَسَدُ اللَّهِ الْغَالِب) له كئ؟ ئه و (تَقِيَّه) له كئ؟ ئه مړو (دَوْل) (مُعْظَمَة) (صاحب) (سيادة) (إِحْتِرَاس) بؤ هه زار سال له وه دوا ئه كات ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ﴾ (وَلَوْ) (أَزْوَاج) ي به (أَمَهَات) المؤمنين) (حِسَاب) كرابن؛ ئى (غير) ه دياره نابته كورى؛ (أَحَد) ئ له (صُلْب) هومايوونى، (ولد) ئ وانه بوو بگاته (درهجه) (رجال)؛ (أُمَّ) (حَضْرَة) حسن و حسين) دياره (وَلَد) (صُلْب) نه بووين؛ لاي (رَسُولُ اللَّهِ) زور خوشه ويست بوين، وه كى (وَلَد) (صُلْب) وانه (ساقا) (بَيَان) كرا (مَقْصِد) له و (سورهت) ئه مانه نين (لَانْفِيَا وَلَا إِثْبَاتًا) وه (مَعْلُوم) ه (خِصَائِص) (رِسَالَة) (قَلْب) (حَقِيقَة) ناكاه؛ وه (إِلَا) (فَرْق) ي چيه؟ هه رچي ئه ي كا، (تَعْصُب) و (عَدَاوَة) ئه ي كا وه (إِلَا) (مَسْئَلَة) (واضحة) ﴿وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ﴾ (أَرْسَلَهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ) ﴿وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾ (نِسْبَة) (فَوْق) (نِسْبَة) (أَبُوَة) ه؛ (أَوْلَى) بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ ه؛ (خاتم) وه كى (إِيمَام فخر) ئه فه رموئ: (أَشْفَقَ) ه به (أُمَّة)؛ (أَهْدَى) يه ئه زانى دواى خوئ (نَبى) يه دى نابئ؛ باز (إِرْشَاد) يان كات ئافه رينى خودا له (إِيمَام) ي. (مُرَاد) وانيه ئه گهر (رَسُول) (أَكْرَم) (وَلَد) ئ نيرى له دوا مابا ئه بوه (نَبى)؛ (جناب) (رَسُول) نه ده بووه (خاتم الأنبياء) بابوبا به پياوئ زور گه وره، له (فَوْق) (حُلْفَا) يان (مؤيد) (دين) بابى (ختم) (نَبُوَة) له (سَيِّدُ الرُّسُل) (سِر) ئ ترى هه يه؛ لاي من يه كئ له (أَثَر) (رَحْمَة) (خَوَا) ي ناردنى (محمد المصطفى) (ختم) (نَبُوَة) ه؛ ته ماشايى ره وشتى (عَالَم) كه ئه وه ي ئه وړو (دين) و (ثابن) و (أُمَّة) ي هه بئ له (رُسُل)؛ (موسى) و (عيسى) و (مُحَمَّد) ه

له سايهی (رؤسای)ی (دین)و (سیاسة) ئهوسئ (أمة)ه چ (خلاف) و (شفاق) و (عداوه) و جهنگ و (مُحاربات)یان له (بَین)دا بوه وه ههیه وه ئه بی وه هر (أمة) خوی به خوی چهند (فرقة)ی ههیه؛ (عدو)ی یهك به خوونی یه کتر تینی (معاذ الله) دواى (حضرتى محمد) (نبى) (رسول) ههبا (عالم) چهند (مُتَفَرِّق)ه ههزار ههنده (مُتَفَرِّق) ئه بوون؛ بپواکه ده کهس له سه (طبق) خرنه ده بوونه وه؛ (میل)ی (بشّر) له سه (شفاق) و (خلاف)ه (خصوص) (رؤسا)ی (دین) و (دنیا) هه رچهند گه لئ کهس (دعوا)ی (رسالة)یان کرد؛ لای (علما) لای (حکومة) مهیدانیان نه داتئ نابوت بوون؛ لهو (آخر)ه ده رکه یان ی کرده وه؛ (علما)ی راستی کهم بوون (سطوة)یان نه ما (حکومة) گویا به (مقتضى)ی (حرمة)ی (أديان)، (دخل)ناکا هه (دعوا)یه ئه ی کا بیکا؛ بهس (دخل)ی (سیاسه) نه کا؛ (غَلَط)ن (أساس)ی له سه (سیاسة)ه؛ (تأريخ) (معلوم) زورکهس به ناوی (إرشاد) و (رئاسة)ی (طریق) (تشکیل)ی (حکومة)ی (جدید)یان کرد؛ لایه (ایران) (بابی) لایه له (هند) (قادیانی) سهریان بلند کرد؛ (تفرقه)یه نوئ یان هاویشته ناو (إسلام) لایه (حکومات)ی (عیسوی) وا دوشمن و به (قوة)؛ لایه ئه وانه به ناوی (إصلاح) (عالم) (إسلامیه)یان به (فساد)دا هه ر چهند (دعوا)ی (إصلاح) ئه کهن (أما) (فساد) (أنا فأنا) له (تزايد) دایه (فضائل) (بشری) نیزیکه (محو) بیته وه؛ (تقالید) (ئاووپای) بی (غیرهت) و (ناموسی) له (عالم)ی (شرق)ی (شقی) ئه و (سیرایهت) ئه کا، (عالم)ی (إسلامیه) له هه مو (قوة) (محروم) بوون؛ نه (مادی) نه (معنوی)؛ بهس بی (عارى) بی (حیاتی) (إلهی) که سی (حیا)ی هه بی (مقابل)ی ئه و (حکما)ی (طبیعة) و (کمیایی) و (میکانیکى)، ئه و (مُخترع)ه (عظیم)مانه کوو (إدعا)ی (رسالة) و (نبوه) ئه کا؟ ئه وه (سیاسة)هش له (أثر)ی (خیالیون) آنه لئ یان بوو به (ما خولیا)، که وایئ ده رکه ی (رسالة) ببه سترئ (مُتَنَافِی) (رَحْمَة) نیه؛ (حقاً) پیوه دانی (رَحْمَة) بوو؛ چاو بچوقینه مل شوپکه (أنوارى) (مُجَرِّدات) ئه بینی؛ (مَلَك) (نعوذ بالله) به لکو خوابوت (تَمَثَّل) ئه کا (نُبوة)ی (تشریعی) (سَد) کرایه؛ وه لئ (وه لئ)

(وهی) بۆدئ (ذات)ی وهکی (شیخی عربی) وا ئه فه رموی؛ چ (قیدی) یه بلین: (سهوی) فه رموو ه؟ پهك له سه ر چی كه وتوه؟ (مَلَك) بۆ (وحی) یان بۆ بینئ؟ (عالم) ی (إسلامیه) له و (وحی) یه چی (إستفاده) ی کرد؟ (لوح المحفوظ) ئه بینن؛ چیان دیت؟ گونا هوشتی پر و پوچ و ناشیرین! له (قرآن) شه رم ئه كه م (تصریح) ی پی بکه م (حاصل) ی (ساحه) ی (ولایة) شتی وایه سنجده یی (عقل) و (شَرع) نابئ، (أكثر) ی (طور) ی (وراء طور العقول) ه (بناءً علیه) پیاوی (عقل) له گه لیان قسه ی پی ناکرئ (ملیون) ی پیغه مبه ر بین بی (فائدة) یه؛ (ئه وروپا) (إصلاح) نه بی (بَشَر) ی (كُرة) یی (أرض) (إصلاح) نابئ (إصلاح) ی (ئا وروپایی) له (دائره) ی (إمكان) دانیه؛ مه گه ر خوا به (قهر) ی خوی (هلاک) یان کا (محو) بینه وه! (بهائئ) (ایرانی) وه کی له (بعض) ی (کُتب) ی (بیان) م دیوه، (إنکاری) (حَشَر) ی (أجساد) ئه کا وه (مُصدّق) ی (داروین) ه؛ كه وایی (رسالة) ی چی پی ئه وئ؟ (داروین) بوو به (رَسُول) ی (بها) ی (ایرانی) (زهمان) ی (رسالة) و (نُبوه) ی (عیسی) (مُقدیمة) هاتنه وه ی (منافی) (خاتمی) (ریسالت په نا ه) نیه، ئه گه ر له ئاسمان بیته خواری (حُکم) به چی ئه کا؟ به (شريعة) ی (إسلام)؛ (مُقلید) ه یا (مُجتهد) ه؛ به لئ؛ له چی (کتاب) له (سُنّة) په نگه (مخالفة) ی (إجماعی) پی نه کرئ؛ قسه ی سه یریان هیه (ملا) یان نا (شکری) نه بی (دین) نه ما (شرائع) ی (سماوی) (په زیل) بوون (حُکم) یان (إلغا) کرا؛ (کفر) و (فسق) و (فجور) و (هرج و مرج و فتن) (إستلا) جیهانی کرد؛ نه له (عیسی) (أثر) ی نه له (مهدی) (خبر) ی ﴿وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا﴾ ئه زانی (بعث) ی (رسول) (من بعد) (عبث) ه؛ به لکو (زید) ه (تفرقة) و (فساد) ئه دا ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ به دروستی ﴿اذْكُرُوا اللَّهَ﴾ (واهب النعم مفضل الكرم) ﴿ذَكَرًا كَثِيرًا﴾ زورتانم لی (غافل) مه بن؛ بزنان چ (إنعام) ه کی له (حق) کردینه ﴿وَسَبَّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا﴾ سبه ینه وئیواره؛ (وقت) ی (عیباده) ی (أهل) ی (شرك) كه (تدنس) ی خو یان به ده ر ئه خه ن؛ ئیوه به زوبان به نویژ (تنزیه) ی (کبریائی) بکه ن، له (شرك) و (سائر) ی (نقایص) ﴿هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ﴾

(حُرْمَت) تان ئه گرى، گه وره تان ئه كا؛ ئه يه ويى پاك بن؛ (مَنْزَه) له ئالايشى
 نا (لايه ق) ﴿وَمَلَأْتُهُ﴾ ئه وانيش (تَعْظِيم) ي ئيوه ئه كه ن؛ (إِلْقَا) ي (أُمُور) ي
 باشتان ئه كه نه (قَلْب) (وَحَى) بۆ (رَسُول) ئيْنن، له (حَرْب) بۆ (دَفْع) دوشمن
 يارده ميتان ئه كه ن ﴿لِيُخْرِجَكُمْ﴾ (جَنَابِي حَق) ﴿مِنَ الظُّلْمَاتِ﴾ تاريكى (كُفْر) و
 (شُرْك) و (آدَاب) ي (جَاهِلِيَّة) ﴿إِلَى النُّورِ﴾ (إِيمَان) و (تَوْحِيد) و (آدَاب) ي
 (مُلْك) آنه؛ (نَزَاكَة) ي (نَفْس) و (حُسْن) ي (مُعَاشِرَة) به ناردينى (رَسُول) ي و به
 (وَصْع) ي (أَحْكَام) (حَقِيقَة) (حُرْمَة) و (تَعْظِيم) ئه وه يه؛ كه سى له (دَنَائَة) ببه ي
 بۆ (تَعَالَى) له (جَهْل) بۆ (عِلْم)، له (إِنْحِطَاط) بۆ (تَرْقى) له (مُذَلَّة) بۆ (عِزَة)، له
 (هَمَجِي) بۆ (حِضَارَة) ي پاك؛ له (أَحْوَال) ي (سَيِّئَة) بۆ (مَكَارِم) ي (أَخْلَاق)؛
 (وَاقِعًا) (مُسْلِمَان) آن له هه موو (ظَلْمَات) چوونه ده ر؛ كه وتنه ناو (نور)؛ خويان
 بونه (نور) ي (هَدَايَة)؛ (سَايِق) ي (بَشَر) له (شَر) بۆ (خَيْر)؛ له (شَقَاوَة) بۆ
 (سَعَادَة)؛ له (جَهْل) بۆ (عِلْم) ي (نَافِع)؛ (لَكِن مَعَ الأَسْف) هه نده نه چوو، تيك
 چوو؛ كه وتنه (ظَلْمَات)؛ (أَمَّا) ئه وه ي (عَجَائِب) ه به (نور) ي ئه زانن ﴿وَكَانَ
 بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا﴾ خواى گه وره به (مُؤْمِن) نان (رَه حِيمَة) ﴿تَحِيَّتُهُمْ﴾ (حَيَاكُم
 اللَّهُ وَ إِيَّاكُمْ) ﴿يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ﴾ بۆزى (جَزَاء) ﴿سَلَامٌ﴾ (مِنَ السَّلَام) ﴿سَلَامٌ قَوْلًا
 مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ﴾ ﴿سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ﴾ ﴿وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا
 كَرِيمًا﴾ (قَبْلَ التَّحِيَّةِ وَبَعْدَ التَّحِيَّةِ) (مُنَاسِب) ي پاكى و (كِرَامَة) ي (نَفْس) يان ﴿يَا
 أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا﴾ له سه ر (أُمَّة) (رَقِيب) ي (أَحْوَال) يان بى (شَاهِد)
 له سه ر (صِدْق) ي خوت؛ به (قَوْل) و (عَمَل) و (أَخْلَاق) ه (شَاهِد) له سه ر (رُسُل)
 (حَقِيقَة) ي (شُرَائِع) ي (سَمَاوِي) يه؛ (أَمَّا) (إِطْلَاع) ي له سه ر (حَال) ي (أُمَّة) (بَعْد
 الوَفَاة) به (تَفْصِيلِي) (عَائِدِي) (عِلْم) خوايه ﴿فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ
 عَلَيْهِمْ﴾ (مَعَ أَنَّهُ) ئه لىن: (عِيسَى) زينديه، نه مرديه ﴿وَمُبَشِّرًا﴾ (لِمَنْ أَطَاعَ)
 ﴿وَنَذِيرًا﴾ (لِمَنْ عَصَى) (مَعَ أَنَّهُ) (مُؤْمِن) ئه ترسى (ذَاتًا) ئه گه ر كه سى نه ترسى
 له (إِنْذَار) (فَائِدَة) ي نابى ﴿وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ﴾ (دَه عَوَه ت) ي (عَام) ي
 (عَرَب) ي (طَلِيق) (زُور) (صَعْب) ه يار ده مى خواى ئه ويى ﴿وَسِرَاجًا مُنِيرًا﴾ چرايه

په وشه ن؛ ئه وهى كور نه بى (اقتباس)ى لى ئه كا؛ پرى بى پوناك ئه بى؛ له (ظلمات) ده رنه چى (گه ر نه بيينه به روز شهب په ره چه شم چشمه آقتابرا؟) ﴿وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ ئه مه (تحية)ى (دنيا) يانه ﴿بَأَنَّ لَهُمْ مِّنَ اللَّهِ﴾ له (طرف) (ذات)ى (أقدس) ﴿فَضْلًا كَبِيرًا﴾ زيده گوره، (فضل) له (أصل)ى ياداشت؛ بهو (شرط) ه هر به ناو (مُسلّمان) نه بن (أمه)ى (محمد)ى خوشه ويسته لاي خوا به (حُرمة) ه كوو (عذاب) يان ئه دا؟ بهو (نوع) ه قسه خوشانه دل فريپته و هه ل خه له تان له (طاعة) و (إخلاص)ى پوو يان و هر گيرا (آخر)ى لى يان و هر گه پرا ﴿وَلَا تُطِيعُ الْكَافِرِينَ﴾ (سهل) ه ﴿وَالْمُنَافِقِينَ﴾ بو ئيمه زور (صعب) ه؛ ئيمه (من الأول) إلى الآخر) به دواى (مُنافق) آن كه تين؛ به (ظاهر) يان خه له تايين، تا و امان ئه مپوش (أمه) هه روايه، (إنسان)ى بى (غَلّ) و (عَش)ى ناوى (إعتماد)ى له سه ر ته له كه بازانه ﴿وَدَعُ أَذَاهُمْ﴾ (مُبالاة) مه كه هه ر نا ما قولى يه ئه كى كى با بيكه ن ﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ﴾ له هه موو (أحوالات) و (شؤون)ى خوت؛ (دوام) كه له سه ر (دعوة)ى (تبشیر) و (إنذار) ﴿وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا﴾ له (آية)ى (سابق) وه كى (زُمخشرى) ئه فه رمووى (توصيف)ى (جناب)ى (رسالة) په ناه (كرايه، به پينج (صفة)؛ جاخوى و (بعض)ى (مُحقيق) خه ريكن له و (آية) ه (مُقابل) يان بدوزنه وه زور (زه حمهت) ئه يچيژن لام وايه بى (لزوم) ه له (صدر)ى (سوره) (نهى) كرد لهى (إطاعة)ى (كافر) و (مُنافق) آن (وكذا) لي ره (أما) بنوره (آية) (موقع) يان (فرق)ى زوره (سید) ئه فه رمووى: (عود)ى (إلى ذكر النساء) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ﴾ ماره تان كردن ﴿ثُمَّ﴾ بو (إستبعاد) ه ﴿طَلَّقْتُمُوهُنَّ﴾ (طلاق) تان دان ﴿مَنْ قَبْلَ أَنْ تَمْسُوهُنَّ﴾ (ده خل) يان كه ن تخونيان كه ون ﴿فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا﴾ (أما) (خلوة)ى (صحيح) (موجيه) بو (عِدَّة)؛ (تفصيل)ى لاي (حنفى) يانه؛ با وه رمه كه (آية) (دلالت)ى لى بكا؛ قسه له (حل) و (حُرمة)ى (طلاق) دان نيه (تفصيل)ى له (كُتُب)ى (فقهى) دا يه؛ ئه گه ر (مقصد) ت دريژه دانه، ئه توانى (كتاب)ى (طلاق) لي ره بنوسى ﴿فَمَتَّعُوهُنَّ﴾ (مُتعة) يان بده نى چه نده؟ (ظاهر) وايه به (عُرف) و (حال) بگورى

﴿وَسَرَّحُوهُنَّ﴾ ودهریان خەن، بەرە لایان کەن ئەو (بَعْدَ الطَّلَاقِ) ﴿سَرَّاحًا جَمِيلًا﴾ بە جوانی و (نەزاکەت) و خۆشی ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ﴾ بۆ توو ﴿أَزْوَاجَكَ اللَّاتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ﴾ ئەمە (واقعة) یە (فعلی) یە؛ چ (قیدی) یە ئەو (قیدی) ه و (قیدی) (آتی) بۆ (رسول) بی ﴿وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ﴾ بە (شراء) بە (هبة) بە (حرب) بە هەر (نوع) بی (مملوک) ت ﴿وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّاتِكَ﴾ پووری بابی ﴿وَبَنَاتِ خَالِكَ﴾ بە کوردیش برای داکی (خال) ه ﴿وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ﴾ پووری داکی؛ ه دوو پوورن، پلکن؛ ئەگەرچی (تفریق) بە پوور و پلک (ممکن) ه ﴿اللَّاتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ﴾ ئەو هی (هجره) یان لە گەل نە کردبی؛ وه (قابل) ی (هجره) تیش بووین چ (قهیدی) ی یە بلین: بۆ (رسول) ی (أكرم) (حلال) نە بووین (وجه) ی (جمع) ی (عمّة) وه (خاله) لە گەل (إفراد) ی (عمّ) و (خال) چیه؟ گە لێ قسه یان لێ کردیه (خالی) نین لە (نظر)؛ (توجیه) ی (وجیه) (مُوافقة) ی (إستعمال) ه

﴿وَأَمْرًا مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ﴾ بۆت (حلال) ه بە (مُجَرَّد) ی (هبة)؛ بە هەر (عبارة) ی بی؛ (کنایه) له (قبول). ئەوجا قسه یان زۆره له (تعلیق) ی (أمر) ی بە دوو (شرط)؛ بی (فاء) و (ثم) ه؛ (أكثر) لایان وایه (شرط) ی (ثانی) ئە بی (مُقدّم) بی ئەوجا (شرط) ی (أول) که هاته جی، (مَشْرُوط) دیتە جی؛ (لکن) لێره (مُشکل) ه؛ زیڕا (مجبوراً) ئە بی (هبة) (مُقدّم) بی (إرادة) ی؛ ئە گەر بلین: ئەو (شرط) ه بۆ (حل) ی (أجانب) له (رسالة) پهنا هه (چ (قیدی) ی یه (وفی الحقیقة) (لازم) نیه لهو (عبارة) که سی خوی (هبة) کردبی؛ (أما) ئە لێن: هه یه وه (أهل) ی (أثر) یش خویان (مُختلف) ن (ماشاء الله) له (إختیلافات)؛ هیچ نیه بی (خلاف) ! ﴿خَالِصَةً لَّكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ (عُلْمَا) ی (حَنَفِي) لایان (نکاح) به (صريح) و (کنایه) ئە بی به (هبة) بۆ (غیر) ی (نبی) یش وه (قرینه) هه بی (وإلا) نابی؛ وه (ممکن) ه (راجع) بی بۆ (إحلال) ی (سابق) (مَعَ الْقَيْدِ) ﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ﴾ له سه ر (مُؤْمِنِينَ) آن ﴿فِي أَزْوَاجِهِمْ﴾ (دائر) به (حل) و (مُعاشرة) ﴿وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ﴾ لێره (بحث) له تویه ﴿لَكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ﴾ (وبال)

وگونا ه له سهر تو نه بئى ﴿وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ ئە گهر (شرع) (مُضَيِّقٌ) بئى - ناچار - (إنسان) تووشى گونا ه ئە بئى ته ماشايى (كفريات) (حَنَفَى) يان و (كباثر) (بعض) ئى (علما) يان كه؛ رهنگ نيه (إنسان) (حركه) يه بكا ﴿تُرْجِي مَنْ تَشَاءُ مِنْهُمْ﴾ له ژنانت له (واهبات) ﴿مِنْهُمْ وَتُؤْوِي إِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ﴾ (حَتَّى) (قسم) ئى ئە فه رمون (قَسَم) له سهر (نَبِي) (واجب) نه بووه چۆنى ئاره زوو كر دبئى له (تأخير) و (تقديم) و (ترك) (ضَم)، (مُخَيَّرٌ) بوه، (غاية) ئى فه رمووه ﴿وَمَنْ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ﴾ (تَجَنَّب) له يه كى بكه ئى، دوايه (طلب) ئى كه يه وه ﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ﴾ (بأس) ئى نيه ﴿ذَلِكَ﴾ (يَعْنَى) (تَعْوِضُ) ئى (أمر) بو (مَشِيَّة) ئى (رَسُول) ﴿أَدْنَى أَنْ تَقْرَأَ عَيْنُهُنَّ﴾ بو (سرور) و (قرار) گرتنيان ﴿وَلَا يَحْزَنُ وَيَرْضَيْنَ بِمَا آتَيْنَهُنَّ كُلُّهُنَّ﴾ ئە گهر (قسم) بوو، ئە وه باشه؛ (وَأَلَّا) ئە زانن له سهر (تفويض) (إلهي) يه؛ (طَبِيعِي) ئە وانيش (راضى) ن خواى ﴿يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ﴾ خوا (عالم) ه به وه ئى له دلتان ﴿وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا﴾ (مافى الضمير) ئە زانى، زور به (علم) ه زور (حليم) ه؛ (إستعجال) ناكا به (عقوبة) ﴿لَا يَحِلُّ لَكَ النَّسَاءَ مِنْ بَعْدُ﴾ پاش ئە وانه ئى (حاضر) و (موجود) و (أُمَّهَاتُ الْمُؤْمِنِينَ) ئە و (وقت) ئى (عائشة) (حفصة) (أُم سَلْمَةَ) (زَيْنَبَةُ) (مَيْمُونَةُ) (جَوَيْرِيَّةُ) (أُم حَبِيبٍ)، (صفية) (سودة) بوون؛ ياخود (غیر) ئى ئە وانه ئى (ذکران) به (وصف) ﴿وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ﴾ ئە وانه (طلاق) ده ئى ئىدى بئى، نابئى ﴿وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ﴾ بازورت لا جوان بن؛ (میل) ئى يانى به (لَوْ) داناوه؛ (كَأَنَّهُ فَرَضُ) ئى (مُحَال) ه، ئە و (حُكْم) ه (نسخ) نه بووه نه به (سُنَّة) نه به (آية) ﴿إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ﴾ بؤت (حلال) ه ﴿وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا﴾ (مُطِيع) و ناگاداره ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ﴾ ئى خوى ئى (زوجات) ئى (طاهرات) ﴿إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ﴾ ئە گهر (إذن) دران بو (طعام) نهك (دعوة) کران؛ هه پون، (جائز) ه ﴿غَيْرَ نَاطِرِينَ إِنَاهُ﴾ پيش (طعام) كولان و پئى گه يشتن مه چون؛ له وئى (إنتظار) ئى مه كه ن؛ (وقت) ئى پئى گه يشتن هه پون (ممکن) ه كه (أزواج) ئى (نَبِي) گيردران به (أُمَّهَات) خه لكى له (وقت) و بئى (وقت) و پيشى (وقت) ئى نان خواردن

بئى پەردە وپاوان بچنە مالى (رسول الله)؛ ئەمە (منع) كرا؛ (أويت أويت) (إحترام) (حفظ)ى (كرامة) له (تركيب)ى ئەو (آية)ه قسه يان زۆر كرديه؛ (حتى) وهكى (سید) ئەفەرمووی: (تقى الدين سبوكى) (رسالة)كى (تأليف) كرىه؛ ناوى لى نايه (الحلم والإناة فى إعراب غير ناظرين إناه) ﴿وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ﴾ بونان خواردن ﴿فَادْخُلُوا﴾ (واجب)ه له (ميعاد)ى خوئى، له پيشين نا ﴿فَإِذَا طَعِمْتُمْ﴾ كه (طعام)تان خوارد ﴿فَانْتَشِرُوا﴾ بلاوبنە وه گير مه بن ﴿وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ لِحَدِيثٍ﴾ خۆبه خوئى ياله گەل (أمهات المؤمنین) (أهل البيت) (بوجه من الوجوه) پاش نان خواردن گير مه بن، برۆنه دەر ﴿إِنَّ ذَلِكَ﴾ ئەوه تان ﴿كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ﴾ (ﷺ) (أما) (تحمل)ى ئە كرد (إظهار)ى نه ده فەرموو له بهر (حيا) ﴿فَيَسْتَحْيِي﴾ منكم ﴿ثَوَه (عاطفة)يه (قلبي)يه؛ زۆر سهيره (أغلب) له پياوئ زۆر گه وره زۆر به (قوة)ه ﴿وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ﴾ (حيا) (منع)ى (إظهار)ى (حق)بكا (رسول الله) پئى ناخوش بوو؛ (حقيقة) شتى بئى (معنا)يه؛ له (نظر)ى (عقل)و (آداب) ناشيرينه، گەل كەس هەن (مُعْجَزَن) (وقت)و نا (وهقت) ئە چنە (مجالس)آن، مالان؛ داده نيشن، قسهى ناپه وا ئە كەن؛ (صاحب)ى مال سه خلت ئە بئى بۆ ههستان (كناية) ئە هاوئ؛ گوئى يان ناده نئى له كورده وارى (عادة) خوئى له كه وشى ئە كەن؛ نازانم چيه؟ بۆ زۆر گويان ئيمه نى وهرده گيپن؛ ئە گەر سه ربلوورينئى وا ئە كەن ﴿وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا﴾ قاپئى، نانئى، ملاكئى، هيشتا قسه له (مدعو)آنه ﴿فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ﴾ پەردەى (بين)ى (مجلس)ى پياوان و (مقام)ى (سيدات)ه كان دياره؛ (آيات) زۆر (مربوط)و (منسجم)ن؛ (حاجة)به (أسباب نزول) ناكا؛ له (مجاهد) (نقل) ئە كەن: (حضرة عائشة) ئە فەرموئى له گەل پيغه مبه رى (طعام)مان ئە خوارد؛ (حضرة عمر) رابرد؛ پيغه مبه ر بانگى كرد؛ هات؛ (طعام)ى له گەل خواردين؛ ئەنگوستى (عمر)ى به ئەنگوستم كهوت؛ عمر فەرمووى (آه)؛ ئە گەر (إطاعة) كرابام له (حق) ئيوه، هيچ چاو ئيوهى نه ده ديت تووخوا ئە مه له گەل (عبارة)ى (قرآن) ريك ئە كه وئى؟ نازانم بۆ ئەو (نقال)آنه ناكه ونه (حجاب) له (حق) (أمهات

المؤمنين؟ ﴿ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ﴾ ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾ ﴿إِحْطِاط﴾ له (حَق) (سَيِّدَات) (لازم) ه؛ (سَيِّئَات) ی (آروپایی) (شاهد) ه له سهر (قُبْح) ی (سُفُور) و (إِخْطِلَاط) له جی ی وه کی (پاریس) و (له ندهن)؛ پوژئی به (آلاف) به رفرئی ئه درئی؛ (غیره) و (حَمِيَّة) ی (بَشْرِي) هیچ؛ ئی (حیوان) یش نه ما ئه گهر (عُلْمَا) و (حُكْمَا) و (حَمِيَّة) مه ندانی (کرام) (سَعَى) یان کردبا نه شیش بسوتئی نه که باب؛ ئا فرهت چه پسیش نه بان، واش به پره لا نه کرابان خراپ نه بوو، (لکن) له ده ست چوو؛ (قَلْب) ی نیر ومی له گه ل یه ک (خصوص) ده ست له ملانی و پاموسانی و باده گوساری و یکرپا بکه ن ﴿وَمَا كَانَ لَكُمْ﴾ ئه ی (مُسْلِمَان) نیه (لا یه ق) نیه بؤ ئیوه ﴿أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ﴾ ئه ی (تُقَالَ) نیه گوئی تان لی بی ئیتر به ناو هینانی (أَزْوَاج) ی (رَسُول) به (وَجْه) ی نا (لایق) (أَذِيَّة) ی (رَسُولُ اللَّهِ) مه دن ﴿وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ﴾ که (أُمَّهَات) ی ئیوه ن ﴿مَنْ بَعْدَهُ أَبَدًا﴾ (تَحْرِيم) ی (أَبْدِي) (بالکلی) ی یه (خاطر) و (خطور) و (وسوس) نایه لی؛ ئه و (حُرْمَة) (خاص) ی (جناب) ی (هومایون) ی (رسالة) ه بؤ (تشریف) ی ئه و؛ که سی تر ئه و (حَدّ) ی نیه (داخل) ی (وراثه) نیه، بؤ (أولیا) یان - (حَتّٰی) (أبو بکر) و (سائری) (حُلْفَايَ رَاشِدِينَ) ئه و (إِمْتِيَان) ه یان نه درایتئی (فکیف) به (شیخ) ی؟ ﴿إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا﴾ ئیتر ئه وه نده (کافی) یه؛ ته ماشای خواکه ن؛ چه ند لای به (حُرْمَة) ه چؤن (صیانه) ی (شَرَف) (أَشْرَف) ی (عالم) ئه کات؛ ئیوه ش له (إِحْتِرَام) ی (قصور) مه که ن ﴿إِنْ تُبْدُوا شَيْئًا﴾ هه رچی بی ﴿أَوْ تَخْفَوْهُ﴾ بزری که ن ﴿فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا﴾ پری (خَطَر) مه دن (ده خیل) ه که م له کؤل (روایات) یان گه رپین؛ تورپه (دائر) به (شَرَف) ی (سَيِّد الكونين) به دلّ و زوبان و (قَلَم) دا مه یه نن ﴿لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ﴾ (زوجات) ی (طاهرات) ﴿فِي آبَائِهِنَّ﴾ دیاره (حجاب) ی (أَجَانِب) بؤ وانه نیه؛ (أَسَاسًا) (حجاب) ی (طبیعی)، (فطری) له (بَیْن) یانه ﴿وَلَا أُبْنَائِهِنَّ﴾ له (غیر) یا (على التقدير) ﴿وَلَا إِخْوَانِهِنَّ﴾ براییان؛ (رضاع) یش (حُكْم) ی (نَسَب) ی هه یه به (حدیث) ﴿وَلَا أُبْنَاءَ إِخْوَانِهِنَّ﴾ برازیان ﴿وَلَا أُبْنَاءَ أَخَوَاتِهِنَّ﴾ خورزیان؛

(أبنا) ی (عَمَّ) و (عَمَّات)؛ (أخوال) و (خالات) تا ئه وانه بیینه لایان قسه یان له گه ل بکه ن به (أُنس) و (مُحَبَّة) بئ خۆ پیچانه وه؛ وه کی له (أجانب) آن؛ بویه (إمامی عمر) بئ پرس و (إستئذان) چوه لای (حفصة) که (خبر) ی (طلاق) ی (رسول) ی وهرگرت له (حفصة) ی پرسى؛ ووتى نازانم چوه خزمهت پیغه مبه ری؛ (عرض) ی کرد فه رمووی: نا (عمر) ووتى: (الله أكبر)؛ له خویشیان ﴿وَلَا نَسَائِهِنَّ﴾ ژنه (مسلمان) (نسبه) ی هه موان بو (أمهات المؤمنین) یه که ﴿وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ﴾ (ظاهراً) (عامه) له (عبد) و (جاریه)؛ (إعتراض) له وانه وه کی له (أجانب) ئه کرئ؛ (مشکل) ه (إمامی حنفی) ئه فه رمووی: بهس (جاریه) (من حیث المعنى) جوانه؛ (أما) (مکاتب) (نوعاً ما) سه ربه سستی یه کی بوی خوئی هه یه (حق) ه (إحجاب) ی بکرئ ﴿وَأَتَّقِينَ اللَّهَ﴾ (حئی) ده رباره ی ئه وانه ش؛ (حفظ) ی (حسن) و (آداب) ی (مجالسه) بکه ن ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا﴾ (داخلی) و (خارجی) (ظاهر) و (خفی)؛ قسه یان له (رؤیة) ی (شخص) یان کردیه؛ ئه مه زور (إحطیاط) ه وه ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ﴾ (تعظیم) و (ثنا) و (تخیل) ی ئه که ن؛ (إحترام) ی ئه گرن؛ خو بیه ن، چوئی (ثنا) ئه کا؛ چ (آداب) ی (قدسی) ده رباره ی (عائلة) یی (محترمة) ی داده نی؛ (ملئكة) به (سفارة) دین، (حراسه) ی ئه که ن؛ (نصرة) ی ئه دن دوژمنانی ئه شکین ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ که خوا ئیوه ی به سایه ی ئه و (سراج) ه (منر) ه له (ظلمات) هینایه ده ر؛ له بهر (حرمة) ی، (صلوات) ی لی ئه دن؛ خوا و (ملك) ی ﴿صَلُّوا عَلَيْهِ﴾ ئیوه ش (تعظیم) ی که ن (إحترام) ی (زوجات) ی (مقدسات) ی (نبوی) (إجرا) بکه ن؛ به (ظاهر) و (باطن) به (قلب) و (قالب) له (حق) یان پاک بن؛ به (خیال) یش (تصور) ی نا (لایه ق) به دلتان دانه یه ﴿وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ (مطعی) و (منقادی) و فه رمان به ردارین؛ که سی (إنصاف) ی هه بی وه ته ماشای ئه و (آیات) ه بکا ئه زانی (مقصد) له (صلوات) و (سلام) لی ره چیه؛ گه رچی له (أخبار) (وارد) ه که (عرض) یان کرد کوو (صلوات) لی بده یین؟ (امر) ی خوا ی

به جی بیئن؟ فهرموی: (اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ... إلى الخ) وه به چهنده (عبارات)ی تریش (نقل)ی (صلوات) کرایه (على الرأس والعين) (لکن) ئەمه (تفسیر)ی ئەو (آیه)ه نیه گهرچی (صلوات)له (إبراهيم) و (آل)ی زۆر (مناسب)ه تابزانن خوا چۆن (حفظ)ی (حرم)ی (خليل)ی کرد! وه (جبریل) (رحمة)ی خواو (بركة)ی بو ناردن، وه (ختم)ی (آیه)ی به (حميد) و (مجيد) کرد؛ ئەوه (معنا)ی نیه با (وجود)ی خوئی ئەهه رمویی: من (صلوات) له (بنی آدم) ئەدهم ئیوهش (صلوات)ی لی دەن؛ ئیمه پروکهینه خوا بلایین: تو (صلوات)ی لی ئەهه گهرچی (بعض)ی (وجه)ی (شاعیرانه) ئەلی: گوئی یا ئیمه ناتوانین له (وسع)ی ئیمه نیه (تعظیم)ی (رسالة په ناها) بهینییه جی؛ ئەتوو بیکه (أما) (نظر) به (مقام) هیچ نیه؛ ئیمه ئەتوانین (تعظیم)ی بکهین؛ (آل)ی له هه موو (نواقص) به جی بیئن؛ که وایی (صلوات) له هه موومان، وه کی (صلوات)ی (کبریائی) (عبارة)؛ (غاية)ی (جهة)ی (تعظیم) جیا وه زه، وام ده زانی (حمل)ی (صلوات) له سهه (معنا)ی (تعظیم) له (سوانح)ی خوومه؛ تاله (تقریر)ی (سیدی) آلوسی) م دیت (استفاده) له (سياق)ی (آیه) ئەهه فهرموو: ئەوه بو (إيجاب)ی (اقتدا)ی ئیمهیه؛ (یعنی) (اتباع)ی خوای بکهین؛ له (صلوات)؛ (مادام) وایی (مناسب) وایه (إتحاد)ی (معنا)یی وه کی (إتحاد)ی (لفظ)، دوایه بو (توجیه)ی (قول)ی (قائل) و (جواب)ی (رسالة په ناها) چه نه (توجیهات)ی (ذکر) کردیه، ئەوهی پیشدان، (إشارة) م بو کرد، (توجیه)ی (مجه)ی خویهتی؛ (مدح) و (ثنا)ی (لفظ)ی له گه ل (إطاعة)ی وه (إحترام)ی (قلب)ی (صحيحی) خویهتی وه (إلا) ته نهها زوبان چ (قيمة)ی نیه؛ (شيعه) له هه موو کهس زیاتر (صلوات) له (آل) ئەدهن وه له (حق) (أحب) و (أكرم) و (أفقه) و (أعلا) و (أشرف)ی (زوجات)ی به دل و زوبان چۆننی؟ ئەیزانن؟ که سی توخون میشی (ناموسی) (ناموسی) (أعظم) بی (لاشک) (حظ)ی له (إسلامية) دانیه، ئەوجا بو (أحكام)ی (شرعی) (دائر) به (صلوات) (مراجعة)ی (روح المعانی) که (ره حمه تی خوای لی

بئى (حشرى (كرديه)؛ ئه وندهى (علمى (مُحطى بووه ئه وندەش (سَلَقَه)ى
 (نَقْل) و(تحرير) و(تقيد)ى بووه ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ به (خَيَال)ى نا
 (لايهق)، (مَقْصَد)ى (أَعْظَم) له (إِذَا) لَيَّرَه دياره (دائر) به (عَرْض)ه ﴿لَعَنَهُمُ اللَّهُ
 فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ (عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ) ﴿وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا
 مُّهِينًا﴾ ئه وانهى (أَذِيَّة)ى (رَسُلُ اللَّهِ) يان ئه دا، (أَغْلَب) (أَزْمَان) (مُحَقَّر) و
 (مَهَانَ) بوون (أَمَّا) ئيستاله (عَيْراق) (دَوْر) يانه ﴿وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ
 وَالْمُؤْمِنَاتِ﴾ (عام)ه له گه وره و گچكه؛ (وَضِيْع) و(شَرِيْف) ﴿بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا﴾
 بئى (جُنْحَة) و(جِنَايَة) و(قَبَاحَة)؛ (يَعْنَى) بئى (مُوجِب)؛ بؤ (إِذَا)ى (رَسُول) ئه و
 (قَيْد)هى بئى ناوى؛ ئى وى (مُوجِب)ى (أَذَى) (تَصَوْر) ناكرى ﴿فَقَدْ احْتَمَلُوا
 بُهْتَانًا﴾ به كوردى ئه لى: بوختان دروى ناشيرين و(فَضِيْح) و(قَبِيْح) ﴿وَأِنَّمَا
 مُّبِينًا﴾ گوناھى (عَيَان)؛ خوا ئه زانى (جِزَا) يان چيه؟ ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ
 لَأَزُوجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ﴾ لَيَّرَه (ذَكَر)ى (بَنَات) ئه فه رموى؛ (سُبْحَانَ اللَّهِ) له (حِكْمَة) و
 (رُوح)ى (قُرْآن)؛ ئه گه رچى (مَعَ الْأَسْف) له (أَغْلَب)ى (آيَات) خه ريكى (إِزْهَاق)ى
 (رُوح) يانن ﴿وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ ژنى (سَائِر)ى (مُسْلِمَان)ى دى ﴿يُؤْمِنُونَ
 عَلَيْهِمْ﴾ له سه ريان بؤ (طَرَف)ى (وَجْه) يان نَيِّزِيك كه نه وه ﴿مِنْ جَلَابِيهِمْ﴾
 (بَعْض)ى له (جَلْبَاب)، چارۆكه؛ ئيستاش له (بَعْض)ه (صُورَة)ى ژنه گه ورانى
 (مِصْر) شتى وا ده رئه كه وى به سه ريان داده ن؛ به مل چه نه گه و ده ميان دا
 ئه سو رپيته وه، به گو يره (رِوَايَة) له (إِبْنِ عَبَّاس) و(قِتَادَة) (جَلْبَاب) به خو دادانى
 ئه وه ايه؛ دياره (مَقْصُود) (إِمْتِيَازَه) وه كى ئه فه رموى ﴿ذَلِكَ﴾ وه (إِدَانَا)يه
 ﴿أَدْنَى﴾ نَيِّزِيك تره ﴿أَنْ يُعْرَفْنَ﴾ بنا سرين به (عِلَامَة) ﴿فَلَا يُؤْذِنَنَّ﴾ به قسه
 وپلارى نالايه ق ﴿وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ بويه (جَلْبَاب)ى به و (طِرَان)ه ئه نرين
 ﴿لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ﴾ (مِنْ بَعْد) ﴿وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ﴾ (خِيَانَة)ى
 (أَعْرَاض) ﴿وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ﴾ ئه وانهى به درؤ به هه رزه كارانى خه لكى
 ئه خه نه (زَلْزَل) و(إِظْطِرَاب) و هه رزه گو يى ﴿لَنُغْرِبَنَّكَ بِهِمْ﴾ (مُسْلَط)ت ئه كه ين
 له سه ريان؛ ئيستا خوا (مَنْع)ى ئه كردن له (ضَرْب) و(تَنْكِيل) يان ﴿ثُمَّ لَا

يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ﴿١﴾ ئەوندەى مال ئەگويزنەوه ﴿مَلْعُونِينَ﴾ (مَطْرُود) و
دەرکراو ﴿أَيْنَمَا تُقِفُوا﴾ (على ما هم عليه) ﴿أُخِذُوا﴾ ئەگيرين (أسير) ئەكرين:
(أُخِذَ) ﴿وَقَتَّلُوا تَقْتِيلًا﴾ (أبلغ أشد) (أنكى) و(أُخِذَى)؛ (شَدَى) (لَفْظَى)،
(تابع) (شَدَى) (معنا) ﴿سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ﴾ له (حق) ئەوانەى
(مُفْسِدٍ)؛ (سَفِيه) فله در ﴿وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ﴾ (قاعدە) (شرعى) (فطرى)
﴿تَبْدِيلًا﴾ (يعنى) نيه (ألبتة) پاش ئەو (تهديد) ه بهسيان كرديه، له (إيذا) (أهل)
(أهل) (إيمان)؛ (أما) بلى (أما) بلى (أما) بلى (أما) بلى (أما) بلى (أما) بلى (أما) بلى
(وعيد) (يان له) (حق) (إجرا) نه كراوه له سهر (ترويح) (قسه) هه رزه گويانى
(خلف) (وعيد) به پاستى له (إيمان) (پاست ناوه شيتتوه)، (نوع) ه
(أرجوفة) يه كه ﴿يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ﴾ كه (معد) (عذاب) (مُهين) ه؛ وه
(مُقَدِّمَةً) يه بو (بيان) (عذاب) (يان له) پوژى واپه سين ﴿قُلْ إِنَّمَا عَلَّمَهَا﴾ به
(وقت) (وقوع) (عند الله) هه ر لاي خوايه كه س نازنى كه ي ئەبى؟
ئەوهى (تعين) (وه وقت) ئەكا (غَلَطَ) ه ﴿وَمَا يُدْرِيكَ﴾ نه (خبر) هه يه
له (طرف) ئە نه به (أثر) ئە زاندرى؛ هيج شت نيه پى (بزانى) ﴿لَعَلَّ السَّاعَةَ﴾
تكون ئەبى ﴿قَرِيبًا﴾ له (وقت) (نزيك) (ذاتاً) (نظر) به (قودره) (إلهى)
(كل) (آن) (قيام) (قيامه) (قابل) ه؛ (مُدَّة) (نفاد) (قوة) و(إعادة) (ى)
(شكل)؛ خوا ئە زاننى به (كائنات) نايه ته (حساب) ! ﴿إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ﴾
(مُنافِق) و (غَيْرَ) ه (مُنافِق)؛ (كتابى) و (غَيْرَ) ه (كتابى) ﴿وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا﴾
گه رمى هه لايسا (شديد) ﴿خَالِدِينَ فِيهَا﴾ له (سَعِير) دا ﴿أَبَدًا﴾ رى (تأويل)
ئە به ستى ﴿لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا﴾ (حفظ) (يان كا) (نجات) (يان بد) (ولى) و
(نصير) (يان نيه) ﴿يَوْمَ تَقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ﴾ پويان ئەو لاو ئەم پى ئەكرى؛ يار پويان
ئە گورى (أشكال) (ى) ناشيرينى به سه رداى ﴿فِي النَّارِ﴾ له ئاگرى (مَسْحُور) دا
﴿يَقُولُونَ﴾ به (تأثر) (تَحَسُّر) ه وه ﴿يَا لَيْتَنَّا﴾ خوزى ﴿أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا﴾
الرَّسُولَ ﴿ئە گه ر (إطاعة) مان كردبان و امان لى نه ده هات ﴿وَقَالُوا﴾ ئەوا
(مُحَقَّق) بوو؛ وه (هم) (ندا) يه بو (حضرة كبريائى) ﴿وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا﴾

سَادَتْنَا ﴿ زاده کان (رؤسای) ی (دنیا) ﴿وَكَبْرَاءَنَا﴾ گه وره گه وره کانی (دین) ﴿فَأَضَلُّونَا السَّبِيلًا﴾ ری یان لی بزر کردین؛ نه گهر لی یان گه رابان (فطرة) نه ختی به (حق) نه گه یشتن یائو و (بغض) و (عداوة) هیان له (حق) (رسول) نه ده بوو؛ فه رمایشتاتی (تأثیر) ی تی نه کردن؛ به (خیال) زور جار (مُحاكمة) نه که م؛ (أساس) ی (قباحه) له (طرف) (رؤسا) یان؛ یا له (طرف) (مرؤس) آنه؛ له (سیر) ی (أنام) (خصوصاً) (حال) ی (حاضر) ه و (دهرته کوئی) خه تای (عوام) ه (رؤسا) به گویره ی (میل) ی وان (سوق) یان نه که ن بو (أنواع) ی (جهالة) و (ضلالة) ﴿رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ﴾ (مقابل) ی (ضلال) و (إضلال) ﴿وَالْعَنُومُ لَعْنَا كَبِيرًا﴾ گه وره له (ساحة) ی (رحمة) دوورین ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ (ایمان) ی (صحیح)؛ ناگاتان له خوئی (مقصد) (مؤذی) نیه (مقصد) (ایضای) یه؛ خودی خوئی (حرام) ه (ممنوع) ه (موجب) ی (لعن) ه ﴿لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ﴾ له (مؤمن) ی (بنی اسرائیلی) نه وان ه ی ﴿أَذُوا مُوسَى﴾ (کلیم الله) (بانی) (مجد) ی (بنی اسرائیل) (صاحب) ی (ید) ی (بیضاء)؛ نه و (إذی) یه (حسب المناسبة) نه بی (ایضا) یه (عائله) و بی؛ تاخو چ (هذیان) یان له (حق) ی کردیه؛ (جنابی حق) ﴿فَبَرَّأَهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا﴾ (تبریة) ی کردیه (معلوم) بوه نه وه ی وتویانه (افترا) یه (بُهتان) ه (أما) نه وه ی (نقل) ی (نه که ن) گوئی یا (موسی) ته نها (غسل) ی کردیه (بعض) ی وتوویانه: (ألبته) (عیب) ه کی له (بدن) دایه، (برص) (فتق) ه؛ بویه له گه ل مه له ناو ناکه وی پوژی خوئی نه شوا جلکی له سه ربه رده کی داده نی که له خو ده بیته وه، بو جلکی نه چئی له به ریان کاته وه؛ به رده که هه لدی؛ (موسی) به (عصی) دوا ی ده که وی، تا نه گاته (ملا) ی (بنی اسرائیلی) نه ی بین (بدن) ی بی (عیب) ه؛ به و (نوع) ه خوا (تبریة) ی نه کا! وه نه شفهرمووی: ﴿وَكَانَ﴾ (موسی) ﴿عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا﴾ (صاحب) ی جاهو (شوکت) بووه؛ نه تووبی خوا که سی لای خوا (وجیه) بی؛ به و (نوع) ه (تبریة) ی نه کات؟! (مقابل) ی (ایمامی أحمد) و (شیخی بخاری) و (ترمذی) بلیم: چی؟ هه موویان (روایة) یان له (أبی هوریره) یه (رضی الله عنه) وه (حکایة) ی

(نَقَلَ) تَهْ كَهَن لَه (إِبْنِ عَبَّاسٍ)؛ (دَائِرَ) بِهِ (وَفَاةِ) (ي) (هَارُونَ) (حَقِيقَةً) (أَعْجُوبَةً) يَه؛
 (أَمَّا) لَه (تَوْرَاةِ) (ي) (بَنِي إِسْرَائِيلِ) دَا نِيَه؛ (رِضْوَانِي) خَوَاي لَه (إِبْنِ عَبَّاسٍ) ﴿يَا
 أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ﴾ لَه هَه مَوو كَارِي ﴿وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا﴾ رَاسْت (حَق)،
 لَه (حَق) (رَسُلُ) أَن لَه (حَق) (مُؤْمِن) أَن قَسَه ي نَا لَايَه ق مَه كَهَن بَه دَوَاي (حِكَايَةِ) (ي)
 (بَنِي إِسْرَائِيلِ) مَه كَه وَن؛ (حَقِيقَةً) (إِسْنَادَاتِ) زُور نَاشِيرِين وَنَا لَايَه قَه يَان
 دَايْتَه (حَق) (رَسُول) أَن؛ (حَمَلِ) (ي) (قَوْلِ) (ي) (سَيِّدِ) لَه سَهَر (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) تَه گَه رِچِي
 لَه هَه مَوو (قَوْلِ) (ي) (سَدِيدِ) تَرَه؛ (أَمَّا) لَيْرَه نَا (سَدِيدِ) ه؛ تَه گَه ر وَابَكَهَن ﴿يُصْلِحْ
 لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ﴾ (دِقَّة) كَهَن خَه رِيكِي هَه لَبَزَارْدَنِي (أَعْمَالِ) (ي) بِن كَه (مُوجِبِ) (ي)
 (رِضَا) (ي) خَوَاي بِي ﴿وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾ لَه هَه مَوو گَوْنَاهَتَان خَوْش تَه بِي
 (سِتْرِ) (ي) تَه كَا؛ (مَبْدَأِ) (ي) (مَيْلِ) (ي) زُور (ضَعِيفِ) تَه بِي ﴿وَمَنْ يُطِغِ اللَّهُ وَرَسُولَهُ
 فَقَدْ فَازَ﴾ بَه (سَعَادَةِ) (ي) (مَعَاشِ) (و) (مَعَادِ) ﴿فَوْرًا عَظِيمًا﴾ (ظَفْرِ) (ي) گَه وَرَه
 بَه (خَيْرِ) (ي) گَه وَرَه وَ زُور ﴿إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ﴾ تَه وَ (أَمَانَةِ) ه چِيَه؟
 زُور (خِلَافِ) تَيَايَه؛ تَه وَي (مُنَاسِبِ) (ي) (آيَةِ) (ي) تَه م (سُورَةِ) ه بِي؛ (عَرْضِ)
 (و) (نَامُوسِ)؛ پِيَا وَ تِي ثِن (حِفْظِ) بَكَا، ثِن تِي پِيَا (و) (صِيَانَةِ) بَكَا (فِي الْحَقِيقَةِ)
 (أَمَانَةِ) (ي) گَه وَرَه يَه؛ (حِفْظِ) (ي) لَه (لَازِمِ) (ي) (بَشْرِيَةِ) ه؛ تَه وَ (أَمَانَةِ) ه مَان نَوَانْد ﴿عَلَى
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ﴾ بَه سَهَر تَه وَ (أَجْرَامِ) (ي) (عَظِيمَةِ) (ي) (قُوِيَةِ) (ي) (أَبَا) (ي)
 (عُلُوبَاتِ) (ي) (سَفَلِيَاتِ) بَه خَوِي بَغْرِن (حِفْظِ) (ي) بَكَهَن ﴿فَأَبْيَنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا﴾
 (إِبَا) يَان كَرْد لَه هَه لَ گَرْتَنِي (قَبُولِ) كَرْدَنِي ﴿وَأَشْفَقْنَا مِنْهَا﴾ لِي (ي) تَرَسَان كَه پِي
 يَان (حِفْظِ) نَه كَرِي ﴿وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ﴾ گَوْتِي: (حَمَلِ) (ي) عَلِي (رَقَبَتِي)؛
 مَن (حِفْظِ) (ي) تَه كَه م (عَقَلِ) م هَه يَه؛ تَه زَانَم (حِفْظِ) (ي) زُور (مُهْمِ) ه؛ (لَازِمِ) ه
 (مُقْتَضِي) (ي) (شَرَفِ) (ي) (إِنْسَانِيَه) ه ﴿إِنَّهُ﴾ (إِنْسَانِ) تَه وَ (جِنْسِ) ه؛ نَه (كُلِّ) (ي)
 (فَرْدِ) (ي)، وَ هَكِي لَه (آيَةِ) (ي) دَوَايَه دَه رْتَه كَه وَئِي (كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا) (ظَلَمِ) (ي) كَرْد
 بَه (ظَلَمِ) (ي) (عَظِيمِ)؛ زُور (جَاهِلِ) وَ نَه زَانَه؛ نَا گَاي لَه (مِيُولِ) (ي) (نَفْسِي) نَه بَوو
 نَه يَزَانِي كَه (مَيْلِ) (قُوَّةِ) (ي) سَانْد، (عَقَلِ) تَه بَا، تَه ي كَابَه (هَبَا) ﴿كَرَمًا دِشْتَدَّتْ بِهِ
 الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ﴾ تَه وَ زَوْبَان دَرِيژِي تَه وَ (كَذِبِ) (و) (إِفْتَرِ) (و) (إِهَانَةِ) (و)

(خيانة) ى له (حَق) يهكى ئەكەن (شياطين) پرى ى پى نايەن؛ خۆ قسه له (حفظ) ى (أمانة) يه ناوى دۆستى و (صدقى) ناكرى يايه له دايقى له خوشكى زياتره؛ (حرم) ى براده ريه تى، كه چى (نوع) ئى ترده رئه چى! زۆركه س (على الدوام) خه رىكى ناموس بردنى (أرباب) ى (ناموس) ن ئەمرو (بشّر) به (نوع) ئى (تَحَمَّل) ى (أمانه) ئەكا؛ قه حيانان گوشادئه كا گۆى يا (حفظ) ى (عائلات) ببى؛ (رقص) و سه مايان پى ئەكا به پوتى هه لده ستن و داده نيشن؛ گۆى يا ئەمه چاتر (حفظ) ى (شرف) ى ژنانى پى ئەبى! بى (شرفى) و بى (ناموسى) و (ديوثى) و حيزى و بى (غيره) ى وه بى شهرم و بى (حيا) يى، گه يشتيتته (درجه) يه (إنسان) ى به (ناموس) (تَمَنَّا) به (بَعْض) ه (حيوانات) ى بى (غيره) ئە خوازى؛ ئە گهر (أمانه) (عام) كه ين، ديسان باشه؛ (حتى) (طاعة) و (عبادة) (أنواع) ى (مشاق) ى (تكليفى) له (طرف) خوى له سه ردانرا؛ (خطاى) ى خوى بوو؛ خوى خوى هاويشته ژير بار؛ ئە گهر (سجدة) ى بو دار و به رد و كه ر و گۆلك نه بردايه به (أوهام) و (خيال) خوى ئە و نده (عذاب) نه دابا له سه ر (عيش) ى (بسط) بما با، خوا بو (تكليف) ى (عبادة) ى لى ئە كرد؟ (حتى) زانوو زه مين يا (على القدم) (خضع الرقاب نواكيس الأبصار) به رامبه ر بوتى پاره ستى بو خوا ئە و (تنزل) ناكا؛ (حقاً) ئە وه (ظلم) ى (عظيم) و (جهل) ى (أعظم) و (أشنع) ه ئە و (عرض) ه وه كى (علما) ى (بيان) ئە فه رموون، (تمثيل) وه (إشارة) يه بو (أهمية) ى (أمانة)؛ وه (زيد) ه (لزوم) و (إعتنا) ى (بشّر) به (حفظ) ى؛ ئە و (أجرام) ه ئە و (كائنات) ه خوى پاراستوه له (تَحَمَّل) ى (أمانه) له ترسى (خيانة) تو هه لت گرت ئە و جا (بجمع قواك) ئاماده به بو (صيانة) ى؛ ئە گهر چه زت له قسه ى دوور نزيك و به (معنا) و بى (معنا) يه له (تفسير) ى (أمانة) (مراجعة) ى (تفسير) (سيدي الووسى) (روح المعانى) بكه ئە و (حمل) و (قبول) ه ﴿لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ﴾ (خونه) (خيانة) ى (مُنافق) ى (أشد) ه وه چا كترى بو ريك ئە كه وى له (كافر) ى (صريح) بى (مروتى) و بى (شرفى) له (نفاق) دايه؛ آنزياة له (نفاق) ى (سياسى) ﴿وَيَتُوبَ﴾

اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ﴿١﴾ ئهوانی (صادق) دلپاک زویان (سَلِيم) به (عَهْد) وپه یمان و (وَفَاء) (ظاهر) و (باطن) یهک؛ (داخل) ی (نَعِيم) ی (مُقِيم) یان بکا؛ ئه گهر گونا هه کیان لى (صادر) بوو (توبه) بکه ن (توبه) یان لى (قَبُول) ئه کا ﴿٢﴾ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٣﴾ بنوړی (مقابل) ی (عذاب) ی (مُنافِق) آن (قَبُول) ی (توبه) ی (مؤمنان) ی (ذکر) کرد که بزانی ئه گهر (إيمان) بیئن (توبه) بکه ن خوا (عَفْو) یان ئه کا؛ له و (مُقَابِلَة) (غَفُورِ) و (رَحِيمِ) خوی نواندوه خوا (رِحم) مان پی بکا (نائل) ی (سعادته) ی (مَعَاد) بین (آمِن) ⁽¹⁾

سورة سبأ

(سوره ی) (سبأ) (مَكِّي) (مَدَنِيَّة)؛ (عدد) ی (آیات) ی (55) یا (54) (مُناسبة) ی له گه ل (سوره ت) ی (سابق) زور به (قُوْت) و ئاشکرایه .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿١﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ ﴿٢﴾ له سه ر ئه و (نَعْم) ی (جَلِيلَه) که له (حَق) ئيمه ی کرد؛ به (آداب) ی (إسلامية) ئيمه ی له (ظلمات) هینا یه دهر؛ کرد نیه (مَظْهَر) ی (تَعْظِيم) ی (کبریائی) دوشمنی (مَنکوب) کرد (ناموس) ی (مُسْلِمَان) آنی (حفظ) کرد زویانی هه رزه گویانی به ست؛ (مادام) ئه و (تَعْظِيم) ی ئيمه و (رَسُولِ أَكْرَم) به جی هینا (واجب) ه ئيمه ش (تَعْظِيم) و (تَبْجِيل) ی خود او هندی (عَظِيم الشَّان) بکه یین ﴿٣﴾ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ﴿٤﴾ هه موی (مَخْلُوق) و (مَمْلُوك) یه تی ﴿٥﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ ﴿٦﴾ ئه گه رچی له (دنیا) (فاسق) و (فاجر) و (کافر) له گه ل ئيمه (شَرِيك) ن؛ (أنواع) ی (إنعام) ی خویان له سه ر هه یه؛ (أُمَّا) (آخِرَة) بؤ

¹ — سوره ی (أحزاب) ته و او بوو “سبه ی نه ی شه موو دووی مانگی (مولودی شریف) خوا به (شرافت) ی ئه و (مولود أعظم) کرامه ت و شه ره فی دارینمان پی (إحسان) کا” سه نه ی (1358) هجری (1318) ی شرقی “(مطابق) دووی (نیسانی) (پۆمی).

تِيَمِهِ؛ به (خصوص) (مُقابِل) (نِعْمَة) (أخْرَة) (ثَنًا) خوانی تَهْ كَه يَنْ بِهِ ﴿وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ﴾ نَيْشِي (مُحْكَم) ه (تَدْبِير) (دُرُوسْتَه)، نَاگاداره به (سِرُّ) (وَعَلَن) و (خَفَى) (أَخْفَى) ﴿يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ﴾ هَرْچِي بِجِيَّتَه نَاو عَهْرَدِي لَه (حَبَّات) (عَرُوق) و (خَزِينَة) و (أَجْسَاد) ﴿وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا﴾ لَه (نَبَات) و (أَشْرَار) و (حَبُوبَات) و (حَيَوَانَات) و (إِنْسَان) (مَعَادِن) ﴿وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ﴾ لَه (طَرْف) (ي) (عَلُو) لَه بَارَان و (أَمْثَال) (ي)؛ (عَنَاصِرِي) (بَقَايَا) (ي) (أَجْرَام) (ي) (كُون) ه و (أَحْجَار) (ي) (سَمَاوِي) ﴿وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا﴾ (مَوَاد) (ي) (خَفِيْفَة) كَه بُو (سَمَا) (بَلَنْدُئَه بِن)؛ (مَلَكَة) دِيْنَه خَوَار و هه و راز تَه چِنَه وَه ﴿وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ﴾ لَه بَهْر (رَحْم) (ي) نَه بَا كَارِي تَر تَه بُوو، خَوَايَه خُودَاوَه نَدِي (كَانَنَات) (بِي) (مَثْقَال) ه (ذَرِيَة) يَه لَه (مَوْجُودَات) (لِي) (ي) بَزْر نَه بِي، نَايَا نَاتَوَانِي (هَيْكَل) (ي) (بَشَرِي) (إِعَادَة) كَاتَه وَه؟ (رُوح) (ي) بَهَاوِيْتَه وَه نَاو؛ (أَمْنَا بِاللَّهِ) تَه ي تَوَانِي تَه ي كَا ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ (سَابِقًا) (سَوَال) ه كِيَان لَه (سَاعَة) كَرْد؛ (جَوَاب) يَان وَه رَغْرَت؛ (إِيْمَان) يَان پِي نَه يَه نَا لِيْرَه بَه (قَطْع) (ي) (إِنْكَار) (ي) (قِيَام) (ي) (سَاعَة) تَه كَه ن تَه لِيْن: ﴿لَا تَأْتِيْنَا السَّاعَةُ﴾ نَابِي نَابِي ﴿قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ﴾ (مَادَام) خُوا سُوِيْنْد بَخُوا لَه سَهْر (قِيَام) (ي) (سَاعَة) تِيْمَه (تَصْدِيْق) (ي) تَه كَه ن (وَلَوْ) نَه تَوَانِيْن (تَصْوِيْر) (ي) بَكَه يَنْ تَه گَهْرچِي (بَعْض) (ي) لَه (مُسْلِمَان) (أَنْ) (قَائِل) (نِيْن) بَه (إِعَادَة) (ي) (هَيْكَل) (ي) (عُنْصُر) (ي) (بَشَرِي) ﴿عَالِمِ الْغَيْبِ﴾ بَا (عَنَاصِرِي) (ي) لَه گَهْل (سَائِرَة) تِيْكَه لَأَوْبُووْنِي بَه (مَشَاعِرِي) (كَانَنَات) (إِمْتِيَان) نَه كَرِي ﴿لَا يَعْرُبُ عَنْهُ﴾ لِي (ي) دُوور نَاكَه وَيْتَه وَه؛ (قُرْب) و (بُعْد) بَه (عِلْم) ه نَاگَات لَه شَتِي نَه بِي (وَلَوْ) (جَزْء) (ي) خُوْبِي لِيْت دُوورَه شَتِي بَزَانِي (وَلَوْ) لَه (أَقْصَا) (ي) (عَالَم) (دَابِي) لِيْت نَزِيْكَه وَه دِيَارَه (عِلْم) (كَبْرِيَانِي) (حَضْرِي) (يَه) ﴿مَنْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ﴾ هِيْچِي لِي بَزْر نَابِي (حَاضِر) ه لَاي ﴿وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ﴾ لَه (مَثْقَال) ه (ذَرَة) ﴿وَلَا أَكْبَرُ﴾ لَه وَي ﴿إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ﴾ تَه فَه رَمُوون: (لُوحِ الْمَحْفُوظِ) (نَصْرِي طُوْسِي) لَه (شَرْحِ الْإِشَارَاتِ)؛ (تَحْقِيْق) (ي) جَوَانِي هَه يَه بُو (عِلْم) (ي) (جَنَاب) (ي) (حَق) - بَه (كُلِي و جُوَزِي) - بِي (إِرْتِسَام) (ي) (صُورَة) (أَسَاسًا) (حُكْمًا) (عِلْم) بَه (مَعْنَا) (صُورَة) (ي) (حَاصِلَة) (إِنْكَار) تَه كَه ن؛

(إدراك) ی به (آلات) وهكى: چاو و گوئی و (لمس) بو خوا به (مَحَال) ئه زانن،
 ئه مه وایه؛ (حقیقه) ئیمه ش وا ئه لئین؛ ناتوانین بلئین: (صوره) ی (أشياء)
 (طبع) ئه بی له (ذات) ی (حَق) (العیاذ بالله) ئه با چوئن ئیمه شت به (حَواس)
 (دَرَک) ئه که یین ئه ویش و ابا؛ (حاصل) ی (تَحَقَّق) ی (کلیات) (مُسْتَقْلًا)؛ (جزئیات)
 له (ضمن) ی له (عقول) ی (مُجَرَّدَة) لای (کبریائی) (حاضر) ه؛ (عقول) ی (مُجَرَّدَة)
 وهكى (لوح) وایه، به خو به (صورة) ی (أشياء) ی که تیایه تی لای خویه؛ گوم
 نابی؛ (إتیان) ی (ساعة) ﴿لِيَجْزِيَكَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ ئه وانی ئیمه
 ئه فهرمون: (قیام) ی (ساعة) بو (جزا) ی (طرفین) (مُقْتَضَى) ی (حکمه) ه نالئین:
 (عَدَل) ه (إعتدال) ئه ترسن ﴿أُولَئِكَ﴾ (عَمَل) چاک ﴿لَهُمْ مَغْفِرَةٌ﴾ و ابزانم (لازم)
 (مَغْفِرَة) بو گونا ه بی؛ با (سَتر) له (مکاره) بی ﴿وَرِزْقٌ كَرِيمٌ﴾ جوان بی (تَعَب) و
 (مِنَة) ﴿وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا﴾ له (جَهْل) و (عناد) ه وه به (قَدْح) و (إلْقَا) ی
 (شبهه) و (مَنع) ی (ناس) ﴿مُعَاجِزِينَ﴾ (رَغْم) ی ئیمه ﴿أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ
 أَلِيمٌ﴾ (سَيِّئ) (أَشَدَّ) (أَلِيم) زور به ئیش ﴿وَيَرَى الَّذِينَ﴾ ئه بینن ئه زانن ﴿أُوتُوا
 الْعِلْمَ﴾ له (أصحاب) و (أعقاب) ی (عُلَمَا) ی (بنی اسرائیلی) ﴿الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ
 رَبِّكَ﴾ (يَعْنِي) (قُرْآن) ﴿هُوَ الْحَقُّ﴾ ئه وى (قُرْآن) (تَصْدِيق) ی کا دیاره (حَق) ه
 (مادام) (تَصْدِيق) ی (حَقِيقَة) ی (قُرْآن) بکهن (تَصْدِيق) ی (قیام) (ساعة) یش
 ئه کهن هه (مَعْنَى) یه بلئین: ئه گه ره له گه ل (نَظْم) ی (آیات) (مُوافِق) نه بی؛ من
 (قَبُول) ی ناکه م، مه گه ره زوری به (لازم) بزائم له به گه وره بی (قائل) ی وه (ناقل)
 تاپئ یان هه ل نه خه له تین ﴿وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ﴾ (غَلَبَه) ی خوی
 بو چاکه یه (مُوجِب) ی (تَنَّا) خوا نییه؛ ئه مه خو یه تی (غالب) ی بی (مُبالات)
 مه گه ره به (إتفاق) وه (إلإ) کارئ باشی (لایتق) ی ستایش و سوپاس ناکا ﴿وَقَالَ
 الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ ئه وانه ی (مُعَاجِز) له بهر (إلْقَا) ی (شُبَه) و (سَدَّ) ی (ناس) له
 (إیمان) ﴿هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ﴾ (رَسُولِ أَكْرَم) (كَأَنَّهُ) نایناسن ﴿يُنَبِّئُكُمْ﴾
 (خَبْر) ی (عَجِيب) و (غَرِيب) تان ئه داتی ﴿إِذَا مُرِّقْتُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ﴾ که مردن
 (أجزاء) تان بلأو بو وه له بار یه ک هاتنه ده ر ﴿إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ﴾ سه ره له نوئ

(إِجَاد) ئەكرينەوہ لە پۆزى (قيامة) ﴿أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا﴾ ئەگەر (عَنْ قَسْد) و(شعور)بى؛ (إفترأ)يه ﴿أَمْ بِهِ جِنَّةٌ﴾ وه (إِلإ) له (جنون) (مُنَاذَعَة)ى (ملا)يان له (صدق و كذب)ى (خَبَر) (مذهب)ى (جاحظ) و(نظام) (مَشْهُور)ه له (كُتُب)ى (بلاغَة) و(أصول) (مذکور)ه (على كل حال)ئەوان (تجويز)ى (صدق)يان ئەداوه ﴿بَلِ﴾ وانيه (حاشا) (قَوْل)ى (حَق)ه به(دليل)ه ﴿الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ﴾ به(قيامه) به(ساعه) ﴿فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ﴾ (الحق)وايه ئەمپۆ بنۆپه (بَشَر) (سَبَب) به (إنكار)ى (حساب)و (عَذَاب)ى (آخِرَة) لههه موو (جِهَة) چەند (مُعَذَّب)ن له بهر ئەوبى (دين)آن (عالم) ئەله رزى ئەمپۆ سبهى شهپ ئەبى به(غان)ى (مُخَنَق) (دينا) ئەخنكىنن هه تادى له (هداية) و(رحمة) و(إنصاف) و(مُرُوَة) و(أعمال)ى (صالحة) دوور ئەكه وئەوه ﴿أَفَلَمْ يَرَوْا﴾ واگوم بووين، له (علم) و(عرفان) دوور كه وتينه؛ (أَنَّهُ) نابينن، نانۆرپنه ﴿مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾ (تَفَكَّر)ى لى ناكهن، بزائن چ (خَلَق)ى (عَظِيم)ه؛ (خالق)ى ئەو (خَلَق)ه ئەتوانى (إعادة)آن كاته وه؛ ئەو (قادر)ه هه موو دەم ئەتوانى ئەوان (عَذَاب)دا ﴿إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ﴾ بهس (مُتَوَقَّف)ه له سه ر (مَشِيَّة)به عاردياندا بباته خوار؛ نقوم بين ﴿أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ﴾ وهك (أحجار)ى (سماوى) ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ﴾ لهوى (مذکور) ﴿لآيَةً﴾ نۆر په وشهن و ئاشكرا ﴿لِكُلِّ عَبْدٍ مَُّنِيْبٍ﴾ بى (تَكْبَر)و (أنايية) ﴿مُنِيْبٍ﴾ (قاموس) ئەلى: (المُنِيْبُ) (المطرالجود الحسن الربيع) (أَنَّهُ) (إنسان)ى پاك و خاوين و جوان؛ ئەوى دلى پاك بى؛ (طبعاً) ته ماشاى (كائنات) ئەكا به چاوى (إعتبار)و (تَفَكَّر) ئەى نۆرپينى؛ ئەوى پيسى دل(فارغ)، (تابع)ى (شَهْوَات) ناگه ريتته وه به (تأمل) ته ماشاى شت بكا ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا﴾ زيده له (نُبُوَة)و (رساله)؛ (مُلك)و (سلطنة) خوا هه زكا (إنسان) به عهردا ده باته خوار؛ بلندي ئەكا؛ (جبال)ى (تَسَخَّر)ئەبى آسنى بۆنهرم ئەبى كه سى ئەو (قودرة) و(قوه)هى دابه (حضرة داود) ئەو كه سه ئەوانى (مُعاند) بهرد باران كا وه به عهردا پوى چوينى ﴿يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ﴾ (تَسْبِح)ى خوابكه له گه ل ئەو چياى بۆ (مُسَخَّر) كرد،

(تَقْدِيس) و (تَنْزِيه) (كَبْرِيَاءِي) له گه ل بکات ﴿وَالطَّيْرَ﴾ بۆمان (مُسَخَّر) کرد؛
 وهکی: کۆتری (مُخَابَرَة) (آلان) یش هه ن (إِسْتِخْدَام) یان ئەکه ن له (وَقْت) ی
 (مُحَارَبَة)؛ له هه موو (وَاسِطَة) یه (مُخَابَرَة) (مَكْتَوْم) ترن هه رشتی (إِنْسَان) بی
 (تَعْلَم) بیزانی بیکا (جَنَابِي حَق) (نَسْبَة) ی بۆ خۆی ئەدا؛ (سَبْحَانِ اللّٰه) (طَّيْر)
 (حَيَوَانَات) (قَبُول) ی (تَعْلِيم) و (تَرْبِيَة) ئەکه ن؛ ئەوانه نا ﴿وَأَلْنَا لَهُ الْحَدِيدَ﴾
 ئەوانی ئیمه وایان پی خۆشه؛ وهکی له (سَدَى) (نَقْل) ئەکه ن بی ئاگرو بی
 (عَمَلِيَاتِي) (حَدَادِي) آسنی له دهست نه رم ده بوو، وهکی شه می، به لام ئەگه ر
 بیان فه رموویان، به (طَرِيق) ی (عِلْم) ی (عَمَلِي) بۆی نه رم ئە بوو، وهکی
 ئیستا؛ به (بَعْض) ی (أَجْزَا) ئاسن ئەکه ن به هه ویر بۆ فیربوون ئیمه چاتره
 بوو؛ (لکن) (جَبَل) ی (قَلِيل) بۆ (کَرَامَات) و (مَعْجَزَات)، (صَرَف) ی کردن له
 (طَرِيق) ی (إِكْتِشَاف) به (عِلْم) ی (عَمَلِي) (نَافِع)؛ (مَع أَنَّهُ) له (مَعْجَزَه) ش
 (مَقْصِد) ی (إِلَهِي) (عَمَل) ه ﴿أَنْ أَعْمَلَ سَابِقَاتِي﴾ زری ی ته واو ﴿وَقَدَّرَ فِي
 السَّرْدِ﴾ له (نَج) و تیک هه ل کیشانی (خَلْق) ه کانی، پیک و لیک پیک بن، مقدار
 یان (مَنَاسِب) یی ﴿وَأَعْمَلُوا صَالِحًا﴾ بۆ (دین) و (دینا) (جِهَاد) ی (فِي سَبِيلِ
 اللّٰه)؛ دیاره ئەوانی بۆی (تَسْخِير) کران بۆ (نَفْع) ی (عَامَه) یه؛ بۆیه به (جَمْع) ی
 (خَطَاب) ی فه رموی ﴿إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ (أَصْلِيحَه) ی (حَرَبِيَة) (جَهَة) ی
 (خَيْر) یش هه یه (جَهَة) ی (شَر) یش هه یه؛ ئەوی باش بی خواپه رست و له خوا
 ترس بی، له (خَيْر) ی (إِسْتِعْمَال) ئەکا؛ ئەویدی له (شَر) ی (صَرَف) ئەکا؛ که سی
 (مَثَال) ه (ذَرَة) یه (إِيمَان) ی به خوی هه بی (غَازِي) ی (مُخْنِق) ناهاویتی شاری؛
 بی ده سه لات و بی (مُدَافَعَة)، پر له (أَطْفَال) ی (مَعْصُوم) ئا فره تی (مَظْلُوم)؛
 ئەوی ئەمرۆ ئە ی بینی، (أَثَرِي) (تَرْقِيَاتِي) (عِلْم) ی (بَشَر) ه که به دخوا هانی
 (إِنْسَانِيَة) ئەوانه ی بی (دین) و (إِيمَان)؛ (صَرَف) له شه ری (صَرَف) ئەکه ن
 (حَقِيقَة) (تَرْقِي) (أَوَّلًا) به (تَرْكِيَه) ی (نَفْس) و (تَرْبِيَة) ی جوان و (أَخْلَاق) ی
 (فَاضِلَة) و (إِنصَاف) و (مُروَه) و (مَرَحْمَة)؛ ئەو جابه (عِلْم) ی (إِخْتِرَاق)
 و (إِكْتِشَاف) ه که سی (إِيمَان) ی هه بی خوا به (عَمَل) ی و ی (بَصِير) ه (سَعِي)

له چاڪه ئه ڪا؛ وه بؤ چاتر هه وراز نه چي؛ ئه وي ئاگاي له خوانه مائه وي بيڪا
 ئه ي ڪا ﴿وَلَسُلَيْمَانَ الرِّيحَ﴾ (بُخَار) بؤ (تَحْرِيك) ي (أَصْطُول) ي (بَحْرِي) (مُمْكِن) ه
 (شَتِي) (هَوَائِي) بووبئ؛ له (بَيْن) ه (مِينَاء) ي (سَلِيمَانَ) ي (كَشْف) ڪرا، (بَقِيَا) ياي
 پاپوپريان دؤزيه وه؛ واده رده كه وي (قُوَّة) ي (بَحْرِي) له (زَمَانَ) ي (سَلِيمَانَ) دا
 بووه؛ (قُوَّة) ي بابي بؤ (بِر) و (جِبَالَ) بوه ﴿غُدُوهَا شَهْرٌ وَرَوَّاحُهَا شَهْرٌ﴾ سبه يني و
 ئيواره به (قَدَر) ي مانگه ري يه نه گهر (حَرَكَه) ي ڪردبا ئه پويي؛ دياره زؤر
 (سَرِيْع) بوه ئيستاش خه ريڪن له (سَرِيْع) بؤ (أَسْرَع)؛ چ (سَيَّارَة) چ (طَيَّارَة) چ
 پاپور؛ (مَقْصَد) ئه وه نيه، هه موو پوژئ سبه ينان مانگه ري يه نه پوي ئيواران
 مانگه ري يه. (ذَاتًا) (مُلْك) ي (بَنَى إِسْرَائِيلَ) ئه وه نده (سَعَة) ي نه بوو؛ (حَتَّى) به
 (قَدَر) (دَوْلَة) ي (مُنَاسِب) ي ئيستتا (فَضْل) له (مُعْظَم) ڪان؛ ئيتر به قسه ي (وَهَب) و
 (مَهَب) (خُطُوط) ي (دِمَاح) ي خؤت (وَاسِع) مه ڪه ﴿وَأَسْلَمْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ﴾ ڪاني
 (نُحَاس) ي تاواوه ئه وه (أَمْر) ي (طَبِيعِي) يه؛ (أَلَانَ) يش (بُرْكَان) (إِنْفِلاق) ئه ڪه ن
 پاقرى لي دهرده ڪولئ، وه ڪي لافاو ئه پروا؛ نه گهر ئاره زووي (مُعْجِزَة) ئه ڪه ي
 (سَهْل)؛ گوئ له (وَهَب) و (أَمْثَال) يان راگره ﴿وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ﴾
 له بهر دهستي خوي و (نَظَارَة) ي ئيشيان ئه ڪرد ﴿يَأْتِن رَبِّهِ﴾ (رَبِّ) ي (سَلِيمَانَ)
 يا (رَبِّ) ي (جَن) ﴿وَمِنُ يَزْغِ مِنْهُمْ﴾ ئه وه ي (مِيل) ڪا ﴿عَنْ أَمْرِنَا﴾ به سستي؛ يا
 به (مُخَالَفَة) ﴿نُذِقُهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ﴾ له (قِيَامَة) و (دُنْيَا) ﴿يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ
 مِنْ مَّحَارِبٍ﴾ قه لا و (مَوَاقِع) ي (حَرْبِيَة) ﴿وَتَمَاتِيل﴾ (خَرِيْطَه) ي شاران
 (صُورَة) ي (شَر) آن؛ وه ڪي (فِرَاعِنَة) ي (مِصْر)؛ ئيستتا له (تَمَاتِيل) ه له (أَثَار) ي
 (قَدِيمَه) زؤر دهرئه كه وي ﴿وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ﴾ وه ڪي (حَوْض) آن بؤ (عَسْكَر) ي بؤ
 ميوان؛ وه (دَعْوَة) ي (عَمُومِي) (أَلَانَ) نيش له ناو عه ره بان له سيني گه وره
 گه وهر له (طَعَام) ئينن؛ وه ڪي گرده لوڪه ي پلاو گرئه بيته وه؛ (حَيَّوَان) ه ڪي
 به ته واوي له سه ره؛ تي ره خوړي سه د ڪه سي زِيْتَر (لُغَة) ي (عَرَبِي) (حَقًّا) زؤر
 (وَاسِع) ه؛ (حَتَّى) له قاپ وقاجاغ به گه وره گچڪه يي ناويان ئه گوړئ؛ له
 هه مووي گه ورتر پئ ي ئه لئِن: (جَفْنَة) له وي به ره ژير، ڪه (طَعَام) ي ده ڪه س

بگری (قصعة)، لهوی به ره و ژیرکه (طعام) ی پینج که س بگری (صَفْحَة) لهوی به ره ژیر که (طعام) ی دووسی که س بگری پی ئه لئین: (مکلة) (نهاية) (صحيفة)؛ جه ندخوشه (لسان) ی (واسع)؛ (لکن) زوباندریژی به (خُورافات) و (توسّع) ی بی (معنی) خوی نیه ئه لئین: یهک (جفنة)؛ هه زار که سی له (دور) ده بوو ئه مه قسه یه؟! (نقل) ئه که ن له (ابن عباس) (حضرة سلیمان) (بعض) ه (هیكل) ی (نحاس) دروست کرد؛ (دعا) ی کرد؛ خوا (روح) ی به به ره ییان؛ (طبعی) دارپژراوی له (نحاس) به (قوة) تره، بو (خدمة)؛ وه ئه لئین: ئه سفه ندیار له (بقبايا) ی ئه و (تماثيل) ه بووه (لاشك) ئه وه پاش (حكاية) ی (پوسته م) و (ئه سفه ندیار) ی ناو (عه رب) ه لبه سترايه؛ چونکی (ئه سفه ندیار) (معرف) ه به پوین - تن؛ (توجیه) ی ئه که ن؛ به لئین ئه وه (نحاس) دروست کرایه به (دعا) ی (سلیمانی) بوویته (روح) له بهر (ابن عباس) (ذات) ی گه وره بووه؛ پیاوی گه وره دروی زور به زاری هه ل ده به ستري؛ (حتی) (فی یومنا هذا) وایه (تماثل) و (هیاکل) له (شريعة) ی (إسلامية) (حرام) ه؛ چونکی (أولاً) بوت په رستی له و (صنعة) ه په یابوو؛ (میل) ی بوت په رستی (حالا) ی له دلان جاگیره؛ (وبالفعل) (عبادة) ئه کرین؛ له ناو (مسیحی) یان وه (سائر) ی بوت په رستان؛ نیژیکه نیژیکه له ناو ئیمهش (عبادة) ی (أصنام) (عود) بکاته وه؛ هه ر (وقت) ی ئه و (میل) ه نه ما؛ یا (حلال) بی؛ یا هه م دروست کردنی؛ هه م دانانی له (موقع) ی (أما) بو هه موو که س (هیكل) دروست نه کری؛ بو ئه وانی هونه روه ری (خادم) ی (ملة) و (دولة) و (وطن)؛ (رافع) ی (لوا) ی (مجد) ی (أمة)، بکری؛ نه ک یه کی خوی بکوژی (هیكل) ی بو بکه ن؛ یادوو سی (قصيدة) بلئین؛ سی چار قسه ی ناو درپا (دائر) به (دین) بکات؛ بیکه ن به (فیلسوف) و (هیكل) ی بو بکه ن؛ (حقیقة) ئه وه (غایة) ی (هیكل) نایه لئین، به (فساد) ی ئه با، به جارئ ئه بیته (حرام) ی (شرعی) (حرام) ی (سیاسی) له (أحوال) ی (بشر) وائه زانم، (میل) ی (صنم) په رستی (حکم) فه رمایه؛ له (عالم) ی (إسلامية) به (خیال) ی (صوفی) یانه و (مراقبة) ی (حضرة شیخ) (إعادة) ی ئه کاته وه، یا کریتی چه ندی پیش (ذات) ی (فوتوغراف)

خوی ناربوو بۆ لای (کویت)ی تا ئەوانە (محرور)ن له دیداری به (زیارهت)ی (صورة)ی (مُشرف)بن؛ گه لێ کهس (عبادة)یان ئەکرد؛ خوای (مُجَرَّد) بپه‌رستن، به (ایمان)ی (مُجَرَّد) زۆر (مُشکِل)ه (خصوص)که (خِیَال)و (وَهُم) له (غَلْبَة)داین، وه (عَقْل) بئ هیزبئ؛ بویه (أکثر) خه‌ریکی (إزاله)ی (عَقْل)ن ﴿وَقُدُورٍ رَّاسِيَاتٍ﴾ مه‌نجه‌لئ شیو تیا لئ نانی (عَسْكَر)و میوانان ئی (ثابت)و به‌رده‌وام له‌سه‌ر كوچك آوران .

(تَقْدِيم)ی (مَحَارِب) له‌سه‌ر (تَمَاطِيل) دیاره؛ چونکه (صورة) له‌ناو (قَصْر)آن دانه‌ندری؛ (وَكَذَا جِفَان) له‌سه‌ (قُدُور)؛ ئه‌وی (طعام) تئ ئه‌کری ئه‌چیتته‌ ناو(قَصْر)آن، (أَمَّا) ئه‌وه‌ی تیا‌ی لئ ئه‌ندری ناچی ﴿اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا﴾ (سُلَيْمَانَ) له‌ خوای خواست (مُوفِق)ی کا له‌سه‌ر (شُكْرَانَ)ه؛ خوا (دُعَا)ی (قَبُول) فه‌رموو؛ (شُكْر)؛ (شُكْر)ی (عَمَلِي)یه ته‌نها زوبان چ نیه (شُكْر)ی راستی (إقتدا)به (مُنْعِم)ه ئه‌وه له (حَق)تۆ (إنعام) ئه‌کاتۆش له (حَق) (مُسْتَحَق)آن (إنعام)بکه بویه ئه‌فه‌مووی: ﴿وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشُّكُورُ﴾ (أَمَّا) (کتکی) (أبا هريره) نه‌کی ناکا من(بعض)ه (أولیا) و(ملا)ی ده‌وله‌مه‌ندی (قَدِيم)م زۆر خۆش ئه‌وین؛ به‌هه‌موو (نوع) (خدمه‌ت)یان کردیه (ملا)ی (فقیر) (شُكْرَانَ)ه‌ی خوای به (عَمَل) چۆن بکا؟ چاوی له‌ ده‌ست ئه‌م وئه‌وه؛ ناوی‌ری له (مُخَالَفَة)ی (میول)یان قسه‌یه بدۆرینئ؛ (ولی) (زاویه) نوشین گویا ده‌ستی له (دنیا) هه‌ل گرتیه؛ چ (خدمه‌ت)ه‌کی پئ ئه‌کری؟! (غیر)ی درۆ و (إغرا)؛ دیاره (دین)و (دونیا) به (قُوَّة) (مُحَافِظ)ی ئه‌کریت ﴿وَلَوْلَا رَهْمُكَ لَرَجَمْنَاكَ﴾ (دِقَة)که ئه‌گه‌ر (ملا) به (ده‌وله‌ت) وپشت و (قُوَّة)یان (دین) وا به‌هیز نه‌ده‌بوو ﴿فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ﴾ (سُلَيْمَانَ) ﴿الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ﴾ ئی (أهل)و (عیال)و (خدمه‌ت) وکارو (قوم)ی (أَجِن)آن ﴿عَلَى مَوْتِهِ﴾ (مَع أَنَّهُ) (بَين)ئ بوو (وَفَاة)ی کردبوو ﴿إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ﴾ مؤرانه ﴿تَأْكُلُ مِنْسَاتَهُ﴾ دار (عصا)ی ئه‌خوارد؛ وا (ظاهر)ه ئه‌بئ (حضرة سُلَيْمَانَ) له‌سه‌ر کورسی دانیشتی له (خلوة)؛ (عصا)ی به‌ده‌سته‌وه بووبئ؛ به (سَكْتَة)ی (قَلْبِي) یا (دَمَاح) (وَفَات) کردبئ (وَضْعِيَة)ی تیک نه‌چوبئ؛

پاش چه ندی ته ماشایان کردیه؛ مؤرانه - دیار دیار نه بووه - به (عصا) ی هه ل
 نه گه پین دهوره یان داوه، نه ی خون؛ که چوون ده ستاندا دار (عصا) که (حضرة
 سُلیمان) را قه نا، به لادا چوو؛ نه و جا زانیان مردوه ﴿فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنَّ﴾
 (معلوم) یان بوو، (خَلَّتْ) له خو یانه ﴿أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا﴾ (وَلَوْ)
 (سعات) ی ﴿فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ﴾ نه پویشتن (نجات) مان نه بوو، (حال) آش
 وانه زانن، جنوکه - خصوص شیطان - (علام الغیوب) ن (حاضر) و (ناضر) و
 ناگاداری (سِرِّو) (عَلْنِي) (عِبَادِن) نئمه و امان (تفسیر) کرد؛ بابینه سهر (روات)؛
 (إِلَهِي سَيِّدِي) نه و (نَوْع) قسانه کوو هه لبه ستراین؟ کوو چوونه نا (دماغ) آن؟
 کوو (داخل) ی (تفسیر) ی (قرآن) کران؟ (إِبْنِ عَبَّاسِ) (ذات) ی گه وره بووه بی
 شك، دروی زور به زاریه وه (نَقْل) له (إِبْنِ عَبَّاسِ) ی (حضرة سُلیمان) له هه رجی
 یه؛ ناو (مِحْرَابِ)، که نویژی نه کرد (شَجَرَةَ) یه کی نه دیت لی شین بووه، لی ی
 نه پرسى: ناوت؟ نه یوت: ناوم نه ویه؛ بوچی شین بووی؟ نه گه ر ئی چاندرابا،
 (أَمْرِي) نه کرد، نه یان چاند؛ نه گه ر ئی ده رمان با نه یان نوسی، (وَقْتِ) ی نویژی
 نه کرد؛ دیتی داری شین بووه؛ وتی: ناوت چیه؟ وتی: (خَرْنُوبِ) - به کوردی
 خرنوک - بوچی شین بووی لی ره؟ وتی: بو (خَرَابِي) نه و (بَيْتِ) ه نه بی به
 زوبانی وانیش ناوی (هَكَذَائِي) بووی؟ (سُلَيْمَانَ) فه رموی: (يَارَبِّ) مردنم
 له سهر (جِنِّ) بزركه؛ تا (إِنْسَانَ) بزنانن، (عِلْمِ) (غَيْبِ) یان نیه دار (عَصَا) یه کی لی
 دروست کرد، خو ی هاویشته سهر؛ سالی به مردی واما؛ (أَجِنِّ) ه نه یان ده زانی
 مردیه؛ مؤرانه خواردیان، (سُلَيْمَانَ) به ربو وه؛ (مَعْلُومِ) بوو (أَجِنِّ) ه (غَيْبِ) نازانن
 نه م (پروایه) پینه دوزی تیا نیه؛ (أُمَّ) له (رِوَايَةِ) ی تر له (إِبْنِ عَبَّاسِ) و (إِبْنِ
 مَسْعُودِ) و (جَمْعِ) ی له (صَحَابِ) آن، سی پینه دوزی تیا یه؛ دیاره (رِجَالِ) ی نه و
 (سَنَدِ) (ماهر) تر بووین، بوچه سپاندنی (رِوَايَاتِ).

یه که م: (سُلَيْمَانَ) واده بوو سالی دوو سال، مانگی دوو مانگ، که متر
 نه چوو (خُلُوة).

دووه م: (طعام) ی نه و (مُدِّ) ی له گه ل خو ی نه برد.

سئ یه م: (شَیْطَان) ئی نه ی ئه توانی له (مِحْرَاب) ته ماشای (سُلَیْمَان) بکا؛
 ئه وه ی ته ماشای کردبا، ئه سوتائو (رِوَایَة) هه مووی له بی (مُحَاکَمَة) ی (أُمَّة) ه.
 ئه وه ی (نِسْبَة) ی درا بۆ (إِبْن عَبَّاس) به لئ وایه؛ (خِصْص) (خَوَارِق) و (مُعْجَزَة) ی تیابی (سُلَیْمَان) (صاحب) ی (نُبُوَة) و (مُلْک) چۆن سالی له (خُلُوَة) داده بی؟ له (مُدَّة) (مَادَّة) یه نابئ (أَرْكَان) ی (حُوكْمَة) (مُرَاجَعَة) ی پی؟ مندالهی ناگریه، بابی بۆ (خِدْمَة) بابی؟ هیچ کاری (مُهْم) (تَعَلَّق) به (شَخْص) ی (حَضْرَة) سُلَیْمَان) ی ناكا؟ (طَعَام) ی ساله کی له (خُلُوَة) خانه کوو ئه مینئ؟ ئه گهر بلین: قاوت و ماوتی له گه ل خوی بر دیه بر واهه که (حَضْرَة سُلَیْمَان) وه کی که چه (صَوْفِی) و (راهب) آن، به دانه زه یتوون و ئاردی جو سالی (إِدَارَة) ی کردبی، ئه بی (دَائِم) (طَعَام) ی خۆشی (عَافِیَة) کردبی ئه دی جاری بۆ (دَفْع) ی (حَاجَة) له (خُلُوَة) خانه ی (بَیْتِ الْمَقْدَس) نه ده هاته دهر ئه گهر ده ست نو یژی نه بووی تاره ت کردنیشی نه بووه؟ وه کی (مَسِیحِ) یان؟ (حَاشَا)، جار جار (إِیْجَاب) ئه کا گۆزه ئاوه کی بۆ ببه ن ئه با بلین: له (مُدَّة) نه ی ده خواردو نه ی ده خوارده وه، (دَفْع) ی (حَاجَة) ی ده نه بوو، له (رِوَایَة) ی تر چاتر ده ی لئ: ئه لبه سته ئه لئ: جنۆکه کان، (قَبَة) یه بی (مَنْفَذ) یان له شوشه له سه ر دروست کرد؛ ئه و جا تیای (وفاة) ی (خِلاصَة) ئه و (نُقَالَ) آن - (رَجْمًا بِالْغِیْب) - هه رکه سه (حِکَایَة) ی ئه کا، (لِلَّهِ الْحَمْد) هیچی (نِسْبَة) ی بۆ (رَسُو اللّٰهِ) ی خۆمان نه دراوه، وه ئه لئین: (مُدَّة) ی (مَحْدُود) به چی زاناندوه؟ مۆرانه کیان (مُسَلَط) کرد، له سه ر (عَصَا)، که شه و و پۆژی (مِقْدَار) ه کی کۆلئ، به و (نِسْبَة) (حِسَاب) یان کرد؛ زاناندیان، سالی بوه (وفاة) ی کردیه؛ ئه مه ش خوی نیه. دانه یه چۆن (مُسَلَط) ئه کری یه ک مۆرانه، سالی به شه و و پۆژ (عَمَل) ی وه کی یه ک کو ئه بی؟ ته نها یه ک مۆرانه کون له (عَصَا) ی بکا بۆ ئه شکئ دياره (عَمَلِیَات) یان به (إِجْتِمَاعِ) یه (حُكُومَة) یان هه یه؛ (تَدْبِیْر) یان وه کی میروو وه کی (نَحْل) ه به لکوو (أَدَقَّ) ه؛ (مُحَقِّق) (عَدَد) ی زۆر (دَوْر) ی (عَصَا) یان دایه؛ (مُمْكِن) ه به ده ستی (حَضْرَة) یش دا هه لگه رابن (خِلاصَه) (قَطْعِ النَّظَر) له هه موو (عَوَارِض) ی (طَبِیْعِی) بۆ (شَرْف) ی (نُبُوَة)

ئەبايە، نەختەكى پرىك خەن؛ تا پياۋى (عاقلى) ىش بېسە لمېنى له (نقد) دەرچى، دارو گيا له ناو (محراب) چ ئىشى ھەيە شىن ئەبى؟ ۋەكى (إشارة) مان كرد؟ (غيب) نەزانىنى (جن) بە (سعات) ئ (معلوم) ئەبى، بابە پۆرژى بى با بە ھەفتەيە، زیتەر (لزوم) ى نيه (سبحان الله) له (عبر) ى (دُنیا) (وَقْت) ئ (هَمْس الخِطاب) ى مېرووی ئەبېست (وَقْت) ئ (عصا) ى (مُلک) دارى و جھانبانى مؤرانە ئەى خوارد! ۋەھەر (نوع) ە (حیوان) له ئەو پەرى (أمر) و (إدارة) ىى (مَلکی) ئەژيەن؛ (حياة) يان (حياة) ى (دول) ى (إجتماعی) يە (سُلیمان) له سەر ئەو ھەموو (حشمة) ە ۋەكى كەسى بى كەس بى مرد؛ كەس ئاگايى لى نەبوو! ﴿لَقَدْ كَانَ لِسَيِّئًا﴾ (مُناسبة) ى (قصة) ىى (سبأ) له گەل (قصة) ى (سُلیمان) ى (مُناسبة) يە (معلوم) ە (سبأ) (أساساً) ناوی (شخص) ئ بوو ە (عنوان) ى (عشيرة) ۋە (هم) ناوی شارىكە له (يَمَن) ﴿فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ﴾ (يعنى) له (سبأ) بو (أهل) ى (آية) ى ھەبوو؛ (عظيم) خانوى خۆش بە ئاۋو دار سەبزه، (أطراف) ى باغ و باغات ﴿جَنَّتَانِ﴾ دوو (مقطعة) باغ؛ (أما) باغى (إرم)؛ له م لاۋ لە ۋلا ﴿عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ﴾ ئى شار؛ بە (وضع) و (هندسة) يە (غريب)؛ ۋەكى (غابات) نا (كَيْفَمَا إِتَّفَقَ)، (آية) (مُرْكَب) له (خَلْق) ى (إله) و (صُنْع) ى (بَشَر)؛ نە ديتراۋە باغى (طَبَعِي) (مُنْتَظَم) بى؛ بۆيە پيشە، چۆم چۆمە لانى پى ئەلین: (إنسان) نازانى (وَضْعِيَّة) ى شارەكە كوۋ بوە؟ (يَمِين) و (شمال) ى بە چى (إعتبار) ە؟ شارى ئيمە (يعنى) (كۆيە) شارى بە باغ و داغە، ۋەكى (حاجى قادر) ئەلئ:

نمونه ى (جَنَّة) ى شيوە ى پەزانى

له بە ھار (شام) ە (أيام) ى خەزانى

باغاتى له (جهة) (غَرْب) ى (شِمَالِي) (إمتداد) ئەكا؛ بو (شَرْق) ى؛ (میل) ەكى ئەكا بو (جنوب)؛ پوبارى بە ناۋ دادئ؛ له پشت شارى بە لای (باۋەجى) تا (حەمامۆك) باغ و (قطعة) ى (أراضى) بو شىنايى زۆرە؛ (موقع) ئ زۆر خۆشە؛ (لكن) دەستى (صُنْعِي) (بَشَرِي) بە گویره ى (حضارة) (حاضرە) پى نەكە وتوہ؛ له سايە ى (أحمد دُبُونِي) قائم مقام (سمايل آغا) ى (رئس) ى (بَلَدِيَّة)

دهروونی شار سه راپا (مُلُوْث) ه پښگای له پښی چپای (چناروْک) ی ناخوْشتره؛ تا
 (دُنیا) له (مَدَنیة) (تَرْقی) ئەکا ئیره له بهر بی پیاوی (تَدَنی) ئەکا، ئەو جیی
 (حُکومة) دهستی ئەداتی خوْزی دهستی نه داتی ئەونده ی ههیه له وه ندیش
 ئەبین! ﴿کَلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ﴾ به (لسان) ی (قال) یا (حال)؛ وایان
 (أمر) ئەکه نی ﴿بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ﴾ (هوا) خوْش ئاو سووک و (صاف) و به (لَذَّة)؛ بی
 پيشکه و ئەسپی و کیچ و میش و (هوام) و (حشرات) ﴿وَرَبُّ غُفُورٌ﴾ (تاریخ) ی
 (فَتْح) ی (إسلام بۆل) ﴿بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ﴾ یه، نه هه ردوو به (ت) ی (حساب) کرین، نه به
 (ه) ی؛ (ذاتاً) (ة) آی (مُدوْر) ئەگه ر (وقفه) ی له سه ر نه کری؛ (به تا) ی (مَطوْل)
 (حساب) ئەکری؛ (وإلا) به (ه) ی. (واقعا) وه کی ئەلین: " (آستانه) (موقع) ی
 (ممتان) ه " (لکن) (مع الأسف) (الآن) په ونه قی جارانی نه ماوه؛ (مرکز) ی
 (حکومهت) یو (أنقره) (نقل) کراوه؛ (مورخ) و (حکایهت) خوان؛ (دائر) به
 (معیشهت) ی (سبأ) ، (خرافات) و (روایات) ئەکه ن (أما) ئەو (تفسیر) انه ی من له
 (خدمهت) یان دام؛ ئەو (خرافات) انه ی من له (خدمهت) یان دام؛ ئەو
 (خرافات) انه یان تیانیه ﴿فَأَعْرِضُوا﴾ له (شکر) ی خوا (مغرور) بوون؛
 (إشتغال) یان به (لهو) (لعب) کرد؛ ئاگاداری (أسباب) ی (عمران) یان کرد؛ له
 (قرآن) (إشعار) نیه، که خوا (رسول) ی (ناردوونه) سه ر؛ جار ی باسی سیزدان
 هه رنیه ﴿فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ﴾ (عريم) وه ک له (قاموس) ئەلی: " (به باران
 و مشک و سد) و (وادی) ئەلین. " (مفسر) ه به (إعتبار) ی (معنا) یه کی فه رمووه.
 بارانی به (شدهت) باریوه؛ ئاو هه ستایه، له (وادی) دا، هاته (سده) که، له بهر
 کون کون بوونی به مشکان، بی (قوهت) بووه، (تحمل) ی نه کردیه، شکایه؛
 وه لافاو به سه ر وولاتی داهاتیه، ویرانی کردیه (والسلام) نا (شکر) ی نه بی، له بهر
 (محروم) ی له (ترقیات) ی (صنع) ی خوا، چه ند ساله، مشک ی له سه ر ئیمه
 (مسلط) کردیه، چه ند دی ی (محو) کرده وه، ئەمسال ئیمه نانمان له (فلاحهت) ی
 خوْمان چه نگ نه که وت؛ بو سالی (جدید) نازانم چوْن ئەبی؟ (حکومهت) یش
 زوْر (صرف) ئەکا، له (موظفین) له (کفاح) ی ئەو (نوع) ه (آفات) ه؛ (لکن) بی

هووده ئه پړوا؛ (خساره) دوو (خساره)؛ باغاتشمان به ژهنگو هه ژهر. بئ (ثمره) ئه پړوا؛ چ (فائده) كى لى چهنگ ناكه وئ؛ نازانم (سبب) ى ئه و (غضب) ه (زياد) له (عالم) چيه؟ ﴿وَبَدَّلْنَا هُمْ بَجَنَّتِيهِمْ﴾ دوو (جنه) ه كه يان چوو ئه و دوو (جنه) ى بو (تبدیل) كردن؛ به ﴿جَنَّتَيْنِ﴾ دوو باغ ﴿ذَوَاتِي أَكُلِ﴾ (ثمر) ﴿خَمَطٍ﴾ ترش؛ وه ك قازمان ئيمه؛ (تعين) ى له (مفسير) ان ده ست ناكه وئ ﴿وَأَثَلِ﴾ ئه لئین: (نوع) يكه له (طرف) ه (أما) نازانم (طرفا) چيه؟ ئه ويش (ثمر) ه ى هيه، نيه؟ (خلاف) يه ﴿وَشَيْءٍ مِّنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ﴾ دارى (نَبَكٍ) له (بغدا) م ديتيه؛ (دار) ى زور جوانه به رى زوره؛ توژى بئ تامه؛ گيوژى كوردان گه لى خوشره؛ (سدر) يان لا (معظم) ه چه ند (حديث) آن (نقل) ئه كا (صاحب) (روح المعاني) ئه گه رچى (سر) (معنى) ئه و (امتياز) نازانى؛ (قدر) ى (أشجار) ى لاي (صانع) به (قدر) ى (أثمار) ى ئه بئ؛ تاميوه ى چاترو به (منفع) تر بئ، دياره لاي (صانع) ى به (حرمت) تره ﴿ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ﴾ (كفران) ى (نعمه) يا (كفر) ى (مقابل) ى (إيمان)؛ (إلهى) ئيمه (مؤمن) بن و (شكران) ه ى (نعمه) ت ئه كه ين، به (حرمت) ى خوټ، ئه و (آفات) انه مان له سهر هه لگري؛ بئ هاوى سهر ئه وانى به هه ردوو (معنا) (كافرن)؛ نه پړواى يان پيټ هه يه، نه (نعمه) ت له تو ئه زانن. به (علم) و (عمل) ى خويان (سعى) ئه كه ن؛ بو (مدافعه) ى و (مكافحه) ى (آفات) ى (مزرعه) و باغات وه (خدمت) ى (فنى) (أرزاق) يان سه بزه يان، ميوه يان؛ (كَمَا وَ كَيْفًا) له (ترقى) يه؛ سيوى (أمريكا) ى ديته (كويه) (إنسان) (حيران) ئه بئ؛ ميوه جاتى ئيمه له بهر (حشرات) نابيتى؛ بئ پره ونه ق، گپوو گپنى گپنى، لا خوار به د پرهنگ (كَمَا وَ كَيْفًا) له (تدنى)؛ بو چى؟ (مع الأسف) ئيمه نه (إصلاح) ى (دين) (سعى) ئه كه ين نه له (إصلاح) ى (دنيا) ﴿وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ﴾ (أهلى) (سبأ) ﴿وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا﴾ (ممکن) ه (قرا) ى (شام) بئ؛ ئى (صنعا) بئ؛ ئى (مأرب) بئ ﴿قُرَى ظَاهِرَةَ﴾ له جئ بلند (إنشا) كرابن؛ ئه وه ش (علامه) تى (أمنه) ه؛ (وهقت) ى وولاتى ئيمه له بهر هاموشوى له شكري (عثمان) ى (عجم) ديها تيان له ناو شيوه دؤلان و په نا

گردان دروست ئە کرد پاش (أمن) له جی بهرز دروست ئە کران؛ یا خود لیك نزیك و وولات (معمور) بوه لیك دیار بوون؛ دی لیك نزیك ئە بن وه کی پشده و دزهیی ﴿وَقَدَرْنَا فِيهَا﴾ له و دی یانه دا؛ دیاره (مقصد) مه یانه ﴿السَّيْرِ﴾ (أَنَّهُ) (نسبه) ی دووری یان وه کی یهك بووه یان (منازل) تقدیر کرابوو ﴿سَيَرُوا فِيهَا لِيَالِي وَأَيَامًا﴾ شه و پوژ (على الدوام) ﴿أَمْنِينَ﴾ وه کی کوردی ئە لی: بازو به که یفی خوت؛ تا ده پووی برۆ؛ بی خه م و (خیال) بی ترس وله رز (ممکن) ه له (بین) ی (حوکمه) ه کان (مُعَاهَدَة) یه (تجاری) بووی؛ (تأمین) ا مه د و شودی (قوافل) یان کردینه له (تاریخ) (1304) ی هیجری (تحسین پاشا) (والی) (موصل) هاته کویه؛ بو (پشده) ئە چوو (أشراف) و (وجها) ی خر کرده نه وه له سه رای ((حوکمه)؛ فه رمووی: له جی دانیشتین، (تدبیر) ی بکهین؛ (ترقی) (تجاره) به چی ئە بی؟ بابم: فه رمووی: (ترقی) (تجاره) به (أمنیه) ی (طرق) ئە بی ئە و (وقت) ی (عالم) له (مُحَاصِرَة) دابوو، له بهر (أشقیاء) ی (هه مه وه ند) دووباره (إعاده) ی (أمر) ی کرده وه؛ دووباره بابم وای (جواب) داوه؛ وه (کذا) (ده فعه) ی سی یه م؛ (والی) ووتی: "ئه وه (عائذ) ی (حکومه) ت" ه "بابم فه رمووی: "بویه نابی (واقعا) وه کی بابم فه رمووی؛ وایه؛ (عالم) (مجبوره)، به (عرض) و (طلب) ی (أشیا) له یهك؛ پهك له سه ر (أمنیه) ت) ئە که وی ﴿فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا﴾ ئە گهر (کافر) بووین؛ ئە بی به (لسان) ی (حال) (طلب) یان کردی؛ (ممکن) ه (مشرک) بووین، بو (أمر) ی (هامة) له بهر خوا پارانه وه. له (بعض) ی (قراءت) وا ئە گهنی، ئە وانه (شکو) یان کرده، له (خدمت) خوا؛ که (بین) ی (أسفار) آنی دوور کردیه؛ (لکن) تا ئە م (عبارت) ه له (قرآن) (إشعار) به و (تبعید) ه نیه ﴿وَوَلَّوْا أَنْفُسَهُمْ﴾ (طریق) ی (مواصلات) که (سهل) بوو، نیزیك بوو؛ گه لی که س ئە بنه (صاحب) ی (تجاره) ت) ده وله مه ند له (بین) ی (قوم) بلاو ئە بیته وه؛ (ثروته) ته نها له دهستی دووسی (شخص) نامینی؛ له یادمه که سی له کویه چووبا (بغدا) (عائله) ی دوستی بوی ئە گریان (تجاره) ت) ئە و (وهقت) ه له بهر دهست چه ند (ذوات) ی بوو؛ پی یان ئە گوتن: " (تُجَار) "

ئەوانىدى كۆتالايان لەوان وەرئەگرت بە (جَمَعَانَه) "پارەيان ئەدانى، بەوانەيان ئەگوت: " (بِرَّان)؛ بازركان "ئىستا ئەمپۆ لە كۆيە، سواری (سِيَّارَة) ئەبى، ئەچىتە (كركوك) بە (قطار)ى (شەمەندەفەر) سبەى زوو لە بەغدايە، گەلى كەس سەربەخۆ ئەچى؛ (أمتعه)ى ئىنى؛ بە (حاضر) بەقەرد، لەگەل جوان پىك ئەكەوى؛ كۆشك و شانوشين؛ (طبيعى) (بعض)ى (ذوات) و ايان (كيف) پى نايە؛ (ميل) يان لەسەر (أحوال)ى (سابق)ە (ممکن) (بعض)ى لە (أهل)ى (سبأ) بە (قوهت) بووين، ولاتيان (مُشَوَّهش) كرىيە، گەلى دى چۆل بوين؛ (منازل)ى (تجارهت) لىك دووركەوتىنە؛ بە (غير)ى خويان ئىدى ناتوان؛ ئامەدو شود بكن بۆ (تجارهت)؛ ئەو ش بوويتە (باعث)ى پەريشانى (أهالى)؛ (مجبوراً) (تفرقه) يان كرىيە ﴿فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ﴾ (حكايات)؛ لولكى زوبانان ﴿وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ﴾ لىكى بلاو كرىنەو؛ پەراگەندە بوون؛ (هجر)ەتبات كرى بۆ ولاتان رۆيشتن (مملكه تيان) چۆل كرى ئەو (تفرقه) پيش (سيل) بوو، پاپا شدان؟ وەچۆن (تفرقه) يان كرى؟ بەچەند (قبيله)؟ هەريەكە چووينا كىندرى؟ خەونى (عمر)ى و (مُحَاوِرَة)ى لەگەل (طريقة الخير)ى ژنى خوى كە (كاهنة) بوو؛ لە (تفاسير) و (تواريخ) دا (مذكور)ە وە (ترجمه)ى (عبارات)ى (كاهن) آن بە كوردى زۆر (مشكل) ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعَلَّةً﴾ (ماجرى) يە ﴿لَايَاتٍ﴾ گەوهر و زۆر ﴿لِكُلِّ صَبَّارٍ﴾ خوى بگرى، بە نازو (نعمهت)ى (دنيا) نەگورى ﴿شكُورٍ﴾ (قولا) و (فعلا) ﴿وَلَقَدْ صَدَّقَ﴾ بە (شد)ى (دال)ى ﴿عَلَيْهِمْ﴾ (أهل)ى (سبأ) ﴿إِبْلِيسُ ظَنَّهُ﴾ گومانى خوى (تصديق) كرى، وە (تطبيق)ى كرى، لەسەر ئەوان؛ چۆنى (ظن) برد، وا هاته جى؛ ((ظن)ى (إبليس)ى (إغوا)ى (أكثر)ى (ناس)ە ﴿فَاتَّبَعُوهُ﴾ (تابع)ى (إبليس) بوون، گومراهى كرىن ﴿إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ ئەوانى (مخلص)، (إيمان) (محكم)؛ هەرچەند سویندى خوارد، (أما) ديارە لەسەر (ظن)ى خوى بوو؛ (لكن) (مع الأسف) (ظن)ى هاته جى، (موافق) دەرچوو ﴿وَمَا كَانَ لَهُ﴾ (إبليس)ى ﴿عَلَيْهِمْ﴾ لەسەر (أهل)ى (سبأ) ﴿مِّنْ سُلْطَانٍ﴾ چ (قوهت)ى نەبوو، بەسەريانا، وەكى لە (نطق)ى (جهنم) دا ئەلى

﴿وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَن دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي﴾ ﴿إِنَّا لَنَعْلَمُ﴾
 (بالفعل) ﴿مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ﴾ به (إيمان) (كامل)، (إمتيان) يان بکهين ﴿مِمَّنْ﴾
 هُوَ مِنْهَا فِي شَكِّ ﴿وهكى (نفس) (شيطان) ی له (حقیقه) دا (مؤمن) نه بوو، که
 (إمتحان) کرابه (سجده) ی (آدم) ی، (کفر) ی (ظاهر) بوو؛ که سیّ خوی به نازا
 تی ئەگا، وه به نازای ئەزانن، (لکن) (طبعا) ترسنۆکه، له ههنگامه دهرئه که وی
 ترسنۆکی؛ ئەوی؛ فروت بئ فووہکی ئەوی. (واقعا) (إبليس) هیچ نیه، ئەگەر
 ئەنده روونی (إنسان) (مواقفه) ی نه کا، ئەو هیچی پی ناکری؛ وه (تأثیر) ی
 (إبليس) هی (إنس) له (إبليس) ی (جن) زیاتره (فتنه) و شه پو شوپ، له (بین) ی
 (مُسلّمان) آن (دائمی) یه (بعض) ی ئەلین: " ئەوه (دسیسه) ی (إنگلیز) ه؛ "
 (عرض) یان ئەکه م، (مُسلّمان) له گه ل یه که ئەوه نده (مُتعدّ) ی (عداوت) ن
 (فتنه) بازی ناوخیان ئەوه نده زۆره، گه وره کان ئەوه نده زوو ئاگر ئەستین؛
 (حاجهت) به (إنگلیز) ناکا؛ (حاشا) (حاجهت) به (إبليس) یش نیه ﴿وَرَبُّكَ عَلَىٰ﴾
 ﴿كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ﴾ (وکیل) ه (قائم) ه له سه ر (أحوال) و (شوون) ی؛ ئاگاداری
 شتی؛ چۆن ئەبی، چۆن به دهر ئەکه وی؛ هه رسته به گویره ی (مقتضی) ی
 خوی (إداره) ی ئەکات؛ (جناب) ی (حق) (قبل الوقوع) (علم) ی به (أشياء)
 هه یه؛ (لکن) (أشياء) ی (زهمانی) (أحوال) یان ئەگوپێ! پئیش بوون، ئەزانی
 ئەبی؛ که بوو ئەزانی ئەوا هه یه، که نه ما، ئەزانی نه ما؛ وه (سابقا) بوه ﴿قُل﴾
 ﴿يَا مُحَمَّدٌ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ﴾ به (مُشرك) آن بلی: " ﴿ادْعُوا﴾ ئەی (مشرکین) ﴿الَّذِينَ زَعَمْتُمْ﴾
 به (أولیا) و (إله) و (شريك) و (شفيع)؛ به (إعتماد) له سه ر ئەوان خوتان به په لا
 کرد ﴿مَنْ دُونِ اللَّهِ﴾ هه رچی گومانی ئەبه نی، هاواریان که نی ﴿لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ﴾
 ﴿ذَرَّةٍ﴾ له هیچ شت ﴿فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ﴾ (علویات) و (سفلیات) ﴿وَمَا﴾
 ﴿لَهُمْ﴾ بؤ (مزعوم) ه کانتان ﴿فِيهِمَا﴾ له ئاسمانان و عهردان ﴿مِنْ شَرِكٍ﴾
 (شريك) ی (مُعانِد) ﴿وَمَا لَهُ﴾ بؤ (جناب) ی (حق) ﴿مِنْهُمْ﴾ له (أولیا) تان،
 (إله) تان ﴿مَنْ ظَهَرَ﴾ پشتیوان بؤ خوا؛ (شريك) ی (مُعين) و (موافق) نه
 (مُخالف) نه (موافق) نیه؛ (إحتیاجی) به (مُعين) نیه وه که س ناتوانی په نجه بازی

له گه ل بکا؛ ئەوانه (رأساً) چیان بە دەست نیه؛ مایته وه (شفاعهت) ﴿وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ﴾ لای خوا (فائده) یه نادا، (قبول) نا کرێ ﴿إِلَّا لِمَنْ أُنزِلَ لَهُ﴾ (ذات) ئی (ایذن) ی دا بو که سێ تر بکا ئەبێ وه (إلا) نابێ ئەوه ی (إذن) ئەدرێ، وه کی (سید) ه هاره کان (خیال) ئەکه ن، به سه ر زده یی (عرض) ی (کبریائی) ناکه ن، به لکو و (وقت) ئی له (طرف) (کبریائی) (توجیه) ی (خطاب) یان بو ئە کرێ؛ (هیبة) و (عظمة) و جلالی (کبریائی) (استیلا) یان ئەکا؛ دلایان پر له ترس ئەبێ ﴿حَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ﴾ دلایان ترسی تیا نه ما (جواب) ئی خو شیان له (طرف) خودا وه ندی (رحمان) وه رگرت ﴿قَالُوا﴾ ئەوانه ی تکایان بو ئە کرێ؛ به تکا کاره کان ئەلین: "﴿مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ﴾ چی فه رموو؟ ﴿قَالُوا الْحَقَّ﴾ (ایذن) ی دابه (شفاعهت) (علی وجه الحق) بو (مستحق) آن؛ (زمخشری) به و (منوال) ه (تفسیر) ی (آیه) ی کردیه؛ (أصلاً) (إنکار) ی (شفاعهت) نا کا (لِمَنْ أُنزِلَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا) من ئەلیم: " تکای (رسول الله) بو (أهل) ی (کبائر) ه، (یعنی) ئەوانه ی لێ یان بوه شیته وه؛ (مثلاً) (صلاح الدینی آیوبی) (سلطان محمودی غزنوی)، (سلطان محمدی فاتح) (طبیعی) له توغری (دین) و (فتوحات) تووشی (کبائر) بووین؛ نه کرابا نه ده بوو؛ ئەوانه (نائیل) ی (شفاعهت) ی (رسول) ی (أعظم) ئەبن؛ وه که سێ (إعتما د) به تکا گونا ه بکا، له (شفاعهت) (محروم) ئەبێ؛ (وکذا) ئەوانه ی (إعتما د) یان له سه ر (فدیة) یه لێ ی ناخون؛ (أما) ئەوانه ی سه رسه ری بێ (حیا) (بکل وجه) به د (سیر) به د په وشته دزو حیز و که بو (أمة) له (کافر) آن ی (مضیر) ترن؛ بویه پیغه مبه ر تکایان بو بکا؟ بو تکا (قبول) بکرێ بو ئەوانه؟ ﴿وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ﴾ (شاهده) که (إذن) ی (شَفَاعَة) بو (إنسان) ی بلند و گه وره بێ.

گه لێ قسه یان هه یه (حقیقه) (إغرا) یه؛ (سواد) ی (أعظم) پی ی له رو ده رچوو؛ (جنابی علی و کبیر) دیاره، (توجیه) ی (خطاب) بو هه ر (وجیه) ی بکا (ده شته) و (خشیه) ئەدا ئەوانه ی ئەلین: ئیمه و امان گوت؛ خوا وای فه رموو ه؛ (عادةً) وه کوو دوو (شخص) پیکه وه قسه بکه ن؛ (مخدوع) ن یا (خادع) ن

ئەوانەى ئەلەين: سبەى ئيمە لە (خدمة) خوا وا ئەلەين؛ ئەخوازىن وەچى، وەچى؟ ديارە (دهشة) و (جلال) و (هيبة) ى خويان لەلدانە. ئەلەين: " (مقام) ى (أنس) ه " (غلط) ه (أنس) (مع الله) بى (خوف) و (تعظيم) و (تبجيل) نابى؛ خوزى (مُسلّمان) و ابان، كە ناوى خويان ئينا، بلەرزىيان (جنابى رسول) ى (أكرم) لە (أول) ى (رسالة) ى، كە (وحى) بۆ دەهات، چى لى دەهات؟ (كبرياءى) (إلهى) كوو (إستىلا) ى ئەكرد! لە (آخر) ى (عومر) ى (عین) ى (حال) و... (دهشة) ى بەسەردا دەهات؛ (وحى) (حق) وا (تأثير) ئەكا؛ ئەوى (وحى) بەپراستى بۆ بى وای لى دى؛ ئەو ویتەر گەمەن؛ (أما) (مع الأسف) گەلى كەس بە درويان هەلئەخەلەتین وە خووش باوەرن؛ (ربط) ى (آية) بەو (نوع) ه (عرض) كراديارە؛ وە (مُختار) ى (ملا) يانى (تحقيق) ه؛ (بعض) ى (روايات) هەن بى (ربط)؛ (سید) ى (نقاد) (صاحب) ى (روح المعانى) بە (تفسير) ى (آية) (قبول) يان كا؛ (پرهمەت) لەوى وە (سائرى) گەوهر هۆ نەوان بى؛ (لازم) ه (أولاً) تەماشای (نظم) ى (آيات) كەن؛ ئەوجا بنۆرنە (نقلیات) ئەوى (موافق) ى (نظم) بوو، باشە ئەو ویتەر (قبول) مەكەن (والسلام) وەگەلى (قراءات) ى (شاذة) (نقل) ئەفەرموون: (كيف) م پيان نايە؛ ئەز (جملة) (آخر) ى (نُقع) لە جى (فزع) ﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ باران ديارە لە (طرف) ى ئاسمان دیتە خوار؛ (أما) (أكثر) ى (مواد) ى (غذائى)؛ دار و دانە لە (هوا) ى وەرئەگرى؛ گەنم جو؛ (سائرى) (حُبوبات) شتى سبى باريك لە دەمى (محل) ى جانە، پەيا ئەبى (جذب) ى (مواد) ى (غذائى) ئەكات ئەى هاوئیتە (رەحم) ى ئەگەر ئەوى لى كرىتەو، (زاد) ى نابى؛ (يعنى) كى هەيه، لە ئاسمانان لە عەردان، (رزق) ى ئيمە بدا؛ (مع قطع النظر عن الكينونة في السموات والأرض) ﴿قُلِ اللَّهُ﴾ ئەتوانن بلىن: " (شركاء)؛ بت و (أصنام)؟" وە (بعض) ى (رزق) هەيه، لە بلىندى، وەكى داران و گىاي بەرز؛ (بعض) هكى لەسەر عەردەى يە، وەكى شفتى و گندۆرە و ئاروو و ترۆزى؛ (بعض) هكى لەناو عەردە؛ وەكى پەتاتە و توورو سەلكە سلق و شيلم و گىزەرە دونبەلان و پيفوك و گىزبەلە؛ (مُراد) لەو (تفصيل) ه ئەو

نیه، که (مُرَاد) له (آیة) (رِزْقِی تَأْسَمَانَانَ وَ رِزْقِی عَهْدِیهِ؛ (بیان) (معلومات) یکه ﴿وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًىٰ أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾ (ممکن) نیه، ههردوو لامان له سهر (حق) بین؛ (حتی) به (إِخْتِلَافِی (إِعْتِبَارِ) (شَرِكِی نِیَوَه (أَصْلًا) (وَجْهَی نِیَه؛ (تَضَرُّعِ) وَ زَارِیْتَانَ، له بهر (أَصْنَامِ) وَ (هَیَاكِلِ) بَیِّ (مَعْنَا) یه؛ خَوْ (مَعْلُومِ) ه، ئه وهی (أَصْلًا) (وَجْهَی نِیَه؛ (تَضَرُّعِ) وَ زَوْرِیَاتِ له بهر (أَصْنَامِ) وَ (هَیَاكِلِ) بَیِّ (مَعْنَا) یه؛ خَوْ (مَعْلُومِ) ه؛ ئه وهی (أَدْنِی (إِنْصَافِ) ی هه بی، ئه زانی؛ ئه وهی (عِبَادَه) ی خَوای (عَظِیمِ الشَّانِ) - خَالِقِ رَازِقِ - بَکَا له سهر (هِدَايَةِ) ه؛ ئاوی گاو (تَمَثِیلِ) په رستی، له (ضَلَالِی (مُبِینِ) دایه، ئاشکرایه (إِنْسَانِ) ئه گهر خَوی بِنَاسِی زَوْرِگه وره یه؛ (غَیْرِ) ی خَوَا که س له (فَوْقِ) ی وی نیه، که بیپه رستی ﴿قُلْ لَّا تُسْأَلُونَ عَمَّا أُجْرِمْنَا﴾ که له (نَظَرِ) نِیَوَه (عِبَادَه) ی خَوَا (جُرْمِ) ه؛ ئیستاش وایه، که سی خَوای به (وَاحِدِ) بَزَانِی، (وَاحِدِ) ی به رستی، (شَرِكِی) ی نه بی، به (مُجْرِمِ) به لکوو به (کَافِرِ) ی ئه زانن ﴿وَلَا تُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾ بُوچی دوژمنایه تیتان ئه که ن؟ له سهر (عِبَادَةِ) ی خَوَا (خَالِصًا) بَیِّ (إِتْخَاذِ) ی (شَرِكِی) (غَايَتِی) که سی (إِنْسَانِ) وَ (مُصْلِحِ) بَیِّ، ناتوانی (بَشَرِ) له و (ذَلَّةِ) دا بیینی؛ که سی (رُكُوعِ) بُو که رئه با، تو خَوَا ئه گهر (وَجْدَانِ) ت بی؛ ئه توانی بینوویه، (تَحْمَلِ) ی بکه ی؛ ئه گهر ده سه لآتت هه بی (مَحْوِ) ی ئه که یته وه؛ (أَوَّلًا) (مَقْصِدِ) ی خَوَاو (رُسُولِ)، (حَفْظِ) ی (بَشَرِيَّةِ) ه ﴿قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا﴾ گرمان ئه کاته وه له رُوژی (جَزَاءِ) ﴿ثُمَّ﴾ (بَعْدَ) الْكِتَابِ وَالْحِسَابِ ﴿يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ﴾ (فَصْلِ) وَ (قَضَا) ئه کَا ﴿وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ﴾ (مُشْكَلاتِ) ان (حَلِ) ئه کَا (كَاشِفِ) (أَسْرَارِ) ه ﴿قُلْ﴾ ئه مِرْوُ ﴿أُرُونِي الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ﴾ نیشانم ده ن، بزائم؛ چن؟ چ (نِسْبَةِ) یان له گه ل (أَلُوْهِيَه) هه یه؟ له (خَوَاصِّ) وَ (لَوَازِمِ) ی (رَبُوبِيَه) چیان تیا یه؟ ﴿كَلَّا﴾ (مَنْعِ) بِنِ له و (زَعْمِ) ه؛ (شَرِكِی) ی چی؟ ﴿بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ (عَزِيزِ) ی (حَكِيمِ) ی (غَنِي) یه له (شَرِكِی) وَ به هه وه س (شَرِكِی) بُو خَوی په یا ناکا؛ (لَكِنْ مَعَ) الْأَسْفِ له (عَالَمِ) ی (إِسْلَامِي) ی شیدا، (شُرَكَاءِ) (إِلْحَاقِ) ئه که ن، وه چُون (رَازِقِي) ی ش ئه ده ن به (غَیْرِ) ی

خوا؛ ئەى (مُسْلِمَان) چۆن توانى، بَلَى ي : " (تَقْسِيم) ي (أَزْرَاق) ي (مَرْزُوقِينَ) (غَيْر) ي خوائه ي كا؟ ئەزانى به چ (قُدْره) ي به چ (قُوّه) ي به چ (عِلْم) و (حِكْمَة) ي ئەكرى؟ ئاي واي (أَسْف)؛ به ناوى (وَلَايَة) گه لى (كُفْرِيَات) يان هينا! ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ﴾ (رِسَالَة شَامِلَة كَامِلَة جَامِعَة مَانِعَة) بؤ (عَرَب) و (عَجَم)؛ قسه يان هه يه له (مَعْنَا) ي (كَافَة)؛ له (إِعْرَاب) ي (كَافَة)؛ حه زئه كى ئاگا داربى؟ له سه ر (كَافه) ي (أَقْوَال) ي (مَعْرِب) و (مُفَسِّر) آن؛ ته ماشاى (روح المَعَانِي) كه (تَفْسِير) ي (كَف) به (مَنْع)؛ به (حَصْر) ي (إِلَا) ي به (مُلَائِم) نازانم له گه ل ﴿بَشِيرًا وَنَذِيرًا﴾ ئەوانه يا (إِنْكَار) ي (أَصْل) ي (رِسَالَة) ئە كه ن؛ يا (عمومى)؛ هه ردووكى (عِنَاد) ه؛ (أَسَاس) ي (تَعْنُد) له مه ر (إِسْرَائِيلِي) يانه، له سه ر (إِنْسَان) (لازم) ه، (إِتْبَاع) ت كه ن، خَوْيَان بِيَارِيْزَن ﴿وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ له پوى (جَهْل) ه وه (إِصْرَار) له سه ر (كُفْر) و (ضَلَال) ئە كه ن ﴿وَيَقُولُونَ﴾ به (وَجْه) ي (إِسْهَتِزَاء) ﴿مَتَى هَذَا الْوَعْدُ﴾ (مَوْعُودِبِه) ئەوى پِيِيَان ئە ترسيْنى ﴿إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ (جَمْع) (نَظَر) به (تَابِع) و (مَتَّبِع) ه ﴿قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ﴾ پُوْزَى؛ كه هات ﴿لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ﴾ (تَخَلْف) ي پاش و پيشى نيه؛ (غَايِه) ي ماوه يه تى (أَمَّا مُحَقِّق دَى) ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ (كُفْرَى) (عَمِيق) (بِالْمَرَّة) (إِنْكَار) ي (رُسَل) ئە كه ن ﴿لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ﴾ له (كُتُب) ي (قَدِيمَة)، (تَوْرَات) و (إِنْجِيل) و (سائره) له به ر (عموم) ي (إِنْكَار)، ئە توانين (جَمْع) ي (سابق) (خَطَاب) يان له گه ل (رُسَل) بى؛ (يعنى) ئەوانى تريس (وعد) ه يان دايه به (قيامه ت)؛ چش؛ نه بوو وه نابى ﴿وَلَوْ تَرَى﴾ (أَيُّهَا الرِّسُول) ﴿إِنَّ الظَّالِمُونَ﴾ (حَقِيقَة) (إِنْكَار) ي (مَتَجَاوِز) له (حَد) ه ﴿مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ﴾ بؤ (حَسَاب) ﴿يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضِ الْقَوْلِ﴾ (مَحَاوِرِه) ئە كه ن، (رُؤْسَا) و (مَرُوس) ه كان ﴿يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا﴾ (رَعَايَا) و (أَتْبَاع) به كوردى پى يان ده لى ن: " (مسكين) " ﴿لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا﴾ (رُؤْسَا) ي (دين) و (دونيا) يان ﴿لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا﴾ له (جواب) يان دا ﴿أَنْحُنُ صَدَدْنَاكُمْ﴾ (إِسْتِفْهَامُ إِنْكَارَى) ئيْمه (منع) ي ئيوه مان كرد؟ ﴿عَنِ الْهُدَى بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ﴾ (حاشا) ئيْمه (منع) ي

ئىۋەمان نە كىردى **﴿بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ﴾** خۆتان خراپ بوون، (میل)ى (خراپه) و (خرافات) تان هه بوو؛ ئىمه به گویره (میل)ه ئىۋه قسه مان ئه كرد؛ (واقعا) ئه مپو به گویره (میل)يان هه ل گپو وه رگپريان پى ئه كهن. ئه و (رئیس)ى به گویره (مشرب)ى وان بدوى، (حرکه) بكا، (محترم)ه، سه رو مال پيش كيش ئه بيت؛ ئه وى ساغ بى، (حق)يان پى بلى پى راستيان نيشاندا، گوئى ناده نى؛ (مهتوك)ه؛ به دوو هيلكه ي سه رقه له مانه ش به سه رى ناكه نه وه **﴿وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا﴾** ئىمه (مجرم) نه بوين **﴿بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ﴾** (خدعه) و (فيللى) (دائمی)، شه و پوژى (اضلال) كرد؛ به (دائم) خه ريکمان بوون؛ فروو فيلتان لى ئه كردين؛ (قبل كل شيء) به (إزاله)ى (عقل)مان وه (تقليد)ى (محض)، له رپتان لادين، به دروو ده سه له هه زار (إسناد)ى (أمر)ى (قبيحه) تان ئه دا (رسول)آن (بغض)ى واتان ئه هاويشته، دلى **﴿إِذْ﴾** (وهقت)ى **﴿تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَاداً﴾** (أولاً) ئه لىن: " خوا گه وره يه، ناتوانى (إنسان) (رأساً) چى لى (طلب)كا؛ ئه بى (واسطه) هه بى، كه به و (نوع)ه هه ل خه له تان ئه وجا (سهل)ئه بى، ئه وه ي ئاره زوو كه ن، ئه يان خه نه (دماغ)يان. (ند): (شريك)يا (شريك)ى (شريد)، (گرید) له (رحمهت) ياله (عبوديهت)؛ (أنزیه) (تأثير)ى (مكر)يان له (زمان)ى مندالى يه؛ ئه وه ي ئاره زوو كه ن، ئه ي خه نه (دهماغ)يان؛ دوايه (قابل)نيه وا (محكم)ئه بى، ده رناچى وه كى (علما)ى (نصارى)له (حق) (رسول)ى (أكرم)؛ وه (شيعه)له (حق) (صديق)و (فراوق)ى. (إنسان) زور سه يره؛ كه سى له سه گ خراپتره، باسى خراپه ي (ذات)ه كى لا بكه ن، دووسى جارن، دلى پر ئه بى له (بغض)ى، (ولو) (ذات)ى بى (علامه)ى (دور)آن (دائم)خه ريكى (إصلاح)ى (بشر)بى **﴿وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ﴾** له دلى خويان گرت؛ ئه وه نده (متأثر) بوون، نه يان توانى (إظهار)ى كه ن **﴿لَمَّا رَأُوا الْعَذَابَ﴾** (معلوم) يان بوو، (غدر)ه كه يان بى جى يه (حقيقه) ناتوانم بلىم: به (قطع)ى (أساس)ى (قباحت)له (رأيس)ه ياله (مرؤس)ه؛ (طرف)ى (رعايا)يه؛ كه م وايه به (تصريح)ى پوو له (حق)ى

(صریح) کهن؛ (حتی) بؤ (قبول) ی (حق) ئه بی (مکر) ی به (قوه) ت یان لی بکری ﴿وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ﴾ زنجیر (قیود) ﴿أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ هه ردو لایان؛ (مقابل) ی ئه و (قیود) (تقلدان) ه که له (دنیا) هاویشتبویانه ملی خو یان؛ (تقلید) ه ئه بی به زنجیر له مل ئه کری؛ (یعنی) (تمثیل) ئه کی، وه کی مردن (فرق) هه یه له (بین) ی (تمثیل) و (تمثل) ﴿هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (جزا) له سه ر (شاکله) ی (عمل) ه ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ﴾ (من القرى) شاری له شاران ﴿مِّنْ نَّذِيرٍ﴾ هه رکه سی بووی ﴿إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا﴾ ده وله مه نده کانی (حال) خو ش به نازو (نعمت)

﴿إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ﴾ ئه مه (خاص) ی توونیه؛ بؤ هه موو (رسول) ه کان وابوه؛ شیوه و (شعار) ی ده وله مه نده کانه (کبر) و (غرور) لی یان ناگه ری، (ایمان) بیئن؛ بنکه ی (کفر) له وانه وه داده ندری؛ ئه وانه ئه گه ر (ایمان) بیئن؛ (سواد) ی (اعظم) بی (توقف) (ایمان) بیئن؛ بویه (جناب) ی (رسالت) حه زی ئه کرد، گه وره گه وره کان (ایمان) بیئن؛ بنورن (صنادید) ی (قریش)، (منافق) ه کانی (مدینه) چیان کرد؛ چه ند (عقبه) یان هاویشته ری ی (اسلامه تی)، (مانع) ی (انتشار) ی بوون ﴿وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا﴾ ئه گه ر خوائیمه ی نه ویستبا وای نه ده کردینه، (صاحب) ی (مال) و (منال) و (حشمت) و (جاه)؛ ئیوه له برسان ئه مرن، لای خو تان (مختار) ی خوان ﴿وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ﴾ ئه وا به (کمال) ی (صحته) و (عافیه ت) (امرار) ی (حیات) ئه که ین، چمان به سه رنایه؛ ئیوه به هه موو ده می، نه خو ش و نکه نکتانه؛ دیاره خوا له ئیمه، له (دین) و ئاینی ئیمه (راضی) یه؛ (سبحان الله) (عین) ی (مقال) ئه مروله (طرف) (شیخ) آن دهر (حق) (ملا) یان ئه گوتری؛ (واقعا) ئه وان زور ده وله مه ندو (معتبر) و به (صحته) و (عافیه ت) ی به (عکس) ی (ملا) یان؛ (فقیر) و بی (حرمت) و ده رده دار ﴿قُلْ﴾ ئه و (جواب) ه ئه وی پوژی جی ی گرتیه؛ (أما) ئه مرؤ (نظر) به (تعندب) یان، وه (زید) ه (جهل) ی (أمت)؛ ئه و (جواب) ه (تأثیر) یان تی نا کا ﴿إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ ئه وه (دخل) ی (دین) و ئایین و (صلاح) و (فساد) ی تیانیه؛

﴿وَيَقْدِرُ﴾ فراوانی (رزق) و ته‌نگی (عیش) (دلایل) ی (رِضَا) و (سُخْط) نیه له (کافر) آن ده‌وله‌مهند هه‌ن، (فقیر) یشیان زۆره؛ (مسلمان) یش (هَکذا)، گه‌رچی ده‌وله‌مندی ئەمپۆ، (بعض) ه (أسباب) ی بۆ (تحریر) کراوه؛ (علم) ی (تجاره‌ت) و (اقتصاد) یان بۆ داناوه (أما) له ژیر په‌رده‌ی (غیب) (مُدبِّر) ی هه‌یه؛ یه‌ک (شخص) ه (وه‌قت) ی بۆ دئ؟ خۆشی نازانی کوو دئ؟ ! (وه‌قت) ی ئەچی ئەپروا، خۆشی نازانی کوو ئەپروا؟ کوو (محو) ئەبیته‌وه؟ ﴿وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ یا (حمل) ی ئەکه‌نه، سه‌ر (رِضَا) و (سُخْط) ی (إلهی) یا (حمل) ی ئەکه‌نه، سه‌ر (سعی) و (عمل)؛ وه‌ک (قارون) ی (إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ عَلَى عِلْمٍ) (ملا) یانی ئیمه‌ قسه‌ یان کردیه، له (تفاضل) له (بین) ی (فقیر) ی (صابر) وه (غنی) (شاکر)؛ (غنی) (شاکر) ئەگه‌ر ئەوه‌ بی؟ بنۆشی و بیۆشی؛ بلی: "خوایه‌ زۆر (شکر) (نعمه‌ت) (نعمه‌ت) ی تووه‌" ئەمه‌ چی وانیه، (ذکر) کری؛ ئەگه‌ر له‌پری ی خوا به‌ (حَق) (صَرف) ی کا (قیاس) له (فقیر) ی (صابر) ناکری؛ (فقیر) بۆ (أمه‌ت) بۆ (ده‌وله‌ت) و بۆ (وَطَن)؛ بۆ (علم) و (معارف) چی له‌ ده‌ست دئ؟ ئەمپۆ (دین) بی (دنیا) (محافظة) ناکری؛ (مسلمان) آن ده‌وله‌مهند (شاکر) یان پی ئەوی، ئەگه‌ر (مَعَادَ اللَّهِ) (میل) ی ده‌وله‌مندان و (فقیری) (ملا) یان وا (دوام) کا؛ (علم) ی (دینی) (محو) ئەبیته‌وه؛ (ملا) ی بی‌ فِرَوفِيْل، ئەگه‌ر به‌ (حَق) (ملا) بی، (طبعاً) (فقیر) ئەبی؛ (عمر) ی خۆی (قوه‌ت) ی خۆی له‌ (تحصیل) ی (علم) و (نشر) ی (علم) (صَرف) ئەکات؛ بی‌ کارو (کَسب) و (واردات) ئەمین؛ (حکومه‌ت) یا (ملّه‌ت) به‌ خیوی نه‌کا چ بکا؟ ئەوانی (خادم) ی (علم) بوون، نه‌مان؛ (حکومه‌ت) (مُبالاة) ناکا، (خراب) ئەکا؛ (دین) بۆ (حکومه‌ت) زۆر (لازم) ه؛ ئەوی (دین) ئەی کا، توپ و (طیاره‌) و (عَسکر) نایکات؛ (دین) ی به‌ (حَق) (روح الحیات) ی (اجتماعی) یه؛ ده‌وله‌منده‌کانی (ملّه‌ت) (مائل) ی (شیخ) آنن؛ (حقیقه‌) () ن (دین) ی (إسلام) به‌ حاوو حوویی ده‌رویشان، فرمه‌ فرمی (صوفی) یان وه‌کیفه‌ کیفی (توجه) آن (حفظ) ناکری؛ به‌ (علم) ی (صحیح) ئەبی؛ ئەگه‌ر به‌ (دقّه‌) بنۆین، نه‌ (فقر) ی (عالم) و (مرزوق) ی (جاهل) ئەبیته‌ (موجب) ی (تحیر) و

زه نديقي (عالم) ي (تحرير)؛ نه (بؤس) ي (لبيب) و (طيب) ي (عيش) ي (أحمقي) ئه بيته (دليل) له سهر (حكمت) و (قضاء) گه لي كه س (أحمقي) ئه نويني، (أما) بؤ (دنيا) داري زور (عاقل) ن؛ (حتى) له (تاريخ) ي وای لي هات، ئه و (ملا) و (شېخ) ي خوي (أحمق) كرديا، لاي (حکومت) ي (عثماني) _ به لكوو پادشاه _ (محترم) ئه بوو؛ گوي يابه سته زمانه (أدني) يه له (دنيا) نيه؛ (مُثري) (أمة) ييش چاكي به خيو ئه كه ن؛ (ملا) ي (عاقل) و (مُدبر) بي (حرمت) بوون؛ به لكوو له (حيات) ي خويان (أمين) نه بوون (شيطان) له شه رميان ئه ترسا؛ له بهر ئه وه ي بوو، (حماقت) له مه ياني (رؤسا) ي (دين) (تحمم) ي كرد ﴿وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ﴾ (أولاد) پارهي جگهره، (قُرَّةُ الْعَيْنِ) ه؛ مالي (دنيا) وه كي (كوردی) ئه لي: ريشه يي جگهره " ﴿بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَى﴾ (مال) و (أولاد) ئه گهر له (جهت) ي (خير) (صرف) و (إستخدام) كرین، زورباشن؛ (وَالأ) لا (ولد) ي دزو حيزو (فاسق) و (فاجر) و (مُبدِر) و بي (ناموس) و (غيرهت)؛ كه لكي چيه؟ مالي (صرف) نه كرى، يا (صرف) كرى؛ له (عيش) و (عزته) و (قهار) و (فسق) و (فجور) (بلا) يه (وبال) ه به ملي (صاحب) ي؛ ئه وه ي (عبد) له خوا نيزيك ئه كا، ئه و خويه تي؛ نيزيكي له خوا به (إعتبار) ي (صفات) ي (حميده) و (أفعال) ي په سند ديده يه؛ دووري له خوا؛ به (إعتبار) ي (صفات) ي (رنيله) و (أعمال) ي به ده؛ ئه وانهي (تقرب) ي (إلى الله) يان نه بي؛ (خير) ي له (مال) و منالي خويان نابينن ﴿إِلَّا مَنْ أَمَّنْ﴾ به (إيمان) ي (صحح)، راست، بي (شرك) و (نفاق)؛ (فهم) ي (آيات) و (دقته) له (آيات) بكا ﴿وَعَمَلٍ صَالِحًا﴾ (تقرباً إلى الله) گهردهن داده ي (إطاعه) بن ﴿فَأُولَئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعْفِ﴾ دووچه ندانه، (زيد) ه له (عشر) ي (أمثال)؛ (حتى) ئه وه ي خويان له خوياني (صرف) ئه كه ن، به (خير) يان بؤ ئه نووسري ﴿بِمَا عَمَلُوا﴾ له (صالح) ي (أعمال)؛ ئه وه ي (لايق) بي، بگونجي؛ (صالح) ي (أعمال) به (أدوار) و (أوقات) ئه گوري؛ ئه مپو (دولي) ي (مسيحي) وه (أعدا) ي (دين) و (دم) ي (مسلمان) آن له چ (حال) دان؛ به وگویره ئه بي (مسلمان) آن، (أعمال) ي (صالحه) بكه ن؛ ئه مپو له (كوردستان) (علم) ي (ديني) (العیادُبالله)

نیزیکه له (إنقراض)؛ (تدبیر)ی چیه؟ چ (أعمال)یکه بخونجی، بۆ (إدماه)یی (دین) و (علم)ی (دینی)؟ (ئه وروپایی) (مُبَشِّر) بلاوئه که نه وه؛ بۆ وه رگی پرائی (مسلمان) آن؛ (علاج) چیه؟ نا (شکر)ی نه بی؛ (مسلمان) که پوکورن نابین؛ (خیر)ی بی هووده ئه که ن که (حقیقه) سه راپا، بۆ یان ئه بی به (شَر) ﴿وَهُمْ﴾ ئه و (مسلمان) آنه ی (مؤمن) آنه ی کاری چاک ئه که ن ﴿فِي الْغُرُفَاتِ﴾ ئی (دنیا) و (قیامهت) ﴿آمِنُونَ﴾ ئی (قیامهتی) دیاره، ئی (دنیا)یی ش لی یان تیک ناچی ئه و (نوع) ه (قوم) ه (دائماً) (غالب) ئه بن. (أما) ئه وی به (لهو) و (لعب) (مشغول) بن وه کی (أحمد زؤغویی) ارنه ئود (ئاگای) له خوئی نیه تیئی هه لئه ده ن، له ولاتی به خو و ژنی تازه زایی ده ری ئه که ن، له (قصر) و (جنان)ی (ملکی) ﴿وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا﴾ هه ردوو (نوع)، خه ریکی (تحریف) و (إبطال) یان بن (فضل) له (ایمان) ﴿مُعَاجِزِينَ﴾ ئی (رسول) و (مؤمن) آن؛ و (زعم) ئه بن، له (دفع)ی (شبهات) یان (عاجز)ن ﴿أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ﴾ له (نفس)ی (عذاب) دا ﴿مُحْضَرُونَ﴾ (ئه) (عذاب) بوویته (ظرف) و (مكان) یان ﴿قُلْ إِنْ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ (بر) و (فاجر) (مؤمن) و (كافر) (تقی) و (شقی) ﴿وَيَقْدِرُ لَهُ﴾ یه ک (شخص) وائه بی، (رزق)ی (واسع) ه، دوایه ته نگ ئه بی؛ یا (رزق)ی ته نگه، (واسع) ئه بی؛ (تبدلات) و (تغییرات) دیاره (مشاهد) ه، به (تتبع) ده رئه که وی (زه مان)ی ده وله مه ندی، له بیستی تا چلی یه؛ دوایه (مشکل) ه، ئه گه ر بچی، (نادر) ه ﴿وَمَا أَنْفَقْتُمْ﴾ واده رئه که وی، (خطاب)ی له گه ل (مؤمن) آن بی؛ ﴿مَنْ شَاءَ﴾ (ظاهراً) (عام) ة ﴿فَهُوَ يُخْلِفُهُ﴾ (جناب)ی (حق) له جیی داده نیته وه ﴿وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾ واه گه یه نی، ئه مه له (دنیا) یه؛ وه کی (سید) ئه فه رموی وه چه ند (حدیث)ی (نقل) ئه کا؛ (لکن) (مُجَاهِد) به و قسه (راضی) نیه؛ ئه لی: "ئه گه ر که سی شته کی بوو، (إقتصاد) بکا؛ ئه و (آیهت) ه (تأویل) ئه کا" وه ئه بی (إنسان) (مال)ی خوئی (صرف) ئه کا، تاده مری، چی نایه ته وه جی؛ (تمام) ئه مه وایه؛ (لکن) لای (حَقِير) (مقصود) (إنفاق)ی (في سبيل الله) یه، له (منافع)ی (عمومی) که (أثر)ی هه بی؛ ئه وه نه له (دنیا) نه له (عُقباً) (هدر) نابی؛

گه لى قازانجى، لى ئه بينن؛ به لكو (أمهت) ى له سايه ى ئه و (نائل) ى (خير) ئه بى؛ به و (نوع) ه (صرفيات) و (ئاوروپايى) به سهر ئيمه دا (غالب) بوون ئى ئيمه، (خيرات) يان (مولود) ى به (دهف) ه دونبه له كه ئه و يش له بهر (بعض) ه (حكايت) گوى يا ئه وى (مولود) بكا يه ك و دوو قازانج ئه كا؛ هه موو (آمال) ى پيك دى؛ خوا له هه موو گوناھى خوش ئه بى؛ (أما) (كتيب) ى نيه، (تدریس) ى تيا بكه ين؛ كه س نيه، به (خير) ى خوى، (بعض) ه (كتيب) ى چاك (جلب) كا، سى ((حج) و چار (حج) آن ئه كه ن، (معاد الله)، (علم) له ولاتى براوه، (حج) به چ كه لگيان دى؟ هه رچه ند (مسلمان) هه زيان له خيرانه، (أما) (خراب) فيركراين خيى به كه لك ناكه ن.

(رازق) به (معنى) (خالق) ى (رزق)، خوايه و به س (أما) به (معنى) (مُعطي) وائه بى، (إنسان) ى (رزق) و (زه خيره) ى كه سى ئه دا، (حتى) له سهر خوى (ايثار) ى ئه كا؛ (أما) (نظر) به (تعريف) ى (علماء) ى به هيچ (وجه) (غير) ى خوى (رازق) نيه؛ (حتى) (معتزلى) (حرام) ناكه نه (رزق)؛ به لى ئه گهر (رزق) ى (شرعى) بى، وايه؛ (أما) (رزق) ى (فاطرى) (دخل) ى به (حل) و (حرمهت) ى (شرعى) نيه؛ جى ى (حل) و (حرمهت) ى (طبيعى) يه ﴿وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا﴾ (مستكبر) و (مستضعف) (محاورة) ى (سابق) له (بين) ى خويان دابوو؛ ئه مه له گه ل (ملائكهت) ه ﴿ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ﴾ (بعد الحشر والجمع) به (ملائكهت) آن ئه ليين: ﴿أَهْوَاءَ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ؟﴾ ئايا ئه وانه ئيوه يان ئه په رستى؟ (الآن) يش (ملك) په رست زورن؛ داسنى به (معبود) ى خويان ئه ليين: " (ملكى طاوس) " (يعنى) ئيوه (دعوهت) ى وانتان كرديه، بو (عبادهت) و په رستنى خوتان؟ ﴿قَالُوا سُبْحَانَكَ﴾ (قدسيهت) بو توه؛ ئيمه (دائماً) (تنزيه) ى تو ئه كه ين، له (شركا) ﴿أَنْتَ وَلَيْنَا مِنْ دُونِهِمْ﴾ (موالات) و (محبهت) و (مناسبه) مان، له گه ل وان نيه؛ (مولى) و (معبود) ى ئيمه هه رتوى ﴿بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ﴾ (شياطين)؛ (أجنه) ى (مارد) و (خبیث) ئه وانى (إغوا) كرديه، به ناوى ئيمه؛ (إغوا) ى كردينه، وه له ژيى (امر) ى ئه ون؛ چى بيانخاته دل،

وَأَنَّهُ كَن ﴿أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ﴾ (إيمان) به ((مَلَك)) له (رسول) وه رگيرايه؛ نازانم چو نيان گۆرى؟ ئەبى زۆريان (مدح) و (ثنا) و باسى (قد سيّت) و (قدرت) و (قوهت) يان بيستى؛ (آخرى) و وتويانه: " ئەمانه (إله) ن، (بنات الإله) ن" ﴿فَالْيَوْمَ﴾ (أَيُّهَا الثَّقَلَانِ) ﴿لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا﴾ (حتى) به تكا؛ (ضرر) ليدان، (نفع): پى گه ياندن، (عائدى) (حضره تى) (واحدى) (أحد) ه ﴿وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ ئەوانه ﴿ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا﴾ به (نار) ه كه ﴿تُكذِّبُونَ﴾ ئەتان ووت: " (نار) نيه " ئەوهى (إنكارى) (نار) بكا، (إنكارى) (عذابى) ئەكا (بطريق الأولى من غير عكس) گه لى كه س ئەلّين: " نيمه (مُعذّب) نابين، وه (إعتراف) به (نارى) (جحيم) ئەكه ن " (ممکن) ه ئى (سورهت) (سجده) بۆ ئەوانه بى؛ وه (أبوحيان) به (وجه) ئى تر (توجيه) (فهرموه)؛ ئەويش باشه ﴿وَإِذَا تُلِي﴾ له (طرف) (رسول) ﴿عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ﴾ (واضح) ﴿قَالُوا مَا هَذَا﴾ ئەو (رسول) ه ئەو (تالى) يه ﴿إِلَّا رَجُلٌ﴾ (رسول) نيه، پياويكه، وه كى مه ﴿يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانُ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ﴾ ئەتان كا، به (أتباع) (خوى) ﴿وَقَالُوا مَا هَذَا؟﴾ (متلّو)؛ (قرآن) ﴿إِلَّا إِنْكَ﴾ (أمرى) (واقعى) نيه، هه لبه ستراره ﴿مُفْتَرَى﴾ كه (إسناد) (بؤ خواى) ئەدا درويه ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ﴾ ئەلّين؛ به بى (مبالات) ﴿إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ﴾ ئاشكرا؛ ئەبينن؛ چ (تأثير) يكى هه يه؛ باب، (ولد)، ژن و ميّرد، لِيك ئەكا ﴿وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِّنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا﴾ دوورن، له (علم) و (إدراك) (حقائق)؛ قسان ئەكه ن، بى (علم)، ئەوانه چووزانن، (سحر) چيه؟ (ملائكهت) هه ن؛ چن؟ له كى يان وه رگرتيه؟ ياخود وه كى (مفسير) ه كان ئەفه رموون؛ چ (كتيب) مان نه داينى، تياى بى، خوا (شريك) (هه يه) وه بزاني، ئەوهى تۆه لى لى؛ (إفتر) يه، (إفك) ه؛ (آيات) (تۆ)، (معجزات) (تۆ) (سحر) ن؛ (خلاصه) نه (عقلا) چيان به دهسته وه هه يه، نه (نقلا) ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن نَّذِيرٍ﴾ چ (نذير) يان نه بوه، بيان تر سيني؛ له (إيمان) به (شخص) ئى (آخر)، (ده عوا) (رسالهت) بكا؛ ياخود؛ (ده عوهت) يان بكا، بؤ

(شِرْك) وه بیان ترسینی، له سهه (ترك) ی یاخود؛ جوو(مَثَلًا) ئه لاین: ئیمه (صاحب) ی (شریعت) و (کتاب) ین؛ (رسول) ی وه کی (کلیم الله) مان بۆ هاتیه، به (کتاب) ی وه کی (تورات)، (ایمان) به (محمد) ی نایه نین؛ (حاجهت) مان نیه؛ گهر(مقبول) گهر (غیر) ه (مقبول) (نوعاً) (توهم) ی ئه روا(أماً) ئیوه بۆ؟ (آبا) ی ئیوه له سهه (عبادهت) ی(أصنام) چیان به مسته وه یه؟ ئیوه (تمسك) ی پی بکه ن؟ ئه وه (قوهت) ی (علمی)، (قوهت) ی (مادی) یان، که پی ی (مغرو) بن، گوی یا (مُلک) و(سلطنه) یان لی ئه ستیندری ئه گهر (ایمان) بینن ﴿وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ﴾ یه کی له وان(فرعون) ه، که (ده عوا) ی خوایه تی ئه کرد؛ (شعب) ی، ئه وه یان به خوا ئه زانی ﴿وَمَا بَلَّغُوا﴾ ئه وان ی خو مان؛ (سادات) ی(قریش)، (أشراف) ی (کله) ﴿مِعْشَارٌ﴾ (أَقْلُ قَلِيلٍ) ﴿مَا آتَيْنَاهُمْ﴾ ئیوه به چی (مغرو) ئه بن؟ چاوتان له دووی چیه له قیستان بچی؟ (تاج) و تهخت و ئاوپهنگ و شاهی، جهان بانی، شه هریاریتان لی (غصب) ئه کری؟ (أول) و (آخر) و (ثروهت) و سامانی ئیوه چیه؟ ده پانزده حوشتری گه پروگور؛ پینچ شه ش کچ و کوری پروت و قوت؛ یه ک دوو (عبد) ی لچ ئه ستور یه ک دوو(جاریه) ی ره شی برش، ددان گری، چاو زهر د کی(طمع) له جاهوو (جلال) و (حشمهت) و (موکنة) ی ئیوه ئه کا؟ ﴿فَكَذَّبُوا﴾ ئه وان ی رابردووی، (أقویا) ی (صاحب) ی ئه فری فرویی وه (فیالق) ی (عسکری) ﴿رُسُلِي﴾ ئه وان ی بویان، چوون؛ ناردران له (طرف) خوی ﴿فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ﴾ چمان پی کردن؟ چمان به سهه هینان؟ له (جزا) ی ئه و (مُنْكَرَات) ه، که خوا (إنکار) ی ئه کرد لای ناخوش بوو، پی ی (راضی) نه بوو. آخ بۆ (لسان) ی (واسع)؛ (مقابل) ی (مفرد) به (مفرد)، (مُرْکَب) به (مُرْکَب) ! ﴿قُلْ إِنَّمَا أَعْظُمُ بَوَاحِدَةٍ﴾ ئه وان له (حق) پیغه مبهه، (بعضاً) ئه یان ووت: " (مجنون) ه " (أَنَّهُ) له (أول) ه وه (لسان) نای هینی، (نسبة) ی (جِنَّة) ی بۆ بدا؛ ئه وه نده دووره، (غیر) ه (معقول) ه یه ک (نصیحهت) تان ئه که م ﴿أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ﴾ ههستن بۆ خوا؛ (یعنی) بی (میل) و (محابا) ﴿مَنْتَى﴾ دوو دوو به (جماعهت) ﴿وَفُرَادَى﴾ یه ک یه ک به (مُنْفرد) ی ﴿ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا﴾

له (محمدی) (صاحب الدعوه) ﴿مَا بِصَاحِبِكُمْ مِّنْ جِنَّةٍ﴾ (بعد التأمل) له (أحوال) ی
له (أقوال) ی، له (تدابیر) ی، له (وضع) ی (شرائع) و (قوانین) ی،
له (إقامة) ی (حُجج) و (براهین) ی له (عزّه) و (كرامهت) ی (نفسی)، له (شهامهت) و
(آداب) و (وقار) ی؛ ئە زانن؛ لیّتان (محقق) ئە بی، (سیّد الكونین) له (جنّة)
(برّایه)؛ به لكو (مُحقق) تان ئە بی (أعقل) ه، (أكمل) ه (أفضل) ه، (نبی)
(حُكما) یانه؛ (حكیم) ی (أنبا) یانه؛ (ذاتاً) خویمان ئە یناسن، وه (شاهد) ن
له سهر (أخلاق) ی (عظیم) ی. هه ندی (ذوات) له (بشر) هه ل ئە كه ون، به (شاذ)
(حساب) ن؛ ئیشی وا ئە كه ن، (خارج) ی (دائره) ی (عقل) ه؛ ئە گهر بنوارپنه
(عقل)، به قسه ی (عقل) بکه ن، (قطعياً) (إقدام) ناکه نه، سهر ئە و جوّره کارانه؛
له (رجال) ی (دنیا) (مثلاً) (ناپلیون) چی کرد؟ (قسم) ی له (علماء) ی (أورپی)
(نسبة) ی (جنّة) ئە دهن، بو ئە و (نوع) ه؛ (یعنی) کاریان، کاری (خرد) نیه؛
(أماً) ئە و (نوع) ه (ذات) ه، به چه (قوهت) ی (إقدام) ئە کا؟ (روح) یکی هه یه؟
(مجهول) ه (جناب) ی (رساله تپه نا)؛ ته ک و ته نیا، به (مقابل) ی (أنام) پراوه ستا؛
نه (تابع) ی (حکومات) ونه (شرائع) ی (ده عوهت) ی (أنام) ی ئە کرد، ئە ی فه رموو:
"من (رسول) ی خوام، بو (عالم) ی ناردمیه، پاشاهانی پوویی زه مین، (علماء) و
(حُکما) و (قوادی)، (رأساً) ئە بی (ایمان) م پی بینن، وه (تابع) م بن" له سهر ئە وه
(عالم) (عداوهت) ی کرد، (زید) ه خزمانی خوی؛ (صبر) ی گرت، (دوام) ی کرد؛
ئە وه موو (أذیّة) و (مرارهت) ه ی چیشت؛ ده سستی هه ل نه گرت؛ (آخر) ی
(موقف) بوو؛ (بالفعل) کاغه زی (ده عوهت) ی بو شاهه شاهی ایران و امپراطوری
روم نووسی؛ ئە مه چیه؟ له چیه؟ بوه (صاحب) ی (ده عوهت)؛ (واضع) ی
(أحكام)؛ (فروعی) و (أصولی)؛ (قائد) ی (حرب)؛ (إمام) م (محراب)؛ (خطیب) ی
سهر (منبر) و (ساحه) ی (قتال)؛ ئە و (جنّة) ه یه، (حُکما) ی (عقلاء) (نسبة) ی
ئە دهن، بو (رسول) ی (أعقل) و (أعلم)؛ (لکن) (ناشئه) ی ئیمه، له و (تعبیر) ه
ناگهن؛ (أماً) (جلال نوری) ئە زانی ئە و (جنّهت) ه چیه؟ بو یه هه زار جار (عقل)
(فدا) ی ئە و (جنّة) ه ئە کات. (مصطفی کمال) یش یه کی بوو، له و (مجنون) أنه؛

(حتی) ئەمرۆ (نسبەت) ی (جَنَّت) بۆ (هتەر) ئەدەن، که (کَرِه) ی ئەرزى، له بهرى ئەلهرزى؛ ئەگەر ستایشى (رساله تپه ناه) بکهین ئەوهى (صاحب) ی (بُردیه) فهرموویهتى، (إنشاد) ی ئەکهین:

كفاك بالعلم فى الأمى معجزة

فى الجاهلية والتأدب فى الیتم

فمبلغ العلم فيه أنه بشر

وأنه خير خلق الله كلهم

دع أدعته النصرى فى نبیهم

والزم بما شئت مدحا فيه واحتكم

(حقاً) (نادر الوجود) ی که، له (عالم) ی (بشریهت)، یه کیدی وانه بوه، وه نه ئەبى ﴿إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ﴾ لیره ئەوه نده (مقصود) ه، (مقام) ی ئیتیش نیه ﴿لَكُمْ بَيْنَ يَدَيَّ عَذَابٍ شَدِيدٍ﴾ نيزیک (وَكُلُّ آتٍ قَرِيبٍ) ﴿قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرِ﴾ ئەگەر ببى ﴿فَهُوَ لَكُمْ﴾ (یعنى) (طلب) ی (أجر) ناکه م، (طماع) م نیه هه رکه س (صاحب) ی (رئاسهت) وگه وره یی خویه تی ﴿إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ﴾ (ذاتاً) (أجر) ی (رسول) ی (أكرم) هه ر به خواى ئەدرى ﴿وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ﴾ (سر) و (عَلَن) ﴿شَهِيدٌ﴾ ئەو ئەزانى؛ من چى ئەکه م، بۆ چى ئەکه م ﴿قُلْ إِنْ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ﴾ ئەوى ئازابى، بیگریته وه؛ (تخصیص) بۆ که س نیه ﴿عَلَامُ الْغُيُوبِ﴾ ئەزانى کى (استفاده) ئەکا، کى نای کا ﴿قُلْ جَاءَ الْحَقُّ﴾ (دین) ی (مبین)؛ (رسول) ی (کریم) (قرآن) ی (حکیم)؛ (أما) (سيف) نا ﴿وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ﴾ نه ئى نوئ داده نى، نه ئى که ون ئەهینیتته وه؛ (یعنى) نامینى. (أما) (بعض) ی له بهر (ظاهر) ی ئەو دوو (فعل) ه، که له (إدراك) ئەوه شیتته وه؛ (باطل) (تغیر) ئەکه ن به (إبليس)؛ (لکن) به (عنا) یه یه که (معلوم) بوو (حاجه) به و (تفسیر) ه نیه ﴿قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ﴾ (بالفرض) ریم به (حق) نه برد ﴿فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي﴾ به (إعتماد) له سه ر (نفس) ه. (جناب) ی (حق)؛ (حق) و (باطل) ی (بیان) فهرموو؛ (حال) ی (إبليس) یش به ته واوی (إيضاح) فهرموو ئەوجا ئەگەر

(ضلال) بی؛ ماکی (نفس) ه؛ نهوی (إصلاح) کهن؛ (أثری) (باطل) — (بالمرة) — نابوت ئه بی ﴿وَإِنْ اهْتَدَيْتُمْ فَبِمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي﴾ دياره (وحی) (إلهی) (خطأ) ناکا؛ وهکی (عزیزه)؛ که وابی بو (هدایهت) و (سلوک) ی ری ی راست (وحی) (لازم) ه؛ هه رچهند (عقل) و (مدبر) و داناو (حکیم) بی؛ بی (وحی) خوداوه ندی؛ که (صاف) ه له هه موو (میول)؛ (شرع) ی پاک (وضع) ناکری بوئه (معتزله) گهرچی (إعتماد) یان له سهر (عقل) زوره (أما) بو (هدایهت) و (وضع) ی (شریعت) (إحتیاج) ی یان به (رسول) هه یه؛ (حتی) (إرسال) ی (رسول) له سهر خوا (واجب) ئه کهن ﴿إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ﴾ ئه بیه، (حال) ی (بشر) ئه زانی (قرب) و (بعد) ی راستی به (علم) و (جهل) ه؛ نهوی بزانی لیت نیزیکه؛ (ولو حسا) دوور بی؛ نهوی ئه یزانی لیت دووره؛ (ولو حسا) نیزیکی بی؛ له بهر (قرب) ی (علم) ی خوا (شرع) ی (موافق) ی (حال) ی (بشر) له (عوارض) و (طواری) و (مصالح) و (مفاسید) داده نی؛ (فرق) و جو دایی ناکا، (إلا) به گویره ی (فرق) ی (طبیعی) ﴿وَلَوْ تَرَى﴾ (خطاب) ی (خاص) ه یا (عام) ه ﴿إِذْ فَرَعُوا﴾ (وقت) ی ئه و (فرع) ه (حين البعث) ه؛ یا (قیامهت)؟ ئه گهر (حين البعث) بی؛ لام وایه (خطاب) بو (جناب) ی (رسالهت په ناه) نابی؛ (قیل، قیل) ی تر هه یه؛ بو (بیان) ی (وقت) ی (فرع)؛ له هه مووی دوورتر (فرع) ی (سفیان) ی یه له (زمان) ی (مهدی)؛ یا خود هه شت هه زار که س، ئه چن، بو (تخریب) ی (کعبه) له (صحراء) به عار دیدا ده چنه خوار؛ ئومیده تا (مَلِك) ی (حجاز) (مَلِكِ بْنِ السَّعُودِ) پایه دار بی که س نه توانی، بو (تخریب) ی (کعبه) بچی ﴿فَلَا فَوْتَ﴾ قورتار بوون، له ده ست چوونیان نیه ﴿وَأُخِذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ﴾ له (دور) ی (مراقده) یان یا نیزیکی ناگر ﴿وَقَالُوا﴾ ئه و (وهقت) ی ﴿أَمَّا بِهِ﴾ به (رسول) ﴿وَأَنْتَى لَهُمُ التَّنَاوُشُ﴾ (تناوش) (تناول) و وهگرتنی (سهل) ه، بو شتی نیزیکی؛ ئه و (تناول) ه، له (دار) ی (تکلیف) نیزیکی بوو، (سهل) بوو (أما) روژی (قیامهت) نابی ﴿مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ﴾ (زمان) ی (تکلیف) نه ما؛ (أما) (تفسیر) ی به (رجوع)، جوان نیه ئه و (بعد) ه (بعد) ی (معنوی) یه ﴿وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ﴾ به (رسول)؛ (ایمان) ی (بالرسول) (مستلزم) ه بو (ایمان) ی

(بِاللَّهِ)، (وَلَوْ كَه) (أَصْل) ی (إِيمَان)، (إِيمَان) ی (بِاللَّهِ) ه ﴿مِنْ قَبْلُ﴾ له (دار) ی (دنیا) ی (زمان) ی (تکلیف) ﴿وَيَقْدِفُونَ بِالْغَيْبِ﴾ بى (علم) قسه یان نه کرد نه وی ه وه سیان لی با، به ده می نه یان هاویشست ﴿مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ﴾ (رمى) یان (إصابة) ی نه ده کرد قسه ی نالایه ق و دوور، به (شخص) ی (مَعْصُوم) و (بَرَى) نای گاتی؛ نه مه قسه یه؟ به (ذات) ی وه کی (محمد المصطفی) بلیین: " (مجنون)!"
 خوا نه یزانی، گه لی له (راوی) یه کانی ئیمه ش وان؛ ده ر (حَق) (ذات) ی زور گه وره؛ شتی گه لی نا (لایق) و دوور (نقل) نه کهن؛ خوا لی یان خوش بى ﴿وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ﴾ (لذائذ) ی (دنیا) وو (نجات) له (عذاب) و (نیل) ی (تَعِيم) ﴿كَمَا فَعَلَ بِأَشْيَاعِهِمْ﴾ (أشباه) یان؛ نه وانى (تکذیب) ی (رسول) ی خویان کردبوو ﴿مِنْ قَبْلُ﴾ پیش نه وانه ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُّريبٍ﴾ وه کی (عنادیه)؛ (شاك) فى أنه شك (شك) یان نه یان هاویته (شكى) ی؛ (ذاتاً) له (شكوك) یان (متردد) ن (أنواع) ی (تفوهات) نه کهن. (جزم) ی پوژی (جزا) (شك) ی (دار) ی (دنیا) (إزالة) ناکا؛ (عاقل) له (حال) ی وانه (مُتَحِيرٍ) ه؛ له جى ی (ریب) (هیچ) (شك) یان نیه؛ بى (شك) و (شبهه) (عبادهت) ی گوساله و (أمثال) ی نه کهن؛ بو (تصدیق) ی (رسول) (شبهات) نه نویین؛ (أَنَّهُ) نه وه نده (نُقَاد) ن؛ نه وی لایان (نوعاً) (شك) و (شبهه) کی تیابى، (قبول) ی ناکهن. (تفسیر) ی (سوره) ی (سبأ) ته واو بوو؛ پاش نیوه پوژی یه ك شه موو (17) ه ی مانگی (مولود) ی؛ (24) ی مانگی نیسانی رومی سنه 1358 هجرى 1939 میلادی پیشی نه لئین:"

سوره ی (فاطر) یا (سوره) ی (ملائکه)

" (زمخشرى) نه فه رموى: " پاش (فرقان) (نازل) بوه " نه وی بو (تأخیر) بوه؛ له دواى (سبأ) (ذکر) کراوه؟ (إمام) ی (بلاغهت) قسه له و (مخالفات) ه ناکا؛ نازانم (مکى) یه هه مووی؟ به (قول) ی (ابن عباس) ی (إلا) دوو (آیهت) نه بى؛ لای (حسن) چل و شه شه، یا چل و پیجه، (عدد) ی (آیات) ی. نا (شکر) ی نه بى، (إتفاق) یان له سه ره یچ نیه؛ (قوهت) ی (ربط) ی (آلان) ده ر نه که وی :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ (مُوجِد) و (خَالِق) يانِه، بِي وَيْنِه؛ (يَعْنِي) (مُبْدِع)؛ (صاحب) ئه فِه ر موي: " (إِبْن) فِه ر موي ه تى: " نِه م دِه زانى (فاطر) (معنا) ي چيه؟ تا دوو (عِه ر ه ب) هاتن؛ (مُخَاصِمِه) يان بوو، له سه ر بيري؛ يه كيان ووتى: "أنا فطرته" ئه من (إبتدا) م پي كرديه "

ئِه وه ي (خالق) ي (أصول) و (عناصر) و (مُحتاج إليه) (أشياء) بِي، (خالق) ي ئِه و (أشياء) يه شه؛ وه ئِه وان (إحتياج) يان زَيْتِرِه ﴿جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا﴾ ئِه وانِه ي ئِه و (مُشْرِك) آنِه به خوا؛ به (بنات الله) يان ئِه زانى؛ كه له (سوره ت) ي (سابق) (بيان) ي فِه ر موي؛ (سؤال) له (مَلَكِه) ئِه كرى؛ ئِه وانيش (تبري) ئِه كه ن؛ (ملائكه) (محبول) ن به (حَجَل) و (خَلْق) و (إيجاد)، له (خَلْق) ي (كائنات) و (عناصر) و (مركبات)، (دَخَل) يان نيه؛ وه كى (سائر) ي (أجسام) و (حيوانات) (إحتياج) يان به (مكان) و (آلات) هه يه؛ ئِه وه ي بلي: " (غيري) (موجودي) هه يه، (إحتياج) ي به (فراغ) ي نيه، له و (فضا) يه (فسيحه) (إشغال) ي كا؛ " (خطأ) ئِه فِه ر موي؛ (ممکن الوجود) بِي جِي نابي؛ له (عالم) ي (إمكان) دانيه، (ذات) ي (مناسبه) ي (ذات) ي، له گه ل (فطره ت) ي (كبريائي) هه بِي. (نفوس) و (أرواح) ي (فلك) يش، كه (أوائل) ي (حكما) ي (يونان) (قول) يان پي كرديه؛ خوي نيه. ئِه مه گوي يا (أفلاك) (متحرك) ي (بالإرادة) ن؛ (إرادة) ي چي؟ (مُسَخَّرَات) ن.

(غاية الغاية) له (جَعَل) ي (ملائكه)، (جَعَل) ي وانِه به (رُسل)، بو سه ر (رسول) ي (بَشَر)؛ له (أول) ه وه (وَحْي) يان بو ئينن؛ ئِه وانِه ش وه كى ئه لين: " (لطيف) ن " (مُجَرَّد) و بِي (مادّه) ين ﴿أُولِي أجنحةٍ مثنى وثلاث ورباع﴾ دوو دوو، سي سي، چوار چوار، به (قوه ت) ن به (سرعه ت) ن؛ (قابل) ي (إستخدام) ن، بو (جهات) ي (مُخَلَفِه)؛ (بسيط) و (روح) ي (مُجَرَّد) ين؛ (لطيف) بن؛ وه دياره، له سه ر (صوره ت) ي گاجووت و ماجووت نين. هه رچه ند (إنسان) ناتوانى (تصوير) ي فريين به چوار بال بكا، قه ي ناكا؛ باسي چوار يكيديش (زياد) بِي؛ (أما) شه ش سه د هه زار بالي، هه ر باله، شه ش سه د هه زار په ر، هه ر په ره،

مانگ و پوژی وهکی مانگ و پوژی نئیمه ی تیا بی، نایه ته (وهم) و (خیال)؛ (لکن) (نقال) له دواى (خیال) (جولان) نه کهن؛ و (وهم) نه بهن (عظمت) و (قدرت) و (قوهت) له (جسامهت) و زهلامی دایه ﴿يَزِيدُ فِي الْخُلُقِ مَا يَشَاءُ﴾ (مراد) زیده بالی (ملائکه) نیه؛ (عامه)؛ شتیوا (خلق) ه، نئمه به (خیال) مان دانایه، نازانین چیه؟ وه چونه؟ ﴿إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ په کی له سهر (ملائکه) و (غیر) ی (ملائکه) نه که وتوه (يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ) (في الحقيقة) نه مرو له (عالم) ی (کون)، (دلیل) ی له سهر (وجود) ی (ملائکه) و (جن) نیه؛ (تابع) ی (سمع) ن (السمع والطاعة) (أما) به (نوع) ی نه بیته بی گوئیی ﴿مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ﴾ (إرسال) ی کا، بینیری، ده رکه ی (په حمهت) ی لی بکاته وه ﴿فَلَا مُمْسِكَ لَهَا﴾ کهس نیه، بی گری، نه یه لی، بی ﴿وَمَا يُمْسِكُ﴾ نه وی بی گری ﴿فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ﴾ (بعد الإمساك) نه (جن)، نه (إنس) نه (مَلَك)؛ ئیتر بوچی نه وانه نه په رستن؟ چ جایه گاجووت و (أشباه) ی ﴿وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ نه وه ی (غالب) و به (حکمهت) و (مصلحهت) کاران بکا؛ کی نه توانی (مقابله) ی بکات؟ (غیر) ی نه و چ (قدرت)؟ چ (قوهت) و (غالب)؟ چ (علم) و (حکمت) یان هیه؟ نه گهر هه بی (محدود) ه، (ناقص) ه، (شامل) و (کامل) نیه؛ (ولو) هه زار (جنّاح) ی هه بی. نه وه ی له هه موو (وجه) (کامل) بوو، به هیچ (وجه) (معارضه) ناکری، وه (معاون) یشی گهره ک نیه ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ﴾ نه وه ی (داخل) ی نه و (عنوان) هیه ﴿ادْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ﴾ به (شکران) ه ﴿هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ؟﴾ که ئیوه (ظن) ی (شرك) نه بهن؛ دیاره (شريك) ی (خالق) ی نه بی (خالق) بی؛ چ (خالق) ی هه یه، (غیر) ی خوای؟ ﴿يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾ به (مطر) و (نبات). نه و (تحریر) ی له (آیه) ی (سوره) ی (سابق) مان نووسی، بو ئیره (مناسب) ه نه وه ی (خالق) ی (حیوان) و (إنسان) بی، چونکی وای (خلق) کردینه، که (محتاج) ی (رزق) بن، نه بی (رازق) یش بی (خالق) ی (رازق) نه بی، چ که لکی هه یه؟ بوچی بی په رستم؟ (موقع) ی (هل) (مقام) ی (حُسن) و (قُبْح) ی، (مخالفه) ی له گهل (همزه) له (علم) ی (بلاغهت) دایه،

وه (طول) و (تفصیل) ی له (کلام) ی (سعد) ی (أكبر) له (مطول) و گفت و گو ی (مُحَشَّى) یان دایه؛ (تفسیر) ی کوردی هه لئى ناگرئ؛ (وکذا) (إعراب) ی ئه و (آیه) ه به (لسان) ه (کوردی) (أدا) ی (زه حمهت) ه. نا (شکری) نه بی زوبانی ئیمه نه بوه به زوبانی (علمی)، تائه ویش به زوبانی خوی، به گفت و خوی، شتی دانئ وه کی (نحوی) (عربی).

(بعض) ی (معتزله) به (إنسان) به (حيوان) ئه لئین: " (خالق) " (یعنی) بؤ (أفعال) ی (إختیاریه)؛ (أما) (خالقهنی) (إنسان) لای وان بؤ (تشریک) نیه؛ بؤ (مجازات) و (مکافات) ه؛ وه (إجتماع) ی (خلق) و (کسب) له سه ریه ک شت لایان (معقول) نه بوه؛ (حقیقه) شتی خوا (خلق) ی کا ریى (کسب) ی سهیره، وه نامینئ! ته ماشای ئه وه موو (حيوانات) و (حشرات) ه که، که دئته سه ر ئه و عه رده، هه مووی (إحتیاجی) به (رزق) هه یه؛ کئ (رزق) ی ئه و (عالم) ه ئه دا؟ کئ (رزق) ی ئه و (خلائق) ه (خلق) ئه کا؟ خوی (تعالی) ن ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ هه ر ئه و (خالق) ی (کائنات)، (رزاق) ی مارو میرو، (رازق) ی کرم، له ناو به رده؛ (رازق) ی کرم له ناو سه لکه سیر دووبست له بن عه رده. که سئ بنورئته (سعهت) ی (عالم)، (سعهت) ی (رزق)، (حکمهت) ی (حلق) و (إيجاد)، ئه زانی ئه وه کاری (ذات) یکه، (فوق الطبیعة)، (مدبر) ی (طبیعةت)، (ماعدی) ی ئه و هه رچی (خیال) ی که، له ژیر (ناموس) و (قانون) ی (طبیعة) ده رناچی؛ (مادام) و ابی ﴿فَأَنْتَى تُؤْفَكُونَ﴾ کوو، چؤن، وه ئه گیردرئین؟ له (توحید) روو له (شکر) ئه که ن. (شریک) ه کانیشیان به چ ناچی؛ (عه رده) هه روه کی خویان له (أمم) ی دی به ره و ژیر بوون؛ بت په رستنیشیان زؤر (دون) بوه (نظر) به بت په رستی (أمم) ی دی؛ ئی وان به بوو کوکانه ی مندالان ئه چی ﴿وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ﴾ (ذاتاً) (مُكذِّب) زؤرن، غه م مه خو ﴿فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ﴾ (عدد) ی زؤر ﴿مَنْ قَبْلِكَ﴾ (نوع) و (إبراهیم) و (موسی) و (عیسی) و گه لیکی تر ﴿وَالِی اللّٰهُ تُرْجَعُ الْأُمُورُ﴾ نیک و به د، (جلیل) و (حقیر) ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ﴾ (شامل) ه بؤ (حشر) و (حساب) و (عذاب) ﴿حَقٌّ﴾ (ثابت) ه، وایه؛ (خلف) ی نیه ﴿فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ﴾

الدُّنْيَا ﴿ به (حیات)ی (دنیا) و (لذائذ)ی (مغرور) مه بن؛ ئە و (حیات) ه پیر (آفات) ه،
بى (دوام) ه، (مغرور) تان نه کا؛ پى ی له (حیات)ی (أبدی) (غافل) نه بن ﴿ و لَّا
يَعْرَتِكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿ هه رچی هه بى؛ مه لئین: " خوا (غفور) و (رحیم) ه؛ لیمان
خوش ئە بى؛ چى به سه ر (عذاب)ی ئیمه وه یه؟ چ په کی كه وته؟ " مه لئین:
" (رسول) (شفاعة) مان بو ئە کا؛ ئیمه له (أتباع) و (أولاد)ی (رسول)ین؛
(مُعَذِّب) نابین " مه لئین: " (فدية) (تقديم) ك راوه؛ (بوذا) و (عیسی) خو یان كر دیته
(فدية) " به قه شه و (مطران) و (أمثال) یان هه ل مه خه له تین؛ (مقابل)ی گونا ه -
(بعد الإعراف) - شتى بده نه (وكیل)ی (پاپ)؛ چى ئە كه ن بیکه ن. مه لئین:
" (حُب)ی (آل) (كافی) یه " مه لئین: " (شیخ) (عهد)ی كر دیه، بى ئیمه نا چیته
به هه شت " (ذاتاً) (معلوم) نیه، خو ی بى چیتى ئە وانه هه مووی له (طرف)
(شیطان)ی (إلقا) ئە كرین، گو ی ی مه دهنى ﴿ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ ﴿ (بِكُلِّ
مَعْنَى الْكَلِمَةِ) دوژمنه ﴿ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ﴿ (رغم أنفه) تا ئە و بو (خرابه)
(دعوته) تان ئە کا، ئیوه چا كه بکه ن؛ آنزیاده به لای (دینی) ئاگادار بن كه
به ناوی (دین) (غالب) بوو، چاره ناكری؛ ئە و (وه وقت) ه (رؤسا)ی (دین)
(إتهام) كه ن؛ ئە و ی پیتان ئە لئین؛ بیخه نه به ر (میزان)ی (عقل)؛ وه بزائن، پیش
هه موو شت (عقل) تان (سلب) ئە كه ن ﴿ إِنَّمَا يَدْعُو ﴿ (شیطان)ی بى (غیرهت) و
(ناموس) و (شرف) ﴿ حَزْبُهُ ﴿ (فرقه) و (جمع)ی خو ی؛ وه ك (رؤسا)ی (أحزاب)ی
ئیسنا ﴿ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿ كه سى (مروته)ی هه بى، بو (أتباع)ی تى
ئە كو شى؛ له شتى (خراب) (حفظ) یان ئە كات، تا (نائل)ی (سعادهت) بن؛ (أما)
(إبليس) ئە وه ی (مُجِب)ی (هلاک) یان بى، له (دارین) پى یان ئە کا؛ (سوق) یان
ئە کا بو ئاگرى (شديد) ﴿ الَّذِينَ كَفَرُوا ﴿ (بأى وجه من الكفر) ﴿ لَهُمْ عَذَابٌ
شديد ﴿ به (واسطه)ی (متابعه)ی (شیطان) ﴿ وَالَّذِينَ آمَنُوا ﴿ (إيمان)ی خاوین
﴿ وَعَمَلُوا الصَّالِحَاتِ ﴿ (أما) ئە بى بزائن (عمل)ی (صالح) چیه؟ (إنګلین) مانګى
(300) (طياره) دروست ئە کا؛ ئیمه خه ریکى حووحانى بین؛ خو ی نیه!
(عمل)ی (صالح) ئە مپو، ئە گه ر (رؤسا)ی (دین) (إنصاف) كه ن، دیاره ﴿ لَهُمْ

مَغْفِرَةً ﴿سَتَرَ﴾ ئه کرین، له گوناهاان ﴿وَأَجْرٌ كَبِيرٌ﴾ (حَيِّ أَكْبَر) بفه رموی: " (کبیر) " بهس نیه؟! ﴿أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ﴾ (أَنَّهُ) ناشیرین (عمل) ی بۆ جوان کراوه؛ (قبیح) له لای بوویته (حسن) ﴿فَرَأَاهُ﴾ (عمل) ه (سُو) ه که ی، به (واسطه) ی (تزیین) ی (إِبْلِيسِ) ی ﴿حَسَنًا﴾ شیرینی و جوانی ئه بینی. (ملا) یان لیره (مُضْطَرِب) ن له بهر (مُقَابِلِ) ی؛ ئه من ئه لیم: " ئایا ئه و (نوع) ه که سه، به کهس (هدایهت) ئه دری؟ " ناء؛ (حَتَّى) مع الأ سف) گه لی له (أهل) ی (علم) و (فَضْل) له و (جهت) ه تی که وتوونه؛ بویه ئه مرپۆ (أُمَّت) (قابل) ی (إِصْلَاح) نیه؛ به هیچ (وجه) نایه ته رای ﴿فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ﴾ ئه و ئه زانی کی (قابلیه) ماوه؛ کی (إِسْتِعْدَاد) ی فه وتاوه؟ ئه وه ی (سُو) ی (عمل) به (حَسَن) بزانی، له دلایا (رسوخ) ی بووی، (قابل) ی (هدایهت) نیه؛ (معلوم) ه گه لی شت، (مُجَرَّد) ی (إِمْكَان) بۆ (وقوع) ی (کافی) نیه؛ ئه مرپۆ بنۆره (حال) ی (بشر) کوو (أَبَالِيسِ) ه کان لیان گۆرین! (حُسْن) یان کرده (قبیح)؛ (قبیح) یان کرده (حسن)؛ (حَتَّى) گه لی کهس وای چوووته (دفاع) ی، که (حسن) نیه؛ بهس (أَلْف) و (عادهت) ه شتی لای (قوم) ی (عادهت) یان نیه، له کنیان (قبیح) ه؛ لای (قوم) ی که (معتاد) یان، (حسن) ه؛ به ناوی (مدنیهت) و (فنون) ی (جمیله)، شتی وایان (مُستحسن) کردیه، که لای (مسلمان) ه کانی باش له هه مووشت ناشیرینتره؛ کوردی ئافره تی (ماره) بکا، له که له ی دهن، دهستی ماچ ناکا؛ سه رامه دانی (مدنیهت)، شاهه شازاده کان، به (کمال) ی (إِفْتِخَار) دهستی ماچ ئه کهن؛ له بهر ئه و (تقلبات) ه، ئه وی (أرباب) ی (فکر) و (نظر) بی، له (إِصْلَاح) ی (بشری) (مأیوس) ه؛ به (ملیون) ی وه کی (قادیانی) وه (بهظ افندی) (علاج) ناکری؛ بی هووده خویان، بۆر (إِدْعَا) ی (باطل) ماندی کرد؛ له سایه ی وان، (آن) به (آن)، (قبایح) و (شرور) و (فسق) و (فجور)، له (تزايد) و (نما) دایه؛ (مادم) وابی، ئه وانه ی توو ئه ته وی (ایمان) بینن، نایه نن ﴿فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَاتٍ﴾ به خۆرایی خۆت له سه روان، به (هَلَاك) مه ده، (حسرهت) یان بۆ مه که؛ جیرو جاو (جهنم)؛ (إلی

جهنم و یاس المصیر)؛ من (معنی) ی ئه و (آیه ت) هم و (عرض) کردن؛ چه زتان
 له (معرکه) یه، ته ماشای (تفاسیر) ی تر بکه ن؛ لام وایه قسه یان (خالی) نیه، له
 (خدشه) ﴿إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ﴾ ئه و ی (تابع) ی (میل) ه، به (إزاله) ی
 (میل) نه بی، چاره نا کرئ؛ که لافاوی (میل) ه ستا (عقل) وه ک قانکه لاشکه،
 بائی ی با. هندی (مسلمان) ی کو بی، له (حرب) ی (عمومی) (أسیر) بوو بوون؛
 برد بوویاننه (هندستان)؛ بویان گپرامه وه: ((بعض) ی له (هندوس) آن (هیكل) ی
 ئه په رستن؛ (مسلمان) ی شه وی، ئه ی دزی، ئه ی هاو پته ناو (خالا)؛ بت
 په رسته کان ئه که ون (إضطراب) (خبر) ی (حکومت) ئه ده؛ (بعد التحرر) له
 (قدم) خانه ئه ی هیئنه ده ر؛ ئه ی شونه وه؛ باز به ناوی باب، بانگی ئه که ن!
 جائه وانه چۆن چاره ئه کرین؟ بت په رستنیشیان به (عقل) نیه، تابه (دلیل) ی
 (عقل) (إزاله) بکرئ (غلط) یان ده ر خستری. له (زمان) ی (عمر پاشا) (والی)
 (موصل) به گژ (داسنی) یان داچوو؛ (تمثال) ی (ملک) ی طاوس) ی به به رشه قان
 دا؛ به قونده ره ئه چوه سه ری؛ (قوم) ی (داسنی) (ولوله) یان ئه چوه ئاسمان؛
 باز (تمثال) یان لا (مقدس) و (معبود) بوو؛ ئه و (نوع) ه (قوم) ه (ایمان) به (آیا
 ت) نایه نن گه وره کانیا ن پابردینه؛ مه گه ر (علاج) ی منداله کانیا ن بکرئ ه هزار
 جاری ﴿وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَّاحَ﴾ یان بو بخوونه وه لایان بای
 دی! (منور) ه کانیش، ئه ی که نه (أسباب) ی (طبیعی)؛ (مؤمن) ه (صالح) ه کانی
 (أولیا) په رست؛ ئه یده نه شیخان؛ ئیمه که خوا په رستین؛ چی بلین؟ ئه گه ر
 (میل) ی (فاسد) و (فساد) نه بی، (مسئله) دیاره؛ پاش (إرسال) ﴿فَتَثِيرُ سَحَابًا﴾
 وه (بعض) ی (تأویلات) ی تریشیان کردیه بو (إختلاف) ی (فعلین)؛
 به (ماضی) و (مضارع)؛ (أما) (توجیه) ی (إمام) بو (ماضویه تی) (أرسل)
 (مُطْرَد) نیه ﴿فَسَقْنَا هُ إِلَى بَلَدٍ مَّيِّتٍ﴾ ئه و (سوق) ه بو (مکان) ی (لنوم) ی به باران
 هه بی، (علم) ی پی ئه وی؛ (ریح) نازانی کینده ری، پیی ئه وی؛ بو بی.
 (مضارع) ی (إثار) ی (نظر) به (إرسال) ه، (نظر) به (حال) ی (حاضر)، (ماضی) یه؛
 بو یه (سقی) (بلد) ی، بو (حضره ت) ی (ذی العظمه) ی کرده وه (ماضی)

(نباتات) ی (أرض) هیشک ئه بی؛ (قوه) ی (حیات) له (مظاهر) ی (أرض) بزر
 ئه بی؛ (أما) (معناً و باطناً) (بقیه) ماوه؛ بویه به (شده) ی ئه فه رموی ﴿فَأَحْيَيْنَا
 بِهِ﴾ به بارانی هه وری ﴿الْأَرْضَ﴾ یه (إنبات)، (حیات) ی تیا (ظاهر) ئه کاته وه -
 (سُبْحَانَ اللَّهِ) (قوه) ی (حیات) (سِرِّی) (عجیب) ه؛ سالی ده غل، خراپ بوو،
 هه رزانه مان چاند، جوان پروا؛ نیوه کاره که م ووتی: "ئه وه رزانه م (15) ه سال
 بوو، هه ل گرتبوو، له کووپی"، (قوه) ی (حیات) ی (ضایع) نه ببوو؛ له وه
 (أعجب) وه (أعجب إلى الغاية عجیب) که (تووت عنغ آمون) (کشف) کرا، نه ختی
 گه نمان دوزیه وه، له (خدمت) یان دانا بوو، چان دیان نه خته کی لی شین بوو؛
 ئه و چه ند هه زار ساله، (حفظ) ی (حیات) ی بوو بوو ﴿كَذَلِكَ النُّشُورُ﴾
 له (ذرات) ی (حیویه) ی ئیمه، له (مده) یه (مدید)، (قوه) ی (حیات) ی تیا بمینی،
 که گرد بو وه، (أثر) ی (حیات) ی (ظاهر) بیته وه؛ دور نیه. (أستاذ) ی
 (أعظم) ی (کیمیا) (محقق) ئه توانی بی کا ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ﴾ ئه وانه ی
 (عبادهت) ی (غیر) ی خوا ئه که ن، (حقیقه) زور بی (عزه) ت؛ (شرف) ی
 (بشری) یان نیه؛ که سی (رکوع) بو گایه یا (شه) ی ببا؛ چاو نه وی مل که چ و،
 ده ست له سه ر ده ست، به رابه ری (جسم) ی پاره ستی (على قدم الدُّل) ئه وه چ
 (قوه) ت و (ذکا) ی (نفس) و (نزهت) و (نزا که ت) ی هیه؟ ئه وه ی (عزه) ت و
 (صلابهت) و (شرف) و (مناعه تی) ئه وی؛ (إيمان) به خوا بینی ﴿فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا﴾
 به (إيمان) ی (کامل) و (علم) و (عمل)، (إنسان) (عزیز) ئه بی، بلند ئه بی؛ خو ی
 ئه کاته (مظهر) ی (صفات) ی (معبود) ی خو ی؛ ئه بی به (عالم) و (قادر) و (مريد) ی
 (ذی العزم) (سمیع) و (بصیر) و (متکلم) و (خطیب) و (مبین) و (مفهم) و (مرشید)؛
 (صانع) و (مخترع)، له (صنع) (خليفة) ی خوا؛ به که ر په رستی چ په یا ئه بی؟
 به چی له (رتبه) ی (جمادی)، (حیوانی) ئه چیته ده ر؟ (أولیا) ی (زه مان) ه هه تکی
 (نفس) ئه که ن، (أنواع) ی (رداله ت) ده که ن، که (حیوان) له (حركات) یان شه رم
 ئه کا، به خودا ده شکیتته وه. (بعضاً) ه نزکه ندن خو یان ئه شکینن، (هضم) ی
 (نفس) ئه که ن؛ (أما) (حقیقه) (عجایب) ه؛ (بعض) ی (شه ده له) یی فی ر ئه بن

وهكى (مهنزه لیۆن) ته قه ئه كاو ئه پرواوا ناژمیڤردی؛ تا (میل)ی لی بی، نابری! ﴿إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ﴾ (أولاً): (لا إله إلا الله)، (ثانياً): (تقدیس) و (تحمید) و (تكبیر) و (دوعا) و (نصیحه) و (علم) و (دهرس) ی (أحكام) ی (إعتقادی)؛ (كلمه) یه بو (إصلاح) ی (ذات البین) تا (إعتقاد) پاکتربی، بی (غل) و (غش) بی، بو لای خوای بلند تر ئه بی؛ (صاحب) ی (زیاده) (تقرب) و (ترقی) ئه كا؛ (ایمان) ی ئیمه ئه گهر وهكى (أوائل) ی (صحاب) آن، بی (غل) و (غش) با، (روح) ی (لطیف) چۆن ئه وانى (بلند) کرد، ئیمه ش بلند ئه بووین؛ لای (أقل) ی نه ده كه وتین؛ (أمهت) تووشی ئه و (إنحطاط) ه نه ده بوو؛ (مع الأسف) (رؤساء) ی (مذاهب) وایان له (أدیان) ی (سماوی) کرد، كه له (نظر) ی (طبیعیون) بوویته (ثقل) ی (مانع) ی (صعود)؛ (واقعاً) وایان لی کرد؛ گهرچی خوایان به (مُوحِد) ئه زانن، (أما) به (عدد) ی (رؤساء) (إله) یان هه یه، (كلمه) یان بلاوه، یه ك ناگرن من (قاعده) كم داناو، له (حقائق) ی (إسلام) یم ورگرتیه؛ هه ر (حُكم) ی، هه ر (إعتقادی) ی، یا (عمل) ی ئه گهر (إنسان) بلندكا، (روح) هكى (سعی) (عملی) بداتی ئه وه له (دین) ی (إسلام) ه، ئه گهر (بالعكس) بی، (خارج) ی (أصل) ی (دین) ه، (داخل) كراوه ﴿وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ﴾ (كلمه) ی (طیب) بلند ئه كا؛ (یعنی) (كلمه) ی (طیب) ته نیا (فائده) یه وانادا، كه ژین (رَفَعَة) و (إتصال) ی بی؛ (قول) ی چاك و پاك، له گه ل (عمل) ی (صالح) (إنسان) پی ئه گه یه نی؛ (حقیقه) ئه و (صعود) و (رفعهت) ه، بو (صاحب) یه تی؛ و (علم) و (عمل) و (یكرا) (أثر) یان نومایانه؛ (لكن) وهك (عرض) كرایه ئه بی بنۆرینه (عمل) ی (صالح). (فقیر) ی ئاگری له خانی به ربوه، هاوار هاواریه تی، (مسلمان) آن پی پانه گهن (مال) و منالی (محو) ئه بی؛ له و (وهقت) ه (حلقه) ی (ذکری) بگرن باشه؟ نا به خوای زورخرابه؛ به (ساعت) ی (موسولین) (400) (طیار) ی نارده سهر (ئهرناوت) ان له گه ل (35) هه زار (عهسكه ر)؛ دوژمن وابه (قوهت)؛ ئیمه خه ريك بین (طیلسان) ی ريك خه ین؟ کلی له چاوان كه ین؟ رندی نی به شاننه كه ین؟ ئای وای، (رؤسط) ی (دین)؛ چیان به (دین) کرد! كوو هاویشتیانه (أدنی) ی (درکات) وای له و (مکر) ه؛ (سلب) ی

(قُدْرهت) و (قوهت) و (عقل) و (عمل) یان له (مسلمان) آن کرد؛ (آخری) و امان
 به سه رهات؛ (الآن) یش ئه وانی له (اعتبار) دان، به (غیر)ی (افساد)ی (دماغ)
 به چیدی (اشتغال) ناکه ن؛ (عیناً) وه کی (کوردی) ئه لی: " (کفن) به من ببری،
 مردی گور به گور چی! " (دائر) به (سیئات)ی (رؤسا) له (حق) (دین)، به (حق)
 ئه وه نده ی بنووسی، که مه، ته و او نابی ﴿ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ ﴾ گه لی
 (مکر)ی خراپ ئه که ن؛ به (تلبیس)ی (ابلیس) آنه، (خبیث) به (طیب)؛ (صالح) به
 (فاسد) (تلبیس) ئه که ن؛ (باطل) ئه که نه (حق)؛ (حق) ئه که نه (باطل) ﴿ لَهُمْ عَذَابٌ
 شَدِيدٌ ﴾ به (نسبت) (شده ت) ی (مکر) یان؛ ئه وه ی خه ریکی (مکر)ی (سعی) بی،
 (کلمه) ی (طیب) و (عمل) ی (صالح) ی نابی؛ (درجه) ی زور (منحط) و (دون)
 ئه بی ﴿ وَمَكَرُ أَوْلَئِكَ هُوَ يَبُورُ ﴾ به (فساد) ئه چی؛ (کساد) ی به سه ردادی، بی
 (رواج) ئه بی، (تأثیر) ی نامینی؛ وه کی (انگلیز) آن، (مکر) یان وای به سه ر
 هیناین، که س پییان پرواناکا، هه ل ناخه له تی؛ (أما) (عذاب) ی خوای له
 سه روان به (شده ت) ه، (دائم) ه؛ لام وایه (مُقابله) له گه ل (مکر) ی (إلهی) لی ره
 (مُراد) نیه؛ گه رچی (ملا) یانی دی ئه فه رموون: (لَا مُكْرَنَا) هه رچه ند ئه وانه به
 (مکر) بؤ که م (عقل) آن ئه نوینن، (بعث) نیه، (لکن) (جناب) ی (حق) به (حُجّه ت)
 (إثبات) ی ئه کا ﴿ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ﴾ (عناصر) ی (أصلیه) - (ذاتاً) - هه مووی
 (داخل) ی (أرض) ه ﴿ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ﴾ چوَن (تحول) ئه کا؛ (وهكذا) (طوراً) بعد
 (طور) ئه بیته (إنسان) ﴿ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا ﴾ (قسم) ی نیر، (قسم) ی می یا خود
 میرد و زن؛ زن له (نطفه) ئاوس ئه بی ﴿ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أَنْثَى ﴾ (حتی) نباتات و
 (أشجار) ﴿ وَلَا تَضَعُ ﴾ (حمل) دانانی ﴿ إِلَّا بِعِلْمِهِ ﴾ (علم) ی (عملی) (مقصود) ه؛
 (حتی) بؤ (وضع) چ (ترتیبات) ه کی داناوه؛ دانا تیای (مُتَحَيِّر) ه ﴿ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ
 مُعَمَّرٍ ﴾ (عمر) دریژ نابی ﴿ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمْرِهِ ﴾ لیی که م نابیته وه، یائه وه ی
 (عمر) ی کورت ئه بی؛ وه (زید) ه و (نقص) بؤ (عمر) ی (شخص) ی (قابل) ه؛
 (لکن) (مُتَوَقِّف) ه له سه ر (بعض) ی (أُمُور)؛ (رعايه ت) ی (لازم) ه ئیستا (تأمین) ی
 ئه که ن؛ (فقی) یه له مزگه وتی ئیمه، (أَلْعِيَادُ بِاللَّهِ) تووشی دهردی بوو؛ نِيْرِيْكَ

بوو، (نَفْس) ی بېری؛ دقتوری لیره بوو(ریاض مخمرچی حلبی)؛ زور(حاذق)بوو، له(أمراض)ی گهروو و که له؛ (عملیات)ی کرد؛ خوا کردی (نجات)ی بوو؛ ووتی: "چاره گه کی پی چووبا، ئەمرد" (أما) که(واقع)بوو، ناگه پیتته وه. (واقعاً) ئیمه ئومید مان به خوایه؛ (أما) (حُکما)ی (طبیعهت) خه ریکن، بۆ(عُمر)ی (بَشری)، (زیاد)کردنی؛ (أما) (آفات) له سهر (بشری) ئەوهنده گربوویتته وه، چاره ی (مُشکل) ه ئەگه ر (مُحال) نه بی. (واقعاً) (عاقِل) له(عُمر) کورتی و دريژی (مُتحرّ)ه؛ ئیوا هه یه، له(عُمر)ی خوی وه پزه، په ق و ته ق وچا وکه م (حُکم)؛ به لکو کورو (فقیر) زور (عُمر)ی دريژ نه بی، نامری؛ ئاوا (دوام) ئەکا! یه کی ته ن ومه ند، به (قوّهت) و (حال)خوَش؛ گونا گونی خوَشی و (وسط)ی (حیات)؛ ئەبینی پائه قه نی، ئەپروا؛ (سر)یکه، خوا نه بی، که س نایزانی. هه رچی هه یه، نیه ﴿إِلَّا فِي كِتَابٍ﴾ به (حق)؛ (کتاب)ه که ش خوی ئەیزانی ﴿إِنَّ ذَلِكَ﴾ (نظر) به (عقل)، ئەو(عناصر)ه، (تطورات)بکا، ببیتته (إنسان)، به(مُحال) (حساب) ه (علم)ی(محیط) - (کذلك) - (عقل)پری نادا؛ (أما) ئەوانه ﴿عَلَى اللَّهِ﴾ له سهر خوی ﴿يَسِيرٌ﴾ ئاسانه. (حقیقه) وایه (صفات)ی (إلهی) (مقتضا)ی (ذات)ه؛ (حاجهت)ی به (کسب) و مسب، نیه؛ وه په کی به(معاونه) ناکه وی؛ (معارض)ی نیه؛ بویه (علم)ی (شامل)ه؛ هه رچی (ممکن)بی (قابل)ه بی هینیتته (حیثی) (وجود)؛ شتی(مقتضا)ی (ذات)ی(کبریائی)بی، بۆ(غیر)ی ئەو (مُحال)ه، (مُمتنع)ه؛ له(قرآن)بگه ن، باشه؛ بۆ خه لکی خوَتان مه گوین؛ قسه ی (جاهلان)ه (قبول)مه که ن؛ (وَلَوْ) له(ملا)یه گه وره، گه وره، (نقل)کرابی؛ (مقتضا)ی (مقام)ی (ألوهیّته) (محافظه)بکه ن؛ لی ی بترسن، (تابع)ی (هوا)مه بن (ذات)ی وا (عالم) و (قادر) ناتوانی (إعادة)ی ئیمه، له(عناصر)ی (أصیله)مان، بکاته وه؟ من(شبه)م نیه، ئەتوانی، وه ئەیکا(أما)که ی ئەیکا؟ خوی ئەزانی؛ هه رچی بیلیم له (تعیین)ی(وقت)، (غلط)ه. (مع الأسف)، (ملا)ی گه وره گه وره وه کی(سیوطی)؛ پیشی وی، دوا ی وی؛ زور (سهو)بووون (وکذا مع الأسف) ئیستاش، (عیسی) و (دجال) و (مهدی) (أذهان)ی (ملا)یان

(مشووهش) ئەكەن! ﴿وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ﴾ (بحرى شيرىن و(بحرى تال) ﴿هَذَا عَذْبٌ﴾ شيرينه؛ ﴿فِرَاتٌ﴾ سووكه، (دافع)ى(عطش)ه ﴿سَائِعٌ شَرَابُهُ﴾ خوش گواره؛ تختايى گه روو گيرى نيه، زور خوشه؛ وهكى ئاوى كانى(خاتون)ى (چنارۆك)ى ﴿وَهَذَا مِلْحٌ﴾ سووره ﴿أَجَاجٌ﴾ تالە، له ده رووندا گهرم ئەبى، (عطش) (زياد) ئەكا، وهكى ئاوى(كۆيه) گرانه؛ (هضم) نابى ﴿وَمِنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا﴾ گوشتى ته پو تازە؛ (واقعا) به تازەيى، سوورى كه نه وه زور خوشه خواردنى؛ (أُمَّ) ئەلّين: " (بصره يى) هه لى ئەگرىن تابوگه نى نه بى، ناي خون " ئەو(فائده) (فائده) يه(عامه)؛ ماسى(فوائد)ى (طبى) زوره، (لكن) دوزينه وهى، (مخصوص)ه، به(أهل)ى (علم) ﴿وَتَسْتَخْرِجُونَ﴾ له هه ردوو كيان ﴿حَلِيَّةٌ تَلْبَسُونَهَا﴾ (لؤلؤ) و(مه رجان) و(بزانم) (بحاث)ى(جديد) ئەلّين: " ئەوانه له ئاوى شيرينيش (تكون) ئەكەن " ئەفه رموون: " ئەو دوو(بحر)ه، (مثل)ى (مؤمن) و(كافر)ه؛ (بحرى تال) (فائده)ى هه يه؛ (غير)ى خواردنه وه؛ (أُمَّ) (كافر) هيج (فائده)ى نيه " ئەگه(ر)مقعد) (فائده)ى (قيامهت) بى؛ وايه؛ (أُمَّ) (فائده)ى (دنيا)؛ تى(فكر)ه، بنۆره؛ (مصنوعات)ى(بشر)ه مووى له(كافر) آن، په يا ئەبى؛ ئەگه(ر) (كافر) نه بان؛ پاپۆرى (بحرى)، (سياره)ى عهردى، (طياره)ى (هوائى) نه ده بوو؛ (تلفون) و(راديو) نه ده ببيسترا ﴿وَتَرَى الْفُلْكَ﴾ ئەمپۆ (سفينه)ى (شراعى) بى (قدر) بوه؛ وهكى كه له كى كوردان؛ به(سعى) (كافران) آن، (بحر) پير بوون، له پاپۆرى(حربى)، (تُجَارَى) ﴿فِيهِ﴾ له(بحرى)؛ (فرق)ى شيرىن و تالى نيه ﴿مَوَآخِرَ﴾ ئاو شهق ئەكا. له(دجله)ى (بغدا) يه (ماتۆر) ئەمبينى، ئەپوا؛ شوينى له ئاو په يا ئەكا، (بين)ه كى پى ئەچى، ئەوجا ئاوجىى خوى ئەگرته وه؛ (ملاح)ى (بحرى) ئەمپۆ (منحصِر)ه له(كافر) آن ﴿لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ﴾ (معامله)ى(بحرى) باز له گه(ل) (كافر) آن؛ (بناءً عليه) فه رموو ده يان به جى نيه؛ (مؤمن) و(كافر) (فائده) يان هه يه؛ (أُمَّ) له(ذات)ى خو يان(فرق) يان زوره؛ (مسلمان) به (أخلاق) ه به(تربيه) يه به(وفا) يه، به(مروهت) ه به(غيرهت) ه؛ له(ذات)ى خوى دا(كافر) (عكس)ى ئەو؛ (منفعت) په رسته؛ (خاصة) ئەمپۆ

گویی ناده نه، (شرف) و (فضائل)ی (إنسان)؛ (مؤمن) (نعمة) له خوا نه خوازی ﴿وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ (شکری خوا)؛ (سُبْحان الله) (مسلمانان)، (أول)ی (استفاده) یان له (بحر) کرد؛ دوايه له سه ر (سفينه) و كه له ك مانه وه؛ ئاوروپايي گوری یان، کردیانه (مراكب)ی (بخاری)؛ (مسلمان) له (بحر) په کیان كه وت؛ دوايه له (بر)یش كه وتن؛ نا (شکری) نه بی نه چوونه (هوی) تا بزانی، چیان لی دی؛ ئیستا خه ریکن (لکن) نه كه ون، خو یان (معمل)ی شتی وایان نیه؛ (معمل)ی به (قوه) یان زوبانه؛ نه و (آیه) ت ه زوری تیدایه؛ (ضرب المثل) ه، (آیات) ه، (آثار)ی (علم) و (قدرت) ه؛ (تنبيه) ه بؤ (قوم)ی (قابل)ی (انتباه) بی (سُبْحان الله) (أولاً) (استیلا)ی (إسلامه) تی له (أفريقا) و گه لی (مواقع) به (واسطه)ی (تجاره) تی (بحری) بوو، دوايه كه وته ده سستی (أجانب)؛ هه رچی هه یه؛ (جمود) و (تقاليد) نه یكات ﴿يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ﴾ وائه بی چه ند (دهوره) یه، پوژه، شه ونیه ﴿وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ﴾ (كذلك) چه ند (دهوره) یه شه وه، پوژ نیه؛ (أنته) تیکدا، بزرنه بن ﴿وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ﴾ به (قوه)ی (قاهره)ی خوی ﴿كُلُّ﴾ له (شمس) و (قمر) ﴿يَجْرِي﴾ (حرکه) نه كا؛ هه ریه ك به (نوع)ی؛ (حاجه) ت به جله و كیش نیه، نه (ملك) نه (ولی) ﴿لَأَجَلٍ مُّسَمًّى﴾ (آخر)ی (زمان)ی (دُنیا) تا نه و پوژه (جریان) نه كه ن؛ دوايه (قوه) ت یان نامینی، یا (كالعدم)ی لی دی؛ (تعیین)ی (عائد)ی خوايه ﴿ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ﴾ (غیر)ی (وزیر)ی نا ﴿لَهُ الْمُلْكُ﴾ به (خلق) و (إيجاد) و (وضع) و (جری) و (تدبیر) و (تصرف) ﴿وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ﴾ (حتی) (أقرب) و (أعظم)ی (ملائكه) ﴿مَا﴾ به (معنی) (لا) مه ﴿يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ﴾ یه کی نه لی: "نه و پیسته ته نکه ی که (إحاطه)ی ناوکی خورما نه دا" یه کی نه لی: "نه و پووله که ی به سه ری خورمایه وه" یه کی نه لی: "تویکلی سیر" (خلاصه) (مالك)ی هیچ نین ﴿إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ﴾ گوی یان نیه، گوی یان لی نیه. (سُبْحان الله) (قرآن) له گه ل (معتقدات) و (آثار)ی دی، (فرق)ی زوره ﴿وَلَوْ سَمِعُوا﴾ (بالعرض) ﴿مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ﴾ (دعا)ی ئیوه (قبول) ناکه ن ﴿وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ﴾ (ملائكه) پوژی (قیامه) ت

(تَبْرَى) تان لی ئەكەن وهكى له (سوره) ی (سابق) فه رموی ﴿وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ﴾ كى ههيه وهكى خوا؛ ئاگادارى (حقائق) بى؛ (خبر) ی (حق) و (حقیقه) بدا؛ پۆزى له گهل (جمع) ی (محادثة) مان ئەکرد؛ (حسب) المناسبه) وتم: " (الآن) من ناتوانم، (شاهدى) بدهم، كه (حضره) تى رسول الله، يا (جبريل) ی (أمين) ئاگای له (حال) ی منه؛ چى ئەكەم، چى ئەلیم؟ (أما) (شاهدى) ئەدهم (الآن) خوا، (خبر) دارى منه؛ ئاگای له (مافى الصخير) م ههيه " يهكى له (صُلط) وتى: " ئەمن (شاهدى) ئەدهم، كه پینغه مبه (الآن) ئاگادارى (حال) ی ئیمهيه " گوتم: " کوو (شاهدى) ئەدهى؟ (علم) ی (محیط) (شرط) ی (رسالة) نيه؛ تا بلیم: " ئەگەرئو شته نه زانى، (رسول) نيه " گه له ك شتيان (سؤال) لى كرديه، نه يزانيه، (رسول) يش بوه؛ (أما) (خالق) ی (كُل) ، ئەبى ئاگادارى (كُل) بى؛ (أَلوهيَّه) و (رُبوبيَّه) بى (علم) ی (محيط) نابى؛ من (مادام) (إيمان) م هه بى، خواى منه؛ ئەبى، (إيمان) م هه بى، كه ئاگاداره، به (حالم) " (بعد التأمّل) ووتى: " به خواى (إيمان) ی ئيوه له گهل (إيمان) ی ئيمه (فرق) ی زوره " (يعنى) (إيمان) ی وان (تقليدى) يه يا (میل) ه؛ كه م وايه، له (دليل) و (برهان) بى ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾ (سُبْحَانَهُ) له (إيجاد)، له (إبْق) ئيوه (إحتياجى) تان به خواى ههيه؛ ئەگەر دهوله مه نديش بن، (فقير) ن؛ (غَنِيٌّ بِالشَّيْءِ، فَقِيرٌ إِلَى الشَّيْءِ) وهك (إمام) ی (شافعى) ئەفه رموى: " (وَلَيْسَ الْغِنَى إِلَّا عَنِ الشَّيْءِ لَا بِهِ) (سعدى) ئەلى: " أَنَانِكَةَ غَنَى تَرْنَد، مُحْتَاج تَرْنَد " ئيوه (محتاج) ی (إله) تانن، (مالك) ی هيچ نين؛ (غير) ی خوا، كى ئەميينته وه؛ پوى تى ئەكەن؟ ﴿وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ﴾ (حتى) له (خلق) و (إيجاد) تان؛ (بِالذَّاتِ) (غنى) يه؛ (إحتاج) ی به هيچ نيه ﴿الْحَمِيدُ﴾ له (مُقْتَضَى) ی (مُعْمَى) و (لطف) و (كرم) ی؛ (ده عوهت) ی ئيوه ئەكا، بو (إيمان) (بعثت) ی (رسل) ی له بهر (مرحمت) ه؛ بى ده سه لاتی نيه ﴿إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ﴾ ئەتان با، ئەتان فه وتينى؛ نابووتتان ئەكا ﴿وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ﴾ (مخلوق) ی نوى؛ چ په كى له سه ر ئيوه و (خلق) ی نويش ناكه وى؛ گه لى كه س ئەلين: " ئەكه وى " يهكى

وهكى (رافضى) يه كان، ئه لّين: " (فلان) له نگره رى (أرض) و ئاسمان بوه د " يه كى (آية الله) "؛ وهكى (ناقة الله) ! يه كى : " شاهه نشاهى (عالم) په ناه " يه كى: " (غوث الأنام)؛ (مدبر) رى (ذرات) رى (كائنات) " يه كى: " وا " وهكى شوان و گاوانى چوونه ژيرخاك؛ چهرخ و (دولاب) رى (فلك) وهكى خويه تى؛ په كى له سهر كه سى ئه وتو نه كه وتوه ﴿وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بَعِزِينَ﴾ گران و (صعب) نيه؛ وه (لازم) نيه، (خلق) رى (جديد) - (من حيث الخلق) - (أبداع) و (أحسن) و (أتقن) بى؛ تا (منافى) بى، له گه ل (قول) رى (غزالي): " (لَوْ كَانْفَى الْإِمْكَانِ أَبْدَعُ مِمَّا كَانَ لَكَانَ) " (لكن) فه رموده رى (غزالي) له (فكر) و (تأمل) و (تعمق) له (أحوال) رى (كائنات) به (قدر) (حوصله) رى خوى (صادر) بوه. (أما) له (حقيقه) ت دا، بو (إمكان) و (إمتناع) رى (ما هو أبداع)، (علم) يكى ئه وى، وهكى (علم) رى (صانع) رى (عالم)، كه به (حق)، (ممكن) و (ممتنع) ليك كاته وه؛ وه (ظاهر) رى (تطورات) رى (خلق)، له (نقص) بو (كمال) - (تدریجا) - (ترقى) ئه كا؛ (قابل) ه (خلق) رى گه له ك (أبداع) له و (فضا) يه - (لا يمحصر) ه - بيته (عالم) رى (ظهور) (مع أنه) گه لى (أسرار) رى (فطرت) هه بوو، له (أيام) رى (غزالي) له (عالم) رى (غيب) بوو؛ نه هاتبوه (عالم) رى (شهود)؛ (إمام) بى دييا، زيده (دهشت) و (حيره) ت ئه رى گرت؛ ئه مه ش باز له ساپه رى (سعى) ئه وانى بوو، كه (مؤمن) ه كان، پى يان ئه لّين: " (كافر) ! " (حقا) ئه وانه (خلق) رى (جديد) ن، (مجدد) ن؛ له (عالم) رى (صنع) دا - له سهر (أرض) رى - (خليفه) رى (صانع) ن؛ (أما مع الأسف) (مؤمن) ه كانى هه موو (مله) ت، له و (خلافه) ت ه (محروم بوون) ﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى﴾ كه سى بلى: " برؤ، ئه وه رى ئه رى كه بى كه؛ گونا هت به ئه ستوم، ئوبالت به ملم " دياره (وازره)؛ گونا هكاره، به د (نفس) ه؛ ئه وانه (نوع) ه كن، له (غرو) آن؛ (صاحب) رى (عقول) رى (ضعيفه)، وه (ميول) رى نا (ظريفى) پى هه ل ئه خه له تينن؛ له رى لايان ئه دهن؛ ئه يانكه نه (مستخدم) رى خويان. ئه وانه رى (إمام) رى (ضلال) ن، پيشه واي گورانن، به (قدر) گونا هى (أتباع) يان (زيده) ه له گونا هى خويان، ئه يان هاويشت تريته سهرى؛ بن بار (مقابل) رى (ضلال)؛ سه رباز

(مُقابِلِی) (إِضلال)! ﴿وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ﴾ ہاوارکاتہ فہر یاد پرسی، بانگ و ہاوارکا: "وہرہ، (مُعاونت) ہکم، کہ" ﴿إِلَى حِمْلِهَا﴾ کولی، باری؛ کہ گرانی کردیہ؛ لہ بنیدا، داہاتیہ؛ شتہ کی، لہ سہر ہل گری؛ کہ می بار سووک کا ﴿لَا يُحْمَلُ مِنْهُ﴾ لہ بارہ کہی ﴿شَيْءٌ﴾ (أَدْنَى) یہ ﴿وَلَوْ كَانَ﴾ ئوہی ہاوری ئہ کریتی ﴿ذَا قُرْبَى﴾ خاوہنی خزماہ تی بی، نیزیک بی، برای (شقیق) و (شقیق) بی۔ نہ کہن (مسلمان) نیہ بہو (نوع) ہ کہ سانہ (مغرور) بن؛ (حتیٰ) ئہ گہر (اعتقاد) بکہن، بہ (جوازات) ی (أشعری)؛ (أَمَّا) (إِعْتِمَادِ) ی مہدہ نہ سہر؛ ((جائزہ) ہ بؤ خوا، ہہ مووگونہ (عفو) کا)؛ (تَمَام)؛ (أَمَّا) (لازم) نیہ، ئو (جائزہ) ہ، بیٹہ جی؛ وہہم (جائزہ) ہ، بؤ خوا ہہ موو (أعمال) ی چاکہ بکا، بہ (هَبْط)؛ (أَمَّا) نای کا؛ (خلاصہ) (سعی) کہن، بہ (علم) و (عمل)، لہ (شقاوت) ی (دنیا) و (قیامت) خوتان بیاریزن؛ وہ (إِلَّا) تی ئہ کہون،

پہ شیمان ئہ بنہ وہ؛

(نصیحت) گوش کون جانا

کی ئہ زجان دوست تر دارہند

جہوانانی (سعادت) مہند، پہندی پیری دانارا

ئہی (خلیل) ہ کانم، خوشہ ویستہ کانم، ئاگاتان لہ خوبی؛ (دائماً) ئو دوو (رباعیہ) ی (خیام) ی بخووننہ وہ، زور بہ (قیمت) ہ، مایہی (نجات) ی (دنیا) و (قیامت) ہ:"

ئہی تازہ جہوان بشنہ و ئہ زاین پیری کوہن

این نُکتہ کی ئہندہ رؤ بوہد (مغز) ی سوخن

یاری کی دہرؤ (معرفت) ی نیست، مہ گیر

کاری کی دہر (منفعت) ی نیست، مہ کون"

﴿إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ﴾ لہ (أول) ی (سورہ) ی (بقرہ) فہرموی: " (قرآن) (ہدایہ) ہ، بؤ ئہ وانہی بہ (غیب) (ایمان) بینن" (قبل العیان) بہ (احتراس) ئاگاداری خویان ئہ کہن؛ لہ (وقوع) ی (فی المکارہ)؛ (آمان) و

(ده خیل) وانه که ن، (خراپ) تان به سهردی؛ دوژمن له (کمین) ه؛ ئه مپۆ سبه ی دیته سهرتان؛ (ره ذیل) و (سفیل) و سه رگه ردان ئه بن؛ (أما) گوی ناداتی، خه ریکی (لهو) و (لعب) ی خوئی ئه بی، تائه ی بینی؛ ئه و جا: هاوار، ئامان، (ندامهت)، گریان. (قوم) ی (راقی) ترسیان له هه زار سال پاش ئه مپۆ هه یه؛ له وپۆوه، خه ریکی (أسباب) ی (صیانهت) ی ئه و (وهقت) ن؛ ئیمه نا (شکری) نه بی، نه بۆ (محافظه) ی (دنیا) نه بۆ (نجات) ی (قیامهت)، (عافیهت) ئه ندیشیمان نیه ﴿وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ﴾ به هه ر ته رزی بی له (دین) ی خوئی، (عبادهت) ی خوای بکا، (شخص) نه په رستی ﴿وَمَنْ تَزَكَّى﴾ (نفس) ی خوئی پاک کا، له (أخلاق) ی (ردیه) (أعمال) ی چاک بکا، فیلی نه کا، فیلی لی نه کری ﴿فَإِنَّمَا يَتَزَكَّى لِنَفْسِهِ﴾ (نفع) ی بۆ خوئی ته، (حیات) ی (دارین) خوئی خوش ئه کا؛ ئه بی به (عالم)؛ (ذات) ی گه وره ی (نافع)، بۆ (قوم) ی خوئی، بی (غَلِّ) و (غَشِّ)، (صالح) و (مُصلِح) خوا (غنی) یه له (طاعهت) و (تزکیه) ی (أنام) ﴿وَالِی اللّهِ الْمَصِيرُ﴾ (لا ألی غیر)؛ (تقدیم) ی (معمول) بۆ (حصه) (جوهری) ئه فه رموی: " (حصیر) (غیر) ه (قیاسی) یه؛ (قیاس) (مصار) ه؛ وه کی (معاش) ه " ﴿وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ﴾ ئه وه ی (کافر) ی بی (خیر) ه، نه ته نها کۆری چاو، کۆری دل؛ (وَأَلَا) (طه حسین) کۆریشه، (أما) (بصیر) ه (واقعا) (قبله) ی (مصری) یانه؛ یه کی تریش هه یه له (عراق) (مهدی البصری) ئه ویش شایانی (تقدیر) ه ﴿وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ﴾ (جهل) و (علم)؛ (باطل) و (حق)؛ (کفر) و (ایمان)؛ (تقلید) و (إجتهد)، (فی الحقیقه) (تقلید) (عمی) یه، (ظلمات) ه، له (جهل) (خراپ) تره (علی العمیظ) (سوق) ی (إنسان) ئه کا؛ بۆ (أمور) و (إعتقادیات) ی (غیر) ه (معقوله). (عقل) ی چی؟ (قبل کل شیء) (نور) ی (عقل) ئه کۆرینه وه؛ ئه و جا بۆ (ظلمات) (سوق) یان ئه که ن؛ (خصوص) (تقلید) و (ثقه) ی (صوفی) یانه ﴿وَلَا الظُّلُّ وَلَا الْحَرُورُ﴾ (أكثر) ی سیبه ر- (خاصة) سایه ی سبه یان- فیئکه؛ گه رمی باشه (أما) (شدهت) ی- (خصوص) له گه ل (سموم)- (خراپ) ه، (قاتل) ه. له (قاموس) ئه لی: " (حرور) بای گه رمی شه وه " (واقعا)

شه و بای گهرمی، زۆر ناخۆشه؛ (خصوص) له (بلاد)ی (حاره)؛ شه وی گهرمی به گهرمیا، (مثل)ه، بۆئه وانهی له (حین)ی (أمل)ی خۆشی، ناخۆشی بدهن؛ له سایه یان (شه) پ ببندری ﴿وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ﴾ زیندی و مردی وه کی یه کدی نابن؛ (أثر) یان دیاره؛ (خصوص) به (اعتقادات) مردی، (محو)ه. (إنسان)ی (جماد) بپهرستی، له (أموات) به ره ژیرتره؛ (سبحان الله) ئه و زیندیانه، ئه و مردیانه ئه مپۆ چه ند دیارن! (أقوام)ی (حیه) و (أقوام)ی (میته)؛ نازانی (إنسان) چ بلی؟ (قرآن) و (دعاوی) وی زۆر لیک دوورن؛ (أمة) ت و (قرآن) یه ک ناگرن؛ ئه وه ی سهیره؛ له (تلقین) ئه لی: " (سؤال) ت لی ئه که ن؛ (إمام) ت؟ ئه بی (جواب) دایه وه: " (قرآن) (واقعا) (إمام) و (مأموم) ی نالیک، هه ریه ک پوو له لایه ک ﴿إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ﴾ ئه و ئه زانی، کی زیندی، وه کی مردی؛ کی گویی سووکه، کی که پ؛ کی (عاقل) ه وه کی که پ ﴿وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ﴾ (ملا) ی (مُلَقِّن) زۆر ئه شیرینی؛ تامردی گوی ی لی بی؛ (أنه) له (رغم) ی (قرآن) (قوه) ت ئه داته خوی؛ ئاگاشی لی نییه؛ چ جایه مردی؛ زیندی کان نای بیه ن، تی ناگه ن! من گه لی جار ئه لیم: " براده ران، (تلقین) ی سه ر (قبر) آن بۆ زیندیانه؛ تی بگه ن، بخوونن " (ملا) به (سریانی) (تلقین) به دا، کوردی به سه ته زمان، له (عربی) ناگا؛ (که مرد هه موو شتی فی ر ئه بی)؛ (تمام) ! خوژی تازیندین شته کتان زانا ندبا؛ گه ر له (ملا) (سؤال) که ی: " زوبانی (سریانی) چیه؟ چۆنه؟ " (جواب) ی پی نادریته وه؛ چ (قیدی) یه؛ (تلقین) بۆ کوردان، به کوردی؛ (خطبه) ی (جمعه) نیه، (واجب) یش نیه؛ (سنة) ت یش نیه؛ ئیتر بلیم: " چی؟! " ﴿إِنَّ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ﴾ (هدایه) ت دان (عائد) ی تۆ نیه. (واقعا) له (تبلیغ) خوا ئه یزانی، زۆر (بلیغ) ه، زۆر ته واوه؛ ئه وه ی ئه و کوردی، به که س ناگری ﴿إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ﴾ (رساله) ت ی به (حق)، به (کتاب) ی (حق) ﴿بَشِيرًا﴾ و امه زانن، (بعث) ی (رسول) (حصر) ه، له (إنذار)؛ (نظر) به (حال) ی (مُعاند) آن؛ (إنذار) (أولی) و (أقدام) و (أكد) ه ﴿وَنَذِيرًا﴾ گوی له (قرآن) که ن؛ ئه زانن (بشاره) ت ی بۆ کییه؟ (إنذار) ی بۆ کی یه؟ (شخصیات) له

(قرآن) دانیه (سُبْحانَ الله) خوا (أمر) ئە کاتە (رسول) ی (مُجْتَبَا)، به (إِنداز) ی (عشیرهت) ی (أقربین)؛ وه به (خفض) ی (جناح)، بۆ (أتباع) ی له (مؤمن) آن. (رسالهت) ی به (حق)، (إِنداز) ی به (حق) وا ئە یی ئە با (رؤسا) ی (دین) و (دنیا) چاک تی (فکر) ی یان ﴿وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ نَبِيٍّ﴾ نیه ﴿إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ﴾ (حتی) کوردیش؛ (أما) (محافظه) ی (دین) یان نه کرد. دیاره (مقصد) له (أُمَّة) (بشره)، باسی (حیوانات) ی تر نیه. (مماثله) له (بین) ی (أنواع) ی (حیوانات) وه له (بَین) ی (بشر) _ (من حیث الدین) وه (إرسال) ی (رسول) نیه. (سید) ی (ألوسی) ئە فه رموی: " (قول) به (رسالهت) ی (حیوانات) و (بهائم)؛ له (غیر) ی (شیخ محی الدین) و (أتباع) ی نه بیستراوه " (په حمه تی خوی لی بی)، (بعض) ه قسه ی هیه، بۆ (أُمَّة) (زۆر) (خراب) بوو؛ (حتی) ده رکه ی (تُبُوّه) بۆ (هندی) یان کرده وه؛ (ممکن) ه به (کرامهت)، (مقصد) ی له (بهائم)، ئە وان بووی؛ (ذات) ی (صاحب) (کشف) بوه؛ (رسول) چ له (هندی) یان بی؛ وه چ له (بهائم) (فرق) ی چه ندانی نیه؛ خۆزی پیاوی گه وره و (نافذ الکلمه) بینورپیا، قسه ی خۆی؛ بۆ (أُمَّة)؛ قازانج و (ضرر) یانی (ملاحظه) کردیا. (سیدی) (ألوسی) ئە فه رموی: " له (بعض) ه (کتاب) م چا و پی که وتوه، ئە و (قول) ه (کفر) ه " (فَإِنْ لَمْ يَكُنْ كُفْرًا، فَضَرَبُ مِنَ الْكُفْرِ). ئیمه (ثنا) ی (شیخ) ئە که یین، لاما ن زۆر گه وره بوه؛ زۆر (مسلمان) و (مؤمن) ی (کامل) بوه؛ (مع هذا) قسه ی (مخالف) ی لی (قبول) ناکه یین ﴿وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ﴾ له (أُمَّة) ی رابردوو؛ (ذاتاً) (قاعده) یه ئی نوئ، (إلا) (جمع) ی (قدح) ی لی ئە ده ن، (إستکراه) ی ئە که ن، خه ریکی (إمحا) ه ئە بن ﴿جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ﴾ هه ر (قوم) ه (رسول) ی خۆی؛ (قوم) ی (معلوم) و (غیر) ه (معلوم)؛ (ذاتاً) (قرآن) (صریح) ه، هه ر (قوم) ه (رسول) ی خۆی بوه؛ (رسالهت) (خاص) نیه، به (شعب) ی؛ (حقاً) وایه، (مادام) خوا له پرووی (لطف) بۆ (هدایهت) (رسول) ئە نیری، ئە بی بۆ هه موو (ملهت) بنییری. (أقصى) ی (شرق) چ ناگای له (بنی) (إسرائیلی) هه یه؛ بی، (ایمان) به (رسول) یان بیینی؛ با (وجود) ی (مکلف) نین. له

(رسول) هکان به (عموم) ی (ده عوهت) و (تبلیغ)، نه ئەمانه به هاتن؛ له سه‌ری (دنیا) بۆ ئەم سه‌ری (دنیا)؛ ئەو (رُسل) آنه هاتنه سه‌ریان، له (طرف) خوای ناردان ﴿بِالْبَيِّنَاتِ﴾ (معجزات) و (براهین) ی ئاشکرا ﴿وَبِالزُّبُرِ﴾ وهك: (صُحُف) ی (إبراهیم)؛ (زُبُر) ی (داود) (عليه السلام)؛ (مُنَاجَات) و (أناشید) ی (روحی) ﴿وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ﴾ (حاوی) به سه‌ر (علم) و (أحكام) ی (إعتقادی) و (أعمالی) پاک و پوناک؛ پوناک که ره وه؛ (هادی) بۆ پڕی ی راست، بۆ (سعادهت) ی (دارین) ﴿ثُمَّ﴾ پاش (مُدّه) یه - که (معلوم) بوو - ئەوانه (عنادا) (إیمان) نایه‌ن؛ (قابل) ی (إصلاح) نین ﴿أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ له به‌ر (کفر) یان، (شخصیات)، ناله (قرآن) (توجه) ی ئەو (نوع) ه (حُکم) ه، بۆ (ماصدق) ی (عنوان) ه؛ (خصوصیّهت) (فلان) و (فلان) ی نیه ﴿فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ﴾ (إنکار) ی (جناب) ی (حق) له کرده وه یان و (عاقبهت) ی، چ بوو؟ چۆن بوو؟ (هلاک) و (إمحا) و (عذاب) و (عقاب) ﴿أَلَمْ تَرَ﴾ (أَيُّهَا الرَّائِي) ئەو (آیات) ه (بَيِّنَات) هت نه دیوه؛ تیی نه (فکر) یوی؟ ﴿أَنَّ اللَّهَ﴾ ئاشکرایه، ئیشی خواجه ﴿أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً﴾ باران ﴿فَأَخْرَجْنَا بِهِ﴾ به باران، به ئاوه که - (بعد الأنبات) - یا خود (کلام)، (نظر) به (حال) ی گه‌یشتنیانه، له (زمان) ی به‌رداری ﴿ثُمَّ رَاتِ﴾ له (أنواع) ی دار؛ سیوو قه‌یسی، توو وه‌نار، ئالی بالی و هه‌لووچکه، هه‌رمی و کرۆسک به‌أقامی، به‌هی و تری و هه‌نجیر، لیموو پرتقال و که‌بات و مسکی و نارنج و ترنج و خورما ﴿مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا﴾ (أنواع) یان؛ (أكثر) له و (أنواع) ه (أنواع) و (أصناف) ی هه‌یه؛ هه‌رمی چه‌ند (نوع) ی هه‌یه؛ (نوع) ی شیرینی چه‌ند (صنف) ی هه‌یه؛ هه‌مووی شیرینه که‌چی؛ (ذوق) (فرق) ی شیرینیان ئەکا؛ (وهكذا) هه‌نارو قه‌سپ و تری؛ وه هه‌م په‌نگیان (مختلف) ن و (خواص) یان ته‌ماشای (کُتُب) ی (طَبِّي) که، له‌باسی (خواص) ی (نباتات) و (ثمرات)؛ (أولاً) (حیات) له (نبات) (ظاهر) ئەبی؛ وه (إختلاف) ی په‌نگیان بۆ (جلب) ی (نظر)؛ تاجوان بی؛ بی بیینی بی خوا. (حُکما) ی (کرام) (بحث) یان له (نباتات) و (أشجار) کردیه؛ چه‌ند (قوا) ی (عاملة) هه‌یه، تی یاندا (موجود) ه؛ (هاضمه)، (ماسکه)، (غازیه)، (جاذیه)، (نامیه)،

دفاعه)؛ (جلب)ی (غذا) به (صورت)ی (عجیب) نه کا؛ (علم)ی (جدید) (زید)ه، (توسیع)یان داوہ تی؛ (وقعا) (بحاث)ه کانئ (بشری)ش (آیات)ن (آیات)ی (گون)یان به (سعی)و کوششی (مُحیر العقول) (تحمل)ی قورسی دهرخستوه؛ مهراقیان، (دوام)یان، (تعقیب)یان، (اختراع)ی (آلات)یان، هه مووی (آیات)ه (سعدی)نه فه رموی:

" بهرگی دهرختان سه بزه ست، دهر (نظر)ی هوشیار

ههر (ورقه)یه دهر فتریت (صنعت)ی په روه ردگار "

به لئ هوشی نه وی، (أما) (نظر)ی (علم)ی (عملی) به (فائده)یه، (ثمر)ی زوره. (ثمرات)و (ذی ثمرات) (مُرکب)ن له (معادن)ی (عناصر)ی (مختلفه) ﴿ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ ﴿ دهمار، دهمار؛ (طبق) (طبق)، (خط)، (خط) (إمتدادات) نه کات ﴿ بیض ﴿ سپی وه کی گه چ، قل، به ردی هه لانه ﴿ وحمُر ﴿ سور؛ دهماری شاخه سووره ی هه یه ﴿ مُخْتَلَفٌ أَلْوَانُهَا ﴿ سپی و سور، به (إختلاف)ن؛ (بعض)ی (مائل) به زوردی، (بعض)ی (مائل) به که بوودی وه کی (أنواع)ی مه پمه پ. نه و جا بنوره له (أحوال)ی (معادن)؛ چیا یان بکوله، هه ردان هه ل کوله؛ تووشی (طبقات) نه بی، (إستفاده)ی (مادی)و (معنوی)لی نه که ی؛ ﴿ وَغَرَابِيبُ سُودٍ ﴿ پارچه پارچه ی قیرزه یه؛ وه کی (فحم)ی (حجری)و (شجری) (سُبْحان الله) نه و قیرزه یه، له (چنارؤک)ی ئیمه، له (طرف)ی شینکان؛ دهمار دهماری نه و به رده قیرزه یه یه، لی دهر نه که وی؛ نه ختی له دوور نه ی توپیه، (عینا) نه لی ی قه لن، به ریز هه ل نیشتوننه؛ چونکی (قطعه) (قطعه)یه، وه کی به ردی دی (مُتَّصِل)نیه؛ (آیه)ت نه بی، به جی (تفسیر) کری؛ (أما) (تفسیر)ی به (جاده) (یعنی)ری، لی ره بی جی و پی یه (کشف)ی نه و (معادن)ه، (إستفاده)لی کردنی، به (علم)ی (حکمت)ی (طبیعی) نه بی؛ (أما) (علم)ی (مع التجربه)، و (مع العمل) وه کی ئاوروپایی یان. (مع الأسف) (مسلمان) (محروم) بوون، وه (محروم)ن له و (کتون)ه؛

((ملا)ی نادان به (عنوان)ی (شریعت)ت))

(حرام) ی کرد له توو (علم) ی (طبیعه ت)

له بۆیه هه رچی له و (أرض) ه به ده رکه وت

له زیرو زیوو پۆلا وو پاقل و نه وت

به (کلی) که وته ژیر دهستی فه رهنگان

چیاو چۆلان ده نۆپن وه ک پلنگان

بیان نۆپۆ چیا یان چۆن ئه کۆلن

هه تا که ی ئیوه هه ر به رمال به کۆلن؟

﴿وَمِنَ النَّاسِ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ﴾ ئه م (عالم) ی (حیوان) ه بنۆپه ؛
 (جنس) ی به چه ند (فصول) (مُخْتَلِفٌ ه؛ (ماهیات) ی (مختلفه) ی لی په یابوه ؛
 وه (کل) ی (نوع) ی، به (عوارضات) ی (شخصیه) چه ند (ملیار) و (ملايين) (أفراد) ی
 هه یه . ئه و (أفراد) ه له ژیر (أصناف) ی (مختلفه) یه ﴿كَذَلِكَ﴾ (إختلاف) ی ئه مانه ،
 وه کی (أختلاف) ی (مذکور) ه، له (أشجار) و (معادن) ؛ (أختلاف) ی (ألوان) ی
 (حیوانات) ، (منشأ) ی (أختلاف) ی (ألوان) ی (نباتات) و (معادن) ه ؛ (أصل) ی
 (ألوان) یش له روژه ؛ روژیش به (بقاع) (آثار) ی ئه گوپی ﴿إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ
 عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ﴾ هه ر (علماء) له خوای ئه ترسین ؛ (علماء) ش (مختلف) ن (بعض) ی
 (نحوی) ن، (بعض) ی (صرفی) ن ؛ (وهكذا) ؛ (أما) (علم) ی (قیل و قال)
 (خوف) نادا ؛ (ذاتاً) (علم) نین، (مُقدِّمات) ن، بۆ (علم) ی (نافع) ؛ (علم) ی (نافع) ؛
 (علم) ی (صانعیه ت) ه، (علم) ی (طبیعه ت) ه ؛
 (علم) ی (طبیعه ت) ، (علم) ی خودایه ؛
 (قال) و (قول) ه گشتی (هبا) یه ؛

به لی که سی (ایمان) ی به خوا هه بی، (أسرار) ی (کائنات) ، (دقائق) ی
 (صنع) ی (إلهی) بزانی، (جلال) و (عظمه ت) ی خوای، (أستیلا) ی به سه ر داده کا ؛
 به (حق) داده کا ؛ به (حق) لی ی ئه ترسی ؛ که ناوی بینی، (زلزله) ی ئه که ویته
 (بدن) ؛ ترسی وی (خیالی) و (وهمی) نیه ؛ (عملی) و (حقیقه ت) ه ؛ ترسی
 (تجیل) و (تقدیس) و (تعظیم) ه ؛ (فقی) تی گه یشتی، که (درجه) لا (علم) ی

مامۆستای خۆی تۆ گەیشت، وا (هیبەت) و (سطووت) ی (ملایی) (استیلا) ی
 ئەکا؛ ئەوەندە ی لۆ ئەترسی، ئەوەندە ی شەرم لۆ ئەکا؛ که (دهشەت) ی پی
 ئەدا؛ (جاهل) ی تەك به تەکی دادەنیشی، گویشی ناداتی؛ (قَدَر) ی نازانی؛ وه
 (مَرَحبا) شی لۆ ناکا؛ (ملای) ی (طبیعی) (ایمان) ی به خوای (صانع) ی (عالم)،
 زۆر به (قووت) ه؛ (خرافات) ه لئاگری؛ له بهر (خرافەت) ی (نُقَال) آن؛ (ایمان) یان
 به (أدیان) و به (رُسل) نه ماوه؛ نیه (مع الأسف) (علمای) ی (سوء) وایان تی
 گەیشتینه؛ (علمای) ی (دین) له سەر (إنکار) ی (طبیعة) ه؛ ئی (علمای) (طبیعة)
 له سەر (إنکار) ی (شریعت) ه؛ ئەگەر خودا (کَرَم) کا (ملا)، (ملای) ی (شریعت) و
 (طبیعة) بی، خۆیه تی؛ (فائده) ی (دارین) ی ئەبی؛ (لکن) که من، یان نین ئەو
 (آیات) ی (کریمه)، وه کی (معلوم) ت بوو، (مفتاح) ن، بۆسی (علم): (علم) ی
 (نبات)، (علم) ی (معدن) ه؛ (منشأ) ی (حیوان) (نبات) ه؛ (حُکمای) به و سی
 (علم) ه، خەریکن؛ قانزاجیان کرد، به سه ره که وتن (حُکما) (ایمان) یان به خوا
 هیه؛ (أما) ته ماشای (علل) و (أسباب) ی (قریبه) ئەکه ن؛ (سبب) ی (قریب) ی
 (إختلاف) ئە دۆزنه وه؛ (حُکما) (ایمان) یان به (صانع) ی (عالم) هیه (أما)
 ته ماشا ئەکه ن، (صانع) چۆن ئەو (مصنوع) ه ئەکا؛ تالی ی فیبرین، ئەوانیش
 (صُنع) بکه ن؛ (حُکما) (تلمیذ) ی خوان؛ (حُکما) من (تغیر) یان به (رسول) ی
 (طبیعة) ئە دهمه وه. لیره (علمای) (تصوّف) (مُراد) نین؛ (خوف) یان،
 (کشف) یان، له (عالم) ی (وهمیّات) و (خیالات) ه؛ (کشف) ی (جابُرسا) و (جابُلُقا)؛
 له گەل (کشف) ی (أمریقا) ئەوجا ئەزانی، بی (نفع)، به (نفع) چیه؛ (فرق) ی
 چهنده؟ نانۆرپه (قرآن)، ته ماشای (لوح المحفوظ) ئەکه ن ئەوه ی به (خیال) تیای
 ئەبینن، بی که لک و (وجه)، به لکو (مُضِرّ) ی (دنیا) و (قیامەت) ه. (واقعا)
 (صُلحا) یه کانیا ن گەلۆ باشن، (أما) ئەو (مَسَلک) ه، له گەل (أساس) ی (دین) ی
 (إسلام) پیک نه بوو؛ (حفظ) ی (دین) ی (إسلام)، زۆر پی ئەویت ئەمپۆ زۆرتیش
 پی ئەوی، (لکن)، چوو؛ (رؤسای) ی (سوء) (دین) یان گۆپی؛ له (میادین) ی
 نه بهردو مهردی، گێرانه وه، بۆ ژیر زه مین؛ (آخر) ی پۆ چوون؛ بۆیه (قراءت) ی

(رفع)ی (الله) که (فاعل) بی، بؤ (يَخْشَى)؛ (معناً) (مَقْبُول) ه ئەگەرچی (قراءت)ی (شاذ)ه، زۆر (شاذ)ه، زۆر نا (معقول) ه (واقعا) جی ی ترسن، (ذاتا) (أديان)ی (سماوی) (ملا)یان گۆریان؛ (رؤسا)ی (لاهوئی) و (ناسووتی)، تیکان دان ئیتر ئەوەندە بەسیه ﴿إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ﴾ له بەر (غفران)یه (إمهال)ی ئەو (جهلات)ه ئەدات؛ (قیل)ی ههیه كهئه (آیهت)ه، له (حق) (أبی بكر) (نازل)بوه؛ به لئ (صِدِّيقِ) (مِصْدَاقِ)ی (آیهت)ه، له خواترس بوه؛ به لئ له ترسی خوا، گریاوه؛ (أما) (آیهت) (حاجهت)ی به (سبب)ی (نزول)نیه؛ (علمای)ی راستی، (یعنی)له (رؤسا)ی (سیاسی)نه بی، له خوا ئەترسی؛ وردو له (جهت)ی خواناكا؛ خوا بانگی کردم: "أيها العالم الكبير، والمجتهد الأعظم" ئەو له لایان نیه؛ له بەر (خوف)ی خواره وه بی درۆیی (آخر)ی ئەو (فرقه)، بی (حرومەت)بوون؛ ئەوانی درۆزنی له خوا نه ترسن؛ بوونه (رأس الكل)ی (فی الكل)، (أمة) (سجده)یان بؤ ده بهن ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ﴾ ههردووك؛ (قولی) و (فعلی)، (لفظی) و (كونی)؛ رهش خوونی (قید)ی نیه؛ بؤ (عوام)خیر بی؛ (أما) بؤ (ملا)یان، (خیر)له زاتی و (تطبيق)ی دایه. من ئەو (بین)ه (درس)ی (تفسیر)ئەلیم: ئەمڕۆ له (سوره)ی (آل عمران) (درس)مان (أدی)کرد؛ زۆر جار به (جماعت)ی (فقیر)یه كان ئەلیم: " (تفسیر)ی (قرآن)وه کی باغیکه، هه موو (نوع)ه میوه ی تیا بی؛ له م ده چی بؤ ئەو له و ئە چی بؤ ئەم؛ هه ریه کی (لذت)ه هیه. بؤ (أرباب)ی (ذوق) (حقیقة) وایه؛ وه ئەوه ی (علم)ه کی زۆر (محیط)ی نه بی، ناتوانی به (حق) (دهرس)ی (تفسیر)بدا؛ وه (علوم)ی (عصریه)ش زۆر پی ئەوی ﴿وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ﴾ به (حق)به جی ی ئەگه یه نن، (إمتیان)نادنه خو یان، گویا ئەوان، (خواص)ن؛ (خواص الخواص)ن، (ذوات)ی گه ورهن، کوو له گه ل (عوام) (عبارت)ی وا (مبذول)بکه ن؟ ﴿وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ﴾ (طبیعی)له (حلال)ی (إنفاق)ئەکه ن؛ به لئ (حرام) (رزق)ه - (من حيث الخلق والإيجاد)با (من حيث الشرع) (بعض)ی پی نه لئ: " (رزق)" ﴿سِرًّا وَعَلَانِيَةً﴾ ته ماشا ناکه ن، لیک ناده نه وه؛ (دغدغه)یان به دل دابی وابکه م

(ریایی)یه؛ به دزی چاتره؛ به لئی جی ی (إنفاق)ی (سری)جودایه له گه ل (إنفاق)ی (علنی)؛ که سئی مزگه و ته کی دروست ئه کا، (کُتِب)خانه یه داده نی، چۆن به دزی ئه کری؟ به لئی گه لئ که س له (جهالته)ه وه، ناوی خویان و (تاریخ)ی (بنا)ی (مسجد)نانووسن؛ دوايه له (فکر)ئه کرین؛ (حقیقه) (خیال)ی (باطل)ه؛ (حضره تی خلیل الرحمن)، (دُعا)ی (بقا)ی ناوی خوی کردیه؛ نا (شکر)ی نه بی، ئه و (جمله) (ملا)یه ی خوا له م (عصر)ه، (إخراج)ی کرد؛ (علی الأکثر) (فقیر)ن، چاویان له دهستی خه لکی یه؛ ئی ده وله مه ندیش، که م وایه، بۆ خوا له پئی ی (علم) (إنفاق)بکا؛ چه ند خۆش بوو، (أرباب)ی (قوهت) و (ثروهت)بینه (ملا)؛ به (قوهت)ی (مادی) و (معنوی) (خدمته)ی (دین)یان کردبا؛ ئه وه (وهقت)ه (علم) و (دین)قتهت بی (قدر)نه ده بوو. (ذاتا) (علما)گه وره کانی (سلف)ئی نامدار - هه موویان (أرباب)ی (مکنهت)بووین، ده وله مه ندی (دنیا) و (قیامتهت)بووین؛ (ملای) (فقیر)ی بی ده سه لاتی، بی (أحوال)؛ چی له مست دی؟ خوی پی به خیو ناکری؛ خاوه نی (دین)چۆن ئه کات؛ ﴿يَرْجُونَ﴾ به (تلاوته) و (إقامه) و (إنفاق) ﴿تَجَارَةً﴾ (معامله) له گه ل خوا ﴿لَنْ تَبُورَ﴾ (کساد)ی به سه ر دانایه، ناشکی تی ناشکی ﴿لِيُؤْفِقَهُمْ أُجُورَهُمْ﴾ (تجارته)یان لای خوا به (رواج)ه، به ته واوی (أجر)یان پی ئه گه یه نی ﴿وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ﴾ (إستحقاق)له (عالم)ی (تشریح) (إنکار)ناکری؛ (نظر)به (إستغنا)ی (کبریائی)که ی، چی له سه ر (واجب)نیه، که س (حق)ی نیه. (نزاع)ی (سنی) و (معتزلی) (إعتباری)یه؛ (نفی) و (إثبات)بۆ جی یه ناچی ﴿إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ﴾ (ممکن)ه (ذات)ی (شکر) (که س) به (صاحب)ی نه زانی، به لام ئه مه (شکران)ه ی خوايه، بۆ (عباده)ی خوی؛ به (معنی) (زیادی) (أجر)ه؛ (زیادی)له (أجر)ه؛ (ترغیب)له مه به (قوهت)تر نابی (أنه) (إنسان)ی باش، ئه بیته (منعم)، (جناب)ی (حق) (شکر)ی ئه کا؛ (تعجب)ئه که م له و که سانه ی (عمل)ی (صالح)یان لا بی (قیمتهت)ه؛ (مع أنه) (قیمتهت)ی (إیمان)به (عمل)ی (صالح)ه. (مؤمن)ی (خراب)ی بی چاکه؛ بۆچی چاکه؛ چ که لکیکی پیوه

هه یه؟ ﴿وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ﴾ له (قرآن) ی (حکیم) ﴿هُوَ الْحَقُّ﴾ هه ر
 ئه و (حق) ه؛ بؤ (روایات) مه ی گۆپن؛ بؤ (خاطر) ی (عمرو) و (زید) خۆتان
 مه که نه، دۆژمنی (حق)؛ (دین) ی خۆتان، (کتاب) ی خوا، بؤ (نفع) ی
 (شخص) ی مه دۆپینن؛ خۆتان مه که نه، (خسارهت) مه ندی (دنیا) و (آخرهت)،
 درؤ بؤ (ملا) (نفع) ه بؤ (شیخ) ی وه ی (خسارهت) مه ندی (دنیا) و (آخرهت)،
 به ناوی (ولایهت) خۆی (کافر) ئه کات؛ (عرض) م کردن؛ (ملا) له خوا ئه ترسی،
 درؤ ناکا، وایه؛ (لکن مع الأسف) (بعض) ی هه ن، له خوا نه ترس؛ بؤ خه لکی
 درؤ ئه که ن، بؤ خه لکی درؤیانن (قبول) ئه که ن؛ (ترویج) ی ئه ده ن، (عالم) ی
 (إغوا) ئه که ن؛ (حقیقه) (تجارهت) ی بی (فائده)؛ به مایه و قانزاج تی ئه شکئی.
 تا ئه توانن (تمسک) به (قرآن) که ن به (قیل) و (میل) مه خه له تین؛ (عاقبهت)
 (وخیمه) ﴿مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ﴾ به (نوع) ی که ساغ و چروکی لیک ئه کاته وه.
 (بیان) ئه فه رموی: " (تورات) (مُحَرَّف) کرایه " وایه؛ بنیورئ (ترجمه) ی (عربی)،
 (فارسی)؛ (حتی) پار به (کوردی) ش (ترجمه) و (نشر) کرایه؛ (إنجیل) زۆری
 (نقل) کرایه، له (ناقل) آن؛ (ذاتا) (إنجیل) (تدوین) نه کرایه؛ (حواری) و ئه وانی
 دوايه، به (نوع) ی (سیر) شته کی ئه لئین: " ئه لئین: " ئه وه (إنجیل) ه " هیچی
 به وه ناچی، که (وحی) ی (إله) ی بی؛ بؤ (رسول) ی نار دبی. وه (تصدیق) ئه کا؛
 گه لی له (ذوات) ی دی، (رسول) بووین؛ (کتاب) یان بوه ﴿إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ
 بَصِيرٌ﴾ ئه زانی، ئه وانی پیشی چیان کرد؛ ئه و (کتب) ی (أدیان) ه، کوو
 (فهوت) آن؟ کی (تحریف) و (تبدیل) و (تأویل) ی بی (معنا) ی کردن؛ وه بۆچیان
 کرد؛ ﴿ثُمَّ﴾ پاش ئه وانه ﴿أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ﴾ (قرآن) ی (حق) ﴿الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ
 عِبَادِنَا﴾ (قرآن) مان به (میرات) دانئ؛ (لازم) نیه، (قرآن) بؤ وان هاتبئ، له وان پا
 درا بیته (مؤمن) آن؛ وه (معلوم) ه (تورات) و (إنجیل) دراوه ته (مؤمن) آن. ئه گه ر
 (إضافه) بؤ (تشریف) بی، (وکذا) (إصطفا)، (إصطفا) ی (تعظیم) و (تکریم) بی
 ﴿فَمَنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ﴾ نابئ، به (مُنافِق) یا (فاسق) (تفسیر) کریته وه؛ که سی -
 (ولو) (ایمان) ی هه بی - که له (عبدی) وه کی (کافر) آن، یا (خراب) تر بی - چ

(إِصْطَفَا) یه کی هه یه؟ (وَكَذَا) ئه گهر (مُرَاد) (عُلَمَا) بی، (خِيارِ) ی (أُمَّتِ)، (حُفَاظِ) ی (کتاب)، (تَخْصِیصِ) ی به (عُلَمَا) ی (أَلْ بَیتِ)، بی (معنا) یه. (واقعا) له (ملا) یان، (إِنْسَانِ) ی (فَاسِقِ) و (فَاجِرِ) و (مُضِلِّ) و (مُغْوِی) هه یه؛ (أُمَّا) ئه وانه (مُنْسلَخِ) ئه بن، له (آیات)؛ که وابی ئه لَیْن: " (قسم) ی له و (عباد) ه، له (نفس) ی خوی (ظلم) ئه کا؛ بۆر (رهبانیه) ت ئه چی؛ (لذائذ) (حرام) ئه کا، (نفس) ی خوی (غایه) ت (عذاب) ئه دا ﴿وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ﴾ له (بین) ی (لذته) ی (حیات) ی (دنیا) وه (سعی) بۆ (آخره) ت؛ له ویش (إستفاده) ئه کا وه (قیامه) ت (یش (غافل) ناکا ﴿وَمِنْهُمْ سَابِقُ بِالْخَيْرَاتِ﴾ (أَنَّهُ) (خیرات) پییش ئه خا؛ ئه وه ی (خیر) بی، (موافق) ی (حال) و (وقت) بی، ئه وه ی ئه کا؛ ئه وه زۆر گرانه، (زه) حمه) ت ه بۆ که م که س (میسر) ئه بی؛ بۆیه به (خصوص) ی ئه فه رمووی: " ﴿بِإِذْنِ اللَّهِ﴾ به (تیسیر) و (تسهیل) ی خوا. (بناءً علی هذا) ﴿ذَلِكَ﴾ (إشارة) بی، بۆ (ما تقدم) له (إراث) و (إِصْطَفَاءِ) زۆر جوانه. ئه گهر (ظالم) (حمل) که نه سهر گونا ه پیشه؛ (مقصد) گاهی (موافق)، گاهی (مخالف) (محيوراً) (ذَلِكَ) (إشارة) ئه کا، بۆ (قسم) ی (ثالث) وه (حقیقه) ئه بی؛ زَیْرًا ﴿هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ﴾ (إلى آخره) له وان ئه وه شیتته وه. (إيمان) ی بی (ثمر) به لکوو، (ثمر) به (خلاف) ی (مأمول)؛ ئه گهر (فصل) ه کی هه بی، (أُمَّا) به و (درجه) نیه. وه (ممکن) ه بی به (طوق) له (ملی) (صاحب) ی؛ (قیل قیل) یان له (بیان) ی (أقسام) ی (ثلاثة) له چل (متجاوز) ه؛ گه لیکي پرو پووچ و بی (فائده) یه، بۆ ئه وان ه ی (مُستَحِقِّن). (إِنْسَانِ) نازانی ئه وه موو (إختلاف) ه چیه؟! (نزاع) ی (أشاعره) یا خود (سُنِّي) و (معتزله) (دائماً) بهر پایه؛ هه ردوو به یه ک ئه لَیْک: " (أصحاب) ی (بدع) و (أهواو) " هه رچی هه یه که سی به (إنصاف) ته ماشای (أُمَّة) کا، ئه زانی، (فاسق) ه کانی (مؤمن)، بۆ (دین) و (دنیا)، بۆ (إسلامه) تی له (کافر) آن (خراب) ترن، شکستی (إسلام) نشستی (إسلام)، (ذلة) ی (مُسلّمان) ه هه مووی له پرووی (فاسق) آنی بهد (عمل) و بهد (پهوش)، بۆ (حال) ی (دنیا) وایه؛ بابۆ (خاطر) ی (سُنِّي) یان، له (قیامه) ت کی هه (أفسق) ه، پییش (رسول الله) وه

(خلیل الله) (حلی) یان له بهر بکری. (واقعا) نه گهر ده رکه ی (عفو) و (غفران) یان بهو (درجه) نه کرد بایه وه؛ (فسق) و (تعمّم) ی نه ده کرد. (شافعی) (اعتباری) (عدالت) نه کا، له (ولایت) و (شهادت)؛ نه گهر (أئمة) کانی دی (موافقه) یان کردبا، نه مپوش (په ونه ق) ی (تقوی) نه ما؛ (خلاصه) به هه موو لایه تی کمان دا؛ ئیمه (جزا) نه بینین، که وتینه (جحیم) ی (ذلة)؛ پوژی (جزا) بزانی، چمان به سه ردی؟ هانامان، (التجا) مان بو لای خویه؛ (مقام) و (تشریق) گاهیان ﴿جَنّاتٌ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا﴾ نه چنه ناوی ﴿يُحَلَّوْنَ فِيهَا﴾ له (جنّات) ی (عدن) دا ﴿مِنْ أَسَاوِرٍ﴾ بازن ﴿مِنْ ذَهَبٍ﴾ له زیپی، وه کی شاهانی (ایران) ﴿وَلَوْلُؤًا﴾ (تاج) ی (مکمل) به (لؤلؤ)؛ وه کی (إنپراطور) آنی (حاضر) ه، وه کی (نظام) (حیدر آباد) سه راپا، (جواهر) ه ﴿وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ﴾ ئاوریشمی راستی، فه نتاری نا؛ (خلاصه) (فقرا) (موسلمان) آن له (کسوه) ی (أعظم) ی (ملوک) ی (مُحِبِّ) ی (زخارف) نه بن. (سبحان الله) (إنسان) (على الأكثر) (حتی) له (آخرهت) (میل) ی مندالی دانانی؛ نه گهر (میل) ی مندالی نه بی، پادشاهی (عظیم الشان)؛ مت موری چون به خویه وه نه کات؟ به (أجار) و (مجار) (مسرور) و (میاهی) نه بی؟ (عبدالحمید خان) ی (ثانی) (ذات) ی گه وره بوو؛ (لباس) ی سورمه لی - (أصلاً) له بهر نه ده کرد؛ نیشانه کی به (حجم) گچکه، نیشانه ی خانه دانی (سلطنة) له (أیام) ی (رسمیة) ی به سینگیه وه نه خست و بهس؛ وه (معلوم) ه زیرو زیوو (زینة) و ئارایشی (جنّة) قیاس له ئی (دنیا) ناکی؛ وه کی نه فه رموون: " (إشتراک) ی (لفظی) یه " ﴿وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ﴾ ئی (دنیا) یه، هه رچی هه یه؛ له هه مووی ناخوشتتر (حُزن) ی (غلبه) ی (کافر) و (فاسق) أنه. (نقل) نه که ن له (شیخ محی الدینی عربی)، " (حُزن) و (خوف) له (مکر) ی (إلهی)؛ له (حیث) نه فه رمووی: " (جماعهت) ی نه بهن، بو به هه شت؛ تائه گه نه نیزیک قاپی؛ چاویان به باغ و داغ و (قصور) ی (جنّة) نه که وی؛ نه فه رمووی: " بیان گپرنه وه " نه یان گپرنه وه؛ به (حسرهت) ی نایه ته (تقریر)؛ بویه (شیخ) نه فه رمووی: " نه وه ی (ولی) و (أهل) ی (عرفان) بی؛

تا نه چيٽه ناو به هه شت (أمين) نابي؛ كه (داخل)ى (جنه) بوو؛ نه جا
 نه فهرمووى: " (الحمد لله الخ) ". ته ماشاي فهرموودهى نهو (شيخ) ه نهو
 (ولى) يه (عظيم) هى كه ن؛ وه (اعتقاد)ى (مسلمان) آن له (حق) (ولى) يه
 (عظيم) هى كه ن؛ وه (اعتقاد)ى (مسلمان) آن له (حق) (ولى) يان.

(لطيفة): (سيدي آلوسى) (قيل) (نقل) نه كا: " (مراد) له (حزن)، (حزن)ى
 (كرى)ى خانى يه " منيش له وييم نووسى: بهو دياره نهو (قائل) ه خانووى
 نه بوه، وه (عاجز) بوه له كریدانى، خانووى به (كرى) گيراو؛ وه (ظاهر) وايه نهو
 (ذات) ه - (دار المقامه) به (خانووى) بى (كرى) (تفسير) كات ﴿إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ
 شَكُورٌ﴾ (بشر) (على الأكثر) (خالى) نيه له (قصور)؛ (إحتياجى) به (غفران)ى
 خواى هه يه ﴿الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمَقَامَةِ﴾ خانى خوش، (دار)ى (استقرار)؛ لى -
 دورنا كرىين؛ بو (كرى)ى خانوو، كه س هه لمان ناپيچى؛ (واقعا) كه (خيال)ى لى
 نه كه ن، (امين) نه بوون، له (بقى) و (قرار) گرتن، له (دار)ى (دنيا)؛ (حزن) و
 (كدر)ى (عظيم) نه دا؛ له (عين)ى خوشى و (لذت)، كه (انتقال)ى و انا خوش
 ديته (خيال)، هه موو (عيش) و نوش تيك نه دا ﴿مِنْ فَضْلِهِ﴾ (حق)ى
 (مسلمان) وايه، نه وهى (إنعام)ى (إلهى) بى، به (فضل) و (كرم)ى بزانى. خواى
 (تعالى) ن نه وان به (صاحب)ى (حق) نه زانى؛ (مقابل)ى (استحقاقا) و (زيده) ه
 (كرم) نه فهرمووى: " ﴿لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ﴾ (تعجب)، ماندى يه تى. نه مرؤ بهو
 گهرمايه، بهو (هوا) (مكدرى) يه، نه وجه وانى؛ (فقير)، (محتاج)، نه پرواته
 (چناروك)، به پاى پياده؛ نهو هه ورازه و نشيوى نه برى، نه چى له ناو باغى
 پيمره نه كات، عاره قى رهش و شين نه پيژى، باز به (كمال)ى (تعجب) ديته وه،
 به (درهم) هكى (يعنى) په نجا فلس، نه و جا نه گهر (صاحب) (عائله) بى، به چى
 بدا؟ چون به (درهم)ى راي بوپيژى؟ ﴿وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ﴾ سستى؛ (دائما) له
 (نشاط) ن؛ نه له بهر ماندى بوون، نه له بهر نه ساغى، (وهن) يان ويى ناكه ويى
 ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا﴾ لام وايه، (عرض) كراوه، له (سوره)ى (مكى) باسى (فاسق) آن
 نيه؛ (حتى) نى (منافق) انيش، يا (مؤمن)ى چاك، يا (كافر)ى (صريح)؛ نه وه

دوايه (تَعَشَّبَ) ئەكا ﴿لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ﴾ ئەميين، تيايا ﴿لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا﴾
مردن نيه، سهه خۆزى پى ئەبهن ﴿وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا﴾ (تحقيق) ئى
(حسن) نه كرى، (تحقيق) نيه. لام وايه له گهل (قول) ئى (شىخى عه ره بى)، ئەو
(آية) ه (توافق) ناكا؛ گۆى يا (أهل) ئى (نار)، (لذة) له (عذاب) ئەزانن؛
(حتى) ئەلى (يُسمى عذاباً من عذوبة لفظه وذاك له كالقشر، والقشر
صائناً) ﴿كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ﴾ (فعول) له (صيغة) ئى (مبالغه) يه، (مراد)
(كفر) ئى (جحد) و (شرك) ه، جى ئى (كفران) ئى (نعمة) نيه ﴿وَهُمْ يَصْطَرِحُونَ
فِيهَا﴾ هاوار ئەكهن، ده قيريين ﴿رَبَّنَا﴾ خواى ئيمه ﴿أُخْرِجْنَا﴾ ده رمانخه، له
(جهنم) ئى ﴿نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ﴾ (إيمان) يان هينايه، په كيان
له سهه (عمل) ئى چا كه ئەكهن، (الجواب)؛ نابى ﴿أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن
تَذَكَّرَ﴾ ئەوهنده مان نه ژياندن، (مُدّه) يه ئەوهند، (عقل) تان تيربى، په رده بى
(هوا) و هوههس بدرينى؛ (تذكر) ئى (اعتبار) ئى (تأمل) ئى له (أحوال) ئى نايينده و
په وانندان و (تفكر) ئى له (عاقبة) بكهن؟ (مُدّه) يه وا ژيان، ئەوه ئى (قابل) ئى
(تذكر) و (تفكر) كردن بى، تياى (تذكر) بكات، به لام (غافل) بووى بن، هه ليان
خه له تاندى ين؛ وه بو (إزالة) ئى به هانه ﴿وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ﴾ وهكى فه رمووى ﴿وَإِنْ
مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ﴾ (سبحان الله) ئەو (مُدّه) (تجديد) ئەكهن، به (وجوه) ئى
(مختلفة)؛ يه كى ئەلى: "شهست سال" يه كى ئەلى: "په نجا" يه كى ئەلى: "
چل و شهش" يه كى ئەلى: "چل" يه كى ئەلى: "سنّ الب البلوغ" يه كى ئەلى: "
حه قده" يه كى ئەلى: "هه ژده" يه كى ئەلى: "بيست" يه كى ئەلى: "له بستى تا
شهست" ناگيان لى نيه، (كافر) ه كان (أعمار) يان (مختلف) بوه؛ (وكذا) (نذير)؛
يه كى ئەلى: "پيرى" يه كى ئەلى: "حمى" يه كى ئەلى: " (موت) ئى خزمان"
يه كى ئەلى: " (كمال) ئى (عقل)" نا (شكر) ئى نه بى، كووا (كمال) ئى (عقل)؛ ئە گهر
(كمال) ئى (عقل) بووبا، ئەو (حال) ه، نه ده بوو ﴿فَذُوقُوا﴾ بچيژن ﴿فَمَا لِلظَّالِمِينَ
مِن نَّصِيرٍ﴾ (فاسق) يش وايه، (نصير) ئى نى يه، بى كه سه، بهس (په حمهت) ئى
خواى هه يه، خواى خوى ئەزانى چيان پى ده كات ﴿إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ

وَالْأَرْضِ ﴿١﴾ ته وهی به (مشاعر) و (حواس) (دَرَک) ناکرئ، نای گاتی؛ (علم) ی (إلهی) (ذاتی) یه، په کی له سهر (آلات) نه که وتوه؛ (تعلق) ی به هه مووشتئ ته بی، (على السَّوَاء)؛ هیچ شت (مانع) نیه له (إنکشاف) ی؛ دیاره ته و (علم) ه، که (مقتضی) ی (ذات) ه، بؤ (غیر) ی (ذات) ی (کبریائی) نابی؛ وه (إلا) (مقتضی) ی (ذات) نیه؛ ئیتر تی بگه، بزانه (علم) به (قیمت) ه؛ به (هوا) ی (جاهلان) ه بؤ (خاطر) ی (فلان) و (فلان)، (علم) (هدر) مه که؛ مه ب (ملا) ی (جاهل) په رست ﴿إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ﴾ ته زانی، ته وانه، ته گه (إرجاع) بکرئ، بؤ (دنیا) (عمل) ی (صالح) ناکه ن؛ با ته چنه وه، سهر (حال) ی پیئشی؛ زورمان دیتی، له (وهقت) ی لی قه ومان شتی بوه (بعده) هه ر هه وه، گه زی چی بانگی چی پیاوئ تره؛ ته لی ی نه بای پیئا هاتی، نه باران! بؤ (ریط) ی (آیة)، (إمام) و (غیر) ی (إمام) دووان؛ (أما) لام وایه، (توجیه) یان بی (وجه) ه ﴿هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ﴾ له دوا ی (أمام) ی (بائد)، ئیوه ن جا نیشینیان؛ ﴿فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ﴾ (وبال) ی به ملی خو ی وه کی ته وانی (سابق) ﴿وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا﴾ زور سووکی، (یغض) و (غضب) ﴿وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا﴾ (شرف) و (مجد) ی (إنسانی) نابی، له (فضائل) ی (نفسیه) (محروم) ته بی. ته مپو له (أعظم) ی (بقاع) ی (أرض)، (مزایا) ی (دین) و (کرامت) و (شرف) ی (إنسانی) نه ماوه؛ ته وهنده بی (حس) بووین، ته و (خساره) (دَرَک) ناکه ن، (متألّم) نابن؛ (ذاتاً) (ایمان) یان به (یوم) ی (جزا) نیه؛ (لاشک) زیان و (خسارهت) ی (عظیم) یان، ته وئ پوژئ به ﴿قُلْ﴾ (أیها الدّاعی) ﴿أَرَأَيْتُمْ﴾ به چاوی له پک لی که تی، ته گه ته ماشایان کرد بی، ته یان زانی چن؟ ﴿شُرْكَاءُكُمْ﴾ به (زعم) و (وهم) و (خیال) ی (فاسد) و (میل) ی (أحمقان) ه ﴿الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ کابرایه بانگی (شخص) ه کی ته کرد، له (هه رتهل) ی: " هو هو (حمد) ی (حمد) آن" (جواب): " ما باکه ی؟ "؛ " بنوره به رده بؤرا پشت مالان، بزانه کووچه که را، من نیه؟ " (حمد) ی (حمد) آن: " ئیه، به له پکی له چاوان که تی، گه ر ته لی بی به ردا بؤره پشت مالان؛ ما ته لی

ی: بزانه کووچه کهرا من نیه؟" (حقیقه) (عقل) له (أحوال) ی ئه وانه (مُتَحَيِّر) ه؛
 ئه وانی پیشی هه رنه (ئیسه)؛ ئه مپۆ (علم) و (ذکاء) واله (ترقی) (بشر) یش -
 (كما في الزمن الغابر) (غریق) ی (شرك) و بت په رستیة ﴿أُرُونِي﴾ نیشانم ده ن
 ﴿مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ﴾ له (نفس) ی ستاره یی زه مین؛ یائی له سه ر عه ردی،
 نه خو یان دیارن، نه (دیارن)، نه (أثر) یان؛ نه ک (مُمَثِّل) ه کان بئی (أثر) و (خبر) ن؛
 (قوم) ی ئه لئین: "ئه وه ی نه ی بینین، - (یعنی) نه ته بهر (حس) (ایمان) ی پی
 نایه نین" به لکوو (حکم) به نه بوونی، ئه که یین "دیاره (رب) (إله) بئی (أثر) نابئی؛
 (سبحان الله) بت په رستان و (أشباه) یان له ئیمه، (هیکل) و په یکه ر ئه بینن،
 (أما) به (نوع) ی تر، ئه ی نۆرنی؛ (ظاهر) شتی که، (باطن) شتی تره؛ دیاره له
 (أرض) ی بئی (أثر) ن؛ (حتی) (مَلَك) له (عالم) ی (طبیعة)؛ (أصلاً) (أثر) ی نیه؛
 (ایمان) به وان، (تابع) ی (ایمان) به (رسول) ه ﴿أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ﴾
 له عه ردی نه بئی، ئاسمانان هه یه؟ (حاشا)؛ به (نظر) و (فکر) (معلوم) نیه، ماوه
 (سمع)؛ ئه ویش نیه ﴿أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا﴾ (رسول) مان نار دبئی، به (وحی) ی
 (إلهی) (تیلیخ) ی کردبن، که خوا (شريك) ی هه یه ﴿فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْهُ﴾ (حُجَّة) ت
 (یعنی) به (دلیل) ی (قطعی) بئی (تأویل) (ناطق) یی به (إتخان) ی (شريك) ﴿بَلْ﴾
 نه (عقل) ه نه (نقل) ه، (إتباع) ی (هوا) یه ﴿إِنْ يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا
 غُرُورًا﴾ (رئیس) و (مرؤس) یه کتر ئه خه له تین. له (بعض) ی (أثار) (منقول) ه،
 وادهر ئه که وئی، که (إنسان) له ناو (رحم) ی دایکیان (تکوین) ی له (طرف)
 (ملائکه) یه، ئه وه نده یه، ئه لئین: "خوا (ملائکه) ت ئه نیری" نازانم له گه ل
 (قرآن) کوو ری که ئه که وئی؟! (أنواع) ی (أشیا) ی (مُتَبَعِد) به لکی (مُحال)،
 (نسبه) ت ئه دهن، بۆ (مَلَك) و (جن)؛ (سلب) ی (إختيار) له (إنسان) ی
 (مُكَلَّف) ئه که ن؛ ئه مه چیه؟ چ (معنا) یه کی لی ئه دهنه وه؟ ﴿إِنَّ اللَّهَ يُمَسِّكُ
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا﴾ به (قدره) ت ی (إلهی) (بقا) یان ئه بئی؛ به پراگرتنی
 خوا، (منع) ئه بن له (زوال)؛ (عالم) (ممکن الوجود) ه، (علّة) ی (حاجه) ت بۆ
 (علّة) (إمكان) ه؛ (ممکن) (دائماً) (حتی) له (عدم) یشدا (إحتیاج) ی به (ذات) ی

(ممکن) یه کسانه؛ له (وجود) و له (عدم) (محتاج) ی (علّة) ه؛ (وکذا) له (حال) ی (بقا) چ له (دار) ی (فنا)، چ له (دار) ی (بقا)، (فرق) ناکا؛ (وجود) ی (کائنات) (علوی) و (سفلی)؛ وه (بقا) یان به (علم) و (قدرت) ی خواجه؛ (یعنی) (علم) ی (صانعی)؛ وه هه م ئه و (مُرکب) ه، له (نوات) له (ذرات) له (غدد) (مُرکب) ه ئه و (ذرات) و (أجزاء) یه، به (ألف) ی (کیماوی) به (قوهت) ی (تجاذب) یه ک ئه گرن؛ (هیئت) ی ئه و (مُرکب) ه به (قوهت) ه، (حفظ) ی ئه و (ترتیب) ه (عجیب) ه، که (علم) (کشف) یان کردیه، (بداهت) ی (عقل) (شاهد) ه ئیشی (ذات) ی؛ (علیم) و (قدیر) و (قاهر) ی (طبیعة) ه وه هه م، (أجرام) به و (نظم) و (ترتیب) ه، (شمس) له (وسط)؛ (سیاره) له (دور) ی؛ (شمس) و (قمر) له (دور) ی (سیاره)؛ ئه و (ثبوت) (قرار) ه، به (قوهت) ی (تجاذب) و (تدافع) و (تماسک)، پائه وه ستی؛ ئه ویش (قوه) یه خوی یه پراگیری ئه کا؛ هر (معنا) یه له (مَسک) ئه دهنه وه (لاشک) ئی خواجه؛ (أثر) ی (علم) و (قدرت) ی (غالب) ی وی یه؛ که ئه و (أجرام) ه (هائله) به و (قوا) یه، به و (نوع) ه له ژیر (ناموس) ی (طبیعة) پرای گرتیه؛ (وعلى كل حال) (حرکه) ی (کرات) (منافی) ئه و (مَسک) ه نیه؛ گهرچی (بعض) ی (أوائل) و پیشه و، وایان زانیوه، پوژ ئه که وی، (مسک) به پراگرتنی بی (حرکه) (تفسیر) ئه کا؛ (معلوم) ه (أوائل) زور ناگیان له (علم) ی (هیئت) نه بوه؛ وه (متأخرین) ی (غرب) گه لی (أحكام) یان، نه گوری؛ (أغلاط) ی (حس) ی (أسلاف) یان ده رخست ﴿وَلَئِن زَأَلْنَا﴾ هاتنه سه ر زوال (قوهت) ی (تماسک) و (تدافع) و (تجاذب) یان (ضعیف) بوو هاتنه لیك بوونه وه و (مُصادمه) ﴿إِنْ أُمْسَكُهُمَا﴾ (یعنی): (ما)؛ نایان گپرتیه وه، پیکیان ناخاته وه ﴿مِنْ أَحَدٍ مِّن بَعْدِهِ﴾ (بعد) (مساکه، تعالی) یا (بعد) (الزوال و الإضمحلال)؛ خواجه و، ئیوه (إنکار) ی ئه که ن، یا (شريك) ی بو په یا ئه که ن؛ ناشزانن (نظم) و (ترتیب) و (ترکیب) و (تألیف) و (وضع) ی (عالم) چیه؟ چوَن؟ چی گهره که؟ له بهر ئه وه نه با ﴿إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا﴾ ئه با، بی (إمهال) به (أشد) ی (عذاب) گرفتارتان کا؛ (خلاصه) له (خلق) و (إدامه) و (إداره) ی (کائنات)، (غیر) ی خوا، که س

مُدَاخَلَهٗ ي نيه، (غير) ه (ممکن) ه؛ وه (أجلى) (بديهى) يه، ئه و (نظم) ه، ئه و (صنع) ه (مُتَقِنٌ) و (مُحَكَّمٌ) ه، (مِن تَلَقَاءِ نَفْسِهِ) نَابِيٌّ ﴿وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ﴾ سَوِيْنَدِيَّ (صحيح) ي، سَوِيْنَدِيَّ (بليغ) ي ئه خَوْنٌ به خَوَايِ ﴿لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ﴾ (رسول) ي (مُنذِرٌ) ئه وانيش زانويانه، (إحتياج) يان (أولاً) به (مُنذِرٌ) ه ﴿لِيَكُونَنَّ﴾ به (تأكيد) ﴿أَهْدَى مِنْ إِيْحَدَى الْأُمَّمِ﴾ له (أمة) ي (أوحد) ي (مُمتان) له (أُمَّم) ياله ميانى (أُمَّم)، يه كى (أهدى) ئه بن، له هه موان ﴿فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ﴾ (سَيِّدُ الْأُمَّمِ) ﴿مَا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا﴾ دوورى له (حق)؛ دهها دووركه وتنه وه.

ئه وى (مسلمان) بوو، له عه ره بان (مسلمان) بوو، ئه وى (مسلمان) نه بوو، (كفريات) يان (زياد) كرد، (ده عوا) ي (رسالت) يان زياد كرد (حتى) بؤ (ألوهيهت) چوون (جباريان) زور بوون، وه (حرمهت) ي (كعبه) يان لانه ما ﴿اسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ﴾ له بهر (إستكبار) خو گه وره (حساب) كردنى بئ (وجه)، له چاو (أُمَّم) آن به هيچ نه ده چوون ﴿وَمَكْرَ السَّيِّئِ﴾ فيل، خراپى (زياد) كردن، چ به و (نوع) ه (مكر) يان ئه كرد، بؤ فه وتانى (رسول الله) بؤ (منع) ي (ناس) له (إيمان) بؤ (منع) ي (نشر) ي (إسلام)، چ (هذيان) يان ده ر (حق) (رسالت په ناه) (نشر) ئه كرد؟! ﴿وَلَا يَحِيْقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ﴾ (إحاطة) نادا، (إلا) به (مكر) كه ره كان (إلهى) (مكر) ي (سيئ) ده ر (حق) به (عبادت)، ئه مپؤ خؤت ئه زانى، له چ (درجه) يه دايه؛ خوايه (عن قريب) بينوينئ و ايان دوو چار كه ي، (مكر) يان له بير نه ميينئ؛ (رحم) ي به دلپا كان كه ي، ﴿فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ﴾ (الله) ﴿الْأُولَيْنِ﴾ (مكار) ه كانى رابردوو ﴿فَلَنْ تَجِدَ﴾ نَابِيَّ ﴿لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا﴾ بگورئ؛ (قاعده) ي خواي (مُطْرِد) ه، (مادام) ئه وه موو (أُمَّم) ي (كافره) (إباده) ن، وه (مكر) ي (سيئ) يان به خويان گه يانده وه، ئه و (قوم) ه ش و ايان به سه ردئ، (محفوظ) نابن ﴿وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا﴾ له (طرف) ي بؤ (طرف) ي تر بچئ؛ (سيئ) ي نيزي كه له ده ست (مكار) آن - له (أجنبى) و (غير) ه (أجنبى) (دين) ي (إسلام)، (علم) ي (دين) (محو) بيته وه؛ (ملا) ي ده و له مهندي، به (قوهت) و (غيرهت) و (عقل) و (حُب) ي (إسلام) ي پئ

ئەوى ﴿أَوْلَمَ يَسِيرُوا﴾ (قوم)ى (قريش) ﴿فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا﴾ له (آثار)ى
 (حرْبِه)يان ﴿كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ﴾ له (آثار)دهرئەكهوى ﴿وَكَانُوا﴾ ئەوانى
 پيئشى ئەوان ﴿أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً﴾ (قياسى)لهئىوان ناكريئ؛ نه به (عدد)نه به
 (عُدَد)، ئەمان ناگه نه وان ﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ﴾ هيچ شت ﴿فِي
 السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ﴾ له ئاسمانان و (أرض)يدا، ئەوى (عاجز)ناكا؛
 هه مووى (مقهور)ى خوايه ﴿إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا﴾ (علم)ى به هه موو شتى هه يه،
 ئەوهى (إرادة)بكا، پى ى ئەكرى ﴿وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا﴾ له
 (سيئات)و (مكر)و (فساد)و (تجبر)و (تكبر)و (ظلم)و (تجاوز)له (حقوق)ى يه
 ﴿مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرهَا﴾ له سه ر پووى عهردى ﴿مِنْ دَابَّةٍ﴾ ئەوى له سه ر عهردى
 بپوا، كه سى هيچى نه ده هه يشت؛ كه (غضب)ى هاته جوئش، ته ر و وشكى،
 ويكرا ئە سووتينى ﴿وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ﴾ ئەو (سواد)ى (أعظم)ه له گوناهاكاران و
 بهد ره وشتان ﴿إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى﴾ بؤ (إباده)ى (أمم)يا پوژى وا په سين ﴿فَإِذَا
 جَاءَ أَجْلُهُمْ﴾ (أما)هه موو(أمه)ى (خراب)ويكرا (أجل)يان نايه؛ (أجل)ى وايش
 وهكى (آخر)آن - به كورت و دريژى و ده رنگ و زووى - (فرق)ى هه يه ﴿فَإِنَّ اللَّهَ
 كَانَ بِعِبَادِهِ﴾ (بر)و (فاجر)؛ (مؤمن)و (كافر)، (مصلح)و (مفسد)، ساغله مو
 (مكار) ﴿بَصِيرًا﴾ هه ريهك به گویرهى (إعتقاد)و (إعمال)ى (جزا)ئەدرى (إلهى)
 أنت بصير بعبادك له هه زارى يهك، پووى له توو نيه؛ (رعايا)وهكى (حيوانات)،
 بؤ (رؤساى)ى (جهلا)و (مكار)هكان (مُسَخَّرن)؛ (دين)ى (مُبين) (العياذ بالله)له
 (إنقراض)دايه؛ (حس)ى ناكهن، پى ى (متألم)نابن نانورنه (علاج)ى، بؤ
 (إداره)ى (علم)ى توو، (درهم)ى (صرف)ناكهن، بؤ (هوا)ى (نفس)به (قنطار)
 (مال) (إضاعة)ئەكهن؛ ئيتر ماوه

(إعانه)ی تو؛ خودایه (حفظ)ی خانه دانی (عملی)کھی؛ (إعانه)ی بدهی (آمین).⁽¹⁾

(سوره یسی (یسن))

(سوره یسی (یس) (مکی)یه، له (قرآن)ی که له سهر (لوحه)ی (تفسیر)ی (زمخشری) نووسراوه، ئەلّی: " (إلا) (آیه)ی چلو پیجهمین، (عدد)ی (آیات)ی (83)ی یه؛ له پاش (سوره)ی (جن) (نازل)بوه " (أما) من چ (مناسبه)ی نابینم؛ (حتی) (حسب الوقائع)چی و نالین، دواى (وَقَعَة)ی (جن)بووبی؛ وه بووبیته، (سبب)ی (نزول)ی ئەم (سوره)ت.ه. (بعض)ی (آثار) (نقل)ئەکه ن، (دائر)به (فضل)ی (سوره)، وه پئی یان (توجیه)ناکری. که سئی به (حق) (قرآن)ته ماشا کا، به (قدر) (حال)تی بگا، ئەزانئ، هه مووی (مُنْتَخَب)ه، (لُب)ه، (روح)ی (هدایه)ت ه ئەلّین: " (یس) (قلب القرآن)ه " (قرآن)هه مووی: (قلب)ه، (فؤاد)ه، (خلاصه)یه؛ (نور)ه؛ ئەوی (إقتباس)ی له گەل (سوره)ت (سابق)زۆر (ظاهر)ه؛ ئیستا بۆت (معلوم)ئەبی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿یس﴾ (خصوص)لییره (بعض)ه قسه یان کردیه، (لکن)هیچی به (دل)ه وه نانوسئ؛ (ماشاء الله) (بعض)ی (ذوات)له (لغات)ی (مختلفه)زۆر ئاگادارن، (أما)ئاگایان له لغه تی (إنگلیز)نه بوه؛ وه (إلا) (ممکن)بوو، بلّین: " (إشارة)یه بو (یهس) " (إنگلیز)آن له (خطاب)یان، زۆر (إستعمال)ی ئەکه ن؛ گوئی پراگره، ئەهی (سليم الطبع)، (سيّد الأنام)، (سرى) (مکتون)؛ سویندت بو ئەخۆم ﴿وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ﴾ (ذی حکمهت)، (ناطق)ی (بالحکمه)، (مُتَّصِف)به (حکمهت)؛ (مُکَمَّل)ی (نفوس)، (حاکم)ی (قرآن)ی (حکیم) (مِنْ لَدُنْ عَلِيمِ)

¹ - ته و او بوو (تفسیر)ی (سوره)ی (ملائکه) = (سوره) (فاطر)له (فاطر السموات والأرض) (طلب)ئەکه م (موفق)مان کا پۆژی دووشه موو، به (حساب)ی (تقویم)ی (إیران)25/ مانگی مولود (2) مایسی پۆمی (سنه)ی 1318 شرقی 1939 میلادی.

حکیم)، (شاهد) ه، له سهر (رسالت) ی (خاتم الرسل) ﴿إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ﴾
 نه وانه ی (صاحب) (درجات) ی (عالیه)، (متفاوتت) وه کی له (سوره) ی
 (بقره) فه رموی: ﴿عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾ نه مهش (شاهد) ی (فطری) پری ی
 راست، بی (میل) و (محابا)، بی (فرق) و (جودایی)، له (بین) ی خویش و بی
 گانه؛ (أما) (شیعه) لی نه گه پان کردیانه (نه فسانه) ی (ایرانی)، (تأسیس) ی
 (ملکی) (خوسره وانی)، دوور له (أساس) ی (مسلمانی) ﴿تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ﴾
 نه و (قرآن) ه (حکیم) ه، له (طرف) نه و (غالب) ه، به (مرحمت) ه، ناردرایته
 سهر توو ﴿لَتُنذِرَ قَوْمًا﴾ (قوم) ی که خویمان نه یان خواست (إدعا) نه کرد، نه گهر
 (نذیر) مان بو بی، ئیمه (إتباع) ی نه کهین، له (هدایه) و (سلوک) ی (صواب)،
 نه بیته سهر (تاج) ی (أمم)؛ (قوم) ی که ﴿مَا أَنْذَرَ آبَاؤُهُمْ﴾ له (زمان) ی دوور،
 نه گهر بووش بووی، له (فکر) آن دا نه ماوه، وه کی (رسول) ی (أمم) ه کانی به
 (هلاک) چووی (دین) و ثاینیان، نه (إسم) ی ما، نه (رسم) ی ﴿فَهُمْ غَافِلُونَ﴾
 (مادام) (عصبیه) ی (دین) یان نه بوه، بی ناگاو (خبر) ن؛ (کأنه) (خالی
 الذهن) ن، له (تردید) و (إنکار) (إيجاب) ی نه کرد، به (عموم) ی به ئاسانی،
 (ایمان) بیئن؛ وه (ممکن) ه بلین: "بی (شعور) و (جاهلی)، بوه (مانع) ی
 (أكثر) یان له (ایمان)؛ وه (مانع) ی تریش هیه " ﴿لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ﴾
 له (صدر) ی (کتاب) فه رموی: ﴿وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْتَهُمْ لَا
 يُؤْمِنُونَ﴾ وه له چهند جی یه تریش (تصریح) ی پی کرد؛ نه وهنده ی له
 (وسع) ی بوو، کردی، نه یان بیست؛ وه کی له (سوره) ی (سابق) فه رموی ﴿مَا
 زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا* اسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ﴾ ﴿فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ﴾
 (قابل) نیه، (ایمان) نایه نن؛ (حسد) و (تجبر) و (تعظم) (مانع) یانه؛ زورجار و
 توومانه، وه کرد وومانه به (قاعده) (علم) له (معلوم) ی؛ له (علم) ی، (أوصاف) و
 (لوازم) وه رناگری؛ (وظیفه) ی (علم) (کشف) ه، ئیمه (ایمان) مان هیه، به
 خوداوه ندی (واجب الوجود) و (قدیم)؛ (مع أنه) (علم) ی ئیمه (ممکن) ه،
 (حادث) ه، وانیه (ایمان) نه یه نانیان له بهر نه وه بی، خوا زانیویه تی

(ایمان) نایه‌ن؛ به‌لئ وایه، (إطلاع) ی ئه‌و، له‌سه‌ر (أسرار) و (أحوالات) ی (نفسیه) ی (أشیاء)، له (غایه‌ت) ی (کمال) ه، بی (نقص) ه؛ ئه‌وه‌ی ئه‌و ئه‌یزانی، خه‌لکی پئی ی پئی نابا؛ (أما) ئیمه ده‌لین: " با (ایمان) بیین، (ممکن) ه، ئه‌و ئه‌زانی له (دائره) ی (إمكان) ی (إستعداد) ده‌رچوون، وه (مُجَرَّد) ی (إمكان) ی (ذاتی) بۆ بونی شت، (کفایه‌ت) ناکا؛ (خلاصه) (ایمان) ی وان (ممکن) ی (ذاتی) یه، (مُمتنع) ی (بالغیر) تا ئه‌و (غیر) ه (زوال) نه‌بی (ایمانیان) (بالفعل) (ممکن) نیه، نابی " ﴿إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ﴾ له ملیان، ئه‌ستوویمان ﴿أَغْلَالًا﴾ زنجیر و زولان، له ملمان پیچاین، به‌لای سه‌ری ﴿فَهِيَ﴾ ئه‌و (أغلال) ه، (أما) (رجوع) ی بۆ ده‌ست (فهم) ناکری ﴿إِلَى الْأَذْقَانِ﴾ چه‌نه‌گه، ﴿فَهُمْ مُّقْمَحُونَ﴾ ملیان ناچه‌میته‌وه، لووت و قه‌پوزیان بۆ هوا بلند ئه‌بی، به‌رپئی خویان نابینن. ته‌ماشایان که‌له (قمح) چه‌ند قسه‌یان هه‌یه؛ ئه‌و (غَلَّ) ه (غَلَّ) ی (تقلید) و (کبر) و (حسد) ه، (منع) ی کردینه، له (تسليم) و (إنقیاد) بۆ (رسول) ﴿وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ﴾ له پیشه‌وه‌یان ﴿سَدًّا﴾ (سدّ) ی گه‌وره، (کثیف)، (مانع) ی (ماوراء) له‌دیتن ﴿وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا﴾ له پشته‌وه‌یان ﴿فَأَغْشَيْنَاهُمْ﴾ به‌و (سدّ) آنه‌ چاومان پۆشنه ﴿فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ﴾ پیش و په‌شتی خویان نابینن؛ نه (تأمل) له (أحوال) ی رابردوان ئه‌که‌ن، نه (تفکر) له (آتی)، ئه‌و (سدّ) ه (جهل) و (إستکراه) ی زانین و (إشتغال) به (لهو) و (لعب) ی (حال) ی (حاضر) یانه (إستعالات) و (تشیهات) ی که‌له و (آیة) ه‌دایه، (خصوص) له‌گه‌ل (إختلاف) ی (نُظَّار) آن، به‌ کوردی (أدا) کردنی (زه‌حمه‌ت) ه، وه‌که‌م که‌سیش تی ی ئه‌گا؛ (حسّ) په‌رست شت نه‌کا، به (محسوس) (فهم) ی ناکا. چه‌ند (روایات) ی گۆی یا (سبب) ی (نزول) ن، زۆر (ملايمه) یان له‌گه‌ل (عباره‌ت) نیه؛ (بالفعل) (واقعه) که‌ با بووی، (أما) (سببیه‌تی) لام خوی نیه ﴿وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ﴾ لایان یه‌که، (فرق) ی نیه ﴿أَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ﴾ (تأثیر) ی نیه، له‌وان، شتی بی (أثر) وه‌کی نه‌بوه ﴿لَا يُؤْمِنُونَ﴾ (نسبه‌ت) دانی، (مثل) ی ئه‌و (جَعَلَ) ه، بۆ (حضره‌ت) ی (کبریائی) (جساره‌ت) ئه‌دا به (سُنِّي) یان، یا

بَلَيْمٍ: " (أشاعره) أن" که (خلق) ی (کفر) و (ضلال) (بلا سبب) (رأساً) بدهنه خودا؛ ئەفه رموون: خوا هەر وهك (هادی) یه، (مُضِلّ) یشه " (مُعْتزلي) (أصحاب العدل) ئەمه (قبول) ناکهن؛ من ئەلیم: " (جناب) ی (حق) ی (أولاً) (هادی) یه؛ چ به (خلق) ی (آیات)، چ به (إرسال) ی (رسول) و (إنزال) ی (کُتِب)؛ (هدایه) ی بؤ (عموم) (على السّوء) ه؛ (بشر) هه رچه نده بئ (فکر) و (تأمل) بئ، ئەوه نده ئەزانی (إنسان) له گاجووت زیتره؛ دواى ئەو هه موو (أسباب) ی (هدایه) ت ه، که سئ به (إتباع) ی (هواى) (عناد) بکا، (مُصِرّ) بئ، له سهه (جهل) و (وقاحت) ت، خواى (تعالى) ن، به گویره ی ئەو (حال) و (کیفیته) ی (نفسی)، (إمداد) ی ئەکا چاوی ئەگری، (غل) و زنجیری ئەکا، موری له سهه دل داده نئ، له (دائره) ی (إمكان) ی (إستعداد) ی ده ری ئەکا؛ بهو بو (منهاج) ه (نزاع) نامینئ.

ینۆره که سئ (شعر) داده نئ، (أول) ی زۆر پیوه ی ماندی ئەبئ که (قوه) ت ی (ساند)، (عاده) وه کی قسه، (شعر) ی یؤ دئ (دقه) ت که ن، له (أحوالات) ی (نفسی)، ئەوجا له (آیات) ی (قرآن) ی قسه بکه ن، چاکى تئ ئەگهن؛ که (کفر) و (رسوخ) ی به ست، له (إنذار) ئە چیت ده ر؛ (وقت) ی (جزا) یه (إنذار) بؤ وانه، بئ (فائده) یه، به لکو (زیده) (طغیان) ئە که ن ﴿إِنَّمَا تُنذِرُ﴾ (إنذار) ی به (فائده) ﴿مَنْ اتَّبَعَ الذِّكْرَ﴾ دواى (نصیحه) ت که وئ، له گوئ ی گری، حه زى له زانین بئ، به (کبر) و (حسد) و (أنانیته) نه بئ ﴿وَحْشِيَ الرَّحْمَنَ﴾ که (عبره) ت به (أحوال) ی (أمم) بگری، جئ ی ئومید، لئ ی بترسى (مع الرجاء) ﴿بِالْغَيْبِ﴾ (حس) په رست نه بئ، (إيمان) ی به (أمور) ی (غیبیه) (عقلیه) و (غیر) ه (عقلیه) هه بئ؛ بزانی چاکه به خورایی ناروا، له خراپه ئە توژیته وه؛ دوور ئە ندیش بئ ﴿فَبَشِّرْهُ﴾ ئەو (تبشیر) ی (بعد الإنذار) ه، چه ند جوانه ﴿بِمَغْفِرَةٍ﴾ (عظيمة) ﴿وَأَجْرٍ كَرِيمٍ﴾ (تفسیر) به (جنّة)، (تفسیر) ه به (ما صدق) ﴿إِنَّا نَحْنُ﴾ به جئ یه، (مقام) ی (عظيمة) و (کبریا) یه ﴿نُحْيِي الْمَوْتَى﴾ (ظاهرا) (موت) و (حیات) ی (طبیعی) یه؛ (أما) (حیات) ی (علم) و (إيمان) ی؛ لام وایه، جئ ی نیه ﴿وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا﴾ له (أعمال) ی (خصوصیه) چ (خیر) چ (شر) ﴿وَأَنَارُهُمْ﴾

(أُمور) ی به (ثمره)؛ (نشر) ی (علم)، (تصنیف) ی باش، (صدقہ) ی (جاریہ)، (سُنَّه) ی (حسنه)؛ (وکذا بالمقابلہ) (نشر) ی (جهل)، (کتاب) ی (مُضِل)، (سُنَّه) ی (سَيِّئَة) ی (جاریہ)، ئه وه خوئیته تی، که (معنا) ی (زمخشری) و (مُحَقِّق) ه کانه هندی (روایهت) ه ن، گهرچی راستن، (أَمَّا) نابن، به (سبب) ی (نزول)؛ (آیة) بیّ (ربط) ئه کا؛ باسی چوونه (جُمعه) و شه قاو هاویشتن بؤ مزگهوت نیه؛ ئه گهر (سبب) ی (نزول) یش بن، ئه بیّ (حسب المقام) (آیة) ه کان له و (نوع) ه (أسباب) ه، (صرف) کرین؛ وه (إِلَّا) رَیْکَ ناکه ویّ لام وایه (أکثر) ی بیّ (رعایه) ی (نظم) ی (آیات) ه (کتاب) ی (مُعْجَن) له بهر (روایات) ه، یا له بؤ (روایات) ه؟ (رجا) م وایه، ئیوه تا (ممکن) بیّ، ته ماشای (نظم) ی (عبارت) ی (قرآن) که ن؛ وه (معنا) ی به (جوهر) و (روح) (إِخْتِيار) که ن ﴿وَكُلُّ شَيْءٍ﴾ ههرچی بیّ؛ (أزلاً وأبداً) یا (أعمال) ی (مُکَلَّف) آن ﴿أَحْصَيْنَاهُ﴾ (إحصاء) (أصلاً) به (عنا) ژمارده، (مُرَاد) (ضَبْط) و (حِفْظ) ه ﴿فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ﴾ (إمام) به (أصل) (تفسر) ئه که نه وه؛ (مُْبِين) به (مُظْهِر)؛ ئه و (إمام) ه (مُْبِين) ه چیه؟ به راستی (معلوم) نیه؛ ئه وه نده (معلوم) ه (إمام) ی (علی) نیه؛ (لوح المحفوظ) یش به گویره ی (روایات) ی (مولود) نامان - که له (یا قوت) ی (حمرایه)، له زوبه رجه دی گیرایه؛ (سیدی آلوسی) (جزم) به (صحت) ی ناینی؛ (لاشک) بیّ (أصل) ه؛ (خصوص) شه و پوژی سیّصه دو شه ست جار (منظور) ی (نظر) ی خودایه، بیّ (معنا) یه؛ ئه گهر خوا (إعاده) ی (نظر) ی نه کاتی، ئه بیّ شتی له (فکر) بچی؟ (وَالْأَبْو؟) ﴿مَعَ أَنَّهُ﴾ ﴿وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ﴾ وه هه م (تکرر) ی (نظر) ی کوو ئه بیّ؟ (فَالرَّأْيُ: إِلَّا مَسَاك عَنْ تَشْخِصِهِ وَتَعْيِينِهِ) وه (حُکْمَاء) ئه لّین: " (صُور) ی (کائنات) له (عقل) ی (مجرّد) دایه؛ (عقل) ی (مجرّد) خوّ و (معلومات) ی لای (مبدأ) ی (أول)* (حاضر) ه " (ذاتاً) (علم) ی (باری) (حضور) یه، که وابی (تفسیر) ی به (قرآن)، گهرچی (إمام) ه (مُْبِين) ه، (حاوی) ی، له سه ر (علوم) ی (عدیده) وه (أُمور) ی (لَا يُعَدُّ وَلَا يُحْصَى) (لکن) لیّره به (مناسب) ی نازانم ﴿وَأَضْرَبَ لَهُمْ﴾ له پووی

(إنذار) و (إعتبار) ﴿مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ﴾ ئەلئین: " (أنطاكية) یه " نازانم ﴿إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ﴾ (ظاهر)ه، (صریح)ه (رُسل)ی خوا بووین، (رأساً)له (طرف)ی (کبریائی)ناردراين؛ بؤ (أهل)ی ئەودئ یه؛ (دهعوته)ی (إلى الله)یان بکهن؛ (أماً) (عیسی)نه (إسم)ی هه یه، لییره نه (رسم)؛ (حیر الأمة): (إبن عباس)، (کعب الأخبار)، (وهب بن مُنبه) وهکی (إبن جریر) ئەفه رمووی: " لایان وایه (رسول)ی خوان. (وحبر المحدثي) و (بحر العلوم) وه (إبن تمیمه) ش ئە وه یان (إختیار) کردیه؛ (بناءً على هذا) (تأویل)ی (عبارته)ی قرآن خه یلی بی (معنا) یه؛ وه ئە فسوسه که (قرآن) بکریته، (تابع)ی (حکایات)؛ به لئ ئە گهر (رُسل)ی (عیسی) بن درؤ زور هه ل ئە گری، بؤیه (بعض)ی (إختیار) یان کردیه: ئەوانه (رسول)ی (عیسی) بوون. به لک و کویان چا ئە کرده وه له (خازن)ی ئە لئ: " قورپان ده هیئا، خریان ئە کرده وه، وهکی که لا، ئە یان هاویشته جئ چاو، ده ستیان پئدا دئنا ئە بوه چاو" (یاربی) ئە مه چیه؟ چاو چؤن ئە بی؟ وه له چ (ماده) یه ئە بی؟ وه چ (دقایق)ی (صنع) و (إيجاد)ی تیا یه؟ (عقل) (حیران)ه؛ چؤن قور ئە بی به چاوو؟! نازانم که (کرامته) و (مُعجزه) هاته گورئ، به جارئ هه موو (قاعده) و (قانون)ی (خلق) و (إيجاد) و (صنع) ئە گورئ؛ هیچ نامینئ؛ ئە گهر لئ ی گهرین، خوا ئیشی خوی (حسب القواعد) ئە کا؛ چاو ئە وه ته زور (مألوف)ی (إنسان)ه، نای نؤریتئ، وه (إلا) چاو (آية) یکه له (أعظم)ی (آیات)ی (إلهی)، له (أدق)ی (صنع)ی (حساب)ه سه راپا بنؤره، چ باسی (معجزه)ی ئە و (رسول)انه، له (قرآن) دا هه یه؟ ﴿إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ﴾ له (أول)ه وه دوو بوون؛ (حقیقه) (تأویل)ی (آیات) بؤ (روایات)نا (صحیح) بی (معنا) یه؛ (الله الحمد) ئە و (خرافات)ی (نقل)یا کردیه، هیچی له پیغه مبه ره وه نیه؛ ناویان چ بوه؟ چ په کم له سه ری که وتوه! ﴿فَكَذَّبُوهُمَا﴾ دهر (عقب) ﴿فَعَزَّزْنَا بِتَالُوثِ﴾ (تقویه) مان دان، به (شخص)ی سی یه م ﴿فَقَالُوا﴾ تیکرا، ویکرا (مُتَّفِقَ الْكَلِمَةِ) ﴿إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ﴾ له (طرف) خوی ﴿قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا﴾ چ (معنا) ئیوه (رسول)ن، بؤ سه ر مه ناردراون؟ چ

(إمْتِياز) تان له سهر ئیْمه نیه ﴿وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ﴾ وهکی ئیوه ئه لاین: " ئیْمه له (طرف) (رحمن الرحیم) هاتووین " (إرسال) ی (رسول) له پووی (په حمهت) ه، له بهر (إحتیاج) ی نیه ﴿مِنْ شَيْءٍ﴾ (أول) و (آخر) هیچی بو کهس نه ناریدی؛ (ممکن) ه بلاین: " (مقتضی) ی (رحمانی) (تکلیف) نه کردنه " ﴿إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذُوبُونَ﴾ هه درو ئه کهن ﴿قَالُوا رَبُّنَا﴾ ئی خویمان، یا ئی وانیش ﴿يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ﴾ به (تأکید) ی (أكید) ﴿وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ﴾ وا دهر ئه که وی ئه وان (طلب) ی (آیات) یان نه رکردیه، ئه مانه ش چ (آیات) یان بو نه نواندینه؛ (وظفة) ی خویمان، که (تبلیغ) ه، به (وجه) ی (واضح) به جی هینایه؛ (ده خیل) ه کهم تا (ممکن) تان ئه بی، (تأویل) ی (آیه) بو (حکایهت) مه کهن ئه گهر (روایهت) ی (صحیح)، (معقول) له (حضرة رسول) (ثابت) بوو؛ قه ی نیه؛ (صرف) ی (آیه) ی بو بکری، ئه گهر (تحمل) بکا، (والا) (أصل) (قرآن) ه، (قیمهت) ی (حدیث) به سایه ی (قرآن) ه وهیه ﴿قَالُوا﴾ (أهل القریه) ﴿إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ﴾ (تشأم) مان به ئیوه کردیه؛ (نحس) ن وهکی کونده بو، یا قهل که ئه قیرینی؛ توخوا که سی مردی زیندی کاته وه (إبرا) ی (أکمه) و (أبرص) بکا، وای پی ئه لاین؟ ئه بی ئه و (قوم) ه (بعض) ه (مصائب) یان به سهر هاتبی، وهکی (قوم) ی (فرعون)، (تطیر) یان به (موسی) وه (من معه) وی ئه کرد ﴿لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا﴾ له (ده عوهت) ی ئیْمه ﴿لَنَرْجُمَنَّكُمْ﴾ به رده بارانتان ئه کهین؛ (تفسیر) ی به جوین پیدان لام وایه جوان نیه؛ گهرچی (مُجاهد) که (تفسیر) ی واکردیه، (رعايهت) ی (ظاهر) ی ﴿وَلَيَمَسَنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ ی کردیه؛ زبیرا - (بعد الرجم) ئه گهر وهکی (رجم) ی (حد) ی (رجم) کرای بی، نامینن؛ تا (عذاب) ی (أليم) یان پی بکا نه تان کوژین، به (رجم)، (عذاب) تان ئه دهین، (عذاب) ی به ئیش؛ نازانم (مس) چۆن (تفسر) کهم؟ (تفریق) له (بین) ی (عذاب) ی (روحانی) و (جسمانی) (نظر) به بت په رستان ئه بی؟ ئه گهر (عذاب) ی (روحی) یان هه با، ئه یان زانی (عبادهت) ی (أصنام) چ (عذاب) ی (أليم) ه، بو (إنسان) (روح) دار ﴿قَالُوا﴾ (رُسل) ﴿طَائِرُكُمْ﴾ (شوم) ی خو تان ﴿مَعَكُمْ﴾

له گه ل خوتانه ﴿أَنْزِلْنَا نَكْرْتُمْ﴾ (إستفهام) و (شرط) گردبوینه وه؛ ئایا له بهر
 ئه وه نده، که ئیمه (إرشاد) تان ئه کهین؛ ئه تان ترسینین، به یادتان ئه کهین؛
 ئه و (تهدید) ه ئو (غضب) ه، ئو (تطییر) به (شوم) زانینی له ئیمه، ئه و (رجم) و
 (عذاب) ه، چی و امان نه کردیه، (موجب) ی ئه و (أحوالات) ه بی؟ ئه وی به سه رتان
 دادی، له بهر (شوم) ی مه نیه ﴿بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ﴾ (تجاوز) له
 (حد) پیشه تانه له بهر (عصیان) و (فسق) و (فجور) و (سهر) و (قمار) و (شراب) و
 (رقص) و سه ما، ئاگاتان له (مصالح) ی (دنیا) ش نه ماوه ﴿وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى﴾
 له دووری ﴿الْمَدِينَةِ﴾ شاری ﴿رَجُلٌ﴾ پیایوی، مه ردی گه وره، یا خود نه ناسراو،
 (رسول) ه کان نه یانده ناسی و (معارفه) یان نه بوو، تا (توهم) بچی ئه وه ی ده ی
 فه رموی، له (تدبیر) بی ﴿یَسْعَى﴾ غاری ئه دا؛ خیرا ئه هات؛ ئه و (رجل) ه،
 هه روه کی به (مجهول) (ذکر) کرایه، (حقیقه) (مجهول) ماوه ته وه؛ (نقل) له
 (حبر) آن ئه کهن؛ ناوی (حبیب) بوه؛ ئه بی ترجمه بی، وه (إلناوی) (عربی) له ناو
 ئه و (قوم) ه، چی ئه کا؟ خوئی (حبیب)، ناوی بابی (إسرائیل)، یا (مُری)،
 کوائه بی یه کی ئه لی: " (نجا) بوو " یه کی ئه لی " (حراث) " یه کی ئه لی: " (قصار) " (قیل): " پینه دوز " (قیل): " (نحات) ی (أصنام)؛ (هیکل) تراش " (قصار) " (قیل): " پینه دوز " (قیل): " (نحات) ی (أصنام)؛ (هیکل) تراش " قسه یه دوورو بی (معنا) و بی (فائده). ئه لاین: " یه کی که، له و سی
 یانه ی (سابقی) (إلی الاسلام).

دووهم: (مؤمن) ی (آل فرعون).

سی یه م: (إمام) ی (علی) " (علم) به (أولیّات) (نظر) به (أمم) ی (سابقه)،
 نابی؛ ئیستا (ممکن) ه؛ (عالم) ئاگاداری (أحوال) ی یه کن (نسبهت) ی (حضرة) ی
 (علی) له گه ل (رسول الله) وه کی (نسبهت) ی ئه و (شخص) ه له گه ل (رُسُل)،
 وه (مؤمن) ی (آل فرعون) له گه ل (موسی) نه بوه (حکایات) زورن، راستی که مه؛
 خو په (توجیه) ی (روایات) ی (متناقضه) مادی کردن ئه وانه چاوه نور نه بووین،
 (ترقب) ی که سیان نه کردیه بوئی (من أقصی) (تقدیم) ئه کا له (رجل)؛ له
 (حادثة) ی (موسی)، چونکی (موسی) (مُترقب) بوه؛ که سی بی، (خبرات) ی پی

بئى (رجل) ى (تقديم) كرده؛ (علماء) ى (بلاغت) وا ئه فه موون، وه (بعض) ى (توجيهات) ى تریشيان، فه رمووه: ﴿قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ﴾ كه گه يشته لايان به (قوم) ى خوى فه رموو (اتباع) ى ئه و (رسول) آنه بکهن، دوايان كه و ن ﴿اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا﴾ چتان لى (طلب) ناکه ن، وه كى (سائر) ى (رسل)، (أجر) ى خويان له خوا ئه وئى.

گه لى كه س دین، به (عبادهت) (مشغول) ئه بن، چيان ناوئى، به لكو ئه گهر شتيان بو ببهن توپه ئه بن (رد) ى ئه كه نه وه؛ تا دل له خه لكى وئه ستينن، ئه بنه (معتقد) ئه و جا ئه وى ئه ى كا، ئه ى كا ﴿وَهُمْ مُهْتَدُونَ﴾ ئه وانه (ثابت) ن له سه ر پئى ى راست، بئى (حيله) ن؛ دياره شاره زايان بوه، به (سر) و (علن) يان كه و تيه، (صداقت) ى وانى، لى (معلوم) بوه ﴿وَمَا لِي﴾ (سبب)، (موجب) له به رچى؟ ﴿لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي﴾ منى (خلق) كرده، (كلام) ى (خير) (خواهانه) به؛ بو خوى چ (خير) يكى ئه وى، بو (قوم) يش ئه وه ى ئه وئى ﴿وَأِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ (مبدأ) و منتهى ئه وه. (بعض) ى ئه فه رموون: " (آية) له (إحتباك) ه، ته و اوى (كلام) (مالي) لا أعبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ أَرْجِعُ وَمَالَكُمْ لَا تَعْبُدُونَ الَّذِي فَطَرَكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ؟" نايا ئه و (إيجازه) له (كلام) ى وى دايه، ياله (كلام) ى خوا؟ نازانم وه لام و ايه، (مقام)، (مقام) ى (صنعه) الإحتباك ى (علمى) بديع نيه؛ وه (إيجاب) ئه كا، (آية) ﴿أَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً﴾ بكرئى به (إحتباك) ﴿أَأَتَّخِذُ... إلخ﴾ (تقدير) بكرئى. (حاصل) ى (مختار) ى (جمهور) (مختار) ه؛ (سعد) الدين) و (أمثال) ى قسه يان له (تحقيق) ى (آية) جوانه، وه زوه؛ ئه گهر (تعريض) ه.

كه سئى (إتخاذ) ى (إله) بكا، ئه بئى (إتخاذ) ى (آلهة) بكا (لا تُعَدُّ ولا تُحصى)؛ زيرپا (وجه) ى (ترجيح) نيه، مه گهر (حسب الظاهر) (شمس) ئه ويش (حاجهت) به (تمثيل) ناکا، خوى هه موو پوژئى ده رئه كه وئى؛ (بعده) بزر ئه بئى، (وهكذا). چ (معنا) ى نيه مانگ بپه رستري، پوژ نه په رستري ﴿إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ﴾ خودا وه ندى (عظيم الشأن) ى بئى (شريك) ﴿بِضُرٍّ﴾ (إرادة) بكا، (ضرر) ه كم تووشى

ببی؛ ﴿لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا﴾ هیچ (نفع) م ناداتی، (شفاعت) یان پی ناکری؛ (جماد) پی نه کری؟ نه دی (مُثَلِّ) ی (موهوم) خوئی نیه، (شفاعت) ی چۆن نه بی؟! وه کی (منطقی) نه فه رمون: " (سَالِبَة) (صدق) ی دی، له گه ل (إِنْتِقَا) ی (موضوع) " ﴿وَلَا يُنْقِذُونَ﴾ (خلاص) م ناکه ن، بۆچی (إِتْخَاذ) یان کهین، به (إِلَه)؟ ﴿إِنِّي إِذَا﴾ (على التقدير الإِتْخَاذ) ﴿لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾ گومرایی ئاشکرا؛ (سجده) و (ركوع) بۆ گاجوت ببه ی؛ (بَعْدَهُ) بیکورنه وه، پارچه پارچه ی بکه ن، بی شارنه وه، وه کی (ملوك) آن، (احتفال) ی بۆ بکه ن؛ ﴿إِنِّي آمَنْتُ بِرَبِّكُمْ﴾ (رب) ی (حقیقی) ﴿فَأَسْمَعُونَ﴾ وتیان: گویتان لی بی (على ملاء النَّاس) وه کی (عمر) ی (فاروق) (إعلان) ی (إيمان) ی نه کا، بی (خوف) و بی هه راس. (توجيه) ی (خطاب) بۆ (رسول) ه کان (معنا) جوانه؛ (أُمَّا) له (ظاهر) ی (سیاق) دووره. پاش نه و (إعلان) ه ی (حُرّ) و دلیرانه، له (طرف) (جناب) ی (حق) (نِدا) ی کرایه ﴿قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ﴾ (حجاب) نه ما، (ممکن) ه نه و (نِدا) یه یان بیستی ﴿قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ﴾ خوزیا (قوم) ی من بیان زانیبا ﴿بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي﴾ (سبب) ی چیه؟ (إيمان) ه به (وحدانية) ی (إلهی)؛ نه وان لی ی دوورن؛ (طبیعی) نه گه ر بیان زانیبا، (إيمان) یان ئینا ﴿وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ﴾ نه فه رمون: " (قوم) نه و (ذات) هیان کوشت " (عرض) ی (دخول) و (تمنا) ی زاناندنی (قوم)، له (طرف) (روح) ی (شهادتی) بوه؛ (ممکن) ه نه گه ر بتوان (حمل) ی (جنّة) بکهینه، سه ر (جنّة) ی (روحی)، (لذّة) ی (روحانی) چه ند جوانه. زۆ جار و وتومه: " ئیمه (لذّة) له (إيمان) به (وحدانیه) ی (إلهی)، ته نهاله (عبادات) کردنی نه کهین، نه و نابینی؛ (أُمَّا) که سی دویئی (مقابل) ی که ری گایه، (تمثال) ی، (خاضع الرّقبة) (ناکس البصر) له سه ر (قدم) ی (ذلل) و (إنکسار) پاره ستی، یبه ی (إيمان) به (وحدانیه) ی خویه، بی (شبیبه) و (شريك) و (علام) و (قدیر)، دارنده یی (کائنات)؛ بیئی؛ نه و زانی نه و (إيمان) چ (لذّة) ه کی هیه؛ چ (کرامت) و گه وره یه کی تیایه؛ بنوره له چ (ذله) ی بۆ چ (عزّه) ی نه روا ﴿وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ﴾ (حقا) (مؤمن) (عزّه) ی

(نفسی) نه بئ به (مؤمن) (حساب) نيه؛ (بعض) ى له (اتباع) ى (صوفى) يان، له (هتك) ى (نفس) به (غلط) چووين؛ (رياضة) ى (نفس) بو (عزت) ى (نفس) ه؛ (حتى) به (منع) له خواردن و خواردنه وه و (لذاذ)، بو (مقام) ى (صمدانى) (توجيه) ى پئ ئه كا؛ پوزى خورش كردن و شه قتي هه لدان و با به ره لا كردن، كارى (مؤمن) نيه (لا يَنْبَغِي لِلْمُؤْمِنِينَ أَنْ يَذِلَّ نَفْسَهُ) به لئ هه رچى بكه ويته ده ست نا (اهل) تيكي ئه دات ﴿وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ﴾ پاش (وفات) ى به هه ر (نوع) ى بو بوي ﴿مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ﴾ (قوم) ى ئه وه نده (قوى) نه بوون، له شكريان بيته سه ر؛ (غرور) ى (جاهلان) (سوق) ى كردن، بو (كفر) و (ضلال) و سه ركه شى ﴿وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ﴾ (سابقاً) هيچ (امهت) ى شايانى وه ى نه بوه، له (طرف) ئيمه له شكري بكرتته سه ر ﴿إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً﴾ (ملك) ى به سه رياندا هارانديتى، به يه ك (صحية) مردينه ﴿فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ﴾ دامردن، كوژانه وه، ساردبوونه وه؛ بوون به خو له ميس (ممکن) ه له به ر بي (اهميهت) ى وان بي (ابن مسعود) (زيقه) ئه خوييتته وه؛ وه ك قووقه ى كه له بابى؛ (ظاهر) وايه (زيقه) نه گا به (صحيحه)؛ (واقعا) (انسان) وه ك (فانوس) يكه پئ كراى تا (مواد) ى (محرقة) ى له ناو (هيكل) ى، به (انتظام) بسوتئ (حيات) ى (دوام) ئه كا؛ كه (انتظام) ى چوو، (حيات) تي ك ئه چئ كه كوژاروه، (حيات) ناميئئ، وه (هيكل) ى بوگه نئ ئه بي، ئه رزئ وه كى خو له ميسئ لئ دئ ﴿يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ﴾ په شيمانيان له سه ر ئي ئه ندوه و غه م، (حاضر) به له سه ريان ﴿مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ﴾ هه ركئ بي ﴿إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤْنَ﴾ گه مه ى پئ ئه كه ن خو يان لاگه وره يه؛ (رسول) يان لا سووكه؛ قه شمه رى پئ ئه كه ن ئه مپوش كه سئ له روى (نصح) ه وه، (ارشاد) ى ئه و (نوع) ه (عباد) ه، به د نهادانه بكا، گه مه ى پئ ئه كه ن. ئه و (دين) ه بو (قوم) ى (قريش) (أنه) بوه به (إرث)؛ ئه وانيش (استهزاء) به (جنابى رسول) ى (مجتبا) ئه كه ن ﴿أَلَمْ يَرَوْا﴾ نه يانديه؛ نه يان بيستيه، نه يانزانيه؟ ﴿كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ﴾ (اهل) ى (مكه) ﴿مِنَ الْقُرُونِ﴾ زور، بي (حساب) ﴿أَنْهُمْ﴾ (قرون) ه كان ﴿إِلَيْهِمْ﴾ بو لاي

(أهل) ی (مکّه)، (سادات) ی (قریش) ﴿لَا يَرْجِعُونَ﴾ ناگه پڙينه وه؛ (قراءت) ی (إنّ) به (کسره) (من حيث التركيب) (راحته) ه؛ (قراءت) ی (أنّ) به (فتحه) نه ختّی (إضطراب) ئەدا، وه (خلاف) یان، ته واویکه. له (نظر) (حقیر) ئەو (معنا) یه، که (مُختار) ه، لای (مُحققین) آن، خوی نیه؛ زیږا ئەوانه، چ (إدعا) ی وایان نیه، ئەوانی ږاږدوو، ئەگه پڙينه وه، (رجوع) یان بۆلای وانه ئەبئ؛ به لکی بالعکس، وه کی له (سورته) دهر ئەکه وئ؛ ئەوانه (إنکار) ی زیندی بوونه وه، ئەکه ن؛ وه (أكثر) ی (أقوام) له (رسول) یان ئەخوازن ﴿فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ (معنا) یه تریش ئەفه رموئ؛ (إمامی رازی)، گویا (مُراد) له (نفی) ی (جوع) (رجوع) ی (نسبی) یه (یعنی) ئەوانه ی به (هلاک) چووین، که سیان نه ماوه، به خزمایه تی بگه پڙيته وه سهر ئەمانه؛ ئەمهش لام خوښ نیه وه چه ند (وَجوه) ی تریش، (سید) (صاحب) ی (روح المعانی) (بیان) ی ئەکا؛ به که میان (راضی) یه. چه ند پوژه، ئەمن له سهر ئەو (آیة) ه ږاوه ستایم، به (معنا) ی وان (قائل) نیه، وه خوښم چی وام بۆ نه هاتوه، دلم پئ ی ږاوه سستی آخری وام بۆ (ظاهر) بو، (بالعکس)، (ضمیر) ی (أَنَّهُمْ) بۆ (أهل) ی (مکّه)؛ (ضمیر) ی (إلیهم) بو (قرون) ی (بائده) و (هالکه) بچیتته وه؛ (أَنَّهُ) ږوشی (أحوال) یان وا ئەگه یه نئ، ئەمانه (رجوع) یان بۆلای ئەوانی ږاږدوو نابئ؛ نامرن، به (هلاک) ناچن ﴿وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ﴾ هه موویان - (أولین) و (آخرین)؛ ئەمانه و (أقوام) ی (هالکه)؛ ئەفه رموون: " (لَمَّا) به (معنا) (إلا) یه " (وَلَوْ) (کسائی) ش فه رموویه تی؛ من ئەوه نازانم؛ گشتیان لای ئیمه (حاضر) ئەکرین؛ بۆ (حساب) و (جزا) یا (عذاب) ئەدرئ، چونکی قسه له گه لّ (کافر) ه کانه، (کُلّ) که ئەوانن ﴿وَآيَةٌ لَهُمْ﴾ بۆ ئەوانه ﴿الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ﴾ مردی؛ وه کی ئیستای هاوینئ؛ هیشک، سووتای، له بهر (حرارة) ی پوژئ ﴿أَحْيَيْنَاهَا﴾ بارانی به سهر ئەبارینئ؛ (قوه) ی (إنباتی) ی به (حرکه) ئەکه وئ؛ گیا و گولّ شین ئەبئ ﴿وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا﴾ له (أرض) ی زیندی کرایه وه ﴿حَبًّا﴾ دانه؛ گهنم و جو؛ نوک و نیسک، (هرطمان) ﴿فَمِنْهُ﴾ له (حبه) که ﴿يَأْكُلُونَ﴾ و پئ ی ئەژیهن؛ له (ترکیب) ی ئەو

(آیه ه، قسه یان هیه ﴿وَجَعَلْنَا فِيهَا﴾ له (أرض) ی (جَنَاتٍ) باغات ﴿مِنْ نَّخِيلٍ﴾ (جمعُ نخله) دار خورما ﴿وَأَعْنَابٍ﴾ دری تری؛ (تفسیر) ی یه کی به دار، وه یه کی به میوه ی؛ وه کی (سیدی آلوسی) نه فه رمووی؛ دوره ﴿وَفَجَّرْنَا فِيهَا﴾ ده رمان کولاندیه، له عه ردی ﴿مِنَ الْعُيُونِ﴾ له کانی یا ﴿لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ﴾ (ثمری کلّ) له داری خورما و داری تری؛ (رجوع) ی (ضمیر) بؤ ئاو - که له (عیون) (مُستفاده)؛ دور نیه؛ (حقیقه) داری به بهر، که ئاودی، (ثمری) ده ها شایانی خواردنه؛ داری میو بی ئاو نه بی؛ (أما) نازانم خورما بی ئاو نه ژیه؟ بروا ناکه م ﴿وَمَا عَمَلُهُمْ﴾ دوشاو، باسوق، یا ئی ده ست چینیان و ئاو دانیان، به (دلو) و (ناعور) و نه مانه؛ وه (ممکن) ه (ما) (نافیه) بی؛ (لکن) باغات؛ بی (عمل) ی (بشری) خوی نیه؛ (غابات) ه جه نکه لستانه ﴿أَفَلَا يَشْكُرُونَ﴾ دیاره نه وانه به هر دوو (معنا) (کافرن) ﴿سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ﴾ نیرو می ﴿كُلِّهَا﴾ هه مووی ﴿مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ﴾ له دارو (نباتات) ی (مثمره) ﴿وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ﴾ له خویا ﴿وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ﴾ نه وه ی نایزانن، زوره؛ نه ز (جمله) (مِقْرُوب) که له و نیژیکه (کشف) کرایه (سبحان الله) نه و (آیه ه، (آیه) ی (عظيمة)؛ (حقا) له (معجزات) ی (علم) ی (رسول) ی (کبریا) یه؛ (تفصلات) ی زوری گهر که؛ (أما) (مجملاً) (عرض) نه کری؛ (بشر) (ترقی) کرد که وته، (أوج) ی (إختراع) و (کشفیات)، نه و جا (سرامدان) ی (حکمت) زاناندیان، (ثمرات) و (حبوبات) وه کی (حيوانات) (محصول) ی (زواج) ه نه وه ی (مثمر) و (منتج) بی، له (عالم) ی (نباتات) و (أشجار) و (حيوانات) دوو (قسم) ن؛ نیرو می - من گه لی جار له (آیات) ی (قرآنی) وه رم نه گرت - تا کو له (رسائل) ی (حکما) ی (غرب) (مُفضلاً) دین، (شکر) ی خوام کرد؛ (طنطاوی) له گه لی جی، له (تفسیر) ی خوی، باسی نه و (مسئله) نه فه رمووی: (مقالات) ی جوان جوان، له (علماء) ی (غرب) (نقل) نه کا؛ (حقیقه) (تحقیقات) یان (مُحِیرة)؛ (حيوان) به (غریزه)، به (شعور) ی به (لقاح) برد؛ نازانم چونیان زانی؛ (لقاح) ی خورما به ردارو (مثمر) چوّن نه کری؟ به (تدبیر) ی (صانع) ی (حقیقی)، به (واسطة) ی:

(رياح) تۆي له ناو گه لي نير، ئەهاويته ناو گه لي مي؛ له وي (ثمره) (تكون) ئەكات؛ (سعدى) ئەلي: "به رگي دره ختان سه بزه ست دهر (نظري) (هوشيار) ههر (ورق) (دفتر) يست (صنعت) ي په روه ردگار!"

ئەگەر ته ماشاي (طريق) ي (تكوين) وي (ثمره) بکه ي، ههر دانه، چه ند (دفتر) يکه، له (فوق) ي (طوماري) (أفلاطون) ي (مع الأسف) چه ند سالة، (خصوص) ئەمسال، تري له وولاتي ئيمه (آفات) ي هه يه؛ هه م هورپه ي ئە ي با، هه م ژهنگ لي ي ئە دا بي كه لك ئە پروا! ئوميدم وايه (صاحب) ي ئە و (آية) ه (رحم) ي بکا؛ دهر درو به لامان له سه ر هه ل گري؛ (سبحان الله) (نبي) يه (أمي) يه (وحى) ي (إلهي) ئە و (دقهت) و (صنع) و (تكوينه) ئە زاني؛ (حكما) و (علما) لي ي (غافل) بوون، تا له و (آخر) ه (كشف) كا. (أما) شتي هه يه، (عجائب) ه له وولاتي مه: دوشاو دروست ئە كه ن، گلي سپي هه يه ئە يهاوييني ناو مه نجه لي سو راوي تري تي ئە گه لي غيري (ماده ي) (سكري) (مواد) ي تر فري ئە دا دواي (تصفيه) ي ئە كه ن ئە بيته، دوشاوي شيرن؛ چونيان زاني، دوشاو به و گله ئە كري؟ (مفتاح) يان چون دوزيه وه؟ گه ليكم (سؤال) ي كرديه، كه س نه يتواني، (جواب) داته وه ئە وانيش وه كي (حيرهت) ماین ﴿وَأَيَّةٌ لَهُمْ﴾ بۆ ئە وان (وسائري) (أنام) يش وه كي وانن ﴿اللَّيْلُ﴾ شه و ﴿نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ﴾ (أنه) و كه ولي ئە كه ين، پوژي له سه ر لا ئە ده ين (ذاتا) شه و (محاط) ه به پوژ؛ (دائماً) (نوي) (شمس) (أطراف) ي گرتوه؛ (ظل) ي (أرض) ي له ناو ويديايه ﴿فَإِذَا هُمْ مُظْلَمُونَ﴾ بويه (مفاجئه) ي تاريكي (مستغرب) ه؛ (خصوص) كه بلي؛ " (نور) (ذرات) ي (منفصل) ن له (شمس) كه پوژ ئاوابوو، به (مده) يه كه م، ئە و هه موو مليار ئە نده ر مليار، ترليون ئە نده ر ترليون، چي لي دي؟! (أما) (سلخ) بکه يه گرووني پوژي، له ناو شه وي دهريني، من پام لي نيه؛ هه رچي (قول) ي (شيخ عبد القاهر) و (صاحبى مفتاح) ه وه (سعدى أكبر) (تقويه) ي فه رموو (تفصيلات) ي له (مطوّل) و (حواشى) ي (مطوّل) و (تفسير) ي (سيدي آلووسى) دايه؛ (حكما) ئە لين: " (ضياء) ي (شمس) (مركب) ه له هه وت (لون)، كه له (كه سك) و

سوور دهرئه كهوى؛ (أرض) (ضياءى) (شمس) قووت ئه دا، (ألوان) ه كان - به (بسيطى) يا (مركبى) له گلووك و (أوراق) و (أثما) و (حبوب) دهرئه كهوى " (سبحان الله) تا (أسارى) (گون) دهر كهوى، (عاقل) (إيمان) ي به (علم) و (قدرهت) ي (صانع)، (زياد) و به (قوهت) و (راسخ) ئه بى ﴿وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا﴾ (قوهت) و (عظمة) و (منفعه) ي (شمس)، به ئيمه نايه ته (تحرير). (علمای) (جدید) ي (علم) ي (هيئت)، هر پوژ - (دائر) به (أحوالات) ي (شمس) (عجاييات)، (نشر) ئه كه ن؛ (طنطاوى) خوا (سلامهت) ي ئه كا له گه لى جى (نقل) يا لى ده كات؛ (ذاتاً) ئه و (أساتذة) ي (مكاتب) ي (رسميه)، (عموم) ي شاره زاي (هيئت) ي (جدید) ن؛ له (دهوره) ي (حركه) ئه كات " (حاشا) (مادى) و (معنوى) (أرض) ئه و (قيمهت) ه ي نيه، (فَلَكُ التَّوَابِتِ) و (فَلَكُ الْأَفلاكِ) له (دهور) ي بوخلىنه وه؛ (فلك) ي (بسيط) ي - (مُحَدِّدِ الْجِهَاتِ) لاي (حكما) ي (جدید) نا (موجود) ه؛ ئه وه ي (موجود) ه، (مركب) ه (شمس) لايان (ساكنه)؛ (مركز) ي (منظومه) ي خوئيه تى؛ (أول) (عطارد)، (ثُمَّ) (زُهْرَة)، (ثُمَّ) (الأرض)، (ثُمَّ) (مَرْيَح) (ثُمَّ) (مَشْرَى) (ثُمَّ) (بعض) ئى (سيارات) ي تر كه له نوئى ي بى (كشف) كراين، به (دهوره) ي پوژا (حركه) ئه كه ن (عليه) ئه م (جريان) ي (شمس) ه چيه؟ دوو (وجه) (ممکن) ه (أول) (شمس) (مايع) ئى (نارى) يه، (دائم الجريان) ه وه كى ئاو ئه و (معادن) ي تيايه تى، له بهر (حرارهت) تاواوه ته وه؛ شله وه كى (دوشاؤ)؛ ئه و (حركه) (دوام) ده كات، تا (قوهت) ي كه م ده بى، پائه وه ستنى؛ ئه و (وهقت) ه (نظام) ي (شمس) ئه گوپى؛ ئه بيته وه (طور) ئى تر؛ خوا ئه زانئى چوون ئه بى! دووه م: (شمس) له گه ل (منظومه) ي خوئى بو (طرف) ي (مجره) ئه پروا، تا ئه گاته (مقر) ي خوئى؛ ئه و (وهقت) ه، ئه وه ستنى؛ خوا ئه زانئى (منظومه) چى به سه ر دى؛ وه ئه شيلن: " (كُلُّ) ي (كُره) يه، (حركه) ي (حول المركز) ي خوئى هه يه " (علماء) ي (قديم) وه كى (فخرالدينى رازى) وه (أتباع) ي وه (أشياء)؛ (حتى) (سيد آلوسى) له سه ر (نهج) ي (هيئت) ي (قديم)، (تفسير) ي (آية) يان كردوه؛ (لكن) (تغيير) ي (نظم) كه نافه رمووى (وَأَيَّةٌ لَهُمْ) وه (خاتمة) ي

(آية) له سەر ﴿ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾ (طرز) ئى نوئى ئەگە يەنى؛ گوئى گره له قسهى (نُقَالَ) آن؛ ئەو (شمس)ى وا (عظيم)يان، كوو كرديته قوتوو لهى (قلم)و زوبانيان؟ بو (شعاع)ى (شمس)و (نور)ى پهكى (عيسى)ى (رسول)ى (ملاح)ه؛ ئەدى پيش (عيسى)؟ (ماشاء الله) (هذا بهتانٌ عظيم) (شيخ إسماعيلي حضرمي) (أمر)ى كرده (شمس): "پاوسته" پاوه ستا! (إشارة)ى كرد؛ "ئاوابه" ئابوو! (شيخ إسماعيل = سمايل)ى (عهودالانى)خۆمان، حهوت سالان جلوى پوژى پاكيشا؛ (مليون)ى وهكى (إسماعيل)ه موو (أرض)و (كائنات)ى (نظر)به (شمس)به قهه دانه هه رزنى نابى؛ به (قياس)ى (قُبّه)يه (وسيع)و (رفيع)له (نزهة المجاليس)ئەلى: "ناوى (حضرة)تى أبو بكر)ى له ناو دلى (شمس)نووسرايه؛ هه موو پوژى كه ئەگاته، نيزيكى (سمت)ى (كعبه)، ئەيه وئى پاوه ستى؛ (يعنى) به سەر (كعبه)يا تى نه په پرى؛ (ملائكة)ه كانى جلّه وكيش، سويندى پيدائنه دن به (حق)ى ئەو كه سهى ناوى له ناوت نووسراوه؛ ئەرگه نه پوئى ئەوجا ئەپوا (وهكذا)قسهى هيج و پووچيا زوره.

له (حديث)ى (تصحيح)كراو ئەلى: "كه پوژ ئاوابوو، (جريان)ئەكات، بو (تحت)ى (عرش)ى خوا، ئەكه وئته (سجدة)؛ گوئى له بهر گوناهاكاران، حهز ناكا، (طلوع)كاتوه؛ خوا (أمر)ئەفه رموى: "له (مشرق)ى خۆت (طلوع)كهوه" تا (آخر)ى (أمر)پى ئەكرى له (مغرب) (طلوع)كا، ئەو (وهقت) (قيامهت)نيزيك ئەبى دهركى (توبه)ئەگيرى! "هه ر چه ند له (طرف) (رُوات) (تصحيح)كراوه، وه (حقيقة)ئەوهى پيغه مبه ر فه رموى بيتى، ئەبى پاست بى؛ (أما)له (علم)ى (أصول)ئەفه رموى: "ئەوهى به ده ركه وت، وانیه، دياره (مُختلف)؛ وه ياخود (توهم)ى هيه، له (طرف) (سُماع)و (نُقَالَ)آن" ئەمپو (حساب)ى (طلوع)و (غروب)ى (شمس) (كالشمس) (ظاهر)ه؛ (ساعةت)له يهكى شهوى ئيره له (مصر)بانگى (مغرب)ئەدات؛ به (راديو)گويمان لى يه، له (كويه) (ساعةت)له (لونه ره)لى دەدات، ئەلى: "ساعةت چواره" ليره حه وتى سبه ينى يه.

ئەلئین: " له (عبارەت) ی (نبوی) دانیه، که ئاوا بوو، ئەچی بۆ (تحت) ی (عرش) " وهك: له (تفسیر) ی (ألوسی) (نقل) کرایه (ممکن) ه (مُراد) ی (رسول) ی (أکرم) و (أعلم) (سیر) ی (إلى المجرّة) بی؛ (حسب الحس) به (حرکه) ی (حاضرة) ی تی گەیشنە به (مناسبه) ی (کعبه) له بهر (إيمان) ی (قوم) ی وه زیده له ئەندازه ی دەرچوون، (علمای) ی (شرع) ئە فەرموون: " ئەگەر (کعبه) له جی ی خوی نهما (مثلاً) چوه (زیارەت) ی (ولی) یه له (أولياء الله) یان، له نوێژدا، پوو له (هوا) ی (موقع) ه که ی ئە که یین " وه ئەلئین: " چوه بۆ (زیارەت)؛ (بالفعل) (واقع) بوه " (لاشك) ئە مه (خرافات) ه بی (أصل) و بی (أساس) ه؛ سیصه د بوتی پیوه بوو، بۆ چی یه کی فری ی نه دان؟ تا (حضرة) ی (خاتم الرسل) له (نحاسة) ی (أصنام) پاکی کرده وه! (حاجت) به (تأویل) ی (ملا) یه کان و (صوفی) یه گه وره گه وره کان نیه؛ (شمس) (شمس) ه؛ (کعبه) (کعبه) یه؛ (حقیقة) یان دیاره؛ چ (ماهیت) ی (مجهول) یان نیه.

(حُکما) ی (جدید) ئەلئین: " (شموس) و (أقمار) زۆرن " وه (ملا) ی (طنطاوی) خوا بهر (قراری) کا، له (تفسیر) ی خوی ئە ی فەرمووی. (ملا) یه (تونس) ی گویا ئە مه به (کفر) ئە زانی؛ (أنه) خوا (نص) ی دانا وه، (شمس) یه ک، (قمر) یه ک (تعدد) ی نیه. ئە مه (کلام) ی (جاهلان) ه یه، (ملا) یه وه کی (طنطاوی) (مسلمان) و جگەر سۆز، بۆ (إسلامه تی)، چۆن به و (نوع) ه قسه (تکفیر) ئە کری؟ به لئ ئە مه کۆنه (سلاح) یکه به ده ست (ملا) یانی کۆنه وه؛ (لکن) (سلاح) ی کوله؛ (لاشك) بۆ خویان (ضرر) ه.

(متی) یه فەندی (رسالەت) ی هە ی، به ناوی (سوپەری صاعقه) چه ند (فصل) ه کی تیایه، له سه ر (قول) ی (حکما) ی (فلك) و (طبیعة) ئە ی فەرمووی؛ دوای (کُل) ی (فصل) (ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ) ئە نوسی؛ زۆرم پیی خۆش بوو دیاره ئە م (تقدير) و (ترتیب) و (ترکیب) و (صنع) و (تسخیر) ه له (طرف) (ذات) ی (غایهت) (غالب) و (عالم) به (علم) ی (عملی)، (صُنعی)، (إيجاد) کرایه؛ له (طبیعة) ی (جاهلی) یه وه نابی؛ وه (تأثیر) ی (طبیعة) یش که (مخلوق) ی خوا یه

(إنكار) ناکرئ؛ یه کی له (شاهد) آن (سوپه‌ری صاعقه) یه وایزانم (حرکه) ی (لُمُسْتَقَرَّ) جودایه، له گه ل (حرکه) (إِلَى مُسْتَقَرٍّ) (والله أعلم) ﴿وَالْقَمَرَ قَدَرْنَا هُ مَنَازِلَ﴾ مانگ (جُرم) ی (کروی) بی (نور) ه، خاکی یه؛ ئه لَئِن: " (أساساً) له (أرض) جودا بویته وه " ئه وه زوریش (معلوم) نیه؛ (لکن) بی (نور) ی وه (نور) ی دانه وه بی (شُبّه) یه؛ (أهل) ی (تقویم) (شاهد) ن؛ ئه گه ر (محض) به (إرادة) ی (کبریائی) بی، (مُنجم) چووزانی؛ ئه م سال (مثلاً) مانگ ناگیرئ؛ یا ئه و سال دوو جار ئه گیرئ. وه (باقی) (أوهام) و (خیالات) ی تر توره هاتن؛ ئیوه ی نین، بنوسرینه وه؛ (وَلَوْ بُوَ) (رَد) لیدانیان بی.

له و سالانه رۆژ که مه کی گیرا؛ (تقویم) ی (ایران) ئه ی ووت: " بیست مانگ (نحوسهت) ی، (باقی) یه " به (نورالدین) ی برام ووت: " له و قسه ئه فامریتته وه، سالی (آتی) رۆژ ناگیرئ " (حقیقه) و ابوو؛ وه له (تقویم) ی (جدید) ووتیان: " ناگیرئ " (علمای) ی (ملی) خۆپایی، خۆیان به (رَد) ی ئه م (نوع) ه (حقائق) مادنی ئه که ن؛ ئه گه ر (شریعت) ی (وضعی) یه، ئه گه ر (طبیعی) یه، هه ردوو ئی خویه کن؛ (تنافی) یان نیه؛ (إلا) به (إعتبار) ی (وهم) و (خیال) ی (ملیون) آن نه بی. (عبارت) ی (قرانی) (صریح) ه، که (قمر) خۆی به (منازل) (تقدیر) کراوه! ئه گه رچی (علمای) ی (تفسیر) و (هیئت) ، (منازل) بو (قمر) (تقدیر) ئه که ن، وه ئه و (منازل) آنه، (إعتباری) ن، مانگ له هیچ (منزل) ی دانابه زی، رانا وه ستئ، قوئاغ ناگیرئ، (تفصیل) ی (منازل) ت ئه وئ؟ (مراجعة) ی (کُتُب) ی (هیئة) و (تفسیر) ی (روح المعانی) (سیدی آلوسی) بکه. ئه گه ر قسه ی (أهل) ی (فلکی) (جدید) راست بی، (قمر) (حیات) ی تیا بوه به (مرور) ی (أدوار) (حیات) ی تیا نه مایه ﴿حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ﴾ (ممکن) ه پاش (إنقطاع) ی (حیات) (نور) ی خۆی ته مابی، بویه له (أول) ی (شهر)، (شکل) و پهنگی وه کی پهگی دار خورمای پیر، یا لاسقی ووشکی، یا باسکه لقی ورده له ی هیشک بووبئ، ئه نوینئ. (أساساً) پگی دار خورما، (مدار) ی ((حیاتی) یه. (بعض) ی (أحكام) ی (حسی)، (حس) به ته واوی پیئ ی ناگا، به (قوهت) ی

(حدس) نه زاندری، (أفلاطون) به (قوه) یه (غریبه)، (أما) نایه به؛ لای (ملیون) که م دهست - نه که وی، نایه لی، یا خود نه یه لی نیی؛ (لکن) لای (حکما) ی (طبیعة) و (کیمیا) و (فلک) هه یه؛ (أکثری) (إختراع) له (إنتقال) ی (حدسی) یه، بی (سبق) ی (تفکر) و (خیال)؛ من (مقاله) یه یا (رساله) یه کم هه یه، (الحدس سلم الإرتقاء) (حقاً) شایانی (مطالعة) یه. (قدیم) یه (معنا) کونه؛ (مقابل) ی نۆی و تازه یه؛ نهک (موجود) ی بی (إبتداو)، (دائم) (مستمّر الوجود) بی (نهایة) ﴿لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ﴾ (لایه ق) ی وی نیه، (نباهت) و (عظمت) ی (شمس) (موافق) نیه، له گهل (سیر) و (حرکه) ی (قمر)؛ ئەم له (دور) ی (أرض) مانگی (دهور) هکی ئەدات؛ (شمس) (مرکز) ه، هه موو (دهور) ی وی ئەدهن ﴿وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ﴾ شهو (سبق) له رۆژ ناکا؛ شهو (دائماً) (مُحاط) ه به (نهار)؛ (أرض) و سیبهری له ناو (نور) ی (شمس) دایه؛ تا (فلک) ی (زهره) (إمتداد) ئە کاو بهس؛ له (فلک) ی (قمر) ئە وهنده ئەستوره، که (قمر) ئە چیتته ناوی، که می (مکس) ی ئە کاو دهر ئەچی، (یعنی) له (وهقت) ی گیران؛ چونکی به هیچ (وجه) (قمر) (مقابل) ی (شمس) ی پی ناکری له (عبارت) ی (قرآن) یش دا، (رعایهت) ی (مقابل) ی (عبارت) ی نه کرا؛ (حتی) (ظاهراً) (قمر) (ذکر) ناکا؛ (مفسرین) (مضطرب) ن، (أقوال) یان (مختلفه) ﴿وَكُلٌّ﴾ له (شمس) و (قمر)؛ (ممکن) ه (شمول) ی بۆ (أرض) یش بی ﴿فِي فَلَكٍ﴾ له (مجری) یه، هه ریهک له (وضع) و (شرع) ی (طبیعی) (موقع) هکی هه یه، (لایه ق) ی (شأن) و (حال) ی خوی وهکی (فلک) ی ته شی یو (دولاب) ی بیر ﴿يَسْبَحُونَ﴾ مه له ئە کهن، بی که ندو کۆسپه و خوارکه؛ بی (تکلف) راست و په وان، (حرکه) ئە کهن. ئاسمانی (کری) (متوازی السطحین) (مرکز) ی (مرکز) ی (عالم)؛ (قبول) ی (خرق) و (إلتئام) ناکا؛ له (نظر) (فلکیون) ی نۆی (قدیم) له بهر (بعض) ی (نظریات) تووشی (إشکالات) ئە بوون، به (أفلاک) ی (جزئیة) گوی یا (دفع) (إشکال) یتن ئە کرد؛ (لکن) گه لی (إشکال) ماوه، بۆیان (حل) نه کرا، له بهر ئە وه (مجدین) (قسم) ی (أعظم) له (مسائل) ی (فلکیات) ی (إبطال) کرد؛ (فسحه) یه (عجیب) یان دا به

(عالمی (گون)؛ کہ (حقاً) ئو ((سعت) و (کثرهت) ه، له (سعت) ی (علم) و (قدرهت) و (صانع) ی (حقیقی) ئو وه شیئته وه؛ (وعلم) یانی (نقل) و (حکایات)، ده میان له (فلکیات) داوه، (رجماً بالغیب) قسه ی نا (معقول) یان زور کردیه؛ بو (ترویج) ی (أوهام) و (مُخرافات) یان؛ (حدیث) ی زوریان ریک خستیه؛ وه کی (آلوسی) (نقاد) ئو فهرمووی: " (صحیح) له (أخبار) که مه " وه (سید) ی (محترم) (إعتماد) له سهر (روایات) ی (إمامیه) و (أکثر) ی (مافی الهیئه) ی (سُنیه)، نیه؛ (پرحمهت) ی (بی). خوا (جلال الدینی سیوطی) (عفو) کا، زور (خرافات) ی گرد کردیته وه، به ناوی (حدیث) (موجب) ی (إنکار) و (معاذ الله) (کفر) ی (أهل) ی (عرفان) ه؛ ئو وانه ی که ئاگایان له (مراتب) ی (أحادیث) نیه.

یه کی له (أعظم) ی (رجال) ی (عثمانی) له زه مانی (حرب) ی گه وره ی هاته ئیره؛ (طلب) ی کردم؛ چوومه (زیارهت) ی. له (کیفیهت) ی (تدریس) و چ (نوع) ه (علم) خویندنی پرسی؛ (جواب) م دا؛ ئه ز (جمله) (علم) ی (هیئهت) ئو خوینن؛ ووتی: " کی هه (هیئهت)؟ " ووتم: " (هیئهت) هه ریه که " ووتی: " نا، دووه " ووتم: " خیر، یه که " ووتی: " جانم به مندالی به ئیمه ئه لئین: " (علم) ی (هیئهت)، دووه؛ یه کی (یونانی)، یه کی (إسلامی) " ووتم: (حاشا) وانیه؛ (هیئهت) ی (إسلامی) چیه؟ " ووتی: " ئه وه ی که ئه لئین: " (أرض) له سهر شانی (ملائه کهت) ه، (ملائه کهت) له سهر به رده، به رد له سهر گاجووته، گا جووت له سهر ماسی یه " ووتم: " (سبحان الله) کی ئه لی: " ئه مه (هیئهت) " ی (إسلامی) یه؟ (تأمین) ت ئه که م، ئه و قسه یه له (بین) ی دوو لیوی پیغه به ری، دهرنه چووه؛ ئه و (خرافات) و (مُخرافات) ه (أغلب) له (کعب) و (أمثال) یه تی؛ (إسرائيلیات) ه هینایانه ناو (إسلامهت) ی " پرووی کرده (قائم) ی (مرحوم) (أحمد حلمی) ووتی: " به (شاهد) به، (الآن) من له سهر دهستی (فلان) ی (مسلمان) بووم؛ (والله) (قلبا) (إیمان) م نه بوو، چونکی وام ئه زانی، ئه و قسانه له (طرف) (حضرهتی محمد) ی یه؛ وه (معلوم) یشه وانیه، ئه مپوؤ (معلومات) ی (بشری) بوه یته (عیانی) " جا چهند هه زار (إنسان) ی وا به بی

هوودهیی، له دلدًا (مؤمن) نه بوه؛ وه واش له (دنیا) چوویته دهر؛ تووشی (ملا) (نقاد) نه بوون، (بیات) (حقائق) یان بو بکات. ئه و چه ند (حقیقهت) ه تابلی (تفسیر) و (تحریر) ه ل ئه گری؛ (حقاً) (حق) ه، به (یس) ن بلین: " (قلب القرآن) ه " ﴿وَأَيَّةٌ لَهُمْ﴾ ئه و (آیات) ه (خاص) نین، به (أهل) ی (مکه)؛ به س (عود) ی (ضمیر) بو وان، له بهر (خطاب) ه ﴿أَنَا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ﴾ (أولاد) یان، مندالیان، (نسا) یان، ئه مه (إلتقان) ی (أنظار) ئه کا، بو (ضعف) ی (بشر)، تابزان خوا له چ (حال) ی، ئه یانگه یه نیتته چ (حال) ی به چ (عقل) و (علم) و (صنع) ی (تسخیر) ی (بحر) یان کردیه (حمل) ی ﴿فِي الْفُلِّ﴾ (یعنی) به (فی) (فرق) ی هه یه، له گه ل (حمل) ی به (علی)، هه م سوارن، هه م تی یدانه ﴿الْمَشْحُونِ﴾ (سفینه) ی پر (ذاتاً) ئه گهر (حمول) گران نه بی وه کی (لانکی) به سه ر ئاوی ئه م لام ئه و لای ئه کا (حرکه) ی (منتظم) ی نابی (سفینه) وه کی (هلال) و ئه ستیره، له (بحر) دا ئه پروا، به (سباحهت) دی ده چی. (بشر) به و (قوهت) و (علم) و (صنع) ه، چون خوی (ره زیل) ئه کا، بو (غیر) ی خوا، کور نووش ئه با؟ (عبادهت) ی (حیوانات) و (أجرام) ی (جامده) ی بی (قیمهت) و بی جی، به جی ئه گه یه نی ﴿وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ﴾ (تفسیر) به (حوشتر) لام (مناسب) نیه (وکذا) به (قطار) و (توتموبیل)، چونکی (خَلَقْنَا) ئه فه رموی: (أَمَّا) (تفسیر) به (عربه) زور جوانه، له میژه هه یه. (سوق) ی (عربه) (وَلَوْ) به و ولاغ، (أَمَّا) (سائق) ی وه کی (سائق) ی (فلك) (بشر) ه؛ (حقاً) ئه مپو (بشر) ی (مُخترع) (أعظم) ی (آیات) ی خوایه؛ له (سفینه) و که له ک گه یانیه (دونیوط) و (غواصه) له (عجله) گه یاندى به (طیار) ه. ئه وانه هه رچه ند (مصنوع) ی (بشر) ن، (أَمَّا) به (إعتبار) ی (أساس) (مخلوق) ی خوان (ومن العجائب) (تفسیر) ی (ذُرِّيَّةً) به (نطفة)، وه (فلك) به (بطون) ی (نساء) (ماوردی) (نقل) ی کردیه، وه (نسبه) ی بو (إمامی علی) دراوه (العیاضُ بالله) ئه وه له (بحر) ی (علوم) دووره؛ (لکن) ئه وه ی ئه لی: " (إمام مُبین)، (علی) یه " ئه توانی ژنیش بکاته (فلك) ه. وه له گه ل (آیهت) ی ﴿وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ﴾ له ئاویدا، ریک ناکه وی ﴿فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ﴾ که س

به هاواریان ناگا (الصَّریخ = المَغیث) لام وایه دروسته به (معنا) (صارِخ) بی؛ به (نوع) ئی ئه یان خنکینئی، هاواریان پی ناکری. به لئی واش ئه بی، زور هاواریان ئه کهن، بی هووده ئه پروا ﴿وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ﴾ (نجات) نادرین، به (ملاح) ان به مه له وانی ﴿إِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا﴾ ئه گهر (رحم) یانی پی بکا، قورتاریان کا (غیری) خوا، فهدریان رهس و (نجات) دهریان نیه ﴿وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ﴾ ئه گهر (أجل) یان نه هاتبی، (مده) ی (معلوم) یان مابی، پاشدان (موت) (حتم) ه، ئه بی به (غرق) نا، به (حرق) (تعددت) الأ سبابُ والموتُ واحدٌ (واقعا) گه لئی کهس، له (غرق) (نجات) ی ئه بی، به (وجه) ئی (عجیب) و (غریب)؛ (شبهه) نیه له (وقایه) ی (إلهی) یه؛ (استثنا) (متصل) ه، (مستثنی منه) چیه؟ یا (منقطعة) ه؟ یا خود (نصب) هی به (نزع) ی (خافض) ه، یا له سهر (مصدریه) یه! ئه و جاوهره کوردی تی بگات ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ﴾ (بعد تلاوة الآيات ولغت أنظارهم) ﴿اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ﴾ (عذاب) ی (دنیا) ﴿وَمَا خَلْفَكُمْ﴾ (عقاب) ی (آخرت) ﴿لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ (رجا) له (طرف) وانه باله (طرف) (قائل) ه، ئه وهی (نصیحة) یان ئه کا. (جواب) ی (إذا) له (آیات) ی ﴿وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ﴾ هه رچی بی ﴿إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ﴾ ئه فامریتته وه؛ نه ئه نۆرپنه (آیات) نه گوئی ئه دهنه، (داعی) و (ناصح)؛ (أما) بو (دابة الأرض) آن، زور چاک گوئی ئه گرن ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ﴾ له (منافع) ی (بری) و (بحری) به (زراعت) و (کسایه) و (تجاره) بو تان ئه نیری ﴿قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ ئه وانه ی پی یان ئه وتری ﴿لِلَّذِينَ آمَنُوا﴾ ئه وانه ی (أمر) یان ئه کهنی، نه (وجه) ی (نصح) و (إرشاد) ﴿أَنْطَعُمْ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطْعَمَهُ﴾ وه کی ئیوه ئه لئین: " (رزاق) هه ر خوایه، (رزق) ی هه موو (حیوان) ئه دات؛ وه ئه و (رزق) ی ئیمه خوا به مه ی داوه (معنا) ی چی، ئه یدا به ئیمه، ناداته ئه و (فقیر) و بی نه وایانه؟ " ﴿إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾ (جهل) ئی ئاشکرا؛ (مادام) خوا ئه و (رزق) هی دایته ئیمه؛ ئیمه بو بیدهین، به خه لکی؟ (فی الحقیقه) ئه و (إعتراض) ه دیتته سهر (أشاعر) آن؛ (لکن) به (أسباب) ی (عادی) خو یان (نجات) ئه دهن. (واقعا) خوا (إرادة) بکات، (إحتیاج) ی

كهس به كهس نايه لى، (أما) (نظم) (حيات) (دنيا) له گه لئه مه، ريك
 ناكه وئى. (أسباب) (معيشه) (تقسيم) كرايه؛ زور كهس له بهر پيرى،
 نه خوښى، بئى (مناسبه) بئى له گه لئه (مسلك) (ملايان)، بئى كارو
 (كسابه) (تعمير) (دنيا و وجدانا) (ايجاد) (مساعده) (نه كا،
 (مساعده) (بكرى)؛ دياره ئه و (قوم) (جاهل) و (بخيل) (نه) (تحصيل) (علم)
 (نه كهن، نه كارى چاك زورم پئى ناخوشه، كه (فقير
 (سؤال) (نه كات، پئى ئه لئىن: "خوابت داتى" (نه گه رچى به (وجه) (دعا) (نه لئىن:
 "سبحان الله) (وا دهر ئه كه وئى) (غير) (إطعام) (له) (إنفاق)، (حتى) (به
 (نفى) (يش به (دلئان) (دا نايه، باز (سبحان الله) (نه مپوش ئه وانه) (ناصح) (ن، به
 (عين) (كلام) (مقابله) (نه كرين! به لئى وايه، چاره له (طرف) (خودايه) ﴿وَيَقُولُونَ
 مَتَىٰ هٰذَا الْوَعْدُ﴾ (پوژى) (قيام) (قيامه) (كه ئيمه) (پئى) (نه ترسينن) ﴿إِن كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ﴾ (كه) (ئه بئى؟) (بابى، بزائين چيه؟) (چمان به سهردى؟) (طبيعى) (ئه مه
 له پوى (استهزاء) و (إنكار) (ئه لئىن. (نه گه ر (دقت) (له) (آية) ﴿يَا وَيْلَنَا﴾ (بكه،
 (ئه زانى (ضمناً) (إنكار) (قدره) (ى) (خوا) (ئه كهن له سه ر (بعث) و (نشور) ﴿مَا
 يَنْظُرُونَ﴾ (انتظار) (ى) و (چاوه توپرى) (ناكهن، له هيچ شت ﴿إِلَّا صَيْحَةً﴾ (هائل) (ى)
 (عظيم) ﴿وَاحِدَةً﴾ (نه گه رچى (صحية) (به گوى) (ئه بيستري، (أما
 (چون) (چشم زوره) (دى) (دارى) (به رى) (الله أكبر) (أست) (چاو) (له پرى) (يه كى) (تيا) (هيه
 ﴿تَأْخُذُهُمْ﴾ (ئه يان گرى، (استيلا) (يان به سه رائه كات) ﴿وَهُمْ يَخِصِّمُونَ﴾ (له
 (معاملات) (يان، يا (دائر) (به) (أحوال) و (أحوال) و (إضطرابات) (ى) (هائل) (ئه وانه
 (هه رچه ند لئى (غافل) (ن، (أما) (له) (سؤال) و (استعجال) (يان، (وه رئه گيرى) (أنه)
 (انتظار) (ى) (ئه كهن، (مترقب) (ن) ﴿فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً﴾ (نه گه ر له ناو
 (عائله) (بن؛ ئيستاش (مسلمان) (آن زو بئى) (وصية) (ئه پون) ﴿وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ
 يَرْجِعُونَ﴾ (نه گه ر له (خارج) (بن. (ثم) (جواب) (ه) (نه گه رچى) (جواب) (ى) (استفهام) (ى
 (أهل) (ى) (مكه يه)، (أما) (ئه و) (ماجرى) (يه) (بو) (وان) (نه بوه، (هتا) (ئه مپو كه
 (منتصب) (ى) (قرن) (ى) (چوارده مين) (هجري) (يه؛) (نه هاتيه) (حيث) (ى) (حصول)؛ (خوا

ئەزانى كەى ئەبى! ئەوانى (بالفعل) ئەى بينن، دىن، بۆ (أهل)ى (مگه) (مُراد) (بيان)ى (سُهلِيَّة)ى (قيامهت)ى (بعث)؛ هەر(آن)ى خوا (إرادة) بكا، به (صِيحَّة)يه (عالم) ئەمرىنى، به (نَفْحَة)يه زينديان ئەكاتەوه! ﴿وَنُفِخَ﴾ (أَنَّهُ)بوه؛ چونكى (نظر)به (مابعد)ى (صِيحَة)يه ﴿فِي الصُّورِ﴾ (أعرج) (صُور)ده خوینیته وه هەرچى ههیه، زیندى ئەبنه وه ﴿فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ﴾ (قبور) (أجزاء)ى (متفرقة) (طبیعی)له جى یه خر ئەبیته وه؛ ئەو (مكان)ه به (قبر)ى خوى ئەزانى. وه بۆ ئەوانه ی لهو (وهقت)ى به (إجتماع) ئەمرن، (قبر)نابى؛ كى (قبر)یان بۆ هل ئەكهنى؟ ﴿رُبَّ لَحْرِ صَارَ لَحْدًا مَرَارًا ضَاكٌ مِّنْ تَزَاكُمِ الْأَضْدَادِ﴾ (خلاصه)لهو (محل)ى (أجزاء)یان كو ئەكریته وه، هل ئەرژینه (میدان)ى (عرصات) ﴿إِلَى رَبِّهِمْ﴾ (الحقیقى) ﴿يَنْسَلُونَ﴾ به (سعی) ئەپون ﴿قَالُوا﴾ (حين البعث) ﴿مَنْ بَعَثْنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا﴾ (لازم)نیه، (مرقد)بوه ناوى (قبر)ى، ئەوى تیايه تی له (حال)ى (رقود)بى؛ (عذاب)نه بینى، وه هه م (إشارة)ه، بۆ (سهولت)ى (بعث)، (كأنه)له خو به (خبر)هاتینه (عذاب)ى (قبر)ى بابى، (أما) (لازم)نیه، تا (أبد) (یعنى) تا (بعث) (دوام)كات. (إنسان)نازانى بلى: " چى؟ (لینین) ئەوا چەند سأل، له ناو (مرقد)ى (مینا)خه توه چ (أثر)ى (عذاب)ى تیا دیار نیه؛ ئەگەر گورزى (ملائكة)ه كانى پى كه وتبا، (طبیعی) (قهبر)ه (مینا)یه كه ی خردو خاشاك ئەبوو؛ (هیكل)ى (فراعن)آن، چەند ههزار سال بوو، له ناو (أهرام)ان دان، به مؤمیا كراوى مابوون، له بال یه كیش نه هاتبوونه دهر، دیاره (عذاب)ى (قبر)شتى تره، وه كى (عذاب)ى (حسى) (دنیا)نیه، (أثر)ى له (بدن)دا، (ظاهر)بى؛ هەرچى ههیه، خوا بمان پاریزی. (سؤال)له (بعث)ناكەن، زیبرا (مشهور)ه ﴿هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ﴾ دیاره، (إحیاء)ش وه كى (أصل)ى (إيجاد)له (أثر)ى (په حمهت)ه ﴿وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ﴾ (إنسان) (یعنى) ئیه (إيمان)مان به (وعد)ى خواو (صدق)ى (رسول)آن ههیه؛ (أما)به (طول)و (تفصیل)ى (قصاص)آن، نا. هەرچەند (شیخ)ى (ابن عربى)ئەو (أحوالات)ه، به (طور)ى (وراء) طور

العقول) (حساب) ئەكات، (أما) (وافق) ئەمەتە؛ وكى (شيخ محمد عبده) (إختيار) فەرمووه: (مُجْمَلًا) (إيمان) مان پى ي بى؛ (تفصيل) (موكول) (علم) خويە؛ كه (أحوالات) (برزخ) و (قيامهت) لى له (مُتَشَابِهَات) (عد) فەرمووه: ﴿إِنْ كَانَتْ﴾ (نفخه) ﴿إِلَّا صِيْحَةً وَاحِدَةً﴾ يەك دەنگى، له چيەوه؟ به پراستى خوا ئەى زانى! (ممکن) وهكى بانگى (إبراهيم) بى، له خوا بانگى به (غلبه)، له (أنا) (إيجابه) يه، سووك و آسان ﴿فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ﴾ هه موويان - بى (تأخير) و (توقف). (سیدی آلوسی) ش ئەفەموئى: (وَفِيهِ مِنْ تَهْوِينِ أَمْرِ الْبَعْثِ وَالْحَشْرِ وَالْإِيدَانِ. بِاسْتِغْنَائِهَا عَنِ الْأَسْبَابِ، وَلَا يَخْفَى) وايه پەك له سه (إسرافيل) و (عزائيل) يش نه كه وتوه ﴿فَالْيَوْمَ﴾ كه تياى (حاضر) ئەبن ﴿لَا تُظَلِّمُ نَفْسٌ﴾ (مؤمن) و (كافر)، (بر) و (فاجر) ﴿شَيْئًا﴾ (من الظلم) يا هيچ (ظلم) يان لى ناكري ﴿وَلَا تُجْزَوْنَ﴾ به (خطاب) (عام) ﴿إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ (إن خيراً فخييراً، وإن شراً فشرراً) (ثمرة) (أعمال) يش، (طبيعى) له (أعمال) ه؛ (حتى) (زیده) (فضل) به سايه (إعمال) (فاضلة) وهيه (ممکن) (خطاب) بى، له گەل (منكر) أن (والله أعلم) لام وايه، ئەو (وجه) ه (أنسب) ه، له گەل (آية) (إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهِونَ) ئاگايان لهو (أهوال) ه، نيه؛ (بناءً عليه) با (نفس) يش به (نفس) (تفسير) بكرى؛ (تقدير) و (بيان) ناكري چ خوشيه كه تيان، وه (مشغول) (مهور) له (أهوال) و (مهور). ياران له جى خورهم و دلگوشادانيش، (سعة) (خوش بكن، زور خوشه (قرآن) (إلتفات) ناك، بؤ (إقتضاض) (أبكار) بنورى چەند (عالى) يه، ئەفەرموئى: "﴿هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ﴾ نى (دنيا) يه؛ بائى (فردوس) يش له گەل بى ﴿فِي ظِلَالٍ﴾ سييهر ﴿عَلَى الْأَرَائِكِ﴾ (سرير)، تهخت و قه نه فه ﴿مُتَّكُونَ﴾ پاليان داوه ته وه؛ ئەو (ظلل) ه (ظلل) (شمس) نيه، هه (خالد) ه ئەبى به هه شت (نور) و سييهرى تيا هه بى؟ ئەگەر به (معنا) (عزّهت) و (مناعت) و (وقايه) بى، زور جوانه؛ چونكى ئەو (مجرم) آنه، (مُسلّمان) ه كانيان لا زور بى (حرمت) و (عزّهت) بوون، تا (إسلام) (قوهت) (قوهت) ساند كهس نه بوو، بچنه ژير سييهرى؛ ئەمرو له ژير

سایه‌ی (إلهی)ن، (مُکْرَم)و (مُحْتَرَم)؛ دوشمنانیان، (مُحَقَّر)و (مُهَان) ﴿لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ﴾ دیاره خواردنی (أهل)ی (جِنَان)، بؤ (دفع)ی (ألم)ی (جوع)و (دوام)ی (حیات)ی (شخصی) نیه بؤ (تلدوذ) (تفکله) (حتی)گوشتی (طیر)یش ﴿وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ﴾ ئه‌وه‌ی (طلب)ی که‌ن دیاره (أهل)ی (جَنَّة)ئوه‌ی (لایه‌ق)ی (شرف)ی (روح)ی (بشر)ی بی، داوی ئه‌کات؛ وه (أعظم)ی (مأرب)یان ﴿سَلَامٌ قَوْلًا﴾ فه‌رمووده‌یه ﴿مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ﴾ له‌و (حال)ه، خوا (بالذات) (سلام)یان لی ئه‌کا؛ ئه‌وه (سلام)ی (ملائکته)آن نیه؛ وه‌ئو (سلام)و (سلامه‌تی) (أبدی)له‌م (سورته)ه، (رابط)ی ئه‌و (سلام)آنتیه، که له (سورته)ی (تالی)دادی ﴿وَأَمْتَارُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ﴾ به‌گویره‌ی (إمتیازی)تان، له (مملکته)ی (آثام)و (جرائم)ه‌ریه‌ک به‌گویره‌ی، (زیده)یی، (إمامه‌تی)وه (زه‌عامه‌ت)ی خو، (إمتیاز)وه‌رئه‌گری. (أما) (إمتیاز)یان له‌گه‌ل (أهل)ی (جَنَّة)لام جوانیه، تیکه‌لاو نه‌بووین، تا لیک (إمتیاز)بدرین؛ (ممکن)ه ئه‌و فه‌رمایشه له (عرصات)دا له‌گه‌ل (مُجْرِم)آن بکری، کی (أصحاب)ی (جَنَّة)له (شغل)ی (عظیم)دابووین؛ له (ترکیب)ی (آیة)ی (سَلَام)وه (عطف)ی ئه‌م (آیة)ه، قسه‌یان زوره ﴿أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ﴾ له (دار)ی (دنیا)، به (عنوان)ی (بنی آدم)یان (خطاب)له‌گه‌ل ئه‌کا؛ زی‌را (عهد)ه‌که (قبل المجرمین)بوه (خطاب)و (أحكام)ی (قرآنی) (نظر)به (مصدق)ی (عنوان)و (أحكام)ی (قرآنی) (نظر)به (مصدق)ی (عنوان)ی (قضیة)ئه‌کا؛ (سبحان الله)ئه‌وه‌ی (شیطان)ی (رجیم)ئه‌کا، ئیش (خراب)و (خسیس)ی لی ده‌بینی، (صادر)ئه‌بی؛ (راضی)نیه، (نسبت)ی به‌خووی بدا، ئه‌لی: " ئیشی (شیطان)ی یه ! " ئه‌وه‌نده‌یان (شیطان)لا (ره‌زیل)و (دنی)یه ئه‌و (عهد)ه (عهد)ی (عقل)و (فکر)و (دلیل)و (برهان)ه؛ (عهد)ی (فطری)یه؛ (عهد)تان وابوو ﴿أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ﴾ (عباده‌ت)ی (غیر)خوای، (عباده‌ت)ی (شیطان)ه؛ ئاره‌زوو (میل)ی ئه‌و (خبیث)ه‌ئوه‌ته: (إنسان) (عباده‌ت)خوای ئه‌کا، (عباده‌ت)ی ه‌رچی ئه‌کا، بی‌کا؛ (حتی)سه‌گ و پشیله و (جماد) ﴿إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ﴾ (عداوه‌ت)ی

ناشکرایه. ئەزانن ئەوی (خراپه)یه، (نسبە)ی بۆ ئەوی ئەدری ﴿وَأَنْ اَعْبُدُونِي﴾ (عبادەت)ی من بکەن ﴿هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ ئەپری راسته، (إنسان) و ئەگه یه نیتە (مقصد) ﴿وَلَقَدْ اَضَلَّ مِنْكُمْ جِبَلًا كَثِيرًا﴾ (أقوام) و (أمم) ئ زۆر (حتی) خۆی ئەگۆرئ له (بعض) هکان به ناوی (ملك)ی (طاوس) (عبادەت) ئەکرئ. له (بعض) ئ (مجله)ی (مصری) م دادی یه؛ (داسنی) وولاتی ئیمه (إبلیس) به (إله)ی (أرض) ئەزانن؛ ئەلین: "خوا زۆر خهريك بوو، بۆ (إصلاح)ی (بشر) بۆی (میسر) نه بوو، چۆوه ئاسمانان، (زمام)ی (إدارة)ی (أرضی) دایه (إبلیس) لام وایه، ئەلین: "تا دههزار سال.

" (لطيفة)، بۆ که یی هه یه بلی: " (إبلیس) یش (زمام)ی (إدارة)ی (تدلیس) و (تبلیس) و (سیاسهت)ی (حیله) کاری بوو (فتنه) ئەنگیزی دایته، (سیاسیون)ی (إنگلیزی)ی، له گه لئ (جهت) (شیطان) یان هساندیته وه " (حقاً) ئەمپۆ (إبلیس) کاری خۆی له (بشر) دیت، ئازه رووی (تمام) هاته جئ! ﴿أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ﴾ (تفکر)ی بکەن، مصالح و (مفاسد) لئ که نه وه (حقیقه) چاکه و خراپه، (عقل) و (وجدان)ی پاکی (بشر)ی (فرق) یان ئەکا؛ هیچ نه بی وه کی گاو ان ئەزانئ (إنسان) له گا گه وره تر؛ گا (مُسَخَّر)ه، بۆ (بشر)، (مع هذا) ش ئەی په رستی. به لئ له بهر (إختلاف)ی (سیاسهت) و (میول) (عقل) لئ ی شیواوه؛ (حتی) (مع الأسف) (بعد إرسال الرسل) یش (أسباب)ی (تشویش) که م نه بوو، به لکوو (رؤسا)ی (أدیان) (زیاد) یان کرد؛ (حتی) (جمع) ئ قوریان به ده می (عقل) دادا؛ نابئ چ بلی؛ (تسلیم) و (مُنقاد). هه رچه ند (عقل) ری به (تفصیلات)ی (یوم)ی (جزا) نابا، (أماً) ئەزانئ، (مجازات) و (مکافات) هه ی، بۆ (أعلام)ی بوونی (یوم)ی (جزا)، (رُسل)ی (عظام) ناردراون ﴿هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ﴾ (على السنه الرُسل) (فإذا) بۆ (کفر) و (ضلال) چ (عذر) تان نیه ﴿اَصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ﴾ (صلا) (ئەبو مسلم) به (وقود)؛ (طبری) یه (لرزم) (تفسیر) ئەکه ن؛ (کذا) (في الروح المعانی) ﴿الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ﴾ (بعد الإنكار) (حسب العاده) ناتوانن قسان بکەن (وَلَوْ) زوبانیان هه یه؛

سهر به خو بیینه گفتار ﴿وَتَكَلَّمْنَا أَيْدِيَهُمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾
(کلام) و (شهادت) ی (قالی)، دوور نیه؛ له پاش (غرامه فون) و (پادیو) و
(سینما) ی (ناطقه)، (تصدیق) و (ایمان) به قسه کردنی (أعضاء)، (سهل) ه.
قسه کردنی (مع الخطاب) بو دست (شهادت) بو (أرجل) بو؟ (إمام) شتی
ئه فه رمی؛ چاکم نه هاته بهر (طبع)؛ (ممکن) ه بلین: " (أعمال) ی (ید) ی
(ولو) به ریش بی، (اکثر) ی مهردایه تیه کی تیا هه یه؛ (لکن) (أعمال) ی لای
خواری (خصوص) نی (عموم) ی (عوام)، (مستهجن) و (چلکن)؛ ئیوه ی نیه به
(توجیه) ی (خطاب) بو (حضره) ی (کبریائی) (إبراز) بکریین؛ وه (قسم) ی
ئه فه رمون: " (کلام) و (شهادت) ی (حالی) یه؛ له سهر (أعضاء) یان (علامه) ی
واده رئه که وی، که (معلوم) بی، چی کردیه " (يُعرفُ المجرمونَ بسيماهمُ
فَيُؤَخِّدُوا بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَمِ) (الآية) ه؛ (أما) (إمام) (لطيفة) یه خوش
وئه فه رموی؛ ئه وانه له (دنیا) دلایان موری لای دراوه (يقولونَ بأفواههم ماليسَ في
قلوبهم) له (قيامه) ت زوبانیان مؤر ئه کری، بو قسه کردن، (باقی)
(أعضاء) ئه مینیتته وه. " (أبو موسى الأشعري) (على وجه الحُسابن)؛ (حسن) به
(جزم) وئه فه رمون: " (أول) (أعضاء) ی به قسه دی؛ پانی راستی یه " ئه مه
(سری) چیه؛ ئه بی (إشعار) ی تیا بی، بو (مُقدّمات) ی (زنا) و (إستمناء)؛؟ خوا
خوی ئه زانی؛ ئیمه (ایمان) مان هه یه، به (منطوق) ی (قران)؛ (علم) به
(تفاصيل) (عائد) ی (حضره) ی (کبریائی) یه ﴿وَلَوْ نَشَاءَ لَطَمَسْنَا عَلَى
أَعْيُنِهِمْ﴾ چاویان کور که یین؛ بی (أثر) ی (موقع)؛ لووس و پووس؛ ئه وانه چن؟
خویان هه نده له کن خویان هه یه؛ وائه زانن، بی له (قيامه) ت، له (دنیا) خوا
ناتانی، به (أنواع) ی (عذاب) گرفتاریان کا؟ هر (آن) ی (حظ) کا کوریان ئه کا. ﴿
فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ﴾ په له کوته ئه که ن گوی یا پیش که وت ﴿فَأَنَّى يُبْصِرُونَ﴾
چون ئه بینن؟ ری دهرئه که ن (العیاذ بالله) (إنسان) به گه وره یی کور بی چی پی
ناکری؛ به ری (جاده) و (مألوف) دا، ناتوانی پروا؛ (أما) ئه وانه ی به مندالی کور
ده بن، زور زرنگن؛ (عجایب) ئه پون (حتی) (بعض) ه کیان دار به دهسته وه

ناگرین ﴿وَلَوْ نَشَاءَ لَمَسَخْنَاهُمْ﴾ (سورهت) یان ئە گوپین؛ وهکی ورچ و به راز و (میمون) یان لی ئە که یین.

(شخصی) کم دی پرووی زۆر به ورچ ئە چوو، (خصوص) لیو و چه نه گه و که پوو؛ (حتی) بو (مبالغه) ئە یان ووت: "ئە وه له ورچه، داکی له ورچی گرتوه، له چیا ی لای (مه رگه) " ﴿عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ﴾ له جی ی خۆ یان؛ یا خود (إفلیح) یان ئە که یین ﴿فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا﴾ بو (طرف) ی (مقصود) یان ﴿وَلَا يَرْجِعُونَ﴾ چوون هاتنیان پی ناکری وهك کۆلکه دار له جی ی خۆ یان ئە میین ﴿وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ﴾ هیچ نه بی، بنۆرنه (أطوار) ی (بشر) ی، له (حال) ی جه وانی، هه رچه ند به (قوهت) و چاپووک و چالاک و چوست بی، که پیر بوو چی لی دی؟ بی هیزو کوپو ئە بیته وه؛ که ر ئە بی، چاوی (رمل) ئە کا، تروسکه کی ئە مینی، ئە پوا به لۆنگه لۆنگ ﴿أَفَلَا يَعْلَمُونَ﴾ که سی (آخر) ی و اوهر گه ری، به (زمان) ی (شباب) و (قوهت) ی نابی (مغروور) بی، (خاصه) ده رباره یی (حضره تی قادر) و (قوی) ی (مطلق) ﴿وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشُّعْرَ﴾ له (صدر) ی (سورهت)، (جنابی حق) به (تأکید) فه رموی: "تو له پیغه مبه رانی"، پیغه مبه رنابی (شاعر) و (خیال) ی (شاعران) هی هه بی، باسی (رسل) له (حکمت) و (حقائق) ه، له دوا ی (خیال) ی بی هووده دا، نارۆن؛ ئە وانی له (أیام) ی (قوهت) و جه وانی (مغروور) ئە بن - (نوعاما) (شاعران)، ئاگایان له (شاعر) ی خۆ یان نیه، ئە گه ربمیین، چیان لی دی؟! (تزیین) و (تقبیح) ی (رسول) آن (حقیقه) ه، به (زخاف) خه لکی فریته ناکه ن، به لی (تزیین) و (تشویه) ی (شیطان) و (شاعر) آن، (خلاف) ی (حق) و (حقیقه) ه، لاف گه زافه ﴿وَمَا يَنْبَغِي لَهُ﴾ لی ی ناوه شیته وه، (لايهق) ی (شأن) ی (محمد الأمين) نیه؛ (شاعر) ی و (میل) و (مزاج) ی (رسالهت په ناه)، لیك دوورن؛ (أشراف) زاده کان نابن به (شاعر) مه گه ر (خسه) ی (طبع) یان بی؛ (هجو) و (مدح) ی خه لکی به ژنان و (أمراد) آن هه ل گوتن، (لايهق) ی (طبع) ی (عالی) نیه؛ (إغرا) له (عالی) نه ژادان نایه؛ به لی (ممکن) ه (بعض) ی (ذوات) ی گه وره، چه ند (مواعظ) و

(نصائح) و (حکیمات) باویته (قالب) ی (منظم) و (عبارت) ی (خوش و نازک) و (لطیف)، (أماً) ئه و که سه شاعر نیه؛ (ناظم) ی (دُرّ) (نَسَاج) ی (خیوط) ی (ژهب) ی و (حریری) یه زور واده یی، له (أثنا) ی قسان (عبارت) ی (منظوم) به سه ر زوبانی (إنسان) ی دا (جاری) ئه بی، (حتی) له (مَقوله) ی (کُتَاب) آئیش زوره وه (قائل) ه؛ نه توانی (شعر) بخوینته وه؛ (یعنی) (إنشاد) ی بفرموی؛ (وَلَوْ) که وا (نقل) کراوه: ئه گهر (إنشاد) ی (شعر) ی کردبی، به له نگی خویندیتیه وه، (طبعاً) لا قصداً که (رسول) ی (أکرم) (شاعر) نه بی، (قرآن) یش (شعر) نیه ﴿إِنْ هُوَ﴾ (قرآن) ﴿إِلَّا ذِكْرٌ﴾ (مَوَاعِظَة) و (إرشاد) ه ﴿وَقُرْآنٌ مُّبِينٌ﴾ ئاشکرایه، (واضح) و (بلیغ) و (فصیح) ه ﴿لِيُنذِرَ﴾ (قرآن) یان (رسول) ﴿مَنْ كَانَ حَيًّا﴾ به (حیات) ی (عقل) و (عمل) ی و (محقق) ئه وه ی (أدنا) (حیات) ه کی تیا مابی، به (واسطه) ی (قرآن) شین ئه بی، (نما) ئه کا، (قوه) ئه ستینی ﴿وَيَحِقُّ الْقَوْلُ﴾ ﴿سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ یا (کلمه) ی (عذاب) ﴿عَلَى الْكَافِرِينَ﴾ (عریق) ی (فی الکفر)، (بَحِيثُ) (قوه) ی (حیات) یان تیا نه ماوه، بوینه مردی، (جامد) ﴿أَوْلَمْ يَرَوْا﴾ ئه گهر (حیات) یان هه با (قوا) ی (حسیه) یان ئه بوو، که (حیات) نه ما، (حس) چۆن ئه مینی؟ (آیه) یان دیوه؟ ﴿أَنَا خَلَقْنَا لَهُمْ﴾ بؤ (نفع) ی وان (بشر) ی ﴿مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا﴾ هه رچی ته ماشای بکه ی، له (مصنوعات) ئه لی ی: " به (کمال) ی (علم) و (قدرت) و (قوه) (خلق) کراوه " وه (معلوم) ه ئه و (حيوانات) ه، له (خلق) و (إيجاد) دا، (مُدخله) ی که سی به سه ره وه نیه؛ (سماً) بوته کان، (محض) به (خلق) ی خواهیه؛ ده ست به (معنا) (عُضْو) نیه؛ (مجبوراً) ئه بی (معنا) یه (صحيح) و موافق) ی (مقام) ی لی بدریته وه؛ (سَلَفِي) ئه لّین: " چی؟ " دیاره (خلق) ی (حيوانات) له (رحم) ی دایکیان دان؛ به چ (وضع) و (ترتیب) و (قُوّة) ئه کری؟! (علم) ی (رحم) (عجایبات) یان ده رختوه، ئه و تارو پووره، ئیش ده ستی به (معنا) (عضوة) نیه؛ (ذاتاً) ده ستیش ئه گهر (قوه) ی تیا نه بی، وه له ژیر (علم) دا (إداره) نه کری چ نیه. وه ئه گهر (مُلاحظَة) ی (غَلَب) و (قهر) ی (کبریائی) که ی،

ئەلئى: " به (لفظى)؛ (يعنى) (أمرى) (كن) (إيجاد) كراوه " (دقة) له (مواقع) (قرآن) كه، (مقابل) (شيطان) كه (سجده) (بؤ) (آدم) نه برد (مالك لا تسجد لما خلقت بيدي) ﴿مَثَلُهُ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ (إظهار) ئەكا؛ ليره بؤ (بيان) و (إفساح) (آيات) و (دقائق) يكه، كه له (صنع) (أنعام) دايه (أيدينا) ئەفه رموئى. ئەوهى ووتيتى: " خوا (آدم) و (فرده) وس (به) ده ستى خوى (خلق) كرده؛ (باقى) به (أمرى) (كن) زور (غافل) بوه، له (قرآن) (فضل) له (أسرار) (خوای) (تعالى) ن؛ به (كمال) (قدرت) (صانع) (خوى) بؤئه وانهى ﴿أَنْعَامًا﴾ له پرووى (إنعام) هوه (خلق) كرده. ئەو (حيوانات) (عظيم) و (قوى) بؤيان (تسخير) بوه؛ ته ماشاى گاميش كه شير به سهر قوچى خوويه وه ئەكا، كه ياخى بوو (عالم) ئەخاته له رزه له رز، له دووره وه ئەى بينى، لى ئە توقى؛ حوشر بؤ (بلاد) (رمل) ستان، چى (إنعام) (عظيم) ه؛ (خيرات) (مهر) بزن، نايه ته (حساب) ﴿فَهُمْ لَهَا﴾ بؤ (أنعام) ﴿مَالِكُونَ﴾ ئەو (أنعام) ه بوويته (مال) و (ملك) بؤ ئەوان ﴿وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ﴾ نه رم مان كردون، بؤ وان ﴿فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ﴾ (مرکوب) ه ﴿وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ﴾ گوشتيان ئە خون ﴿وَلَهُمْ فِيهَا﴾ (بقسميها) ﴿مَنَافِعُ﴾ (أوبار) و (أشعار) و (أوصاف) و (جووت) و (حراثة)؛ (حتى) ريخوله كه يان به (خسار) ناچى؛ به لكو له و چه ندانه، (تجارهت) (عظيم) و (نفع) (زورى) هه بوو؛ ريخوله كه (حيوانات) (كويه)، ئە چوه (أمريكا) ﴿وَمَشَارِبُ﴾ شير و ماست و دؤ؛ ئەو (تقلبات) (كيمياوى) كه به سهر شيردادى، هه زار ئافه رينى خودا، له (مخترع) (أنى) (بشر) (حقاً) (أسرار) (بلاغت) (كائنات)، (إستعداد) (دوورو) نيژيكى، بى (تعقيد) (بيان) ئە كه ن؛ (حقاً) (علماء) (بيان) ئە وانن؛ (بيان) (لفظى) ئە گهر (بيان) (عملى) له گه ل نه بى، (مع الأسف) بى هووده ئە پوا ﴿أَفَلَا يَشْكُرُونَ﴾ نى وهى ئە وانهى بؤ (خلق) كرده (وَأَتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً) ﴿أَمَّا﴾ چ (إلهه) ه؛ پيشكه وميش، له (فوق) (وانن) (إتخاذ) يان كرده (لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ) له (طرف) وان؛ پرووى خويان بؤيان، له سهر خاكي داده نين؛ (دعا) (نصرهت) يان (عرض) ئە كه ن

﴿لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ﴾ (جامد) و (حيوان) ی به‌سته زمانو (نصره‌ت)؟ ﴿وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحَضَّرُونَ﴾ (حاضر) و آماده‌ن، بۆ (محافظة) یان؛ هرچه‌ند ئه‌وانه (مُحَضَّر) ئه‌بن، بۆ (دخول) ی (نار)، (أَمَّا) لی‌ره (فهم) ناکرئ، بلی‌ن: " (معنا) ی (آیة)، ئه‌وانه‌ی له‌شکرن بۆ (الله) یان له (دنیا) یه، (حاضر) بۆچوونه ناو ئاگر له (قیامه‌ت) ی " (واقعا) وایه، (أَمَّا) وه‌کی (عرض) کرا، له (عبارت) (فهم) ناکرئ ﴿فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ﴾ (مادام) ئه‌وانه، هه‌نده بی هوش و گوش بن، (تفکر) ی له (حال) ی خویان و (حيوانات) و (الله) یان نه‌که‌ن، باقسه‌ی وان، تو (محزون) نه‌کا؛ (أهمیه‌ت) مه‌ده، گو‌فتری نا‌هه‌مواریان ئه‌وه (شاعر) و (ساحر) ه، (ومعاذ الله) (مجنون) ه ﴿إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ﴾ (علم) به (أسرار) (أهم) ه، (مع أنه) وه‌کی ئه‌فه‌رموون: " (سِرِّ) (مُقَدَّم) ه، له (عَلَنُ) " (أولاً) له دلدا، شتی (تصوّر) وئه‌که‌ی، بی‌که‌ی؛ (بَعْدَهُ) ئه‌ی که‌ی خوا (قبل التصور) یش ئه‌زانئ، چ ئه‌که‌ی؟ وه‌چ ئه‌که‌ی؟ (جناب) ی (عالم الأسرار) (جزا) ی گو‌فتاری ئه‌و (كفّار) أنه ئه‌دات ﴿أَوَلَمْ يَرَ الْإِنْسَانَ﴾ (حقاً) (إنسان) خوی (أنتم) و (أعظم) ی (دلیل) ه، له‌سه‌ر (وجود) ی (صانع) ی (قدیر) ی (علام). (تأمل) یان له (خلق) ی خویان، نه‌کردیه؟ نه‌یانزانیه؟ ﴿أَنَا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُّطْفَةٍ﴾ ئه‌زانن، (نطفة) چیه؟ (ولو) نه‌زانن، (عناصر) ی چیه؟ ﴿فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ﴾ (جدلی) ﴿مُبِينٌ﴾ (ظاهر الخصام)، (مقصد) ی (إظهار) ی (حق) نیه ﴿وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا﴾ (دائر) به (شأن) ی (إلهی)، (إراد) ی (قصه) یه (عجیب) ئه‌کات ﴿وَنَسِيَ خَلْقَهُ﴾ له‌بیری چوو‌یته‌وه. گه‌ لی‌ هه‌ن، (خیال) ی لی‌ نا‌که‌ن چی ئه‌لین؟ ﴿قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ﴾ هیسک ﴿وَهِيَ رَمِيمٌ﴾ رزی؛ کئ هیسک رزی زیندی ئه‌کاته‌وه؟ ئه‌و گوشت و پیست و جه‌رگ و دل سیپه‌لاک و (سائر) ی (أجزاء) ی دی، هیچ ﴿قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾ (لاشک) (عظم) (حیات) ی تیایه؛ وه‌کی (لحم) و ده‌مارو ره‌گ، وه (ألم) ی (عظم) له (ألم) ی (أجزاء) ی تر ناخوشتره؛ (أما) (عظم) ی (میتة) ی پیسه، پاکه؟ (مسئله) یه (إجتها‌دی) یه، (عائد) ی (فقها) یانه؛ به‌لی (بعض) ه (أجزاء) یه (حيوانی)، (حیات) ی تیانیه، (درك) ی (ألم) نا‌کا، بی‌پرئته‌وه، وه‌کی نینوک؛

سه‌ره‌سمی و ولاغی وه‌سه‌ره شاخی، (أما) ناوی (درك) ی نه‌کا ﴿وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ﴾ (مخلوق) ﴿عَلِيمٌ﴾ (صیغه) ی (مبالغه) یه، نه‌گه‌رچی بۆ خوا (مبالغه) نیه؛ هیچ شتی لى گوم نابی ﴿الَّذِي جَعَلَ لَكُم﴾ (أَيُّهَا الْإِنْسَان) ﴿مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا﴾ نه‌گه‌ر (قوم) ی پابردوو بیانزانییا، ئاو له دوو (ماده) یی (ناریه) (مخلوق) ه ئه‌یانزانی، (قسم) ی (أعظم) له دار، له (مواد) ی (ناریه) (إحتیاج) ی به (زند) و مه‌ند نیه ﴿فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقَدُونَ﴾ نه‌وه (عیان) ه. نه‌لین: " (إبن عباس) فه‌رموویه‌تی: " له هه‌مووداری، ئاگر هه‌یه؛ (إلا) داری (عذاب) نه‌بی " باوه‌رپه‌که؛ ئومیده (نقل) ه‌که، ئی خو‌ی نه‌بی. به‌لی (بعض) ه دار، (مواد) ی (إحتراق) ی زور تره له (بعض) ی ﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ﴾ (بما فیهما من بدائع الصنعة) که (عقل) ی (سرامد) آنی (حکمت)، له (أدنی) (مه‌جود) ی (حیران) ه. ئایا نه‌وه‌ی (خلق) ی ئاسمان و (أرض) ی کردیه (لیس) ﴿بِقَادِرٍ عَلَيَّ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ﴾ به (إعاده) یاخود، نه‌وانه (مادام) (إنکاری) ی (قدره‌ت) ی خوا بکه‌ن، له‌سه‌ر (إعاده)؛ (إنکاری) ی (قدره‌ت) ی خوا نه‌که‌ن، له‌سه‌ر (أصل) ی (إیجاد) یان. (نبذة) یی (بعده) له (إعاده) یی (أجسام) (عرض) نه‌کرئ ﴿بَلَى﴾ نه‌توانی، لای زور ئاسانه ﴿وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ﴾ نه‌گه‌ر (مخلوق) ی (جاهل) نه‌توانی (تصور) ی بکا، (خلاف) ی (علیم) نه‌توانی (تصویر) ی بکا؛ ئیمه که ئاگامان له (قواعد) ی (صنعة) نیه، زور شتمان (إنکاری) نه‌کرد، که‌چی (مُخْتَرَع) ه‌کان هینایانه جئ؛ (حتی) (بعض) ه (قواعد) ی (سماع) (علامه) یه وه‌کی (سعدی اکبر) (إنکاری) ی نه‌فه‌رموو، له‌سه‌ر نه‌وه (قواعد) ه، (تلفون) و (رادیو) (إختراع) کرا ﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ﴾ (شأنه، قوله) (خاص) ی نه‌وه، که‌سیتر (شرکه‌ت) ی له (شأن) ی (صانع) ی وی، نیه (ولی) نه‌نبی) نه (مَلَك) نه (روح) بویان (ممکن) نیه (شأن) ی وه‌ک (شأن) ی خوای، (علم) ی (محیط) وه‌ک خوای، (قدره‌ت) ی (شامل) وه‌کی (قدره‌ت) ی خوای؛ (حاشا ثم حاشا) (حضره‌تی کبریائی) له (شوون) ی خو‌ی بۆ خو‌ی (إختیار) ی نیه (مقتضبات) ی (ذات) (مدخل) ی (إختیار) ی تیانیه؛ چۆن نه‌یدا به (غیر)؟ (أمر) ی هه‌ر نه‌وه

﴿إِذَا أَرَادَ شَيْئًا﴾ هه رچی بیی ﴿أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ وه کی (سابقاً) (عرض) کرا ته ماشای (موقع) ی (آیة) کهن، دیاره نهو (أمره) امری (تکوینی) نیه؛ (عالم) ی (شریعت) به (أمر) ی (تکلیفی)، (عالم) ی (طبیعة) به (أمر) ی (تکوینی)، که وایی له گهل (خلق) ی (بالید) (بالیدین)، (بالأیدی) (مُنافی) نیه ﴿فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ﴾ (مبالغه) یه له (مُلک) وه کی (رَحْمَتُ) له (رَحْمَة) ن (رَهْبَت) له (رَهْبَة)، (مالکی) خوی وه کی (مالکی) خه لکی نیه؛ به هه موو (نوع) آن؛ (کائنات) (مُلک) ی خویه؛ (إيجاد) ی نه کا به (فنا) ی نه با (یتصّرّفُ فیهِ کِیفِ یَشَاءُ) (دائمی) یه (لانقطع) ه ﴿كُلُّ شَيْءٍ﴾ له: (عُلُویّات) و (سُفلیّات) و (مادیّات) و (حیّات) ﴿وَالِیْهِ﴾ (لا إلی غیره) ﴿تُرْجَعُونَ﴾ نه گهر (خطاب) (عام) بیی بو (مؤمن) و (کافر)، (وعد) و (وعید) ه؛ نه گهر (خطاب) له گهل (مُنکر) آن بی، (وعید) ه (نعودُ بالله من وعیده) با که می قسه له (إعاده) ی (أجسام) ی (أحیات) بکه ین؛ که سی (تأمّل) بکا، له (منعی) ی (إعاده) نه زانی (معدوم) ی (صِرف) (إعاده) نا کرئ؛ (حتّی) به (بداهت) نه زانی (إعاده) ی (معدم) ی (صِرف)، (مُحال) ه. (زید) (مثلاً) چوو (کتّم) ی (عدم) (شخص) ی (خلق) کرا، هه ره چی بیینی، وا نه زانی (زید) ه نه وه (زید) نیه؛ که سی که (إبتداءً) (خلق) کراوه، (لکن) زور نه (شُبّهی) به (زید). (إمام) (فخر الدین) گه رچی زور (مجادله) نه فه رموی، له سه ر (إعاده) ی (معدوم)، (آخر) ی نه فه رموی: " (بالبداهه) دیاره (إعاده) ی (معدوم)، (مُحال) ه " (بناءً علیه) (إعتقاد) ی (سواد) ی (أعظم) له (علماء) ی (إسلام) (حتّی) (شیخی) ابن سینا) نه مه ته: (هیاكل) ی (إنسانی) له (أجزاء) ی (متفرّه) ی گرد نه کریته وه، هه ر (هیكل) ی (روح) خوی نه چیته وه به ری.

سه رداری (حُکما) ی (إلهیون) (أفلاطون) وه کی له (کتاب) ی (مجادلات) ی (أفلاطون) وه ره نه گیرئ، (عیناً) وه کی (رسول) ی (کریم) وه (علماء) ی (تحقیق) نه فه رموی: (روح) ی (بشر) پیش (بدن) موجوده، نه چیته ناو (بدن) (حیات) ی پی نه دا، (بعده) نه چیته دهر، وه نه مینی.

لكن (فلاسفه) ی (یونان) (حشر) ی (أجساد) یان لاینه، به س (حشر) ی (أرواح) ی هه یه .

(بعض) ی له (أمة) تئه فه رموون: " تئو (بدن) ه (إعادة) ناکری، (بدن) ی تری بؤ (إيجاد) تئه کری؛ (أما) تئو (قسه) (بالکلیة) له گه ل (آیة) و (حدیث) (مُخالف) ه . (بعض) ی تئه لئین: " تئو (روح) ه (ذاتاً) (جسم) ی (لطیف) ه خوی بی (بدن) ی (نشر) و (حشر) تئه کری؛ تئو قسه (ممکن) ه (تطبيق) ی (آیات) و (أحادیث) ی له سه ر بکری .

(أما) (روح) به (معنی) (جه وهه ر) ی (مُجرّد) بی، که (مُنزّه) بی، له (مکان) و (تَحیّر) هه رچه ند (أرسطو) و (شیخی ابن سینا) و (إمامی غزالی) و (کباری صوفیه) (إختیار) یان کردیه، (أما) من پی ی (راضی) نیم؛ زیپرا (وجود) ی (خارجی) بؤ (أمر) ی (مُحقق) بی (حیّن) نایه ته (عقل)، به س بؤ (واجب الوجود) (قبول) تئه کری، زیپرا (وجوب) ی (وجود) (مانع) ه له (حاجه ت) بؤ (مکان) و (تحیّن) و (شکل) و (تعیّن) به (أمر) ی (زائده) که له (لوازم) ی (وجود) ی (ممکنات) ه .

(عجایب) تئه مینم له (طوسی)، (ذاتاً) له (بعض) ی (تحریرات) ی خؤم (طعن) م لی داوه، تئو لی: " (تقدّس) له (حیّن) (مدلول) ی (وجوب) ی (وجود) ه " (مع أنه) (إعتراف) به (تجرد) ی (روح) ی (إنسانی) تئو کا، وه ناتوانی (جزماً) (إنکار) ی (عقول) ی (مُجرّد) بکات، که (حکما) ی (إلهیون) (قول) یان پی کردیه؛ تئو گهر (حیّن) به (معلوم) ی (مدلول) ی (وجوب) ی (وجود) ه، له (ممکن) چؤن دیته جی؟ (شیخ) ی (رئیس) پاش (إثبات) ی (حشر) ی (أجسام) (فقد قال به سیدنا ومولانا (محمد مصطفی) (ﷺ)؛ (فأما به) " (ذاتاً) نیمه ش وا تئه لئین: (حشر) ی (أجساد) به (نقل) (ثابت) ه، به (مُجرّد) ی (عقل) نازاندری " (مع أنه) (شیخ) (قائل) ه به (هیولا) و (صوره ت) . (حقیقة) (قول) به (هیولا) (صوره ت) (مانع) نیه، له (قول) به (حشر) ی (أجساد) و (إعادة) ی، له (عناصر) ی (أولی) که (مُركب) ه له (هیولا) و (صوره ت)، له (صوره ت) ی (جوهر) ی (هیولا) فه ک

نابیتته وه ئه و (صورهت) ه ی له (هیکل) ی (إنسانی) جودا ئه بیته وه، (صورهت) ی (عَرَض) یه؛ لام وایه، کهس نالی: " (إنسان) (قدیم) ه (حتی) به (نوع)؛ (وَلَوْ بَلَّيْنِ: " (أرواح) ی (مُجرِّده) (قدیم) ن " (إنسان) (بدأ) ی (وجود) ی (زمانی) یه (داخل) ی (عالم) ی (إستعدادی) یه.

(بعض) ی له (فرق) ی (إسلام) (إنکار) ی (حشر) ی (أبدان) ئه کهن؛ هندی؛ (شُبّهات) ئینن؛ (کافر) ی (مُسلمان) ی بخوا، چۆن زیندی ئه بیته وه؟ ئه گهر (کافر) (تابع) ی (مُسلمانان) بی، بۆ (جنّته)، نابی؛ (مُخلّد) ی، نابی؛ (خلود) بۆ (مُسلمان) نیه، (خصوص) ئه گهر (مُسلمان) ه که (مُتقی) بی نابی، بجیته (جهنّم)؛ ئه وانه هیچ نین؛ ئیمه (بِحوله) تعالی ئه چینه به ههشت؛ (بدن) مان (مرکب) ه، له و (عناصر) ه، که له (نباتات) و (حیوانات) وه ره ئه گیرئ؛ ئه بیته وه (هیکل) ی (إنسان) ی. (واقعا) (نظر) به (بعض) ی ئیش، (تصدیق) به (إعادة) ی هه موو (أجزاء) ی (إنسان) (مُشکل) ه، (لکن) (نظر) به (علم) و (قدرته) ی (صانع) ی کیمیا گهری خوایی زۆر ئاسانه.

من (إعتقاد) ی (تام) م به (إعادة) ی (هیاکل) ی (إنسان) هه یه؛ لام وایه (روح) (جوهر) ی (ساریه) له (بدن)، پاش چوونه دهر، ئه مینن.

وه (تفسیر) ی (أحوال) ی (برزخ) م لا (مجهول)؛ خوا ئه زانی چیان لی ئه کا، چیان به سه ردینئ؟ وه لام وایه (بدن) ی (إنسان) سی (روح) (إدارة) ی ئه کا: (نفس) ی (نبات) ی؛ که (تنمیه) و (تغذیه) و (سائر) ی (أحوال) ی (نبات) ی، له وئ یه؛ (مشترک) ه، له (بین) ی (إنسان) و (حیوان) ی دی؛ (روح) ی (إنسان) ی که (جوهر) ی (مُدرك) ه، (حتی) بۆ (کلیات)؛ (مُدبر) ه، (واضع) ی (علم) و (قوانین) ه، (مخترع) ی (صنایع) ی (عجیبه)؛ هه ر (عمل) ه بۆ (روح) ی؛ (أعمال) ی (نبات) ی له (عُمال) ی (نبات) ی (صادر) ئه بی، له (هیکل) ی (إنسانی) دا. (مع أَنّه) (روح) ی (حیوان) ی، (روح) ی (إنسانی) هیچ ئاگاری لی نیه. خوین (دوران) ئه کا، (قلب) لی ئه دا، (طعام) (هضم) ئه بی، (تحویل) ی ئه کا به (أعضاء) ی (مخصوص) ه؛ خوا ئه زانی (روح) ی (إنسانی) بی (خبر) ه، وه

(إلا) ئه با (شعور) ی به هه مووی بیی خو دياره وانيه؛ ئه گهر (تفصيلات) ت ئه وی، ته ماشای (کتب) ی (کلامی) و (تفسیر) ی (روح المعانی) که، (حقاً) (سید المفسرين) له و (مقام) ه، (حشر) ئه کا؛ (په حمه تی خوی لی بی)؛ (آمین) (وکذا) (لسائر) ی (علمای) (إسلام) و (الصلوات والسلام علی سیدالکمل، سیدنا ومولانا، محمد المصطفى وعلی آله وأصحابه وأتباعه إلى يوم یبعثون) (لله الحمد).¹

(نوبه ت) ی (سوره) یی (صافات) ه خودا (کرم) کا، بی (علائق) و (عوايق) به (حیات) ی (طیبة) (تفسیر) ی (کریم) ته و اوکه ی.

سوره الصافات

چ ناوی تر بو (ذکر) ناکه ن (بالاتفاق) ئه فه رمون: " (مکی) یه " (عدد) ی (آیات) ی (181) سه دو هه شتاو ویه ک، لای (بصری) یان؛ دوو، لای ئه وانی دی.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

به ناوی خوی، خوی به (مرحمه ت) و (کرم) ی خو ت، (إعانه) مان بده ی (دفع) و (رفع) ی (عوائق) که ی ﴿وَالصَّافَّاتِ صَفًّا﴾ خو یان (صف) ئه به ستن؛ یا (صف) آرای ئه که ن ﴿فَالرَّاجِرَاتِ زَجْرًا﴾ (سوق) ئه که ن، (منع) ئه که ن، (نهی) ئه که ن ﴿فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا﴾ (آیات) ی (إلهی) (تلاوه ت) ئه که ن؛ ئه وانه کی ن؟ (زمخشر) ی و (فخری پازی) چه ند (وجوه) یان فه رموو. له (تفسیر) ی (ابن جریر) و (سائر) ی (تفاسیر) ی که لای ئیمه هه یه؛ (کشاف)، (تفسیر) ی (کبیر)، (بیضاوی)، (نیسابوری) (إرشاد العقل السليم)، (روح المعانی)، (مراجعه) ی (خازن) ناکه م، وا ده ر ئه که وی (مُخْتَار) ئه مه یه، که (عباره ت) ن له (ملائکه)، له بهر (جمع) ی (مؤنث) (أبو مسلم) به و قسه (راضی) نیه؛ (إمام) (جواب) ی دایته وه، (ذاتاً) وه کی ئه لئین: " (باب) ی (تذکیر) و (تأنیث) له (باب) ی به هه شت

¹ - ته و او بو به (عوايق) ی زور خودا به (په حمه ت) ی خو ی (رفع) و (دفع) یان کا، (تفسیر) ی (سوره) ی (یاسین) پوژی سی شه موو 9/ شوال؛ 8 تشرینی ثانی پومی (سنه) (1358هـ) (1939م).

(واسع) تره " من (عرض) ئەكەم من ئەلیم: " به (مناسبه) ی (سورهت) ی (یاسین)، كه له (أول) ی (جنابی حق) سویند ئەخوا، به (قرآن) ی (حكیم)، له سه (رساله) ی (رسول) ی (أكرم)؛ وه به (اعتبار) ی (مناسبه) له (بین) ی سویند پی خوراو له سه خوراو، (لازم) ه (معنا) یان به شتی لی دریتته وه، كه (مناسب) ی (جواب) ی (قَسَم)، (یعنی) ﴿إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ﴾ بی؛ (بناء) علیه) ئەوانه، (عبارة) ت بن له (زمره) ی (رُسل) و (أتباع) یان؛ كه (أخذ) ی (آية) و (شارح) و (مُبین) ی (دلایل) ی (ذکر) ی (حكیم) ن؛ زور (موافق) ه؛ (قَسَم) به (قرآن) له سه (رسالة) ت ی (حضره) تی محمد، (قسم) به (حمله) ی (قرآن) و (أقوال) ی (إلهی) له سه (وحدانیه) ت ی (كبریائی)؛ چه ند جوانه؛ (رابطه) یه چه ند به (قوه) ت ه؛ (نظم) ی چه ند (مُنسَجَم) ه؛ وه (زیده) ه (إتصال) له (صدر) ی (سوره) ت ی (آتی) ده رته كه وی؛ (علاوة) (مخاطب) لی ره، (عین) ی (مُخاطب) ن، به (آية) ی ﴿وَالِيهِ تُرْجَعُونَ﴾؛ (إلهی) ئیره، ئەو (إلیه) وی یه؛ وه (سرّ) ی تریش هه ویدا ئەبی؛ (جنابی حق) به (مُجرّد) ی سویند (إثبات) ی (رسالة) ت ی (رسول) ی و (وحدانیه) ت ی خو ی ناکا، به لكو به (مضمون) و (محتویات) ی (محلوف علیه). (جنابی حق)، (ذات) ی (واجب الوجود)، یا (وجود) ی (واجب الوجود)؛ (واحدی) یه؛ (حقیقه) (حتی) (اعتبار) ی (تعدد) ی (اعتبار) یش، بو (ذات) ی ئەو (ملاحظة) و (تصور) ی (مُحال) ه؛ (لکن) (واحد) ی (طبیعی) نیه، كه به (میل) ی (قوه) ت ی (واحد) (لا یصنر منه إلا شیء واحد) بی نهك (واحد) ی (حقیقی)، نهك (واحد) ی (بالذات)، به لكو (واحد) ی (بالشخص) نابی به دوو؛ دوو نابی به (واحد) ی (شخص)؛ به لی له دوو (شخص) آن، (شخص) ی (ثالث) ی لی په ویدا ئەبی؛ وهك دوو ئاو تیکه لاو ئەبی، ئەبیته ئاوی؛ (لکن) یهك یهك له ئاوه کان، (تشخص) یان نه ماوه؛ (تشخص) یکی دی په یا بوه؛ (سرمدانی) (دین) ی (یسوع)، یا به (غلط) یابه (مُغالطة) له (معنا) ی (وحده) ت زور درشت و (عاصی) یانه قسان ئەكەن ئەگەر بنۆریه (جهت) ی (وحده) ت ی (عالم) به هه موو (کرات) و (کائنات) ی یهك

(وحدت) ی (عالم) ه؛ تُو (إله) ه (واحد) ه ﴿رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
وَرَبُّ الْمَشَارِقِ﴾ تُو گهر (منازعه) ی (سُنَى) و (معتزالی) نه بی، (أفعال) ی
(مُكَلِّفِينَ) لیره نایه ته (خیال)؛ ئایا (مخلوق) ی خویه؟ یا (مخلوق) ی (مأمور
بها) یه؟ به لئی (شامل) ی (نفس) ی (إنسان) ه، وهکی (سائر) ی (حيوانات) ی دی؛
(تصریح) به (مشارق) بُو (جَلْب) ی (نظر) ه بنۆره (کواکب) و (شمس) و (قمر)، به
چ (وضع) و (ترتیب) ی ه لَدَيْنَ، بَلَدٌ تَه بِنَ، له (جَزْ) ی (سما) تُو دره وشیتته وه!
(فی الحقیقة) مقام) ی (شروق) ی (أنوار) ه؛ (أنوار) ی (علم) وه (إيمان) به (آیات) ی
(قَوْلِي) و (كُونِي)؛ (مشارق) ی (شمس) (نظر) به (حس)، نیوه (مشارق) ه
(نظر) به (مدارات) ی (یومیة) که (حَوْل المنطقية) (ترسیم) تُو کری؛ (سیاره) ه هم
(مشرق) ی (یومیة) ی ه یه، هم (مشرق) ی (حرکه) (خاصه) ی ه یه؛ لیره
(نظر) بُو (مغرب) نیه؛ چونکی جی ی (أفول) ه تُو ویش وهکی (قصة) ی (إبراهيم
خليل الرحمن) (موقع) ی خوی ه یه. تُو (نظم) و (وضع) و (ترتیب) و (فوائد) و
(عوائد) له (إله) ی (علیم) و (قدیر) و (قوی) و (صاحب) ی (إرادة) تُو وشیتته وه؛ بت
و (أصنام) له کوی؟ تُو (خلق) و (إيجاد) ه له کی؟ ﴿إِنَّا زَيْنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةِ
الْكَوَاكِبِ﴾ (أساساً) ئاسمانه کان نابیندرین، (کرات) ی (لامعه) (مشاهده) تُو کرین؛
تُو ئاسمانه ی (زینت) دراوه، به و (کواکب) و ستاره ی دهرخشنده، بُو ئیمه،
ئاسمانی (دُنیا) یه (قرباً) یه؛ تُو ویدی (داخل) ی (دنیا) یه، به لاوه یه؛ چیه؟ چ
نیه؟ (علم) ی ئیمه ی پیوه (لاحق) نابی؛ تُو وه یه یه، له ئیمه دووره
﴿وَحِفْظًا﴾ پاراستوومانه؛ (ممکن) ه (نصب) ی به (فعل) ی (مُقَدَّر) بی، یابه
(عطف) ی (معنوی) بی؛ (معنا) ی (عبارت) ی پیشی؛ (کأنه) تُو فه رمووی: ")
﴿إِنَّا خَلَقْنَا الْكَوَاكِبَ زِينَةَ السَّمَاءِ وَحِفْظًا﴾ " (لکن) تُو (حفظ) ی تُو وان تُو فه رموون،
وه تُو وه ی من تُو لیم؛ لیک جودان ئی وان (حفظ) ی (حسی) یه، ئی من
(حفظ) ی (معنوی) یه؛ (جنابی حق) به (حجاب) ی (بصیرت) یان، (حفظ) ی
ئاسمانی (مُزَيَّن) به (کواکب) ی کردیه ﴿مَنْ كُلُّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ﴾ (شیاطین
الإنس) پرووت له (خیرات) ﴿وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ﴾ ته ماشای تُو

(صُنْع) ه (بدیعه) ناکه ن، (محروم) ماین، له (علم) به (آیات) و (أسرار) ی
 (کائنات) ی (نیرة) چ جایه (مستوره) ﴿لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى﴾ گوئی له
 (آیات) و (ذکر) ی (إلهی) ناگرن، که له لای (عالم) ی (علوی) به (واسطه) ی
 (مَلَك) بره بره، بؤ (رسول) دی؛ نه خویان نه نوپن، نه (إستماع) نه که ن
 ﴿وَيُقَدِّفُونَ﴾ بویان نه هاویتی ﴿مِنْ كُلِّ جَانِبٍ﴾ له (جهت) (أوهام) و (خیال) و
 (هوا) ی (نفس)؛ وا ده رته که وی، نه وانه نه گهر گوئی بگرنه (آیات) (تلویس) ی
 نه که ن، بویه خوا له (لوس) یان (حفظ) ی نه کات ﴿دُحُورًا﴾ بؤ (طرد) و
 (تبعید) له (إدراك) ی (آیات) ی (مَلَكوت) و (سموات) ﴿وَلَهُمْ﴾ له (دنیا) و
 (آخرت) ﴿عَذَابٌ وَأَصِيبٌ﴾ (دائم)، (شدید) تی نا (فکر) ن، گوئی نادنی، به
 (عمومی) ﴿إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ﴾ تی ی پوی، بیفرینی، به (وجه) ی که
 (معهود) یانه؛ وه ئیوه ش نه ی زانن، نه م (خطف) ه بؤ تی گه یشتن و
 (تحصیل) ی (علم) نیه (وإلا) به (تفکر) و (تدبر) و (تخیل) ی (صحیح) نه بوو. شتی
 نه بیه ن، یا (نوعاما) ته ماشا نه که ن، به (أوهام) ی (باطلة) (شبهه) یه (واهی)،
 قسه یه پرو پوچ ده رته خه ن (عوام) ی پی (إضلال) نه که ن؛ نه وه (دلیل) ی
 (نحوسهت) ه، نه وه (دلیل) ه، له سه ر شه ری (ملك) ی (بابل) و (خراسان) چونکی
 (شعری) به و لاو به ولا دا ده پرو؛ بی په رستین. نه و (کواکب) ه (مدبر) ن؛ (حتی)
 (بعض) ی له (أهل) ی (عقل) سه ر پوشته یی (عقل) بزر نه که ن؛ واگومان نه به ن
 (صعود) و (نحوس) ی (بشر) له و (کواکب) انه یه؛ (أما) (خیام) نه لی:

أجرامکی ساکنانی این نه یوانه ند

أسبابی ترددی خیره ر مه ندانه ند

هاتا سه ر روشته یی خیرد گوم نه کونی

کانانکه مدیره ند، سه ر گه ردانه ند

﴿فَاتَّبَعَهُ﴾ دوا ی نه که وی، له (طرف) (علما) ی (تالی ذکر)، (ناظر) و (عارف) به
 (حقائق) ی (کائنات)، (عالم) به (هیئت) ی (موجودات) ﴿شَهَابٌ ثَاقِبٌ﴾ (نور) ی
 (ساطع) ی (برهانی)، (نافذ) و (قاطع)، به دوا ی (شبهات) و (أوهام) ی وان

ئەكەوى، (تصحیح)ى ئەكات؛ ئیمە وامان (تفسیر)ى ئەو (آیات)ە، كرده؛ (معقول)و (مقبول)ە. ئەوہى ئارەزووى (تفسیر)ى (روایات)ە، (کیف)ى لى یە، گوی لہ جنۆکان پاگرئ، بچیتە سەر (مذهب)ى (کاھن)آن (مراجعه)ى (تفاسیر)ى تریکا؛ (خاصةً) (روح المعانی)؛ ئەوہندە (عرض)ئەکرئ، (معلوم)ە لہ (کتب)ى (یونانی) لہ (أشعار)ى (عربی)ئەو (شُھب)ە، (محسوسه) (قبل زمان الرسول)، (بَلْ) (قبل زمان المسيح) (بَلْ)خوا ئەزانئ، بە چەند ھەزار سال ئەستیرە دارژرا نەك ھەییە، (نادر)ە، لہ زۆر (غریب)ە؛ من لہ (أوائل)ى (مندالیم)، (دیم)؛ شەوی ئەستیرە لہ (شمال)و (جنوب)و (شرق)و (غرب)و ھكى لہ (شكرى) (هجوم)یان ئەکرد، بۆ (جھت)ى (منطقة)، (عالم)كەوتە (دھشەت)تاسبەینئ (دوام)ى کرد؛ نازانم بە پۆژ مایان نەما؟ (أما)بۆ شەوى (آتئ)ئەو (حال)ە نەما؛ (أما) (شُھب)ەكان (مُكدر)بوون، ھكى ئەوانئ جارچار ئەبئ؛ پووناك، (ماثل)بە ھسەبزی یابە سوورى نەبوون (ممکن)ە لہ (أوائل)ى (رسالەت)ى (رسول)ى (أكرم)شتئ وا بووبئ؛ وابزانم دیمە لہ (تأریخ)لہ (زمان)ى (عباس)یانئش شتى وابوہ. و ئەلئین: "بە شەش سەد سال جارئ وائەبئ" (والعلم عند الله)ئەو سالى من ئەلئیم: (حضره تى كاك أحمدى شئخ) (وفات)ى کرد؛ (حتئ)گە لئ (جھلە)ئەیان ووت: "لە بەر (وفات)ى وى بوو!" وابوو (تأریخ)ھەزار سئ سەدو چوار یا پئنج بوو ﴿فَاسْتَفْتِهِمْ﴾ (طلب)ى (فتوى) (خبر)لەو (شیاطین)أنە بکە؛ گوی یا بە (قوہت)ى خویان (مغرور)ن؟ (حقیقە) (قوہت)ى (جھل)ە، (ولو)زۆر بە (قوہت)و (مُکنهت)بئ ﴿أَهْمُ أَشَدُّ﴾ (أقوا)و (أمنت)ن ﴿خَلَقًا﴾ كەبتوانن، (مُعارضه)و سەرپئچئ لہ ئیمە بکەن ﴿أُمُّ مَنْ خَلَقْنَا﴾ لہ (مذکورات)؛ (سماوات)و (أرض)و (مابین)ى یان ﴿إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ﴾ ئەو (شیاطین)أنە ﴿مَنْ طِينَ لِأَزْبٍ﴾ لیچ ھەك كە تیرە؛ (لعل) (مراد) (نطفة)یە، (ممکن)ە بە (إعتبار)ى (أصل)ى (آدم)بئ؛ كە سئ ئەوانە لہ قور دروست کا، ئەتوانئ بە (خلق)ئ (جدید) (إنشا)یان کاتەوہ ﴿بَلْ عَجِبْتَ﴾ لہ (جھل)یان بە (آیات)ى (كونیة) ﴿وَيَسْخُرُونَ﴾ قە شمەرى پئ ئەكەن؛ (حقا) (بشر) (عجیب)ە

(إِخْتِرَاعِ) ى وهكى (رادیو)، (عُلْمَا) ى (مُتَبَحِّر) (مُتَحَيِّر) ئه كات، گه لى (جهله) گه پى پى ئه كه ن؛ (حَتَّى) (سُفْلَى) (مَلَا) يان ئه لىن: " گوى لى گرتنى (حرام) ه " جا وهره (أُمَّة) (تعالى) كا؛ به (صُنْع) (أَسْرَارِ) ى (خَلْقِ) ى خوا به ده رخا! ﴿وَإِذَا دُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ﴾ نه (وعظ) نه (إِرشاد) نه (دلائل) (تأثير) له وان ناكا ﴿وَإِذَا رَأَوْا آيَةً﴾ (مُعْجَزَةٍ) يه (دال) له سهر (صدق) ى (رسول) ﴿يَسْتَسْخِرُونَ﴾ (زَيِّدِه) ه قه شمهرى ئه كه ن، (حَتَّى) پى ى ئه لىن: " (سحره) " (طبيعى) به (آيات) ى (كُونِيَّة) ناتوانن بلين: " (سحره) " يا خود لىك (طلب) ئه كه ن، كه قشمهرى به (رسول) و (آية) ى بكن ﴿وَقَالُوا﴾ به (سُخْرِيَّة) ﴿إِنْ هَذَا﴾ نيه ئه وه ﴿إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ﴾ ئاشكرا، (يعنى) بى (أصل) ه، بؤفه ﴿أُنْذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا﴾ (أجزاء) ى (رَحْوَه) ﴿وَعِظَامًا﴾ هيسك، درهنگ ئه پزى؛ ئاگايان له (أجزاء) ى (ناريه) و (هواء) يه بلاو ئه بيته وه؛ وه (إِلَّا) (بِالْكَلِيَّة) ئه يان كرده، قشمهرى كه بووين به خَوْلٍ و هيسك ﴿أَنْتُمْ لَمَبْعُوثُونَ﴾ زيندى ئه كرينه وه؟ ﴿أَوْ آبَاؤُنَا الْأَوْلُونَ﴾ ئه وانيش كه (عظام) يان نه ماوه، (بعث) ئه كرين؟ چا كه (شبهات) ى (بعض) ى له (فرق) ى (إسلامى) يان نه يانزانيوه، وه (إِلَّا) به جارى ئه يان كرده، گالته و ريشه خه نده؛ (لكن بعد الأيمان) به (كمال) ى (علم) و (قدرت) ى (كبريائى)، به لكو (إيمان) به (ألعاب) ى (طبيعة) ئه وه ى لاي، دوور نيه؛ ئه زانى به (سهل) ى ئه كرى، به (سهل) ى (إيمان) ى پى ئينى؛ وه بؤ (إصلاح) ى (نفس) خه ريك ئه بى، باوه ر مه كه، له هه زارى يه ك (إنكار) ى (بعث) بكات. له (جهت) ى (نظريه) ى (علم) ى گوى يا (حق) و (حقيقه) ى ئه وى؟ به لكو بؤ (إستراحت) ى (نفس) ه، بى (دغدغه) و (خطرة) به (كمال) ى (لذات)، (عيش) و (عُشْرَه) ى خوى به جى بينى! ﴿قُلْ نَعَمْ﴾ خوتان و (أبا) تان (بعث) ئه كرين ﴿وَأَنْتُمْ﴾ (أوليين) و (آخرين) تان ﴿دَاخِرُونَ﴾ (محقر) و (مصغر) و (أذل) آن؛ (خلاف) ى (عليم)، (بعث) ى ئيوه ى له بهر (عاصى) نابى؛ (أرض) و (أسمان)، (طوعاً و كرهاً) (مطيع) ى (أمر) ﴿فَإِنَّمَا هِيَ﴾ (بعث) تان ﴿زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ﴾ به بانگى (غالب) أنه، ئيوه زيندى ئه بنه وه ﴿فَإِذَا هُمْ﴾ كه زيندى ئه بنه وه ﴿يَنْظُرُونَ﴾ (يعنى) چاو به

(نزاكەت) ى (طبقات) ى (رقیقە) ى وه (إناره) وه ألنجە ى (قیقە) ى
 (إعاده) ئەكریتە وه؛ پی ى تەماشائەكەن، وهكى (دنیا) ﴿وَقَالُوا﴾ زیندوو
 بوەكان ﴿يَا وَيْلَنَا﴾ (واویل) ﴿هَذَا يَوْمُ الدِّينِ﴾ پۆژی (جزایە)؛ ﴿كَمَا تَدِينُ، تُدَانُ﴾
 (ملائكە) یا (رأساً) (جنابى حق) له (مُقابل) ى ئە و قسە، ئەفەرموون: ﴿هَذَا يَوْمُ
 الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ﴾ له (دار) ى (دنیا) ﴿بِهِ تُكْذَّبُونَ﴾ (تكذيب) ى (رسول) تان
 ئەکرد؛ ئەتان ووت: " ئەورپۆژە، نابى؛ (ممکن) نیە " ئە و ه پۆژی (فشل) و
 (قضا) و (حُکم) ه، پۆژی (فرق) و (تمیز) و لیک جودا کردنى، (مُحسین) و
 (مُسی) ه؛ (تأجیل) نەما پۆژی (إنقاذ) و (إجزاء) ى (حُکم) ه ﴿احْشُرُوا الَّذِينَ
 ظَلَمُوا﴾ (أمر) ه له (طرف) خوا، بۆ (مأمور) ى (مُكَلِّ) ى (حشر) بۆ (حساب) یا بۆ
 (دار) ى (عذاب) ﴿وَأَزْوَاجَهُمْ﴾ (مقابل) ى (أزواج) ى (مؤمن) آن؛ (حقاً) (كُفر) ى
 پیاوان له مەرژنانە (خصوص) ئەمپۆ ژۆر ئاشکرایە؛ گەلێ له (ئاورپوی) ى
 (حظ) ئەكەن (مسلمان) بن، ژنیان (مانع) ه؛ (سبب) به (مُحَقَّر) ى (معامله) ى
 (مسلمان) آن له (حق) ژنان؛ وا دەزانن، (مقتضا) ى (دین) ى (إسلام) ئافره تەكان
 (تنفّر) ئەكەن؛ وه ئە و (كشف) و (کیف) ى (مسیحی) پی یان ئەدات، (دین) ى
 (إسلام) (طبیعی) پی یان نادات. له (فاروق) ى (أعظم) (نقل) کراوه، (تفسیر) ى
 (أزواج) به (أمثال) و (أشباه) (یعنی) ئەوانە ى وهكى وانن، له (عمل) ى (سَيِّئ)؛
 هەریەك له گەل ھاو (عمل) ى خۆی (حشر) ئەکرێ، (وَلَوْ) (كافر) یش نەبێ؛
 (ربا) خۆر له گەل (ربا) خۆر؛ (زانی) له گەل (زانی)؛ (شراب) خۆره وه له گەل
 (شراب) خۆره وه، ئەمه بۆ (مسلمان) آن (إنذار) ى (عظیم) ه؛ به خوا (حق) ه، ئە و
 (رمضان) ه و گەل (رمضان) ى تر، (جمع) ى له (مسلمان) آن، به پۆژ ئەچوونه
 مالى جووله كان، ئەیان خواردو ئەیان خواردە وه؛ ئەمانه بۆ له گەل جوان
 (حشر) نەکرین؟ ئەمسال (بعض) ى ئەچوونه (خلا) خانان؛ قەسپ و هەناریان
 ئەخوار؛ (أما) نازانم ئەوانه، له گەل كى (حشر) ئەکرین؟! لام وایه، نه جوو،
 نه دیان، نه بت پەرست، نه (لادینی) ئە و (دنائەت) و (خسەت) ه ناکا ﴿وَمَا كَانُوا
 يَعْبُدُونَ* مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ (أصنام) (وما على شاکلتە) ﴿فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ

الْجَحِيمِ ﴿نیشانیان دهن، بۆیان (تعریف) کهن (حشر) یان بۆ (حساب) بۆیه یه، (حشر) بکرین، بۆ (جحیم) بۆیه (بعد هذا الأمر) ئەفه رمووی: ﴿وَقَفُّوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ﴾ له (أعمال) ی (ظالم) أنه یان، له (كفر) یان، له (منشأ) ی (شرور) یان؛ (أما) (سؤال) له (ولایهت) ی (علی) (طبیعی) له وانه ناكری؛ (كافرن)؛ (أما) (سؤال) له (شیعه) آن ئەكری، ئایا (ولایهت) ی (علی) تان، به پاستی بوو؟ یا بۆ (جلب) ی (دنیا) و تیکدانی (وحدەت) ی (إسلام) بوو؛ (إنتقام) له (إسلام) له بهر (مجوسی) یه؟ (أما) (عداوت) ی (أعدا) ی (إمامی علی) وه (أسباب) ی (فأظهر من أن يُنكر) ئەوان له (میدان) ی کار، به زارو به (بارقه) ی (سیوف) (إعلان) یان ئەکرد؛ (طبیعی) ئەو شه پو شوپره، که بووه (منشأ) ی (هدم) ی (صریح) ی (إسلام)، پوژی (جزا) لی ئەتوژریته وه هه رچه ند ئەو (آیه) ه، له (حق) (كافر) أنه؛ (أما) وئەبی (مُسلّمان) ته و او زۆر بترسی، به (دقهت) خوی پیاریزی؛ وام له (خاطر) ه، (روایه) کراوه، (عمر بن عبد العزیز) (رضوان الله علیه) شه وی له (تهجد) دا ئەو (آیه) ه ئەخوینیته وه، تا (وقت) ی (فجر) له سه ر پا، پاده وستی، (دهشهت) ئەی گری، ئەگریه، ئەو (آیات) ه (تکرار) ئەکاته وه سبه نیی (عرض) ی ئەکهن، ئەفه رمووی: "وام هاته بهر (نظر) که (أمر) درا، من پاگرن، (سؤال) م لی بکهن؛ (خشیهت) (إستیلا) ی به سه را کردم، نه متوانی (حرکه) بکه م " ئا، وا ئەبی نابی (رئیس) ی (دین) یا (دنیا) به (کیف) ی (هوا) ی خوی بکا، و بلی: " من (شیعه) ی (علی) م، (خلیفه) ی (فلان) (شیخ) م؛ (أتباع) ی ئەوانه (مغفورن) ﴿مَا لَكُمْ لَّا تَنَاصِرُونَ﴾ نه خۆبه خویی، نه له گه ل (إله) تان؛ چتاق لا (نصرهت) ی چتاق لا نادهن؛ یارمه ندهتی ناکهن. له (دنیا) (مُعین) ی یه ک بوون؛ چه ندی (مُهیّا) بوون بۆ (نصرهت) ی (إله) کانتان؛ وه ئەوانتان به (ناصر) ی (معنوی) (حساب) ئەکرد ﴿بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ﴾ (منقادن، بی دسه لاتن ﴿وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ﴾ (رؤسا) و (أتباع) ﴿يَتَسَاءَلُونَ﴾ (سؤال) یان لیک ئەکرد؛ چۆن؟ ﴿قَالُوا﴾ (أتباع) به (رؤسا) یان ئەووت: ﴿إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا﴾ له (دنیا) یه ﴿عَنِ الْيَمِينِ﴾ له (جههت) ی (خیر)؛ ئیوه بی

(واسطه) نابی، (عبادهت) ی خواداوهندی بکهن؛ ئەگەر (واسطه) نه بی، خوا گه وره یه، (جواب) ی ئیوه نادا؛ (إله) (تمثل) ئەکات، ئەوانه (تمثال) ی خوان.

(حلول) و (مظهر) (صفهت) هه م (نوع) ه (تمثل) یکه خوا (غنی) یه، چه په کی له سه ر (عبادهت) ی ئیوه که وتوه؛ (گوناه) بکهن، چ (ضرر) ی لی ئە که وی؟ ﴿قَالُوا﴾ (رؤسا) له (جواب) یان دا ﴿بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ﴾ خۆتان (مؤمن) نه بوون، پووتان له (حق) (خالی) له (خدعة) و درۆو (تحویه) (قبول) ی ناکه ن (أما) بۆ (خرافات) له (غایهت) ی (إستعداد) و (حاضر) ی دان ﴿وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ﴾ (تسلط) مان له سه ر ئیوه نه بوو، به (جبر) و (قهر) و (شدهت) ئیوه مان وه رنه گیڤا ﴿بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ﴾ (أساساً) (قوم) ی (متجاوز) بوون له (حق) به (میول) ی (فاسد) ﴿فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا﴾ له (دنیا) (علی لسان الرسل) ئە یان فه رموو: "ئیوه گه ر له سه ر ئەو (کفر) و (ضلال) ه بمینن، (عذاب) ی خوا ئە چیژن " ئەوا (تحقق) ی ئە کرد ﴿إِنَّا لَذَاتِقُونَ﴾ (ذق) إنک أنتَ العزيز الکریم ﴿فَأَغْوَيْنَاكُمْ﴾ به ئاسانی، وه کی (شیطان) ییش ئە لی: " من (دعوته) م کردن، ئیوه (إجابة) تان کرد ﴿إِنَّا كُنَّا غَٰوِينَ﴾ ئە مه پوژی (خصام) تی ئە گه ن، یاخود وه کی (طنطاوی) و (أشباه) ی، له (متأخرین) ی شاره زا ئە فه رموون: (رؤسا) کان و وایان (حساب) ئە کرد، (سواد) ی (أعظم) له (قوم) ی خۆیان (مقابل) ی (إیمان) به (حقائق) ی (الهیات) بین؛ بت په رستی وه (بعض) ئاینیان بۆ داده نان؛ (أما) خۆیان (معنا) له سه ر (إیمان) ی (صحیح) بوون " لام وایه (علی الأكثر) خۆیان وه کی وان (میل) ی بت په رستی و به جی هینانی ئاینیان په سند و خو ش هاتیه؛ (رؤسا) کانیش گومراه بووین وه کی (مرؤس) ه کان؛ (مادام) و ابی ﴿فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ﴾ له (أصلی) دا ﴿مُشْتَرِكُونَ﴾ (عذر) ی (مرؤس) ه کان (قبول) نیه؛ نیزیکه (جزم) بیینم؛ (ضلال) ی (رؤسا) له مهر (ضلال) ی (أتباع) و (رعایا) یه؛ (نظر) به وانه ی (نوعاما) (إستعداد) یان بوه، بۆ (إیمان)؛ به (أنواع) ی (حیل) (حتی) (تخويف) و (تحريم) له (متاع) ی (دنیا)، (منع) یان ئە که ن؛ (عذاب) ی (معنوی) یه که یان (أشد) ه ﴿إِنَّا

كَذَلِكَ نَفَعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿تابع و متبوع﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ﴿له (إعراب) ی (كلمه) ی (طیبة) وهكى (سیدی آلووسی)ئه فه رموی؛ " (أقوال) هه یه " حهوت (قول) ی (نقل) فه رموه؛ ئه گهر كه سی (ده عوهت) یان بؤ (وحدانیهت) ی (إلهی) بكا، بلی: بلین: " (لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) " ئه و (مُجْرِم) آنه ﴿يَسْتَكْبِرُونَ﴾ (نفرهت) ئه كه ن، له (آیه) ی، له (قول) ی ﴿وَيَقُولُونَ أَنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتَنَا﴾ به س (عبادهت) ی خوا بکه ین؛ (ترك) ی (إله) كانمان بکه ین؛ ده ست له (عبادهت) یان هه ل گرین؟ ﴿لشاعر مجنون﴾ وا وه رئه گیرئ، كه (إستكبار) یان له سهر (رسول) ه؛ (حقا) قسه یان (أحمق) آنه یه؛ چؤن (شاعری) راستی شیئت ئه بی؟ به لی (بعض) ی (خفیف الروح) (شعر) ئه لین؛ (أما) نه وا كه (مقداد) هکی (شاعر) آنه ی هه بی (بعض) ی (نوعاما) سه رخؤش ئه بن، ئه و جا (شعر) ئه لین: " (أما) (شعر)؛ (أما) ئه و (سكر) ه، ناگاته (درجه) ی (جنّة)؛ (ولو فرضنا) (شاعر) (مجنون) ئه بی، (مجنون) ئه بیته (شاعر)، (نسبهت) ی (جنّة) و (شاعر) ی بؤ (حضرة) ی (رساله په ناه) له (حمق) و (حسد) (حسد) یه (عقل) ی (كل) له كئ شیئی له كوی؟ (حكما) ی (غرب) (نسبه) ی (جنّة) بؤ (بعض) ی (أفراد) ی (عبقری)، (شان)، (نابغ) ی نایاب؛ وهكى (ناپلیون) ی خویان ئه دهن؛ (أما) ئه و (جنّة) ه (فوق العقل) ه. (بعض) ی (عقلاء) (مركز) هکی بؤ (عقل) داناهه (دائر) هکی (دون عقل) (رسم) كردوه له گه ل (دائر) هیه (فوق العقل) كار ئه كه ن به و (معنا) یه پیان ئه لین شیئت وهكى صؤفی ئه فه رموی (طور وراء طور العقل) ئه مړؤ به هیتله ر ئه لین شیئت چونكى (فوق الحد) (أمور) ی به جئ ئه گه یه نئ (عقل) بؤی ناچئ؛ به لكوو (عقل) (منع) ی (إنسان) له و (مدهشات) ه ئه كا ﴿بَلْ جَاء بِالْحَقِّ﴾ ته ماشا كه ن، گوئ پاكرن، له (آیات) ی (قرآنی)، له (أحاديث) ی له (جوامع الكلم) ی، له (دلایل) و (برهان) ی (توحید)؛ (دقة) له (أحكام) ی (أصولی) و (فروعی) كه ن؛ (شعر) و (جنّة) له كوی؟ (أحوال) ی (رساله) ت په ناه له كوی؟ ﴿وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ﴾ ئه وانیش له (وهقت) ی خویان دا، (نسبه) ی (جنون) یان پی دراوه. (زكى مبارك) ی (مصرى) له (مقاله) یه خوی،

ئەلئى: " منيش حەزم لە (لادىنى)بوو، (أماً) (بعض)ى (آيات)ى (قرآنى)، لىم نەگەر، بىم بە (مُلحد)؛ ناچار (إيمان)م هینا؛ ئەز (جمله) (تصدیق)ى (رسالەت)ى (بعض)ى (ذواتى)پاڤردوو، (إحترام)و (تبجیل)یان؛ با (وجودى) ھەرچى بى، نەختى (تَحِيْن)ھكى بوو، ئەوانى پيش خوى بە (مطعون)ى ناو ئىنى، (تنقيص)یان ئەكات؛ وھەم (حُكم)ى كە (حُكم)ى (إله)یە لەوى (مُناسب)و (مُوفّق)تر (نسخ)ئەكا؛ با (وجودى) (أرباب)ى (رأى)لە (رأى) خویان ناگەرینهو؛ (وَلَوْ) بزائن (نتیجە)ى زور (خراب)ە؛ وھەم (جناب)ى (رسول) (مقابل)ى (رأى) (أصوب)لە (رأى) (صواب)ى خوى دەستى ھەل ئەگرت؛ (تأریخ)ى (عالم) (إستفادە)ى لە (رسالەت)ى (حضرەتى محمد)ى کردیە؛ بۆ (برائەت)لە (نقص)و (أمور)ى كە (أُمم)یان (نسبە)یان بۆ (رُسل)دایە؛ (آیات) (عجیب)و (حق)ى (عظیم)ى ھەیە؛ بى (ریا) ئەلیم: " (حق)ى لەسەرە (رسالەت)گەرەھە " (حقاً)، (حق)ە (رسالەت)نازى پى بكا؛ ئیتر نازانم بلیم: " چى؟ " (عُقلا)ى (عَرَب) (مُعترف)ن، كە محمد (ﷺ)لە (عالم)ى (بشریەت)دا، بى (نظیر)ە ﴿إِنَّكُمْ لَذَانِقُونَ الْعَذَابِ أَلِيمٌ﴾ بە (إضافة) (جمع) (نون)ى ئەروا؛ لە (بعض)ى (قرائەت) (لَذَانِقُونَ الْعَذَابِ)ھاتیە؛ وھكى خوتان ووتان: " (حَقَّ عَلَيكُمْ قَوْلُ رَبِّكُمْ) " ﴿وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ بە (قَدْر) (ذَرَّة)یە لە (إستحقاق)ى خوتان، زیاتر، كە متر نابى ﴿إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ﴾ ئەوان (أضعافاً مضاعفةً) (إستحقاقاً فوق إستحقاق)وھرئەگرن؛ (كأنه)ئى وان (جزا)نیە؛ (لكن) (إستثنا) (بنا)لە (إختیار)ى (زمخشرى)وھ (سائر)ى (مُحَقِّقِينَ)آن، (مُنقطع)ە؛ (عباد)ى (خالى)لە (عَلِّ)و (عَشِّ)، پاك و (مُنقح)لە ھەموو (عصر)یدا، كە من ﴿أَوْلَيْكَ﴾ ئەوانە ﴿لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ﴾ (ممتاز)و (خاص)و نایاب ﴿فَوَاكِهِ﴾ (فقط)چ (فواكە)؟ خوا ئەیزانى چ (نوع)ە؟ وھك لە (حدیث)ئەفەرموى: " لەگەل (فواكە)ى (دونیا)بەس (إشتراك)یان (لفظى)یە " ﴿وَهُمْ مُكْرَمُونَ﴾ لە (ھوان) (أكل) ﴿فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ﴾ (غیر)ى (نعیم)، چیدی تیا نیە ﴿عَلَى سُرُرٍ﴾ لەسەر (أرائك)و تەخت دادەنیشن

﴿مُتَقَابِلِينَ﴾ به رابهری یهك؛ وهكى ئه لَئین: " به رابهر نُشسته ن بیّه او په هلوی " ﴿يُطَافُ عَلَيْهِمْ﴾ له (مجلس) یان دا (ولدان) و (غلمان) وهكى له (آیة) ی دی، ئه فه رموی ﴿بِكَاسٍ﴾ باده، پیاله؛ (خالی) پیی ی نالَئین: "كأس" وه باده گوساری، بؤ (خمریات) ئه بی. ئه و (كاس) ه، پره ﴿مِنْ﴾ له (شراب) ی ﴿مَعِينٍ﴾ له به رچاوه، دیاره (جریان) ئه كا وهك جوگه و جوبار؛ یا خود (خارج) له چه شمی کانیان وهكى و ئاوی؛ (طبیعی) هه لّ ئه کولئ و (جریان) ئه کات ئه لَئین: " فه رهاد له کیوی (بیستون) له (مسافه) یه دوور جوړگه ی له به رد داتراشی، بؤ (قصر) ی (شیرینی)، له ویرا شیریان تی ئه کرد، ئه هاته ناو (حوض) ی (قصر) ی (شیرین) " (إنسان) (مألوف) ه، بویه ئه ی بیه و (تعجب) ناکا؛ ئاو له کانیان، له کاریزان (لاینقطع) دی؛ (نقط) ی (بابا گرگر) ی چه ند سال بوو، ئه سوووتا؛ (حفریات) یان لئ کرد (نقط) ی لئ (إنفجار) بوو، هه روا، بیران لئ ئه دهن، نوت دهر ئه که وی، له (حواله) ی (که رکوک)، بؤ (حیفاد) و (یافا) (جریان) ئه کا؛ خوا ئه زانی، چه ندها سالی تر (دوام) ئه کا؟ ئیمه ئه مه به (غریب) نازانین؛ چون شیر له (عاردی) وهكى ئاوی کانی دینه دهر، (حرکه) ئه کا؟ که وایی؛ (ممکن) ه بلَئین: " (حال) ی (موقع) ی له (مواقع) ی (عالم) وهكى ئی مه (عناصر) ی شیر، (عناصر) ی (خمر)، (عناصر) ی هه نگوین، سه ربه خو، تیای (ترکب) بکا وهكى ئاو له (هایدرۆجین) و (نوکسجین)؛ (مع أنه) ئه گهر (دقهت) که یین، (تکون) ی هه نگوین و شیر و (خمر)، به (أصول) و (ترتیب) و (ترکیب) ی (دار) ی (دُنیا)، زور (حکمهت) ه؛ (معمل) ی (عجیب) و (عوامل) ی (غریب) و (مدهش) و (دقائق) ی (صنع) ی زور تیایه؛ (نوع) ی (تکون) ی ئاوو نهوت نیه ﴿بَيضَاءَ﴾ (أشربه) ی (جنّة) (سپی) یه وهك چوړی شیری یا خود وهكى (أشربه) ی (حضارهت) ی (راقیه)؛ (أما) (مه ی لعلی) گووتی خوونی په زان، چ (صرخدی) چ (تسعین)، که ئاوی تی کرئ مه یله و زهرد ئه نویئ:

وَحَمْرَاءُ قَبْلَ الْمَرْجِ صَفْرَاءُ بَعْدَهُ أَتَنْفِي ثِيَابِي
نَرَجِسٍ وَشَقَائِقَ حَلْتُ وَجَنَةَ الْمَحْبُوبِ صِرْفَا

فَسَلَطُوا عَلَيْهَا مِزَاجًا فَالتَسَّتْ لَوْنَ عَاشِقٍ

هرچند له (نظر) باده‌گوساران، له په‌خنه (خالی)یه، (ممدوح) و (مرغوب) بوه؛ (أما) ئیستا خواردنه‌وه‌ی (عامی) یانه، له (حضارته) ی (حاضر)ه، (قیمته) ی نه‌ماوه ﴿لَذَّةٌ﴾ (عین) ی (لذته)ه؛ (لذته) (وجدانی)یه، وه‌کی (ألم) (تعریف) هه‌لناگری؛ وه (بعض) ی ئه‌لین: " به (معنا) (لذیذ)ه " وه‌ک: (طب)؛ (بمعنی طبیبی) ﴿لَا فِيهَا غَوْلٌ﴾ (فساد)؛ (واقعاً) (مولد) ی (کئولیه) (محرق)ن، (ضرر) به (صحته) و (حیات) نه‌گه‌ینن؛ (علاوه) ی تام ناخوشی (شخص) ی ئه‌ی ووت: " نه‌گه‌ر (شراب) (واجب) با، خواردنه‌وه‌ی مه‌گه‌ر یه‌کی وه‌کی (کاک) أحمدی شیخ) ی بیخواردبایه‌وه؛ (والا) که‌س نه‌ی ده‌خوارده‌وه " (خیام) ئه‌لی:

" مه‌ی گه‌رچی به (شرع) زوشت نامه‌ست خوشه‌ست

چون به‌ر که‌فی ساقی علامه‌ست خوشه‌ست

ته‌لخه‌ست و حرامه‌ست و خوشه‌م می‌تایه‌د

دیره‌ست کی هه‌رگیز حرامه‌ست خوشه‌ست "

(سبحان الله) هه‌ر دقتوری (عصر) هه‌ن به‌ زوبان و (قلم) (غهبه‌ته) ی (شراب) ئه‌که‌ن، به (عموم) ش له هه‌مووکه‌س (زیده) نه‌خونه‌وه؛ نه‌م بیستوه دقتور (عوشه‌ته) ی نه‌بی؛ (غیر) ی (صلاح الدین وصفی) له (أهلی) (شام) ﴿وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ﴾ له‌وی سه‌ر خوش نابن به‌لی مه‌ست و (مدهوش) ی (لقا) ئه‌بن؛ وه‌هه‌م (ممکن) ه بویه (عَنْ) بفه‌رموی؛ (یعنی) (ماده) ی (سُکری) تیانیه وائه‌بی له (دنیا) (بعض) ی که‌س به (شراب) سه‌رخوش نابن، تیک ناچن؛ لام وایه (طه) حسین) له (حدیث الأربعاء) ئه‌لی: " پوژی (أبوانواس) ته‌ماشای سه‌رخوشه‌کی ئه‌کرد، له (حرکات) و گفتم و گوی پی‌ئه‌که‌نی؛ پی‌یان ووت: " چوون پی‌ئه‌که‌نی، له دیتنی سه‌رخوش؛ وه (حال) ی توو (معلوم) ه " ووتی: " له (عمر) ی خووم، تا (حال) سه‌رخوشم نه‌دیتیه، هه‌رچه‌ند له‌گه‌ل یارن (تعاطی) (أقداح) ئه‌که‌ین، (أما) من له پیش هه‌موان (مدهوش) ئه‌بم، پاش هه‌موان به‌ خو

دیمه وه " (خلاصه) (أشربه ی) به هه شت، وه کی (أشربه ی) (دنیا) به (كدرات) نیه، (عین) ی (لذت) ه ﴿وَعِنْدَهُمْ﴾ باله (مجالیس) دایی به (مجموع) ی (ألفه ت) له گه ل یه ك بکه ن ﴿قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ﴾ (أكثر) ئەفه رموون: "اویان هه ر له (زوج) ی خویانه، (میل) ی که سیتر ناکه ن" (عکس) ی (سیدات) ی (غریات)؛ ئەوی چاوی لی نه بی میردی خویه تی. (روح) و گیانیان له گه ل (أصدقاء) یه کانیا نه یا کو تا نیگا. بیماری چه شم ﴿عین﴾ چاویان (واسع) ه، وه کی چاوی باز، خوا (نصیب) ی کا، (معین) له گه ل (صوحبه ت) ی ئەو (حوری) یانه ﴿كَأْتُهُنَّ بَيضٌ مَّكُونٌ﴾ (بخاری) ئەفه رمووی: " (لؤلؤ)" (رضوان) ی خوی لی بی؛ (جمهور) (تفسیر) ی ئەکن، به هیلکه ی (مطلق)؛ (أكثر) ئەفه رموون: " هیلکه ی (وشتر مرخ)، ئەمه ش له بهر (مکتونی) و (مصونی) یه؛ من دلم به هیلکه یه، خوش نیه، (ذاتاً) زگم به هیلکه ئیشی (حظ) ت له (تفصیل) ه، بنۆره (تفسیر) ی (سیدی آلوسی) ﴿فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ﴾ ئەوانی له (مجلس) ی (أنس) ن ﴿عَلَى بَعْضٍ﴾ پوو له یه ك ئەکن ﴿يَتَسَاءَلُونَ﴾ ئەم له ئەو، ئەو له ئەم (سؤال) ئەکا، له (أحوال) ی (دنیا) قسه ئەکن ﴿قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ﴾ له (أثنا) ی گفت وگو ﴿إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ﴾ له (دنیا) یه (رفیق) ه کم هه بوو ﴿يَقُولُ﴾ به (طریق) ی (قشمه ری) ﴿أَتُنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ﴾ به (بعث) و (حشر) و (نشر) و (جنة) و (نار) ﴿أَنْذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا﴾ (بَحَاث) آن له ناو (أرض) ی هیسکی چه ند هه زار سال، پیئشی ئەمرۆیان دیوه ته وه، نه رزیوه؛ (بعض) ی (تاجر) ئەکا، (قسم) ی له (متحف) آن داندراون (لکن) (بعد مرور الأيام) له بال یه ك دینه دهر ﴿أَنْنَا لَمَدِينُونَ﴾ زیندی ئەکرینه وه؟ (مجازات) ئەدرین؟ (ممکن) ه ئەو (قرین) ه، له (مسلمان) آن بووبی؛ (ذاتاً) (فرقه) یه گه وره، ئەلین: " ئەم (هیكل) ی (دنیا) یه، (إعادة) نه کریتته وه؛ (روح) ی (كل) ی که سی له سه ر (شکل) ی (مُسَجَم) ی خوی (حشر) ئەکرئ؛ " وه له سه ر ئەم (رأیه) بووبی، پاشان (تمرد) ی کردبی، (ظاهر) ی (إنکار) ه که ی وا ئەگه ینی؛ له گه ل (قرائه ت) ی (صدقة)، به لام (تأمل) ه کیشی ئەوی له (بعض) ی (قرائه ت)

(مَصَدِّقِينَ) به (شَدَّ) ی (صاد) یش (وارد) بوه؛ (یعنی) (صدق) ئه که ی؟ (مال) ی
 خَوْتُ نَهْ بِه خَشْيَ؟ (إِعْتِرَاض) گیراوه، ئه مه (مُلَائِم) نیه، له گه لَ (أَنْذَا مِتْنَا... إلخ)
 (أَمَّا) دوو (حکایهت) ئه که ن؛ گۆی یا (سبب) ی (نزل) ی (آیه) ه، پی ی رِیْک
 ئه خه ن؛ (سَيِّدِ) آلوسی (مُخْتَصِرًا)، (إِبْنِ كَثِيرٍ) (مفصلاً) (نقل) یان
 ئه فه رموون (لکن) من ئه و (حکایات) هم ناچیته (دماغ) ی، گویم لی نیه (مع
 أَنَّهُ) بۆ (إِسْتِمَاع) ی (حق) و (حقیقهت) (شکر) گویم زۆر سووکه. (زمخشری)
 (په حمه تی لی بی)، ئه فه رمووی: " (وقیل) " وه به کورتی ئه ی برپیته وه؛ (وفی
 الْحَقِيقَةِ) له گه لَ (مُحَاوَرَةٍ) ی (حاضر) ه رِیْک نایه ن ﴿قَالَ هَلْ أَنْتُمْ﴾ ئه ی یاران ی
 (أَنْسِ) ﴿مُطَّلِعُونَ﴾ (أَنَّهُ) حه ز ئه که ن، ته ماشای (أهل) ی (نار) که ن؟ تا
 (رفیق) ه که م بینن؛ ئه گه ر (حظ) ئه که ن، ئاگاتان له (قرائات) ی (مختلفه)
 (مُجَّه) و (غیر مُوجَّه) بی، (مراجعه) بۆ (روح المعانی) که ن؛ من ناتوانم ئه و
 (إِخْتِلَاف) ه (ذکر) که م ﴿فَاطَّلَعَ﴾ به سه ر (أهل) ی (نار) ﴿فَرَأَاهُ﴾ (قرین) ه که ی
 خَوَى ﴿فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ﴾ له ناوندی، ئه وانه ی ته ماشایان کردبی، دیویانه
 (أَمَّا) له به ر (قول) ی (آتی) دیاره (مقصود) (إِطْلَاع) ی خَوِیَه تی (فائده) ی له وی
 به دهر ئه که وی ﴿قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لِتُرْدِينَ﴾ به (هلاک) م ببه ی، گومپراهم
 بکه ی؛ دیاره (قرین) ی خَوَى بوه، نِيزِک بوه، وه ری گیر ی؛ ئه و سوینده له و
 ته رزه (مقام) ه زۆر ئه خوری؛ (سید) (نقل) له (صاحب) ی (بحر) ئه کات، ئه مه بۆ
 (تعجب) ه، له (سلامه تی) ﴿وَلَوْ لَأَنْعَمَ رَبِّي﴾ (توفیق) و (حفظ) له شه ری توو
 ﴿لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ﴾ له (عذاب) و (سواء) ی (جحیم) دا ئه بووم؛ وه کی توو
 (أمثال) ت ﴿أَفَمَا نَحْنُ بِمِيتِينَ﴾ پوو له یارنی به هه شتی ئه کا، (ممکن) ه (قرین) ی
 (جهنم) یش گوی ی لی بی؛ به (سرور) و خَوَشَى ئه لی: " ئایا ئیمه نامرین؟
 ئوخه ی خوایه " ﴿إِلَّا مَوْتَنَا الْأُولَى﴾ ئی له (دنیا) یه (چیشتمان)؛ به س ئیتر
 مردن نه ما وه کی (قرین) ی (سوء) نین؛ (کُلِّ) ی (آن) ی ئه مرن و ئه ژینه وه؛
 به لکوو هه زار (حسرهت) بۆ (مردن) ئه خۆن ﴿وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ﴾ (حتی) به
 (نقصان) ی (نعمهت) (أصلاً) (عذاب) نیه، خوایه (نصیب) ی که ی؛ له (خدمهت)

(آباء) (أجداد) و (أولاد) و (أحفاد)، له (مجلس) دا، خړپینه وه؛ به یادی ئه وانیه
 ئه مړو (إنكار) ی (حشر) ی (أجساد) ئه که ن، بینینه وه ﴿إِنَّ هَذَا﴾ ئه وه ی (ذکر) کرا
 ﴿لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ (ممکن) ه (رأساً) (کلام) ی خوابی؛ به لکو (نظر) به
 (آتی) ئه وه (ظاهر) ه ﴿لَمِثْلِ هَذَا﴾ ئه و (أمر) ه (جلیل) و خوښه ﴿فَلْيَعْمَلْ
 الْعَامِلُونَ﴾ له (دار) ی (دنیا) (ذاتاً) (ماجری) ی (قیامت) بؤمان (بیان) ئه کات، تا
 ئه مړو (إستفاده) ی لی بکه یین؛ (ألعیاذ بالله) تووشی (عذاب) و (عقاب) نه بین
 ﴿أَذَلِكْ خَيْرٌ نُزُلًا﴾ (طعام) ی (حاضر) کراو، بؤ میوان ﴿أَمْ شَجَرَةُ الزُّقُومِ﴾ (سید)
 ئه فهرمووی: " داریکه، په لك ورد، تال بؤن ناخوښ، بؤگه نی، شیرداره؛ ئه گهر
 به (بدن) ی (إنسان) بکه وی، ئه ستوری ئه کا، ئه په ندمی " (ممکن) ه ئه مه ش بؤ
 (أهل) ی (نار) (نزول) بی ﴿إِنَّا جَعَلْنَاهَا﴾ (بالفعل والنقل)، فی الدنیا والآخرة
 ﴿فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ﴾ بؤ (قیامت) (محنت) و (عذاب)؛ بؤ (دنیا) (إنكار) و
 (إستحقاق)؛ (طبیعی) ئه مه ش ئه بیته (مُجب) ی زیده (شده) ی (عذاب). چؤن
 له دار (جهنم) دا شین ئه بی؟! (طبیعی) نازانن، دار خوئی (قسم) ی (أعظم) ی
 ئاگره؛ ئاوی له دوو (ماده) (مركب) ه؛ (مُحرق) و (مُحترق). (سبحان الله) ئه و
 (ورقه) زهرده ی له جفاره ی پاکه تی ئه پیچن؛ ئه ی هاوینه سهر ئاگر؛ چ جایه
 بسووتی، گه رمیش نابی؛ دیاره ئه وانیه (أسرار) ی (کون) یان نه زانیه؛ (علی
 الدوام) (جاهل) قه شمهری به (عالم) ئه کا! ﴿إِنَّهَا﴾ (شجره) (زقوم) ﴿شَجَرَةٌ تَخْرُجُ
 فِي أَصْلِ﴾ (قمری) ﴿الْجَحِيمِ﴾ (أعضاء) ی ئه پروا، بؤ (أطراف) ی ﴿طَلْعُهَا﴾
 (أصل) ی (طلع) بؤ خورمایه، وه (مؤز) یش (شکل) ی (طلع) ی وه کی (طلع) ی
 خورمایه؛ نازانم به کوردی چی پی ئه لئین؟ بابلین: " کیف " ﴿كَأَنَّهُ رُؤُوسُ
 الشَّيَاطِينِ﴾ ناشیرین؛ (طبعاً) شتی (لطیف) به (مَلَك) و (اشباه) ی (تشبیه) ی
 ئه کری، ئی نافره جا به (شیطان) (بعض) ی قسه ی تریان کردیه، له (رؤس
 الشیاطین) زور جوان نین ﴿فَإِنَّهُمْ﴾ (أهل) ی (نار) ﴿لَأَكُلُونَ مِنْهَا﴾ له و داره؛
 (طبیعی) (مراد) (أكل) ی (ثمره) یه ﴿فَمَا لَوْؤُنَ مِنْهَا الْبُطُونَ﴾ زور برسی ئه بن؛
 هه رچی بی، ئاوی ئه که ن؛ بؤ دهرونیان ﴿ثُمَّ﴾ پاش هه لآخنینی (معدّه) یان،

زگیان ﴿إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا﴾ له سهر (طعام) یان، بابؤ (شجره) بی ﴿لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ﴾ (شراب) ی (مخروج) به ئاوی (شدید الحرارة) هه رچی هه ی، خوا لیان به دووکرا؛ (ممکن) ه (ثم) ه بؤ (تراخی) (رتبه) بی؛ له (أدنی) بؤ (أعلى)؛ (یعنی) (شراب) یان له خورشیان ناخوشتره ﴿ثُمَّ﴾ پاش خواردن و خوارنه وه ﴿إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لِإِلَى الْجَحِيمِ﴾ دیاره وه کی (حیوانات) له (مقام) ی خوایان ئه یان هیئنن، بوجی ی له وه پاندن و ئاودان؛ (بَعْدَهُ) بؤ (مقام) ی (معلی) ی خوایان، یان گپرنه ﴿إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ﴾ به منالی لایان گه وره بوون (معتقدات) و (عنعنات) یان وه رگرتن ﴿فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ﴾ دویان ئه که ون خیرا؛ یان (نوع) ه له رزه یه خویشیان هه یه؛ ئه مه (نظر) به (إطمئنان) ی (سرور) ی (دلایان)، به (إتباع) آبا یان (عرض) کرا؛ وه (إلا) له (قاموس) ئه لی: " (هَرَغَ): (مَشَى فِيهِ سُرْعَةً وَأَضْطَرَّابٌ). و ابزانم ئه و (رعه) و له رزه، له سی (حالات) ی ئه بی؛ له (وقت) ی ترس، هه لی و بله رزی؛ له (وه وقت) ی (ملاقات) له گه ل دوستی (نوع) ه (رعشه) یه، ئه که ویته (بدن)؛ (وکذا حسب الشهوة) بؤ لای شتی، گه لی (میل) ت لی بی؛ (رعشه) یه ئه دات، یا (ذات) ی گه وره ببینی، نه توانی پاوهستی؛ خیرا ئه رپی وه به له رزه ﴿وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ﴾ ئه وانه ﴿أَكْثَرُ الْأُولَٰئِينَ﴾ له (أمم) ی پابردوو ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُّنْذِرِينَ﴾ (انبیاء)؛ ئه یان ترساندن، به (عذاب) ی (إلهی)؛ (أما) (مُنْزَجِر) نه ده بوون ﴿فَانظُرْ﴾ (أَيُّهَا الْمُنْذِرِينَ) ﴿كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذِرِينَ﴾ خوابه (هلاک) ی دان ﴿إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ﴾ به (فتح) ی (لام) و به (کسر) یش (قراءت) هه یه؛ هه ردوو خووش. (یحی بگ) له (رانیه) (قائم مقام) بوو، له (جواب) ی کاغه زم دا، (إمضا) ی دانابوو (المخلص ابن المخلص) زؤر (لطیف) بوو؛ چونکی باوکی (محترم) ی ناوی (عبدالله مخلص بگ) بوو؛ وه باوکیشی له (حق) م، زؤر به (لطف) و له (حق) ی باوکم زؤر (مخلص) بوو ﴿وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ﴾ (علیه السلام) بنؤره ئه و (نظم) ه، (حقاً) (مُحِیر) ه؛ هاواری کردو پاواوه له بهر خوی؛ خوا (دُعای) ی (قبول) کرد ﴿فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ﴾ (إجابته) ی و له (غیر) ی خوا (تصوّر) ناگری؛ (یارب) ی (دعا) م

(قبول) که‌ی وه‌کی (دعا)ی (حضره‌تی نوح) (وَنَجَّيْنِي وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ) خَوْتُ نَه‌زانی (كَرْبٍ) م زَوْر ﴿وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ﴾ له (قوم)ی له (غرق) (وَجَعَلَ ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ) (مسعود) و (فاروق)ی بکه‌یه (خادم)ی (علم) و (دین) (عَزَّو) و (إِقْبَالَ) بِيّ (غهم) و (كَدَّرَ)، بِيّ (عدوات) و ناخوشی و نه‌خوشی؛ دوله‌مندی (دنیا) و (قیامت)؛ تا (أَبَد) (علم)ی خانه‌دانی (جلی) له (أَعْقَابِ)ی من نه‌برپیته‌وه ﴿وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ﴾ (حتی) نه‌وانه‌ی له (سفینه) دا بوون، (غیر)ی (أَوْلَادِ)ی (حضره‌تی نوح) نه‌ماون ﴿وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ﴾ (بخاری) نه‌فه‌رمووی: " يُذَكِّرُ بِخَيْرٍ " نه‌وه‌بیّ (دُعا) بوی بوه؛ وه (حضره‌تی ابراهیم) له خوای خواستیه؛ نه‌ویش بوی بووه... (إلى آخر الدهر).
 هه‌رکه‌سیّ (قول) به (رساله‌ت) بکا؛ (ثنا) خوانی (حضره‌تی نوح) و (حضره‌تی ابراهیم) ﴿سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ﴾ له (طرف) خوا ﴿فِي الْعَالَمِينَ﴾ (إلى أبد الأبد وَ دَهْر الداهرين) ﴿إِنَّا كَذَلِكَ﴾ به و جوړه که لایه‌قی (علوی) (مقام) و (هیمه‌ت)ی ویه ﴿نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ﴾ (إحسان)ی (حضره‌تی نوح) (فوق الطاقه)ه، نه‌و (مده) درپژّه (دعوه)تی (قوم) و (تحمل)ی (عذاب) (مُحِرِّه) (حقاً) (صاحب)ی (عزم) و (جزم) و (صبر) و (ثبات)ه؛ و (قوه‌ت)ی (قلب) و (متانه)تی (روح)ه (عليه السلام) ﴿إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ﴾ (مؤمن)ی به‌راستی (نادر)ن (ایمانی کامل) له هیچ حالّی (تزلزل)ی پی ناگا که‌مه؛ (منقبه)یه گه‌وره‌یه ﴿ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ﴾ نه‌فه‌رموون: (ثمّ) بوی (تراخی) (ذکر)یه (أولاً آخراً) (مقصد) نه‌جاتی (حضره‌تی نوح) و (أهل)یه‌تی ﴿وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ﴾ (عليه السلام)ئی (نوح)یّ (بحث) (ایمامی علی)نیه (وکذا) (عود)ی (ضمیر) بوی (حضره‌تی محمد)ه (ﷺ) (فهم) ناگری نازانم (فراء) به‌راستی بووه یا (ریا) کارانه وای ووتیه؟ (لاشك) (جه‌نابی رساله‌ت) به‌و (نوع)ه (تفسیر)ه (راضی)نیه ﴿إِذْ جَاء رَبَّهُ﴾ (توجه)ی بوی لای خوای کرد ﴿لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ...﴾ ﴿بِقَلْبٍ سَلِيمٍ﴾ به‌دلی پاک و خاوین و (منقاد)؛ که دل (تسلیم) بوو (أعضاء) هه‌مووی (تسلیم)ه ((أَلَا إِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ؛ وَإِذَا

فَسَدَتْ، فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ-الحديثة)) ناه بۆ دلی پاک؛ پر له (عقل) و (ایمان)؛ (لکن) چنگ ناکه وی؛ (یامقلب القلوب ثبت قلوبنا علی دینک) ﴿إِذْ﴾ (بدل)؛ یا (ضرف) ه ﴿قَالَ لِأَبِيهِ﴾ بئی (تأویل) به مام ﴿وَقَوْمِهِ﴾ (قوم) ی خوی یا (قوم) ی بابی (فرق) ی نیه ﴿مَاذَا تَعْبُدُونَ﴾ چی نه په رستن؟ ﴿أَنْفَكَ﴾ به درو ﴿أَلَهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ﴾ (متعدد) ی (إله) (قصد) نه که ون بۆ (عبادهت) ﴿فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ لاتان هیه، نیه؟ چیه؟ چ نیه؟ کوی تی نه گن؟ (إتحاد) و (الطول)؟ (تمثیل) (تمثل)؟ نه فه رموون: (قوم) ی (خلیل الرحمن) (عبادهت) ی (کواکب) یان نه کرد؛ (هیاکیل) یان بۆ کردبوون وه کی (یونان) ی و (رؤمان) (قدیم)؛ (سعد) و (نحس) یان له وان نه زانی ﴿فَنَظَرَ﴾ (حضره تی) (ابراهیم) ﴿نَظْرَةً فِي النُّجُومِ﴾ له (نفس) ی (نجوم) یا (علم) ی (نجوم)؛ (ممکن) ه ﴿فَقَالَ﴾ له (جواب) ی نه وان ه ی ووتیان: بچین بۆ سهیرانی جه ژن ﴿إِنِّي سَقِيمٌ﴾ ناساغم ناتوانم بیم؛ (عین) ی (زمان) (ممکن) ه ناساغ بوبوبیت؛ به ته ماشای (نجوم) (دفع) ی (توهم) ی (رُفقا) ی کردیه (بعض) ی نه لاین: (سقیم القلب) م له بهر (کفر) تان نه گهر چی (قرین) ه ی له سه ر نی یه لام زور ناشیرین نیه (نسبه) ی (سُقْم) بۆ (قلب) ی (مبارک) ی (بدری).

(زمان) ی پیئش نه مپو له سه ر (روح المعانی) م نوسبوو (لا یعجبنی نسبة السقم إلى قلبه الکریم بعدما جاء ربه بقلب سلیم)؛ (نقل) نه که ن گوی یا (حضره تی) (ابراهیم) سی دروی کردیه، یه کی ﴿بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ﴾ یه کی به حه ره می خوی گوتیه "نه وه خوشکمه" لام وایه هه ندی (أدب) یشی لی نه که ن به درو؛ (سبحان الله) نه وان ه ناگایان له (مواقع) و (مواضع) ی (مناظره) نیه، نه مه ی سهیره، له (تورات) نه لی: (حقیقه) خوشکی بووه؛ (أما) خوشکی بابی بووه (شقیقه) نه بووه " (إمام فخر الدین) نه فه رمووی: " (نسبه) ی (کذب) بۆ (راوی) نه ک بۆ (حضره تی) (ابراهیم) " (أما) (حدیث) ه که (إنکار) ناکا (توجه) ی بۆ ده کا؛ (سیدی آلوسی) (إنصاف) ی له (حق) (إمام) ی نه کردیه؛ له (إمام) ی به ته نگی (میحراب) (قدح) نه دا؛ (لکن) وانیه، (حقیقه) (إمام) (محراب) ی زور (واسع) ه

(حاوی) (علوم)ی (أولین و آخرین)ه؛ برپوا ناکام (ملائی) و (جامع) له هیچ (ملّتی) بویئ، وه ببی (أما) (سیدی آلووسی) (په حمه تی لی بی)، له باسی (نجوم) (من حیث السعادة والنحوسة) لیره (تفصیلات) هکی هه یه له چه ند کتیبان دانی یه؛ لایقه بکریته (رساله) یه (مستقیل) نه وه ی ته ماشای (علم) ی (هیئه) ی (جدید) بکات، نه زانی نه و (نجوم) ه چن؛ و (تأثیر) یان له (أرض) چیه؟ (معلوم) نه بی؛ (تدبیر) ی (شؤون) ی (بشر) ی له (شأن) ی وان دانیه، وه نه زانی له باسی (کسوف) و (خسوف) وه (إختلاف) ی (مطالع) له (علم) ی (تنجیم) نیه؛ (داخل) ی (حساب) و (ظبط) ی (حرکات) ه (إمامی غزالی) به و قسه یه (تصریح) نه فه رموی؛ دیاره نه و (علم) ه ی زانی یه؛ (رجماً بالغیب) قسه ی نه فه رموه؛ (حقاً) جای (تقدیر) ه؛ (حضره تی إمامی شافعی) له و (زمان) له وولاتی (کشف) ی (إختلاف) ی (مطالع) کردیه (أما) (بعض) ی (جهل) ی (مُتفقه) نه مه ش نه که نه (علم) ی (تنجیم)، و (طعن) له (إمام) نه دن؛ به لی وایه (جاهل) ی (حاضرة)، بو (طعن) ی (لسان) ی؛ (حاصل) ی (النجوم مصخراتُ بأمره) وه نه فه رموی: ﴿مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ﴾ (فی الحقیقه) (سعدی) (بشر) (بشر) ه، (نحس) ی (بشر) (بشر) ه؛ (خراب) ی (أنحس) ه چاکی (أسعد) ه والسلام ﴿فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ﴾ (ترك) یان کرد، پویان لی وه رگیپرا، پویشتن؛ (إسرار) یان نه کرد بو چوونی؛ (ممکن) ه له (عدوی) ترسابن؛ نه مروا (عدوی) گه لی (أمراض) (إنکار) ناکری؛ و (سبب) ی (خفی) ئاشکرا بوه (أطیبا) (مکافحه) نه کهن؛ (په حمه ت) له (نقال) آن بی (مکر) یان بویته (مرض) ی (ساری)؛ چویته (دماغ) ی (مُسلّمان) آن بی (شك) (جنابی رساله ت) به فه رمایشی (من أجب الأول) (إشار) ه بو ته ماشا کردن و (کشف) ی (سبب) ی (أصل) ی نه کا بیدوزنه وه نه وی (علاج) کهن (ذاتاً) نه وه ی خوی ده پاریزی، یان (مکافحه) ی (جراثیم) (أمراض) نه کا، (مراد) ی (مقابله) ی خوا نیه؛ نه زانی خوا (قادر) ه وه نه توانی نه وه ی به (إنسان) بکا، بکا؛ (لکن) (مع الأسف) به (إعتقاد) یات (مُسلّمان) نان له (دین) و (دنیا) بوون زور پاش که وتن؛ (حال) آش

(مکری ئهوانی له (دین) ئه بن ههروایه؛ به گێژی ئه پۆن (یعنی) ئه وهی له
 (دین) ئه بی (إشتغال) به (سیئات) ئه کات؛ (خیر) ئی بۆ (وطن) و (قوم) نادا
 ﴿فَرَاغٌ﴾ به دزی و به (إحتمال) چوو ﴿إِلَىٰ آلِهِمْ﴾ (هیاکیل) و (أصنام) ﴿فَقَالَ
 أَلَا تَأْكُلُونَ﴾ ئایا ناخۆن؟ له و (أطعمته) ی له (حضور) تان دانرایه؛ تا به ره که تی
 که ویتتی (سبحان الله) (إعتقاد) یه که (غایات) (مُعتقد) بۆ رایه؛ وه کی
 (مسیحی) یان کۆنه (بت) په رستن، (حتی) (سجده) و (رکوع) بۆ (سوره) ی
 (خیال) ی (مریمه) ئه بن؛ به س به ناوی بتنیان گۆرایه دیاره گه مه یان پی ئه کا؛
 (جمادن)، ناخۆن؛ (أما) نه خوار دنیان له بهر (قدسیه) نیه له بهر بی (حیات) و
 (حسیه)؛ (معنی) ئه وه نیه ئه گهر (إله) بان ئه یان خوارد ﴿مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ﴾
 له (جواب) ما؛ وادهر ئه که وئ له (سوره) ی قسه بۆ یان، دروست کراین.
 هه رچه ند ئیمه (ایمان) مان هه یه خوا (متکلم) ه (أما) (تصویر) مان پی ناکرئ؛
 ئه وهنده ی بۆ (تقریب) ی (فهم) ئه لئین: "ئیمه به و (قوه) ی که خوا پیمانی
 داوه ئه توانین هه وای ناو زارمان (مکیف) که یین به (وجه) ئی (مخصوص)، به
 (کیف) یه تی (صوت) هه و (إهتزان) ئه کا ئه گاته گوئ (سامع) ئه بییه خوی
 (تعالی) (لاشک) ئه توانئ (هوا) ی ناو گوئ ی (سامع) (مکیف) کا به (کیفیه) ئی
 (مخصوص) ه؛ (سامع) (مراد) ی (إلهی) (فهم) بکا وه کی (حضره) تی رساله ت
 په نا ه (ئه فه رمووئ: (أحياناً یأتی مثل صلصلة الجرس)) ته ق، ته ق، ته ق،
 ته ق؛ وه کی تره تره ی (تلغراف) له گوئ ی (مبارک) ی دهنگی ئه دا؛ ئه مپۆ با
 ئه یفه رموو: وه کی (رادیو) (حتی) ئه لئین: (آلة) کیان په یدا کردیه به دهست لی
 ده دن قسه ئه کا؛ ئه وه ی (ضارب) به (خیال) ئی دی وادهر ئه که وئ
 (کشفیات) ی ئه م (قرن) ه بۆ (عقائد) ی (إسلامیه) زۆر به (فائده) یه (فهم) ی
 (تسهیل) ئه کا خوا بمانکا به (أهل) ی (فهم) ﴿فَرَاغٌ﴾ به ئاشکرا لیره به (علی)
 (متعد) یه ﴿عَلَيْهِمْ﴾ بۆیه ئه فه رموون: (فمال مستعلیاً علیه) (خلاصه).
 چوو ه سه ریان لییدان ﴿ضَرْبًا بِالْيَمِينِ﴾ به دهستی راست، به (قوه) ت؛
 بی (دهشه) ت و هه راس؛ دیاره (وهم) ی (قوم) (تاثیر) ی تی نه کردیه

﴿فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ﴾ بۆ لای (ابراهیم) ﴿يَزِفُونَ﴾ به (سرعت) ئەگەر پاش بیستنی (حادثة) بی، (والا) نەرمۆکه، نەرمۆکه، (صبر)ۆکه (صبر)ۆکه، وه کی بووک هینه ران، به کاوه خو ئەرۆیشتن، (لکن علی هذا التقدير) (سری) (الیه) چاک نازانم، وه له (بین) ی (فراً) و (کسائی) و (سائری) (علما) ی (لؤغهت) (خلاف) ههیه له هاتنی (وزف) (بمعنی: زف) ﴿قَالَ﴾ له (اثنا) ی (محاوره)، (حقیقه) (آیات) ی ئیره، زۆر (مختصر) و (مجمل) ن، (لکن) (تفاضیل) ی له (مواقع) ی تر ئەزاندیری ﴿أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحُتُونَ﴾ خۆتان ئەیی تراشن؛ وه ئەیان په رستن (سبحان الله بشر) چه ند (عجایب) ه؟! (شیخ علاء الدینی شیخ عمر) ی چه ند (فوتوغراف) ی خۆی ناردبوو بۆ (جهت) ی (قضا) ی رانیه تا ئەوانه ی له دیداری (محروم) بووین به (دیتنی) (صوره) ت) ی (مشرف) بن، وام بیست گه لی دهسته و (نظر) له بهری رائه وهستان، (عادة) ئەیان په رستی، و وتم: ئەیا، ئەوهی (شکل) ی (شیخ) ی کیشایه بی په رستن، ئەو له (فوق) ی (صورهت) ه که یه به لکو له و (جهت) ه له (فوق) ی (صاحب) ی (صورهت) ه خوایه ئەو (طریق) آنه هه ر چه ند (اساس) یان زۆر باش بوو، بۆ چی وای لئ هات؟ که وته دهستی (جاهل) ی خودپه رست له خوا به دوور! (سامری) له بهر چاوی (قوم) (هیکل) ی گۆلکی دارژاند پی پی ئەووتن: هذا الهکم واله موسی (اکثر) یان ئەیان ووت: به لئ وایه (سجده) یان بۆ ئەبرد (مع هذا) ئەبا (سجده) بۆ (سامری) بیهن ﴿وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ﴾ (منحوت) ه کان دیاره، (نحت) ی واته (عبادهت) کردنیانیش ئیی وانه (ابراهیم) (إعتراض) یان لئ ئەگریی ئەگەر بلین: (نفس) ی (عمل) ی ئیوه (مخلوق) ی خوایه " (ابراهیم) (ملزم) ئەبی (مادام) خوا ئەو (عل) ه له واندا (خلق) کا، تو (تغییر) ی (خلق) ی خوا ئەدهی؟ ئایا (ابراهیم) ئەلئ: چی؟ (امام فخرالدینی رازی) له (تفسیر) ی (إظهار) ئەکا (اقوال) ی (معتزلی) یان لی ره به (قوهت) ه (استدلال) ی (اشاعره) به و (آیهت) ه ناچییهته سهر ئەفه رموی: «وَأَعْلَمُ أَنَّ هَذِهِ أَلْسُوَالَاتَ قَوِيَّةٌ وَفِي دَلَائِلِنَا كَثْرَةٌ فَأَلَا

وَلِي تَرَكَ الْإِسْتِدْلَالَ بِهَذِهِ الْآيَةِ» (یعنی) (اسئله) ی (معتزلی) یان به (قوهت) ه (جواب) ی (زحمت) ه له سهر (مدعی) ی خۆمان، (یعنی) که (انسان) (کاسب) ه، وه (خلق) ی (عمل) ی (نفس) ی ئیش و کاری (عبد) خوا ئه ی کات؛ وه (دلیل) مان زۆره چاتر وایه، (استدلال) بهو (آیهت) ه نه که یین (وکذا) (صاحب) ی (کشف) ئه فه رموی: (والإنصاف) (استدلال) ی (اصحاب) (یعنی اشاعره) بهو (آیهت) ه (تمام) نیه لی رهش (سیدی) آلوسی (قیل) و (قال) ی زۆر (ایراد) ئه کا (والإنصاف) بی هووده ئاسنی سارد ئه کوتیته وه من (رساله) کم هیه له (بحث) ی اختیار زۆر باشه لهو (مسئله) دا بی (نظیر) ه شایانی (مطالعه) یه به لکوو خویندنه ﴿قَالُوا ابْنُوا﴾ بؤ (ابراهیم) ﴿بُنْيَانًا﴾ دیواری ئاگری تیابکه نه وه یا شتی وه کی (تندور) ی نان پیوه دانی ﴿فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ﴾ ئاگری (شدید) (قاموس) ئه لئ: ((وَالْحَجِيمُ النَّارُ الشَّدِيدَةُ أَلْتَأَحُجُّ وَكُلُّ نَارٍ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ)) والسَّلام چیتری پیناوی (مبالغات) ی (قصاص) آن ئاگری ئه کاته وه (حقیقه) هیچی جی ی (اعتبار) نیه ئه وه نده ی (قرآن) ئه فه رموی (کافی) و (وافی) یه (زیده) بی له سهر (قرآن) (نقص) ه ﴿فَسَأَرَادُوا يَه﴾ (ممکن) ه (ضمیر) بؤ شتی (مفهوم) ی (مقدر) بجیته وه؛ (اراده) یان کرد به (القای) ی (ابراهیم) و سووتاندنی .

﴿كَيْدًا﴾ فیل و (حیله) له (امهت) (انه) ئه و (مغلوب) بوه به (دلیل) نه وه ک (عوام) تی بگه ن، ئه وان (مغلوب) و (مفخم) بووین ﴿فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ﴾ به (نجات) دانی (حضرت) ی (ابراهیم) ی له ئاگری؛ به (قوه) ی (مادی) و (معنوی) به ژیرکه وتن (حقیقهت) ی (دعوا) ی (خلیل) له (نظر) (انام) (توضیح) ی کرد ﴿وَقَالَ﴾ (بعدالیاس من ایمان قومه) له گه ل ئه و (معجزه) (عظیم) ه ﴿إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي﴾ بؤ خوی بؤ خوا ئه رومه جییه، که به ئارامی دل خوی تیا بپه رستم ﴿سَيَهْدِينِي﴾ بؤ (مصالح) ی (دارین) (قتاده) ئه فه رموی: "ذاهب بعمله وقلبه ونيته (كأنه) (ذهاب) ی (معنوی) یه

(سلیمانی بن سرد) ئەلئ: ئەو قسه‌ی کرد (وقت) ئی هاویشتیانه ناو ئاگرئ (انه) وای (ظن) برد ئەسووتئ (روح) ی (مبارک) ی بۆ لای خوا ئەچیئ (ابن جریر) وا (نقل) ئەکات. لام وایه (سیدی آلوسی) (تفریق) ی له (بین) ی ئەو دوو (قول) ه نه‌کردیه؛ ئەبئ (ابن سرد) چه بفرموئ؟ له (دعا) ی (خلیل) ﴿رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ لهو (وقت) ه چۆن (ولد) له خوا ئەخووزئ؟ ئە بئ بئ: (بعدالنجات) (دعا) ی کردیه ئەمه‌ش (قرینه) ی له‌سه‌ر نیه (دعا) ی قبول کرد ﴿فَبَشِّرْنَاهُ﴾ (ممکن) ه (راساً) خوای (بشاره‌ت) ی پیدایی ﴿بِغُلَامٍ حَلِيمٍ﴾ ئەگاته ئەو (درجه) له (زمان) ی (غلامی) دا (حلم) ی ده‌رئه‌که‌وئ (اما) (تجاوز) ی له (غلامی) پاش (فدیة) ده‌رئه‌که‌وئ؛ بنۆره ئەم (دقه) ت) ه ﴿فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ﴾ (ایجاز) ی (قران) ی (مع‌الوضوح) (منفی) یه له (بیان) ی بوونی و (نیما) و (تربیه) ی تا ئەگاته ئەو (حال) ه؛ (یعنی) گه‌ یشته سالتئ ئەیتوانی له‌گه‌ل بابی ئیش و کار بکا وه (اعان) ی بابی بدات؛ (حقیقه) ئەو (مال) ه مندال زۆر خۆشه‌ویستی (خصوص) که‌سئ له (غریه) ت) دایی چه‌ند (کیف) ی به‌و (نوع) ه (ولد) ه دئ ﴿قَالَ﴾ (خلیل الرحمن) فهرموئ: ﴿يَابْنِي﴾ رۆله که ﴿إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ﴾ له خوداوه ﴿أَنِّي أَدْبَحُكَ﴾ سه‌رم ئەبپی، ئەمه وه‌کی (شیخی عربی) ئەفرموئ: خه‌ونی بوو، دیتی وه خه‌ونه‌که‌ی (حقیقه) (ماول) بوو ئەگه‌ر (حیوان) ه‌کی سه‌رپریبا خه‌ونه‌که‌ی ئەهاته‌جئ، (لکن) (مقام) ی (خُلت) و (استسلامی) (مانع) بوو له (تاویل) ی له (بعض) ئ (مقالات) م دیوه، گوئ یا ئەو (قوم) ی که (حضره) ت) له ناویاندا بوو، به (عمومی) (اولاد) یان ئەکرده (قوریانی) بو (اله) ی یان ئەوه (نوعاً) (تاثیر) ی له (قلب) ی (خلیل) کرد؛ گوئ یا ئیمه (احق) ی (ولد) بکه‌ینه (قوریانی) بۆ خوداوه‌ندی بئ هه‌متا له‌به‌ر ئەم (نزعات) ه ئەو خه‌وه‌ی دیت. (وبعدالإستشاره) (شروع) یی تی‌کردیه به‌ جگه‌ رگۆشی ووت: ﴿فَانظُرْ مَاذَا تَرَى﴾ (رای) ت چیه؟ (لاشک) تی‌رادبینه، که (مطاوعه) ی ئەکا ﴿قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ﴾ خه‌ونی بابی (حمل) کرده،

سهر (امر) ﴿سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ﴾ لهو (زمره) ئه بيم و ابزانم زانا نديتي گه لئى كه س ئه و (نوع) ه (صبر) ه يان گرتيه، به (كمال) ي (متانته) (تحمل) ي (بلا) و (مصائب) يان كرديه ﴿فَلَمَّا أَسْلَمًا﴾ باب و كوپر گه ردهن داده ي (اطاعه) ي بوون ﴿وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ﴾ به سهر لاي نيو چاوان، يا له بهر نيو چاوان خستى (مباشره) ي به سهر بريني كرد به مندالى (اسماعيلنامه) مان ده خويند، له وئى ده لئى: كاردى به ملي دا دينا نهى ئه برى؛ (حتى) ئه لئى: "سيكارد به (جواب) هات ووتى: توو ميگويى: بپر (الله) ي (جبار) مه را فه رمان نه داده، ئه ندهر نيكار (على كل حال) (حضرت) ي (ابراهيم) (تمكن) ي بوو، وه (مباشره) ي پي كرد نازانم چوون (علما) ي ئيمه (استدلال) به و (آيه) ت ه ئه كه ن بو (جواز) ي (نسخ) ي (قبل التمكن) وه بپروا ناكه م، كه س به دل بتوانئ بلئى: (نسخ) ي (قبل التمكن) دروسته به لئى (نظر) به (كبريائى) ه (قاهرى) (لايسال) ي (جنابى حق) وايه؛ (اما) (نظر) به (شارعى) وه (حكيمى) وه (رعايه) ت ي (حكمت) (ولو) (رعايه) ت ي حكم وه (مصالح) (واجب) نه بى له سهر خوا، ئه و جووره (نسخ) ه (جواز) ي نيه (اساس) ي (نزاع) (اعتبارى) يه؛ (اشاعره) ئه نوږنه (أصل) ي (امكان) ي (ذاتى)، (معتزلى) ئه نوږنه (امتناع) ي (استعدادى) (وصفى)؛ ئه وان ئه فه رموون: " (يجوز على الله) " ئه مان ئه لئى: " (يمنتع على الحكيم) " وه له (علم) ي (منطق) ئه زاندرئى (تناقض) له (بين) ي (امكان) ي (ذاتى) وه (امتناع) ي (بالغير) نيه؛ (وهكذا) له سه دا نه وه دوونوئى (نزاع) ي (علما) يانى (اصول) و (كلام) (اعتبارى) و (لفظى) يه ﴿وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمَ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا﴾ نهى كرده (رؤيا) ي (ماول)، (بالفعل) (فلذه) ي (كبد) ي خست بو (ذبح) ﴿إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ﴾ ئه لئى: " (داخل) ي (نداء) نيه (راساً) (كلام) ي خوايه " ﴿إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ﴾ (امتحان) ئى ئاشكرايه (حقيقه) (اختيار) ئى (عظيم) ه بو (ارباب) ي (وجدان) و (رافه) ت و (شفقه) ت و (تاثير) ي (ابوى) ﴿وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ﴾ (شيعه) ئه لئى: " حسين " (سبحان الله)

چهند دووره ﴿عَظِيمٌ﴾ گه وره، قه له و به رانی سپی یا (املح) له (حسن) (نقل) ئە کهن، (حیوان) ه کیوی بوو. بۆ گه وره بوو؟ گه لئ (وجه) یان فه رموو، له هه مووی (عجایب) تر (نقل) له (ابن عباس) ئە کهن، (قوریانی) (هابل) ی بوو له به هه شت ئە له وپرا، تا ئە و (حین) ه وه (نقل) له: (ابی بکری وراق) ئە کهن، چونکی (مخلوق) ی (مستقل) بو، له (تناسل) نه بوه (قسم) ئ ئە یی کهن به (عظم) ی (معنوی)، ئە وه خو شه، وه (جوهر) ی (معنوی) زوره، (بالخاصه) (ممکن) بوو، ببیته (شرع) و (سنهت) بۆ (نسل) ی (آتی)؛ (صاحب اولاد) (ولد) ئ بکاته (قوریانی) (اختلاف) ئ زوریان هه یه، کامیان بووین؟ (اسماعیل) بو، یا (اسحاق)؟ ئە گه رچی (یقین) ی (مراد) نیه، وه (الا) خوا (بیان) ی ئە کرد.

به (مبهمی) (ذکر) ی نه ده کرد (لکن) (بشارهت) ی (اسحاق) وه ک (صریح) ی که، که ئە و نه بووه (آلوسی) (مفسر) (نقل) ئە کا، که (ابو حنیفه) به و (قصه) (استدلال) ی کردیه، که سی (نذر) بکا، (ولد) ی خو ی (ذبح) کا (شات) ه کی ئە که ویتته سهر، (یعنی) (نذر) ه که دروسته (شافعی) ئە فه رموی: " (لغو) ه " (وکذا) (ابویوسف) دوا ی نه ختی (جار) و (مجور) ئە لئ: " (والإنصاف) (مدرک) ی (شافعی) و (ابی یوسف) (أظهر) و (اقوة) یه له (مدرک) ی (امام) ی، چونکی باسی (نذر) له (قوران) دا نیه؛ وه ئە لئ: (استدلال) (بالقصه) گوئی یا (روایهت) هه یه که (نذر) ی کردیه " (والله اعلم) ﴿وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ﴾ (ثنا) و (ذکر) ی (جمیل) ﴿سَلَامٌ﴾ له (طرف) خوا ی ﴿عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ﴾ (علی الاطلاق) له (دنیا) و (آخرهت) ﴿كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ﴾ (فی العالمین) و (انا) ی لی ره نه فه رموو ﴿كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ﴾ ه ی بی (عطف) فه رموو (یعنی) ئە مه (جزا) یه تره؛ (مع انه) ئە وان دوو بوون (حضرهت) ی (ابراهیم) جارئ (بالإشتراک) جارئ (بالخاصة) (لایهق) بوو بۆ (حسن) ی (جزا) وه (حکایهت) ی (ابراهیم) (تمام) نه بووه؛ دوا ی ﴿إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ﴾ ه له (تتمه) ی (حکایهت) یه (شیخ علی

افندی) (رحمت)ی خوای لی بی نه گهر ناوی (بعض)ه پیاوی گه وره ی هینا با، نه ی فه رموو: " (حق الإنصاف) (مسلمان) بوو " (حقیقه) (مؤمنی) و (مسلمی) زور (مشکل)ه (حقاً) (منقبه)یه گه وره ن. بو (اتمام)ی (حکایه) ت)ی نه فه رموی: ﴿وَبَشِّرْنَا هُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ﴾ (صلاح) (عام)ه له (انبیا) و (رسل) و (صدیقین) و (شهداء) (لاشک) (درجات)ی (صلاح) (متفاوت)ه؛ (مبالغه) و (اطرا) له (مدائح) و (القاب)ی (فخمه) له (قرآن) دا (نیه) (حقاً) (ادب) و (نزهت) و (نزاكته)ی (قرآن) (فوق الغایه) باشه؛ چاک وایه نیمه (اقتدا)ی پی بکهین. (سؤال)مان لی نه کهن: (امام)ت چیه؟ نه بی بلین: قرآن ﴿وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ﴾ له سهر (ابراهیم. علیه السلام) ﴿وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ﴾ (بره کهت)ی (دنیا) و (آخرت)؛ (نسل)یان زوره (اکثری) (رسل) و (انبیا) له (ذریهت)ی وی یه ﴿مِن ذُرِّيَّتِهِمَا﴾ ئی باب و (ولد) ﴿مُحْسِنٌ﴾ (والله یجزی المحسنین) ﴿وَوَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ﴾ به (کفر) و (عصیان)؛ نه وهی (ظلم)ی له (غیر)کا، (ظلم)له خوئی نه کا، (نفس)ی خوئی پیس نه کا ﴿مُبِينٌ﴾ ئاشکرایه. (لازم) نیه، (ذریهت)ی (رسل) پاک بی (نسب) (دخل)ی نیه له (هدایهت) و (ضلال) (يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيَخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ) به لی له (اکثری) (وراثهت)ی (معنوی) هه یه، (وراثهت)ی (مادی) و (معنوی) (انکار) ناکری. باسی (حضرت)ی (يعقوب) و (يوسف) به (تفصیل) له (سورهت)ی (خاص) (ذکر) کرا، لام وایه (ذکر)ی (اسحاق) زیده (ربط)ه بو (ذکر)ی (حضرت)ی (کلیم الله) (علیه السلام) ﴿وَلَقَدْ مَنَّآ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ﴾ (یعنی انعمنا علیها) به (رسالهت) و (خدمات)ی (جلیله) ﴿وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكُرْبِ الْعَظِيمِ﴾ له (ظلم) و (تغلب)ی (فرعون) و له (غرق) وه کی (نوح) نه و به (سفینه)، نه م به (عصا) ﴿وَنَصَّرْنَاهُمْ﴾ (ممکن)ه بلین: (بعد الرجوع الی مصر) و (انذار)هما فرعون (هو امر عظیم) ﴿فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ﴾ بویه به (جمع)ی (داناوه) (والله اعلم) ﴿وَأَتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ﴾ نه گهر (استفاده)یان لی کردبا نه ی فه رموو:

"وَأَتَيْنَاهُمْ" (والله اعلم) (کتاب) ی (بلیغ) له (بیان) و (تفصیل). دیاره ئەم (تورات) ی ئیستا نیه؛ ئەمه (ملحقات) ی زۆره؛ گه لئ (احکام) ی هه یه وهکی (مسائل) ی (عائد) به (أبرص) له (کاهن) آن ئەوه شینته وه (لیاقت) و وهجی نیه ئەو (نوع) ه (کتیب) (ادنی) (کاتب) ی ئەتوانی (تالیف) ی کات ﴿وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾ راست ئەوی (سلوک) یی کا، ئەگا به (مقصد) (احکام) ی سووتاندنی (انواع) ی (قراپین) که چپه دووکه لئ، ئە لئین: " (عطر) ی خوشبووی خودایه " (سبت) ی (شهری)، (سبت) ی (سنوی) به (هدایهت) و رئی ی راست ناچی ﴿وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ﴾ ئەوه ی (ایمان) ی به (رسالهت) هه بی، (ایمان) ی به دوو برایه (محترم) ه هه یه ﴿سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ﴾ (و علینا بپرکتهم) ﴿إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ﴾ (جزاهم الله عن التوحيد خيراً) ﴿إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ﴾ (ایمان) ی (اکمل) بی (شائبه) ی (تجسم) (اللهم اجعلنا من عبادك المؤمنين ونجنا والمؤمنين من الكرب العظيم) ﴿وَإِنَّ إِلْيَاسَ﴾ کئییه؟ به پاستی بۆم (معلوم) نه بوه ﴿لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ﴾ (رسل) ی (عظام) (شبه) ی (نوح) و (ابراهیم) و (موسی) (عليهم السلام) ئەو (الیاس) ی (اسرائیلی) له و (مشاهیر) آنه نیه؛ وه (ادریس) (مقدم) ه له (نوح)، وه (الیاس) وهکی له (آیهت) ی (تلك حجتنا آتیناها ابراهیم علی قومه... الخ) ده رئه که وئ، له (ذریهت) ی (ابراهیم) یا (نوح) بن؛ که وابی (الیاس)، (ادریس) نیه گه لئ (حکایهت) له (الیاس) هه ل ئەبهستن، جئ ی (اعتبار) نیه ﴿إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ﴾ وهک (سائر) ی (أصحاب الدعوة) ﴿أَلَا تَتَّقُونَ﴾ خو ناپاریزن؟ ناترسن؟ ﴿أَتَدْعُونَ بَعْلًا﴾ (عبادهت) ی ئەکهن؟ (صنم) ئەگه ره ئەلماسیش دروست کرئ (جماده) چۆن (ذی حیات) ئە ی په رستی؟! وه یا خود چۆن (تمثیل) ی (اله) ی (قدیر) ئەکا؟ ئە مه کوو ئەبی؟ (عبادهت) ی بت ئەکهن ﴿وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ﴾ خوداوه ندی (کائنات)؛ هه ر چه ند ئەمړۆ (إنسان) گه یشتیه (درجه) یه له (اختراع) و (صنایع) (فوق التصویر) باز له (صنع) ی (الهی) (متحیره)؛ هه رچی بیکا،

له (دقته) ی (صنع) و (بث) ی (حیات)، ناگاته (خلق) ی پیښووله یه (آدیسون) (مشهوره) (دفعه) یه نینوکه کی (اذیه) ی پیئته گات به (رفیق) ی خوی ئه لئ: " له سه ر ئه و هه موو (اختراع) ی خوم (متحیر) م له (خلق) ی نینوکه! " نالیم: (انسان) (خالق) ه؛ (اما) هه رچی ئه ی په رستی (غیر) ی خوا (مادون) ی خویه تی، ئه و (فوق) ی (معبود) یه تی، (حتی) روژ هه ر چه ند ئافتابی (عالم) ی تابه (اما) به (عقل) و هوښ و (درايهت) و (علم) و (فکر) و (تدبر) ناگاته (انسان) (سبحان الله) خوا (انسان) ی وا (عزیز) کردیه؛ (اما) خوی خوی وا (رهزیل) ئه کا؛ (سجد) ه بو بت و گاوو (امثال) ی ئه با (ولله العزة ولرسوله وللمؤمنين) بو (غیری) (ذات) ی (اقدس) سه ر فرودی ناکن، (لکن مع الأسف) (طبع) ی (لئیم) (قدر) ی ئه و (عزته) ه نازانی؛ (ولو) خوی به (علم) و (فضل) و (صاحب) بی (قدر) بی. (جناس) (بدیعی) له (نظر) (قرآن) زور (ممدوح) نیه؛ (ممکن) ه (کاتب) ی (لفظ) په رست، له و جوړه (عبارته) ه بلئ: " ادعون فلانا، و تدعون کذا؟ " ﴿وَاللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ﴾ (الله) دوو (قراءته) ی هه یه: (نصب) و (رفع)؛ (نقل) له (حمزه) ی ئه که ن ئه گهر (وصل) ی کردبی، (یعنی) له سه ر (آیه) ی پیښی رانه وه ستابی به (نصب) ه ی خونديته وه؛ ئه گهر (وقف) ی کردبی، به (رفع) (حقاً) جوانه، (رحمهت) ی خوا له هه موویان ﴿فَكَذَّبُوهُ﴾ وه کی (سائر) ی (اقوام) ی (رسل) ﴿فَيَأْتِيهِمْ﴾ به (سبب) (تکذیب) ﴿لَمُحْضَرُونَ﴾ له (عذاب) ی (دنیا) و (قیامته) دا ﴿إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ﴾ ئه وانی (ایمان) یان پیئه نیایه له (عذاب) (دارین) (محفوظ) ن ئه گهر (استثنا) (متصل) بی، با (ضمیر) ی (هم) بو (قوم) بی ﴿وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ﴾ وه کی (نوح) و ئه وانی دی ﴿سَلَامٌ عَلَيَّ إِلَّا يَاسِينَ﴾ (الیاسین) (الیاس) و (الیاسین) یه کن به هه ر دوو (وجه) له سه ر (السنه) (دائره) وه کی (سنا) (سینین) (اما) وه کی (اسرائیل) و (اسرایین) نیه؛ دياره (مقابل) ی (نون) له (اسرائیل) هه یه (بعض) ه قسه یان لیږه کردیه، بی (معنا)، (مقام)

(قبول)ی ناكا ﴿إِنَّا كَذَلِكْ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ﴾ (شیخی عربی) وه گه لئ (نقال)، (دائر) به (الیاس) (كلمات)ی (غیر) و (معقول) و (مقبول)یان هه یه (اعتباریان) پی مه كه (اقوال)ی ئه وان هه رچه ند گه وره ن (حجته)ی (شرعی)نین وه هیچ (حدیث)ی (صحیح) له (رسول الله) (نقل) نه کرایه ده ر (حق) (خضر) و (الیاس) و (ادریس) و (عیسی) (علیهم السلام)، خوا ئه زانئ چیان به سهر هاتوه؟ (ذهن)ی خۆتان، به و (نقال)آنه (مشغول) مه كه ن؛ ئه وه نده ی ئه زانم له شیوه ی (آیه ت) ئه بی ئه و (ذات)ه زۆر گه وره بووی (انه) له (اقران)ی (نوح) و (ابراهیم) و (موسی) (علیهم السلام) بوه له سهر (السنه) (مذکور)ی (بالخیر و الثنا)یه، له گه ل (قوم)ی (مقابله) و (مجادله)ی کردیه (صبر)ی کیشایه (تحمل)ی (صدمات)ی فه رموه؛ خوا (سلام)ی لی کردیه (والسلام) ﴿وَإِنْ لُوطًا لِّمَنِ الْمُرْسَلِينَ﴾ وه له (زمره)ی (ناجی)یانه ﴿إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ﴾ له (قوم)یی (خبیث) و (عذاب)یان، هه موویان ﴿إِلَّا عَجُوزًا﴾ پیریژنئ ﴿فِي الْغَابِرِينَ﴾ ئه و له گه ل (قوم) به (هلاک) چووه؛ (قلب)ی به وان (مربوط) بوو ﴿ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ﴾ له (قوم)ی به د (سیر) ﴿إِنكُمْ﴾ ئه ی (اهل)ی (مکه) ﴿لَتَمُرُونَ عَلَيْهِمْ﴾ به سهر ولاتی خراپیان ارون كه به (تجاره ت) ئه چن، بو (شام) ﴿مُصْنَبِحِينَ﴾ سه ر له سبه ینه، پیئش پوژ گه رم بوون ﴿وَبَاللَّيْلِ﴾ به شه ویش پیای ئه پوون؛ وه (ممکن)ه شه ورپویان کردبی تا نئیزیک گه رمی پوژ به پوژ له به ر گه رمی خستوو یانه ﴿أَفَلَا تَعْقُلُونَ؟﴾ ناییینن؟ تا هۆشه کتان ببی؛ برئ تئ (فکر)ن و (اعتبار) بکه ن، (طرز)ی (نجات)یان وه کی (نوح) و (ابراهیم) و (موسی) نه بن وه به (خصوص) ئه وه ی له (حق) وان ووترا له (حق)ی وی نه گوترایه ﴿وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ﴾ (یونسی بنی متئ) به (تشدید)ی (تا)یه؛ ئه لئین: "ناوی داکی بوه" (بعض)ی ئه لئین: "ناوی بابی بوه" (عجایب) به ته واوی، به ناوی (باب و نسب)ی ناکه ون، (اما) ئه زانن ناوی ئه و ماسیه ی كه قووتی دایه، (نجم) بوه؛ (لا اله الا الله) ﴿إِذْ أَبَقَ﴾ (سید) قسه له (اذ) ناكا

ئەگەر (زمحشری) لئی کردبا قسه یان لئ ئە کرد؛ هه لات؛ وه کی (عبد) (فرار) ئە کا له (سیدی) خوی بزر ئە کا؛ هه لات ﴿إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ﴾ ئە بی (إحضار) کرابی، یا (اتفاقی) بوه؟ ﴿فَسَاهَمَ﴾ (قرعه) له گه ل کیشان، بو بارسووکی (سفینه) ﴿فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ﴾ (أصل) ی (دحض) هه ل خلیسکانه له (وقت) ی (ظفر)؛ (قرعه) به ناوی وی ده رچوو؛ فری یان دا؛ یا خود هاویشتیانه ناو (بحر) ﴿فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ﴾ قووتی دا وه کی پارووی ﴿وَهُوَ مُلِيمٌ﴾ (داخل فی اللوم) یا کاریکی کرد، (موجب) ی (لوم) بی (نظر) به (مقام) ی ئە با (صبر) ی گرتبا، (انتظار) ی (امر) ی (الهی) کردبا؛ (ممکن) ه خوی، (لوم) و سه رزه نش کردبی ﴿فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ﴾ پیشدان وه (حالا) له ناوژگی ماسیدا ﴿مِنَ الْمُسَبِّحِينَ﴾ به زوبان یه (اعمال) (ظاهر) و (باطن)، (تنزیه) ی (کبریائی) ئە کرد. (اختلاف) یان هه یه، له (معنا) ی (تسبیح) له (زمان) ی (تسبیح) (اختلاف) ی بی (معنا) و (مزیه)، باسی (شده) و (رخاء) نیه؛ (ولو) له (حدیث) ئە فه رموی: (اذکروا الله فی الرخاء یذکرکم فی الشدة) ئە گەر وانه با ﴿لَلْبَيْتِ فِي بَطْنِهِ﴾ ئی ماسی ﴿إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ﴾ (قط) رزگار نه ده بوو؛ (اما) مانی ماسی به (حیات)، (بقا) ی (یونس) له ناوی به زینده گی (محال) ه؛ هیچ نه بی له بهر (نقحه) ی (اولی)؛ (بین النفختین) (ذی حیات) نامینی (فافهم) ﴿فَنَبَذْنَاهُ﴾ فریمان دا؛ تووش قسه ی (نقال) آن فریده؛ مه یخه ره ناو (حوت) ی (دماغ) ت؛ ئە ز (جمله) ئە لئین: "ماسی یه که هه موو (بحر) ی (دنیا) گه پاره تا هاتیه له که ناری (دجله) ی (نینوی) فری ی دایه"

(ومن الأعجب) یه کی ئە لئ: "له و (سیر) و (حرکه) دا، تووشی (قارون) ئە بی، که به (أرض) داده چیتته خوار؛ (بعض) ه (سؤال) و (جواب) ی له گه ل یه که ئە که ن، (سید) (نقل) ئە کا (وهب) و (طاوس) و (بعض) ی (ملا) ی تر (مذاکره) ئە که ن، له (اسرع) ی (اوامر) ی (الهی) یه کی ئە لئ: " (قوله) کلمح بالبصر" یه کی ئە لئ: " (سریر) ی (بلقیس)" (وهب) ئە لئ: " ماسی

(یونس)ی، (یونس) له پۆخی (سفینه) (قصدی) کرد، خۆی باوئته ناو ئاو، خوا (وحی) بۆ ماسی نارد له (نیل) ماسی هات تا (یونس) نه که وئته ناو ئاو ماسی گه‌یشتی (التقام)ی کرد " به‌ئێ: (سعت)ی (قدرت)ی (الهی) (میدان)ی (واسع)ی بوو چ بۆ (نقال) چه (اولیاء) چ (اشباه)یان، به‌لام (نسبت)ی (نبذ) بۆ خۆی ئەدا دیاره (غیر)ی (ارادة) الله (سبب)ی تری نه‌بوه، ماسی (انسان)ی قووت‌دا، بۆ جئیه فریادی دا؛ وه (الا) فریادانه که ئی ماسی یه (مده)ی (لبث)ی چه‌ند بوو؟ خوا ئه‌یزانی؛ له‌ویش (خلاف)یان هه‌یه. (ظاهری) بوونی که‌م. بووه ﴿بِالْعَرَاءِ﴾ (مکان)ی (خالی) له دارو (نبات)؛ قسه‌یان له (تعدیه)ی به (بئ)یه نه کردیه.

﴿وَهُوَ سَقِيمٌ﴾ (طبیعی) له‌وژووره تاریکه، به (قوت)ی (هاضمه) نه خۆش ئه‌بی؛ له (سقیم)یی (لازم) نیه، (بدن)ی وه‌کیی (بدن)ی مندالی، تازه به (ولد)بووی، لی‌هاتبی؛ یا موو و پیست و نینۆکی فریادی ﴿وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَّقْطِينٍ﴾ کدوو له بهر (شجره)یه‌کی ئه‌ئێ: "مؤز" یه‌کی ئه‌ئێ: "هه‌نجیر" به‌ریشیان هه‌یه و سیبه‌ریش؛ (لکن) (مؤز) له وئ له‌و (عصر)ی بووه؟ (ممکن)ه (قائل) بلی: "به‌ئێ: ئه‌ وه (معجزه)یه تره " ئه‌وه‌ی ئه‌ئێ: "کدوو بوه" چاره‌ی خواردنی بۆ ئه‌کا؛ (حیوان)ی کئوی بۆ ئه‌نئیری، شیری ئه‌داتی. (مجلس)ی (وهب)و (طاوس)ی ئه‌گه‌ر راست‌با وه من له (خدمه)ت (یان) بام، ئه‌م ووت: " (اسرع امر الله) ئه‌و (شجره) بوو چه کدوو چه مؤز چه هه‌نجیر به‌و (آن)ه شین بیی گه‌ وره بیی سیبه‌ر بکا (حسب‌القاعده) له هه‌مووی (اسرع)ه وه‌زۆر (غریب)ه " ﴿وَأَرْسَلْنَاهُ﴾ (بعد‌الهرب) له (قوم)ی (سابق)ی وه (نجات)ی ﴿إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ﴾ سه‌د هه‌زار ﴿أَوْ يَزِيدُونَ﴾ (یعنی) زیت‌ر بوون، که‌متر نه‌بوون، دیاره (قوم)ی‌تر بووین، له بهر ﴿فَأَمْنُوا﴾ ئه‌وانی پی‌شی زوو (ایمان)یان نه‌یه‌نا، تا (عذاب)یان نئیزیک بوو، که (عذاب)یان دیت، (ایمان)یان هینا، وه‌لی‌یان (قبول) کرا. زۆر نئیزیکه له (تدبیر)و (تقدیر)ی (کبریائی)، ماسیه‌که بردبئتییه جئیه، (قوم)یک‌ی تیا بوو بی، زۆر (قابل)ی

(ایمان) بن له بن (ده عوهت) یکیان ئه ویست ﴿فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ﴾ (زمان) ی خووش ژیان، به (آجال) ی خوویان چوونه (رحمهت) ی خوا، (محفوظ) بوون، له (عذاب)، (مراد اجل) ی (قوم) ه ﴿فَأَسْتَفْتِهِمْ﴾ وه کی (امام) ئه فه رموی، (عطف) ه له سهر (فاستفتهم) ی (اول) ی (سورهت)؛ گه رچی (بعض) ی دووریان زانیوه، وه (قیاس) یان له (بعض) ی (تراکیب) ی (نحوی) کردیه، (لکن) دوور نیه. وه پاش (تصریح) به (استفتاء) نا (شبهه) ی به (قضا) ی (نحویه)؛ وه (ترتیب) ی له (تفصیلات) ی (مسابقه) (غایهت) (ظاهر) ه لیږه (اقتدا) به (امام) ئه که م؛ له که سی تر (استفتا) ناکه م وه (ممکن) ه (مقصد) له (عطف)، (عطف) و (ربط) ی (معنوی) و (فا) (تفریعی) بی. (سؤال) یان لی بکه ﴿الرَّبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبُنُونَ﴾ بنوږه (کبر) و (نخوهت) ی (جاهلان) یان؛ خوویان زوږ به (اقوی) به (امتن) وه (أصعب) و (اشق) ئه زانی؛ (انه) (مغرور) یین؛ (ثانیاً) ئه وه ی خوویان (استنکاف) ی لی ئه که ن، پی یان (عار) ه؛ (نسبهت) ی بو خوا ئه دهن، کچان زینده به گوږ ئه که ن (اذا بشر احدهم بالأنثی ظل وجهه مسوداً) روویان رهش بی بی (محابا) ئه لاین: "خوا کچی هیه؛ (ملائکه) (بنات الله) ن" (سبحان الله) بت به رسته کان (اله) یان (عی الاکثر) به ژن (تصویر) و (توهم) ئه که ن؛ (انه) ئه وان (معدن) ی (لطف) و (رحمهت) ن؛ ئه وان (اله) ی (کیف) و (صفات) ن؛ (تمام)؛ به س (اله) ی (شر) به (رجل) ی (تصویر) ئه که ن؛ گرژو، توند تیژ و (کریه المنظر)، بنوږن له مه یانی (اشاره) ی (دول) آن (رمز) ی فرنسه نازونین (صنم) یکه، دلږوبا، چونکی (مهد) ی (مدینهت) و (حضارهت) ی (حاضره) یه؛ (واقعاً) له و (عصر) ه ژن بوونه (اله)؛ دوا ی وان له (غرب) سه گ له (شرق) (شیخ) ی (جاهل) ی (احمق)، (ابوالکیف) و (کیف)، ئه ندهر (کیف) (سبحان الله) گه لی له (مسلمان) آن ئیشی به دووناشیرین ئه کات، که تی ی ئه (فکر) ی پی ی (عاره) ه بلای: "من کردوومه" ئه لای: "خوا پی ی کردم" گوپی یا ئه مه (ایمان) داره؛ (نسبهت) ی (خیر) و (شر) بو (کبریائی)

نازانم چ (فرق)ی ههیه؟ ئەوانەى شىت و گىژو وىژ و (عورەت) بە دەرەوہى قوون نەشۆر، ئەلین: " (ولى) خوان" ئەگەر (قدر)ى خویان بزانیبا؛ (البت)ە ئەیانزانی کى (لایەق)ە، بو (ولایەت)ى خوداوەندى ﴿أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ﴾ ئاگیان لى بوە؟ دیویانن؟ (عن عیان) ئەلین: "ئەوانە مین" ﴿أَلَا إِنَّهُمْ عَنِ إِفْكِهِمْ﴾ لە (افک) و (افتراء) و درویان ﴿يَقُولُونَ وَوَلَدَ اللَّهُ﴾ (حتى) (شبه)شیان نیە؛ (اقوی) قسەیان دیان ئەلین: " (عیسی) بابى نیە؛ کەوابى بابى وی خودایە " (قیاس)ى نا (مربوط) ﴿وَأَنَّهُمْ لَكَادِبُونَ﴾ (کانە) (تتمە)یانە ﴿أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ؟﴾ دیارە ئەگەر ببى، ئەبى بە (اختیار)ى خۆى (ولد)ى ببى؛ وه (ترجیح)ى مئى لەسەر نێر، کچ لەسەر کوپ بکا؛ وه کى ئیمە نابى، بئى ئاگاوی بئى (خبر)، یا کوپ ئەبئى یا کچ. (تعجب) ئەکەم لە قسەى (حکما)یان ئەلین: منداڵ لە ناوژگى داکی، لە ژیر (تربیه) و (ارادە)ى (نفس)ى داکی و باوکىەتى، تا (روح)ى بە بەردئى " چۆن وا ئەبى؟ (نفس)ى داکی هێچ نازانى؛ ئەوه لە (رەحم)ى دایە نێرە مئى یە نازانى چیه؟ ﴿مَا لَكُمْ كَيْفَ﴾ چۆن؟ کوو؟ ﴿تَحْكُمُونَ﴾ بئى (سند) و (ثبت) ﴿أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ (ملاحظە) ناکەن، تئى نا (فکر)ن؛ بزانی (قول)ى (باطل) و (حکم)ى (فاسد)ە؟ ﴿أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُّبِينٌ﴾ (برهان)ئى (حجەت)ى بە (قووت) و (ظاهر) لە (امور)ى (اعتقادیە) نابى بە (دلیل)ى (ضعیف) (اعتبار) بکرى؛ (فضل) لە (جبل) و (وهم) و (تقلید) ﴿فَأَتُوا بِكِتَابِكُمْ﴾ ئە گەر هەتانه ﴿إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ دیارە ئەو (امر)ئى (تعجیزی)یە ﴿وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسَبًا﴾ (اجند)آن، ئەگەر (مراد) (ملائکە)بى؛ بو (تحقیر) (تعبیر)ى بە جنۆکە داینه وه (مقام) وا لە (قضا) ئەخووزئى، ئەمه (مسلك)ئى زۆر جوانه؛ ئەبا (مسلمان) پئیدا برۆن، بنۆرە باسى (مسیح) ئەکا، (مقابل)ى (دیان) نهوى ئەکا، (مقابل)ى جوان بلندی ئەکا، ئەلین: " (امامى ابوبکر) فەرموویتى: " (ملائکەت) (بنات)ى خوان بە (زعم)ى ئیوه؛ ئەدى دایکیان چن؟ (جواب): " کیژى گەوره گەورانى (جن) " ئەبئى

(مقصود) (شیاطین) بی؛ وه (بعض) ی ئەلین: " (ابلیس) کورپی خوییه؛ (عصیان) ی کردیه، (حرب) یان بوه؛ (عاقبهت) باوکی (غالب)، ئەلئ: " (یونانی) (قدیم) (هزیان) یان زۆره، (شعرا) یان وهکی (شانامه) (حروب) ی (بین) ی (آله) یان (نظم) کردیه یهکی برای کوشتیتی کورپی تۆله ی کردیته وه، ژنی نازانم چی کردیه؟ (أفلاطون) زۆر سهر کۆنه یان ئەکا ئەلئ: " ئەو قسانه بۆ (بشر) (ضرر) ه؛ (مادام) (اله) که (مبدا) ی (سعادهت) ه لایان وا به شهپر و شوپربن، (بشر) ئەبی چۆن بی؟ " (حقاً) به (غیر) ی (خلاصه) یی (اهل) ی (علم) له (مسلمان) آن و (حکما) ی (الهیون) (دائر) به (مقام) ی (الوهیهت) بی محابا، ئەوهی هاتیته سهر زوبان، ووتوو یانه وه (جهله) ی (صوفی) یان (ومنهم القادیانی) (عادةً) له گهلی وهک (شخص) ی (عادی) گفت و گو ئەکه ن؛ ههر وهختی ئاره زوویان بی ئەچنه لای، خوا له سهر (عرش) داده نیشی (انه) (الور بلورانی) ئە کات! ﴿وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ﴾ ئە گهر (جن) (ملک) بی، (معنا) ی جوییه زه له گه ل (معنا) ی، ئە گهر (جن) (شیطان) بن ﴿سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ﴾ (وصف) ی (لایق) ی (کبریائی) نه بی، خوالئ ی دووره، (مقدس) ه؛ (منزه) ه (مشرک) به (انواع) ی (أوصاف) ی (اجسام) و (حیوان) (توصیف) ی ئەکه ن نازانم (لوازم) ی چیه؟ (عموم) ی (بشر) وان ﴿إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ﴾ ئە وان شتی نا (لایق) (نسبهت) به خوا نادهن؛ (طبیعی) (معدب) نابن ﴿فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ﴾ (اله) ی (باطله) ﴿مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ﴾ (یعنی) (اقتدار) و (سلطه) تان له سهر کهس نیه؛ به (فساد) ی بهن؛ گومراهی کهن ﴿إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ﴾ ئە وان ه ی (اساساً) (اهل) ی (نار) (حتم) ه ئە یچنی، تیای ئە سووتین؛ (یعنی) به (فساد) چوانی (فطری) وهکی خۆتان، (اغوا) ئەکه ن؛ ئە وهی (مختار) و پاک و خاوینی (فطرهت) ی (انسانی) تیک نه چووبی ناتوانن به (فساد) ی بهن (بعض) ی (وجوه) ی تریشی فهرموو ه؛ (سید) ی (روح المعانی) هز ئەکه ی (مراجعه) ی که ﴿وَمَا مِنَّا﴾ (ملک) ئەلین: ﴿إِلَّا﴾

لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿۱﴾ ناتانین (تجاوز) ی لئیکهین ئه و (قوهت) و (قدرهت) ی
بمانبی (محدود) ه؛ ئه مه له کئی؟ (مقام) ی (الوهیهت) له کئی؟ (وکذا)
(عبادی) (مخلص) و (خالص) نابی (اتخاذ) یان کهن به (آله) ه.
(سعدی شیرازی) (رحمة الله علیه) له (بوستان) ی (نعت) ی (رسالهت
پهناه) ئه کا، له باسی (معراج) که (رسول) ی (مجتبا) له (سدره
المنتهی) دی تئپه پی (جبرئیل) ئه مینیتته وه به دوگوفتا؛ سالاری (بیت
الحرام).

کی ئه ی حاملی وحی به رتهر خه رام
بگوفتا فه راته ر مجالم نه مایه د
بمانده م کینه یی روویی باله م نه مانه د
ئه گه ر یه کسه ری موویه بهر ته رپه ره م
فروغی (تجلی) بسۆزه د په ره م

خۆزی (کبرای) (متکلمین) و (حکما) و (صوفیه) (ملاحظه) ی (مقام) ی
خۆیان کردبا به (افکار) و (خیال) ئه و (نوع) ه (تعمق) ه یان له (معرفهت) ی
(ذات) و (صفات) ی (کبریائی) نه کردبا تئ ئه (فکری) له (حکمهت) ی (الهی)
(حکما) و (کلامی) (متکلمین) و (صوفیه) له (دائره) ی (عقل) و (مقام) ی
(مدارک) ی (تجاوز) یان کردیه؛ بی هووده؛ گه لئ (خائب) بووین ﴿وَأِنَّا لَنَحْنُ
الصَّافُونَ﴾ بۆ (اداره) ی (خدمات) و (عبادهت) (والصافات صفا) کئی ئه
توانی له وان سه ریچی بکات؟ ﴿وَأِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ﴾ له (اولاد) و (شرک) و
(صاحبهت)؛ (موحدین، منزهین، مقدسین) (اله) ئی (واحد) ی (منزه)،
(مقدس) ئه په رستین؛ له (اهل) ی (شرک) (بری) ن ﴿وَإِنْ كَانُوا﴾ (کفار) ی
(قریش) پییش (بعث) ی (رسالهت پهناه) ﴿لَيَقُولُنَّ﴾ ئه یان ووت: "به
(تاکید) و (صمیم) ی (قلب)" ﴿لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأُولَئِينَ﴾ (کتیب) ی له
(جنس) ی (کتب) ی (رسل) ی رابردوو ﴿لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ﴾ بی
(غل) و (غش) خوامان ئه په رستی له (امم) هکانی دی چاتر ئه بووین ﴿فَكَفَرُوا﴾

به ﴿ که هات؛ (کتاب)ی (حکیم) (نازل) بوو بوؤ (رسول)ی (کریم) (ایمان)یان نه هیئا؛ (انکار)یان کرد

﴿فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ﴾ (عاقبت)ی (کفر)ی خویمان ئه زانن ﴿وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا﴾ (وهدعه)ی (نصرهت) ﴿لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ﴾ (وانت منهم) ﴿إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ﴾ چه (نصرهت)ی (علمی)، چه (نصرهت)ی (عینی) ﴿وَإِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ﴾ (اما) (جندی) (اوهام) و (خیال) (لاشک) (مغلوب) ئه بن (ولو أخلص)ی (ناس)بن، (وسائط)ی (نقلیه): (حوشتر) اسلحه شنایدر، (عسکر)ی شروپو و نجر، (مقابل)ی (دبابه) و (سیاره) و (طیاره) و (أسطول) و (هاون) و تویی شه پانویل و غازی (مخفق) چی پی ئه کری؟ خوا ئه لی: «واعدوا لهم ما أستطعتم من قوة» ئیمه به (دعا) و (دهوره) دانی (مزار)ی (مقدسه) (اکتفا) ئه کهین؛ چۆن (غالب) ئه بین؟ وه هه ر (فرقه)یه (اله) ئه په رستی (اتحاد)ی (کلمه) نیه؛ نه (دینی) نه (دنیوی)؛ (عموم)ی (ناورویا) (اتفاق)یان له (دولهت)ی (عثمانی) ئه کرد؛ (دولهت)ی (ایرانی)ش (علاوه)ی (نصرهت)ی، له صاری ئه دا، گوی یا ئه وان (شیعه)ن، ئه مان (سونی)ن ﴿فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ﴾ (إعراض)یان لی نی (حرکه) مه که تا (وه قت)ی خوی ﴿وَأَبْصَرَهُمْ﴾ له (وقت)ی (عذاب) دیتن وه (منصوری) تو ﴿فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ﴾ ئه گهر (تاخیر)یش بی، (محقق) دی، په رده له سه ر چاویان نامینی، ئه بی بینن (لکن) بی هووده یه ﴿أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ﴾ ئه بی: (متی)؟ ﴿فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ﴾ (عذاب) (نازل) بوو، که وته (میدان)یان ﴿فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ﴾ سبهینه یه به د ﴿وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ﴾ (اهمیهت) مه ده به (انکار)یان (بعداالأنذار)یان ﴿وَأَبْصَرُوا﴾ خۆت جی (إبصار) بو وان نه ما ﴿فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ﴾ (ممکن) ه ئه مه بوؤ (عذاب)ی (قیامت)بی، ئی پیشی بوؤ (عذاب)ی (دنیا)بی ﴿سبحان ربك﴾ (مربی) تو ﴿رب العزة﴾ (مالک)ی (عزه) و (غلبه)یه، (صاحب)ی (عزه) (ت)ی خویه تی (مالک)ی (عزهت)ی (غیر)ی یه تی؛ (عزهت) به ده ست ئه

وہ، پاک و منزہ) ﴿عَمَّا يَصِفُونَ﴾ له (صفات)ی نا (لایہق) ئہز (جملہ): (خلق)ی (وعد) ﴿وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ﴾ (مذکور) لهو (سورہت)ہ وہ (غیر)ہ (مذکور) ﴿وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ (علی نصر اولیایہ وقہر اعدائہ) (ختام)ی (مجلس)ی (ذکر) و (عادہت)ی ئہو (آیہتہ) (کریمہ) بوہ وہ (روایت) ہہیہ؛ ئہیی فہ رموو (سبحانک، اللہم وبحمدک لالہ الا انت، استغفرک و اتوب الیک) ئہگہر (جمع)یان بکری، رہ نگہ زور باش بی (حقاً) (بشر) زور (مدیون)ی (رسول)ی خودان ئہگہر ئہوان نہبان، (حال)ی (عموم)ی (بشر) له (وحشی)یہکانی (افریقا) و (امریکا) چاتر نہدہبوو، (انسانیت)مان (شرف)مان (ناموس)مان (عزت)مان له مہر وانہ . تہ ماشا تا له (متابعہ)ی (رسول) دوور دہکہوین، له (شرف)ی (انسانیت) دادہ پندرینین (و حق الإنصاف) (تائیر)ی (حضرہتی محمد)ی (ﷺ) له (نفوس)ی (بشر)ی (فوق الكل)ہ (حق)ہ (رسالہت) و (بشریت) نازو (فخري) پی بکہن .

(صلوات اللہ علیہ و علی سائر اخوانہ من الأنبياء والمرسلین والحمد لله رب العالمین). تہ واو بوو (تفسیر)ی (سورہ)یی (صافات)، پوژی سی شہموو (30) مانگی شوال، (29) تشرینی ثانی رومی 1258ھ 1939م نہوبہتی (سورہت)ی (صاد)ہ خوداوندی بہ (حرمہت)ی (رسل) و (ملائکہ)ی (کرام)ت بہ (آیات)ی (ذکر)ی (حکیم)ی (کفر) و (ضلال) (محو)بکہی (مسلمان) بہ (قوت) و سہرکہ وتوو بن، (کفار)ی (نصاری) بی ہیژ و سہرہ و بن، (آمین).

(سورہ)یی (صاد) ئہلین (بالإتفاق) (مکی)یہ، (عدد)ی (آیات)ی (86) (وقیل) (88)ہ، ئہلین: "له دواى (سورہ)ی (قمر) (نازل) بوہ" (اما) وہ کی ئہیی بینین ئہوئندہ (متصل)ہ بہ (سورہ)یی (صافات) و (یاسین) (قابل)ی لیک بچرین نیہ .

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾

﴿ص﴾ گوئی پاگره، گوئی پاگرن، ئه ی (صادق القول) ئه وه ی ئه یی فه رمووی: هه مووی (صدق)ه، (صواب)ه؛ (صفوف) ی (ملك) (صفوف) ی (اهل) ی (علم) (شاهدی) ئه دهن ﴿وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ﴾ (صاحب) ی ناوو (شرف) و (عزت) ی (روحی) یا (موعظه) و (عبر) و (نصایح) وه کی (ابن کثیر) ئه فه رموئی (اداره) ی هه ردوو دروسته؛ (قسم) به و (قرآن) ی (حكیم) ی (شریف) ی (هادی)، توو (رسول) ئی به (حق) ی، خودا (واحد)ه، (خلل) له (دعوه) ی توو، له (کتاب) ی توو نیه (انکار) ی ئه وانه، نه له (دلیل) نه له (شبه) یه ﴿بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ﴾ له (سوره) ی (یس) سویند ئه خوا به (قرآن) ی (حكیم) له سه ر (رساله) ی (صاحب) (دعوه) ی، له (وألصافات) سویند ئه خوا به (اجله)، (ادله) له سه ر (وحدا نیه) ی خوئی له هه ر دوو (سوره) آن (تصریح) ئه فه رموئی به (استمرار) یان له سه ر (کفر) و (مکابره). لیږه به ته واوی (بیان) ی (عله ت) ی (ایمان) نه هینانیاں ئه کات، خوئیان به گه وره (صاحب) ی (حول) و (طول) ئه زانن، وه له (مخالفه) دان لاگیرن، (عز) ی راستی یان نیه، که سه ی به رابه ر (بت) ی راوه ستی به (ذل) ی (عبودیه) ی، (عزت) ی له کی بوو؟! ﴿كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ﴾ زور ﴿فَنَادَوْا﴾ (حین) نزول العذاب ﴿وَلَاتِ حِينَ مَنَاصٍ﴾ لای (سیبویه) ی (لا) ی (نافی) یه؛ (تی) ی تیا (زیاد) کراوه؛ قسه یان زور لی کردیه؛ ئه و (وقت) ی (ندا) یان کرد، (وقت) ی نه بوو، (دعا) یان (قبول) نه کرا، (نجات) یان نه درا ئه مانه ش تووشی ئه بن؛ (لات) و (عزی) به کاریان نایه خواش به فه ریادیان ناگات؛ (اهمیه) ی به (ندا) یان نادا ﴿وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ﴾ (تعجب) ئی (انکاری) چوئن ئه بی؟ ﴿مُنْذِرٍ مِّنْهُمْ﴾ له (بشر) یا له خوئیان (حقاً) جای (تعجب) ی (اعجازی) یه؛ (رسول) یی وا، له (قوم) کی (هکذا) یی (حقاً) دووره (هو الذی بعث فی الأمیین رسولاً) یعنی) خوايه بتوانی (انسان) له قور دروستکا ئه توانی (رسول) ئی وه کی (سید الثقلین) له (قوم) ئی (امی)، (اما) (امی) بنیری ﴿وَقَالَ الْكَافِرُونَ﴾ وا

دهرئه كه ويئ (تعجب) يان (ادراكي) نيه (انكار) يه ﴿هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ﴾ ئه وانه چووزانن (سحر) چييه؟ وه كوو (تصور) ئه كه ن (جناب) ي (رساله ت په ناه) له خوږا (سحر) بزاني. (جناب) ي (رسول) (شعبده) باز نه بوه، شتي بي (أصل) و (اساس) بنويئئ؛ (انه) چه شم به ندي بكا (دائماً) (آيات) ي (كوني) بو (إيضاح) كردينه، (دعوت) ي بو (ايمان) به (قرآن) ي (حكيم) بوه؛ ئه وه له كيئدهرئ؟ (سحر) له كيئدهري؟ درويان له (حضرت) ي (محمد) نه بيستيه ئه مږو (علاوه) ي (ساحري) ئه ي كه ن به (كذاب) ﴿أَجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا﴾ سوئند ئه خوا به (صافات) (اله) ي ئيوه (اله) ئ (واحد) ه، چوئن ئه م (عالم) ه به (خير) و (شر) ي به خوايه (خلق) و (اداره) ئه كرئ؟ نازانم وه كي (فارس) و (يونان) آن لايان وابوه، (اختلاف) ي (آثار) (دلالت) له (اختلاف) ي (مؤثر) ئه كات، له بهر (كثرت) ي (اختلاف) (يوناني) (قديم) (اله) ي (متعدد) (اعتبار) ئه كه ن؛ (معانه) (فرس) به دووخوا: (يه زدان) و (ئه هر مه ن) (مكتفي) ن ئه گهر شته كيان له (نواميس) ي (طبيعه ت) زانيبا كه مئ له (نظام) ي (كائنات) و (خواص) ي (عناصر) و (احوال) و (مركبات) يان زانيبا نه ده بوون به (مشرك) ئه گهر (خلق) ي (كائنات) وه كي (بنا) ي وه ستايان به ده ست و (آلات) و (علمه) با ته نها (شمس) به (مليون) ي (اله) ه (خلق) نه ده كرا (حقاً) (مسئله) يه له (مسائل) ي (علم) ي (هيئت) و (حكمت) بو (اعتقاد) و (ايمان) به (وحدانيت) ي (الهي) وه دوور كه وتنه وه له (شرك) (قيمت) ي ته واوي نابي؛ ئه وانه ي دواي (ميل) و (حب) ئه كه ون قه ت نابن به (موحد) ئيمه ئه ليئين: (اختلاف) ي (اثر) (ولو) (دلالت) كا له سهر (اختلاف) ي مؤثر لكن (دلالت) ت) ناكا له سهر (اختلاف) ي (ذاتي)؛ (ذات) ي (عالم) و (قادر) و (مريد) ئه توانئ هزار هزار (امور) ي (مختلفه) بكات؛ به ليئ (جامد) ي يه ك (طبيعه ت) و (ميل) ي هه بي دوو چشتي (مختلف) ي (راساً) ليئ (ترتب) ناكا؛ من (رساله) كم هه يه له (اثبات) ي (واجب) زور باشه، (مختصر) و (مفيد) ه

شایانی خویندن و (مطالعه)یه (اما) نا (شکر)ی نه بی (رواج)ی (علم) نه
 ماوه ﴿إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ﴾ زور (عاجباتی)یه لام وایه نه و (آیات)ه
 (سبب)ی (نزول)ی پی ناوی (لکن) له بهر ﴿وَأَنْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ﴾ (روایت)
 نه کهن که (ابوطالب) نه ساغ نه بی (اشرف)بی (قریش) چوونه لایی (شکایه
 ت)یان له برزای کرد، جنیو به ئیمه و (آله)مان نه دات، له ئیمه و له نه وی
 نه گه پیت؟ مامی بانگی نه کات نه لی: برازا (قوم)ت (شکایه)ت له نه کهن
 پیغه مبهر فهرمووی: مامه نه من (طلب)ی (کلمه)کیان لی نه کهم؛ بلیین؛
 (عهره)ب (إطاعة)یان نه کا (عجم) (جزیه)یان نه داتی، (اشرف) (کیف)
 خوش نه بن؛ نه لیین: له جیاتی (کلمه)یه؛ ده، نه فهرمووی: بلیین: (لاله)الا
 (الله) له (مجلس)بی (أبوطالب) ههستان نه یان ووت: (اجعل الالهة الها واحداً)
 (نظر) به قصه (زمخشری) (بیضاوی) (سیدی آلوسی) نه فهرموون:
 (إنطلق الأشراف من مجلس أبي طالب) نه دی نه گهر بهس ته ماشای (عباره
 ت)ی (قرآن) کهین نه بی بلیین: چی؟ (معانه) (تفسیر)ی (إنطلاق)؛ به
 ﴿أَنْ أَمْشُوا﴾ نا کرئ (امر)ه به (مشی)یه کی (محاوره) (مقدر) نه کا یه کی
 نه لی: (محاوره) (لازم)ی (مجالس)ی (تقاوله) (سبحان الله) (تاثیر)ی
 (روایت) چهند (عجایب)ه (ابوالسعود) نه لی: قیل نازانم (قائل) کی یه؟
 (اما) زور (نظر) به (عباره)ت)ی (قرآن) زور چاکی فهرمووه: (الأنطلاق هنا،
 الإندفاع في القول) (یعنی) (شروع)یان کرد، له قسان ده ستیان کرد
 به (محاوره) گفت وگو، وه برؤن به سهر (مسلك)ی (آباء) و (اجداد)ی خوتان
 ﴿وَأَصْبِرُوا عَلَى آلِهَتِكُمْ﴾ (ثبات) کهن له سه ریان (دوام) کهن (ترک)یان مه
 کهن ﴿إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ﴾ زور (خلاف)یان هه یه له (مشارالیه) به (هذا) لام
 وایه (اشاره) بؤ (صبر) له سهر (عباده)ت)ی (آله)ه له هه مووی نیزیکتره
 ﴿مَا سَمِعْنَا بِهَذَا﴾ نه وهی (محمد) نه لی ﴿فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ﴾ (ابن عباس) ده
 فهرمووی: (نصاری) (سبب) به (تجاره)ت)ی (شام) نه یانزانی (دیان)
 (موحد)ین (قول) به (تثلیث) نه کهن: (اب) (ابن) (روح القدس) دیاره (مدار)

له سهر ئەمه ﴿إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ﴾ درۆیه خو کردیه ﴿أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرَ مِنْ بَيْنِنَا﴾ (زیده) له ئیمه یا له مه یانی ئیمه، دیاره (حسد) و (کبر) لئنه گه رایه؛ (ایمان) بینن ﴿بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِي﴾ (موافق) ی (میول) یان نیه؛ دووره له (تقالید) و (ردائل) ی (عنعنات) یان ﴿بَلْ لَّمَّا يَذُوقُوا عَذَابٍ﴾ (حال) ی (متکبر) و (جبار) له (اقوام) ی (قوی) وایه تا (عذاب) ی خوا نه بینن (ایمان) نایه نن بئ (شک) بلین: ئەو (نکره) له خواوهیه بۆیه (حضره تی موسی) (دعا) ی کرد (ربی) (ایمان) ی نایه نن وه کی (ابوجهل) (عناد) و (نخوهت) ی (زیاد) بوه (فرعون) به (عذاب) ی (الهی) گرفتار بوو ووتی: آمنت الایه ﴿أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ﴾ به (هه وهس) ی وان خوا (شخص) ئ بکا به (رسول) دیاره (رسالهت) به (کسب) و ئاره زوو نیه له (خلاف) ی (متکلمین) آن ناگه م؛ به لئ (بعض) ه (شرائط) ی (بعد الوقوع)، (فطری) هه یه ئەویش (کسبی) نیه (الله یجتبی من عباده) (طبیعی) خوا (اولاً) به (اجتبا) یه (طبیعی) (بعده) به (إصطفا) و (اختیار) ی (تشریعی) (امتیان) ی ئەکا. هه رزه کار نابن به (رسول) (وکذا) (خیالیون) ئەوانه ی له (عالم) ی خو (خیال) دا خو یان به (لایه ق) ی (رسالهت) ئەزانن؛ (دائم) (انتظار) ئەکه ن، نابنی خوا (اختیار) یان ناکات؛ (لاشک) چاوهش زورنا ئە نگیو نابیتته (قطب) و (مدیر) (کائنات) (محیط) به (ذرات) (عالم) هه ی هاوار؛ له دهست (خیالیون) آن ﴿أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا﴾ (الأرض أرض؛ والسماوات سماء) ئەوانه چن؟ (انسان) ئ له (طین) ی (لاذب) (خلق) کرای (خلق) ی (سموات) و (أرض) به ملیار له (خلق) ی وان (اکبر) و (أعظم) و (اشد) و (اعجب) ه ئەوه ی (توهم) کا (رسالهت) له (تصرف) ی ویدایه ئەبئ خو ی به (مالک) ی (کائنات) بزانیی (حتی) خوا (منتظر) ی ئەمری وی بی ئەوانه ئەگه ر واگومان ئەبه ن ﴿فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ﴾ به (معالج) و (مناهج) به ئاسمان هه لگه رپین بلندبین (اداره) ی (سموات) بکه ن یا خود بچن (استیلا) ی (عرش) تهخت و (ملک) و (سلطنه

ت) ی خدا بکن خویان به ئاره زوی خویان (رسول) بنیرن، ئەمه (قول) ی (زمخشری) یه زۆر باشه بی (دغدغه) یه ئەوانه خویان ﴿جُنْدٌ مَّا﴾ (عسکر) ی که م و بی (تجهيزات) ن ﴿هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ﴾ (ضعیف) ن بی (عدد) و (عدد) له بهر هه ر حزبی هه ل دین (طاقهت) ی (مقاومه) یان نیه خویان خویان ئەناسن (وهقت) ی ئەچنه (شام) (اهبه) یی (ملک) داری ئە بینن ئەزانن چەند بی دەسه لآت و زه بوونن، یا ئەوانه ش له و (احزاب) ه ن که (مهزوم) ن، ئەمرونا سبه ی (عن قریب) خو له بهر (جند) ی (الهی) ناگرن (ان جندنا لهم الغالبون) ﴿كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ﴾ ئەمانه له وان به (قوهت) ترنین با له (تکذیب) ی (رسل) (داخل) بن ﴿ذُو الْأَوْتَادِ﴾ ئەلئى ، چیان؛ (اهرام) بنۆرپه (قوهت) ی (فراعن) ه ته ماشای (اهرم) یان که ن له گه ل خانى به دارخورمای خویان (مقایسه) ی که ن (قوهت) و (عظمهت) یان له (آثار) یان ده رئه که وى یا (اوتاد) به (معنى) سینگ بی (یعنى) سینگی (خیمه) و خه رگاهى (عسکر) و ولاغى سواری شه پرى وه (عرايه) ی (نقلیه) (الهی) له و (اقوام) ه به دتر بو (دین) ت ده ر (حق) (رسول) ت ده ر (حق) (کتاب) ت (امریکا) و (روس) و (المان) و (ایطالیا) و (فرنسه) و (انگلیزن) خوايه (عن قریب) (تدمیر) یان که ی (مسلمان) (بلاد) ی (مسلمان) آن (حفظ) فه رموی له (شپاره) ی ئەو شه پرى (حاضره) (ونجن واهلي من الكرب العظيم) (آمین).

﴿وَتَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ﴾ بیشه (مملکهت) ی به داروبار بوه (قاموس) ئەلئى: ئەوه ی بخوینیته وه (الایکه) به (معنى) (غیظ) ه یه ئەوه ی بخوینیته وه (الیکه) ناوی دئیه که یانه ﴿أُولَئِكَ الْأَحْزَابُ﴾ (تحزب) یان له پیغه مبه ران کردیه ﴿إِنْ كُنتُمْ﴾ له و (احزاب) ه ﴿إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ﴾ هه ر (قوم) ه (رسول) ی خو ی یا خود (تکذیب) ی (رسول) ی (تکذیب) ی (کل) ه ﴿فَحَقَّ عِقَابِ﴾ (واقع) بوه هه ر (قوم) ه به (نوع) ی وه کی له (بعض) ه (مواقع) ی تر (بیان) کرایه ﴿وَمَا يَنْظُرُ﴾ (انتظار) نا که ن ﴿هُؤُلَاءِ﴾ (قریش) ﴿إِلَّا صَيِّحَةً﴾

وَأَحَدَةً ﴿﴾ يهک دهنگی (هائل) ﴿مَا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ﴾ (توقف) ی نه بی (ادنی) (زمان) ی (بنا) له (قول) ی (جمهور) (مراد) (صیحه) ی (قیامت) ه (یعنی) ئه وانه له (دنیا) وهکی (اقوام) ی دی (عذاب) (نادرین) (تاخیر) ئه کرین بؤ (قیامت) ﴿وَقَالُوا﴾ که بیستیان (تاخیر) ی (عذاب) یان ئه بی به (طریق) ی قه شمهری ووتیان: ﴿رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْنَا﴾ (نصیب) و به شی ئیمه ﴿قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ﴾ (تاخیر) ی مه که من ئه و (معنا) یه م له و (مقام) ه نایه ته (ذهن) وام لا خوْشه ئه وانه (انتظاری) ئه که ن (صیحه) یه وهکی (صیحه) و (صعقه) یی (عاد) و (ثمود) که هیچ (تاخیر) نه بی (یعنی) ئه گهر راست ئه که ی ئیمه ئه ترسینی به (عذاب) ی وهکی (عذاب) ی (اقوام) ی (سالفه) ده با زووبی له (دنیا) (تاخیر) ی مه که با (قبل یوم الحساب) بی ﴿اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ﴾ له (اقوال) ی (سخریه) و (مودیه) ﴿وَأَذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ﴾ (سبحان الله) (بنی اسرائیلی) ئه ی لئینی: (بنی ائیم) ﴿ذَا الْأَيْدِي﴾ (قوة) ی (مادی) و (معنوی) ههنده بی (ثبات) و (وقار) نه بوه دوا ی (طیر) یکی په نگاورهنگ که وی له بیان و له مبان بؤ کورپی بیی گری (واقعاً) ئه وه له (ادنی) پیاوی (نوعاً ما) به (وقار) ناوه شیتته وه (فضلاً) له (نبی) یه (ذی شان)؛ (صاحب) ی (ملک) و (سلطنت) ﴿إِنَّهُ أَوْابٌ﴾ (مبالغه) ی (اوب) ه به (معنی) (رجوع) ه له (اثنا) ی (اشغال) زور (توجه) ی بؤ (جنابی حق) ئه کرد (استغفار) ی ئه فه رموو. ممکنه ئه و (غفله) ه که می به گوناھی زانی بی؛ (تاویل) ی (ید) به (قوهت) ئه که ن با (وجود) ی (بالفعل) (حضره تی داود) دوو دستتی بوه (یمین) و (شمال) (سلفی) بؤ خوا له (تاویل) ناکه ن، (مع انه) له گه ل ئیمه (متفق) ن خوا له (أعضا) (منزه) ه (اما) چاکه (شکر) (نظر) به (جمع) ی هیچ که س له (ظاهرون) آن سی یازیتتر دهستی بو (حضره تی) ی (داود) دانه ناوه ﴿إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ﴾ (جبال) ی (اطراف) ی (شام) هر چیا یه (حضره تی داود) پییدا چووبی ﴿يُسَبِّحُنَّ﴾ به (قال) دوورنیه یا به (لسان) ی (حال) (ذاتاً) (ملکی) (داود) ی بؤ

(جبال) ی (أطراف) ی (قدس) ی (توسع) ی کرد، ئاوازو (غلغله) یی (تسبیح) و (تقدیس) ی (مسلمان) آن له و کیوو که ژه دهنگیی ئه دایه وه، (سبحان الله) چیا (تسبیح) ی خوا ئه کا ئه وانه له (خبث) ی (شرک) خویمان پاک ناکه نه وه ﴿بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ﴾ (وهقت) ی (عبادهت) ی (مؤمن) آن ئیواره و وسبهینه به (مناسبه) ی (اشراق) (سیدی آلوسی) (بسط) ی ئه دا به (بحث) ی (سنهت) ی (ضحی) و (سنهت) ی (اشراق) (سبحان الله) (قلم) ی بو (مسخر) کردیه تا چه زکا ئه نووسی ﴿الطَّيْرِ﴾ ئه ویشی بو (مسخر) کردیه ﴿مَحْشُورَةً﴾ (مجموعه) ﴿كُلُّ لُهُ أَوَّابٌ﴾ بانگی کردبان هه مووی، (رجوع) یان بولای ئه کرد؛ تووخوا که سی وابی دوا ی (طیر) ی رهنگاله ئه که وی؟ (ممکن) ه (طیر) ی (برید) بووبن (الآن) یش ئه و (نوع) ه (موجود) ن (اما) (رجوع) ی (ضمیر) ی له بو خوا لام وایه دوره (ذاتاً) هه مووی به (تسخیر) ی وی یه ﴿شَدَدْنَا مُلْكَهُ﴾ به له شکر و (اسباب) ی (حرب) و (خرب) که دوشمن نه توانی (تعرض) ی بکا (ومن العجایب) (بعض) ی ئه لّین: هه موو شه و (22) هه زار که س هیئشکی لی ئه کیشا تا سالی (آتی) نوره یان به بهر نه ده که وته وه (لدى الحساب) (عدد) ی (حراس) یازده (ملیون) و هه شت سه دو هه شت هه زار که س بوه ئه مپرو (دهولت) ی (ایران) ئه وه نده یه ئایا (عدد) ی (سائر) ی (عساکر) و (نفوس) ی (رعایا) ی ئه بی چه ند بووبی؟ ئیتر (خیال) له (نقال) آن که بی (محاکمه)! (بعض) ی ئه لّین: بو (هیبهت) و (شد) ی (ملک) ی (روایهت) ه له (ابن عباس)، (قوربان) ی (ابن عباس) بم پیاوی لای (حضرهتی داود) (دهعوا) ی (بقره) یه کی له پیاوی کرد (حضرهت) (طلب) ی (شاهد) ی لی کرد (بینه) ی نه بوه فه رمووی: هه ستن برؤن تا ته ماشای ئیشتان ئه که م نازانم بو سویندی (مدعی علیه) نه دا؟ (حضرهتی داود) له خواوه پیی ووترا (مدعی علیه) بکوژه، (اعتبار) ی به و شه وه نه کرد شه وی دووهم (کذا) شه وی سی یه م (کذا) وه (زید) ه وترا (ئه گهرنه ی کوژی) (عقوبه) ی خوات دیته سهر ناردی له دوا ی کابرا ووتی: ئه

تکوژم به (امری خوا ووتی: بی (بینه) ئەم کوژی؟ ووتی: به لئی؛ (امری خوا ئەهینمه جی کابرا ووتی تالووکه مه که به و چیل دزینه (مستحق)ی کوژان نیم (اما) من بابی ئەو پیاوهم کوشتیه به و (قتل)ه خوا (مؤاخذه)م ئەکا ئەو جا (حضره تی داود) (امری دا کوشتیان له بهر ئەمه (هیبهت)ی له دلی (بنی اسرائیلی)یان گه وره بوو (وشدبه ملکه) ئەو (حکایهت)ه له گه ل ﴿وَأَتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصَّلَ الْخِطَابِ﴾ (مناسب) ئەبینی؟ لام وایه (فصل الخطاب) بو (دهعوا)ی (بقره)یه وه (امثال)ی ناگوتری به لئی (لایهق)ی (شان)ی وی (فصل)ی (خصام)ی (بین الدول) (بین الاحزاب)ه (تفسیر)ی (حکمهت) به (نبوهت)و (کمال)ی (علم)و (اتقان)ی (عمل) ئەکه نه وه، (قیل) (زبور) (قیل) (شرائع) (رسل)ی (کرام) (بلیغ)و (فصیح) بووین فه رمایشیان (منتظم)و (مربوط) بوه (ممکن)و شتی وه کی (اما بعد) وی ئیمه یان له (بعض)ی مواقع (استعمال) فه رمووبی (اما) (حصر)ی (فصل الخطاب) له (امابعد) خوئی نیه ﴿وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأٌ﴾ (خبر) ﴿الْخَصْمِ﴾ (مجادل) و (منازع)و (دهعوا) چی ﴿إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ﴾ به سه ر دیواری ئەو دیوی (غرفه)ی که وتن ﴿إِذْ دَخَلُوا﴾ دیاره (خصم) به (جمع)یش (إطلاق) ئەکرئی ﴿عَلَى دَاوُدَ﴾ (عليه السلام) ﴿فَفَزَعَ مِنْهُمْ﴾ لئیان ترسا (البته) کارئی (عظیم) قه و ماوه بۆیه به و (نوع)ه هاتن ﴿قَالُوا: لَا تَخَفْ﴾ چیی وانه قه و ماوه؛ نه (ثوره) نه (مهاجمه)ی (عدو) نه (مقاتله)ی خویمان که (موجب)ی (خوف)و ترس و ته لاش بی ﴿خَصْمَانِ﴾ دوولا یا له مه یانه دوو (شخص) ﴿بَغَى بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ﴾ شیوهی (عبارت)ی (خصمین) له (محاورات) آ وایه (سواء جماعت)بن یا دوو چونکی یهک (بعض)ه له دوو ﴿فَأَحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ﴾ (تجاوز) له (حق)و (حد) مه که (ضمناً) (اشاره) ئەکه ن ئەو (حال)ه ی تیایه (ولو عبادت)بی (تجاوز)ه له (حد)ی (لایهق) وه کی پاشان (عرض) ئەکرئی ﴿وَأَهْدِنَا إِلَى سَوَاء الصِّرَاطِ﴾ رئی (عدل) راست بی (میل)و (محابا) ﴿إِنَّ هَذَا أَخِي﴾ (فی الدین) یا (فی النسب) (شریک)ه

﴿لَهُ تَسْعُ وَتَسْعُونَ نَعَجَةً﴾ نه و دو تو مه پ ﴿وَلِي نَعَجَةٌ وَاحِدَةٌ﴾ من مه په کم هه
 یه ﴿فَقَالَ﴾ (صاحب) ی نه و دونو ﴿أَكْفَلْنِيهَا﴾ بیده من بیخه سهر (کفالهت) و
 (صحابهت) ی من، مه پری بو چ که لکه کی هه یه؟ ﴿وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ﴾ له
 گفت و گو (غلبه) ی به سهر ا کردم چونکی (غالب) ه به (قوهت) ه من
 (مدافعه) ی ویم پی ناکری ﴿قَالَ﴾ (حضره تی داود) فه رموی: ﴿لَقَدْ ظَلَمَكَ
 بِسُؤَالِ نَعَجَتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ﴾ دیاره پاشی (اعتراف) ی (آخر) فه رموی ه تی
 (صاحب) ی (حکمهت) و (فضل الخطاب) تا (کلام) ی (مخاصمین) ته او نه
 بی (مقدمات) ی (حکم) هه رموی (خلاص) نه بی (حکم) ناکا ﴿وَأِنَّ كَثِيرًا مِّنْ
 الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي﴾ (تعدي) ئە کا ﴿بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ﴾ گوئی ناده نه (حق) و
 (شرع) و (وجدان) ﴿إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ هه زار (مؤمن) ی
 (فاسق) هه یه له و جوړه کاره (فرق) ی له گه ل (کافر) نیه به لکو (مضر)
 تره ﴿وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ﴾ (حقاً) ئە و (نوع) ه (مؤمن) ه زور که من گه لی نو یژکه ر و
 پوژوگر و (صلوات) لیدهر که هاته (حساب) ی (مال) ناگایان له هیچ نامینی
 (خیانهت) به مسته جو یه ئە کات ﴿وَوَظَنَّ دَاوُدُ﴾ پاش (تامل) وای گومان
 برد به گومانی (قوی) (کانه) (علم) ه وای (ظن) برد ﴿أَنَّمَا فَتْنَاهُ﴾
 (امتحان) مان کردیه ئایا له (سبب) ی (تفکر) ئە کا، یان نا؟ ﴿فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ﴾
 له کرده وهی خو ی؛ زانی (لایهق) ی (حال) ی و بی نیه هه ستا سهری نواند
 بو خوا؛ له کوور بوونه وه؛ (انه بلا اختیار) ﴿وَحَرَّ﴾ که وته (سجده)
 ﴿رَاكِعًا﴾ له (حال) ی (رکوع) دا (یعنی) سهری راست نه کرده وه ﴿وَأَنَابَ﴾
 په شیمان بو وه ﴿فَعَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ﴾ ئە وهی (استغفار) ی لی کرد ﴿وَأَنَّ لَهُ
 عِنْدَنَا﴾ له (اول) و (آخر) ﴿لَزُلْفِي﴾ (منزلهت) و (مکانهت) و (رفع) ی (درجه)
 لای خوا (صاحب) ی پایه و (رتبه) ی (عالی) بوو ﴿وَحُسْنَ مَّآبٍ﴾ بو
 (قیامهت) (راویان) ی (اخبار) (ناقل) آنی (آثار) له (سدی) وه (امثال) ی
 (سدی) (نقل) ئە که ن، (مختصراً عرض) ئە که م؛ گویا (حضره تی داود)
 له (خلوهت) گاهی (عبادهت) نو یژ ئە کا یا (تورات) ئە خوینی؛ (شیطان)

بَلَّيْ: (ملک) ی طاوس خۆی ئەیه نیتە سەر (صورهت) ی کۆتره یه له زیڕ ره نگا ورهنگ دیتە نیزیکی (داود)؛ (داود) له نوێژدا، یا له سەر (کلام) ی خوا لایی ئەچی دەست درێژ ئەکا بیگری نهختی دوور ئەکه وی یه دواى دائه چی لیره له وی ئەم بان و ئەوبان تا ئەچیتە سهربانی ته ماشائەکا ژنی (غایهت) (حسنا) خۆی ئەشوا ئافره ته که که چاوی به (داود) ئەکه وی به مووی سه ری خۆیی داده پۆشی رهنگه ئەمه یان له (حکایهت) ی (هارون الرشید) وه ر گرتبی، ده هاله (نظر) ی جوان ئەنوینێ (عاشق) ی ئەبی (بعض) ی (نقال) ی (به د) (مقال) لیره قسه ی (قبیح) (نقل) ئەکه ن؛ (اما) (اهون) ی ئە مه یه ئەگه پیته وه (تفتیش) ئەکا ئەزانێ ئەو (سیده) یه (حرم) ی (ذات) یکه له (قواد) آنی (عسکری)، ناوی (نوریا) له (تفسیر) ی (ابن جریر) ئەلی: (ئە هریا) بوه دواى (سوق) ی ئەکا بۆ (حرب)، (بعد) بۆ (حرب) تا (شهید) ئەبی وه ژنه که ی (ماره) ئەکات، (بعد) (ملائکته) دین (تصویر) ی (مسئله) ی بۆ ئەکه ن؛ (حتى) ئەلین: (بعد الحكم) (تصریح) به (ماده) که ئەکه ن (صراحة) پی ی ئەلین: (امام فخر الدین) (رضی الله عنه) لیره (مدافعه) یه (حیدران) ه ئەکا بۆ (تبرییه) ی (حضره تی داود) به لکوو بۆ (تبرییه) ی (مقام) ی (نبوهت)، به لکوو بۆ (تبرییه) ی خواو (قرآن) ی به کوردی ئەلیم: ئیوه و خوا و که سی (ادنی) (وقار) هه بی به و (نوع) ه دواى (طیر) ی ئەکه وی؟ (ولو) له (در) (الماس) بی! (ذات) ی له نوێژدا یا له سەر (قرآن) ی خوا خوندن بی (خاصةً ذات) ی وه کی (داود) (ملک، نبی، رسول)، خانه دانی (عالی) نژاد، کوو دواى (طیر) ی ئەکه وی ئەم بان و ئەو بان؟ که سی وابی خوا چۆن ئەلی: (وان له عندنا لزلفی و حسن مآب)؟ ئیوه و خوا خوا، کوو (ندای) ئەکاتی؟ ﴿یا داود إنا جعلناک خلیفة فی الأرض﴾ که سی وا سووک و چرووک و بی (وقار) له (خلافهت) ئەو شیته وه؟ نازانم ئە وه چ (قدرهت) ه دایتیانه (شیطان)؟ خۆی ئەکاته (طیر) ی زیڕ ره نگا وره نگ؛ ئەمه (معنا) ی چیه؟ (سلب) ی (قدرهت) له (عبد) ی مؤمنی (مامور) ی

به (افعال) ی (اختیاریه) ئەكەن، (قدرەت) ی وا (عظیم) ئەدەنە (شیطان) و جنۆكان؟! خۆیان (متشکل) ئەكەن، به (اشكال)؛ بنۆرنە ئەم (دسیسه) یه خوا ئەفەرموئ: خۆی ئەلئ: (سلطان) ی لهسەر (عباد) ی (مخلص) نیه له (حکایات) یان ئەبیهی، چ (لعب) ئ به (رسول) آن ئەکا؟ (سبحان الله) (امام) (محاوهره) له گه ل (ملك) ی ئەکا، ئەفەرموئ: ئەو (حکایهت) ه، یا راسته یا درۆ؛ ئەگەر درۆیه

(واجب) ه (ازاله) ی كهین، ئەگەر راسته (واجب) ه (اخفا) ی كهین، چونکی (اشاعه) ی (قبیحه) له (حق) (مؤمن) آن زۆر (قبیح) ه، خو (شك) له (ایمان) ی (حضرهتی داود) نیه . (نقل) له (امامی علی) ئەكەن: فەرموو یه تی: ئەو هی (حکایهت) یی و ا، (نسبەت) به (حضرهتی داود) بدا سه دو شیست داری لئ ئەدەم؛ (حد) ی (قذف) ی (انبیاء) (وبعد ذلك) من ئەلئیم: (اهل) ی (صلاح) و (تقوی) هەر كهسئ بی (میل) ی له نوێژ و (خلووت) (كلام) ی خوا خویندن و به پۆژی بوونی ئەبی؛ (وبالفعل) (اشتغال) ی پئ ئەکا؛ (دقهت) له (غزالی) و (امثال) ی (غزالی) كه؛ (لاشك) (حضرهتی داود) به (میل) ئ زۆر (شدید) خه ریکی (عبادهت) و گریان و خویندن و پۆژی بوه؛ له (اداره) ی (ملك) سستی نواندیە، بۆ (انتباه) ی (بعض) ئ له (خیر) خواهانی (ملك) و (سلطنهت) بۆ (مخاصمه) وای دئنه (خدمهت) ی (بعد فضل الحكم) (انتقال) ئەکا بۆ (حال) ی (رعیه) كه وهك مه پ (فقیر) ن (كلکم راع و کلکم مسؤل عن رعیته) ئەزانئ (اهل) ی (عدوان) (وضع) ی (ید) یان لهسەر (اموال) ی بئ دەسه لآتان کردیه؛ ئەو (وهقت) ی ئە كه وئته (سجده)؛ ئەزانئ له رئ ی (دیانهت) و (خدمهت) ی خوا؛ به (سهو) چوو ه . (مقام) ی وی له (قضی) ئەخوایی (زید) ه ئاگاداریی (حال) ی (رعایا) بکات، كهسئ (خلیفه) ی خودا بی ئەبی ئاگاداری (عباد) ی خودا بکا نهک پسته پستی (تسبیح) و پرته پرتی (ختمه) چرقه چرقی وردکه بهردان، بۆ ژماره ی (اوراد) ی (مشایخ) و (خلفا) ئەوه ی (تشریح) و (انقاز) ی (حکم) ی

(عادلانسه) هی (الهی) کا و (مدبر) بی (خلیفه) یه، ئه وهی (صانع) و
 (مخترع) بی (خلیفه) ی (صانع) ه؛ (حضره تی داود) ی هر دوو (خلافت) ی
 بوه، (حقاً) به نویژ و رۆژوان (انسان) نابیتته (خلیفه) (حقاً) به (نحو)
 و (صرف) ناتوانی (اداره) ی (ملک) یه جی بگه یه نی (اداره) زۆری ئه وهی ئه
 ی (حضره تی داود) تو (خلیفه) ی خوای له (أرض) ی (موعود) ﴿فَأَحْكُمُ
 بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ﴾ بی (میل) و (محابا) و (رعایه) ی (اقارب) و گه وره گه
 وره ی (مملکته) و هکی پیغه مبه ر ئه فه رموی: به وکه سه ی (نفس) ی
 (محمد) ی به دهسته ئه گهر (فاطمه) ی کچی (محمد) ی دزی بکا دهستی ئه
 برم ﴿وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ﴾ (حتی) (هوا) ی (دینی) (اهل) ی (دیانه) ت ئه بی له و
 (جهت) ه زۆر ئاگادارین ﴿فَيُضِلُّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ ری خوا پاسته هر که
 س به گویره ی (حال) و بالی خوئی ئه بی پییدا برپوا؛ کووده بی (حضره تی
 داود) ی (چل) پۆژ له (سجده) دا بمینی؟ گیای له بهر فرمیسی شین
 بی (مع انه) گیا له شۆره کات شین نابی به ئاوی سویر کوو شین بوو؟ له و
 (مده اداره) ی (ملک) کووکرا؟ دیاره (سدی) و (مدی) (خیال) ی (ملک)
 و (سلطنه) یان نه کردیه؛ ئه وانیش هر له (خیال) ی (عباده) ی (بدنی)
 بووین، (حضره تی داود) (سجده) یی (انابه) ی بردیه؛ (حضره تی
 رسول) ی (کبریاء) کردیته (سجده) ی (شکر) (شکر لله) نه به (عباده) ت
 له (اداره) (غافل) بوه نه (اداره) (نقص) ی به (عباده) ت گه یان دیه. (حضره
 تی داود) ی دووهم پاشای (اسرائیلی) بوه، له (اوائل) ی (تشکیل) ی (سلطنه
 ت) ئه بی (حکم) دار زۆر به (اقتدار) بی؛ وه (هیچ) (آن) ی له (احوال) ی
 (ملک) داری (غافل) نه بی؛ (دائم) به ئاگابی، (مترصد) ی (حرکات)
 و (سکنات) و (سیاسه) ت ی (دول) ی هه م (مجاور) بی (خاصه) ئه وانه ی
 (محارب). به لئ وه کی (سلطان عبدالعزیز) به (نامق کمال) ی ووت: (عزیز) م
 (اداره) باشقه شاعرلگ باشقه (محقق) بزائن ئه وهی (مدافعه) ی (مقام) ی
 (نبوه) ت بکا (مدافعه) له سهر (برائته) و (نزاهته) ی (مقام) ی (الوهیه) ت

ئەكا ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ﴾ به (قوهت) زۆر
 به (الم) ﴿بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ﴾ (لاشك) (ملك) (سؤال)ى له (احوال)ى
 (رعيه) لى ئەكرى؛ (امامى عمر) ئەگەر له ولاتى دوور؛ گيسكى (ضايغ)
 بووبا خوى به (مسؤل) ئەزانى بو (ملك)ى وهكى (حضرهتى داود) دوو
 (ركاعهت) نويز ئىواره و سبهينان سهرو (زياده) . (رجاتان لى ئەكه م به
 (دقهت) و (محاكمه) (مطالعه)ى (حكايات)ى (قصاص) آن كه ن (والا)
 گومپراه ئەبن ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا﴾ له (كائنات) (حي) و
 (غيره) حىي ﴿بِاطِلًا﴾ به تال و حه تال؛ (واقعا) (خلاصه)ى (موجودات)،
 (حيات) و (وما يترتب على الحيات) ه (يعنى): (علم) و (قدرهت) (اراده) و
 (ادراكات)؛ (لكن) (عالم)ى (احياء) (خاصة انسان) له سه ر ئەو هه موو
 (صفات) و (ماثرة) تووشى (بلا)يه (خراب) بوه، ئەبينى (شخص)ى
 (دنيا)يه ئينى، ناگاه رائه قه نى، ئەمرى گوري گوم ئە بى (كانه) نه بوه، به و
 (نوع) ه (انسان) بى و وپروا (اعاده) و (استقرار)هكى نه بى ئەم (خلق)ه
 (عبث) ه (باطل)ه (بشر) دوو (حيات)ى هه يه (حياتى) (طبيعى)
 (حيات)ى (شرعى) هه ر دووكى نا (شكر) نه بى له (غايهت) (اضطراب) و
 ناخوشى دايه (ابو علاء) ئەلى: (انسان) له سه ره مه رگدا ئاوزينگان لى ئەدا
 ئەوه تالايى (حيات)ه له و وهخته دا قه ي ئەكا (انه) هيلنجى ديتى؛ (حيات)
 ده رشيته وه، ئەى وا، وه شه پو شوپرى (ئاورويابى) وه (فسق) و (فجور) و بى
 (غيرهتى) و بى (ناموسى) يان (دين) و (دنيا) يان له (مسلمان) آن تيكدايه؛
 (حيات) چهند تال و ناخوشى بوو سه د هه زار هه نده يان ناخوش كرديه ئە
 گه ر (بعث) و (نشور) نه بى (حقاً) (خلق)ى (باطل)ه له (صانع) ناو شيته
 وه؛ ئەبى ئەو (نقص)ه نه مينى، (اكمال) بكرى؛ (اما) كه ي؟ خوا ئەزانى!
 لاي (طبيعى) انيش (ترقى) (تدرىجى) ئەبى (ثمره) يه باشى بىي ﴿ذَلِكَ ظَنُّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ ئەوانه ي (ايمان) يان به (بعث) نيه، واتى ئەگه ن (خلق)ى ئەو
 (عالم)ه (باطل)ه، ئەوانه ي ئەلىن: ليقر بونا الى الله زلفى نازانم كوو

(انکاری) (بعث) ئەكەن؟ ئەبەي قسەكەيان سەر سەرى بى ﴿فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا﴾ بە (قدرەت) و (علم) و (قووت)ى خوای ﴿مِنَ النَّارِ﴾ له (دخول)ى ئاگرى ﴿أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ (انواع)ى (اعمال)ى چاك كه (موجب)ى (حيات)ى (عمومى)يه (روح)ى (حيات)ى (اجتماعى) ئەدەن به (خلق) ﴿كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ﴾ بپروا بفهوتى؛ (نائل)ى (مكافات) نه بى، ئەو هەموو (سعى) و كۆششەى به خۆپايى بپروا وهكى (تبهيجە)يه، به رزەيه، ئەمه وانابى چه (وجدان)ى (قبول)ى ئەكا؟ كهسى وهك (فخرى رازى) به و دىرى (علم)ه وه بى سەروشوين بپروا بى له (رسل)ى ئەو هەموو (علما)ى (عظام) (محترمين) (كرام)؛ ئەوانهى (دهشەت) ئەدەن به (عقول) بارى ديگەر نه يه نه وه (ساحه)ى (وجود)، (وجود)ى (حيات)ى (مسعودان)ه؛ (ثمره)ى (مجهود)ى خۆيان بخۆن، نابى، (ضمير) و (وجدان) و (عقل) (تحمل)ى ناكا ﴿أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ﴾ (خبر)ى (عام)ه له هەموو (متقى) و (فجار)ان؛ (معلوم)ه (حضره)تى حمزه و (على) و (عبیدی بن الحرث) وهكى (عتبه) و (ولیدی بنى عتبه) و (شيبه) نابن (لكن) ئەم (سورەت)ه (مكى)يه، ئەو شەش كه سه له (بدر) شه پيان كرد، (متقى)يه كان به سەر كه وتن (فجار)ه كان كوژران ﴿كِتَابٌ﴾ (ايى كتاب؟) (قرآن حكيم) ﴿أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ﴾ (وانت انت؟) ﴿مُبَارَكٌ﴾ به (خيترات)ه (حقاً) (روح)ى (حيات)ى (اجتماعى)يه بو (هيكل)ى (بشر) (عين)ى (حيات)ه (واقعاً) ئەگەر (انسان) دواى قرآن كه وتبا اقتدى پى كردبا زۆر خوش ئەبو (انسان) (خير)ى ليك ئەدیت ﴿لِيذَّبُرُوا آيَاتِهِ﴾ بويه مان نارديه له (آيات)ى (فكر)ن؛ (آيات)ى (تكوينى) (آيات)ى (تشرىعى) ﴿وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ﴾ ئەوانهى (صاحب)دلن، په ندو (وعظ) و (نصيحه)ت په زير بن ئاگايان له خۆبى (مغرور) نه بن؛ وهكى (حضره)تى سليمان) كه (آيه)تى (نقل)ى تهختى (بلقيس)ى بو بوو، فهرمووى: ئەمه (امتحان)ه (صلوات الله على رسله) ئەوانه ن (صفوه)تى (خلق)ى خوا، به (قدر)ى مووى له

(طریق)ی (اخلاص)و (عبودیت)و راستی لانادهن بی (حیل)ه و لاف و گه زافن. ئەو (کتیب)هش وهکی تی ئە (فکر)ی (حیات)ی (ضایع) بوه (عالم) به (اکثریت) رووی لی وهرگی پرایه هر چند له (مصر) له (برلین) له (پاریس) (قرآن) ئە خوینن به رادیۆ له ولات بلاو ئە بیته وه؛ (لکن) (اهتزاز)ی (هوا)یه و بهس، (هوا)ی (نفس) لی نا گه پئی (اتباع) بکری؛ (ایمان) به (قیامت) زۆر کهم و زۆر سست بوه، له سایه ی (آروپی)یان (خیام) ئە لی :

پهن دی دهه مه ت ئە گهر به مهن داری گووش

ئەز به هری خودا جامه یی تزویر مه پووش

دنیا هه مه ساعه تی وه عمری توو ده می

ئەز به هری ده می عمر ئە بدرا مه فرووش

(على الأكثر) ئە وانه ی (انکار)ی رۆژی (جزا) ئە کهن، بۆیه یانه به ته واوی بی (کدر)ی (خیال)ی فهردا، (لذت) له گونا هو (سیاسهت) ببینن ﴿وَوَهَبْنَا لِذَاوُودَ﴾ له (أعظم)ی (نعم)ی (الهی) له سه ر پیاوی گه وره و به جی جی نووشینی (لایه ق)ه (ربنا هب لنا من ازواجنا وذرياتنا قره اعین وانی خفت الموالی من واری؛ فهب من لدنک ولیا یرثنی ویرث من آل یعقوب (آمین یارب العالمین) ﴿سُلَيْمَانَ﴾ (علیه السلام) ﴿نِعْمَ الْعَبْدُ﴾ به نده یی چاکه به (ملک)و (سلطنة)و جا هوو (جلال)و (حشمة) نه گۆرا، (عبد)ی (مخلص)و بی (غل)و (غش)ه ﴿إِنَّهُ أَوَّابٌ﴾ زۆر (رجوع)ی ئە کرد، بۆ خوای، به (توبه)و (استغفار) به (تسبیح)و (تقدیس)و (تمجید) وه (شکران)ه ی (نعم)ی (الهی) ﴿إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ﴾ (مقصد) له (ظرف) (بیان)ی (توجه)ی (سلیمان)ه، بۆ (طرف)ی (کبریائی)، (حتی) له و (نوع)ه (اوقات)ه که (ملوک)ی (عظام) (مسابقه)یان له (حضور) ئە کری و لاغی چاک و (اصیل)و (ممتاز) له بهر چاویان دینن و ده بن؛ (ممکن)ه (صافن) به (معنا) (واقف)بی زیرا به رزه یی (اصیل) کهم

پال ئەكەوئ؛ (حتى) ئيمە ولاغى وامن ههيه نانوي له (چناروك) (دقەت)ى لئئەكەم (دائماً) روى له لاي چۆمىي يه، پشت ئەكاتە (جەهەت)ىي گيپرانى؛ نيزيكي (بيان)ى كەمى پال ئەداتەو وە زوو هەلئەستى ئەو ولاغانەى له كى بوو؟ بلیم: چى؟! (ذات)ىوا ئەبى بېرسى له كوئى بوو؟ چەند بووين؟ چى (عرض)كەم؟ (لازم) نيه زۆر زۆر بووين (لكن) (حسب العادة) (ولاغ)ئ كە (عرض)ى ئەو (نوع)ە (ذات)ە بكرئ، كەم و ناياب ئەبن (مسابقه) ئەكەن له (بلاد)ى گەورە گەورە (نظر) بە (كثرت)ى بەرزە زۆر كەم (اشتراك)ى (سباقى) ئەكا؛ (زمخشرى) ئەفەرموئ: (مسابقه)يه بوە كەسى (سؤال)ى له (بلال) كرد (من سبق)؟ ووتى: پەيغەمبەر (فمن صلى؟) (يعنى) كئى دواى وى بوو (بلال) ووتى: (ابوبكر) كابرا ووتى: (انما اعنى فى الخيل) (سابق)و (مصلى) له ولاغى (رهان)م (مقصود)ە (بلال) فە رموئ: (وانا اعنى فى الخير) (حقيقةً) (لطيفه)يه جوانە . تائەمەم نەدیت، نەمدەزانى (حضرتى بلال) وا قسە خوڤشە ﴿فَقَالَ﴾ (وهقت)ى (عرض) كران ﴿إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ﴾ (ممکن)ە بە (معنا) (مال)بى؛ (عام) له (خيل)و (سائرى) (اشياء) (ممکن)ە (مراد) (خيل)بى؛ (يعنى) ئەمن (ايثار)و (اختيار)ى (حب)ىي (خيل)م كرده؛ خوڤشم ئەوئ؛ له بەر (ميل)ى (نفسى) نيه، بەلكو (حب)ەكەم ﴿عَنْ ذِكْرِ رَبِّي﴾ (نشات)ى له (ذكر)ى خواى كرده، بو خوام ئەوئ (واقعاً) خوڤشە؛ زۆر باشە، (دنيا) بو (خدمەت)ى (دين) ئەلئین: (شاه عبدالله) بە (مولانا خالد) ئە لئ: چیت ئەوى؟ ئەفە رموئ: (دين)و (دنيا) بو دين . (خيول)يان تپپەراند له (حضور)ى ﴿حَتَّى تَوَارَتْ﴾ بزر بووين ﴿بِالْحِجَابِ﴾ بە (مانع)ئ له ديتن، شيوە دوڵەيه؛ پەنا گردئ فەرموئ: ﴿رُدُّوهُ﴾ ولاغەكان بگيپرنەوہ ﴿عَلِي﴾ بەسەر لاي من ﴿فَطَفِقَ﴾ (شروع)ى كرد، له (جەهەت) (لطف)و (خوڤشەويستى) بە (نفس)ى (نفس)ى خوئ ﴿مَسْحًا بِلِسُوقِ وَأَلْعُنَاقِ﴾ دەستى (مبارك)ى بە لاق و مليانا ئەهيناوئەبرد؛ كەسى (إنصاف)ى هەبى ئەزانى (معنا)ى (آية) ئەوہ

یه که (ذکر) کرا. (ابن حجری عسقلانی) له (جلدی شه ش ئه فه رموی: (مفسرین)، (صحابه) و ئه وانی داوای وان فه رموویانه: (ضمیر) ی (مؤنث) بۆ (خیل) ه (په حمهت) یان لی بی (أما) ئه وه ی (جمهور) ئه ی لئین، به و (خیول) آنه وه له خوای (غافل) بوو، هه تا پۆژ ئاوا بوو، ووتیی پۆژه که م بۆ بگئیرنه وه گۆی یا نوژی (عصر) ی بگئیریته وه بیی به (ادا)، و لاغه کانی سه رولاق برینه (حقاً) (فهم) ناکرئ له (قرآن)؛ وه (رد) ی پۆژ شتی نیه بزر بی. (أما) (نقال) آن په کیان ناکه وی. له (بخاری) (روایهت) له (ابی هریره) ئه کات (نبی) یه له (انبیا) له (غزا) (دعا) ی کردیه، پۆژی بۆ (حپس) کراوه (ابن بطلال) ئه فه رموی: (حرکه) ی (شمس) سستکرا ئه لئین: ئه وه له (14) هی (حوزهیران) بوه ئه و (وقت) ی دیاره پۆژ زۆر درپژه، (دقهت) له و قسه که ن. پۆژ تا (آخر) ی (دنیا) ناگه پرایته وه وه بۆ که س نه گه پرایته وه. گه پانه وه ی پۆژ بۆ (حضرت) ی (علی) بی (اصل) ه. (ابن جوزی) و (اشباه) ی له (محققن) ئه لئین: (خبر) ه که (موضوع) ه بی (اصل) ه له (علم) ی (اصول) ئه لئین: شتی (یتوفرالدواعی علی نقله تواترا) به (خبر) ی (واحد) (نقل) کرئ (باطل) ه بی (شک) درۆیه (ابن حجر) (تصحیح) ی (خبر) ی (اسماء بنت عمیس) ئه کا. (أما) (اعتبار) به (صدیق) و (تصحیح) ی وی نیه (انسان) ی خوش باوه ره؛ (حتی) ئه لئین: (شیخ اسماعیلی حصرمی) ئه چۆوه؛ بۆ شاری (زبیر) ئیواره نه ختی درهنگ بوو، (اشاره) ی کرده پۆژ، پۆژ راوه ستا تا (شیخ) گه یشته شار (اشاره) ی کرد پۆژ ئاوا بوو؛ (دنیا) تاریک بوو به لئین (ملا) یان به نووکی (قلم) عاردو ئاسمان ژیر و زه بهر ئه که ن! پۆژ بگه رپیته وه (مده) یه پاوه سستی، (عالم) ئه یزانی من له (اختیار) ی (معنا) ی نووسراوم، دوو (امام) م هه یه، ئیکی (امام فخرالدین) ئیکی (شیخ محیی الدین ابن العربی) (رضی الله عنهما) (حقاً) (تطبیق) ی (عبارت) ی (قرآن) له گه لئین جئ له گه ل (سبب) ی (نزول) یا (روایهت) (معنا) به (په حمهت) ئه کرئ. (سبجان الله) (ذات) ی ناو (عوف) ئه لئین: پیم گه یشتییه (یعنی) (خبر) م درایتی، ئه و

(صافنات) ه مايني (بحرى) بووين باليان هه بوو؛ بو كهس نه بوه بو كهس نابى (وكذا) له (حسن) (نقل) ئەكەن. (ابن جرير) و (غيره) له (ابراهيمى تميمي) (روايهت) ئەكەن (بيست هه زار) (فرس)ى بالدار بووين دهك له منى ي كهوئى (مام برايم)! (لاشك) ئەوانه له (حكايات)ى وهكى (الف ليله...) وهريان گرتيه؛ بهو جووره (حكايات)ه (نفس)يان (متاثر) بوه. قسه زوره ئەمهنده ليره بهسيه ﴿لَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ﴾ به چى (مفتون) بوو؟ (نقال) آن (حكايهت)ى (غريب) و (عجيب) و بئى (اصل) و (اساس) و بئى (معنا) (غيره) (معقول)، (نقل) ئەكەن. رهنگ نيه (انسان) گوئى لئى پاگرئى. نازانم ئەوانه يان چۆن ههلبهستيه؟ نازانم (معنا)ى چيه؟ له ترسى (اجند) آن كورپى دا هه ور به خيوى كا؛ هه ور چيه؟ مندالى تازه بووى چۆن به خيو ئەكا؟ ئەوى بلئى: (على فى السحاب)ه ئەتوانئ ئەمهش بلئى! (اظهر ما قيل) وهكى (ألوسى) ئەفه رموئى، (روايهت) له (بخارى) له (ابوهريره) (سليمان) ئەلئى: ئەم شهو به سه ر ژنه كانم (دوره) ئەدهم (مقدار) يان (40) بوه، هه ر يهك كورپه كى بى، ببينه سوار له پرى خوا (جهاد) بكهن؛ (أنتُ تمنا)ى كرديه له خوا كه ئەوهنده كورپه پى (احسان) كات، وهگه وه ببن ببنه سواری (مهيدان) دارى؛ له پرى خوا (حرب) كهن (معلوم)ه ئەوه (داخل)ى (فعل)ى وى نيه، وهنهى فه رموه: (انشاء الله) (نتيجه) يهك ژنى، كورپه كى كه رتكه كى نيوه كى ئەبى؛ يه كدهست و يه كلاق؛ (مامان) ئەيه نئى فرئى ئەداته سه ر كورسى (سليمان) ﴿وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهٖ جَسَدًا﴾ ئەوه نيوه كورپه يه؛ (جناب)ى (رسالهت) فه رموويه تى: ئەگه ر بىي گوتبا (انشاء الله) (تمنا)ى ئەهاته جيئ ﴿ثُمَّ أَنَابَ﴾ په شي مان بووه، (توبه)ى كرد؛ (أما) (زید)ه ي يهك ئەلئىن: (ملائكهت) پئى گو تيه بلئى (انشاء الله) وه نه يگو تيه يا (قبول)ى ناكه م يا ئەلئىم: گوئى لئى نه بوه وه (ال) ئەمه زور بئى (معنا)يه، منيش ئەلئىم: (فتنه)ى (سليمان) له (نوع)ى (فتنه)ى باوكى بووه، (دائر) به (اداره)ى (ملك)، (حضرهت)ى (سليمان) به (بنا)ى (محتشم) و

(معرض) ی (خیل) (اشتغال) ی فەرموہ؛ (جسد) ی (هیکل) ی بی (روح) ی (تدبیر) و (سیاسەت) لەو (اوقات) ە (نائبمناب) ی بوہ، لە (سوء) ی (ادارە) (نوعاً) (خلل) (ظهور) ی کردیە (حضرت) ی (سلیمان) بە خو هاتیتەوہ گەپرایتەوہ، (زام) ی (ادارە) ی هیناوەتەوہ دەستی خو ی ﴿قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي﴾ لەو (مساھلە) یە ﴿وَهَبْ لِي مُلْكًا لَّا يَنْبَغِي﴾ (لایەق) نەبی ﴿لِلْأَحَدِ مِّنْ بَعْدِي﴾ لە (ملوک) ی (بنی اسرائیل)، (مراد) ی (عظمت) نیه وە (مراد) ی ئەوہش نیه؛ بو کەس نە بی؛ (والا) ئە ی فەرموو: لایکون ﴿إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ﴾ (تعلیل) ە بو ھەردوو (دعا) (أَمَّا) بو (دعا) ی (ثانی) (اظھر) ە لە (جواب) یا ئە فەرمووی: ﴿فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ﴾ بە ھەر (طراز) ی بی؛ (أسطول) بی (طیارە) بی یا خود (راساً) خوا بای بو پام کردیە لە (اطاعە) یی دا بووہ. دیارە پەکی لەسەر ئەنگوستیلە نەکەوتیە (سبحان اللہ) چەند (حظ) یان لە (حکایەت) ی پرپووچە! (سیدی آلوسی) ئە فە رموی: ئەگەر (سر) ی (ملک) ی (سلیمان) وەکی دەلین: لە ئەنگوستیلە یی دا بای خوا (نکر) ی ئە کرد (پەحمەت) لە (صاحب) ی (روح المعانی) وە (امثال) ی. (بعض) ی (آلات) و (اسباب) ی (حکم) داری ھە یە، بو (انسان) ی (ملەت) ی (حکومت) ی (مسلمان) (متقی) بی (ظلم) و (تعدی) بە (وجدان) بە (ضمیر) بە (إنصاف) بە (ایمان) (لایەقە؛ چونکی لە (امور) ی (خیریە) ی (استعمال) ئەکا بو (پادشاه) ی (حکومت) ی (متصف) بەو (صفات) ە نەبی (لایەق) نیه چونکی لە (خراب) ە لە (تدمیر) لە (استعباد) یی (بشر) (خلاصە) لە (شە پ) ی (استعمال) ئەکات بنۆرە ئەمپۆ ئەو (دول) ە (غاشمە) (ظالمە) بی (رحم) و (مروەت) ئەکە (طیارە) و (أسطول) و (مواد) ی (ناریە) ی (منقلقە) ی (متبرقعه) لە چی (صرف) ئە کەن شار ی بی (استحکام) (ملەت) ی (فقیر) پەر لە نەخۆش و پیرەژن و مندال (بۆنباران) ی ئەکات بی (رحم) و بی (شفقەت) بی ھەموو (مآثر) ی (حیوانی) (فضل) لە (انسانی) ئەگەر ئەو (آلات) ە بە دەستی (قوم) ی

(مؤمن) ی نیک نهاد به (اخلاق) با (قط) له و (نوع) ه (وقایع) هی (استعمال) و
 (صرف) نه ده کرد (حضرت) ی (سلیمان) (ریح) و (جن) و (مرد) هی
 له (امور) ی (خیریه) دا (استخدام) کرد؛ بپرو مه که دوا ی (حضرت) ی
 (سلیمان) له (بنی اسرائیلی) چه (حکم) دارئ وا بووی، ئه و (اسباب) هی
 له (خیر) (صرف) کات، به لکوو (شک) نیه له بهر (منازعات) ی خو یان
 له (قهر) و (تدمیر) ی یه کیان (صرف) ئه کرد، (بناءً علی هذا) (دعا) ی
 (حضرت) ی (سلیمان) چ (اشکال) ی تیا نیه، وه چ (حاجت) به (مجادله)
 ناکا ﴿تَجْرِي﴾ (ریح) ﴿بِأَمْرِهِ﴾ (علیه السلام) ﴿رُخَاء﴾ نهرم به (شده) ت و
 (شر) نا ﴿حَيْثُ أَصَابَ﴾ هه ر جئ یه ک (قصد) ی کردبا (نزل) ی تیا فه
 رموبوا ﴿وَالشَّيَاطِينِ كُلِّ بَنَاءٍ وَعَوَاصٍ﴾ ئی (جن) یا (شیطان) ی (انس)
 له (عمله) و وه ستای زور به (قوه) ت و (ماهر) که له (دوله) ت ی (جار) ی بو ی
 ئه هات ﴿وَأَخْرَيْنَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ﴾ له زنجیر، (ممکن) ه (اسری) بووبن
 له (زمان) ی (داود) له زنجیر کرابن ئیشیان پئ کردینه یا خود لیک ی نیزیک
 کردینه، به (عطاء)، (بعض) ئی ئه لئین: وای (ضبط) کردینه، (ضبط) ئی
 (معنوی) که نه یان توانیه (فساد) بکه ن که وای ئه وه (تمثیل) ه ﴿هَذَا عَطَاؤُنَا
 فَاْمُنُّنْ أَوْ أُمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ (کیف) ی پئ نه که ی، (عطا) ئه که ی بکه ی
 ناکه ی (اختیار) به ده ست خو ته، خوا لیت ناتوژیته وه دیاره به گا گو له
 ناروا بو به هه شت. (بعض) ئی ئه لئین (معنا) ی له (قلب) ه (هذا عطاءنا بغیر
 حساب فامنن او امسک) (لکن) (قلباً) من ئه و (نوع) ه (قلب) ه (قبول) ناکه
 م، لام قه لپه وه (ئه لئین): (ابن مسعود) خویندیته وه هذا فامنن او امسک
 عطاءنا بغیر حساب) وه (جمع) ئی ئه لئین: (هذا) بو (قوه) ی باه (اشاره) یه
 (لکن) (قول) ئی نا (معقول) نا (ملایم)، (نازانم) بو ئه و (نوع) ه (اشخاص) ه
 دروسته (تفسیر) ی (قرآن)؛ وه (بو ئیمه دروست نیه؟) (لاشک) خوا ئه و
 جو ره (تفویض) ه بو که سی ئه کا لئ ی (امین) بی به جئ (صرف) ی مال
 بکا، بی جئ نه ی دوړپئنی ﴿وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَى﴾ (قربه) ت و (منزله) ت و

(گرامهت) ﴿وَحُسْنَ مَآبٍ﴾ (قصاص) آن قسه‌یان زۆر کردیه له (حق) (سلیمان)؛ له (حق) (ملک) ی (سلیمان) له (حق) (بساط) ی (سلیمان) له سه‌دی ئیکی (صحیح) نیه، (خاصةً) (مسئله) ی دروست بوونی هه‌موو شه‌و له‌گه‌ل هه‌زار ژن. (انسان) ئی وا لایه (نبی) لایه (ملک) به (رفث) و (ضغث) چۆن شه‌و به‌سه‌ر ئه‌با؟ (سبحان‌الله) (حکیم) ی (ترمذی) (نقل) ئه‌کا له (سعید) ی (بن‌المسیب): (سلیمان) سی پۆژان خۆی له خه‌لکی بزر کرد؛ خوا (وحی) بو نارد (یاسلیمان) سی پۆژان خۆت (اختفا) کرد، ته‌ماشای (امور) ی (عبادی) منت نه‌کرد، (حق) ی (مظلوم) ت له (ظالم) ی نه‌ستاند دیاره‌ خوا به‌وه‌نده (اختفا) یه‌ی (راضی) نیه، (فکیف) به (خلوه‌ت) ی سا‌ل و دوو سا‌ل؟ (عباده‌ت) ی ئه‌و گه‌ورانه‌ وه‌کی (عباده‌ت) ی صوفیلکه‌کی په‌ش و پووت (اولاً و بالذات) (ملوک) (عداله‌ت) و (انفاذ) ی (حکم) ی خویان لی (مطلوب) ه‌ ﴿وَأَذْکُرُ﴾ (فی‌القران) لی‌ره بو (تسلی) یه (فرج) ی (بعد‌الشدة) ﴿عَبْدَنَا﴾ به‌نده‌یه (مخلص) بی (غل) و (غش)، (ثابت‌الإیمان) (لدى‌ الشدائد) ﴿أَيُّوبَ﴾ (ابن‌حجرى‌ عسقلانی) له (شرحی‌ بخاری) (نقل) له (ابن‌ اسحاق) ئه‌کا ئه‌فه‌رموئ له (نسب) ی وی (شیء) (یعنی) (خبر) ئی دروست و راست نیه ئه‌وه‌نده‌یه ناوی بابی (اموص) ه‌ (سیدی‌ آلوسی) له (ابن‌جریر) (نقل) ئه‌کا: (اموص ابن روم بن عیص بن اسحاق) که‌وابی له (موسی) (مقدم) ه‌. چه‌ند قسه‌ی‌تر (روایه‌ت) ئه‌کا؛ دیاره‌ فه‌رمایش فه‌رمووده‌ی (ابن‌ اسحاق) ه‌. له (تورات) (کتا‌بی) (مقدس) ی (آوروپی) یان ئه‌وه‌نده ئه‌لئ: پی‌اوی هه‌بوو له (ارطی) (عوصی) ناوی (ایوب) بوو، (ذات) ئی (متقی) (مستقیم) (کامل) خۆی له شه‌ر ئه‌پاراست (7) کوپ و (2) کچی هه‌بوو وه‌ (حال) و (دوله‌ت) ی زۆر له (اغنام) و حوشت‌ر و (بقر) و ما‌که‌ر (بیان) ئه‌کا ئه‌لئ: پۆژی له پۆژان کوپانی خوا ئه‌بی (مقصود) ی (ملائکه‌ت) بی هاتن، له پی‌ش خوا (تمثل) بکه‌ن، (یعنی) چوونه (حضور)؛ وه‌ (شیطان) هاته (وسط) یان ناویان، خوا فه‌رمووی: له کوئ دئی؟ ووتی: له جولان،

له (أرض) ئى فەرمووى: دلتدا (عبدى من ايوب)؟ (زائد) ئى وهكى وى له (ارض) دانيه (رجل) ئى (كامل) (مستقيم)، (يتقى الله ويحيد عن الشر) (شيطان) ووتى: چه ما به خوڤايى (ايوب) (تقوى) ئهكا؟ دوله مەند، به (اولاد) ه به (عافيه) ه، (لكن) توو دەست دريژكه بو هەرچى هه يه تى، ئه و (وهخت) ه (كفران) ي (نعمه) و (ناشكر) ي ئهكا له سەر ئه و (حال) ه ناميني خوا فەرمووى: ئه و هه موو (حال) ي ويم هاويشته دەست توو چى لى ئهكه ي بيكه، (أما) دەست بو خوڤى دريژمه كه دوورو دريژى پى ناوئى هه رچى هه بوو سووتا به تالان چوو، خانى به سەر (اولاد) ه كانى دارپوخا گشتيان مردن؛ ماوه خوڤى و خوڤى، (أصلاً) قسه ي ناشيرينى نه كرد، (دوام) ي بوو له سەر (تقوى) و (عبادهت)؛ بارى ديگر (ابناء الله) چوونه (حضور) (شيطان) يش له مه يانه دا (حاضر) بوو؛ باز خوا فەرمووى: نيڤده ن گيله رسه ن؟ ووتى: له جولان (ونمشى في الأرض) فەرمووى: دلتدا (ايوب)؟ (ثابت) ه له سەر (حال) ي (سابق)، تا ئىستا (متمسك) ه به (كمال) ي خوڤى منت (تهيج) دا له سه روى تا قووتى دەم گوى گرنه (عباره ت) ي (كتاب) ي (مقدس) (شياطين) ي (غرب) (شيطان) (جوابى دا ووتى: پياوى گورج گۆله؛ (سعى) ئهكاتوو (الآن) دەست دريژكه بو هيسك و گوشتى ئه و جا قسه ي نا (لايهق) له (حق) ي توو ئهكا (يعنى) له سەر (كمال) و (تقوى) نامينى خوا ئه فەرموئى: ئه وهش له دهستى توو دايه به (س) (نفس) ي (حفظ) بئى (شيطان) چووه دەر له (حضور) (ايوب) ي دوچارى (قروح) و برينى پيس كرد، له بنى (قدم) ي تا ته و قى سه رى، باز (حضره ت) ي (ايوب) (ثابت) (قلب) بوو؛ (كلمه) يه نا (لايهق) ي له (حق) خوا نه گوت، (مع أنه) ژنى پى ئه لى: هيشتا تو (متمسك) ي به (كمال) ي خوڤى؟ (تقديس) ي خواى بكه و بمره فەرمووى: قسه وهكى ژنى (جاهل) ئهكه ي؛ (خير) ي (قبول) ئهكه ين؛ وه (شر) ي (قبول) ناكه ين؟ په ننگه له سەر ئه و قسه سويندى خوارديى كه سه د دارى لى دا دوايه سى كه س هه بوون له

یارانی (ایوب) (خبری) (مبتلا)ی وی یان زانی هاتن بۆ (خدمهت)ی، یه کی (الیغاز التمانی) یه کی (بلدله شووسی) یه کی (شوفری نعمانی) که دیتیان نیزیکه جیغۆ باله ی دهری خۆلیان به سهر خو داکرد، (مدھی)ی ههوت پوژان له گه ل (ایوب)ی له سهر عهردی دانیشتن، چ قسه یان نه کرد؛ چونکی دیتیان (کآبهت)ه که ی دهر دو (بلا)یه زۆر گه وره یه، (بعده ایوب) دیته قسه له گه ل ئه وان و چه ند (ذوات)ی وی؛ گفت و گو یه زۆر (جریان) ئه کا؛ تا (آخری) (فصل)ی که (41) (أصحاب)ه له هه موو لایه دهر ئه که وی. (حضرت)ی (ایوب) بی گونا هه، وه به (قضا)ی خوا (راض)یه (صبر) ئه کا نا (شکری) نافه رموی؛ هه زار هه زار که س نه خو ش ئه بن به (امراض)ی (مزمه) گرفتار ئه بن (لازم)ه بۆ هه موان (خصوص) بۆ (ذوات)ی (عظام)ی (دینی) (سبب)ی بدۆزینه وه (سبب)ی (معنوی) بۆ گرفتاری؛ (اسباب)ی (امراض)ی (ظاهره) دیاره له (امور)ی (طبیعیه) دا (فرق)ی (رسول)و (غیره نیه) (والسلام). (ممکن)ه له بهر (ظاهر)ی (عبارت)ی (قرآن)ی ﴿إِذْ نَادَى رَبُّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ﴾ (تعب) ﴿وَعَذَابٍ﴾ (بعض)ی له (علما)یانی (تفسیر)ی (نقلی) (قبول)ی (حکایهت)ی (اسرائیلی)یان کرد بی، (اما) (زمخشری)و (امثال)ی ئه و (تسلط)ه (انکار) ئه که ن، (رحمهت)یان لی بی وا بزنام (حضرت)ی ایوب) به (بعض)ه (وسوسه)یه (شیطان) که (القا)ی یاران و (حرم)ی کردیه، سه خلهت بووه زیتر له دهردی له (بلا)ی که (اصابه)ی (مال)و (مندال) و (بدن)ی کردیه وه (معلوم)ه تا (شفا)ی نه دری له و (وسوسه) (نجات)ی نابی بنۆره (علوی) (مقام)ی به (صراحت) (طلب)ی (شفا)ی نه کردیه؛ (أما) (حضرت)ی (ابراهیم) ئه فه رموی: که نه خو ش بووم (شفا)م ئه دا به (اخبار) نه بی به (دعا) ئه مه زۆر له و نزیک نیه ﴿ارْكُضْ بِرِجْلِكَ﴾ له (طرف) خوا (امر)ی پی ده کری لاق له عاردی ده ئه ویش (امر)ی به جی هینا له ژیر (قدم)ی ئاوی په یا بوو ﴿هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ﴾ (عبارت)ی

(قرآنی) زۆر (موجزن) له گه لئی جی (ناظر) آن ئه هاوئته (هلکان) دوو ئاو بوو یه کی گهرم یه کی سارد، یه کی بۆ شوشتن یه کی بۆ خواردنه وه؛ یا یه کی بوه سارد؛ وه کی (عین الکبریت) ی (موصل) ی وه (بعض) ئ ئاوی (گه لی باسلمه)، خۆی شوشت ئاو

ی (عافیت) کرد چا بۆوه به زوویی (ممکن) ه ئاوی بوو بی (معدنی) وه ک (حمام علی) (موصل) ی (حمام جهلی) ئیمه؛ وه له (سائر) ی (بلاد) ئاوی واهن گهرم و سارد؛ (کبریتی) (قیری) بۆ (امراض) ی (جلدیه) زۆر (نافع) ن، هه م به خواردنه وه هه م به چوونه ناوی (اطبا) (تداوی) پی ئه که ن؛ ئی ولاتی دوور له شوشاندا دیته ولاتی ئیمه به (قیمهت) ئه فرۆشری؛ ئی خۆمان به خۆپایی ئه پوا به س به چوونه ناو له (فصل) ی هاوین؛ ئه وانهی ئه چنه سه ر (حمام جهلی) و (حمام علی) (استفاده) ئه که ن ﴿وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ﴾ له (حرم) ئ (وفا) داری (اولاد) ی بوون، (زیده) ه له جارن ﴿وَمَثَلُهُمْ مَعَهُمْ﴾ به (تضاعف) ﴿رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرًا لِّأُولِي الْأَلْبَابِ﴾ (صبر) له سه ر (شدائد) بکه ن (نائل) ی (مکافات) ی خوا ئه بن (بعض) ئ ئه لئین: ئه وانهی مردویی بۆ زیندی کرینه وه (عجبا) ئه و (مواشی) (کافر) ه کان به تالانیان برد؟ زیندی بوونه وه؟ بلیم: چی؟ زیندی کردنه وه ی (اموات) وه فوو له هه نبا نه کردن لای (بعض) ئ هیچ (فرق) ی نیه چ جایه (ملائکته) ی خوا به ئوردووی مردی ئه لئین: زیندی ببه وه ده ر (حال) زیندی ئه بنه وه هه ر نه ئیسته (ایمان) به (قوهت) و (قدرهت) ی (ملائکته) آن، (مطیع) ی خوان بۆ خوا ئیش ئه که ن؛ (أما) ئه و (قدرهت) ه (قاهره) بۆ (ابلیس) بۆ؟ وا ئه گه یه نن خوا، ئاماده یه بۆ (قبول) ی فه رمایشی (شیطان) ی؛ ئومیدم وایه (ملا) یان (سعی) که ن (عظمهت) و (کبریائی) (ابلیس) (یعنی موهوم) له (انسان) ی (عامه) ده ر که ن؛ (تخويف) ی (انام) بکه ن له (شیاطین) ی (انس) (اعنی رجال) ی (سیاسهت) ﴿وَحُذِّذُ﴾ پاش جابوونه وه (امر) ی کرایه بۆ سوئند به جی هیئانی ﴿بِيدِكَ﴾ به دهستی خۆت ﴿ضِعْفًا﴾ باقه یه شووراق ﴿فَأَضْرَبُ﴾

به ﴿ به باقه که، له کئی دا؟ له (قرآن) (ضمیر) یش نیه ﴿وَلَا تَحْنَتْ﴾
 (حانث) مه به، (نهی) بؤ (زید) ه (تطین) ی دلی (حضرت) ی (ایوب) ه
 ﴿إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا﴾ (حقیقه) (صبر) ی (ایوب) بوو یته (ضرب المثل) له
 خوام (طلب) ه به (حرمهت) ی (ایوب) ی (اولاد) ی (حاضر) م (حفظ) کا
 به (عز) و (اقبال) و (علم) و (عرفان) و (ایمان) و (اسلام) و (صحة) و (عافیه
 ت) (عومر) دریژ و بهر (قرار) بن، وه (مال) و (منال) و (ثروته) و (سامانم
 مع العافیة) پی (کرم) کات، منیش زورم دهر د و (بلا) چیشتی، (لله
 الحمد) (صبر) م گرتیه، خویه (عافیهت) و (مال) بؤ (خدمهت) ی (علم) و
 (دین) (آمین) (یا ارحم الراحمین) ﴿نَعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ﴾ (علیه سلام الله
 الی یوم الحساب) (رجا) ئە کهم له (اهل) ی (علم) تا ئە توانن
 (محافظه) یی (مقام) ی (رسالهت) و (نبوهت) و (بوزورگی) ئە و (بوزور گه و رانه
 بکن، به (تقال) آن هه لئه خه له تین (رحمة) له (امامی رازی) که (اتهام) ی
 (عادل) ئە کا (اتهام) ی (معصوم) نا کا ﴿وَأَذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ
 وَيَعْقُوبَ﴾ هه رسی (عطف) ه (بیان) ه، یا (بدل) ه له (عباد) ﴿أُولِي الْأَيْدِي
 وَالْأَبْصَارِ﴾ (ادراک) ی (اولیه) به (بصر) (بین) ی (حیوانات) و (انسان)
 (مشترک) ه به (حواس) (ادراکات) ی (ثانیه) و (ثالثه) و (هکذا...)
 (مقصوده) (حقائق) و (دقائق) ی (کائنات) زوره (دقهت) ی ئەوی؛ وه نیه
 هه موو (صاحب) چاوی (صاحب) (بصر) بی گه لی هه ن (لهم اعین اما لا
 یبصرون بها) وه (ید) (حمل) که یینه سه ر (قوهت) ی (مادی) ناشیرن نیه!
 (قوه) یی (دنیا) بؤ (تقویه) ی (دین) زور چاکه خوا پیمان (کرم) کا ﴿إِنَّا
 أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ﴾ چیه؟ ﴿ذِكْرِي الدَّارِ﴾ زور هه ل ئە گری، (مقصود) ئە
 وانه پاک و خاوین و بی (غل) و (غش) قه لپ و (دخائل) بووین؛ به (سبب)
 (خالصه) که (عبارته) ه له (ذکر) ی (آخرته) و (ترسان، بؤ (سعادهت) ی
 (ابدی) (سعی) یان کردیه، ئە وانه وین ئە بی ئیمه کوو بین؟! (اعتماد) بده
 یته سه رچی؟ به ئومیدی (شفاعته) و (انتساب) (نفس) ی خو مان بهر په لا که

ین؟ (نعوذ بالله) من (الخدلان) ﴿وَأَنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمَنَ الْمُصْطَفَيْنَ﴾ (جمع) ه گه رچی (ظاهر)ی خویندنه وهی به (تثنیه) ئەچی ﴿الْأَخْيَارِ﴾ (فهم الأخيار من الأخيار) (لطيفات) (اعلان) ﴿وَأَذْكَرُ إِسْمَاعِيلَ﴾ (معروف) ه ﴿وَالْيَسَعَ﴾: (ابن أخطوب)، (ابن العجور) (خلق) ی (الیاس) له سهر (بنی اسرائیلی) هه ر به (الف) و (لام) ئە خویندری ﴿وَذَا الْكِفْلِ﴾ یه کئی ئەلئی: کوری (ایوب) ه (قیل): (الیاس) (قیل): (یوشع بن نون) (قیل و قیل) نا (شکر) ی نه بی له بهر (قیل قیل) آن به راستی ناکه وی! ﴿وَكُلُّ﴾ له وانه ﴿مِّنَ الْأَخْيَارِ﴾ ئە گه ر که سئ (سؤال) کا، (سری) چیه؟ (اولاً) (داود) و (سلیمان) (ثم) (ایوب) (ثم) (ابراهیم) و (اسحاق) و (یعقوب)، و یگرا و (مجمل) (ثم) (اسماعیل)؛ (الیسع) (ذوالکفل)؛ ئە بی (ارباب) ی (بلاغت) چ بلین؟ من ئە وهنده ئە لیم: (حضرت) ی (رسالهت) له (قرآن) هیچ (تصرف) ی نیه؛ کوویان بو (نازل) کردیه وای (حفظ) فهرمووه و (تبلیغ) ی کردیه وه (تصنیف) ی (کتاب) (بلاغت) ی تیانیه (لاشک) (انسان) ئە توانی (توحیه) ی (وجیه) بکا، بو ئە (نوع) ه (نظم) و (ترتیب) ه ﴿هَذَا﴾ ئە وی (ذکر) کرا ﴿ذِكْرُ﴾ له (وحی) (الهی) ئە وه شیته وه (تاریخ) و (حکایهت) و چیرۆکه نا؛ وه کی (تورات) هه لبه ستر او (تاریخ) یکه بو (عجائب المخلوقات) (دائر) به خوا و (رسل) ی قسه ی نا (لایهق) ی تیایه، (سید) ی (شریف) ی (محترم) ی (روح المعانی) (اختیار) ی (تفسیر) ی (ذکر) به (شرف) ئە کا (زاده الله شرفاً) ﴿وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ﴾

هه ر که سئ بی (رسل) و (اتباع) ی (رسل) ﴿لِحُسْنِ مَّآبٍ﴾ جوانی (مرجع) ی (آخرت) چیه؟ ﴿جَنَّاتِ عَدْنٍ﴾ جای (قرار) (لا ییغون عنها حولاً) ﴿مُفْتَحَةً لَهُمُ الْأَبْوَابُ﴾ (ابواب) ی (جنان) هه ر (نوع) ه (عمل) ی (صالح)؛ (فتح الباب) یکه له (ابواب) ی (جنهت) ﴿مُتَّكِنِينَ فِيهَا﴾ پالیان دایته وه به بالیفی نه رم و نۆل له سهر (ارائک) و (اسره) ﴿يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَّابٍ﴾ (ظاهر) وایه له به ههشت دانه و یله نه خوری بهس (فواکه) و

(لحم) ی (طیر)؛ وه (ممکن) ه که سئ ناره زووی بکا بوی بئ (فیها ما تشتهیه الأنفس) (مادام) شیرى هه ی ماست و ماستاویشى ئه بئ، زورم (حظ) لئ یانه خوا (نصیب) مانى کات (آمین) ﴿وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أُتْرَابٌ﴾ هاو (عومر) یه کی پیرو یه کی جحیل نا یاها و (عومر) له گه ل (رفیق) آن با هه ردوولایی (ضرر) ی چیه؟ ﴿هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ﴾ (یعنی) (بعد یوم الحساب) ﴿إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا﴾ پئ یان دراوه ﴿مَا لَهُ مِنْ نَفَائِدٍ﴾ برانی بؤ نیه (دائم) ه (خلاص) نابئ ﴿هَذَا﴾ ئه مهوا وه له (عباره ت) ی (مؤلفین) آن (هذا) (واقع) ئه بئ؛ ئه لئین: (معنی) (خذ هذا) ئایا لیره ئه و (معنا) یه خوشه؟ (بعض) ئی چی ئه لئین: (ها) (اسم الفعل) ه به (کوردیش) ئه لئى ها (یعنی) وه ری گره (ذا) (معمول) یه تی ئه وه زور دووره (جساره ت) ه (مخالف) ی (رسم الخط) ه ﴿وَإِنَّ لِلطَّاغِينَ﴾ (مقابل) ی (متقی) بؤ وان ﴿لَشَرِّ مَا بُدِيَ﴾ (علم) ی (بدیع) وا ئه خوازی له حیاتی (شر) (قبیح) یا له پیشه وه (خیر) بفه رموی: (أما) (حسن) ی (سابق) زور (موافق) ه له گه ل (سوابق) ی (أما) (قبیح) سه راپا (قرآن) بخوینه وه؛ (قبیح) ی تیانیه؛ ئه وانى (طاغین) دیاره (شر) ن؛ بؤ (شه) پان شه پ (مطابق) ه وه بؤ (ادی) ی (مراد) (أصرح) ه؛ (بعض) ئی ئه ی که نه (احتیاک) له پیشه وه (خیر مآب) لیره (قبیح مآب) (تقدیر) ئه کا؛ هه ر چند (احتیاک) له (بعض) ه (مواقع) ئی جوانه؛ (أما) لیره هیچ (حسن) ی نیه ﴿جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا﴾ گهرمی ئه چیژن ﴿فَبِئْسَ الْمَهَادُ﴾ لانکی (فراش) ﴿هَذَا﴾ ئه وه یه (عذاب) ﴿فَلْيَذُوقُوهُ﴾ تامی بکه ن ﴿حَمِيمٌ﴾ ئاوی گهرم ﴿وَعَسَاقٌ﴾ شتی (سائل)؛ (سواء) (دموع) ی (اهل) ی (نار) یا کیم و خوزاویان ئه بئ به کانی له ناو (جحیم) تئ یان هه لئه کیشن، پیست و گوشتیان ئه گوئ، بؤ (مقابل) ی (مغتسل) ی (ایوب) زور جوانه، (کانه) بؤ (تداوی) یان ئه به نه سه ر ئه و ئاوه؛ (سیوطی) له (رساله) ی (متوکل) دا ئه فهرموی (جوالیقی) ئه لئ: (غساق) به (تورکی) به ساردیه بؤگه نی ئه لئین: ده رئه که وئ به (غیر) ی ئه و (کلمه) (تورکی) له (قرآن)

دانیه، (لاشک) (ماده) ی (کلمه) که (عربی) یه (سبحان الله) (جنات عدن) نه که نه (پومی) ﴿وَأَخْرُ﴾ (عذاب) ی دی ﴿مِنْ شَكْلِهِ﴾ له (مثل) ی ﴿أَزْوَاجٍ﴾ (انواع) و (اجناس) ن (عذاب) یان (متنوع) ه؛ وه کی (لذائذ) و (شهوات) یان له (دنیا) ﴿هَذَا فَوْجٌ﴾ له (بین) ی خویان (مهاوره) نه که ن، (رؤسا) پیک نه لیّن: نه وانه (جمع) ی زورن ﴿مُقْتَحِمٍ مَّعَكُمْ﴾ له گه ل نیوه که وتینه (شدهت) ﴿لَا مَرْحَبًا بِهِمْ﴾ (مرحبا) یان لی نه بی ﴿انهم صالحوا النار﴾ به دوا ی نیمه که وتن؛ گوی یا (نجات) یان نه بی ﴿قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَأَمْحَبَّا بِكُمْ﴾ (اتباع) به (رؤسا) نه لیّن، دیاره له بهر نه و (آیهت) ه (زمخشری) (اولاً) نه یکاته (مهاوره) ی (اهل) ی (نار) نه ک (قول) ی (ملائکه)، گهرچی (زمخشری) (توجیه) ی بو کردیه، (والا) زور (منتظرم) نابی ﴿أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا﴾ (اغوا) تان کردین، بو (عذاب) ی (صلی) (دخول) ی (نار) نیوه (تقدیم) ی نیمه تان کرد ﴿فَبِئْسَ الْقَرَارُ﴾ (قرار) گاهی (به د) ه (جهنم) ﴿قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ﴾ دوو چه ندانه له بهر (ضلال) و (اضلال) یان (من) (عام) ه، دیاره (مراد) یان (رؤسا) کانه (أما) (ابلیس) لی ره گف و گوی له گه ل نیه (ولو) (مقتدی به) (مضل) آنه (لکن) (قابل) به هیچ (وجه) له و (مقام) ه (خیال) نا کرئی (ولو) پیشه وای (قاتل) آن بی ﴿وَقَالُوا﴾ (ضمیر) بو (اتباع) لام خوشتره ﴿مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ الْأَشْرَارِ﴾ (مسلمان) ه کان (متقی) که به (متابعه) ی نیوه نه مان ووت: له (اراذل) ن؛ (خیر) یان تیانیه، (لوکان خیراً ماسبقونا الیه) ﴿أَتَّخَذْنَا هُمْ﴾ له (دار) ی (دنیا) ﴿سَخْرِيًّا﴾ گه مه یان پی نه کردن، شتی (خراب) مان کرد ﴿أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ﴾ (یعنی) نایان بینن ئایا له (جهند) هم دانین یا نیمه نایان بینین؟ وه کی له (دنیا) چاومان (تعالی) لی نه کردن؛ نه مان ده نو پینی له و (مقام) ه (خصوصیهت) ی (سلمان) و (عمار) و (صهیب) و (امثال) یان (وکذا) (ابوجهل) و (امیه ته) و (اشباه) یان (مراد) نیه وه (آیات) (مسرود) ن (منسجم) ن (حاجهت) به (سبب) ی (نزول) ناکا له و (آیهت) ه قسه یان زوره

﴿إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ﴾ بئى (شبهه) يه (ثابت) و (مقرر) ه (مشار اليه) ﴿تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ﴾ ي يه (محقق) بزائن وا ئه بئى؛ ئەم (محاوره) (جريان) ئەكا ئاگاتان له خۆبى هه ل مه خه له تين؛ (رؤسا) به كه لكتان نايه ن؛ ئەگه ر (عوام) (ميل) يان له (بدى) نه بئى (حظ) له (كسالت) نه كه ن (ناصح) و (حيال) ليك ئەكه نه وه، به دواى (خيال) و (اوهام) ناكه ون؛ (جناب) ي (حق) گه لى له (احوال) ي (قيامه ت) (قبل الوقوع) (تصوير) ئەكا؛ مه بادا تئوه گلين؛ (لكن مع الأسف) له سه دا نه وه د (اعتبار) مان نه بوه دواى (جهل) ه كه وتين (تعليمات) ي (كه نيسه) هاته ناو (مسلمان) آن؛ (على العمياء) دواى نه زانان ئەكه ون، به ناوى (دين بالمره) له (دين) ده رده چن؛ براده ران (سعى) كه ن بؤ (صلاح) ي (دارين) تى كوشين ﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ﴾ تئوه و خوا (إنصاف) كه ن (داعى) يه وا درؤزن و (ساحر) ئەبئى؟ ﴿وَمَا مِنْ إِلَهٍ﴾ هيج نيه ﴿إِلَّا اللَّهُ﴾ (ذات) ي (واجب الوجود) (مبدا) ي (كائنات) ﴿الْوَّاحِدُ﴾ (وحده ت) ي (حقيقى) (وه حده ت) ي (طبيعى) نا تا بلين: لا يصدر منه الا الواحد ﴿الْفَهَّارُ﴾ (قادر) و (قوى) و (عالم)، (شريك) بؤ (شريك) له (عجز) ه وه ئە بئى كه سى (مقدس) بئى له (عجز) (شريك) ي بؤ چيه؟ ﴿رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا﴾ له (موجودات) (مربى) و (مدبر) ي (كل) ه ﴿الْعَزِيزُ﴾ (غالب) ه ﴿الْغَفَّارُ﴾ (راساً) (حاجة) به (واسطه) نيه تئوه هه ر بلين: اجعل الآلهة... الخ؟ (غير) ي ئەو كه س (عفو) ي گوناهان ناتوانى بكا نه (پاپ) نه (اشباه) ي (پاپ) ﴿قُلْ: هُوَ﴾ (قرآن) ﴿نَبَأٌ عَظِيمٌ﴾ (خبر) ي گه وره يه به (فائده) يه خۆتان لئى (محروم) مه كه ن ﴿أَنْتُمْ عَنْهُ﴾ له و (بنا) ه ﴿مُعْرِضُونَ﴾ ايمانى پئى نايه نن پووى لئى وه رئه گيپن ﴿مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَأِ الْأَعْلَى﴾ چ ئاگام لئى يه، ئەگه ر (وحى) نه بئى چووزانم؟ (صاحب النبأ) (خبر) له (ملا) ي (اعلى) ئەدا (اعراض) له (ملاء) (اسفل) تئينى با (ملاء) ي (قريش) به ره لا بن؛ چى ئەلئين؛ بلين؛ (مخاصه) بكه ن؛ وه كى (شيطان) خۆيان به گه وره ي تئوه بزائن ئەفه رموى: (علم) م به (ملا) ي (اعلى) نه بوه

﴿إِذْ يَخْتَصِمُونَ﴾ (وقت) ی (جدال) یان ئه کرد ﴿إِنْ يُوحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ﴾ هه ر ئه وهی به (وحی) بؤم دی چ (ادعا) ی که م نیه، له خؤرا (انذار) تان ناکه م

من آنچه شرط بلاغت با تو و گویم

تو خواه ئه ز سوخته نه م په ندگیر و خواه ملان

﴿إِذْ قَالَ رَبُّكَ﴾ (جل جلاله وعم نواله) ﴿لِلْمَلَائِكَةِ﴾ (عباد) یی خوی ﴿إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا﴾ (مخلوق) ی (بادی البشره) ﴿مِنْ طِينٍ﴾ له قوړی ﴿فَإِذَا سَوَّيْتُهُ﴾ ریکم خست، به (صورهت) ی (انسانی) م (مصور) کرد ﴿وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوْحِي﴾ خوا نه بی که س نازانی چیه! با (عام) ی له (روح) ی (حیاتین)، (حیات) ی (مادی) (حیات) ی (معنوی) (یعنی) (علم) ﴿فَفَعَلُوا لَهُ سَاجِدِينَ﴾ ته ماشای (حال) ی (حاضر) ی که ن مه توړنه (اصل) ی (دقه ت) له (صانع) ی خؤتان که ن چی له چی دروست ئه کا؟ ﴿فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ﴾ ئه وانی (حاضر) ی (مجلس) بوون ﴿كُلُّهُمْ﴾ هه موویان ﴿أَجْمَعُونَ﴾ بی (تخلف) ی (بعض) ی له (بعض) ی ﴿إِلَّا إِبْلِيسَ﴾ (اساس) ی له (تبلیس) بوو؛ (ظاهر) و (باطن) ی یه ک نه بوو ﴿أَسْتَكْبَرُ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ﴾ (کفر) له ویدا بزر بوو، توشی چی وانه بوو بوو، به ده ری خا. گه لی که س له (اهل) ی (عبادهت) وان؛ به نویژ و روژی، (اهل) ی (ارشاد) و (تقوی) (لکن) له (بعض) ی (احوال) (کبر) و (خباثهت) ی (نفس) ی ده ر ئه که وی؛ گه زی چی؟ جانگی چی؟ ﴿قَالَ﴾ (جنابی حق) فه رموی ﴿يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ؟﴾ چی تو ی (منع) کرد ﴿أَنْ تَسْجُدَ﴾ له (سجده) ﴿لَمَّا خَلَقْتُ بِيَدِي﴾ به (کمال) ی (اعتنا) و (دقهت)؛ (حاوی) به سهر (عجایب) ی (صنع) له (بعض) ه جی یه ئه فه رموی: (قلنا له کن) (هه ر سوخن؛ جایه؛ وه هه ر) (نکته) (مقام) ی دارد ﴿أَسْتَكْبَرْتَ؟﴾ بی (استحقاق) به لاف و گه زاف ﴿أَمْ كُنْتَ مِنْ الْعَالِينَ﴾ له (حقیقهت) دا ﴿مِنَ الْعَالِينَ﴾ (ممکن) نه بوه (سجده) بو (آدم) ببه ی ﴿قَالَ﴾ به لی: من (ذاتاً) (عالی) م له سهر (آدم) (فایق) م ﴿أَنَا خَيْرٌ

مِنْهُ ﴿ لَهُ وَ زَيْتَرَمْ ﴿ خَلَقْتَنِي مِنْ نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴾ له (خلق) دا یه کین توو
 (خالق)ی؛ ههر دووکمان (مخلوق)ی توین، (ماده)م له (ماده)ی زیتره، من
 له (نار)م ئەو له قورپه (ابلیس) بهو (اعتبار)ه خوئی له (آدم) زیتزرانی؛
 ئیوه خووتان بو له من زیتر ئە زانن؟ به چی له من (تفوق) ئەکهن؟ من
 (عبد)ی (خالق)ی (سماوات)و (أرض)م، ئیوه خووتان (عبد)ی (اصنام) ئە
 زانن، له خانه دانیشن ئە زانن من له چ نه ژاده کم بو چی به (محقر)م (حساب)
 ئەکهن؟ ئەوجا بووتان دهر ئەکهوی، ئەو (مذاکره) لهو (مقام)ه چه ند به جی یه
 چه ند (مربوط)ه به (ماقبل)ی ﴿ قَالَ: فَأَخْرَجُ مِنْهَا ﴾ له (زمره)ی (ملک)ی
 (ملائکته) آن؛ یا له (جنهت) ﴿ فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴾ (ذلیل)و (محقر)و (مهان)ی؛
 (مادام) خووت به (مخلوق)ی من ئە زانی (اعتراف)ی پی ئەکهی (مقابله) چۆن
 بی (امر)یم ئەکهی؟ نا (محترم) (اصل)ت گهرچی باشه خووت پیس و دهر
 چوویی خووت لی گورایه (عناصر)ی (مادی) (نظر) به (عناصر)ی (معنوی)
 که (تکون)ی (نفسیه)ی (شخصی) لی ئەبی هیچ نیه پارچه نانئ بو
 (حیات) له هه زار دانهیی دور الماس چاتره (ان علیک لعنتی) ابعاد
 له (رحمهت)م ﴿ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴾ (دائم)و (مستمر)و (زائد)و (نامی)، پوژ به
 پوژ تا پوژ (جزا) ئەوی پوژی (اثر)ی (لعن)ی خوا ئەبینی ﴿ قَالَ: رَبِّ
 فَأَنْظِرْنِي ﴾ (مهلهت)م ده مه مکورّه ﴿ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴾ (ممکن)ه ئەو (دعا)یه
 ی له (جمله)ی (سابق) وه رگرتبی، (کأنه) (اراده)ی کردیه (إظهار)ی (ما
 تضمنی) بوبکا، بویه به (تفريح) ئەلی ﴿ قَالَ: فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴾ له (مهله
 ت) دراوانی ﴿ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴾ لای خووم دامناوه، بو (فنا)ی (احياء)
 ﴿ قَالَ: فَبِعِزَّتِكَ ﴾ (قسم) به (عزة)ی تو ﴿ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴾ (بشر)،
 گشتیان ﴿ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴾ (لاشک) (داود)و (سلیمان)و (ایوب)
 له (عباد)ی (مخلص) بوو ون (شیطان) (سلطان)ی به سه رواندا نیه ئەوهی
 به (شیطان)ی گومراه ئەبی (اساساً) خاوین نیه، له گه ل (مواد)ی (ردیه)
 تیکه لاوه ﴿ قَالَ ﴾ خوا ﴿ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ ﴾ دیاره خوا ههر (حق) ئەفه

رموی ﴿لَأْمَلَانَ جَهَنَّمَ﴾ پری ئەکەم ﴿مِنْكَ﴾ له تو ﴿وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ﴾ له (اولادی (آدم) له هەر (عنصری) بی ﴿أَجْمَعِينَ﴾ کهس خۆی به (انتساب) هه‌لنه‌خه‌له‌تینئی ﴿قُلْ﴾ (ایها‌النذیر‌المبین) ﴿مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ﴾ له‌سه‌ر (قرآن)، به (تبلیغ) و (تعلیم) و (ارشاد) و (هدایه‌ت) دان ﴿مِنْ أَجْرِ﴾ نه‌زۆر نه‌که‌م ﴿وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ﴾ ئە‌وانی (صنیعه‌کار)؛ (علامه‌ت) ی (متکلف) وه‌کی (بی‌هقی) له (ابن‌منذری) (نقل) ئە‌کا (2) شته: په‌نجه‌بازی له‌گه‌ل (ما‌فوق) ی خۆی؛ پوو له شتی‌کا که پئی نه‌کرئ؛ وه‌ بلی ئە‌وه‌ی نایزانی ﴿إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ﴾ (ثقلین): (عرب) و (عجم) و (انس) و (جن) ﴿وَلَتَعْلَمُنَّ﴾ به (تاکید) بی (شبهه) ﴿نَبَأُهُ﴾ (العظیم) ﴿بَعْدَ حِينٍ﴾ ئە‌م‌رۆ ناسبه‌ی؛ هه‌م له (دنیا) هه‌م له سه‌ره‌مه‌رگ هه‌م له (قیامه‌ت). (أَمَّا) (علم) ی (دنیا) (نظر) به (مقام)؛ خۆشتره، له (حدیث) (خصام) ی له (ملا) ی (اعلی) (نقل) ئە‌فه‌رموئ؛ ئە‌و (خصام) ه‌ی ئیره‌ نیه؛ (ابن‌الأثیر) (اولاً)، (سیدی‌آلوسی) (ثانیاً) وا ئە‌فه‌رموون. که سی (حظ) ی کا، (خصام) حدیث بزانی، (مراجعه) ی (تفسیرین) بکا. ته‌واو بوو (تفسیر) ی (سوره‌یی (ص) پیش (جمعه) (1/ذی‌القعدة (9) ی کانونه‌ اولی رومی /1258 هجری (امام‌فخرالدین) ئە‌فه‌رموئ: (تفسیر) ی ئە‌و (سوره‌ت) ه‌ ته‌ واو بوو له‌ پوژی پینج شه‌ موو آخری ثلثی ثانی له‌ شه‌ری ذی‌القعدة سنة (603) سننه‌ ثلاث و ستمائه، (نوبه‌ت) ی (سوره‌یی (زمره)؛ وه‌ پیشی ئە‌لین: (سوره‌ی (غرق) (جمع‌غرقه)، (مکی) یه‌ بی (استثنا)، یا به (استثنا) ی (بعض) ی (آیات)؛ (عدد) ی (آیات) ی چه‌ند، (مراجعه) ی (صدری) (روح‌المعانی) که (په‌حمه‌ت) له (صاحب) (روح‌المعانی) بی لیره (تفطن) ی بو (کمال) ی (اتصال) ی (سورتین) بوه ئە‌فه‌رموئ: ئە‌گه‌ر (اسقاط) ی (بسمله) بکرئ (کلام) (تنافر) ی نابئ به‌ لکوو من ئە‌لیم: ئە‌ توانی به‌ یه‌ک (سوره‌ت) (عد) یان که‌ین.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

﴿تَنْزِيلُ الْكِتَابِ﴾ به (قول)ی (فرا)و (زجاج)ی (مبتدا)یه؛ (خبری)ی ﴿مِنْ
اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ﴾ ه یاخود (هذا)ی (مقدر) (مبتدا)یه ئه و (جمله)
(خبر)یه تی ئه مه بو (إتصال) نیزیکتره؛ (کتاب)ی له (طرف) (عزیز)ی
(حکیم) (نازل)بی به (هدر) ناروا؛ (عن قریب) (بناء)ی ئه زانن ﴿إِنَّا﴾
ئیمه؛ (علیم)و (قدیر)و (قاهر)و (هادی) (مرسل الرسل) هه رچی (عزت)و
(عظمت)بی ئی ویه ﴿أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ﴾ (قرآن)ی (حکیم) ﴿بِالْحَقِّ﴾
به (سبب) (حق) (یعنی) بو (اثبات)ی هه مووی (حق)ه، (منزل) (منزل)
(ومنزل علیه) ﴿فَاعْبُدِ اللّٰهَ﴾ (وحده) ﴿مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ﴾ بی (دخیل)ه
بی (غل)و (غش) (خالی) له (پیا)و (سمعه) بی (حیله) (استلام)ی کهن،
بی (شک)ه ﴿أَلَا لِلّٰهِ الدِّينُ الْخَالِصُ﴾ بی (میل)و (محابا) (فرق)و جودایی،
(دین)ی راست دیاره؛ (اساس)ی (ملک)و (رئاست)دانان دیاره (دین)ی
له (طرف) (رب العالمین) بدریته (ذات)ی که (رساله)ی (رحمة للعالمین)ه،
(صفوه)ی (شاهد)ه له سهه (حقیقه)ی (فرق)ی زوره له گه ل
(قوانین)ی (دول)و (نظامات)ی (کسری)و (هرقل) ﴿وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ
أَوْلِيَاءَ﴾ (شركاء) به (معبود)؛ هه رچی هه بی هه ر (قوم)ه هه ر (طائف)ه به
ئیکى ئه په رستی؛ ئه لّین: ﴿مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللّٰهِ زُلْفَى﴾ ئه وان ئه
مان له خوی نیزیک ئه که نه وه؛ (مع أنه) (قرب)ی (الی الله) به (قطع)ی
(علایه)ه ﴿إِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ﴾ پوژی (جزا) ﴿فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾
(ذاتاً) ئه وان ه (عباده)ی (غیر)ی خوا ئه کهن (متفرق)ن، (مسیحی)
به (نبوه)ی (بوذا) (راضی) نین، (بوذهوی) به (نبوه)ی (مسیح)
(قائل)نین؛ (وهكذا) تا (اتباع)ی (طرق)، (ممکن)ه (حکم) له (بین)ی
(موحد)و (مشرك)بی، ئایا ئه و قسه به دل ئه کهن یا خو (لسانی)یه؟ له گه
لی جئ ئه لّین: ئه وان ه (انکار)ی (حشر) ئه کهن که وایی (قرب)یی (الی الله)
(معنای) چیه؟ ئایا ئه زانن (ارواح) (جواهر)ه، وه پاش (مفارقة)ی (بدن)

ئەمینی؟ ئەگەر پاک بئی (التحاق) به (ارواح) ی (مجرده) ی (مقدسه) ئەکا؛
وه (الا) (معذب) ئەبئی به (عذاب) ئی (روحانی) تا پاک ئەبیتەوه، بپروا مه که
ئەو وردیاته ئەو (فلسفه) له وان دووره (محال) ه به لئی (اولیا) په رستانی
ئیمه لایان وایه؛ وه گه لئی (اعتماد) یان له سه ریانه (حتی) قسه ی زل زل
لافو گه زاف (نسبهت) ئەده نه (ذوات) ی گه وره (لولا شفاعة جدی المصطفی
لسدیت ابواب الحجیم براحتی) هه ر (قوم) ه به (میلون) درۆیان هه لئه به ستی
بۆ (اعلا) ی (معبود) ی خوی ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾ درۆزنی
زۆر (راسخ) له (کفر) (قابل) ی (هدایهت) نیه؛ که سی درۆزن بوو؛ (تابع) ی
(میل) ی (فاسد) ئەبئی (معتقدات) له (دلیل) (حتی) له (شبه) وه نابئی، به
س (میل) و هه وه سه ئەوانه (آیات)؛ (ادله) ی (ارشاد) و (إيضاح) (حقاً)
(حتی) (معجزه) (تاثیر) یان تی ناکا هه ر به (بشر) ی له (بدا) ی (فطرهت)
(قابل) ی (هدایهت) ه که م و زۆر، (أما) که دارژا (قابل) ی (قابلیهت) ی
(اشیا) ی تری نامینی؛ خوا ئەو (نوع) ه (کافر) آنه (هدایهت) نادا به لکوو
به (مقتضای) (ملکه) یان بۆ (طرق) ی (ضلال) و (إضلال) (سوق) یان ئەکات،
(سیاسیون) ی (کذاب) ی (بد) (عهد)، (قتهت) (ایمان) ئینن؟ (حاشا)، تا
پئی یان بکری (ایمان) و (آثار) ی (ایمان) (محو) ئەکه ن (نعوذ بالله منهم)
﴿لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا﴾ به (صورهت) ی (توالد) و (لقاح) (ممکن) نیه،
وه (اراده) ی (محال) ی (حقیقی) (محال) ه، ئەگه ر بیی به (صورهت) ی
(إصطفا) ئەبئی ﴿لَا صُطْفَى مِمَّا يَخْلُقُ﴾ (احترام) ی ئەگرتن وه ک احترام و
لطفی بابی شفیق بووه لدی (بار) ﴿مَا يَشَاءُ﴾ (منحصر) ثانی
له (شخص) ئی (طائفه) یه له (نوع) ئی، (خلاصه) هه رچی (خیال) ئی که ن
(نسبهت) ی بۆ خوا به (مخلوقی) یه نه (مبدا) ی (توالد) ه نه (داخل) ی
(سلسله) یه، (آیهت) (اشاره) ئەکا ئەگه ر (ابن) له (عبارت) ئی (واقع) بوو
بوو به (معنا) (مختار) و خو شه ویستیه (معنا) ی (حقیقی) (مراد) نیه، باور
ناکه م (سلفی) (تقویض) ی بکه ن؛ ئەو (معنا) یه له (طرف) (محققین) آن

له (زمخشری) وهرگیرایه ﴿سُبْحَانَهُ﴾ (منزه) له (ولد) له (مشابه) ی (حیوانات) و (متطورات)؛ له (قوه) ی (غازیه) و (هاضمه) و (مولد) به لئ (مصوره) ه (أماً) به (قالی) ﴿هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾ (واحد) ی (حقیقی) یه، (واحد) ی (حقیقی) (تصور) ی (تعدد) ی (اعتباری) بؤ ناکری، (فضل) له (إنفصال) ی (شیء)؛ (فضل) له بوونی هاوسهر، (ضعف) و (حاجهت) (حاشا)، مردن (لا)؛ (قاعده) ی (توالد) بؤ مردی یانه ئه وهی نه مرئ ناکه وتیه بهر (قاعده) (ولد) (ممکن) ه (معارض) ی بابی بیی وه ئه وانه ی ئه لئین: (ولد) ی هه یه . یا (رئاسهت) ی خوا ئه گئین به (تابع) ی (رای) یا (عداوه ت) یان ئه خه نه ناو بؤ (غالب) ی (مدمر) شتی وا (خیال) ناکری، پاش تی گه یشتن له (معنا) ی (واحد) ی (حقیقی) (واحد) ی (بالذات)؛ وه (فرق) کردن له (بین) ی (واحد) ی (اعتباری) و (ترکیبی) و (اجتماعی) (استحاله) ی (شریک) و (صاحبه) و (ولد) زؤر باش (معلوم) ئه بی وه ئه وه نده بزانه (مناسبه) ی (ذاتی) له (بین) ی خوا (بین) ی هیچ شت نیه؛ لام وایه (حکما) ی (الهیون) لیږه زؤر به (غلط) چووین (وجعلوا بینه و بین الجنة نسباً)؛ (غفل) ی (اول) که لای (کمال) و (تجرد) (فوق الکائنات) ه (نظر) به (ذات) ی کبریائی جنوکه یه درنجه ﴿خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ﴾ پر له (حکمهت) و (دقائق) ی (صنعی)؛ به (نوع) ی که (وفي کل شیء آیه تدل علی انه واحد تامل فی ریاض الأرض وانظر الی آثار ما صنع الملیک عیون من لجین شاخصات علی اهداء بهاء ذهب سببیک علی قضب الزبرجد شاهدات بان الله لیس له شریک) ﴿يُكْوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكْوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ﴾ ئه وی به سهر ئه م دادینی ئه من به سهر ئه و آنزیا ده (تصویر) ی (تکوین) له (آفاق) ی (قطبیه) جوان دئ؛ دوینئ شه وی که (جمعه) بوو (تقویم) ی (ایرانی) نووسیوو ی (شه وی) بلنده ئه و جا له م پووه شه و پووله کورت بوونه وه ئه کا ﴿وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ﴾ بؤ (نفع) ی ئیمه (کائنات) ی (حیه) ﴿كُلُّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى﴾ پوژیش (تکویر) ئه کری، (حکما) ی (طبیعی) ش

ئەلین: (قوھت)ی نامینئ ئەکوژیتهوه (کرات) (تضادم) ئەکەن (دنیا) ویران ئەبی (حقاً) (مسئله)یە لە (مسائل) (علم)ی (طبیعی) و (علم)ی (هیئەت) بۆ (ایمان) بە (وحدانیەت) و (علم) و (قدرەت)ی (صانع) ھەزار ھەزار (تمسک) و (انتساب) ئینئ؛ کە بۆ (اکثر)ی (موجب)ی (کفر) و (شرک)ە ﴿أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ﴾ لە بەر (وصف)ی (غفار)ی نەبا ئەبا (آن)ی ئەوانە (تاخیر) نەکا ھەلا ھەلایان کات (لکن) ئەوانیش وەکی (شمس) و (قمر) (اجل)ەکیان ھەیە (میعاد)ی (عذاب)یان و (مقهور)یان (بالفعل)دی ﴿خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ﴾ (بنا) بە (قول)ی (طبیعیون) آن و (فلکیون) آن ئەو (ارض)ە (مائع)ئ (ناری) بوە لە (شمس) جودا بووئتەوہ لە (بدا)ی (نشات)ی (حیات)ی تیانەبووہ، چۆن پەیا بوە؟ (ومبدا)ی (انسان) کوو بوە؟ (مجهول)ە خو (بدیھی)یە (مبدا)ەکی بوە، ئەبئ لە (واحد)ی (اعتباری) (ترکیبی) ھەستئ بزانی (فرق) لە (بین)ی (واحد) و (احد) چەند زۆرە ئەو (عالم)ی (بشریەت)ە لەو (نفس)ە پاشەکەوت بوە ﴿ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا﴾ نیر پئیش مئ؛ مئ پئیش نیر (حکما) (نزاع)یان ھەیە ئیمە ئەلین: (بدا) لە نیرە کوو لئئ پەیا بوە؟ خوا ئەزانئ! بە (توالد) نە بوە ئەمسال لە (مجالات) لە (جرائد) (اعلان)یان کرد (فتوغراف)یان کئشا کچیئ پینج سالی زاوہ مندالەکی بوە لە (مدیر)ی (معارف)ی (عام) (سامی شوکت)م (سؤال) کرد کە چووینە (ھەولیر) بۆ (استقبال)ی (وصی عبدالالە) لە (خدمەت) (ملا افندی) (ملاقات)م لە گەل (سامی شوکت) بوو ووتئ: ئەبئ (أمّا) ئەو (نوع)ە بە (لقاح) نابئ (حتئ) (واقع) ئەبئ لە (جنب)ی (رجل) (انسان) پەیا ئەبئ (ملافەندی) فەرمووی: کەوابی (ولادە ت)ی (عیسی) بئ باب (اعجاز)ی تیانە من ئەلیم: کەوابی بوونی (حوا) با بلین: لە (جنب)ی (آدم) جئئ (وقفە) نیە (خصوص) (بدا)ی (فطرەت) (عجایبات)ی زیتەرە (شوان) پاش (تقرر)ی (قواعد)ی (طبیعی) (قول) بکری، پئیش (تقرر)ی (قبول)ی (اولی)یە؛ خوژی ئەو (مسئله)م (تحقیق)

کردبا له (رسائل) ی (آروپی) یان ﴿أَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ﴾
(حیوان) ی سپی؛ نیرومی؛ مهرو بهران؛ رهشان؛ بز و نیری، ره شه ولاغ؛ گا
و چیل، گامیش له (نوع) ی (بقره) حوشت؛ نیرومی. (مادام) (ارض)
له (اول) هوه (ماده) ی (حیات) ی تیانه بووی دیاره له لارا له (طرف) (جناب) ی
(حق) (ماده) (ذره) ی (حیویه) (مقروب) ی (حیات) ی (حیوانات) ناردر اوته
سه ر عه رد که وابی (انزل) نور به جی به (حاجت) به (تاویلات) ی (قریب) و
(بعید) ی (مفسر) آن نیه، (حقاً) له گه لئ جئ (حکمیات) ی (جدیده) له گه ل
(عبارهت) ی (کلام) ی (قدیم) (غایهت) (موافق) ه ﴿يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ
أُمَّهَاتِكُمْ﴾ له و (آیهت) ه (وجه) ئ ئە فه رموون، دوو (تغلیب) ی تیا به (عقلا) و
(مخاطب) به سه ر (لاعقل) و (غائب)، چونکی (حکم) ی (بعد الخطاب)
(شامل) ه، (حیوانات) ی وه کی (انسان) (ذریهت) ی (آدم) له ناو زگی داکیان
(خلق) ئە کرین ﴿خَلَقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ﴾ به (اطوار)، (طوراً بعد طور)
له (قاعده) ی (تکوین) یه کن ﴿فِي ظِلْمَاتٍ ثَلَاثٍ﴾ بؤ سی دوو (وجه) یان فه
رمووه، (بطن)؛ (رحم)، (مشیمه)، (صلب) و (بطن) و (رحم)؛ (لکن)
(ظلمهت) ی (صلب) ئی (بطن) ی (ام) نیه؛ لام وایه بویه (سیدی آلوسی) وه
کی (زمخشری) ئە لئ: (قیل) (أماً) (ظاهر) وایه (خطاب) ی ﴿ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ
لَهُ الْمُلْكُ﴾ له گه ل (انسان) ی (مکلف) و تئ گه یشتی بی (لهذا) با (خطاب) ه
کانی (سابق) یش بؤ وان بی بی (تغلیب) ئە بی به یه ک (نظم) ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ﴾ هه ر ئە و وایه (خلق) ی (بشر) (وکذا) (حیوان) له ناو (رحم) ی داکیا
به و (نوع) ه یا بلئین: (طبیعهت) ئە ی کا یا خوايه (علیم) و (قدیر) و
(صانع) و (بدیع) ری ی (غیر) ی ئە و دووه ئی چیدی به سه ره وه نیه،
(طبیعیون) (معترف) ن (طبیعهت) (شعور) ی نیه (صنع) ئ و (عجیب) و
به (دقهت) و (محیر العقول) (تصور) ئە کرئ له بی (شعور) ئ (صادر) بی؟
(حاشا ثم حاشا) (الا يعلم من خلق) که وابی (شک) نیه ئە و (خلق) ه ئی
خودایه (بدیع السماوات والأرض؛ علام الغیوب) به لئ (بعض) ه (شرائط) ی

(طبیعت) ههیه ئه ویش هه ر ئه و گری ئه کاته وه کارخانه که (عمله) که به (طبیعت) خر ناکریتته وه وه هه ر بۆ خوا ئه بی؛ له ناو ئه و (ظلمات) ه بزانی چی تیا به؛ وه چی تی ئه بی؟ (اجزای (مختلفة الطبايع) لیک بکانه وه هه ر یه کئی بکاته (منشای (عضوی (لاله الاهو) ﴿فَأَنْتِ تُصِرْفُونَ﴾ له (ایمان) و (عبادهت) ی. (فی الحقیقة) هیچ (وجه) ی نیه، (انسان) (عبادهت) ی خوی نه کا له خوی به ره ژیرتر به هه زار (درجه)؛ وه کی (حیوان) ی که بۆ (خلق) و (تسخیر) کرایه بپه رستی ﴿إِنْ تَكْفُرُوا﴾ کی (ضرر) ئه کا چه ده قه ومی؟ هه ر (کافر) ین ﴿فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ﴾ له هه موو (عالم) (غنی) یه. (شافعی) ئه فه رموی: (غنیت بلا مال عن الناس کلهم و ليس الغنى الا عن الشيء لابه) (غنا) ی (بالشئ) (عین) ی (حاجهت) ه. (اولین) و (آخرین) (مؤمن) (و علی اتقی قلب رجل) بن چ قانزاج به خوی ئه گات؟ (اولین) و (آخرین) (کافر) و (علی اشقی قلب رجل) بن، خوا چ (ضرر) ی پی ئه گات؟ دوو ملیار (بشر) (سجده) بۆ گاو و که ر به ن؛ گاو و که ر نابن به خوا؛ هه ر گاو و که رن. هه ر (وقت) ی ئاره زوو که ی، گوشتی بکه به کفته و شفته؛ هه ر (وهقت) ی (حظ) که ی باری که ته نگی به بن کلیا ببه ﴿وَلَا يَرْضَى لِعِبَادِهِ﴾ (عمومی) ﴿الْكَفْر﴾ پی خۆش نیه؛ له سه ر (غنا) ی (ذاتی) (رحم) به (بشر) ئه کات هه ر چه ند (حواس) و (عقل) ی داینی که ری به (حق) ببه ن (أما) له به ر (هوا) و (حیوانی) (علی الأکثر) (مغلوب) ی (عقل) ن (رسول) آن ئه نی ری؛ (آیات) یان بۆ (شرح) ئه که ن؛ (حق) و (باطل) یان بۆ لیک ئه که نه وه تا کوو چ (عذر) یان نه مینی ئه وه ی (ایمان) ی هیئا باشه؛ ئه وه ی له سه ر (کفر) و (حماقهت) و (جهالهت) ماوه خوا لای ناخۆشه پی (راضی) نیه؛ (عذاب) ی ئه دا ئه سووتینی (مؤید) و (مخلد) له (جهنم) ی ئه مینی، (کفر) ی (موهقت) نیه تا (عذاب) یشی (موهقت) بی. (عجایب) له (امثال) ی (امام فخرالدین) ئه که م، با (وجود) ی (متبحر) بوه له (علم) ی (منطق) به ته واوی (فرق) ی (قضا) یای (موجهه) ی کردیه،

(لکن) له گه لای (مقام) ی (خصام) (رعایه) ت ی نافه رموی ﴿وَإِنْ تَشْكُرُوا﴾
 (شکر) ی له (ایمان) به (منعم) ی (حقیقی) (خالق) ی (کائنات) بی ﴿يَرْضَهُ﴾
 ﴿لَكُمْ﴾ قانزاجی بو ئیویه، (مضرت) و (منفعت) بو خوی (محال) ه ﴿وَلَا تَزِرُ﴾
 وَازِرَةً وَزِرَ أُخْرَى ﴿ (وازره) یه دی کهس به کهس هه لئه خه له تی (بیکه له سه ر
 من، ئوبالت به ملی من)، توره اته . (وهقت) ی بوردومان ئه کراین (شیخ) و
 (مرید) و (ملا) و (فقیر) و آغا و (خدمهت) کار (نفسی نفسی) یان بوو هه رکهس
 هه لده ات زوو بگاته کونی خوی تیا ته قهت کا (بعده) پیم ئه ووتن: ئه و
 شیخانه چند له بومبه ردومانی (دنیا) (حفظ) ی کردن هه ر هه نده ش
 له (اهوال) ی (قیامهت) (حفظ) تان ئه کهن (لکن) (بشر) (عجایب) ه! ئه وه ی
 دوای (میل) کهوت به (آیات) و (عبر) و (عقل) ناگه پیته وه ﴿ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ﴾
 مَرْجِعُكُمْ ﴿ (لالی غیره) ﴿فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ (في السر و العلن)
 ﴿إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ﴾ (بما في القلوب) ئه و جا بیینه سه ر (معرکه) ی
 (سني) یا خود (اشاعره) و (معتزلی) یان ئه م دوو (فرقه) له (فرق) ی
 (اسلامی) (شاهدی) ئه دهم (مقصود) یان له (بحث) و (تحقیق) ی (عقائد)
 (وجه الله) بووه (اثبات) ی (ماهوالحق) بوه (فکر) ی (تفرقه) و (امل) ی
 (استیلا) و (غرض) ی (سیاسی) یان نه بوه (أما) (مع الأسف) (بعض) ی
 له (کبار) ی (طرفین) قسه ی نا (لایه ق) (حتی) (تکفیر) ی یه کتری ئه کهن
 گوئی یا له مه شدا، (فکر) ی باشیان هه یه (یعنی) (تنفیر) (باطل) ی
 به (باطیل) به جنیو شایانی (منقبه) ی (علم) نیه (سني) ئه فه رموون:
 (کل) ی شت به (اراده) و (خلق) ی خوی به (قضا) و (قدر) یه تی (حسن) و
 (قبح) (نظر) به خوا نیه هه ر چی بی ئه ی کا بی (رعایه) ت ی (حسن) و
 (قبح) و (غایهت)؛ (حتی) (اشاعره) ئه فه رموون: (علیهت) و (معلولیهت) ی
 (حقیقی)، (رابطه) و (لزوم) له (بین) ی (اشیا) یان دانیه؛ هه رچی هه یه
 (محظ) به (خلق) ی خوی (معتزلی) ئه مه (قبول) نا کهن؛ ئه لئین: (جنابی
 حق) (رسول) ی نارديه؛ بو (ارشاد) ی (عباد) (تکلیف) ئه کا به (ایمان) و

(عمل)ی (صالح) (نهی) ئەکا له (کفر) و (اعمال)ی (سیئه)؛ (مقابل)یان (مکافات) و (مجازات)ی ههیه؛ به (ایمان) (راضی)یه، به (کفر) نا (راضی)یه کوو ئە بئ خۆی (خلق)ی (کفر) له که سێدا بکات پئی ناخۆش بئ و (عذاب)ی بدات؟ (بناءً علیه) (فعال)ی (اختیاریه) به (قصد) و (اراده)ی به (سعی) و تی کۆشینیه تی بیکا نه یکا (عائد)ی خۆیه تی ئەوهندهیه؛ ئەوهی (مؤمن) و باش بئ جئی (جنات النعیم)ه ئەوهی (کافر) و (به د)بئ جئی (درکات)ی (جحیم)ه (طرفین) به (آیات)ی (عقلی) و (نقلی) (تمسک) ئەکه ن (اعتراض) ئەگرن (جواب) ئەدهن؛ که س نه بوه (مع الأسف) (فصل)ی (قضا) بکا، به لکوو هه ر (ملا)یه گه وره په یا بوو (التحاق)ی به (محاربه) کرد، گه رچی (فرق)ی (معتزلی) نه مان، (أما) له ناو (کتب)ی (تفاسیر) و (کتب)ی (کلام) (جدال) و (خصام)یان ئە نووسریته وه، وه هه ر یه ک (آیات)ی (قرآن) که له (علیه) (ایراد) بکری (توجیه) و (تاویل)ی بۆ ئەکا (ولو علی ابعده وجه) بئ. (حتی) لی ره (بعض)ی (سنی) ئەفه رموون (مراد) له (عیاد) (عباد الله المخلصین)ه (مراد)ه (الذین لیس للشیطان علیهم سلطان) (زمخشری) ئەوانه ئەکات (غوات) (معتزلی) ئەلین: (اراده) و (رضا)یه که به شتی (راضی) نه بئ نابی (اداره)ی کات ئەوانی مه ئەلین: جودان وا ئەبئ که سئ (اراده)ی شتی ئەکا و ئەی کات، پیشی خۆش نیه ئەوانیش ئەلین: به لئ بۆمه ئەگه ر ببی له بهر (مجبوریه تی) و نا (علاجی) ئەبئ؛ وه کی که سئ (فرس)ه کی باش و (محبوب)ی هه بئ (أما) پئی به خیو نه کری گوزهرانی نه بئ ناچار ئە ی فرۆشئ وه زۆریشی پئی ناخۆشه دلئ بۆی (عاجزه) (مکدره)، (لکن) ئەمه بۆ خوا نابئ (مجبوریه ت)ی نیه، بوالحواسیش بۆ خوا نابئ " (القصه) (مشاجرات)یان زۆره لی ره، ته واو نانوسری من (رساله) کم هه یه له (اختیار)، زۆر باشه شایانی (مطالعه) و خویندنه لی ره ئەوهنده (عرض) ئە که م: (سلب)ی (قدره ت) و (اختیار) یا (سلب)ی (تاثیر)ی له (انسان)

(تاثیر) زۆر (خراپ) ی بوو بۆ (عالم) ی (اسلامیهت) (وکذا) (تقیید) به (سنهت) له (طرف) (وهاب) یان و (اسلاف) یان (امهت) ی بهسته وه؛ (مانع) ی (ترقیات) یان بوو به لکوه بوه (سبب) ی (إنحطاط)، (کافر) هکان به (علم) و (عمل) و (قدرهت) و (قوهت) (توسیع) یان دا پروویان کرده (کشفیات) ی (طبایع) (اختراعات) یان کرد، ئە وان فرینه ئاسمان ئیمه یان دا بهر بۆمبا تارومار (سفیل) و سه رگهردانیان کردین، پاش ئاتهش بارانی کۆیه، چهند (ابیات) ی کوردیم دانا ئەز (جمله):

خۆزی (امام) ی (رازی) ئە مرۆکه زیندی بایه

تا له (صنع) ی (بشری) (طیاره) ی بد بیایه

ئەو جا (ایمان) ی ئینا به (قدرهت) ی (بشری)

(قته) (انکار) ی نه ده کرد به (تقلید) ی (اشعری)

(طریق) ی مه یانه (انسان) (فاعل) ی (مایشاء) (حاکم) ی (مایرید) نیه وهکی خوا دهست و پا به ستر او و بۆ (قدرهت) و (اختیار) و (تدبیر) یش نیه، وهکهس نالی (بالمه) (انسان) له (افعال) ی خۆی (مستغنی) یه له خوا (حاشا)؛ (حتی) ئە بیینی گه لئ (افعال) ی (اختیاری) هه یه؛ (مکلف) به ته نها پئی نا کرئ (استمداد) و (معاونه) له (غیر) ی ئە خوازی ﴿وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ﴾ (حقیقه) (اکثر) وانه ﴿ضُرٌّ﴾ نه ساغی شتئ ناخۆش و (مستکبر) ه ﴿دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ﴾ ئە وه جار ان وا بوون، ئیستا له و (وقت) یش پرو له خوا ناکه ن؛ مه گه ر له هه زار یه ک یه کئ له (شاعر) آنی کوردی (سلیمانی) ئە لئ: ناوی خوی (قوربان) ی ناوی بم (الّا) بۆ سویندی به درۆ نه بئ نه ماوه نه (شعر) ه که م له به ره نه ناوی (شاعره) که م له یاده (حقیقه) قسه که ی راسته ﴿ثُمَّ إِذَا حَوْلَهُ نِعْمَةٌ مِّنْهُ﴾ (أعطاء) (متفضلاً)

﴿نَسِي مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ﴾ بۆ (کشف) و (ازاله) و ﴿مِنْ قَبْلُ﴾ (سبحان الله) (حال) ی (بشر) (عجایب) ه ئە وهی بۆ پارچه نانی ئە نووزایه وه له گرانی (حرب) یی (کبری) هه نده ی پئ نه چووه له (فکر) ی چوو، شایی به دۆل و

زۆپنای ئه کرد! ﴿وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا﴾ (نسیان) هیچ (کفر) و (کفران) ﴿لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ﴾ به (ضلال) ی خۆی (قانع) نیه خه لکی (اغوا) ئه کا ﴿قُلْ﴾ له پووی (تخویف) و (تهدید) هوه ﴿تَمَتَّعْ﴾ دیاره (امری) (وجوب) و (ندب) و (اباحه) ی نیه ﴿يَكْفُرْكَ﴾ (لذت) ی لی پی بزانه ﴿قَلِيلًا﴾ (ولو طال العمر) ئه وی ببریته وه که مه ﴿إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ﴾ (مداومی) (ملازمی) (رفیقی) که سی وا باشه؟ ﴿أَمَّنْ هُوَ قَانَتْ أَنْاءَ اللَّيْلِ﴾ بی پوو و (پیا)؛ (خالص) که س ناگای لی نیه خوا نه بی ﴿سَاجِدًا وَقَائِمًا﴾ هه ردووی هه یه؛ (یعنی) (عبادهت) ی (اسلامی) ﴿يَحْذَرُ الْآخِرَةَ﴾ له خوای ئه ترسی (عاقبهت) ئه ندیشه؛ (اعتماد) و (اتکال) ی له سه ر که س نیه؛ (حقیقه) حذر له (آخرهت) (موجب) ه بو (خلوص) ی (عبادهت) ﴿وَيَرْجُو رَحْمَةً رَبِّهِ﴾ له (بین) ی (خوف) و (رجا) خوا ئه په رستی، بی (سمعه) بی (پیا) بی (اعجاب) و (غرور) بی (امل) ی (فدیة) ﴿قُلْ﴾ ئه مانه وا؛ وان؛ قه د وه کی یه ک ئه بن؟ (حاشا) ﴿هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ﴾ (علم) ی (سوق) یان کا بو (عمل) ﴿وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ؟﴾ (وما نزل منزلتهم) گه لی که س (ادعا) ئه که ن گوی یا خوای ده په رستن (محظاً) له بهر (استحقاق) ی (زاتی) بی (خوف) بی (رجا)، به لی (ممکن) ه بو (بعض) ی (ذوات) ی (خالص) له بهر به هه شت و (جهنم) خوای نه په رستن، (لکن) بی (خوف) و (رجا) له (غضب) و (لوم) و (عتاب) و (لوقت = لطف) و نه وازش؛ نابی؛ وه کی (خیام) ئه لی:

بانفس هه همیشه دهرنه به ردهم چو کونه م؟

وهز که رده یی خویشتهن به دهردهم چو کونه م؟

گیرم کی مه را فرو گوزاری به کره م

زان شهرم کی دیده یی کی چی که ردهم چو کونه م؟

(لاشک) هه ر (مقرب) ی خۆی به (مقصر) ئه زانی وه له ترس (خالی)

نابی. (لکن) ئه وه (مقام) ی نایابه به لاف و گه زاف نابی (شیخ ابو علی

سینا) له (تخط) ی (مقامات العارفين) ئه فه رموی: ئه وه ی (عبادهت) ی خوای

بکا بؤ (غرض)ی (حقیقہ) (عبادہت)ی (غرض)و (غایہ)ی خوی ئہ کا
 (امامی رازی)و (طوسی) له (شرح)ی خویان دا چ قسہ ی لئناکهن (کأنه)
 پیی (راضی)ن؛ بلیم: چی؟! خوا (عباد)ی خوی چاتر ئہ ناسی وه (قرآن)
 (کلام)ی خواہ؛ (کلام)ی خہ لکی (مقابلہ)ی ناکا؛ پیغہ مبه رانی (عظام)
 (یدعون ربهم خوفاً وطمعاً) ﴿إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ﴾ (عقول)ی (خالصہ)؛
 (متعالی) له (تاثر) به (اوہام)و (خیال)و (میل)؛ کاکلی (انسان) (عقل)ہ؛
 دیارہ ئہ وہی (تذکر)ی نہ بی بی (لب)ہ، یا (عقل)ی نیہ یا (عقل)ی
 (مغلوب)ہ بی ہیڑہ؛ ناتوانی (صاحب)ی ببه ستیتہ وہ له (خراپہ) (سوق)ی
 کا بؤ چاکہ (اللہ اکبر) (سوادی) (أعظم) له (مسلمان)آن ئہ و (آیات)و
 (عبرہ) ئہ بینن؛ دست له (اعتقاد)ی (زایفہ)و (خرافات)و (خیالات) ہہ
 لئاگرن ئہ لئین: (هكذا وجدنا آبانا) (ولو) ئہ وہی ئہ مان ئہ ی بینن (آبا)یان نہ
 یان دیوہ (مع الأسف) ئہ وہی به ناگا دی به لایہ تر خانہ خوشتور ئہ بی
 ﴿قُلْ: يَا عِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ (ایمان)ی دروست، بی (غل)و (غش) ئیوہ
 (أصحاب)ی (عقول)ن (البان) ﴿اتَّقُوا رَبَّكُمْ﴾ مه لئین: ئیمہ (مؤمن)ین ئہ وہ
 ی بی کہین (ضرر)ی نیہ (ایمان) بؤ (تقوی)و (عمل)ی (صالح)ہ،
 (مؤمن)ی له خوا نہ ترسی بؤ چی چاکہ؟ (ایمان)ی چه (فائدہ)ی ہہ یہ؟
 بؤ خوی بؤ (امت)ی خوا ئہ زانی (بعض)ی گوناہبار ہن؛ بؤ (دین)و
 (دنیا)ی (مسلمانان)آن گہ لئ له (کافر)آن (ضرر)ی (زیاد)ترہ با له
 (قیامت) له (خدمت) (ابن المنیر) (محشی کشاف) له (اعلا علیین)ی به
 ہشت دا بن؛ خوا له (دنیا) (محو)یان کا لئ یان بنوینی بؤ ہہ موومان
 قانزاجہ؛ حہ زئہ کا خوا له (آخرت) (عفو)یان کا حہ ز کا (عذاب)یان دا
 (خیام) خوش ئہ لئ:

آن قوم کی سجاده پہرستہند خہرہند

زیرا کی بہ زیری باری سالوس دہرہند

دین ئہ ز ہہمہ طرفہ تہرکی دہر پہرہدی زہد

اسلام فرۆ شه‌ند و زوكافر به‌تره‌ند

(ابوعلا)ى (معرى) ئه‌لى:

واذا تساوت في القبيح فعالنا

فمن اتقى واين الفجار؟

﴿لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا﴾ ئى به‌جى و و پى؛ تى ب (فكرن) چ (حسن)ه،
 (ملائم)ى (حال) و (وقت)ه (مقتضا)ى (مقام)ه (والله) بۆ (بلوغ)ى (مپرام)
 (رعايه‌ت)ى (مقتضى الحال والمقام) (لازم)تره له (رعايه‌ت)يان له (بليغ)ى
 (كلام)؛ (بلاغه‌ت)ى (فعلي) (قياس) له (بلاغه‌ت)ى (قول)ى ناكرى، ئه‌وانه
 ى (احسان) بكه‌ن ﴿فِي هَذِهِ الدُّنْيَا﴾ له و (حيات)ى (حاضر)ى زينده‌گانى
 نيژيك ﴿حَسَنَةً﴾ له (دنيا) و (آخره‌ت) (ثمره‌ى) (محسن)ى راستى (اولاً)
 له (دنيا)؛ (ثانياً) له (آخره‌ت) ده‌رئه‌كه‌وى ﴿وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ﴾ (جولان)
 بكه‌ن (احوال)ى (امم) بزانن بۆ (دوامى) (ملك) و (مله‌ت)ى خويان چ ئه‌كه
 ن؛ بۆ (كشفي)ى (اسرارى) (طبيعه‌ت) بۆ (توسيع)ى (دين) و (دنيا)ى
 خويان چ (صبر) و (ثبات) ئه‌نوئينن. لي‌ره (امام) له (صاحب)ى (كشاف)
 (حديث)ى (نقل) ئه‌كا (رسول)ى (اكرم) ئه‌فه‌رموى: خوا پوژى (جزا)
 (موازين) داده‌نى؛ (اهل)ى هه‌ر (نوع)ه (عباده‌ت)ى (عباده‌ت)ى (وزن) ئه
 كرئى (ال) (اهل)ى (بلا) نه‌بئى ئه‌وان (اجر)يان به‌سه‌ردا ده‌پيژندريئ
 بئى (حساب) (معلوم)ه (معتزل) بوه وه (معلوم)ه (قول) به (ميزان) و
 (وزن)ى (اعمال) ئه‌كات. من له (ده‌رس)ى (علم)ى (كلام) به (فقي)يان ئه
 ليم: (قول) به (ميزان)، (مناسب)ى (راي)ى (معتزلي)يانه؛ (اصحاب
 العدل)ى (قائل) به (استحقاق) (ميزان) (موافق)ى (راي) (اشعري) و
 (اشاعر) آن نيه خوا بئى (حساب) هه‌رچى بئى كا ئه‌يى كا (والسلام) ﴿إِنَّمَا
 يُؤَفِّي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ ئه‌وانه ئه‌ى بينن.

يه‌كئى (ربع)ى (قرن)ى له (عمر)ى خوى (صرف) ئه‌كا بۆ (اختراع)ى
 (آله‌ت)ى (كشفي)ى بنى (بحران)ى پئى‌بكات؛ ئه‌وا ئه‌يبينن (مبشر)انى

وای کوو خوئی (خسار) ئەکا! نازانی (مفکر) له (احوال) ی (متلونه) ی (بَشَر) بَلَى: چي؟ ﴿لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ﴾ (ظله) بۆ (فوق) له جيی خوئی تی، ئەو هی سیبەر بکا له (فوق) هوهیه، وهکی (سقف) ﴿وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ﴾ بۆ (مشاکله) یه یا (مشابه) ی (وصفه) یه؛ ئەویش (من النار)، (زمحشری) ئەفه رموی: (ظله) یه بۆ (طبقه) ی ژیروان من ئەلیم: (ممکن) ه ئەگەر وهکو (قبه) (دهوره) ی دابن ئەوان له مه یانه وه کی (مرکز) (استقرار) یان بووبی له هه موو (اطراف) (نار) بۆیان بوویته (ظله)، وهکی ئاسنی له (قبه) ی (مطلی) به (مغناطیس) که له (حکایهت) ی (سلطان محمود) ی (غزویی) ئەگێر نه وه؛ (وقت) ی (فتح) ی (سومنا) ﴿ذَلِكَ﴾ ئەو (عذاب) ه (هائل) ه ﴿يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ﴾ به (ذکر) ی ﴿عِبَادَهُ﴾ (عام) ه له (بر) و (فاجر) و (مؤمن) و (کافر) ﴿يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ﴾ کوردی ئەلی: دوست ئەوهیه بتگریه نی؛ دیاره خوا له پووی (لطف) و (مرحمهت) (احوال) و (اهوال) ی (قیامهت) بۆ (عبادی خوئی) (بیان) ئەکا تا خوئیان بپاریزن ئەوهی (سبب) ی چوونه ناو (ناره) نهی کهن ﴿الَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ﴾ (کاهن) (شیطان) (رؤسا) ی (ضلال)؛ (سیاسون) ﴿أَنْ يَعْبُدُوهَا﴾ له (امر) و (اطاعه) یان دابن؛ لئیان دوور ئەکه ونه وه ﴿وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ﴾ پوویان کرده خوا به (عبادهت) ﴿لَهُمُ الْبُشْرَى﴾ له (طرف) خوی؛ (حالا) (بشارهت) یان ئەداتی ﴿فَبَشِّرْ﴾ (الآن) ﴿عِبَادَ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ﴾ فه رمایشی (الهی) ئی (رسول) ی ﴿فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ﴾ بۆ کردنی کی هه (اوفق) ه ئەه کی کهن ئە تۆر نه (حال) و (وقت)؛ (احکام) ی (الهی) هه مووی (حسن) ه؛ (احسنیهت) به (وقت)؛ (ئه گۆری) ئەمپۆ (مع الأسف) له ولاتی ئیمه (علم) ی (دینی) له (انقراض) ه (ملا) له برسان (تدریس) ی پئناکرئ (فقی) له بهر ناخوئشی (حال) ه و (استقبال) ی پوو له (ماموریهت) ئەکا؛ بۆی (میسر) بی؛ دهوله مه ندانی (دیانهت) پهروه (مولود) ئەکهن، تهق و هۆپی (دهفه) و (صلوا یارفاعیه) تا نیژیکی (بیان) خهوله (مسلمان) آن (حرام) ئەکهن؛ وا ئەهین؟

(جهل) وا (نعم) بکا (العیاذ باللہ) (کفر) له (استیلا) دابی (اهل) ی (خیرات) به نویژ و به (تسیحات) و (صلوات) ی (لسانی) خه ریک بن، وا باشه؟ بلیم: چی؟! نه وه وایه ﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ﴾ (هدایهت) ی راست و چاک و بی (غش) ﴿وَأُولَئِكَ هُمُ أُولُوا الْأَلْبَابِ﴾ هه ر نه وان (صاحب) ی (عقل) ن؛ (تمام)؛ (شبه) ی نیه تا (عقل) له (میل) دوورتری شتی چاتر (اختیار) نه کا ﴿أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ﴾ له بی (لب) آن ﴿أَفَأَنْتَ تُنقِذُ مَنْ فِي النَّارِ﴾ (سعد الملة والدين) نه ی کاته (استعاره) یه (تمثیلیه) (حال) ی (جناب) ی (رسالهت) و (سعی) بۆ (ایمان) و (اسلامیهت)؛ (تمثیل) نه کا به (حال) ی که سی تئ کوشی خه ریک بی که سی له ناو ناگر (نجات) دا ﴿لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ﴾ (اولاً) (فطرهت) ی (رب) ی خویان تیگ نه داوه (ثانیاً) خوئه پارین لئ ی نه ترسن (مخالفه) ی نا که ن ﴿لَهُمْ غُرْفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرْفٌ﴾ (ناطحات السحاب) له بهر نه وه به و (سورته) ه نه لئین: (سوره) ی (غرف) ﴿مَّبْنِيَّةٌ﴾ نه و (غرفه) به (نوع) ی ﴿تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ (علوی) و (سفلی) وه کی یه ک له ته کیا (جنان) هه یه (انهار) ی پيدا ده روا؛ له (دار) ی (دنیا) به (واسطه) ی بۆری؛ ناو نه کیشن بۆ ئوده ی شنیسته مین؛ (ممکن) ه (اوائل) نه مه یان بۆ (تصور) نه کرابی ﴿وَعَدَ اللَّهُ﴾ که فه رموی: (لهم) دیاره (وعد) ی پی داون ﴿لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ﴾ (ملا) یانی ئیمه نه لئین: (نقص) ه، (نقص) بۆ خوا (محال) ه نه گه ر بلیین: (قبیح) ه نه لئین: (لا یقبع من الله شیء) (عضد الملة والدين) نه فه رموی: نازانم (فرق) ی چیه؟ نه گه ر که سی (انهار) له (طبقات) ی (فوقان) ی دوور بزانی بۆ (تقریب) له (فهم) و (خیال) یان نه فه رموی: ﴿أَلَمْ تَرَ؟﴾ (ایها الرائي) ﴿أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً؟﴾ باران ﴿فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ﴾ له (داخل) ی له گه لئ جئ وای داده مه زینئ، ناو له ناو عاردی بلند نه بی له تۆقه سه ری چیا یان؛ وه کی (قنديل) ی ئیمه ناو دهرده کولئ؛ گول (تشکیل) نه کا ئاوی (بیخال) له (طرف) ی (پواندوز) له چ ه یووقه کی هه لده پزئ نه وه نده زوره، (بعض) ی

له (اهل)ی (خبره) ووتووینانه (قابل)ه ئەو ئاوه (ماکنه)یه به (حرکه)بخا تا (سلیمانی) به (قوه)ی (کارهبا) (منور)بکا له پشتی دئی (چناران) چ ئاوی دیته خوار به کئودا؛ (مملکهت)ئی پاراو ئە کات بچۆ بۆ (بیئتوات)ه و (ههرتهل)و (زیوه) له دیهاتی کوردستانی ئیمه (حیرهت) ئەیکه ی. ئاو به بارانی (زیاد) ئەکا (أما) (من حیث الأصل) له ئەندهروونی عهردی به (اختلاط)ی (هایدرۆجین)و (ئوکسیجن) ئاو (ایجاد) ئەکا ﴿ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ﴾ به ئاو، خوا خۆی وا ئەفهرموئ: دیاره (بالفعل) (اکثری) (حبوبات) به ئاو شین ئەبئ؛ ئاو نه بئ شین نابئ؛ پاشی شین بوون ئاونهدری هیشک ئەبئ؛ به بئ ئاو (ممکن)ه یا (ممکن) نیه شین بئ (العلم عند الله)؛ (جزم)ی (عقلی) به (امکان)و (امتناع) لای من (مشکل)ه، (طب)ی (عیون) (جزماً) ئەلین: (ممکن)نیه (اشاعره) (جزماً) ئەلین (ممکن)ه چتاقه لا (دلیل)ی (قطعی)یان نیه؛ ههرچی ههیه (جناب)ی (حق) به ئاو (اخراج) ئە کا ﴿زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ﴾ له (ارض)ئی (صالح)و (قابل)ی (انبات)؛ ئەهینیتته دهر (انواع)ی (زرع)؛ (انواع)یش (مختلف)ه، (اطوار)ی (کل)یکیش (مختلف)ه، به (لون) به (طعم)به (مقدار) ﴿ثُمَّ يَهِيحُ﴾ به (قوه)ی (نامیه) دهست ئەکا، به (هیجان) (زیاد)ئەکا ئەگاته (نهایهت)ی (نما) ﴿فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا﴾ له بهر ئەم (تفریح)ه (قسم)ئی (یهیج) به (یبیس) (تفسیر) ئەفه رموون: ﴿ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا﴾ وشک ئەبئ تیک ئەشکی له بال یهک دیته دهر ورد ئەبئ (كما هو المشاهد) ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ﴾ لهو (مذکوره) (اطوارایه) چهند دووره، چهند عجایبه (حبه) بنۆره چیه؟ ئەبیتته چی؟ وهچی لئ دی؟ ﴿لَذِكْرِي﴾ نازانم به کوردی (مقابل)ی بلیم چی؟ ﴿لأُولِي الْأَلْبَابِ﴾ ئەوانه ی دل و (عقل)یان هه بئ، کهسئ (تامل) کا له (حال)ی (نباتات)و (حیوانات)و (انسان)، (عاقبهت)ی (نما)و (قوهت)ی چیه؟ به (دنیا) (مغرور)نابئ، ئەزانئ (متاع)ئ (زائله) دلئ پئنا بهستی؛ (خیام) ئەلی:

ئە ی دل هه مه اسبابی جهان خواسته گیر

باغی طربت سه بزه ئاراسته گیر
وانگاه به ران سه بزه شه بی چون شه بنم
بنوشسته و بامداد سهر خاسته
وهه هم میگوید:

شادی مه طه له ب کی حاصلی عومر ده میست
هر نره زوخاکی که یقبادی و جه میست
احوالی جهان و عومر باقی وجود
خوابی و خیالی و فهریبی و ده میست

﴿أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ﴾ (شرع) به (معنی) (مد) و (بسط) ه (أَمَّا) لیره (مد) و
(بسط) ی (لحمی) نیه؛ (روحی) یه دل گوشادی یه ﴿صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ﴾ وه کی ئه
وانه ی سینگ و دلته نگ و ویک هاتیه؟ (خیر)، (قیاس) لیکن کرین ﴿فَهُوَ﴾
ئوی خوا دلی گوشادکا، بؤ (اسلام) ﴿عَلَى نُورٍ﴾ (نور) ی (عظیم) ﴿مَنْ﴾
رَبِّهِ ﴿له (طرف) خوی؛ (نور) ی (الهی) ئه و (نور) ه له (پؤنتکین) زیتر
(نفوذ) ئه کا؛ بؤ (ادراک) ی (اشیا) ی (معقوله) ی (غیره) (محسوس) ه یا
له مه یانی (محسوسات) بزره؛ به (دقت) و (قوه) یه (منبه) ئه ی گاتی؛ بؤ
(شرح) ی ئه و (آیه) ه ئه گهر (اهل) ی (وجدانی) بنوره (وجدان) ی خوت،
هر (حکم) ی هر (مسئله) یه هر شتی (موافق) ی (میل) و (رای) و ئاره
زووت، نه بی چون دلته پیی ته نگ ئه بی سینگت و یکدی پروت گرژ ئه بی
(نفره) ی لی ئه که ی (حظ) ناکه ی بی بیه ی (بحث) ی لی که ی. ئه وه ی
(موافق) ی (میل) و (مزاج) و (مشره) ت بی (ولو) بزانی درویه، وانیه
(کیف) ت پی دی دلته بؤی گوشاد ئه بی سینگت (فراح) ئه بی،
پروت (منبسط) چاوت ئه پیشکوی، (حال) ی (حاضر) (هتلر) (زعیم) ی
(المان) (انسان) نیکه له و (عصر) ه (فرد) ه بؤ (تعالی) (المان) چی کردو
چی ئه کا؟ هه مووی (محیرالعقول) ه به دخواهانی بی شهرم و (محابا) قسه ی
سووکی له (حق) ئه که ن (مجنون) ه بی (نکا) یه (سفلی) یه (وهکذا)

(بعض) ئى (انسان) قسهى نالايقى له (حق) ئەكا (نظر) به (هتلىر) به پشيله حسابى ناكرى. كه سيكت خوش ئەوي ستايشى ئەكەى يا (امل) ت پىيتى ئەى كهيه (نابغ النوابغ)ى (عبقري) گوئى لى كه (مسيحي) له (حق) (محمد) چ ئەلئين؟ بو (سورەت)ى (مریمه) و (فەرخ)ۆلهى چى ئەكەن؟ دياره (ميل)ى (فاسد) ئەگەر (استحكام)ى بوو به (قهر)ى خوا نه بى (قبول)ى (ازاله) ناكا. ئەگەر دل خاوين بوو به (حسد) و (عداوت) و (حب)ى (راسەت) به (فساد) نه چوو بوو زوو (قبول)ى (حق) ئەكا، هەرچەنده گورەيى خوى ئەيەننە ريزى (حق) خواهان (ولو) زور (فقير) و (دون نسب) بن (كبر) و (انانيه) نامينى يا نابى يا (مقهور)ى ئەكات؛ ئەوهى به (فساد) چووبى، به (درجات)ى (متفاوته) به و گویرهيش له (حق) دوور ئەكە ویتەوه. (علماء)ى (نظر) ئەفهرموون: كه سى (علم) له (فكر) و (ترتيب) (مقدمات)؛ يا (مقدمات)ى (مرتبه) وەرگرى؛ ئەبى (تجريد)ى (نفس) بكا له (عقائد) و (تقاليد) خوى پاك بى له (ميل) و (محابا) ئەوجا ئەتوانى (علم) وەرگرى؛ (والا فلا)؛ بويه (بعض)ه (مؤرخ) ئەلئين: ئيمه خوومان (تجريد) ئەكەين له هه موو (دين) و (مذهب) (من حيث الإنسانية)؛ بى (نسبت)ى (قوميه) ت؛ ئەو (تاريخ)ه يا ئەو (كتيب)ه داده نىين تا (حق) بلئين؛ (حقائق)ى (تاريخية) تىك نه دهين (مستشرق)ه كانى كه (أساساً) به (لوث)ى (تثليث) پيس نه بووين؛ به (ميل) و (محبت) نه به ستراونه وه ده (حق) به (حضره)تى (محمد)ى له گه ل ئەوانيتر (فرق)يان زوره (اکثر) قسهى (منصف)انه ئەكەن (أماً) ره گه شينكه يان نه مردیه؛ جار جار شتى ئەهاوینە مه يانه (لكن) ئەو (تجريد)ه به پاستى نابى (الاً) به (مشقه)تى زور؛ (علماء)ى (نفس) هه رچەند له (دخائل)ى (نفس) و (اسرار) و (احوال) به شارەزايى ئەدوين، (أماً) له (دخائلى) پاك نابنه وه؛ ئەلئين: ئەمرو (عصر) (عصر)ى (نور)ه، ئەو هه موو (اكتشافات) و (اختراعات)ه؛ (تأثير)ى ناكا؛ به پاستى (عقائد)ى (زائفه) نابا، (انوار)ى (علوم) ئەو (ظلمات)ه لانا دا؛ (الاً) بو لای

(فجور) و بی (دینی) نه پړوا؛ چونکی (میل) (ازاله) ی (صعب) ه. نه بینې (ذات) ی (ایمان) ئینې، (مسلمان) ی باش به (عبادت) (لکن) (میل) ه که ی نه مردوه؛ به س وهک سر بووی ناگای لئ نامینې؛ وائهبی (حسب الظروف) وهک ناگری بنکا هه ل نه بی (عالم) ی نه سووتینې. برام به (بصیرت) (تتبع) ی (امزجه) و (میول) و (احوال) ی (نفسیه) بکه نه و جا له (آیات) ی (قرانی) قسه بکه. خه ریک مه به به (منازعات) ی (اهل) ی (سنت) و (أصحاب) ی (عدل) و (توحید) (تأثر) به (مذهب) زور (عجائب) ه من زور بی (میل) و (محابا) م لام وایه (طالب) ی (حق) م، (قول) ی هر (امام) ی که بزائم (موافق) ه (قبول) ی نه که م زور (اعتراض) م له (ائم) ی خو م هیه؛ که (ائم) ی (شافعی) و (اشاعره) ن؛ (مع هذا) یه کی له (علما) ی (مذاهب) ی تر (اعتراض) یان لئ بگری؛ دلم سه غله ت نه بی زورم لاگرانه؛ نه وهنده ی (ممکن) م بی (سعی) له (دفع) ی نه که م. ئیتر (لازم) ه (انسان) زور ناگاداری (احوال) ی (نفسیه) و (اطوار) ی بی ﴿فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ﴾ دل رهق ﴿مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ﴾ که ناوی خوا. بهیندری به (وحدانیهت) دلایان ویکدی رهق نه بی هه لئه چئ (نفرت) و (کراهت) له (دلایان) (مؤنجه) نه دات گه لئ (منتسبین) ی (تصوف) له (حق) خواو (قران) و (شریعت) وایان به سه ردئ؛ نه گهر (سعی) نه که ن بو (ازاله) ی نه و (نفرت) و (قسوت) ه مال ویران نه بن ﴿أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾ (سیدی آلوسی) نه لئ: نه و (آیهت) ه له (حق) (حضرت) ی (همزه) و (علي) وه له (حق) ابولهب و کوری نازل بوه (لکن) (لاشک) (حضرت) ی (همزه) وه (حضرت) ی (علي) له وانه بووین خوا (شرح) ی (صدر) ی کردینه؛ وه (ابولهب) و کوری له (قاسیه القلوب) آن بووین؛ (لکن) دلم بو (سببیهت) ی (نزول) ناچئ (سبب) ی (غیر) ی (میل) چیتر نازانم (آیهت) (مربوط) و (منسجمه) (مطابق) ی گه لئ که سه ﴿اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ﴾ له (قدم) و (حدوث) ی گه ری؛ گوئ گره (معانی) (ارشادی) له (اسرار) ی بگه (تطبیق) ی (آیات) له گه ل (آیات) ی

(کونیه) بکه (اتخاذی) که به (امام) به دلّی خاوین له (منازعاتی) (فرقی) (اسلامی)؛ ئەوجا به راستی (هدایەت)ی ئەبئی (منشرح‌الصدر) ئە بی. (محقق) بزانه بۆ (حیات)ی (روحي) (نزول)ی (قرآن) گه‌لئ له (نزول) باران بۆ (حیات)ی (مادی) (نافع)تره ئەگەر بکه‌ویته ناو دلّت ئەی کا به (ینبوع)ی (حکمت) له‌ویپرا بۆ (أطراف)ی (بدن) (انهار) و (جداول)ی دیت؛ (انواع)ی (مختلفه) له (علوم) له (فضائل) و (شرف) و (ناموس) و (غیرهت) و (میل)ی (کریمانە) و (رحیمانە) له (نفس) و (هیکل)ی (انسان)شین ئەکا؛ (ثمر)ی بۆ (انام) دەرئەخا ﴿کِتَابًا مُّتَشَابِهًا﴾ به (اعتبار)ی (آیات) ویک چوویی (متماثل) له (حسن) (لفظی) و (معنوی) هه مووی (بلیغ) و (فصیح) و (موافق) له‌گه‌ل (آیات)ی (کونی) ﴿مَثَانِي﴾ هۆندرایه‌وه پوو له‌یه‌ک (یقوي بعضه بعضاً) وه (مشتمل)ه له‌سه‌ر دوو (حال) بۆیه ﴿تَقْشَعْرُ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ﴾ له (خوف) و (هیبه‌ت) ته‌زوویان به پیستی دادی. (لاشک) ئەوه له دلّ‌وه (نشات) ئەکا ئەگەر دلّ ئاگای‌لئ نه‌بئ (بدن)ی دی نازانی چ نوعه (خبری) دایه خوا، ئەله‌رزئی‌یان نا؟ ﴿ثُمَّ﴾ پاش ته‌زوو و مووچرک پیدهاتن ﴿تَلِينُ جُلُودَهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ﴾ وا له خو ناچن (غافل) و بئ ئاگابن به ئومیدی (رحمه‌ت)ی (الهی) (صاحب)ی (کتاب) دلّ و (بدن)یان نه‌رم ئەبئ، میل ئەکا بۆ (ذکر)ی خوای؛ (قلب) که (میل)ی کرد (أعضاء) هه‌مووی دواي ئەکه‌وی؛ ئەگەر (میل)ی به (قوه‌ت) و (صادق) بی ئەمپروش (قرآن) که (چاک) بخووندرئ (نوعاً ما) (تاثیر)ئ ئەکا له‌دلّان (أمّا) ته‌واو نیه (سوق)ی ناکا بۆ (عمل) (وقتی)یه له (رادیۆ) (اکثر)ی (ناس) گوئ ئەگره (قوران) خوندنی (امثال)ی (شیخ محمد رفعت)ی (مصری) (تاثیر)ئ له دلّیان په‌یا ئەبئ گه‌ لئ که‌س ئەهه‌ژینئ (أمّا) زوو به‌سه‌ر ئەچی. (سبب)ی یه‌کانه له (قوه‌ت)ی (قلب) (حرام) خواردنه؛ (حقیقه) زۆر نه ماوه به (کلی) دلّ بمرن (حکایه‌ت)ئ ئەکه‌ن له بابم بیستیه؛ ئەویش له جلیزاده (حاجی کاک اسعد)ی بابی

ئەویش لە بابی (حاجي ملا عبدالله) (ابن الجلي) (شخص) ئى دىتە (خدمه ت) ئى بابى (يعنى ملا عبدالرحمن) ى جلى (عرض) ى ئەكا: (وقت) ئى دلى خۆشم ھەبوو (صاف) زۆر (متلذذ) ئەبوو بە (مناجات)؛ ئىستا تىك چوو؛ (ملاحظه) ئەكەم؛ تارىك ئەبى دووگەل (دەورە) ى داوھ، ئەو (لذت) و (حال) خۆشپىم نەماوھ (مع أَنَّهُ) چ بە خۆم (شك) نابەم ئەفەرموئى: سبە ى وەرەوھ بەلکوو شەو لە خەو شتەكم بۆ (معلوم) ئەبى سبەى دىتەوھ (خدمت) ى؛ ئەفەرموئى: وام بۆ (ظاهر) بوھ؛ ئىوھ نان بە تەپالە ئەكەن؛ (يعني) تەپالە ئە سووتىنن لە (بدل) دار؛ ئەو سىلەى نانى لەسەر ئەكەن كۆنەكى تىايە دووگەلى تەپالەى لە نان ئەنىشى نانەكە ئەخۆى دلى تىك داوھ؛ برۆسىلئى نوئى بکپە نانى وا دووگەلاوى مەخۆ؛ دىيە وھ سە رەخۆ. (حقیقە) ئەچىتەوھ ئەتۆرپىتە سىل وەكى فەرموویەتى، وا بوھ، (بعده) نانى خاوین ئە خوا دلى چاک ئەبىتە وھ ئەمەوا لە (بغدا) (جمع) ئى لە قەچپان پارە بە (ربا) وەرئەگرن؛ (معامله) ى پىوھ ئەكەن؛ (مسلمان) آن (رزق) یان لى ئەکپن (اعاشه) ى پى ئەكەن؛ ئایا دل ئەمىنى؟ (حاشا) . برام (کرامت) ئەگەر (خیر) ى (دين) ى تىابى (قبول) ى ئەكەم؛ (أما) كەسى بلین: (ولي) یە (مرشد) ە ناوى لەسەر ھەرچى بەیندرئى؛ (حلال) و (زالال) ئەبى ئە مە کوو (قبول) كەم؟ (دين)، (شرع) لەگەل ئەو گوفتار پەفتارە کوو ئە مینئى؟ (جناب) ى (سیدی آلووسی) (بعض) ى (احوال) ى (صوفیه) (ذکر) ئەكا كە (قرآن) ئەبىەن؛ ئەھارپینن بى ھۆش ئە کەون؛ ئەمە بە (بدعه ت) ئەزانن (حقیقە) ئەگەر بە دەست خۆى نەبى، بە (منافقي) و (جعلی) نە بى كا قسەى لى نى؛ وەكى (سعدی) ئەلئ:

تعذر صیحة الواجدین فصا حوا

ومن صاح وجداً ما علیه جناح

من له (وقت) ئى (عزت) و (تعالی) و (استیلا) ى (اسلام)

(مسلک) ی (تصوف) م لا باشه بۆ (شخص)؛ (اما) (منافق) ی زۆر هه‌ل
 ئەگرئ؛ وهه‌م ئەمپۆ بۆ (عالم) ی (اسلامیەت) ئی راستی (مسلک) ی
 (موافق) نیه. ئەمپۆ (امەت) ابی (مقابل) ی (اورپی) و (امریکی) راوهستی
 (زعمای) ی وه کی (هتلر) و (موسولینی) مان پئ ئەوئ؛ کارخانه جاتمان
 (لازم) ه (علما) ی (مخترع) مان گهره که (مع‌الأسف) هیچ؛ بلی: یۆک به‌لی
 وه کی (عرض) م کردینه (رعایهت) ی (مقتضی الحال) (لازم) تره له (اقوال)
 (قوهت) (اتحاد) (سعی)، (عطالهت) نه مینی ئەمه خوئیەتی ﴿ذَلِكَ﴾ ئەو
 (کتاب) ه (موصوف) ه (مشهور) و (معروف) ه ﴿هُدَى اللّٰهُ﴾ (اشهدبالله) وایه
 ﴿يَهْدِي بِهٖ مَنْ يَّشَاءُ﴾ (هدی للمتقین) که له (صدر) ی (قرآن) فه‌رمووی؛
 پاک نهاد، (فطرهت) به (فساد) نه چوو وی ﴿وَمَنْ يُضِلِّ اللّٰهُ﴾ ئەوهی خوا
 گومراهی کا، (قرآن) که (هدایهت) ه بۆی بیئته (سبب) ی (ضلال) ﴿فَمَا لَهُ
 مِنْ هَادٍ﴾ کهس (هدایهت) ی پئ نادرئ، زیړا تا (ذره) یه (استعداد) ی هه‌بی،
 ئەگه‌ر زووش نه‌بی، دره‌نگ (ایمان) ئینئ (هدایت) ی به (قرآن) ئەبی؛
 (اما) ئەوهی به (فساد) چوو له (قابلیهت) ئەچیته‌ده‌ر چاره‌ناکرئ؛
 (تصور) ئەکه‌ی؟ یه‌کئ وه‌کی (کلمنصۆ) (عدوی) (دین) و (عدوی) خوا
 (فکر) و (وجدان) ی وابی (عن صميم القلب) بلی: تا ئەو (قرآن) ه مابی
 (انسان) (استراحهت) ناکا (انه) ئەو (قرآن) ه مایه‌ی شه‌پو شوپ و
 (فساد) ه. (تصور) ئەکه‌ی؟ (ایمان) ی به (قرآن) له (دائره) ی (امکان)
 دابی، دیته (خیال) (فرعون) (ایمان) به (موسی) بیئنی؟ وه ئەلی: (الم
 نریک فینا ولیدا؟) دیته (وهم) (ابو جهل) پلنگی (قریش) له‌گه‌ل (ابو
 هریره) و (بلال) و ئەو (فقرا) یانه (مساوات) (قبول) بکا؟ ئەتوو بی وخوا
 باور ئەکه‌ی، پادشاهی (صاحب) ی (تاج) و ته‌خت و (حشمهت) و (کبریا) بۆ
 که‌سئ به ناوی (مهدی) له ته‌خت بیته خوارئ؟ به هه‌موو (دولت) و (مله
 ت) و سوپای بکه‌ویتته دواي؛ ئەه‌ی وای (ده‌ماغ) ئی بی‌هووده پوخت و
 (خیال) ی (باطل) که‌رد. (سیدی آلوسی) (سیدنعمانی) کوری سیداحمدی

دحلان) ئه لَين: (سلطان)ى (عثمانى) به (تبعيهت)ى (مهدي) ئه گات پاش (مهدي) باز (خلافت)و (ملك)دارى ئه كه ويته دست پادشاهانى (آل)ى (عثمانى) خانه داني (عثمانى) نا (شكر) نه بي (منقرض) بوون په راگه نده ئاواره بي (دار)و ديار نه (مهدي) هات؛ نه (ملك)و (سلطنهت)ى وان ما! (ريا)كارى يه كيكه (ملا) به (فساد) ئه با (الا لله الدين الخالص) ﴿أَفَمَنْ يَنْتَقِي بَوَجْهِهِ﴾ به رويى خوى و بهس ﴿سُوءَ الْعَذَابِ﴾ چ (وجه)ى تری نيه؛ بي دست و دهسه لات ﴿يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ (لاشك) (مقصود) عجز ويى چاره گيانه؛ وهكى ئه و (شعره)ى نيه:

يلقي السيوف بوجهه و بنحره

ويقيم هامته مقام المغفر

ئو و (شخص)ه له كي؟ ئه وان له كي؟ ﴿وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ﴾ ئه وانى گومراهى بي (لب) ﴿ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ﴾ (ذوق)ى (ثمره)ى (عمل) (ذوق)ى (علم)ه ﴿كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ﴾ له (امم)ى (سالفه) ﴿فَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ﴾ (عذاب)ى (دنيوى) (إستيصال) ﴿مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ﴾ له (ظرف)ى (جههت)ى به (خاطر)و (خيال)يان دا نه ده هات ﴿فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ﴾ (ذل)و (صغار)و (دهمار) ﴿فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾ (تفضيلات)يان (بيان) كراوه ﴿وَلْعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ﴾ (كما و كيفاً) ﴿لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ﴾ (اعتبار)يان كردبا هه ر يهك به (سابق)ى خوى (لكن) (جهالهت) رى (علم)و (شعور)ى لى گرتن ﴿وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ﴾ له (مواضع)ى (متعدده) ﴿مِنْ كُلِّ مَثَلٍ﴾ (موافق)ى (حال)يان بي بؤ (هدايهت)؛ هه ر (كلييه) به (مقام)ى خوى ﴿لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾ (مقصد)و (مراد) له (حزب)و (ايراد) (تذکر) يانه:

من آنچه شرطى بلاغهست با توو گويم

تو خواه ئه ز سوخته نه م په ندگير و خواه مه لال

(تصوير)ى (اهوال)و (احوال)ى (قيامهت) گفت وگووى (رؤسا)و (اتباع)

(لوم)ى (ملائكهت) آن گفتارى پيشه وای (اهل)ى (ضلال) (ابليس)ى پر

(تلبیس) (لما قضی الأمر) (حقاً) بؤ (عاقبت) ئەندیشان؛ (غایەت) (نافع)ە، (حذر) ئەکەن؛ کەس لە (حذر) (ضرر) نابینی. (دول)ی (راقیە) ئەمپۆ بؤ پاش ھەزار ساڵ تئ ئەکووشن؛ (حذر) لە (خلل) و (نقص)ی (ملک)داری (قوم)ی خویان ئەکەن ﴿قُرْآنًا عَرَبِيًّا﴾ (لسان)ی (واضح)؛ (بلیغ) و (واسع) ﴿غَيْرَ ذِي عِوَجٍ﴾ بئ خوارەکە و پیچەکە. ئەگەر (بعض)ە (کلمات)ی (لغات)ی (اجنبی)یە (قبل نزول القرآن) (عرەب) وەری گرتبئ (شکل)ەکی (عربی) لە بەر کردبئ (مستعمل) بووبی لە (قرآن)دا (واقع) ببئ؛ (منافی) (عربیەت)ی نیە، (قوم) لە (قوم) وەرئەگری؛ ناچاریە؛ نا (شکر) نەبئ کوردی ئیمە (کلمات)ی (عربی) و (فارسی) لئ وەرگری، چی نامینی، ئەمە (علامەت)ی (زید)ە (مغلوبیەت)ە، زوبانی خۆی بزر کردیە، چ (مغلوب)ی (ملک)داری چ (مغلوب)ی (علم) و (صنایع) و (اختراع) (مجبوراً) لە (غالب) وەرئەگرن ﴿لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ﴾ ئەگەر (مراد) بە (ناس) (عام) لە (عرب) و (غیر)ە (عرب) بی (لعل)ە (سابق) بە (عموم) (لعل)ە (ئیرە بؤ (عرەب) جوانە؛ زیڤا (قرآن)ی (عربی) ئەوان بئ (مشقە) (فہم)ی ئەکەن، (قوم)ی دی ئەبئ (تعلم)ی (لسان) بکەن ئەوجا (تذکر) ئەکەن ﴿ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا﴾ لە بەر (موحد) و (مشرک) ﴿رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ﴾ بەد (خلق) بئ (إنصاف)؛ (متخالف)المیل) (بخلا) ھەر یەک بە (وجہ)ئ ئەیەوئ (استخدام)ی کا نازانی چی بکا، سەخڵەت و (معذب) و دلتهنگ و (حیران) ئەبی ﴿وَرَجُلًا سَلَمًا﴾ (صالح) ﴿لَرَجُلٍ﴾ بە (راحتی) (خدمەت)ی (سید)ی خۆی ئە کا بئ (حیرەت) و بئ سەخڵەتی. (سلم) بە (خالص) (تفسیر) کرایتەوہ (یعنی خاصە) چەند (قراءت)ی (تریشی) تیاھاتوہ، ھەمووی خووشن (لکن) (قراءت)ی (ورجل) سالم) بە (تقدیر)ی (ھناک) رجل سالم) لام خووش نیە؛ یا (تقدیر)ی شتی نەکرئ (رجل) (مبتدا) وە (سالم) (خبر) ﴿هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا﴾ وەکی یەکن؟ (حاشا) ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ﴾ لەسەر (ھدایەت)ی خوا و (ایمان) بە (وحدانیەت)ی

له سهر (فهم) ی (آیات) و (امثال) ی خوا ﴿بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾ نازانن که (مساوی) نین؛ که (زل) ی (عبودیهت) (راسخ) بوو خزمه تکاری به نده گی (ترجیح) ئەکا، له سهر (حریهت) (غیرهت) و (عزتهت) ی (نفس) ی نامینی؛ ئەگه ر که سی به (وجدان) بی ی (توحید) له (فوق) ی هه موو (لذائذ) (حساب) ئەکا، (لکن) ئیمه (حرمتهت) ی نازانین، له (اول) ی (امر) آ به (موحدی) گه وره بووین؛ (اما) که سی (دونی) زانوو بهر زهمین، (مقابل) ی که ری گاجووتی سه گی (هیکل) ی به (کمال) ی (زلتهت) سهر فرودی بو بکا، سبه ی (مسلمان) بی؛ بهس له هه موو (موجودات) (ذات) ی (واحد)؛ (واجب الوجود)؛ (علام الغیوب) (قادر علی کل شیء) بو (عبادهت) و (عبودیهت) له (فوق) ی خوی بزانی ئەوه (لذتهت) له (توحید) ئەزانی (حقاً) بو (حریهت) ی (وجدان) و (راحتهت) ی (ضمیر) هیچ شت به (توحید) نابی. (حقاً) (مشرک) و (اشباه) یان بی (ذوق) ن ﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ﴾ هه موو ئەمرن با (انتظار) ی مردنت نه کهن؛ ئەوانیش (نجات) یان نابی ﴿ثُمَّ إِنَّكُمْ﴾ ئەتو و ئەوان (کما هو الظاهر) ﴿عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ﴾ هه ر چه ند (عموم) ی (ملل) له گه ل (رسول) و (سادات) و (کبرا)؛ رۆژی (جزا) (مخاصمه) ئەکهن؛ (لکن) لییره؛ ئەوه ی بیته (ذهن) (خصام) ی ئەوانه له (خدمتهت) (سید الکونین)؛ (زمخشری) (رحمة الله علیه) ئەلی: (حمل) ی (خصام) کراوه ته سهر (خصام) ی (عام)، (کافر) خو به خویی؛ (کافر) و (مؤمن)؛ (مؤمن) له گه ل یه ک وه چه ند (روایهت) (نقل) ئەکا (اما) (وجه) هکی (کلام) ی خوا؛ (یعنی) لییره (دلالت) ی لی ئەه کات ئەوه یه که (سابقاً) (ذکر) م کرد (بعض) ی نازانم بو (خصام) له گه ل (زمخشری) ئەکهن؛ (حقاً) (قول) به (نزول) ی (آیهت) له (حق) (خصام) ی (مسلمان) آن هیچ (معنا) ی نیه، ئە گه ر (طول) و (تفصیل) ت ئەوی؛ (روح المعانی) (مطالعه) که ﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ﴾ (ذات) ی (واحد) ی (اقدس)؛ (نسبهت) ی (شریک) و (ولد) ی بو بدا ﴿وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ﴾ به شتی که (عین) ی (حق) ه خودی راسته

﴿إِذْ جَاءَهُ﴾ بئى (توقف) و (تامل) و (تدبير)، دياره ئه وانه گروهي (مخاصم) ن له گه ل (رساله ت په ناه) ﴿أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى﴾ (منزل) ﴿لِّلْكَافِرِينَ﴾ (كافر) ه كان ئه وانن؛ به لئى (كافى) يه بؤ وان (سبحان الله) له به ر (خصام) ي خو به خوئىيى (آيه ت) (تائير) مان تئ ناككا تا خه ريك بين (ترك) ي (خصام) كه ين نازانم كئى (استدلال) ئه كا، به و (آيه ت) ه له سه ر (كفر) ي (اهل) ي (بدعت)؛ ته ماشا ئه وانه (معتزلى) ئه كه ن (اهل) ي (بدعت)؛ (معتزلى) يش ئه وان به (اهل) (بدعت) و (غوايه ت) ئه زانن، (وهكذا) (كل) ي (فرقه) يه خوئى له سه ر (سنه ت) و ره وشى (رسول) و يارانى ئه زانى ئه وانى تر به (كافر) يا (مبتدع) (حساب) ئه كا. (جنابى حق) (بيان) ي (خصام) ي (اهل) ي نار ئه كات؛ تا خو مان له (خصام) بپاريزين؛ اما ئيمه تيژتر ئه بين (حتى) له (مسائل) ي (فقيه) (اختلاف) ي (بعض) ي ملايان بوويته (باعث) ي (عداوت) و (تفرقه)، (الآن كان كما كان) له هه مووى (مصبيه ت) تر يه كئى وه كئى (شيخ ابن سينا) (فارابى) (ابن الرشد) (حتى) (غزالي) (تكفير) ئه كه ن. (ملا) يه (تونس) ي (تكفير) ي (شيخ محمد عبده) و (سيد رشيد) (طنطاوى) ئه كا؛ كه ئه وانه (كافر) بن ئه دى كئى (مسلمان) ه؟ (نعوذ بالله) (اساساً) ئه گه ر (ملا) ريكب ان (امه ت) ريك ئه بوون، با ئه و (خصام) ه ش بؤ (قيامه ت) بئى خوا (فصل) ي (قضا) ئه فه رموى ﴿وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ﴾ (توحيد) ي (كبريائى) (تنزيه) ي له (ولد) و (صاحبه ت) و (شريك) هه ر كه سئى ببئى؛ دياره (رسول) سه رداريانه ﴿وَصَدَّقَ بِهِ﴾ به (عمل) ي (ظاهرى) و (باطنى) به (مقتضا) ي (ايمان) (عمل) ي كرد، ئه گه ر (مراد) (مجيبى من الله) بئى؛ (راساً) (رسول) (مراده) ه ﴿أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ﴾ ئه گه ر ته نها به (ايمان) (اكتفا) بكرئى (معنا) ي ئه و (جمله) يه چيه؟ ئه وه ي (تصديق) ي (صدق) بكا زورن دياره (شخص) ئى (واحد) (من حيث واحد) (مراد) نيه. به لئى (ابوبكر) و (عمر) و (على)، (سائرى) بزورگه وارانى (اصحاب) له و گروهن ﴿لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ﴾

رَبِّهِمْ ۞ تَهْوَى نَارَهُ زَوُو بَكَن ۞ ذَلِكْ جَزَاءَ الْمُحْسِنِينَ ۞ تَهْوَى (ذواتی) (کرامی) که قسه مان لی یانه تَهْوَانَه ی که (لهم مايشاءون) پاش تَهْوَى (منقبة) (جلیله) چۆن له (حق) یان تَهْوَتَرِي؟ ۞ يَكْفِرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا ۞ جای (تامل) ه (نظاری) هاویشتیته (اضطراب)؛ چ بَلَّيْنِ؟ (متعلق) ه به (محدوف) ئ وه کی (اکثر) تَهْوَرْمُون: یا (متعلق) ه به پيشه وه؛ وه کی (ابو السعود) تَهْوَرْمُوئ؛ (اما) به (اعتباری) (محوئی)، (یعنی) (کلامی) (سابق) (وعدی) تیا به؛ (یعنی) وعدهم الله جميع مايشاءون) له گه ل لی خوش بوونی (اسوء) ی (عمل) یان کوو (ربط) تَهْوَا؟ (این الثری و این الثریا؟) لای (زمخشری) وا تَهْوَه یه نی تَهْمَش (منقبه یه) زور گه وره یه، (انه) تَهْوَانَه له بهر (غایه ت) ی چاکی یان (علوی) (مقام) یان، وه (شده ت) ی (خوف) یان (انا عرفکم بالله و اخشاکم منه) (زله) به گوناھی زور گه وره تَهْوَانَن، وه (جنابی حق) (نظر) به (تقریبان) (حسنه) ی وان به (احسن) (قبول) تَهْکَا، بویه تَهْوَرْمُوئ: ۞ وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ ۞ (ثواب) یان پی (عطا) تَهْکَا ۞ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞ هه موو (حسنات) یان به جزایه (احسن) (جزا) تَهْدا وه (سیدی آلوسی) فه رمووده ی (زمخشری) په سند تَهْکَا وه (رد) له (ابوحیان) تَهْدا تَهْوَرْمُوئ: (تقریری) (زمخشری) (اعتزال) ی تیا نیه (حقیقه) وایه (مراد) ی (بیان) ی (معنا) ی (حق) و (مربوط) ی (آیه ت) ه، خوا (جهزا) ی بداته وه (باحسن ماکان یعمل) ۞ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۞ (کافی) و (وافی) یه چ (حاجه ت) به (شرکا) نیه . (جزا) ی (محسن) تَهْدا (مسیء) (معاقب) تَهْکَا؛ ئاگاداری (عباد) ی (خلص) ی خویه تی ۞ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۞ به (اله) ی (عاطل) (باطله) . (سبحان الله) تَه و (نوع) ه (تخویف) ه (سلاح) ی کونه (کافر) ه کانی (قدیم) ه؛ به (رسول) ه کانیا به و (نوع) ه تَهْگوت: وه (مسلمان) آن له وانیا و هرگرتیه؛ وه کی (پاپیون) آن؛ (لاله الا الله) (مؤمن) ی (فقیر) به (اولاد) ی وردکه وه؛ پارچه پارچه تَهْکَن، له خودا ناترسن؛ (اما) ناویرن که له دارئ له سهر (قبر) ئ ببه

ن؛ (محقق) یانه؛ پی‌یان ئه نوینئی ﴿وَمَنْ يُضِلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ﴾ كه سئی
 وایی بت و (اصنام) و (تماثیل) و (غیره) و (مؤثر) بزانی که (هدایه‌ت) ی
 پی ئه درئی که ی (قابل) ی (هدایه‌ت) ئه بی؟ ﴿وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ﴾
 (هذیان) ی وای (تاثیر) ی تی‌ناکا هه زار (بلا) ی بیته سهر له خوای له
 (قواعد) ی (طبیعه‌ت) ی (فطریه) ی ئه زانی ری بزرا ناکا، نه به ترس نه
 به (طمع)، ئه زانی (دنیا) (دار) ی (بلا) یه، نه به (رساله‌ت)؛ نه به (ولایه‌ت)
 نه به (فسق) نه به (صلاح) (دنیا) له (قواعد) ی (عامه) ده‌رناچی وه ئه زانی
 (فوق‌الطبیعه) هه‌ر خوایه. (ایمان) که چووه ناو دل له (فکر) و (نظر) ی
 (صحیح) بوو ناچیته‌ده‌ر؛ بویه لای من بو (مؤمن) ی (صحیح‌الایمان)
 (سوء) ی (خاتمه) نیه، ئه وه ی (العیاذ بالله) له سه‌ره‌مرگ (العیاذ بالله)
 (کفر) ی لی (ظاهر) ئه بی، (اساساً) (ایمان) ی فروت بوه، (حاجه‌ت) به سه
 ره‌مرگ ناکا. گه لی هه‌ن، (مرشد) (متقی) به (عباده‌ت) که نه‌ختی سه
 خلّه‌ت بوو ئیشه‌که ی به (کیف) نه‌بوو هه‌زار (کفر) ئه‌کا. ئه‌وانه وه‌کی
 (ابلیس) (کفر) یان (مستوره) به (حادثه) ده‌رئه‌که‌وئی؛ وه‌کی ئاگری
 (کفریت) (منتظر) ی (دلک) و (تماس) ه. له هه‌مووی (مصیبه‌ت) تر
 (جهله) ی (طرق)، (مؤمن) ی (ضعیف‌العقل) به (سلب) ی (ایمان) ئه
 ترسیئن بو (نیل) ی (مراد) ی خویمان. به‌لی (نائل) ی (مراد) بوون له
 (عالم) ی (اسلامیه‌ت) (عقل) و (علم) و (ایمان) (صحیح) یان نه‌هیشته
 ﴿أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انتِقَامٍ؟﴾ به‌لی (غالب) ی (ذی انتقام) ه له (اعدا) ی
 (عباد) ی (مؤمن) (صحیح‌الایمان) تو له ئه‌ستیئی. ئومیدم وایه له و
 (سفله) و (جهله) (انتقام) ی (دین) ی (اسلام) بکاته‌وه (دفع) یان کا (والا)
 ئه‌وه‌نده تروسکه‌ش نامیئی. (حقاً) (عزّه) ی (ذی انتقام) ی (قوه) ی
 (قاهره) ی خوئی (عن‌قرب) شه‌ری (عرووس) و (المان) و (ایطالیا) و (فره
 (نسه) و (انگلیز) ی له‌سه‌ر (مسلمان) آن (دفع) بکا، (اتحاد) ی بخاته (بین) ی
 (فرق) و (عناصر) ی (مسلمان) آن چیدی نه‌بته ژیرده‌ست و (ملعبه) ی

(اجانب) ﴿لَئِن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ﴾ له (جواب) دا ﴿لَيَقُولُنَّ اللَّهُ﴾ خودا (خلق) ی (سموات) و (ارض) ی کردیه، له سهر ئه م (اعتراف) ه ئه و (نوع) ه (هذیان) ه ئه که ن؛ خواپه رستی به (اله) ی (مزعومه) ئه ترسینن؛ (عبادهت) ی (تماثیل) ئه که ن (سبحان الله) چه ند لیک دوورن! ﴿قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ (جزم) دینن (دائر) به (شان) ی (اله) ی خوتان ﴿إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ﴾ (ازاله) ی ئه که ن نایه لن به سه رما بی ﴿أَوْ أَرَادَنِيَ بِرَحْمَةٍ﴾ (مقابل) ی (ضر) ﴿هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ﴾ نه یه لن پیم بگا، (انه) بی گرن (حاشا) چیان پی ناکری ﴿قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ﴾ (حاجهت) م به که سی تر نیه (العیاذ بالله) (اتخاذ) ی که م به (اله) ﴿عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ﴾ (اعتماد) ئه ده نه سهر ئه و (شرک) و مرکیان به (خاطر) دانایه؛ ئه بی (توکل) چاک (فهم) کری له بهر (سوء) ی (فهم) گه لی که س به (فساد) چوون (امهت) دامالا؛ وه گه لیکیان (اعتماد) یان له سهر (غیر) ی خوا پتره (توکل) (بعدکمال الأسباب) (ارتباط) ی (قلب) ه به خوا زیرا (انسان) (علم) ی (محیط) ی نیه بی هیزه (علی کل حال) (احتیاجی) به (امداد) ی خوی هه یه . (امامی عمر) (سؤال) ی فهرموو (متوکل) کی یه؟ خوی (جواب) ی دا: ئه وانه تو ئه هاوینه عهردی به ئومیدی خوان، بویان شین کا وه پی بگا وه (استفاده) ی لی که ن ﴿وَلِلَّهِ﴾ (واعدوا لهم ما استطعتم من قوه) (اما) (مغرور) مه بن (ویوم حنین اذا اعجبکم کثرتکم...الایة) (حقاً) (قرآن) (هادی) یه گهر تی ی بگهین پی ئه گهین ﴿قُلْ: يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلٰی مَكَانَتِكُمْ﴾ له سهر (حال) ی خوتان له (عداوت)، چی ئه که ن له (علیه) ی من بی که ن بی (منهت) بن ﴿إِنِّي عَامِلٌ﴾ بنوری (رئیس المتوکلین) چ (سعی) یه کی کردیه به چ (جهد) و (سعی) به (مقصد) گه یشیت ﴿فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ﴾ له (دنیا) و (آخرت) ئه زانن ﴿مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ﴾ (رهزیل) ی ئه کا ئابرووی ئه با، ئه مه له (دنیا) ﴿وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ﴾ (دائم) ئه مه ش له (آخرت). خوا (عن قریب) (خزیه) به سهر ئه و (اعدا) ی (دین) ه دا بدا

﴿نَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ﴾ (قرآن) ی (کریم) (ذکر) ی (حکیم) ﴿لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ﴾ نه خوا نه توو بو (نفع) ی خوٲان نیه (مقصد) (نجات) ی (بشر) ه له (ذل) ی (شرک) و پاکیا نه له (اقوال) و (فعال) ی به دوپیس ﴿فَمَنْ اهْتَدَى﴾ به (قرآن) (اتباع) ی بکا ﴿فَلِنَفْسِهِ﴾ قانزاجی خوٲیه تی ﴿وَمَنْ ضَلَّ﴾ (ایمان) ی پی نه بی (عمل) ی پی نه کا ﴿فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا﴾ (ضرر) ی (عائد) ی خوٲیه تی ﴿وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ﴾ (مسلط) نی (جبرت) ت پی ناکرئ (هدایه) ت یان بدهی، (تبلیغ) له سهه توٲیه (الحق) به (حق) (ادا) ی (رساله) ت نه که ی. نازانم پیغه مبهه له سهه نه و (منقبه) ی خوٲی بوٲی وه کی (بعض) ه (شیخان) نه بوه (مقلب القلوب)؟ بلیم: چی؟ (ادعا) زوره (امامع الأسف) بی (اثر) ه ﴿اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ﴾ (قبض) ی (ارواح) نه کا خوا نه و خویایه نه و (مسلط) ه له سهه (ارواح) و (اشباع) (تصرف) یان تی نه کا؛ به مراندن و خواندن و (احیا) و (اماته) ی (علم) و (ادراکی)؛ نه وه له سهه نه وانه (وکیل) ه، (حسب المشیه) (اداره) یان نه کا؛ خوا (روح) نه ستینی وه نه گری؛ بتی (جماد) ی بی (روح) چی پی نه کرئ؟ ﴿حِينَ مَوْتِهَا﴾ (وقت) ی مردنی (نزع) ی (روح) له (بدن)؛ بو (روح) یش مردنه؛ بو (بدن) یش (غایه) ت ی (روح) له سهه (جوهر) ی خوٲی نه مینی، (بدن) (تفرقه) نه کات، به و (نوع) ه که (تحریر) کرا (ربط) ی (آیه) به (ماقبل) ی زور جوان دهه که وئ، (حقیقه) (امامی رازی) (نظم) ی (آیه) ی له گه ل (ماقبل) ی زور باش و (حسن) ده رختیه، (رحمه) تی لی بی. (حین الموت) (روح) (علاقه) ی (اداره) ی له گه ل (بدن) نامینی ﴿وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا﴾ (اما) (وفات) ی (روح) (حین النوم) (نوع) ه (حجاب) ه که به سهه ریان دی؛ (شعور) ی له (جهت) و (طرق) ی (مشاعر) ی (ضاهره) نامینی (اما) (اداره) ی (بدن) (ظاهر) و (باطن) له جئ ی خوٲیه تی، (دقات) ی (قلب) (تنفس) (دوران) ی (دم) (هاظمه) هه مووی ئیشی خوٲی نه کا (وکذا؛) (ماسکه) (غازیه) (نامیه)؛ (مولده) (قوا) ی (نباتیه) گشتی ئیش نه کا ﴿فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَى

عَلَيْهَا الْمَوْتُ ﴿ نای نیریتته وه بهر (بدن) لهو (حیات) ه ﴿ وَيُرْسَلُ الْأُخْرَى ﴾ (نائمه)، (قبض) و (ارسال) ی ههر له ناو (بدن) ه ﴿ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ﴾ (بعده موت) ه (کل نفس ذائقة الموت)؛ یا خود خودای (تعالی) ن (نفس) ی (قابلیه ت) ی مابی (ادنی قابلیهت) (هدایهت) ی ئەدا به (روح) ی (علم) و (ایمان)؛ (قوهت) ی ئەداتی، (تربیه) ی (بدن) به (اعمال) ی (صالحه) پی ئەکات ئەگه ر (قابلیهت) نه ما مردنه؛ چیتر نا؛ (محروم) ه له (حیات) ی (معنوی) ﴿ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴾ به لئی (تفکر) زۆر باشه (مدار) ی (حیات) ی (علمی) یه (فرق) ی (انسان) له گه ل (حیوان) به (تفکر) ه، (انسان) سی (نفس) ی هه یه: (نفس) ی (نباتی) (عیناً بدن) ی (انسان) وه کی (نباتات) و (اشجار) به (قوا) ی (عامله) (اداره) ئە کرئی؛ ئە خوا (هظم) ئە کا (نما) ئە کا؛ (روح) ی (حیوانی) ئا گای لی نیه؛ بی (ادراک) ه، (نفس) ی (حیوانی) هه یه، وه کی (سائر) ی (حیوانات) ی (راقیه) (مدار) ه بو (حس) و (حرکه)، (شعور) به (نافع) و (ضار) (مدرک) ی (لذتهت) و (الم) ی (حسیه)، (نفس) ی (انسانی) ه (مدار) ی (ادراک) ی (کلیات) و (تفکر) و (انتاج) له (مقدمات) وه (تدبیر) و (اداره) و (سیاسهته)، ئەم (سی) (روح) ه ئیکنین، (یعنی) یه ک (نفس) له (انسان) ئە و (سی) (عمل) ه نا کا، (والا) ئە با هه موو شت به ئا گاداری بکری (معانه) ئە بیینی (نما) ئە کا چ (شعور) ی پی نیه؛ (تمثیل) و (تحویل) و (تولید) و (جلب) و (دفع) ی (مواد) ی (نافعه) و (ضاره) له ئەنده روونی (انسان) بی ئا گاداری وی (جریان) ئە کا وه کی (شیخی بابلی) ئە فه رموی: شیئت (روح) ی (انسان) لی (انتقال) کردیه، چوویتته (عالم) ی (برزخ) (یعنی) (اثر) ی له (بدن) دانه مایه، (اداره) ی (بدنی) (نفس) ی (نباتی) و (حیوانی) ئە هی کات. (تقلید) ری ی (فکر) ئە گری، (میل) و (حب) ئە هی کوژی؛ (تربیه) ی (سوء) به (فساد) ی ئە با. ئە گه ر (مربی) (حسب الفطرة) (اداره) ی بکا زۆر باش ئە بی. ئە گه ر (انسان) (فرق) ی (حال) ی به (خبری) و نووستن بکا کوو

(جماد) ئەپەرستی؟ (حقاً) و (قرآن) ی (عظیم الشان) دەرکە ی (تفکر) ی بۆ (عالم) کردیتەو، ئەو (آخری) (سوق) ی (انسان) ئەکا بۆ (فکر) و (نظر) و (اعتبار)؛ (تامل) له (آیات) ی (انفس) و (آفاق) لهو (جهت) ه به (تقلید) راضی نیه؛ (لکن) (شرط) ه (شرائط) ی (نظر) بزانی؛ (یعنی) (علم) ی (منطق) باش (ضبط) کهین بهرئ ی شت زانینا (سلوک) بکهین ﴿أُمَّ اتَّخَذُوا﴾ (زمخشری) ئەفه رموی: بل اتخدوا ﴿مِن دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ﴾ بئ (ایذن) و (رضا) ی خوا (زمخشری) وائەفه رموی؛ دیاره ئەویش (قول) به (شفاعت) ئەکا، (اما) (بدون) ی (شرط) ی (اذن) الله للشافع وكون المشفوع له (مرتضى) نابی ﴿قُلْ: أَوْلُو كَانُوا﴾ (شفعاء) ه كان ﴿لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا﴾ (مالک) ی هیچ نین ﴿وَلَا يَعْقُلُونَ﴾ (ادنی) (ادراک) یان نیه، (جماد) ی (لاحي لا یعقل) ن ﴿قُلْ: لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا﴾ ئەگەر ووتیان: ئیمه ئەو (اصنام) ه به (شفعاء) نازانین، ئەوانه (تماثیل) ن بۆ (ذوات) ی (مقدسه) ئەوان (شفیع) ن؛ (انه) ئەوان ئەپەرستین تا تکامان لای خوا بۆ بکهن وه ده لاین: (انسان) (منجس) ه (حد) ی نیه سه ربه خو خوی بپەرستی؛ (امداد) ی لئ بخوازی؛ ئەبئ یه کی (مقدس) چ له (بشر) چ (غیر) ی (بشر) (واسطه) بی ئەوی بپەرستین ئەو تکاکارمان بی لای خوی گه وره (فکر) یکه (اذهان) له (دناسهت) ی (شرک) پاک نه بوونیه وه، (شرک) هر (شرک) ه (اشکال) ی ئەگورئ؛ تو (یا محمد) بفه رموو: (شفاعت) ه هه مووی بۆ خویه، ئەوهی خوا (ایذن) ی نه دا ناتوانی (شفاعت) بکا؛ (ولو جبرئیل) ی (امین) بی (اقرب الخلق الی الله) بی که وایی هر خوا بپەرستن؛ (والا) که س به فریاتان نایه ئەوهی لای خوا (مقرب) بی به (اذن) ی به فریادی خوا په رستان دئ ﴿لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ (وما بينها بطریق الأولی) چونکی (محتاج) ی (حیز) و (مکان) ن یا له (أرض) یا له (سما) ﴿تُمْ إِلَيْهِ﴾ (لا الی غیره) ﴿تُرْجَعُونَ﴾ هر ئەوانه (مرجع) ه که س نیه (مالک یوم الدین) خویه تی و بهس ﴿وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ﴾ (لا شریک له لا اله الا الله) ﴿إِشْمَازَتْ

قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ﴿قَبْض﴾ ئه بې (نفرهت) ئه كا، (اشمازان) وان (مقابل) ی (قشعیر) ی (مؤمن) آنه . (واقعا) ئه مه له ناو (مسلمان) آنیش زوره ؛ (مرحوم) (سیدی آلوسی) (دائر) به وانه (بعض) ه قسه ئه فه رموی ؛ له دوی وی گه لی پتر ئه لین، هر (بحث) یان لی نه که یین باشه ﴿وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ﴾ ته نها ؛ یا له گه ل (ذکر) ی خوی ﴿إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ﴾ (آنا) (کیف) خوش ئه بن (سبحان الله) (ابن فارض) ئه فه رموی: (ولو حضرت لی فی سواک ادارة علی خاطر ی سهوا، حکمت بردتی) یادی (غیر) ی خوا (حتی) به (سهو) به (مرتدی) ئه زانی، (اتباع) ی (جهله) ی (صوفی) یان چۆن گوران چیان لی هات؟ (نعوذ بالله من الشرك والردة) ﴿قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ﴾ (خالق) و (باری) ی ئاسمانان و (ارض) ی ئاگاداری به هه موو شتی ﴿أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ﴾ (من جمله) (جنابی رسالهت) و (معاند) ه کانی ﴿فِيمَا كَانُوا﴾ له (دنیا) ﴿فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾ پوژی (جزا) هر ئه و (حاکم) ه ؛ ئه وی پوژی ئه و (نوع) ه (خصام) ه نامینی، (حق) و (باطل) ئاشکرا ئه بی ﴿وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ (تجاوز) یان کردبوو، (حتی) (قبول) ی (احکام) ی (بدیهی) یان نه ده کرد ﴿مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا﴾ هه مووی: (ظاهر) و (باطن) ﴿وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ ئه یان کرد به (فدی) ه، بی له (عذاب) ی ناخوشی روژی (قیامهت) (نجات) یان بی (اما) ئه وی پوژی (فدی) ه نیه ؛ (ممکن) ه له (دنیا) (فلس) ی بدهیه (مستحق) ی بۆت بیته (فدی) ه، (باعث) ی (نجات) نه (فدی) ه نه (شفاعهت) بۆ وان نیه . (شفاعهت) بی بۆ که سی (اذن) له الرحمن ورضی له قولاً ئه بی (والسلام) .

﴿وَبَدَأَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ﴾ وایان گومان نه ده برد ﴿وَبَدَأَ لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا﴾ (کسب) دیاره (نفس) ی (قصد) نیه به لکو (متعلق) ی (قصدي) یه ﴿وَحَاقَ بِهِمْ﴾ (احاط) ﴿مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾ (جزا) ی ﴿فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ﴾ با (حذیفه) ی بن مغیره) (داخل) بی ؛ ئه و جوړه که سه

زۆن (ضرر) هكيان پئگه يى ﴿دَعَانَا﴾ ئه پارپنه وه له بهر خوا خوايه هاوار؛
 (تۆبه)، (ياربى) له و تهنگانه يه م قورتار كه ﴿ثُمَّ إِذَا حَوْلْنَا نُعْمَةً مِّنَّا﴾ بئكه
 ش كەش و بئخوونى جگەر؛ بوه دهوله مەند و (صاحب) ى (خدم) و
 (حشم) ﴿قَالَ: إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ﴾ وهكى (قارون) ى ﴿عَلَىٰ عِلْمٍ﴾ به (علم) ى
 (كيميا) (تجارهت) (فلاحهت) (علم) ى (اقتصاد) به لئى ئه بينن (شخص) ى
 (فقير) (سعى) ئه كا دوله مەند ئه بى له قورپكارى ئه بئ به (تجار) له دهر به ده
 رى ئه بيته (صاحب) ى كۆشك و سهرا؛ (اما) كه سئ تر وهكى ى (سعى)
 ئه كا نانى به دوى راناگا؛ بو؟ يا (عين) ى ئه و (شخص) ه لئى ئه گوپئ ئه
 وى دهستى بو ئه با؛ بوئ نايه؛ وهكى (تورك) ئه لئى: (شانس) ى نامينئى ئه
 مه چيه؟ دياره له ژير په رده (اداره) يه هه يه له ئيمه (مجهول) ه، كه له و
 (جههت) ه (مساعده) نه كرا تئ كۆشين بئ (فائده) يه. تئكۆشه (سعى) كه
 (دوله) مەند بووى (مغرور) مه به (اعتماد) ت له سهر خواى بئ؛ (زه مان) ى
 (فقيرى) له بيرمه كه (احسن كما احسن الله اليك) ﴿بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ﴾ (حقيقه)
 (امتحان) ه كه م كه س له و (امتحان) ه دهرئه چئ. هاته وه يادم؛ پياوئ هه بوو
 (رسوله كورده) يان پئ ئه گوت؛ (مسلمان) ئ باش (كاسب) (اما) (فقير)
 (دائم) رووت و برسى؛ پوژئ ووتئ: له خه وما ديم؛ (انسان) ئ (ضعيف) ره
 نگ زهرده كه وتبوه ناو دهقنه يه تا بن ههنگلئى، ووتم: (قوربان) ت بم ئه توو
 كئى؟ ووتئ: ئه من (طالع) ى تووم (دخيل، امان) وه ره دهرئ قوئم گرت
 (قوهت) م دايه بئ هينيمه دهرئ (فائده) ى نه بوو تا من (قوهت) م دايه ئه و
 ته كانى خوى ئه دا بيته دهر، نقوم تر ئه بوو؛ (آخر) ى پئله قه كم به ته پئله كه ى
 سه رى دادا له قورپدا (ختم) بوو؛ ئه و جا ئه ى ووت: (قط) به ته ما نيم تير
 به زگى خوم بخوم (حقيقه) زور نه چوو له سهر ئه و (حال) ه ش كور بوو
 (نعوذ بالله)، ئه مه (قصور) ى چيه؟ (خلاصه) (نقليات) (دهر) (اوضاع) ى
 (بشر) (محير العقول) ه (حال) ى (دنيا) ئه وه ى له (صالحات) ى (صرف) كا
 باشه؛ (والا وبالله) ه ﴿وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾ نازانن وايه؛ (قسم) ى به

(خیری) (محض)ی ئەزانن، (قسم)ی بە (شری) (محض)، زۆریان پێی (مغرور) ئەبن ﴿قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ﴾ له (امم)ی (سالفه) وهکی (قارون) و (مارون)؛ (الآن)یش ئەو (نوع)ه (قائل)ه زۆرن ﴿فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ له (متاع)ی (دنیا) ﴿أَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا﴾ (قارون) به عهردا چوووه خوار (قوم)ی (مال) له (مصالح)ی (عامه) (صرف) ناکهن (رزیل) و پساوا ئەبن ژیر دهست و (خائب) و (خاسرن) ﴿وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ﴾ (قوم)ی (حاضر) ﴿سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا﴾ وه کی ئەوانی پێشی بێ (شک) تووش ئەبن ئەمرۆ نا سبهی ﴿مَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ﴾ له دهست دهرناچن، قورتار نابن گرفتار ئەبن ئەوانی نێمهش وا رهفتار ئەکهن؛ (اثر)ی (سيء)یان ئەوا دهرکهوتوه ﴿أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ (حسب) و (نسب) و خانهدانی و باب و (قوم) له (دهوله)مهندی (دخل)ی نیه زۆر بووه کورپه گاوانی بوویته میری میران (صاحب)ی (حشمهت) و (مکنهت) و جا هو (جلال) ﴿وَيَقْدِرُ﴾ (لمن)یشاء) زۆر دهوله)مندی و ابوه (آخری) له برسان مردیه؛ (دنیا) (عبری) زۆره؛ (سبحانک یا ربی) ئە مسالّ یه کیکم له (احفاد)ی (عبدالعزيزخان) (امپراطوری) (عثمانی) له هه ولیر دیت؛ (انتظار)ی (انعام)ی (مولود)ی ئەکرد (وقت)یکیش (کائنات) چاوی له دهستی وان بوو! ﴿إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ دیاره ئەوهی (مؤمن) بی ئەبی به چاوی (اعتبار) ته ماشاکا؛ (لازم)ه بنۆرپه (امم)ی (اجنبی)، چ ئەکهن؟ چۆن به (عمومی) دهوله)مهند ئەبن؟ بۆ (تعالی) (امه) ت)ی خۆیان؛ کووی (صرف) ئەکهن؟ (امم)ی دی سهرو مالی خوی بۆ (حکومهت)ی ئەوی (حکومهت)یان ئارام و (راحهت) له خۆ (سلب) ئەکهن بۆ (حفظ)ی گه ورهیی و (مکانهت) (امهت)یان (بین الأمم)؛ وهکی (روح) و (جسد)ن، (مع الأسف) (مسلمان) وانین، مه نگه لیبی یه بدهنه (حکومهت) و ئەزانن تالان کراین، (فقیر) و (ضعفا)ی (امهت) له ههر (حال)ی ناخۆش و

(رهزیلانه) دابن (رجال) ی (وقت) (اهمیهت) ی نادهنئ؛ بهس بؤ (رفاه) ی (منسوبین) ی خویان خه ریکن، خوا (عاقبهت) ی (خیر) کا (آمین).
﴿قُلْ: يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ﴾ (اسراف) تان له گوناهان کردیه، (انه) (غدر) تان له (نفس) ی خۆتان کردیه به (سیئات) تان (نفس) تان (ملوث) بوه. (اسراف) یا (حقیقه) له (افراط) کردن له (خرج) ی (مال)، (مجازاً) له (غیر) ی (استعمال) ئه کری؛ یا (بنا) له (قول) ی (راغب) ی وهکی (سید) (نقل) ی لئئه کا، (اسراف) (تجاوز) ه له (حد) له (کل) ی (فعل) ئ (انسان) بیی کات با له (انفاق) (اشهر) بی، (یعنی) ئه و (شهرهت) ه (منافی) (عموم) ی (سابق) نیه وا ده بی (لفظ) ئ له شتئ (مشهور) ئه بی له شتئیدی (استعمال) ناکرئ یا که م (استعمال) ئه کری، (معانه) تیای (حقیقهت) ه ئه ی (عباد) ی (مسرف) ﴿لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ﴾ نائومیئدو (مایوس) مه بن، (آیه) وهکی (بخاری) و (مسلم) و (سائر) ی (کبار) ی (محدثین) ئه فه رمون له (حق) (جمع) ئ له (کافر) آن (وارد) بوه، که له (استماعی) (آیات) ی (وعید) هاتینه (یاس) ئ؛ خوا ئه و (آیهت) ه ی له (حق) وان (نازل) کردیه؛ ئه ز (جمله) ی وان (وحشی) (قاتل) ی (حمزه) ی بوه، ئه لئین: (رسول الله) زؤر (کیف) ی به و (آیهت) ه هاتیه (حقاً رسول الله) بوه بی (غل) و (غش) ی؛ (والا) به و (آیهت) ه (مسرور) نه ده بوو، (مع انه) (شامل) ی (قاتل) ی مامی بوه ئه و مامه ی له و (وقت) ه که تیای کوژرایه (وبنا) له (روایهت) ئ له (امام) ده ر حق (جمع) ئ هاتیه؛ (مسلمان) بووین؛ دوایه له بهر (عذاب) و (شدهت) ی (قوم) به (فتنه) چووین؛ خویان (خیال) یان کردیه وه در (حق) ییشیان گوترایه؛ (خوا له وانه خوئش نابی) (امامی عمر) خوئ ئه و (آیهت) ه ی ئه نووسی، بؤ (عیاش) و (ولید) و (رفقا) یانی نووسی؛ ئه و جا هاتن، (مسلمان) بوون ﴿إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا﴾ (قتل) و (زنا) و ئه وه ی له (زمان) ی (جاهلیهت) یان دا کردبی (و) هم (ردهت)، (یعنی) (خطاب) (خطاب) ئ (عام) ه ﴿إِنَّهُ هُوَ

الْغُفُورُ الرَّحِيمُ ﴿وَحَقِيقَةً﴾ له گه ل (آیات) ی (سابقه) زور (منتظم) ئه بی. ئه
 وان (خطاب) یان له گه له با (وجود) ی ئه و هه موو (لجاج) و (عناد) و نا (لايه
 ق) ی که ده باره ی خوا (رسول) یان کردیه؛ (استعطاف) یان ئه کا
 (استماله) یان ئه فه رمووی له سه ر ئه و هه موو (حال) ه (تهديد) یان نا کا ئه فه
 رموئ: (مایوس) مه بن ئه مه هه مووی به (اعتبار) ی (عنوان) ه وهرن
 (ایمان) بیئن، خوا له هه موو (اسراف) و (تجاوز) تان خوڤ ئه بی وه له گه ل
 (آیه) ت ی ﴿وَأَنْبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا
 تُنصَرُونَ﴾ زور (مطابق) و (موافق) و (منتظم) ه. باوه ر مه که که س
 له (زمان) ی په یغه مبه ری (اسراف) ی (علی نفسه) کردبی بگاته (درجه) ی
 (یأس) تا به و (نوع) ه (خطاب) ه (استعماله) بکری قه ی نا کا، با خوا لئ
 یان خوڤ بی؛ (لکن) لیږه (مقصود) نین (موافق) ی (نظم) و (مقام) نیه
 (علما) ی ئیمه به (امکان) و (تجوین) ئه لئین: بو خوا ی هه یه؛ بی (قید) و
 (شرط) له گونا هکاران خوڤبی (آیه) ت ی ئیږه (دلالت) له (بالفعل) ی ئه
 کات وه (زمخشری) ش له چه ند جئ شتئ وا ئه فه رموئ؛ ئه لئ: هه رچی
 (ممکن الوجود) بی (ولومستحیل) یش بی (نظر) به (قدر) و (ملک) و
 (جبروت) ی (کبریائی) (جواز) ی هه یه؛ بی کات؛ (اما) (حکمت) (مانع) ه
 (یعنی) ئه وانه (ممکن) ی (بالذات) ن (ممتنع) ی (بالغیر) ن، ئه وانی مه ش
 وا ئه فه رمون، (غایه) ت ی ئه لئین: (مانع)؛ (وعده) (وعید) ه به لئ وایه ئه گه
 ر (نظر) به (غنا) ی (ذاتی) و (قهر) و (غلبه) ی که ی ئه لئ ی چی ئه وئ بی
 کا ئه بی کا (فمن یملک من الله شیئاً) (رای) (زمخشری) له گه لئ جئ زور
 جوان و (موافق) ه، نازانم (معتزل) ه کانی تر وان یا (نوع) ئ ترن؟
 (کتیب) یان لاما ن نیه. (امام فخر الدین) بو (تعمم) ی (غفران) له (حق)
 (اهل) ی (ایمان) شتئ ئه فه رموئ، ناخوڤ نیه (که ئه وانه) ی له جهنم) دا
 (مده) یه که م یا زور (عذاب) ئه درین (بعده) قورتار ئه بن ئه وانیش (مغفور) ن
 که وابی (غفران) (عام) ه چ بی (عذاب) چ (بعدا لعذاب) بی ﴿اتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا

أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ ﴿وهكى ئەوانەى (سبق)يان لیتان کردیه (وسبق لهم البشرى) ﴿مَنْ رَبُّكُمْ﴾ (ذاتاً) (قرآن) بۆ ئیوه (نازل) بۆتە سەر (حضرهتى رسولی اکرم) ﴿مَنْ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَعْتَةً﴾ له ناکاو ﴿وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ﴾ ئاگاتان له خو نیه بى (خبر)ن له هاتنى ئەگەر (مؤمن)ى (فاسق)ى (فاجر)ى (مصرف)ى (مراد) نه بى ئەبى فهرموو: (افعلوا ما شئتم فقد غفرت لكم) وه كى له (حق) (اصحاب)ى (بدر) گوترايه (لا اله الا الله) (ايها العباد المسرفون على انفسهم) بهو (نوع)ه (ارشاد)تان ئەكهين ﴿أَنْ تَقُولَ﴾ (كراهة) (ان تقول) پیمان ناخۆشه تووشى ئەو (حسرات)ه بن ﴿نَفْسُ﴾ كه (عذاب)ى دیت ﴿يَا حَسْرَتِي﴾ هاوارته له خوئى مال و پیران و خانه خشتوور ﴿عَلَى مَا فَرَطْتُ﴾ له سەر (تقصير) ﴿فِي جَنبِ اللَّهِ﴾ له (طرف)ى لای خواى ﴿وَإِنْ كُنْتَ لَمِنَ السَّاحِرِينَ﴾ له وانەى (استهزاء به خواو (رسول) ئەكهين (والساحر) كه لى وه رگيپرا ئەبيته (خاسر)، بایم ئەبى فهرموو: رۆله قهت نووسراوت لا سووك نه بى هه رچى بى (مطالعه)ى كه (استفاده)ى لى ئەكهى له م (وصيهت)ه به (قيمهت)ه بایم زۆرم (استفاده) کرد ﴿أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي﴾ به (ارسال)ى (رسول)و (به) (بيان)ى (دليل)و (برهان)و (آيات)ى (بينات) یا (خلق)ى (هدايهت)م تيا بكا وهكى له (ابوحيان) (نقل) ئەكهين ﴿لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ﴾ خۆم ئەپارست له (عقاب)ى خوا له (هول)ى ئە مپۆكه پۆژى (جزا) ﴿وَتَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ﴾ ئەبى بينى ئەى چيژى ﴿لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً﴾ (رجوع)ى (الى الدنيا) خۆزیا بووبا ﴿فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ﴾ له (زمره)ى خيرومه ندان ئەبووم (انه) خودا (هدايهت)ى نه دايتى بۆيه له (زمره)ى (متقى)يان نه بوه ﴿بَلَى قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي﴾ (آيات)ى (بينات)ى (واضح) (على الأقل) تى گه ياندى تو له (حيوان)و (جماد) زیتى ﴿فَكَذَّبْتَ بِهَا﴾ (بلاتانى) ﴿وَأَسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ﴾ (هدايهت) چۆن ئەبى؟ (الجائى)يه؟ (خلق)ى (علم)ى (ضرورى)يه؟ (مع انه) ئەوانه (مقابله)ى (اوليات) ئەكهين خوا (حواس)و (عقل)ى دايتە هه موان،

(رسول) یشی ناریدیہ (آیات) ی (قولی) و (فعلی) بؤ (ایضاح) کردینه چیان ئه وئی؟ یارانئیمه ئه فه رموون: (هدایهت) و (ضلال) به (خلق) ی خواو (کسب) ی (عبده) خۆزی تی گه یشتبام (معنا) ی ئه و قسه چیه؟ (ایمان) که خوا (خلق) ی کرد له (عبد)، چی ئه مینیتته وه (عبد) بی کا؟! (غزالی) و (اتباع) ی ئه فه رموون: (قدرهت) ی (عبد) (مؤثر) ی (باذن الله) یه نازانم (معنا) ی چیه؟ گۆی یا ئه بی (معتزلی) بلین: (قدرهت) ی (عبد) (مؤثر) ه، (اذن) ی خوا ی بی یا نه بی بلیم: چی؟! ﴿وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ﴾ به (شرک) و (ابن) و (ولد) و (صاحبه) (وهكذا...) ﴿وَجُوهَهُمْ مُسْوَدَّةٌ﴾ پوو یان په شه ئه و پوو په شان ه که (تکذیب) ی (آیات) یان کردیه؛ له (جهت) ت خوا درو یان هه لبه ستیه ﴿أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ﴾ ئایا نیه له؟ (جهنم) یدا؟! ﴿مَنْوَى﴾ جئ (مقام) و (قرار) گاه ﴿لِلْمُتَكَبِّرِينَ﴾ به لئ (سرادقات) ئاگریان بؤ پپر (سریر) ئه کرئ له ژوو رو ژیریان (ظلل من النار) ﴿يُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا﴾ له ئاگر (نجات) یان ئه ده یین ﴿بِمَفَازَتِهِمْ﴾ به (سبب)؛ (فوز) و (فلاح) و (ظفر) یان؛ له سه ر (ایمان) و (عمل) ی (صالح) ﴿لَا يَمَسُّهُمْ السُّوءُ﴾ (ای سوء کان) ﴿وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ (بوجه من الوجوه) لی ره (احتمالات) ی (عقلیه) یان زوره، (مفاز) (اسم) ی (مصدر)؛ یا مصدر میمی یا اسمی مکان بی له (فاز به) بی یا له بؤ؟ یا له (فازعنه) بی بی بؤ (ملابسه) یا (سببیهت) یا (استعانه) بی (شکر) له (عن) قسه یان نه کردیه. (خلاصه) (تفنن) ی (عربی) یا خود (نحوی) له گه لئ جئ (مانع) ه له (فهم) ی (مراد)؛ بویه من ئه لیم: (عربی) زویانی (فصاحت) و (بلاغهت)؛ زویانی (علم) نیه (علم) ئه یه وئ (عبارت) ی (صریح) له (مراد) بی، بی (احتمالات) ی (بعیده) یا (قربیه) ئه ز (جمله)؛ (کلیه) ی ﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ بوو یته (باعث) ی (عراک) ی (نظار) آن، (جبری) (محظ) (تمسک) ی پی ئه کا؛ رئی (کسب) نایه لئ، ئه لئ: (قصد) یش، (شیء) ه ئه ویش (مخلوق) ی خوا یه (حرکات) ی (اختیاریه) و (غیره) (اختیاریه) هیچ (فرق) ی نیه (ارباب العدل والتوحید)

(تخصیص)ی ئه که ن به (افعال)ی (مکلف) به (انسان)، ئه یده نه (مکلف)ی (نهی) (تعبیر)ی هه بی. (اشاعره) (کلیه) ئه سه لمینن، (کسب) ئه یده نه (انسان)؛ (حقیقه) بوشیان (تحریر) ناکرئی، (مادام) (متعلق)ی (خلق) و (کسب) یه کبی (تعقل) ناکرئی. نا (شکر)ی نه بی (طائفه) یه نه بوو له (اهل)ی (علم) (فصل)ی (جدال) بکا به (نوع)ی دل پئی (ساکن) بی نه شیش بسووتئ نه که باب، (خصام) ماوه ته وه. من (رساله) کم هه یه له (بحث)ی (اختیار) لام زور باشه (حق الإنصاف) (تاثیر)ی (قوه)ت و (قدره)ت ی (صنع)ی (بشری) (یعنی) (عمل)ی (صانعی) و وه ستایی؛ جئ ی (انکار) نیه؛ (حکما)ی (طبیعه)ت و (کیمیا) و (میکانیک)ی و (طب) و (جراحی)؛ (اسرار)ی (طبیعه)ت و (فطره) الله یان ده رخت، (محیر العقول)ن؛ به (قوه)ت ی (انتباه) و (دوام) و (صبر) له سه ر (تجربه) (تفوق) یان کرد (مع الأسف) ئیمه (مغلوب) بووین؛ (اما) هه رچه ند (انسان) (ترقی) بکا له (علم) و (قوه)ت و (قدره)ت (نظر) به خوا زه بوون و (عاجزه بی) ده سه لاتنه ﴿وَهُوَ﴾ خوداوه ندی (انام) ﴿عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾ (سر) و (نهان) و (علن)؛ (مدبر الأمور)ه؛ (آمنابه)، ئه ی گرو هیی (معاند) (محقق) تان بی (غیر)ی خوا (خلق)ی نیه، بیی په رستن، بی (اذن)ی ئه و (شفیع)ی نیه قورتارتان کا؛ (رزاق)ی (رزق)ه، (غیر)ی ئه و که س (رزاق) نیه، (علم)ی (شامل)ه (قدره)ت ی (کامل)ه، (عجز) بو وی نیه، بو (ایمان)ی پئی نایه نن؛ (ایمان)ی بی (شائبه)ی (شرک)، بو (عباده)ت ی ناکه ن به (خالص)ی؟ ﴿لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ کللی ئاسمانان و (أرض)ی لو وی یه. ئه گهر (ایمان) تان به خوا نه بی له سه ر ئه و (جهاله)ت ه بمینن ده رکه ی علم به احوالی کائنات اسراری (موجودات) آن بو ناکرئته وه (حتی) له (احوال)ت ی (جسمیه)ی (نفسیه)ی خو تان (غافل) ئه بن. له تیگه یشتنی (آیات)ی (علوی) و (سفلی) (محروم) ئه مینن ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ﴾ (ایمان) یان پئی نه بی تی نه گهن ﴿أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ﴾ له

دنيا (جاهل)ی (ابتر) له (قیامت) (معذب) و (مهان) و (محقر) ﴿قُلْ
 أَفَعَيَّرَ اللَّهُ تَأْمُرُونِي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ﴾ خوتان (عبادت)ی خوا ناکه نئی
 (جمادات) ئەکه ن؟ ئەتانه ویئ منیش (عبادت)ی (غیر)ی خوا بکه م؟ ئەی
 نه زانینه، کئ هه یه (عبادت)ی که م؟ هه رچی هه یه (عبد)ی خوا یه
 (مصنوع)یه تی هه رچی هه یه (قاصر)ه؛ ئەگه ر (رئیس)ی (کروبین) و
 (حافین)بی (علم)ی (قدرت)ی (محدود)ه؛ ﴿فِي الْحَقِيقَةِ﴾ له (عالم)ی
 (کون) و (ایجاد)؛ (اثر)یان نیه ﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ﴾ له (طرف) خوا ی؛ وه کی
 (امر)ئ (غریزی) هاتیته (خاطر)تان ﴿وَأَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ﴾ (رسل)ی
 (کرام) بؤ (کل)ی (واحد) (خطاب) ئە کرئ ﴿لَنْ أَشْرَكَتَ﴾ (أیها الرسول)،
 (خفی) و (جلی)؛ ﴿لَا يَ وَجْهَ وَغَرَضَ﴾ ﴿لِيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ﴾ هه مووی به فیرو ئە
 چئ نه له (دنیا) نه له (عقبی) که لکی نامینئ (ذات)ئ وای (وحی) بؤ بی
 کوو (عبادت)ی (غیر)ی خوا ی ده کا؟ ﴿وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ ره نه پرؤ
 ئە بن؛ دیاره ئە و (کلام)ه (وحی) کرایه بؤ (رسل) با بیئته (نائب)ی
 (فاعل)، چیه؟ (مادام) ئە بیئته (مفعول) ئە بیئته (نائب)ی (فاعل)
 (زمخسری) له (سوره)ی (جن) ئە فه رموئ (انه استمع) (فاعل)ی
 (أوحى)یه (یعنی) (نائب)ی (فاعل)ه؛ ئیتر (تأویل) بؤ؟ (شرک)ی (فی
 الإعتقاد)، (شرک)ی (فی العمل) بؤ (رسول)آن (محال)ه، دیاره (کلام)
 (على الفرض والتقدير)ه (اما) مه نوره (امکان)یی (ذاتی) ئیمه له (مقام)ی
 (امکان)ی (استعداد) و (امکان)ی (شرع)ین. به لئى (عقل) بنورئته
 (عنوان)ی (رساله)ت (حکم) به (استحاله)ی (کفر) و (شرک) و (مخالفه)
 ئە کات. ئە گه ر که سئ (مرتد) بوو (عمل)ی ئە روا؟ ئە گه ر (مسلمان) بؤوه
 بؤی (اعاده) ئە کرئ یان نا؟ (خلافی)یه ئە گه ر (صحاب)یه (مرتد) بوو
 دوایی (مسلمان) بؤوه پیغه مبه ری چاو پی نه که وت هه پیئ ئە لئینه وه
 (صحابی) یان نا؟ باز (خیلاف)یه. (معانه) ئە و (خلافیات)ه جئئ ئیره
 نیه، به س ئە وهی (ایراد)ی ئە کا له بهر زیده (معلومات) و (احاطه)یه وه چه ز

ئەكا (تفسیر)ی (محیط)بی ﴿بَلِ اللّٰهِ﴾ (لاغیر) ﴿فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ﴾ له سەر (نعمت)ی (وحدة) (وكذا) (سائر)ی (نعم). (واقعاً) (ایمان) به (وحدانیهت)ی خوای تهنها سەر فروددی بۆ لای (اهل)ی (وجدان)و (ضمیر) (فوق كل النعم)ه (حریهت)ی راستی ئەمەیه (زلهت) (اسارهت) (ردالتهت) خواری (دنائتهت) (خسهت) (لآمتهت) له (عبادهت)ی (غیری) خوای دایه. (حتی) (متابعه)ی (هوا)ی (نفس) (عین)ی (اسیری)یه؛ وه کی (شیخ قادری طالبانی) ئەفه رموی:

هوا و (حرص)ی (نفس)ه (اكل)ه (شرب)ه (فائض)ه قولشن
ئوتان بونجه اساره تله دیمه حر تيم واردر

(يارب لك الحمد ولك الشكر) له به رده ستی كه سئ گهر راده وه ستی ئەمه ش ره سمي كه ره سمي بوت په رستی ئەدی چیه؟ (تأويل)ه؟ ئەوانیش (تأويل) ئەكەن ﴿وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهِ﴾ (تعظيم)ی خویان نه کردیه به و (نوع)ه كه (لايهق)ی بی. (واقعاً) (قسم)ی له (حکما)ی (الهیون) وه (مفکرین)ی اتباعی (محمد المصطفى) (خاتم الرسل) به (حق) (تعظيم)ی خوا ئەكەن، ئەوانی تر (عادة) خویان بلیم: (آله)ه ئەكەنه (ملعبه)ی (خیالات)و (اوهام)ی خویان؛ بی (احترامی) ده باره ی (کبریائی) لای (یهود) لای (نصاری) له (درجه)ی (نهایهت)ه؛ گهرچی جوو (اهون)ن ئە مپۆ؛ (مع الأسف) لای (عوام)ی ئیمه ناوی خوا زۆر به سووکی ئینن، سویندی به درۆی بی (توقف) پی ئەخۆن سویندی به درۆ به سهری (شیخ) به (سهری) (آغا) ناخۆن ﴿وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ ههرچی له سهر (أرضی)یه چه نگیکیه تی (حتی) (امریکا) كه (سابقاً) (كشف) نه کرابوو، یا هه موو (ئەرز) (بنا) له (تعدد)ی ﴿وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ﴾ گشتی پیچراینه وه ﴿بِیَمِينِهِ﴾ ئەو (آیهت)ه لای (زمخشری) (استعاره)یه (تمثیلیه)یه، (غرض) (تصویر)ی (عظمهت) خودایه، (توفیق) له سهر

(کنه ی (جلال)یہ تی نانۆرپیتہ (مفردات) ی (عبارت)، (حقیقیہ تی) (مجازیہ تی) (وکذالک) ئه و (خبر)ہ ی له (جبریلی) وه کی (زمخشری) ئه لئی، یا له (حبر)ئ له (احبار) ی (یهود) وه کی (بخاری) و (امثال) ی ئه فه رمون (یا ابا القاسم) خوی (تعالی) ن پۆژی (قیامت) آسمان له سه ر ئه نگوستی داده نی؛ (أرض) آن له سه ر ئه نگوستی (جبال) له سه ر ئه نگوستی (شجر) له سه ر ئه نگوستی (ثری) له سه ر ئه نگوستی؛ (سائر) ی (خلق) له سه ر ئه نگوستی (ثم) رایان ئه وه شیئنی، ئه فه رموی: انا الملك پیغه مبه ر پی ئه که نی گوئی یا (تصدیق) ی ئه کا ئه ی کاته (تمثیل) وه ئه لئی (أفصح العرب) پی ئه که نی یه وه (تعجب) ی نه کردیه (انه) له به ر ئه وه، (یعنی) ئه وه ی (علما) ی (بیان) (فهم) یان کردیه ئه وه ی (فهم) کردیه نه (مسلك) ه نه (أصبح) ه نه (هزه)، (اول) و (آخر) ئه وه ی (فهم) ی فه رموه (زبده) و (خلاصه) ی (کلام) ه، ئه ویش (دلالت) ه له سه ر (قدرت) ی (باهره) و (افعال) ی (عظام) ی که (افهام) و (اذهان) تیای (متحیره) (اوهام) ناگاته (غور) ی له سه ر خوا ئاسانه؛ ئه ویش به (عبارت) ی وای (اجرا) ئه کا که له رئی (تمثیل) بکه ویتته (ذهن) ی (سامع) آن (عبارت) ی (زمخشری) زۆر (بلیغ) ه ناتوانم به ته وای (ادی) ی (مزایا) ی بکه م. وه گه لئی (ثنا) ی ئه و (طریقه) ئه کات (اما) (امامی رازی) (إعتراض) له (زمخشری) ئه گری (لکن) له (نتیجه) ی قسانی دهر ئه که وئی ئه و (میل) ی (مجان) و (استعاره) یی (فی المفردات) ی هیه، ئه مه ش (طریق) یکه (اوائل) ی (علما) ی (بیان) (اختیار) یان کردیه؛ (اما) (شیخ) ی (صناعه) (امام عبدالقاهری جرجانی) (طریق) ی (تمثیل) په سند ئه کا، (وسعد الملة والدين) زۆر (تقویه) ی ئه فه رموی (خلاصه) حه ز ئه که ی (نوعاً) له (قدرت) و (قوه ت) و (عظمت) و (جلال) ی خوی (خیال) که ی تی بگه ی و (تصویر) که که سی به سه ری په نجه ئه و هه موو (کائنات) ه هه ل گری وه رای وه شیئنی بیخاته (زلزله) ئه بی (قدرت) و (قوه ت) ی به چ (درجه) یه بی؟ نایه ته (تقدیر)!

(حاصل)ی (تمثیل)ی (معقول)ه به (صورهت)ی (محسوس)، زیّرا (انسان) (مشغول)ه به (ادراک)ی (حواس)؛ (علی الأكثر) (تصویر)ی (حسی) بۆ نه که ی، تیّی ناگا. بنۆره (علما)ی (هیئەت) به (خطوط) و (دوائر) (تصویر)ی (افلاک) و (تشکلات)ی (بدر) و (حالات)ی (کسوف) و (خسوف) ئەکه ن تا (طلبه) (تخیل)ی بکا تی بگا، ئەگەر ئەو (تصویر)ه نه بی باور مه که تیّی بگن ئەمه وا ((سلفیون) (تفویض) ئەکه ن (مجسمه) (قبول)ی ئەکه ن بیّ (تاویل) و بیّ (تفویض)؛ تۆ (ایمان) بیّنه به (کمال)ی (عظمت) و (جلال) و (قدرت) و (جاهو) (جبروت) و (کبریائی) و (عزت)ی خواداوهندی (کائنات) و امه زانه گه وره یی به زه لامی یه (مثقال)ی (دینومیت) که پکه چیای پارچه پارچه ئەکا، له (قشر)ی (محسوسات) نه میئنی (دقهت) له (مافی المحسوسات) که (محسوسات)ی (ضمنیه) له (کتب)ی (قدما) یان وادهر ئەکه وی خویان به شتی وهکی (انسان) زانیه (غایهت)ی زۆر زه لام و به (قوهت) و (وهخوی) (مصور) کردیه به (انواع)ی (صورهت) (العیاذ باللّه) وهکی (ملک) وهکی (ابلیس)، (صوفیه) له سه ره ئەو (اعتقاد)ه ماین؛ (غایهت)ی به (تجلی) و (بقا)ی (واحد علی إطلاقه) له وانه خویان (امتیاز) ئەکه ن. (تاثیر)ی (اعتقاد)ی (اسلاف) له (اخلاق) زۆره، (نجات)دانی (عقل) له (وهم) و (خیال) (مشکل)ه؛ له و (امهت)هش (مثل) ماون (اما) (علما)ی (بلاغهت) ئەیکه نه (تمثیل)؛ (عبارهت)ی (علما)ی (نفس) ئەیکه نه (تصویر) و (تمثیل)ی (هیکی) ئەلین: وله المثل الأعلى (فی الحقیقه) تا (عقل) (زیاد)کا (تقدس)ی (کبریائی) لای (ذی العقل) (زیده) (توضیح) ئەکات و (حکما)ی (الهیون) (حق)یان له سه ره ئیمه زۆره که له سایه ی وان (تجرد) و (وحدەت)ی (ذاتی) و (وحدەت)ی (اعتباری) و (وحدەت)ی (حقیقی) و (لوازم)ی (امکان) و (لوازم)ی (وجوب وجود) مان زانی که ئە مانهت زانی (عن صمیم القلب) بلّی: ﴿سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ له (شرک)یان له (شریک)یان ئەگەر که سیّ بلّی: خوا (جسم)ه (من حیث لا

يشعر (انكارى خواى ئەكا؛ زيرا ئەي گەيەنى (جسم) (واجب الوجود) ئە بى؛ كه و ابى ئەو (اجسام) ه (دائم) ه گشتى (واجب الوجود) ه (ذات) ه كى (واحد)؛ (واجب الوجود) چۆن (اثبات) ئە كهى؟ (حاصل) ي (وما قدروا الله حق قدره) (قدرى خواى ئەمه ته كه بزانى هەر ئەو (فوق الطبيعهت) ه؛ (منزه) ه له (احوال) ي (طبيعهت) و (ممكنات)؛ (جنابى حق) (متصرف) ه له (كائنات)؛ (علوي) و (سفلي)؛ له (قبضه) ي (اقتدار) ي دايه، (شريك) بۆ (شريك) چي ئەكا؟ بى ئيش و بى كار؛ وه كى (امپراطور) ي (ايطاليا) (عمنويل) ده با برؤا خواى له گەل نه بى ﴿وَنُفِخَ فِي الصُّورِ﴾ (بشر) ه (عالم) ي (احياء) چيه؟ (مقابل) ي (قدرهت) ي (الهي) زۆر (عاجز) ه ﴿فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ﴾ (صعق) ي مردن (عالم) ئ به (نفخه) يه بحرى كئى تيايه بيته (شريك) ي خوا؟ ﴿إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ﴾ ئە گەر كه سئ بمينئ؛ به (مشيهت) ي خوايه له بهر؟ (دوام) ي (حيات) ي (ذاتي) نيه. (ممکن) ه (بعض) ئ له (كائنات) ي (حي) به (نفخه) نه مرن به شتيدى (وفات) بكن ئە گەر بلين (روحانيات) ئە مرن ﴿ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى﴾ (نفخه) يه دى؛ (مده) ي (تراخي) ئەو (ثم) ه خوا ئە يزاني ﴿فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ﴾ راست ئە بنه وه ئە تۆرن يا چاوه تۆرن؛ چيان لئ ئە كهن؟ وه كى كه سئ له ناوجئ نووستبئ هه ستئ. (اماته) و (احيا) و (احيا) به (نفخه) يه كه له (حقيقه) دا (ملك) يشى پئ ناوئ؛ ليره ش (حديث) ئ (دائر) به (حضره تي موسى) (نقل) ئە كهن له (توجيه) ي (عاجزن)، لام وايه ئەو (نوع) ه (روايه ت) ه (طي) كرى باشه؛ نه (معنى) ي (قراني) له سه رى په كى كه وتوه نه (احكام) ي (ديني)؛ وه گه وره يى (موسى) لاي هه موو (مسلمان) آن (معلوم) ه (وكان عند الله وجهاً) ﴿وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا﴾ (نور) ي (خاص) خوا (خلق) ي ئە كا بئ (واسطه) ي (شمس) و (قمر) ي (دنيا)؛ ئە ي لئني (ضيا) ي (رؤنتكين) زيرا ئەو (كشف) ي كرديه؛ ئە وه (مختار) ي (امام) ه، (زمخشري) به (عدل) (تفسير) ي ئە كا. به لئ: ئەو له (اصحاب

العدل) ه يهكى ئهو (اختيار) ئهكا يهكى ئهم (فاختر لنفسك ما يجلو) (اياك) (خيال) نهكهى خوا شتى (منوره) (نور) ئهدا (ارض)ى (منور) (ذي نور) ئهكا. بابم (رحمة)ى خواى لئى بى كه مئى ناساغ بوو، شه وئى (حاجي يه فهندي) (ذات)ى (مبارك) بوو (قرآن)ئى خوْش ئه خوئند هاته (خدمت) (جناب)ى (ملا) بو (احوال) پرسيني، خزمه كمان هه بوو (رحمه ت)يان لئى بئى (حاجى عبدالصمد) (خليفة)ى (شيخ عمر)ى بوو؛ (جنابى ملا) (امر)ى كرده (حاجي يه فهندي) (عشره)يه (قرآن) بخوئنى، (آخر)ى ئهم (سورهت)هى خوئند كه گه يشته ئهو (آيهت)ه (حاجى عبدالصمد) هاراندئى؛ كه وته زهوى لهو (وهقت)ه من (خيال)م كرد؛ ئهو (ذات)ه واى هاتيته (خيال)ى كه خوا (جسم)ئى زور گه وره وو (منور)و به (هيبت)ه، (خوف)و (دهشنت) گرتى بوئيه هاراندئى وه له خوْ چوو. پاش (قراءت) له (جنابى ملا)م پرسى: قوربان (معنا)ى ئهو (آيهت)ه چيه؟ (مقصد)م وابوو ئهو (ذات)ه تئبگا (ملا) (ايضاح)ى (معنا)ى فه رموو، (حاجى) هه ستا دهستى (ملا)ى (ماچ) كرد، (انابه)ى فه رموو؛ و وتم: تو خوا وات (خيال) نه كرد؛ كه خوا (جسم)ى (هكذا)يى يه، وه بوئيه هاراندت؟! ووتى به لئى، (والله)، (الحمد لله) كه (جنابى ملا)ى ئهو (وهم)هى دفع كردم ﴿وَوَضِعَ الْكِتَابُ﴾ (سدي) ئه لئى: (حساب) (يعني) (شروع) له (حساب)ى (عباد) كرا؛ (زمخشري) ئه فه رموئى: (صحائف)ى (اعمال) واده رئه كه وئى له دوو سئى (مسئله) نه بى (زمخشري) (اعتقاد)ى (موافق)ى (اعتقاد)ى (اهل)ى (سنت)ه؛ (ذاتاً) ئه وان خوئيان به (اهل) ئه زانن (اما) به راستى نازانم (اعتقاد)ى (معتزله) كانى تر چونه؟ ﴿وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ﴾ (سؤال) يان لئى بكرئى ئايا (تبليغ) يان كرد؟ يا خود بوْ ئاگادارى (حساب)ى (امهت) يان ﴿وَالشُّهُدَاءُ﴾ (علما)و (امنا)ى (امهت) (حمله)ى (شرع)؛ (ارباب)ى (ارشاد) به راستى لهو (مقام)ه ده رئه كه وئى (زمخشري) (قائل)ه به (وزن)ى (اعمال)ى (حسنات)و (سيئات) (في الحقيقة) (ميزان) له (ارباب)

العدل) ئه وه شیتته وه ئه وه ی بلئی: هذا للجنة ولا ابالي هذا للنار ولا ابالي؛ ته رازووی چی پی ئه وئی؟ (ممکن) ه ئه و ته رازووی (روات) (نقل) ی لئی ئه که ن (انکار) ی بکا که سئی (لا ابالي) بی قسه ی له گه ل ناکرئی؛ (فکیف) خوا؟ به لئی خوا (غني عن العالمين) ه، (اما) (مقام) (مقام) ی (مجازات) و (مکافات) و (تشریح) و (تکلیف) ه ﴿وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ﴾ (عباد) ﴿بِالْحَقِّ﴾ به (عدل) بی (میل) و (محابا) ﴿وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ (ملا یانی ئیمه ئه فه رموون: هه رچی بیکا (ظلم) نیه باشه ئه گهر (مطیع) ئی باوئته (جهنم) وه (عاصي) یه باوئته (جنهت) ئه لئین: (قضي بالحق وهم لا يظلمون)؟ برپوا مه که لی ره ش (معتزلي) ته ماشای (وصف) ئه که ن ئه لئین: له (حکیم) ی (عادل) (ظلم) (محال) ه (واقعاً) ئه گهر (علما) له هه موو جئی ته ماشای (عنوان) ی (قضیه) یان کردبا (نزاع) که م ئه بوو ﴿وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمَلَتْ﴾ له چاکه و خراپه (قلبي) و (جوراح) ی؛ بی (فرق) و (تمیز) بی (میل) و (محابا)؛ هه ر که س (جزا) ی خوی به ته واوی ئه درئیتی ﴿وَهُوَ﴾ خوا ﴿أَعْلَمُ﴾ له خویان ﴿بِمَا يَفْعَلُونَ﴾ چی لئی بز ز نابی (مع الأسف) (قصاص) زور (غافل) ن له (قرآن)؛ بو (ترغیب) ی (صلوات) ئه لئین: خوا (وزن) ی (عمل) ی (شخص) ئی ئه کات؛ (امر) ئه فه رموئی: بیبه نه (جهنم) له رئی پیغه مبه ر تووشی ئه بی هاواری ئه کاتی ئه فه رموئی: بی گپرنه وه (ملائکه) (بعد الإستئذان) بو پئی (میزان) ئه ی گپرنه وه دووباره (وزن) ی (عمل) ی ئه که ن، پیغه مبه ر (رقعه) یه له گیرفانی دینئته دهر ئه ی هاوئته پیته رازووی خیرانی به سه ر پیته رازووی شه پانی ئه که وی؛ کابرای ئه به ن بو (جنهت) ئه لئین: به (قوربان) ت بم ئه مه چ بوو؟ ئه فه رموئی: ئه وه (صلوات) ئی بوو هه لم گرتبوو بو توو! ئایا خوا نه ی ده زانی؟ (مادام) ئه و (خیر) ه ی هه بوو بو چی (وزن) ی نه ده فه رموو؟ کوو ئه فه رموئی (والوزن يومئذ الحق) دیاره (اول) ی (حق) نه بوه (خیر) ی ماوه بوی (وزن) نه کراوه . له به ر (محبهت) ی پیغه مبه ری ئاگایان له خوی نه ماوه . ئیتر مه خه له تی (سعی) که ﴿وَسِيقَ

الَّذِينَ كَفَرُوا ﴿۱﴾ پاش (حساب) دیتن ﴿إِلَىٰ جَهَنَّمَ﴾ بؤ (طرف) ی ﴿زُمَرًا﴾
 (جماد) پاش (جماد)، (الأسبق فالأسبق) لیږه ئه فه رمون: (سوق) ی به
 (عنف) و (شدهت) (انه) لی یان ئه خوږن وه کی که ری تالانی؛ ئه یان ئاژون
 (قاموس) ئه لئ: (زمره) (فوج) و (جماعهت) ی (متفرقه) ﴿حَتَّىٰ إِذَا
 جَاؤُوهَا﴾ گه یشتنه دهرکانه ی ئه و (وهقت) ی ﴿فَتَحَّتْ أَبْوَابُهَا﴾ تا بچنه ناوی
 (سید) ئه لئ: وه کی چه پسخانان دهرکه ی پیوه درایه، که که سه کیان برده
 (محبس) دهرکه ی ئه که نه وه ﴿وَقَالَ لَهُمْ خِرْنُهَا﴾ (خزنه) ی (جهنم) ﴿أَلَمْ
 يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ؟﴾ له (جنس) ی خوتان (قوم) ی خوتان دیاره ئه وانیش ئه
 زانن؛ (رسول) ی (بشر) (بشر) ئه بی ﴿يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ﴾ (عام)
 ﴿وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا﴾ به (خصوص) ی ئه و (وهقت) ه که (وهقت) ی
 (دخول) ی (ناره) یا پوژی (جزا). (خزنه) دیاره (عالم) ن، ئه زانن (بعث) و
 (نشور) و (جحیم) و (جنهت) به (سمع) (اثبات) ئه بی؛ (راساً) ری ی (عقل)
 نیه ﴿قَالُوا: بَلَىٰ﴾ هاتن (آیات) یان به سه ردا خویندینه وه له م روژه یان
 ترساندین گویمان نه دانئ (تکذیب) مان کردن ﴿وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ﴾
 (حکم) ی (الهی) به (عذاب) ی (بعض) ی له (بشر) ﴿عَلَىٰ الْكَافِرِينَ﴾ که
 خویان، دیاره (حکم) ی (باری) له سه ر (ماصدق) ی (عنوان) ه؛ (شخصیات)
 نیه ﴿قِيلَ﴾ کئ ووتی؟ (خزنه) یا خود (ابهام) کراوه چونکی (تعلق) ی
 (صدق) به (قول) ه به (قائل) نیه ﴿ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ﴾ هر گروھی بؤ
 (باب) لای (لایهق) ی خوی ﴿خَالِدِينَ فِيهَا﴾ ناچنه دهر ﴿فَبِئْسَ مَثْوَىٰ
 الْمُتَكَبِّرِينَ﴾ (اشاره) یه بؤ (منشا) ی (کفریان) (دهعیه) یان نه هینایه
 (ایمان) به (رسول) ه کان بیئن، (تبعیهت) یان بکه ن ﴿وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا
 رَبَّهُمْ﴾ ته واوی (تقوی) ﴿إِلَىٰ الْجَنَّةِ زُمَرًا﴾ ئه وانیش (سوق) ئه وانیش (زمر)
 (اما) (معناً) (فرق) یان زوره ئه و (سایق) ی (جبر) ه ئه مه (سایق) ی
 (میل) ه به سوارین یا به پی یان؟ (انشاء الله) به سواری به (طیاره)
 به (سیاره) به (آلهت) ی که (خیال) نا کرئ ئه چین بؤ به هه شت به (لقا) ی

خوای شاد نه بین ﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاؤُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا﴾ دیاره ده‌رگای (رحمه
 ت) ی خوای (مفتوح) ه ده‌رگای (غضب) ی (مقبول) ه؛ مه‌گه‌ر که‌س ی خوای
 بیته (سبب) ی کرانه‌وه ی (والا) نا‌کریته‌وه (یا‌رحم‌ال‌راحمین‌ارحمنا).
 ﴿وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا﴾ بؤ (جنه‌ت) یش (خزنه) نه‌فه‌رموی ﴿سَلَامٌ عَلَيْكُمْ﴾
 نه‌وه (حین‌الدخول) ه، (سلام) ی خوای (بعد‌الدخول) و دانیشتنه‌له‌سه‌ر
 (اریکه) ی (راحه‌ت) ی ﴿طَبِئْتُمْ﴾ دیاره (جهنم) ی پیس بون ﴿فَادْخُلُوهَا
 خَالِدِينَ﴾ (جواب) ی (حتی) (مقدر) ه (أی‌فازوا فوزاً عظیماً) (فرق) ی لی‌ره‌ش
 ده‌رده‌خری ﴿وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقْنَا وَعَدَهُ﴾ به (بعث) و (نشور)
 ﴿وَأُورِثْنَا الْأَرْضَ﴾ وه‌کی (سدی) نه‌لی، (ارض) ی (دنیا) (یعنی) (قوم) ی
 (صالح) بووین خوا (ارض) ی به (میراث) داینی؛ به (کمال) ی (حریه‌ت) و
 (عزه‌ت) خوای خومان په‌رستی ﴿نَتَّبِعُوا مِنَ الْجَنَّةِ﴾ هه‌ر که‌س نی‌خوی
 (ملک) ی (واسع) (حیث‌نشاء) بی (مانع) له (لطف) ی خوای بووینه
 (مالک) ی (دنیا) و (آخره‌ت) نائل ی (سعاده‌ت) ی (دارین) بووین (سیدی
 اوسی) به (معنا) ی (سدی) (راضی) نیه بی (وجه) ی نه‌زانی (لکن) به‌ده‌ر
 که‌وت زور (وجه) ه، لام وایه نه‌گه‌ر (سید) (استحضاری) (آیه‌ت) ی (ان
 الأرض یرثها عبادی‌الصالحون) ی کردبا نه‌وه (معنا) یه‌ی په‌سند نه‌کرد (اما
 من‌معنا) ی (ارض) ی (جنه‌ت) (حقیقه) بی یا (مجان) لام خوش‌نیه
 ﴿وَتَرَى﴾ (ایها‌الرسول) ﴿الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ﴾ نه‌لین: (مصدقین) ﴿مِنْ حَوْلِ
 الْعَرْشِ﴾ (انه) چاوه‌نورن ﴿يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ﴾ له (دنیا) و (قیامه‌ت)
 (وظیفه) ی (دائمی) یان (تسبیح) و (حمد) ی خویه‌نایه‌نه (مه‌یدان) ی بؤ
 (نجات) ی (عباد) یان ﴿وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ﴾ له (بین) ی (ملائکه) آن، نه
 وانیش (قضا) یان له (بین) آ (اجرا) نه‌کری بؤ (درجات) (الحمد‌لله) دیاره
 (متفاوت) ن یا له‌گه‌ل نه‌وانه‌ی پرستوشیان کردینه ﴿وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ﴾ (الرحمن‌الرحیم‌مالک‌یوم‌ال‌دین،‌الذی‌احلنا‌دار‌المقامه‌الذی
 هدانا لهذا) (رساله‌ت‌په‌ناه) نه‌فه‌رموی: نیمه (امر) مان‌کرایتی قسان له‌گه‌ل

خه لکی بکهین له (قدری (عقول) یان (لازم) ه (مفسر) و (واعظ) و (محدث) ته ماشای (عقل) ی (بشر) ی که ن (بشر) زور گورایه هر (عجایبات) و (غرایبات) ی بلئی ی ئهوی (بسیط) و بی (محاکمه) بی (قبول) ی ئهکات (لکن) (انسان) ی (عقل) ورد بی (محاکمه)؛ (خصوص) نهختی له (علوم) ی (کون) بزانی هه موو شتی (سلمه السلام) (قبول) ناکا؛ به خورایی (تکفیر) یان باش نیه؛ (معانه) ئه مرۆ کهس له (تکفیر) ناترسی ئه وهی (عائد) ی (قیامت) ه ئه بی وای (ادا) کهن (نشئة) بی (حاضره) (قبول) ی کات. یه کی ئه لئی: (عالم) پروو له (شام) ئه کا بۆ (حشر) ئه مه قسه یه؟! یا خود ئه لئین: هر چه ندی (موجودات) هه یه؛ له (حیوانات) و (جن) و (شیاطین) و (ملائکه) ی (سموات) (حتی) (عرش) ی (الهی) به (حافین) و (صافین) دینه سهر عهردی ته نها (کرسی) (وسع السماوات و الأرض) (فکیف بالعرش)؟ (والحمد لله فاتحة الكتاب وخاتمة الحساب) ته واو بوو (تفسیر) ی (سوره) ی (زمر) پوژی یه که شه موو قبیل المغرب تاریخ ذی العقدة 1258 هـ 1929 م 18 کانونی اولی روومی، آخر کانونی اولی افرجی.

(سورة المؤمن)

وه (سوره) ی (غافر) و (سوره) ی (طول) یش پیئئہ لّین: ئہ فہ رموون: ئہ و (سورہ) تہ پاش (سورہ) تہ ی (زمر) (نازل) بووہ وه (سائر) ی (سورہ) تہ کانی (مصدر) به (حم) (مرتباً، متوالیاً) (نازل) بووین له (مکہ) ی (نازل) بوہ بیئ (استثنا) یا به (استثنا) ه ی (آیہ) تہ ی (و سبح بحمد ربک) گوئی یا (دائر) به نوئژ پہنجه کانه (نازل) بوہ ئہ وانیش له (مدینہ) (فرض) کراین. (سیدی آلوسی) پیئ ی (راضی) نیہ (قیل) ئہ لّی، (الا آیہ) تہ ی (ان الذین یجادلون...الآیة) دہر (حق) به جوان (نازل) بوہ. کہ باسی (دجال) بیان کردیہ ئہ وانیش له (مدینہ) ی بووین (سید) ئہ فہ رموئ: ئہ وه ش نہ ی (معلوم) (نقل) له (شیخی ابن تیمیہ) ئہ کا (بعضاً) (اصحاب) ی (کرام) ئہ فہ رموون: ئہ و (آیہ) تہ له وه (نازل) بووہ؛ (یعنی) (داخل) ی (آیہ) تہ نہ ک (سبب) ی نزول) ه وه (نقل) ئ (هكذا) یی له (زہرکہ شیش) ئہ کا کہ وابی (لازم) ه (انسان) ناگاداریی. له (عدد) ی (آیات) ی (خلاف) یانہ (اما) له (82) کہ متر له (88) زیترنیہ. (مناسبه) ی (اظهر من الشمس) ه؛ (حتی) ئہ لّین: له (مصحف) ی (ابن مسعود) ی (سورہ) ی (زمر) یش (مصدر) ه به (حم) (ابن کثیر) و (سید) چہند (آثار) یان (دائر) به (فضل) ی ئہ و (سورہ) تہ وه (حوامیم) ه کانی دی (نقل) فہ رمووہ ئہ گہر بیان خوونی وه تیئ ی بگہ ی (اعتراف) به (فضل) یان ئہ کہ ی. (وکذا) (سائر) ی (سور) یی (قرآن) کامی لیئ ی ئہ گری ئیژی: ئہ میان (منتخب) ه.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، حم﴾

گوئی لی پراگرن ﴿حم﴾ (الأمر و تتابع الوحي) له (حمایت) ی خوی دان؛ له (دنیا) و (آخرت) ﴿تَنْزِيلُ الْكِتَابِ﴾ (معروف) و (معهود الفرد) ه (في محاسنه) (منزل) ه ﴿مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾ (غالب) ه (لا يعزب عنه شيء) (الأعلم بما يفعلون) له (سورہ) ی (زمر) فہ رمووی (من الله العزيز الحكيم) (اشياء) له (مواقع) ی خوی دادہنی کاری نابہ جا (قبول) نا کا

﴿غَافِرِ الذَّنْبِ﴾ (يغفر الذنوب جميعاً فلا تقنطوا) ﴿وَقَابِلِ التَّوْبِ﴾ (ولو اسرفوا) ﴿شَدِيدِ الْعِقَابِ﴾ (وای به (حال)ی ئەو كه سه هه لځه له تى (اعتماد) بداته سهر (غير)ی ئەو ﴿ذِي الطُّوْلِ﴾ (صاحب)ی (نعمة)ت و (احسان) و (سعة)ی (ملك) و (غنا) و (قدرت)ه (صفات)ه، وهكى (العزیز؛ العليم) (صفه)ت ی (الله)ن (غافر) و (قابل) (مراد) له وان (دوام) و (ثبات)ه؛ بۆیه (صفه)ت ی (حق)ن وهكى (عزیز) و (علیم)؛ (اماشدید) له (حقیقه)ت دا (صفه)ت ی (عقاب)ه؛ بۆیه ئەلین: له (تقدیر)ی (شدید عقابه)وه؛ بۆ بوونی به (صفه)ت ی (الله) (احتیاج)یان به (تاویل) ههیه؛ (مراجعه)ی (زمخشری) و (سیدی آلوسی) كه (عطف)ی (قابل التواب) به (واو)ی له سهر (غافر الذنب) (اشاره)یه بۆ (وصل)ی (توبه) به (ذنب). (صفات)ه كانی دی (عائذ)ی خۆیه تی ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ﴾ (توجه) بۆ لای ئەو بکه ن (غير)ی ئەو كه ستیر نیه (متصف) به و (صفات)ی (جليله) (منه المبدأ و اليه المنتهى) ﴿مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ﴾ به (آيات)ی (كتاب)ی (منزل)ی (من العزیز العليم) (قدح) لی نادا گاهى بلى: (سحر)ه گاهى بلى: (تقول)ه گاهى (قسه)یه (مجنون)انه یه (وهكذا) به و (نوع)ه (جدل)ه ﴿إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ (كفر) بوویته (میل)یان پى ی (معروف) بووین (عریق) و (عمیق)ن. (مدافعه) له (آيات) (تحقیق)ی (معنا) (إيضاح)ی (ادله) (جدال) نیه (لازم)ه (ملا)یان (فرق)ی (مخالفه) زور (تقیه) بکه ن بۆ (موافقه)ی (مذهب)ی خویان (آيات) به (فساد) نه به ن له (بلاغه)ت و (لطفه)ت و (حسن)ی نه خه نه دهر من وا ئەلیم: (على الأكثر) (حقائق)ی (ثابته) ئەكه نه (تابع)ی (رای) خویان (رای) خویان بۆ (حقائق)ی (ثابته)ی (محروره)ی (مقرره) ناگۆرن؛ (حتي) (حكما)ی (نصاري)ی (غرب) (تحاشي) ناكه ن ئەلین: (اعتقادات) شتیكه و (حقائق)ی (علمیه) شتیکیتره گه لى (مسائل)ی (طبیعیه) لایان (توضیح) ئەكا (و با لکلیه) له گه ل (کتابی مقدس) و (اعتقادات)یان ناخونجی (متناقض)ن (معانه) ده

ست له (اعتقاديات) نه دهن وه (تقدیس)ی (کتاب)ی (مغلوط) ئه کهن به لئی (دین)و (مذهب)یش بوو یته (قومیهت) (علما)ی (ادیان) زور (اعتقاديات)ی (عجیب)و (غریب)یان هه یه .

ئه گهر (قبول)ی ئه که ی (علم)و (عقل)ت له کیس ئه چئی ئه گهر (قبول)ی نا که ی ئه تکه نه (مبتدعه)و (کافر)؛ ئه م (خلاف)هش با بؤ (قیامهت) بی خودا (فصل)ی (قضا)یان له (بین)آ ئه کات ﴿فَلَا يَغْرُكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ﴾ له نازو (نعم)ی (دنیا) (التفات)ی پی مه که زوو ئه پوا لی یان ئه بی به (حسرات) (دنیا) هه مووی (متاع)ی که مه ئه و (امهال)ه (استدراج)ه؛ (لکن) ئه مپو نا، ده و له مه ندی (کافر)آن و (سعی)یان بؤ دنیا و (صرف)یان له (منافع)ی (ملي) به سه ری خستن؛ ئی مه نزم بووین به لکوو کز و (کساد) مایه وه (ملا)یه زور (ملا) له بهر (فقیر)ی چی پی ئه کری که س (معاونهت)ی (علم)ی نه کا، ئا فره تی له سه ر (مسرح)ی هه لپه ری حه فته ی دووه زار لیره وه رگری، ئه بیته (باعث)ی (انقراض)ی (علم)و (دین) خودا ئه و چه رخه نه گو ری (عن قریب) (دین)ی (اسلام) (منقرض) ئه بی؛ خوا ئه زانی (دنیا) بؤ (خزمهت)ی (علم)و (دین) زور (لازم)ه؛ به لئی (مغرور) بوون به (دنیا) به هه رچی (خیال)ی که ی؛ (خراب)ه (عاقبهت)ی (وخیم)ه . (ممکن)ه خولانه وه یان له (بلاد) بؤ (افساد)و (سد)ی (عباد)بی له (ایمان)؛ وه کی (مبشر)آنی ئیستا به خو و به قوونی به گوویان دینه ولات له وی و له وی ئه گه رین، (مسلمان)ی پاک و خاوین و به ده ست نو یژ (اغوا) بکه ن ببه (مسیحی)، خوا به (قهر)ی خو ی له گه ل (دولهت)ه کانی (مؤید)یان (محو)و نابو و دیان کا، وه کی (قوم)ی (نوح)و (سائر)ی (احزاب)ی (کفر)و (ضلال) ﴿كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ﴾ (آدم)ی (ثانی) ﴿وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ﴾ پاش (قوم)ی (نوح)ی (عاد)و (ثمود)و (قوم)ی (فرعون) هه ر (قوم) (تکذیب)ی (رسول)ی خو ی کرد ﴿وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ﴾ له و (امم)آنه یا خود ئه وه ی (رسول)ی بؤ چووی (معلوم)و (مجهول)

﴿بِرَسُولِهِمْ﴾ (مسئله) ی (تذکیر) و (تانیث) ی (امهت)، (سهل) ه
﴿لِيَأْخُذُوهُ﴾ (قصد) یان کرد بیان گرن (عذاب) یان دهن بیانکوژن ﴿وَجَادِلُوا
بِالْبَاطِلِ﴾ له گه لی جی (قرآن) (بحث) ی (باطیل) یان ئە کات ﴿لِيُدْحِضُوا بِهِ﴾
(باطل) ی ﴿الْحَقُّ﴾ (حق) به (باطل) (ازاله) و (محو) کهن ﴿فَأَخَذْتُهُمْ﴾ به
(عذاب) ی (إستصالي) (الهي) خۆت ئە زانی ئە وانه چۆن رابردن؟ ئە مپۆ
(بلا) بۆ (دین) ی (حق) بۆ (آیات) و (کتاب) بۆ (بشریهت) و (اقوال) و
(خصال) ی (حمیده)؛ (رووس) و (المائیا) و (فرنسه) و (انگلیزن)، (امریکا)
که می دووره ئە ویش له گه ل (اسلام) (فکر) ی به ده ئە وه ی (رؤسا) ی
(دین) یان له (حق) (رسول الله) ی ئە لّین (کافر) هکانی پیشی نه یان ووتیه
(الهي) چاره یه شه پریان له سهر (اسلام) (دفع) که ی (رفع) که ی به (قهر) ی
خۆت بیانگری، بی بینن ﴿فَكَيْفَ كَانَ عِقَابُ﴾ (خبر) تان هه یه؛ (آثار) یان ئە
بینن کوو (محو) بووینه وه! ﴿وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ﴾ یا (ربی) یا (ربی)
بی هینه جی ﴿عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ به (محمد) ی (ﷺ) ئی (زه مان) ی خۆی
وه ئی (زه مان) ی ئیمه ش خویه ﴿أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ﴾ ئە وانی ئیمه
(صاحب) ی ئاگرن (دنیا) یان سووتاند؛ (عالم) یان به (فساد) برد (ربی) به
ئاگری (غضب) ی خۆت بیان سووتینی به (أسطول) و (طیاره) یانه وه بیا
نخنکینی، ئە وه ئە مپۆ به که لکی (دین) ی (اسلام) دی هه ر چه ند
(مسلمان) هکانیش (اکثر) (خراب) ن (اما) له وان هه ر چاکترن (خرابه) ی ئە
مان له (سوء) ی (تاثیر) و (غلبه) ی ئە وانه ئیتر (رحم) ی به (علم) و (دین) ی
(رسولی اکرم) که ی . (اما) (حکم) ی خوی له (حق) (مؤمن) آن له
(دعا) ی (حمالة العرش) وه رئه گیژی (مع فوائد) ﴿الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ﴾ ئە وه
نده ی هه بن، هه رچی (خیال) ئە که ی له (سعت) ی (عرش) ی خوا
(خیال) ی که له (سعی) و (غیرهت) ی (حکما) ی (جدید) ده رکه ی ئاسمانان
کرایته وه، وه کی (حکما) ی (یونانی) (دنیا) یان ته نگ و تروسک نه کردیه؛
(چه ند) (کرات) ی وه کی پیاز (بعض) ی (احاطه) ی به (بعض) ی دایه

(میل)ی (مستقیم)یان نیه (قبول)ی (خرق)و (التام) ناکنه ئه وهی (صفات)ی (عناصر)بی له (خفت)و (نقل)و (رطوبه)ت)و (بیوسه)ت) له واندا نیه، (فلک)ی (محیط)ه به (جمع)ه (محدد الجهات)ه ئه و (فراغ)ی (کائنات) گرتوویه تی جی ی (کرسی) لئ نابیته وه (فضل) له (عرش) (بنا) به (رای)ی (جدید) (فضا)یه (واسع)ه تا (وهم)و (خیال) ئه پروا دوروو درئیژیان و بهرینه نه که ی (تاویل)ی (عرش) به (محدد) (فلک الاطلس) (کرسی) به (فلک الثوابت) بکه ی (نسبه)ت)یان نیه ویک ناچن، (و علی کل حال) (خیال) نه که ی (جنابی حق) وه کی پادشاهی (امپراطور)ی (حکم)دار له سهر تهخت داده نیشی و مه زانه گه وره یی و (عظمه)ت) له (جسامه)ت) دایه دانه دوپئی هه زار (طن) به رد ئینی (حمله)ی (عرش) هه رچه ند (مقرب)ن (عالم)ی (نور)ن به (قوه)ت)و (مکنه)ت)ن (اما) (خدمه)و (حمله)ی (عرش)ی (کبریائی)ن، (شرکا)و (نبات)و (ابنا)نین له (سالف)ی (ایام) پادشاهی (استیلا)ی (قوم)یکی کردبا ته ختیان له سهر (اسرا)یانی ئه و (قوم)ه داده نا لام وایه (الآن)یش (عاده)ت)ی و اما وه شته که ی وه کی که ژاوه له سهر شانی بی ده سه لاتانی (قوم) قه حیم ئه که ن گه وره گه وره کان ئه چنه ناوی ئه وانیش وه ک (حیوانات) ئه یان گپن. (نسبه)ت)ی (اکرم)و (أعظم)و (اشرف)ی (کائنات) به (مقام)ی (الوهیه)ت) (هكذا)ئی ه وه (رجا) ئه که م هه رچه ند به زه لامیان (تخیل) ئه که ن (تصویر)یان مه که ن به (صوره)ت)ی گاجووتیان نیریه کیوی شاخدار وه (عظمه)ت)و (کبریائی) له (علم)و (عزه)ت)و (قدره)ت)و (غنا)ی (ذاتی)و (احسان)و (لطف)و (کرم)کاری بزائن (بزرگی) به عقل است نه به سال؛ (حکایه)ت)ی شازاده کانی گولستانی زور خوشه؛ ئه وانه ی (عرش)ی خوا هه لئه گرن ﴿وَمَنْ حَوْلَهُ﴾ ئه وانه (دوپ)ی؛ له (سوره)ت)ی دی دیت ﴿يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ﴾ (وظیفه)یان (ثنا)ی (کبریائی)و (تقدیس)یه تی (تنزیه) له (شرک) له (ولد)و (صاحبه) له (مکان)و (زمان) له هه رچی (احوال)ی (طبیعیات) بی

﴿وَيُؤْمِنُونَ بِهِ﴾ ایمانی وهکی ئیمه ههر (ایمان)ه به (اثری) (الهی) (ایمان)یان به خوای (عظیم الشان) ههیه . دیتن و ویکرا دانیشتن (عیاناً) و (مشافهتاً) گفتو گو نیه، وینهیی فهرمودهی (امام الحرمین)ه ئیش و کاریان له (عرش)و (غفری) (بحر) ههر (تسبیح)و (تقدیس)و (ثنا)و (ایمان)ه وهپارانه وهیه ﴿وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا﴾ (رحمته)ی (الهی) ئه وهنده (واسع)ه هه موو (کائنات) (استیعاب) ئه کات ئه شمینیته وه (وکذا) (علم)ی (محیط)ه به (ذرات)ی (موجودات) هیچی لیبزر نابی (احوال)ی (عباد)ی ئه زانی له چي (خلق) کراین؟ (میول)یان چیه؟ چ (اسباب)ی (إحاطه)ی پی داون ﴿فَاغْفِرْ﴾ به (لطف)و (کریم)ی خۆت ﴿لِلَّذِينَ تَابُوا﴾ (ولو اسرفوا على انفسهم) ﴿وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ﴾ پاش (توبه) به (متابعه)ی (رسول) ری ئی توو ئه گرن ﴿وَقِهِمْ﴾ (وقایه)یان بکه ﴿عَذَابَ الْجَحِيمِ﴾ له (عذاب)ی (جهنم) (قاموس) ئه لئ (الجحیم) النار الشديدة التاجج... الخ (الهی و سیدی) توو (حال)ی (عباد) چاتر ئه زانی ئه مرۆ له هه زاری یهک له (عذاب)ی (آخرهت) ناترسی، ئه گهر زوو له (دنیا)یه به (اشقیا)یان بنوینی باشه به لکوو دینه وهسه رپایه؛ ئه وا نیدیش (اعتبار) ئه گرن ﴿رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ﴾ بی (عذاب) ﴿جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ﴾ (معلوم)ه خوا (خلف)ی (وعد) ناکا، (منقص)ه (لکن) (وعد)ی (الهی) به (شرط)ه خوایه ئه وانیش تووشی بی (شرط)ی نه بن ﴿وَمَنْ صَلَحَ﴾ با به (قدر)ی وانیش نه بن ﴿مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ﴾ ئه وانیش بخه (جنات)ی (عدن) بو (خاطر)ی (ارباب الوعد) تا (زیده)ه (لذته) ببینن له (دوام)ی (مصاحبه)ی ئه وانه؛ ئی (زیده)ه (انسان) (قلب)ی پی (مربوط) بی ئه وانن؛ داک (طبیعی) له گه ل بابه ﴿إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ ئه توانی ئه وهی بکهی خۆپایی نیه . (شیخ محي الدين ابن عربي) قسه یه خۆشی ههیه؛ ئه فه رموی: هه رچه ند (بعض)ی (اشخاص)، (مقام)ی (حس)ی له گه ل (ذوات)ی (فوق)ی خۆیان یهک بی (اما) (تفاوت)ی

(ذوق)ی هرههیه؛ (مثلاً) (حضرهتی عائشه) له (خدمهت) (رسالهت په ناه) لهسه ریهک (مائده) له یهک (ظرف) له یهک (غرفه) (تناول)ی (اطمعه)ی (جنهت) ئەکا (لکن) ئەو (لذته)ی به گویرهیی زیده نابی (معنوی) (روحی) بۆ (رسالهت پهناه) ئەبی بۆ وی نابی کهوابی (درجات)ی (معنوی) (متساوی) نابی وه هم ئەفه رموی: ئەوانه (انکار)ی (لذائذ)ی (حسی) (جنهت) ئەکهن یاخود به (دون)ی ئەزانن (غلطن)؛ (لکن) (ارباب)ی (ذوق)ی (روحی) له (ضمن) هه (لذته)ی (حسی) (لذته)ی (معنوی) (فوق)ی وی (درک) ئەکا. (حقاً) (شیخ) له (درک)ی (اسرار)ی (فائق)ه گهلی گهلی فه رمایشاتی زۆر زۆر (مطبوع)و (معقول)و (لایهق)ه ﴿وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ﴾ (حفظ)یان که گوناهیان تووش نه بن (طبیعی) که (سیئات) نه بوو (جزا)ی نابی ﴿وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ﴾ (فی الدنيا) ﴿فَقَدْ رَحِمْتَهُ﴾ (فی الاخره) (اثر)ی له وی به ده رئه که وی. (واقعا) (رحمهت)و (لطف)ی ته واو له گونا نه کردن دایه، ئەوهی خوا بی پاریزی به پاستی (رحم)ی به وی کردیه؛ (لباس)ی چلک بگری (ولو) زۆر به (اعتنا) بشووری ناگاته (لباس)ی به خاوینی مابی (ناکه رده چوکه رده، که رده چون ناکرده) وه کی (خیام) ئەلی: نابی ﴿وَذَلِكَ﴾ (حفظ)ی (عن السيئات) ﴿هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ خواجه تو (دعا)ی (ملائکهت) آن (قبول)که ی ئیمهش به بهر ئەو (دعا)یهی خه ی (فصل)ی (خصام) له (بین)ی (سنی)و (معتزلی)یان بفه رموی ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ له جیاتی (دعا) ﴿يُنَادُونَ﴾ له (عرصات) له ناو (جحیم) که رقیان له خوئه بیته وه (استکراه)ی (نفس)ی خو یان ئەکهن ﴿لَمَقْتُ اللَّهِ﴾ (ایاکم) ﴿أَكْبَرُ﴾ به (درجه)یه نابه ته (موازنه) ﴿مِنْ مَّقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ﴾ (ممکن)ه (ارشاد) بی بۆ (کبری) (مقت)یان له (بین)ی خو یان له (قیامهت) وه (شدهت)ی (غضب)و (انکار)ی (الهی) له ئیوه ﴿إِذْ﴾ (وقت)ی یا له بهر ﴿تُدْعُونَ إِلَى الْإِيمَانِ﴾ (رسول) (دعوهت)ی ئەکردن ﴿فَتَكْفُرُونَ﴾ (قبول)ی (ایمان)تان نه ده کرده (تکذیب)ی

(رسول) تان ئه كردن ﴿قَالُوا﴾ ئه وانه ي منادى ﴿رَبَّنَا أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ﴾ (احيا) ي (علم) له و دوو (اماته) و (احيا) يه (خلاف) يان هه يه .
 (ظاهر) و ايه مراندنى دواى (حيات) و (احيا) ي دواى (موت) بى؛ كه و ابى له (دنيا) يه ك (اماته) هه يه؛ (اما) (جمع) ئ له (قدما) ي (امهت) (يعني) هيشتا باسى (اعتزال) و (سنيايه تى) نه بوه؛ (تاويل) ي له (اماته) ئه كه ن؛ (بمعنى عدم الحيات) وه ئه فه رموون: ئه و (آيهت) ه وه كى (آيهت) ي (سوره) ي (بقره) (وكنتم امواتاً فاحياكم) دوو (موت) و (حيات) ئ له (دنيا) وه (احيا) يه له (آخرهت) ئه گه يه نى . قسه له (احيا) و (اماته) ي (قبر) ي ناكه ن؛ (قسم) ي (احيا) ئه كه نه سئ، يه كى له (دنيا)؛ يه كى له (قبر) يه كى له (آخرهت) (اما) نانۆرپنه (احيا) ي دونيا، چونكى ئاشكرايه؛ (اعتبار) به (احيا) ي (قبر) و (آخرهت) ئه كه ن، زيرا ئه وانيان (انكار) كرديه؛ (قسم) ئ ئه پۆن بۆ (احيا) ي (صلب) ي (آدم) (مشاجره) و (مناظره) يه زۆر؛ مه گه ر له (آخرهت) پئ كه ون (مقصود) يان چ بوه؟ وا ده ر ئه كه وئ (سیدی آلوسی) لای وایه (استدلال) به و (آيهت) ه له سهر (عذاب) ي (قبر) ته و او نيه (عذاب) ي (قبر) به (حديث) (ثابت) ه؛ چونكى (ابن عباس) و گه لئ (نوات) ي گه و ره (حمل) يان كرديته سهر (حيات) و (موت) ي (دنيا) و (قيامهت) باسى (حيات) و (موت) ي (قبر) يان نه كرديه . خو ئه وانه وه كى (سابقاً) (اشاره) مان بۆ كرد (معتزلي) نه بووين له بهر (انكار) ي (عذاب) ي (قبر) (حمل) يان نه كرد بيته سهر (احيا) و (اماته) ي (قبر) هه يه ئايا ئه وانه ي ئه لئين: (عذاب) ي (قبر) هه يه ئه لئين: به (حيات) ئ ته و او (احيا) ئه كرينه وه؟ (سعد الملة والدين) وا ئه نوئينئ (حيات) ي (في الجملة) يه . وه آيا ئه توانن به (دليل) (اقناع) ي (طبيعيون) آن بكه ن (انسان) له ناو (قبر) ي (حيات) ي ديته وه بهر قسه ئه كا به هؤش و به (ادراك) ئه بى؟ (استدلال) به (عموم) ي (امكان) و (شمول) ي (قدرهت) بۆ خو مانه ﴿فأعترفنا بذنوبنا﴾ ئه وه ي (مرتب) بى له (انكار) ي (بعث) كه سئ (خوف) ي (مستقبل) ي نه بى

ئەو ەى بىكا ئەى كا ﴿فَهَلْ إِلَىٰ خُرُوجٍ مِّن سَبِيلٍ؟﴾ (اي خروج) (يعني)
 (اهم) ى (مقصد)يان (خروج) ە له ئاگرى؛ ئايا چ رى ەهيه؟ چاره پەزىرە
 (خىر) (خروج) نيه . ئەوانىش ئەزانن بۆيه بە (صريح) ى (جواب)يان ناداته
 ۋە ئەفەرموى: ﴿ذَلِكُمْ﴾ ئەمەتان ﴿بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ﴾ (في الدنيا) ﴿وَوَحْدَهُ﴾
 (لاشريك له) ﴿كَفَرْتُمْ﴾ (انكار) ى (وحدانيهت) ى خواتان ئەكرد ﴿وَإِنْ يُشْرِكْ
 بِهِ تُوْمِنُوا﴾ (تصديق) ئەكەن كە خوا (شريك) ى ەهيه بۆيه (معذب)ن بە
 (عذاب) ى (ابدي) (خروج)تان نيه (لايخفى) ئەوانە ەەر چەند (عمر)يان
 (محدود)ە (لكن) (شرك) و (جهد)يان بە (زمان) (مقيد) نيه خواى بى
 (شريك) (نفي) ئەكەن كە (بتاتا) نيه كە وابى (كفر)يان (داخل) ى
 (قضايا) ى (وقتيه) له (وقتيه) له (منشره) نابى ﴿فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ﴾
 (علويهت) و (كبريائي) (جنابى حق) (شرك) ەلئاگرى؛ (حكم) ەەر بۆ ئە
 ۋە بۆ (شركاء) نيه، ديارە (مراد) لەم (حكم) ە (حكم) ى (فصل) و
 (قضا) و (مجازات) و (مكافات) ە (اما) (حكم) ى (مصطلح) بۆ خوا و
 (رسول) و (مجتهد) و (مفتي) و (قاضي) و (حاكم) ى ديارە ەهيه؛ (البتە)
 (حكم) ى (سليمان) و (خطاب) و (ندا) ى (داود)يان لە (فكر) نەچوۋە
 (حروري) كە دەلەين: (لا حكم الا لله) خۆيان بە و (حكم) ە (حكم) ئەكەن
 ﴿هُوَ الَّذِي يُرِيكُم آيَاتِهِ﴾ كە (دالة) لەسەر (وحدانيهت) ى ﴿وَيُنزِّلُ لَكُمْ مِّنَ
 السَّمَاءِ رِزْقًا﴾ (مواد) ى (حياتيە) له (هوا) دىته ناو گولوك و (محل) ى
 (تكون) ى (ارزاق) له گەنم و جو (سائر) ى (حبوبات) ى دى بۆيه ئەگەر
 له (وهقت) ى (زاد) تى پەپىنى بايه بە (قوهت) بى يا بارانى زور بى بە (فساد)
 ئەچى؛ نابى كەم ئەبى خراپ ئەبى كەسى تەماشاكا ئەپىنى لە گولە گەنم
 گولە جو (امثال)يان داوى سپى باريك بە زاركى كە پەنكەى (سنبلە) ئە
 نيشى ەلئە ئاوسرى، ئەو (جذب) ى (مواد) ى (رزق) ئەكا بۆ ناو (رحم) ى،
 ئەگەر ئەو نەبى دان ناگرى؛ (عقيم) ئەمىنى؛ (سبحان الله).

﴿وَمَا يَتَذَكَّرُ﴾ به (آیات)ی خوا ﴿إِلَّا مَنْ يُنِيبُ﴾ بگه پښته وه له (متابعه)ی (هوا) و (تقلید)؛ چ خوښه (ایمان)ت به (وحدانیهت)ی خوا بیی؛ نه و جا (فکر) له (کائنات)که ی (اسرار)ی (خلق) و (ایجاد) و (صنع)ی (کبریائی) بزانی نه (انکار)ی خوی که ی نه (انکاری) (طبیعهت) له (نوامس)ی (فطرهت) که به (وضع)ی (فاطره) (استفاده) بکه ی؛ (حقاً) تا (انسان) (علم)ی به (دقائق)ی (اسرار)ی (طبیعهت)بیی (ایمان)ی به خوی (علیم) و (حکیم) و (قدیر) (زیده) (خالص) و به (قوهت) نه بی (شائبه)ی (شرک) به دلّیا (خطور) ناکات. نه وه ی له (دقائق)ی (صنع) نه زانی له (علم)ی (صانع) چ نه زانی؟ که سئ گوئ له مستی (پاپ) و (مجتهد) و (شیخ) بی له (کائنات) چ نه زانی ﴿فَادْعُوا اللَّهَ﴾ (ایها المنیبون المتذکرون) یا (عام) له (منیب) و (غیره) (منیب) ﴿مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾ بی (شائبه)ی (شرک) (الا لله الدين الخالص) ﴿وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾ (ومن علی شاکلتم) (نعوذ بالله من الشرك بسبب الإيمان) نه وانه ی (اذا ذکر الله وحده اشمئزت قلوبهم) نه گهر (خطاب)ی (فادعوا) (عام) بی له گه ل (ولو کره الکافرون)ی زور (ملائم)ی نابینم، (ولو) (صاحب)ی (کشف) (توجیه)ی بو کردبی (علی کل حال) (رعایهت)ی (وصف)ی (منیب) (لازم)ه ﴿رَفِيعٌ﴾ بلّند ﴿الدَّرَجَاتِ﴾ (درجات)ی (معنوی روحی) (قیاس) له (درجات)ی (حسی) ناکرئ، نه گهر (درجات)ی (حسی) به گویره ی (درجات)ی (معنوی) بی (موافق)ه باشه؛ (لکن) گه لی که س نه بینن (ظاهراً) (درجه)یان زور بلّنده (اما) خو یان زوره (دون) و په ستن. نه و (درجات)ه بو (اهل)ی (ایمان) و (إخلاص)ه له (کائنات) دانیه ته واوی (مادی) یا (معنوی) بی (تفاوت) بی؛ (خلق) و (ایجاد) (تساوی) (بو شه ویکی) ه لّناگرئ، (وظیفه)ی (عابد) (تقرب)ه بو (معبود)ی؛ نه وه ی خوا بپه رستی نه بی خوی بلّندکا (عزیز النفس) پاک و (حسن الصفات) و (حسن الأعمال) و (حسن الأقوال) و (عالی همه ت)بی؛ (دائماً علم)ی (زیاد)کا؛ (خیام) نه لی:

قہردا کی جزایی شہش جہت خودا ہد ہد بود
 قدری توو بہ قدر معرفت خوا ہد ہد بود
 دہرحسنی صفت کوش کی دہرعرصہی حشر
 حشری توو بہ صورہتی صفت، خوا ہد ہد بود

(قيمة المرء ما يحسنه) ئایا کەر پەرست و گاپہرست؛ (درجہ)ی
 (قدر) و (قیمت)یان ئہبئی چ بی؟ بہلئی لہ (درکہ)ی (دنائت) و (سفالت)
 ئہرواتہ خواریوہ ﴿ذُو الْعَرْشِ﴾ تہخت ہر چہند بہ (قیمت)بئی ئہبئی تہ
 ماشای (صاحب)ی تہختکہی. ئہ مپو سہگی لہ گہل انپراطوری لہ سہر تہ
 ختی دادہنیشئی، تہختی (مجوہر) و (مذہب) و (مرصع) بو گاجوتئی دادہ
 نین. تا (ممکن)بئی بو (حضرت کبریائی)ی ئہی کہینہ کنایہت لہ ملک و
 سلطنہت و (کیریائی)؛ لیرہ لام وایہ گشتیان ئہم (کنایہت)ہ (قبول) ئہکہ
 ن. (مراد) (جنابی حق) (فوقالدرجات)ہ نہک لہ (درجہ)ی (فوق)ہ
 (حتی) بہ (ابتدا)ش نایہتہ پیزئی؛ (تعالی اللہ عن ذالک) (صاحب)ی
 (ملک) و جاہو (جلال) ﴿يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ﴾ (روح)ی (دہعوہت)ی (الی
 اللہ)، (حماسہت) (غیرہت) (شجاعہت) (اقدام) (صبر) و (ثبات) و (قوہ
 ت) و (نشاط)ئی بئی (فتور) ئہو (روح)ہ لہ (بعض)ہ (ذات)آندا (اثر)ی دہر
 ئہکہوئی (روح)یکہ لای خودا (شان)ی (الہ)ی یہ (محیر)ہ خوئی ئہزانی
 چیہ؟ ئہو (روح)ہ (القا) ئہکا ﴿عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ﴾ (روح)ئی وا. چ
 (نوع)ہ (ہیکل)ئی (نفس)ئی (قلب)ئی (صدر)ئی (فؤاد) ہلئی ئہگری
 (تحمل)ی ئہکات؟! (روح)یکہ (مستحیل)ی لا نامینئی ئہلین: جاری
 بہ (ناپلیون)یان ووت: ئہوہ (محال)ہ ووتی: (محال)؟ (محال)کلمہ)یہ (فرہ
 نسی) نیہ! ئہو (روح)ہ بکہویتہ ناو چیا پارچہ پارچہ ی ئہ کات (ذو
 العرش) بو ئہو (روح)ہ ئہبئی (اختیار)کا؟ (ذات)ئی وہکی (کلیم اللہ) سہ
 روہرئی وہکی (حضرت)ی (خاتم الرسل؛ محمد المصطفی) بہو (روح)ہ نہ
 بئی (جناب)ی (محمد) (ﷺ) کوو (مقابل)ی (کائنات) پرائہوہستی؟

(روح) ی (معنوی) (نشاہ) یہ (الہی) یہ؛ (روح) یکہ لہ سہد (میلیون) (نفوس) زیاتر بؤ (شخص) ئی وہ کی (ہتلس) رام ئہ کا ئہ یان خاتہ ژیر (امر) و (ارادہ) ی ﴿لینذر﴾ ئہ وہی ئہ و (روح) ہی بؤ (القا) ئہ کری (کائنات) ئہ ترسینئی ﴿یوم التلاق﴾ لہ و پوژہ یا لہ (عذاب) ی ئہ و پوژہ ﴿یوم ہم بارزون﴾ پاش بزر بوون دہرئہ کہون دینہ (فضا) ی (حشر) پرؤزیشیان دہر ئہ کہوئی ﴿لا یخفی علی اللہ منہم شیء﴾ (ذوات) و (اعیان) یان (صفات) و (اعمال) یان ﴿لمن الملک الیوم؟﴾ پوژئی (تلاقی) و (بروز) بؤ کی یہ؟ ﴿للہ الواحد القہار﴾ ئہ مرؤ ئیمہ وا ئہ لئین، سبہی ہموو (موحد) و (مشرک) ئہ مرؤ سبہی لہ (دنیا) و (عقبی) (مالک) ی (حقیقی) ہہ ر خویہ (سلطان سلیم) ی (اول) کہ (زیادہ) کہ (مصر) ی (فتح) کرد، بہ دەستی خوئی ئہ و دوو (بیت) ہی لہ دیواری (قصر) ہ کہی نووسی:

الملك لله من یظفر بنیل منی

یردده قسراً و یضمنن بعده الدرکا

لو کان لی او بگیری قدر انملہ

علي البسيط لکان الأمر مشترکا

بروا ناکہم ئہ و (شعر) آنہ ئی خوئی بی گہرچی لہ (ترکی) و (فارس) ی (شاعر) ئی بہ (قوت) بوہ . (خیام) یش ئہ لئ:

آن قصر کہ بہ ہرام دہرؤجام گرفت

آهوو، بہ چہ کہرد پوو بہ ئارام گرفت

بہ ہرام کہ گوپم ی گرفتی ہمہ عومر

بونگہر کہ چ گونہ گوپ بہ ہرام گرفت!

﴿الیوم تجزی کل نفس بما کسبت﴾ (مؤمن) و (کافر) (بر) و (فاجر)

بہ (خیر) و (شر) ی (جزا) ئہ درئ (فدیہ) (انتساب)، (یوک!) ئہ بی وابی ﴿لا

ظلم الیوم﴾ (دنیا) بی (ظلم) نابی (اما) پوژئی (جزا) (ظلم) ی تیا نیہ، زیرا

(مالک) ی (مطلق) خوئیہ تی ﴿إن اللہ سریع الحساب﴾ چی لئ تیک ناچی

﴿وَأَنْذَرَهُمْ يَوْمَ الْأَرْزَاقِ﴾ ئەویش ھەر پۆژی (قیامت) ھە (لکن) (وصف) ی جودایە؛ لەوێ ئەفەرموئێ: "یوم ھم بارزون" لێرە ئەفەرموئێ: ﴿إِذْ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ﴾ دەلێن: "ازف الشخصوص" (اذا قرب وضاق وقته) پۆژی جزا نیزیكە (وان طال المدى) ھەر ئەبێ دئ و كل آت قریب لەبەر (ضیقەت)، دلێان دیتە قور قوراگە ﴿كَاطْمِينَ﴾ دلێ خویان ئەخۆنەو، (انە) ئەئەگرن نەك بیئەدەر ﴿مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ﴾ خزم و دۆست ﴿وَلَا شَفِيعٌ يُطَاعُ﴾ دیارە (شفیع) ئەبێ (قدر) و (قیمەت) ھەکی ھەبێ كە شایانی (إطاعه) بی؛ ئایا (شفیع) ی (غیرە) (مطاع) ئەبێ؟ بلیم: چی؟! (بالخاصه) (شفعا) ی وان چونکی (شرك) آن ئەبێ (مطاع) بن؟ (ابومسلم) (تفسیر) ی (یوم الأرزفة) بە پۆژی مردن ئەكات (امام) (ترجیح) ی ئەدا لەسەر (تفسیر) ی بە (یوم القيامة) بە دوو (نوع) یەكێ (تكرار) نەبوون وەدیگە رێ بە (مناسبه) ی ئەو (كلام) ھە كە دواپی (ذكر) ی ئەكا، بەلام بۆ (مناسبه) (نوعاً ما) (حیلە) یە ئەكات زیرا پۆژی مردن بۆ ھەموانە لەو (وقت) ی جئیی تكا و مكا نیە وەكە س بە فریادی كەس ناگا (فرق) ی (مؤمن) و (كافر) نیە وەھەم بئ (نظم) ھ ئەبایە (اول) ی لە (یوم) ی (آرزفه) (بعده) لە (یوم التلاق) ی بیان ترسینی وە (تعرض) یان بۆ ئەو نەكردیە ﴿يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ﴾ (نظره) ی (خائنه) بە (ظاهر) ی (نوع) یكە بە (باطن) ی (نوع) ی (یعنی) بە (ظاهر) ی (نظره) یە (صادق) آنە (محروم) آنە دۆستانە یە (لكن) (حقیقە) وانیه (نظره) یە (حیوانی) یە ﴿وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ﴾ ئەو ھە سینگ و دل بزری ئەكا، چی لئ بزرنابی (شفیع) و (معین) و (نصیر) و (ظھیر) بۆ؟ دیارە (خبائەت) ی (قلوب) لە چاوان دەرئەكەوئێ؛ (اما) (إتصال) ی ھەر وەكو (كشاف) ئەفەر موئێ بە (آیەت) ی (اسبق) (هو الذي يريكم) لام زۆر دوورە بئ (ربط) ھ، گە رچی خوی و (سپدی آلووسی) بۆ (تقريب) (سعی) یان کردیە (لكن لا يتم التقريب) ﴿وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ﴾ (شفیع) ئەلئ: چی؟ ﴿وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ أَلِهَةً﴾ (أصنام) و (اشباه) ی ﴿لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ﴾ (قابلیەت) یان نیە

(جماد) ن بئ (ادراک) ﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ بویه هر خوی (حکم) ئەکا (حاجت) ی به هیچ نیه، کهس تکای (حقیقی) بۆ ناکرئ. له (حق) (انسان) یش ئەفه رموی: جعلناه سمیعاً بصیراً (لکن) (فرق) زۆره به گویره ی (محدودی) (لاتناهی) ﴿أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ﴾ نه گه پاون له (أرض) ی؟ ته ماشای (آثار) ی (اقوام) ی (بائده) بکهن ﴿فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ﴾ (عاد) و (ثمود) (آشوری) و (بابلی) ﴿كَانُوا هُمْ﴾ ئەوانی پیشوان ﴿أَشَدَّ مِنْهُمْ﴾ له ئەمان له خویان ﴿قُوَّةً﴾ به (آثار) دهرئه کهوی ﴿وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ﴾ ئەگه ر ئەمپۆ (اعمال) ی (بشر) یان دیبا وهکی ئیمه (غافل) نه بان (محقق) خویان له پیش چاو ئەکهوت چیایان ئەکۆلن (نوع) ه پردان دروست ئەکهن (انسان) تیای (متحیر) ئەبی ﴿فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ﴾ هر (قوم) ی زۆر شه پ بکا (آخر) ی (منقرض) ئەبی ئەمهش (نوع) ه گوناهاه که (لاشک) (دولهت) پیی (مؤاخذ) ئەبی، (آخر) ی (محو) و نابوت ئەبی ﴿وَمَا كَانَ لَهُمْ﴾ بۆ وان ﴿مِّنَ اللَّهِ﴾ وا دهرئه کهوی له (تفسیر) ی (روح المعانی) ئەو (من) ه (متعلق) ه به (واق) له ﴿مِنَ وَاقٍ﴾ (یعنی) کهس نه بوو (وقایه) یان بکا له (عذاب) ی خوی ﴿ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ﴾ لیڤه به دهرئه کهوی (شدهت) ی (عقاب) ی له (حق) کییه له (تفسیر) ی (شدید العقاب) (سید) ئەفه رموی: (لا یعتد بعقاب عند عقابه) ئەویش و (ابو السعود) یش له (بیضاوی) یان وهرگرتیه؛ (اما) نازانم (سر) ی چیه؟ چونکی (مقابل) ی نیه لیڤه، به لئ (مقابل) ی (قوهت) و (آثار) ی ئە وان و ئەمان ههیه؛ که وابئ بلیین: (قوهت) ی (فوق القوی) یه (آثار) ی (فوق الآثار) ه وه ئەوهی (عقاب) ی (اقوی) بکا (بطریق الأولى) ئەتوانئ (عقاب) ی له و به ره ژیر بکات ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ﴾ وهکی (جلال نوری) ئە لئ: له (نسب) ی (نسبهت) برا گچکهی پیغه مبهرییه (حقیقه) ئەویش (ذات) ی زۆر نیاب و گه وره بوه ناردمان ﴿بِآيَاتِنَا﴾ (دلائل) و (برهان) ﴿وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ﴾ (قوه) یه (قدسی) (روح منه)؛ (معجزه) (اثبات) ی

(رساله‌ت‌ی (موسی‌ی (عبری)، وه‌کی (محمد‌ی (عربی) زور ئاسانه، ئه گهر له (طرف) (باری) (مضطرو) (مجبور) نه‌کرابان به‌و (نوع‌ه) (دعوا‌ی (رساله‌ت‌یان نه‌کرده (اقدام‌ی (موسی) له‌سه‌ر (فرعون) که ئه‌ی‌وت: انا ربکم‌الأعلی (اعلان‌ی (رساله‌ت‌په‌ناه) (مقابل‌ی (کره‌ی (أرض)، یا (جنه‌ت‌ه) یا (رساله‌ت‌ه) له (احوال‌یان (بدیهی‌یه (جنه‌ت) نه‌بوه که‌وابی (رساله‌ت‌ه) (و موفقیه‌ت‌یان (دغدغه) نایه‌ئی. که‌سی (إنصاف‌ی هه‌بی (توقف) ناکا له (ایمان) به‌و دوو (ذات‌ه) وه (ایمان) به (خاتم‌الرسال) (مستلزم‌ه) بو (ایمان) به‌ه‌موو پیغه‌مبه‌رانی که‌ئو (تصدیق‌ی (رساله‌ت‌ی کردینه. (موسی‌مان نارد ﴿إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ﴾ گوئی مه‌ده (قوم‌ی پایته‌خت لی‌گورپاو (کتاب) سووتاندرای وه‌ده‌رکراو (دین‌و) (دنیا) لی‌تیک چوو بی من له (صمیم‌ی دل‌ئو‌ه‌ی له (کتاب‌یان دانه‌بی یا (مخالف) نه‌بی له گه‌ل (قرآن) (ایمان‌م پی‌ی‌به (قوه‌ت‌تره، ئه‌لین: (هامان) (ظالم‌ی بوه پاشی (فرعون) هاتوه به‌ (مه‌یه) (مدید‌و) (زمان‌ی (طویل) (سیدی آلوسی‌به‌و (طرز‌ی (عرض‌کرا (رد‌ی (زعم‌یان ئه‌کا ﴿وَقَارُونَ﴾ با ئه‌ ویش یه‌کی بی له‌ گه‌وره‌ گه‌وره‌کان و (مقرب‌آنی باره‌گای (فرعون)، ئی (قوم‌ی (موسی) (قارون‌ی‌تره ﴿فَقَالُوا: سَاحِرٌ كَذَّابٌ﴾ (فرعون) (اول‌ی) وتی: (محسوره) دوایه ووتیان: (ساحر‌ه) ﴿فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا﴾ (تبیین‌ی کرد (سحره) (مغلوب) بوون (ایمان‌یان هینا) ﴿قَالُوا: اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ﴾ (بنا) له (آثار) پیش (ولاده‌ت‌ی (موسی) ئه‌و (معامله) به‌ده‌یان له (حق) (بني اسرائيلي) ئه‌ کرد که‌وابی ئه‌وه (اعاده‌ی (امر‌ه) (تجدید‌و) (تشدید‌ه) ﴿وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ﴾ (ضیاع)؛ بی (فائده) (آخر‌ی (غلبه) بو (موسی) بوو به‌ (عصا) (تاج‌و‌ته‌ختی نگو‌ن‌سار کرد (قاموس)، (کید) به‌ (مکر‌و) (خبث‌و) (حیله‌و) (حرب) (معنا) لی‌ئه‌دا وه (حیله) به‌ (حذف‌و) (وجوده‌ت‌ی (نظر‌و) (قدره‌ت‌ی (علی‌التصرف) تفسیر ئه‌فه‌رموئی" (اللهم اجعل کید

کفار زماننا في ضلال) ﴿وَقَالَ فِرْعَوْنُ﴾ به (ملائى): ﴿ذُرُونِي﴾ ليم گه پرين
﴿أَقْتُلْ مُوسَى﴾ بى کوژم وا دهرئه که وئى (فرعون) بئى (استشاره) ی (ارکان) ی
(حکومت) (اقدام) ی له سهر (قتل) نه کردیه، (قتل) ی (مذکر) و هیشتنه وه
ی (مؤنث) یش به (تدبیر) و (اتفاق) بوه ﴿وَلْيَدْعُ رَبَّهُ﴾ بزائم چى نه کرى؟
کوو به فه ریادی دئى؟ ﴿إِنِّي أَخَافُ﴾ به (دلیل) (اقناع) یان نه کا نه ترسم نه
گهر لئى گه پرين ﴿أَنْ يُبَدَّلَ دِينَكُمْ﴾ نه وه ی زور لاگرانه نه ی زانئى نه گهر
(دین) ی (موسى) سه رگرئى نه وه نه گهر له (حکمدار) یش (سقوط) نه کا له
(الهی) و (ربوبیه) ت نه که وئى ﴿أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ﴾ نه مه بو
(دفع) ی (تهمت) ه (یعنی) (مقصد) ی (خیره) بو ئیوه، (طبیعی) نه گهر
(غالب) ببئى (حال) ی ئیوه وا نه مینى. (بنی اسرائیلی) داغداران تو له تان لئى
نه که نه وه ﴿وَقَالَ مُوسَى﴾ (علیه السلام) ﴿إِنِّي عُدْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ﴾ (مقابل) ی
(ربه) ﴿مَنْ كُلُّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ﴾ (في الحقيقة) له وه تی (ایمان)
به (حساب) و (جزا) ی (آخرت) نه ماوه (حقوق) ی (ضعفا) (بالکلیه) پایه
مال بوه نه وه ی (ایمان) ی به (حساب) نه ببئى نه گهر ده سه لاتی هه ببئى له هیچ
(توقف) ناکا ﴿وَقَالَ رَجُلٌ﴾ مه ردئى ﴿مُؤْمِنٌ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ﴾ دیاره خزمئى
نیزیکی بوه، با (ابن العم) بئى؟ نازانم! (قیل) (اسرائیلی) بوه (وقیل):
(غریب) بوه بو؟ بلئى: له ناو (آل فرعون) به (ایمان) (غریب) بوه ﴿يَكُنُّمُ
إِيمَانَهُ﴾ (ایمان) ی بزر نه کرد؛ (ظاهر) وایه له (عموم) ووتئى: ﴿أَتَقْتُلُونَ
رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ؟﴾ له بهر نه وه؟ (ابوبکری صدیق) (وهقت) ی
(دفع) ی (عقبه) ی (ابن) ی (أبي معيط) له (رسول الله) نه وه (آیه) ت ه ی
خویندنه وه؛ (اول) (مدافع) ی (صدیق) ی (اکبر) بوو (رحمه الله) (واقعا)
(بشر) سهیره بهس نه تورپتته (میل) ی خوئى (اعتبار) به (میل) و
(اعتقاد) ی خه لکی ناکا (وَلَوْ) (ظاهر) ببئى ﴿وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ﴾ نه وه
(عصا) ی نه وه (ید) ی (بیضا) ی هاتیتته سه ر ئیوه ﴿مِنْ رَبِّكُمْ﴾ له (طرف)
(رب) ی ئیوه (معنا) ی چى؟ (ولیدعربه) (رب) ی (خاص) بو خوئى

(اعتبار) ناکا؛ (دعوت) تان ئەکا بۆ (ایمان) به (رب العالمین) مهی کوژن لئی گه پین. (حال لا یخلو) یا (کاذب) ه یا (صادق) ه ﴿وَأِنْ يَكُ كَاذِبًا﴾ بۆفی ده رئه که وی ﴿فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ﴾ وه بالی له سه ر خوی، (امین) بن (موفق) نابیی وه ک له (آیهت) ی دوایه ده رئه که وی ﴿وَأِنْ يَكُ صَادِقًا﴾ (بالفعل) (اثر) ی ده رئه که وی ﴿يُصِيبُكُمْ﴾ (علی الأقل) ﴿بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ﴾ ئەو (وهقت) ی ناگه نه ئەنجام (فرصهت) مه دۆرینن، (ایمان) ی پی بینن. (بناء علی هذا) (سری) (کلمه) ی (بعض) جوان ده رکهوت (زمخشری) (تحریر) ی ئەو (آیهت) ه ی جوان کردیه شایانی (تقدیر) ه وه (لازم) ه (حق) ی (صاحب) ی (اقوال) ی (حسنه) گوم نه کری، (حق الإنصاف) (مفسرین) ی وه کی (امام) و (بیضاوی) و (ابوالسعود) و (ألوسی) (عیال) ی (زمخشری) ن، (اغمان) که له دوو سی (قول) ی (معتزلی) یانه (استفاده) له (علم) ی که (بعض) ی که (ابوعبیده) ی (مشهور) ه له (لغهت) ئەلئ: (بعض) به (معنا) ی (کل) ه (استدلال) به (شعر) ی (لبید) ی ئەکات:

ترک أمکنة إذ لما أرضنا

أو یربط بعض النفوس حمامها

(زمخشری) و (جمهوری) (بلاغهت) ئەفه رمون: (مراد) له (بعض) خویه تی (زمخشری) ئەفه رموی: (ان صحت الروایة له) (ابو عبیده) قسه ی (مازنی) لئ راست دئ (هیشکتر بوو له وه که ئەوه ی پی ئەلئیم: تی بگا) ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ﴾ ئەلئین: (کلام) ی (ذو وجهین) ه: ئەگه (موسی) (مسرف) ی (کذاب) با خوا ئەو (آیات) ه ی نه ئەدایه یا ئەگه ر وایی خوا به (هلاک) ی ئەبا (حاجهت) به (قتل) ی ئیوه ناکا (ان یک کاذبا فعلیه کذب) وه (تعریض) ی تیایه بۆ (فرعون) (لاشک) زۆر (مسرف) بوه وه درۆشی گه وره بوه که خوی به خوی (مصر) یان زانیه ﴿يَا قَوْمِ لَكُمْ الْمُلْكُ﴾ (حکومهت) و (ده ولهت) ﴿الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ﴾ (غالب) ن له سه ر (بنی اسرائیلی) ئەمړۆ ﴿فِي الْأَرْضِ﴾ له (ارض) ی (مصر) که س (مقاومهت) تان

ناکا (تمام) به لَام ﴿فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ؟﴾ (عذاب) و (اخذ) و گرفتی ﴿إِنْ جَاءَنَا﴾ کئی (نجات) مان ئەدا؟ ئەو (نصر)ی مەنیه ﴿قَالَ فِرْعَوْنُ﴾ له مەیانى قەسەى ئەو (مؤمن) ه ﴿مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى﴾ هەر ئەو هەتان نیشان ئە دەم که به (صواب)ی ئەزانم (صلاح) وایه (موسى) بکوژم ﴿وَمَا أَهْدِيكُمْ﴾ بۆ (رای)ی ﴿إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ﴾ ئەو هی (صلاح)ی تیا بئ خەدشم نیه له گەڵ ئیو. ئەلین (حضرت)ی (معادی بنی جبل) و (حسن) (رشاد) به (شده) ت (شین)یان (قرائت) کردیه ئیو و خوا به جوانی ئەزانن؟ ﴿وَقَالَ الَّذِي آمَنَ﴾ (من آل فرعون) ئەگەر (موسى) بئى ئەى فه رموو: وقال: موسى ﴿يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ﴾ پوژی (هلاک)ی (اقوام)ی (سالفه) ﴿مِثْلَ دَأْبِ﴾ (جزای) (ادب) و (عادهت)یان ﴿قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَتَمُودَ﴾ دیاره زۆر ناگاداری (تاریخ)ی (امم) بوه ﴿وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ﴾ وهکی (قوم)ی (لوط) ﴿وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا﴾ (ادنی)یه ﴿لِلْعِبَادِ﴾ به لکو (عباد) (ظلم)ی له خویان ئەکن ﴿وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ﴾ پوژی: هاوارو دادو فه ریاد؛ هه یرو هه یرو ﴿يَوْمَ تُولُونَ مُدْبِرِينَ﴾ (أنه) هه لدین بۆ کئی هه لدین؟ کوو قورتار ئەبن؟ ﴿مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ﴾ (حفظ)تان بکا ﴿وَمَنْ يُضِلَّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ﴾ دیاره له (هدایهت)یان (مایوس) بوه ﴿وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ﴾ پيش (ارسال)ی (موسى) ﴿بِالْبَيِّنَاتِ﴾ دیاره (رسول) بئ (بینه) نابئ وه (تعیین) (لزوم) نیه ﴿فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ﴾ له (احکام) له (دلیل) ﴿حَتَّى إِذَا هَلَكَ﴾ (أنه) (عمر)ی له ناو ئیو به (ضایع) چوو ﴿قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا﴾ (أنه) (لا رسول ولا رسالة) (مده)ی (بین)ی (یوسف) و (موسى)ی چه نده بوه؟ (تاریخ)یان (مضبوط) نییه . (فرعون)ی (موسى)ی (غیر)ی (فرعون)ی (یوسف)ی بوه بئ (شک) نه ئە و ناوی (ولید) بوه نه ئەم ناوی (ریان) ﴿كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ﴾ له (عصیان) بئ (حد) له (اعتقادیات) به (شک) و (وهم) (تبادر) له (یوسف) (الکریم ابن الکریم) (یوسف) (بن یعقوب بن اسحاق بن

ابراهيم)ه (عليهم السلام) (قيل)ئ ته لئ: (يوسف بن ابراهيم بن يوسف الصديق)ه بو؟ (دليل) چيه؟ وه كي (سيد آلوسي) ته فه رموي؛ زور (غريب)ه ته وه ي (نقاش)و (ماوردي) (حكايت)ي ته كه ن: ته و (يوسف)ي ليره (نكر) ته كرى له (اجنان) بوه. ته بي ته و قسه له جنوكه داران (وارد) بووي (حقا) قسه يان (موجب)ي (حيرهت)ه كه ي خوي (تعالى)ن (رسول)ي له جنوكان بو سه ر (بشر) نارديه؟! (أما) (حق) وا بوو بو (خاطر)ي (يوسف)ي بيان گوتبا له (ملائكه)آن بوه ته وه ي (اساساً) ته و قسه ي (اختراع) كرديه به (قربان)ي ژنه (مصري)يه كان بي ﴿الَّذِينَ﴾ ته و (مسرف)و (مرتاب)آته ي ﴿يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ﴾ (قولي) (فعلي) ﴿بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ﴾ نه (عقلي) نه (نقلي) ﴿كِبْرًا﴾ (جدالي) وا ﴿مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ (يعني) زور (مستكبره)ه لاي خوا و (اهل)ي (ايمان) ﴿كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ﴾ (طبع)ئ نا (مطبوع) ﴿عَلَى كُلِّ قَلْبٍ﴾ به (إضافه) ﴿مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ﴾ (منشا)ي (تكبر)و (تجبر)، دلّه؛ دلّي (متكبري) يا دلّي (متكبر) (حق) (نفوذ)ي تي ناكا وهك (ظرف)ئ سه ربه مؤر مؤر كراوه كه دل گه يشته ته و (درجه) ته و جا (جناب)ي (حق) ته ي گرى نهك (ايمان)ي بچيته ناو به لكو (بغض)و (عداوت)و (قوهت)ي (ميل)ي (امحا)ي (حق)ي تيا ته پويني (حسب المقتضى) ته و دلّه واي ته وي دل دهر باره ي شتي هه رچي بي كه رهق بوو له به رد خراپتر ته بي (دائر) به (ايمان)و (احسان) ته رايي تيا ناميني (فهي كالحجارة اواشد قسوة) وه به (صفهت)و (موصوف)يش هاتيه ﴿وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانَ ابْنِ لِي صَرْحًا﴾ (قصر)ي (عالي) شتي وه كي (رصد) خانه ﴿لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ﴾ (وسائل)ي (إطلاع) له سه ر (شؤون)ي (بشر) (أوضاع)ي (فلكي) تا بزنام (دلالت) له چي ته كا؟ ﴿أَسْبَابَ السَّمَاوَاتِ﴾ (تفسير)ي (اسباب) به (طرق) يا به (ابواب) زور بي ربي كه (خيال)ي وه ي ته كا؟ ريگايه بدوزيته وه يا دهرگايه پيدا بچيته ناسمان بزاني خوي لئيه يان نا؟ تا (مقصود)ه كي لئوي كه وي

(مثلاً) ئەو (ذات)ە تۆ نارديتە؟ ﴿فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ﴾ نالئى: على ﴿إِلَيْهِ مُوسَىٰ﴾ له (حرکات) و (مواقع) ى (کواکب) (خیر) داریه کم پئى بئى بؤ (جهت) ى (اله) ى (موسى)؛ وهكى (هرقل) ى که له (بخاري) (نقل) ى ئەکا له (اوضاع) ى (نجوم) (اطلاع) ى بووه (ملک) ى (ختان) (ظهور) ى کردوه له (آثار) یان دهرئه که وئى (مصري) له و (عصر) ى زۆر (مشغوف) بووین به (علوم) ى (فلکي) (رحمت) له (امام فخرالدين) بئى به (معنا) ى (نُقال) ه کان (راضي) نیه (و له الحمد) هیچ له (رساله ت په ناه) (نقل) نه کراوه . (واقعاً) ئەو (نوع) ه (آیه ت) ه بئى (إطّلاع) ى له سهر (اعتقاديات) یان (تحقیق) ى (معنا) ى (مشکل) ه؛ وه (تفسیر) ى (نظر) به (معنا) ى (لغوي) (جساره ت) ه ﴿وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا﴾ له (دهعوا) ى (رساله ت) و (وحدانيه ت) ى (الهي) ﴿وَكَذَلِكَ﴾ و ﴿زَيْنَ لَفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهِ﴾ له (طرف) كئى (تزيين) كرابوو؟ (اولاً) (ميل) ى خۆى (ثانياً) (مرائى)

(هه رچي ئان خسره و كونه د شیرينه ست)

وهكى (شاعر) ئى له (حق) (ملك) ئى ئەلئى:

ما شئت لا ما ساءت الا قدار

فاحكم فانت الواحد القهار

که سئى (دقه ت) له خۆى کا؟ ئەزانئى (مدح) و (ثنا) چ (تاثیر) ئى له (انسان) ئەکا کوو (انسان) پئى پف هه ل ئەمئئى؟! (معأنه) ئەزانئى: خۆى بؤفه (هیکل) ى (خالئى) یه! ﴿وَصَدُّ عَنِ السَّبِيلِ﴾ له پئى وه رگئى درایه گه لئى (ملوک) به و (جۆره) (ثنا) یه (وکذا متشیخ) ه (متملا) له خو ئەچن پئى یان لئى ئەگۆپئى. وه (قراءه ت) ئى تریش هه یه (معتبر) ه؛ به (فتح) ى (صاد) (بنا فاعل)، (ضمیر) بؤ (فرعون) (يعني) ئەو (منع) ى (خه لک) ى ئەکرد له پئى راست وه ئەه گوت: (اهدیکم سبیل الرشاد) فیل و فه ره جئى له (انام) ئەکرد ﴿وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ﴾ نه بوه ﴿إِلَّا فِي تَبَابٍ﴾ (تبت یدى فرعون) وهكى (ابى لهب) دیاره نه گه یشئئته (درجه) ى (سیاسیون) ى ئەم

(عصره)، نهیتوانیوه درۆ و دهلهسهکانی بچهسپینئ **﴿وَقَالَ الَّذِي آمَنَ﴾** ئه
 وجاهاته (صراحت) **﴿يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ﴾** ئهبی به چ (حماسهت) هکی ئه و
 (ندا) یه کی کردبی؟ (محقق نوعا ما) (غضب) هکی ههیه؛ (نصیحهت)
 و (رجای کردیه) (فرعون) (اهمیهت) ی نه داوه ته وه قسه ی ئه و وه پروو له
 (هامان) ئه کا ئه و (تمویه) و پروو که شییه ئه نوینئ **﴿أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ﴾**
 (هدایهت) ی (موصل) و پون و (واضح) **﴿يَا قَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ﴾**
 (سریع الزوال) ه پی ی (مغرور) مه بن **﴿وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ﴾** به (خلود) و
 (دوام) ه (لله در الخيام):

پهندی دهه مهت ئه گهر به مهن داری گووش
 ئه ز به هری خودا جامه بی تزویر مه پووش
 دنیا هه مه ساعه تی وه عومری توو ده می
 ئه ز به هی ده می عومری ئه بدرا مه فرووش

(حدیث) ئ (نقل) ئه که ن (الدنیا: ساعة) به و (ساعهت) ه هاته وه
 (خاطر)؛ (دفعه) یه (سلطان رشاد) ی (عثمانی) (ساعهت) ئ ئه داته
 (معلم) (ناجی) (شاعر) ئ (مشهور) له (شکران) هی (قصیده) یه
 به (تورکی) له (مدح) ی پادشاه داده نئ ئه و (بیت) هی زۆر خو شه دنیا چون
 امامی رسل ساعة دیدی

دنیا یه امدی شاه به نه إعطا بیویردی

﴿مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً﴾ ههر که سئ بی گه وره و گچکه **﴿فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا﴾**
 (هذا من فضل الله بعباده) **﴿وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَى﴾** بی (فرق) ی
 (جنس) و (قوم) و (حسب) و (نسب) **﴿وَهُوَ مُؤْمِنٌ﴾** (عمل) ی (صالح) بی
 (ایمان) (ایمان) بی (عمل) ی (صالح) چ نیه (ایمان) نه بی (اعتبار)
 به (عمل) ی (صالح) نیه هه مووی ئه بیته (ده سیسه) و (حیله) کاری و
 گرفتاری خه لک وه کی (سیاسیون) ی (عصر) **﴿فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ﴾** (دار
 الإحسان دار السلام) **﴿يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾** (أضعافاً مضاعفة ما لها

من نفاذ ﴿وَيَا قَوْمٍ لِي كُورًا وَيُنَاقِصُكُمْ فِي كُورِي﴾ ﴿مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجَاةِ﴾ (سعادهت) (ابدي) ﴿وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ﴾ (شقاوهت) (سرمدي) بؤ وايه؟ (مقابله) (إخلاص) به (غش) (خلاص) به (هلاک) ! گوی له قسم کهن وه (الا) (هلاک) و (خائب) و (خاسر) ئه بن ﴿تَدْعُونَنِي لَأَكْفُرَ بِاللَّهِ﴾ ئه وهی (شريك) بؤ په ياکا (أنه) (انکار) خوی ئه کا ﴿وَأَشْرِكُ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ﴾ هه روا به (خیال) شتی بوو بلیم: ئه وه (اله) ئی کردی! که سئ بایه کی تیا جوولاهه بلیم: ئه وه له (زمره) ی (اله) هانه دهوله مه ندو به قوهت بوو بلیم: خوا مه! یا له پووی (معنویات) ه وه بلیم: ئه وه (اتحاد) ی هه یه (حلول) ه ﴿وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ﴾ (غالب) ه (فوق الكل) ه ئه وی پووی تی کا لی خۆش ئه بی بی (واسطه) (شفعا) ش گه ره گ نیه ﴿لَا جَرَمَ﴾ نازانم له (لاجرم) ه بلیم: چی؟ (تحلیل) ی له سه ر (مذاق) ی (بصري) یان وه ک (زمخشري) (تفصیل) ی دایتی (عبارت) زۆر بی تام و شام ئه کا گه رچی (ملا) یانی دی وه کی: (فخر) و (بیضاوی) (کلام) ی (زمخشري) یان (قبول) کردیه، (أما) من (لاجرم) ه (قول) ی (صاحب) ی (قاموس) م لاجوانه له پاش (نکر) ی (أصل) ی (معنا) ی ئه فه رموی: ئه و (کلمه) (تحول) ی کردیه بؤ (معنا) ی (قسم) (أنه) ئه لی: والذي لا رب سواه (شک) و (شبهه) ی نیه ﴿أِنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ﴾ (اله) ی (باطله) ﴿لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ﴾ (حقيقي) ﴿فِي الدُّنْيَا﴾ دياره (جماد) ن ﴿وَلَا فِي الْآخِرَةِ﴾ (كذلك) وه ئه گه رچی بلین: خوی به (نطق) یان بینی له (عليه) ی ئیوه ئه لین، به لام نه که لکی (دنیا) ئه گرن نه که لکی (قیامهت) به (حقیقهت)؛ مه گه ر له خورماو سه موون دروستیان کهن که برسی بوون بیانخون وه کی (بعض) ئی (عه رب) (القي) به و (مولقي) یه لوول ئه دا قووتی ئه دا ﴿وَأَنْ مَرَدَّنَا﴾ (مرجعنا) ﴿إِلَى اللَّهِ﴾ له پوژی و په سین ﴿وَأَنْ الْمُسْرِفِينَ﴾ له (کفر) و (تکبر) و (جبروت) و خوینرژاندن و (هه تک) ی (حرمهت) و (حق) ی (بشر) و (تذليل) ی (عنصر) ی (اجنبی) ﴿هُمُ أَصْحَابُ النَّارِ﴾ لی جودا نابنه وه (مؤمن) ی (مُذنب) (ولو)

بعد حین) (مصاحبه)ی نامینئ ﴿فَسَتَذْكُرُونَ﴾ (بعدالوقوع) ﴿مَا أَقُولُ لَكُمْ﴾
 ئەى بهخوای قسهکانی راست و (حق) بوو (خیر) خواهانه بوو به قسهمان
 نه کرد ئەوا تووش بووین؛ ئەمرۆژ وایه (قوم)ی بهدبەخت و (منکوب) هه
 رچەند (نصیحت)ی کهى له (مستقبل) بی ترسینئ (فائده)ی نیه ناگه پیتته
 وه! تا تئى دەرکه وئ ئەوسا په شییمان ئەبیتته وه دهستی خوئ ئەگوشئ
 لیوی خوئ ئەکرۆژئ (لکن) چ سوود؟ ﴿وَأَفْوُضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ﴾ کئى دی
 ههیه؟ (خاصة) له و (حال)ه ئەگەر (وقایه)ی (الهی) نه با (أنا فرعون)
 پارچه پارچه ئە کرد ﴿إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ﴾ ئاگاداره (حراست)ی بی ده
 سه لاتانی خوئ ئەکا ئومیدم به (قوهت) و (قدرت)ی ئەوه له شه پى ئیوه م
 (حفظ) کا ﴿فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكْرُوا﴾ ئەوهی (دائره)ی وی بی
 له (تدبیر)ی (مملکت) (حقاً) (ذات)ی (محترم) و (بلیغ) و (ناصح) و ئاگادار
 و (مؤمن) و (قوي الإيمان) و به (شجاعة)ت بوه ﴿وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ﴾
 (غیر)ی وی ﴿سُوءَ الْعَذَابِ﴾ ئى (غرق) بوو (غرق) بوو به ئاگری
 (غضب)ی خوای سووتا ئى ما ﴿النَّارُ يُعْرَضُونَ﴾ له دواى (رجعت)ی (بنی
 اسرائیلی) بو (مصر) ﴿عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا﴾ (وقت)ی (لذته) و به زم و
 روزمیان پیش (غرق)ی (فرعون) ئە وه له (دنیا) ﴿وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ﴾ له
 (طرف) خوای (امر) (صادر) ئەبئ (ادخلوا آل فرعون) هه موویان (غیر)ی
 (ذات)ی (مؤمن) (بنا) به (مبالغه)ی (بعض)ئ ملیونهک و شهش سه د هه
 زار کهس بووین ﴿أَشَدَّ الْعَذَابِ﴾ (عذاب)ی وان بو (بنی اسرائیلی) له
 (دنیا)یه (نظر) به و (عذاب)ه به (لذته) و (نعمته) (حساب)ه، یارانئ
 ئیمه به (آیه)ی (يعرضون) (دلیل) دینن له سه ر (عذاب)ی (قبر) (اعني
 برزخ) بلیم: چی؟! له و چەند سألّه (بدن)ی (فرعون)ی (موسی)یان
 له (اهرام)ی هینادەر مومیا کرابوو هیچ تیك نه چوو بوو ﴿وَإِذْ يَتَحَاوُونَ﴾
 (رؤسا) و (اتباع) (فراعنه) (غیري) (فراعنه) ﴿فِي النَّارِ﴾ (بعد السوق و
 الدخول) ﴿فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ﴾ بی هیزه کان (یعني) (اتباع) ﴿لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا﴾

گه وره كانيان ﴿إِنَّا كُنَّا﴾ له (سالف)ی (دهر) له (دار)ی (دنیا) ﴿لَكُمْ تَبَعًا﴾
 (تابع)ی ئیوه بووین (ره‌عیه) و (خادم) و جان نه فشان ﴿فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَبَرُونَ
 عَنَّا؟﴾ (دفع) نه‌کن له‌سه‌ر ئیمه هل نه‌گرن؟ ﴿نَصِيبًا﴾ (حصه)یه ﴿مَنْ
 النَّارِ﴾ له (دنیا) چیمان بو کردن؟ سه‌رومال و (اولاد)مان له ئوغری ئیوه
 دانا چهند (بلا)مان له‌سه‌ر ئیوه (دفع) کرد ﴿قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا﴾ له
 (جواب)یان‌دا ﴿إِنَّا كُلٌّ فِيهَا﴾ هه‌موومان له ناو ناگرین لی‌ره (امتیان)مان له
 ئیوه نیه بی ده‌سه‌لآتین (رئییسی) و (مرؤسی) نه‌ما ﴿إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَّمَ بَيْنَ
 الْعِبَادِ﴾ (بر) و (فاجر) (مؤمن) و (کافر) هه‌ر که‌س (عذاب)ی خو‌ی نه‌چیژی
 ﴿قَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ﴾ (عمومی) ﴿لِخِزْنَةِ جَهَنَّمَ﴾ له (دعا)ی (حملة‌العرش)
 (محروم) بوون، ئومیدیان به (خزنه) به ﴿ادْعُوا رَبَّكُمْ﴾ بیارینه‌وه (دعا)مان
 بو بکه‌ن له خوای خوتان بخوازن ﴿وَيُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا﴾ (مقدار)ی پوژی
 (مقدار)ی پوژی له ئی (دنیا) یا (آخرت)؟ ﴿مَنْ الْعَذَابِ﴾ تشتی ﴿قَالُوا﴾
 (خزنه) ﴿أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ﴾ ئی (بشر) به خوتان ﴿بِالْبَيِّنَاتِ﴾
 به (آیات) و (معجزه) و (دلایل)ی (مصدقه) ﴿قَالُوا بَلَىٰ﴾ هاتن (کن) ئیمه
 بپرومان نه‌کرد (تکذیب)مان کرد (رؤسا) له به‌ر (طمع)ی (اکبر) (رعیا) له
 به‌ر (اتباع) ﴿قَالُوا فَادْعُوا﴾ خوتان (دعا)که‌ن هاوار که‌ن قورپتان به‌سه‌ر چ
 (فائده)؟ ﴿وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ﴾ بو (قیامت) (ممکن)ه له
 (دنیا) خوا (دعا)ی (کافر) (قبول)کا (کافر)ی (بالرسالة) یا (مُشْرِك)؟
 (ذاتاً) (جاحد) (دعا) نا‌کا ﴿إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا﴾ خوا نه‌فه‌رمووی ﴿وَالَّذِينَ
 آمَنُوا﴾ (اتباع)یان ﴿فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾ به (قوهت)ی (مادی) و (معنوی) به‌و
 (شرطه) به (اوهام) و (خیالات) لانه‌دهن له (سنن)ی (رسول) ﴿وَيَوْمَ يَقُومُ
 الْأَشْهَادُ﴾ نه‌و پوژه که (أرض) به (نور)ی (رب)ی خو‌ی (منور) نه‌بی
 (کتاب) و (حساب) داده‌ندری (انبیا) و (شهادا) (حاضر) نه‌کری ﴿يَوْمَ لَا
 يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعذِرَتُهُمْ﴾ زی‌را (حقیقه) (معذرت) نیه وه‌کی (منطقی) نه
 لاین: (سالبه) له‌گه‌ل (نفي) (موضوع)یش (صدق)ی دی ﴿وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ﴾

لعنة(يان لى بى) ﴿وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ﴾ ناخوشى (جهنم) ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى
 الْهُدَى وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ﴾ (آيات) و (كتاب) ى (تورات) كه (أصلاً)
 (عين) ى (هدايت) بوه وه پاش (وفات) ى (حضرت) ى (موسى) بو وان
 ماوه ﴿هُدًى وَذِكْرَى لَأُولِي الْأَلْبَابِ﴾ (ذوي العقول السليمة) بويه (اكتر) ى
 (بني اسراييلي) (اهتدي) يان پى نه بوو، كه وات زانى يا محمد (ﷺ)
 ﴿فَاصْبِرْ﴾ (يعني) نه فه رمون: (خطاب) ه له گه ل (رسول) ى (اكرم) (بني
 قريش) (بني اسماعيل) ﴿إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ﴾ ديتته جي (ولو) به كاوه خو
 ﴿وَأَسْتَغْفِرُ لَذَنبِكَ﴾ (دائر) به (استعجال) ى (حصول) ى (وعد) (دفع) ى
 (اعداد) (شري) (دين) (نصرالمؤمنين) ﴿وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ﴾
 (على الدوام) ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ﴾ (كونيه) و
 (قوليه) له (صدر) ى (سورته) فه رموى: ما يجادل في آيات الله إلا الذين
 كفروا له مه يانى ى (خطاب) ى (مؤمن) ى (من آل فرعون) نه فه رموى: "الذين
 يجادلون في آيات الله بغير سلطان اتيمهم كبر مقتا عند الله وعند الذين آمنوا
 كذلك يطبع الله على كل قلب متكبر جبار" لي رهش نه فه رموى ان الذين
 يجادلون في آيات الله بغير سلطان اتيمهم ﴿إِنْ فِي صُدُورِهِمْ نِيهٌ﴾ (إِلَّا كِبْرًا)
 (تعظم) و (تراس) ﴿مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ﴾ ناي گه نى (أول) و (آخر) لي ره (محاوره)
 له گه ل جووله كان نيه باسى (دجال)؟ (رمز) ى (اشاره) ى (ذاتاً) له
 (قرآن) (بحث) ى نيه (آيه) ى (مربوط) و (منتظم) و به جي چى پى نه وى
 له لارا شتى بخلقينم بيكه مه (سبب) ى (نزول) (اساس) ى خو شى شه ره سه ر
 (دجال) (عائد) ى نيمه نه بوو (حرب) ى بوو له (بين) ى جوو و ديانان جوو
 نه لىن: نه و (مسيح) ه كه نيوه (ايمان) ى پى نيين نه مه (دجال) بووه
 (مسيح) ى به پاستي (مبشر به) كه (اعاده) ى (مجد) ى (آل داود) نه كا
 (من بعد) دى ديان ده لىن: (مسيح) ى پاستي هات نه وه ى (منتظر) ى نيوه
 يه (مسيح) ى (دجال) ى (مشرک) ى (ملحد) ى (زه نديق) ى (مغوي)
 (مضل) ه (مسلمان) آن چ (حق) يانه له سه ر نه م (حرب) ه؟ وه نه و (دجال) ى

(مسلمان) آن به (خیال) (عالم) ی لئنه تَوَقِّينَن (تامین) یان ئەکه م نای گهنی
وهکی جووله کان تا (ابد) (انتظار) ی بکن، به و جووره که ده لئین؛ نابی نیه
نه بوه ئەدی کهری (دجال) ی؟ قسه ی لئمه که زۆرن. لام وایه ئەمپۆ
(عیسی) یه که ی خوومان ئەگەر بیته وه سەر عاردي به سواری کهری ناگه پری
ئەله به ته (شمبرلین) لئ ناگه پری له (هوا) به (طیاره) له (عهردي) به
(قطار) و (سیاره) له (بحر) ی به (أسطول) و (غواص) (سیر) و (جولان) ئە
کا کهری چی؟ (دجال) ئیشی خوی کرد؛ (مسلمان) ی (تفرقه) پی خستن
ئەمپۆش ئەوا له (دین) یان ئەکا. (دول) ی (اجنبی) بابلیم: مسیحی ئەوا
(سوق) ی (امهت) ی (محمد) ی؛ (دین) ی (اسلام) بو (محو) و (انقراض) ئە
که ن ئیمه (تمنا) ی (خروج) ی (مهدي) و (نزول) ی (عیسی) ئەکه ین ئەوانه ی
(مجادله) له (آیات) ی خوا ئەکه ن (ایمان) به (رسول) نایه نن (سبب) ی یه
کانه یان (کبر) ه (میل) به (رئاسهت) ه (لاقیدي) یه (اتباع) ی (هوا) یه ئە
وه (موجب) ی (قسوهت) ه (أما) (غلطن) (اموي) ئەگەر (مسلمان) نه
بووبان ئەبوونه (خليفة) ی پرووی زه مین (امیر المؤمنین)؟ (رسول) ی
(اکرم) (عرب) (استیلا) ی (ملک) ی (اکاسر) و (قیاصر) یان ئەکرد؟!
(حاشا) نازانم که ی (مسلمان) آن (صدر) ی خویمان له (بعض) ی (عقائد) و
(میول) ی (فاسده) پاک ئەکه نه وه؟ ئەترسم تا (محو) ئەبنه وه نه ی که ن!
﴿فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ﴾ له شه پری ئەوان (مُتَكَبِّرٌ) آن ئەوان (جاهل) و دل پره قان ﴿إِنَّهُ
هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ ناگاداره (قائل) ی (مخاصم) ی (یهود) ئەلئ: خو
بیاریزن له (فتنه) ی (دجال) ی وه له (آیهت) ی ﴿لَخَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ
مِنْ خَلْقِ النَّاسِ﴾ ئەلئ (مراد) به (ناس) (دجال) ه (سبحان الله) (دجال) ئەو
کابرایه ی کوو به (فتنه) برديه؟! (خیال) ی ئەو (معنا) ی (قرآن) ی لئ تیک
دایه له (آخر) ی وادهر ئەکه وئ (سیدی آلووسی) (رحمه تی لئ بی) به و
(تطبیقات) ه (راضی) نیه وه (قول) ی پی ناکا؛ (خوا لئ ی راضی بی) ﴿وَلَكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾ تاتئ (فکرن) (خالق) ی (ارض) و ئاسمان ئەتوانئ

(اعاده) ی (اموات) بکا؛ وه (اکثر) یش له (نظم) و (مزایا) ی وه (دقائق) ی (آیات) نا (فکرن) نه وه ی ده یلین ده یلین، بی (محاکمه) ﴿وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ﴾ (حقاً) وایه . (واقعاً) (تفسیر) ی (اعمی) به (صنم) (بصیر) به (جناب) ی (حق) له (عمی) یه ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ (محسن) ﴿وَلَا الْمُسِيءُ﴾ وه کی یه کنین (مؤمن) ی بی (عمل) (صالح) چیه؟ نه بوونی چاتره له بوونی با له (جنهت) داهه لپه ری ئی (شریر) و (فاسق) بو (دین) و (دنیا) ی (موحدین) زور به (ضرر) ن (نعوذ بالله) ﴿قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ﴾ که م ﴿إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا﴾ (تذکر) و (تفکر) که ن له (خلق) ی (سموات) و (ارض) له (آیاتی) ی (رسل) (تصدیق) که ن (قیامت) پائه بی دی بی (شک) و (شبهه) ﴿وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ (میل) ی (نفسی) لی یان ناگه ری ﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي﴾ (عبادهت) م بکه ن له به رم بیارینه وه (کبر) و (نخوه) لاده ن ﴿أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾ (ثواب) تان پی نه گه یه نم (دعا) تان (قبول) نه که م ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي﴾ (دعا) ش (عبادهت) ه نه وانه ی (دعیه) یان نایه نی سهر فروودی بو خوا بکه ن بیارینه وه ﴿سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾ سوک و چرووک (محقر) و (مهان) و تی ه لدر او؛ (عکس الأمل) به لی و (مناسب) ه (متکبر) (تحقیر) کرین ﴿اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ﴾ بو دزی و حیزی و قومار (شراب) و (تیاترو) و (محشیات) نیه تیای نارام گرن بخه ون (قوهت) تان بیته وه جی خوی ﴿وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا﴾ پووناکی نه داته شتی به ته واوی بی (مصرف) نه ی بینن (کسابهت) نه که ن نه گهر که سی کور نه بی به (بصیرهت) بنورپته (تقلبات) ی (لیل) و (نهار) و (منافع) ی گه لی (علم) ی به ده ست نه که وی (فائده) یه زوری لی نه بینی (اعتراف) نه کا به (نعمهت) ی (الهی) ﴿إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ﴾ گه لی که س (خیال) یش لی نا کا ﴿ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ و یخلق ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ هه ر نه وه یه ﴿فَأَنِّي تُؤفِكُونَ﴾ بو پوو له و وه رنه گپرن؟ (عبادهت) ی (ثور) و مه ور نه که ن؟ جی ی (تعجب) ه! ﴿كَذَلِكَ يُؤفِكُ

الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿١﴾ ئەوێ پویێ له خوا وه رگپێی، (عبادهت) ی سه ی پێ ده کا وای له و (جزایه ی) (أما) (حس) ی نیه ﴿اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا﴾ (قراری له سه ر ئە گرن ئە گه رچی (دنیا) خو ی (دارالقرار) نیه. ئەو (توازن) ه له (بین) ی (کرات) به کی ئە کرئ؟ به (هبل) و (نا ئله) و (لات) و (عزی) ی و (منات)؟ ﴿وَالسَّمَاءَ بِنَاءً﴾ (قبه) (بنا) و باره گا ﴿وَصَوْرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ﴾ له (بعض) ه (اطوار) ئ (جنین) ی (انسان) و سه گ وه کی (بحاث) آن ئە لئین: له (صورهت) وه کی یه کن کئ ئە ی گورئ؟ ئیوه وا (بدیع) و نازدار و به (شوکهت) (خلق) ئە کا (عناصر) ی (حیوانات) ی (راقیه) به (قدر) یه کن ﴿وَرَزَقُكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ﴾ له میوه و سه بزه و (حبوبات)؛ (رزق) ئ پاک و به (لذته) ﴿ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ﴾ خوی ئیوه ئەو خوی هه موانه (خیر) ی بو هه موانه ﴿هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾ (حیات) ئ (ذاتی لا ینفک) ﴿فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾ (الا لله الذین الخالص) ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ وای (ثنا) بکه ن (شکر) ی (نعم) ی به جئ بیئن ﴿قُلْ إِنِّي نُهِيتٌ﴾ (نهی) ئ (فطری) (وحی) ﴿أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ نه ی (ممکن) نه ی (قابل) ﴿لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي﴾ (صاحب) ی (وحی) کوو (عبادهت) ی (غیر) ی خوا ئە کات؟ (افغیر الله تامرونی اعبد ایها الجاهلون) ﴿وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ﴾ گه رده ن داده وو (منقاد) و (تسلیم)، (تسلیم) ئ (عن بصیره) ﴿لِرَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ ئەوه ی (مخلص) و (منقاد) بی بو (رب العالمین) (عالم) به یه ک (نظر) ته ماشا ده کا (فرق) و جو دایی نا کا ﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ﴾ (ذاتاً) (عناصر) مان له خو ل وه رئه گیرئ، (حتی) (خال) ی (حاضره) ﴿ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ﴾ تیکه لاو ئە بی ده بیته (نطقه) (تطور) ئە کا ﴿ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ﴾ (قطعه دم) (ترقیات) ئە کا ئە بیته (انسان) ﴿ثُمَّ﴾ که (مده) ی (تطورات) ی (خلاص) بوو ﴿يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا﴾ مندال؛ چ: نیر، چ می، هه موو له و (احوال) ه یه که (فرق) ی (فرد) و (جمع) و نیرومی

نيه ﴿ثُمَّ لَتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ﴾ (كمال) ی (قوهت) ﴿ثُمَّ لَتَكُونُوا شُيُوخًا﴾ پير
 ﴿وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى مِنْ قَبْلُ﴾ پيشی (زمان) ی پیری به (طفلی) به جحیلی؛
 (درجات) (متفاوته) (حقیقه) (سری) (عجیب) ه ﴿وَلَتَبْلُغُوا﴾ (بعد
 الشیوخة) ﴿أَجَلًا مُّسَمًّى﴾ زور کهس له (زمان) ی پیری (دوام) ئەکهن
 به (صحة) و (عافیهت) رای ئەبویرن (ملایان) (تفسیر) ی به (یوم) ی
 (قیامهت) ئەکهنه وه، باشه ﴿وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ بۆتان (بیان) ئەکهین؛ ئەگه
 به (نظر) نه یزانن به (خبر) به خه بهر بین، تی بگه ن ﴿هُوَ الَّذِي يُحْيِي
 وَيُمِيتُ﴾ (مَلَكٌ) یشی پی ناوی ﴿فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا﴾ ئەوهی (اراده) ی کا ﴿فَإِنَّمَا
 يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ﴾ چی له بهر عاسی نابی (کاسهل ما یكون) (ایجاد) ی
 ئەکات په کی له سه ردهست و پا نه کهوتیه (عمله) شی پی ناوی ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى
 الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ﴾ باسی، حوو له که وجدالی دجالی نیه سبحان
 الله (مجادل) (انواع) ن ﴿أَنِّي يُصْرَفُونَ﴾ (صرف) له (آیات) ی (بینات) ی
 خودا (صرف) له (کبر) و (جهل) ه (و فی الحقیقه) جای (تعجب) ه؛ (لکن)
 که دل رهش ورهق بوو (میول) ی (فاسده) تیای (رسوخ) ی بهست رووله
 (حق) ناکا به (سماع) ی (آیات) رقی ئەبیته وه ﴿الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ﴾
 (قرآن) هه مووی ﴿وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا﴾ (سائر) ی (کتب)، یا به
 (معجزات) یان ﴿فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ﴾ که ی؟ ﴿إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ﴾ له ملیاندا
 یه ﴿وَالسَّلَاسِلُ﴾ (ممکن) ه بلّیین: له لاقیان دایه لام وایه له گه ل ﴿يُسْحَبُونَ
 فِي الْحَمِيمِ﴾ زور ریکه (و معنا) (توافق) ئەکا له گه ل (قرائهت) ی (ابن
 مسعود) و السلاسل یسحبون به (بنا فاعل) وه (تقديم) ی (معمول) له (عامل)
 (یعنی) رائه کیشرین له ناو (غل) و (زنجیر) یا زنجیر رائه کیشن (بعض) ی و
 السلاسل به (کسر) ی (ل) ی خویندیته وه له (غیر) ی (قرآن) پی ی ئەلّیین:
 (عطف) ی (توهم) (کأنة) (وهم) ئەبهین (أصلاً) اعنا قهم فی الأغلال و
 السلاسل بوه ﴿ثُمَّ﴾ پاش (غل) و زنجیر کران ﴿فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ﴾ پر ئە
 کرین له ناگر وه کی (تهندوور) کوو له (دنیا) سه رکهش و دلپر له ناگری

(غضب) و (عداوت) بوون له (جهنم) دا به و گویره (عذاب) ئه درین ﴿ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾ له کین؟ بو قورتارتان ناکه ن؟ ﴿قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا﴾ لیمان بزر بوون ﴿بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ﴾ له (دنیا) ﴿شَيْئًا﴾ ئه مرؤ (معلوم) مان بووه؛ هیچ بووین هیچ نه بووین، ئه مرؤش (معلوم) ه (أما) له خویمان ئه گوین ﴿كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ﴾ (حیران) له (دنیا) و (آخرت) ﴿ذَلِكُمْ﴾ ئه مه تان له بهر چی؟ ﴿بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ﴾ بی (کدر) بی (خوف) ی (عاقبت) ﴿بِغَيْرِ الْحَقِّ﴾ به (امور) ی (باطله) ناشایسته (کیف) تان ئه هات به (مصائب) ی خه لکی (مسرور) ئه بوون ﴿وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ﴾ له (قاموس) ده لئی: (مرح)؛ (کفرح) (أشیر) و بطر و اختال و نشط و تبختر) ﴿ادخلوا أبواب جهنم خالدين فيها﴾ له (جهنم) ی ﴿فَبئسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ﴾ (مدار) ی (انکسار) (دنیا) و (آخرت)؛ (تکبر) ه ﴿فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ﴾ (آمین) به ئه بی ﴿فَأِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ﴾ خه یلی خوب (ونعم المطلوب) ﴿أَوْ نَتُوفِّيَنَّكَ﴾ (قبل الإ رائة لا سمح الله به) ﴿فَالْيَنَّا يُرْجَعُونَ﴾ ئه وسا (وعدي) (الهي) دیته جی قورتار نابن، (زمخشري) به و (نوع) هی لییره (قرار) داوه. (بعض) ی ئه لئین: لام وایه (نه یسا بوری) یه دروسته (جمله) ی (اخیر) (جواب) ههر دووکیان بی (خلاصه) ی (معنا) (عذاب) یان بدهین له (حیات) ی توو یا (عذاب) یان نه ده یز؟ (یعنی) له (دنیا) له (آخرت) (عذاب) یان ئه دهین. خوت (دقته) که ئه زانی کامیان خوش یا خوشترن (آیه) ی ئیره (زمخشري) (توفیق) ی ئه کا له گه ل (آیه) ی (فاما نذهبن بک فانا منهم منتقمون او نرینک الذي وعدناهم فانا عليهم مقتدرون)) (توفیق) ی له گه ل (آیه) ی (وإما نرینک بعض الذي نعدهم او نتوفینک فانما علیک البلاغ)) ناکا و بزائم زور چاک ئه کا (په حمته) ی لی بی ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا﴾ زورو گه وره گه وره له هه موو (قوم) و (مله) ی ﴿مَنْ قَبْلِكَ﴾ گه لی له (علما) ی (اسلام) (تصدیق) ی (رساله) ی (زه رادوشت) ئه که ن؛ (غایه) ی وه کی (سائر) ی (رسل) ی دی

(حتی) (موسی) و (عیسی) (کتاب) ی (تحریف) کرایه (نهایت) (دین) هکه ی بزر بووه ﴿مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ﴾ (ومنهم من لم نقصص عليك) (موجب) نه بووه وه (مقصد) ی (قرآن) (حکایهت) نیه یه کی یه کی له (رجال) ی (سابقه) (ذکر) یان کات، (حتی) زاناندنی (عدد) ی (انبیا) و (رسل) (لزوم) ی نیه. بنۆره له هه موو (انبیا) ی (بنی اسرائیلی) (عدد) ی که می (ذکر) کردیه (اشعیا) و (اومیا) و (حرقیال) و (دانیال) گه لیکی دی چ ناویان له (قرآن) دا نیه (تاریخ) ی (ملوک) آنی تیایه (دقهت) که له (سیر) و (حروب) ی (رسالهت پهناه) به (وجه) ی (حکایهت) و (تاریخ) چ نالی (بعض) ه (مقام) (حسب الإقتضا) یه (مجملي) ئه فه رموی زور (مفید) ﴿وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ﴾ (معجزة) ﴿إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ﴾ هیچی له (قدره) ت) ی خویمان دا نه بووه به (اختیار) نه بووه (موسی) چ ناگای له (حال) ی (عصا) بوو؟ که دیته (وهم) و (خیال) ی (بحر) به (عصا) شهق بی؟ ئه گه ر به (قوهت) ی (موسی) با سه دهه زار توپی پیوه نابا وا لیک نه ده بووه. له سه ره ئه و (آیات) ی (عظام) که م که س (ایمان) ی پی هیناین! ﴿فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ﴾ به (امحا) ی (مکذبین) و (تعذیب) یان ﴿قُضِيَ بِالْحَقِّ﴾ بی (تعدي) و (ظلم) و (میل) و (محابا) ﴿وَخَسِرَ هُنَالِكَ﴾ له و (وهقت) ه ﴿الْمُبْطُلُونَ﴾ ئه وه ی له سه ر نا (حق) ی بووبی ﴿اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ﴾ خوا له (قرآن) ی دا (دائماً) (شرح) و (تفسیر) ی (آیات) ی (عامه) (کونیه) ئه کا، به لای (امور) ی (غریبه) و سهیر سهیره وه ناچی، بنۆره (انعام) چ (انعام) هکی تیا یه (بحر) شهق بوو (اسرائیلی) (نجات) یان بوو، (خارقه) بوو پوی (وهکذا) (سائر) ی (امور) ی (خارقه)، (أما) (انعام) (دائمی) یه له گه ل (بشر) (باقي) یه بویه گه لی (نافع) ه ﴿لَتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ﴾ گوشتیان ﴿وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ﴾ شیرو موو و خوری تووکی حوشتتر و پیست ﴿وَلَتَبْلُغُوا أَعْلِيَّهَا﴾ به سواری به بار ﴿حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ﴾ ئیش و کاری (مهم) ﴿وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ﴾ به که ژاوه و تهخت له سه ر وان (حتی) ژن و مندالان

تیا ئه به نه (سفر)ی دوور و (حج) ﴿وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ﴾ به (تکوین) و به (تقریر) ﴿فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ﴾ (انکار) تان بهس له (عناد) و (عداوت) و (کبر) ه ﴿أَفَلَمْ يَسْبُرُوا فِي الْأَرْضِ﴾ با ته ماشای (امم) هکانی زیندی نه کهن که (نسبة) به وان هیچ نین باری بنورنه (آثار)ی (امم)ی (بائده) ﴿فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ﴾

بریا (مسلمانان) آن، پیس ئاورپایی یان، (تعقیب)ی (آثار)ی (أمم)ی پابردوو یان کردبا، دوو (نفع)ی تیا ئه بوو: (دینی)، (دینوی)، (لکن) نه یان کرد ئه وانی پیس وان ﴿كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ﴾ به (عدد) ﴿وَأَشَدَّ قُوَّةً﴾ (مالی) و (بدنی)، (آلات)ی (حرب) ﴿وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ﴾ (حصون) و (قلاع) و (قناطر) ﴿فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ له بهر (حروب) و (غرور) و (سفاهت)، (تکذیب)ی (رسل) ان ئه کرد ﴿فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ﴾ (آیات)ی (واضح)؛ (استغنا) یان لی ده کردن ﴿فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ﴾ (صنایع) و (هندسه)؛ بنورنه (اهرام) و (هیاکل)ی مؤمیا: کراو؛ (حکما)ی (عصر) تیای (حهیران)ن؛ (اقوام)ی (وثنیه) بو (حیات)ی (دنیا)، (علم) یان زور بوه؛ (أما) بو (إعتقادیات) تا بلای ی، بی (ادراک) و (شعور) بووین؛ (ملك)ی (عظایم الشان) (طبق)ی (مجوهری)ی له سه ر دهست له به ر دهمی گاجووت پا گرتیه؛ ئالیکی بخوا؛ ئه مه ئی به (خدمهت)ی (عالی) زانیه: پی یان ئه گوت: (ملك)ی (دین) دار، (اقامه)ی شعائری (دین) ئه کا ئه وانه به (علم)ی خو یان، (کیف) خوش ئه بوون؛ گه مه یان به (احکام) و (آداب)ی (رسل) ئه کرد ﴿وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ﴾ (جزا) یان پی گه یشت؛ (علم)ی خو یان به که لکیان نه هات؛ (فی الحقیقه) بو (حیات)ی (اجتماعی) (علم)ی (رسل) (روح) ه ئه مپو به (اکثریهت) پرو یان له (علم) و (دین)ی (رسول) وه رگپرایه؛ (علوم)ی که (أساساً) له (یونانی) یان وه رگپرایه؛ (ترجیح)ی ئه دن؛ به هه زار (درجه) له سه ر (احکام)ی (دین)؛ (حتی اصول) (واقعا) ئه و (علوم) ه زور (نافع)ن؛ (أما) بی (دین) هیچ شت

(نفعی نادا؛ تا (دین) که متر بی؛ (دنیا) ناخوشتتر ئه بی؛ (وگو علوم) ی (مادی) له (غایهت) ی (ترقی) بی؛ وه کی ئه و (عصر).
 (قسم) ی له (بشر) به (عقل)، (استغنا) له (رسالهت) ئه کهن؛ (أما) قسه یه بی (عقلی)؛ لیږه (جناب) ی (سیدی الووسی) چهند (وجه) ی له (أفاضل) ی (علما) ی (تفسیر) (نقل) ئه کا، ئه گهر ئاره زوو ئه که ی (مراجعه) ی (روح المعانی) که ﴿فَلَمَّا رَأَوْا بِأَسْنًا﴾ (شیدهت) ی (عذاب) مان ﴿قَالُوا أَمَنَا بِاللَّهِ وَحَدَّهٖ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ﴾ هه رچی بی ﴿فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بِأَسْنًا﴾ (ایمان) له و (حال) ه (قبول) نیه، (و عذاب) ناگړیته وه، (قوم) ی (یونس) به (رؤیهت) ی (علائم) (ایمان) یان هیئا؛ (قبول) بوو ﴿سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ﴾ (قاعدہ) ی (مقرر) ی (الهی) یه، ناگړی، ئه ی (اهل) ی (مکه)، (قوم) ی (نجیب) ی (قریش) گیلوی بی؛ (ایمان) بینن، (حین العذاب) (ایمان) که لک ناگړی ﴿وَحَسِرَ هُنَا لِكِ﴾ (وقت) ی (رؤیهت) ی (عذاب) ﴿الْكَافِرُونَ﴾ نازانم (فرق) له (بین) ی (ایمان) ی (یاس) و (توبه) ی (یاس) چیه؟ (جناب) ی (حق) (اهل) ی (ایمان) (موفق) کا (عن قریب) دوشمنانی (دین) (خسارهت) مهندی (دارین) بن، (آمین)؛ خویه خوت ئه زانی دوشمنی (دین) چهند زور و چهند به (قوهت) ن؛ (إسلامیهت) له ده ستیان، زور زه بوون بووه؛ (الهی) (رحم) ی؛ به (دین) و (علم) ی (حق) بکه ی.⁽¹⁾

(سورة فُصِّلَتْ) (سوره السجد)، (سوره) ی (حم السجده)، (سوره المصاییح)، (سوره الأقوات) یشی پی ئه لین؛ (لله المحمد) ئه لین؛ مکی له

¹ - ته و او بوو، (تفسیر) ی (سوره) ی (غافر)؛ ساعات پینچ و نیوی رۆژی جمعه (24) ماهی ذی العقده (22) ماهی کانولی اولی رومی (و کانونی ثانی افرنجی راس السنه م/1358هـ.

(خلاف) یان نه دیتییه، (عدد) ی (آیات) ی له (52) که مترله (54) زیتیرینه؛
(ربط) ی ئاشکرایه، (خصوصی) (أول) (آیه) ی دوا ی

﴿بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ﴾

که ﴿حَم تَنْزِیْلٍ﴾ (عظیم)، (حکیم) (کریم) ﴿مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ﴾ ی یه،
ئهلئ ی، مه ره می سهر برینه؛ چونکی دوا ی (سوره) ی (سابق) له سهر
(خسران) ی (کافر) آن هات، تابزانن، ئه وه ی خوی (خائب) و (خاسر) نه کا؛
(رحمن) و (رحیم) (خساره) ت مه ندی ناکا؛ وه (تهدیدات) یشی له (ره حمه
ت) ه وه یه؛ تا (صاحب) ی (وجدان) خوی بپاپیزی؛ چ (تنزیل) یکه که له
(طرف) (ره حمان) ی (رجیم) هاتبی؟ ﴿کِتَابٌ فُصِّلَتْ اٰیٰتُهُ﴾ (بعضی) ی ئه
لین: (مُیَزَّتْ)؛ (لفظاً ومعناً) یه کئ ئهلئ: (بینت) (امام فخرالدین) ئه فه
رموی: (فُرِقَتْ) (أَنَّهُ) به سهر (انواع) ی (علوم) دا بلاوکرایته وه. (واقعاً)
(قرآن) (لا یعد ولا یحصی)، (علم) ی تیایه؛ ئه وه ی ئاره زووکا، به باشی
(قرآن) بزانی، (لازم) ه ئاگاداری هه موو (علوم) ی (مُدَوَّنَه) ی بی؛
(خصوصاً) (علوم) ی (عصری): (بایه لوچی)، (جیولوچی)، (فیزیولوچی)
— که (دهرس) ی (تفسیر) بلیمه وه به (فقی) یان؛ ئه لیم: (دهرس) ی (قرآن) م
له هه موو (علم) ی پی خوشتره؛ چونکی له و (وهقت) ه، (أَنَّهُ) (انسان) خوی
له ناو باغی ئه بینئ؛ له هه موو میوه جاتی (لذیذ) ی تیایی، هر یه که شتیکی
لی ئه خوی؛ بو (اهل) ی (ذوق) چهند خوشه؛ بنوره (مواقع) ی (آیات) ی،
(مثلاً): (الحمد لله رب العالمین) له (صدر) ی (قرآن) چهند (موقع) ی بلندو
(مناسب) ی هه یه؛ له (آخر) ی (سوره) ی (زمر) که (نهایه) ت ی (حساب) ه
چهند (موافق) ه، (آخر) ی (دعوا) ی (اهل) ی (جنه) ت (أَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ
العالمین) چ (وقفه) کی (مکرراتی) له قه ندی (مکرر) شیرینتره؛ یه ک
(شخصی) (حسب المقام) گه وره ئه کا؛ زور (عالی)؛ (فوق) ما یُتَصَوَّرُ؛
(عین) ی (شخصی) له (مقام) یدی، ئه یه نیته خوار؛ له و (مسلك) ه و (قرآن) یم

— (غایهت) — لاخوشه؛ خۆزی (علما)یان (تعقیب)یان کردبا، (مدح)ی (ملک) ئەکا، له (عین)ی (مدح) ئەیان کاته (عباد)ی (مطیع)، دوور له (مقام)ی (معبودی) له جی یه تر (تعبیر)یان به (جن) لئ ئەداته وه. که سئ به (دقته) (قرآن) بخوونی، له (سورته) ئی چه ند (آیهت)ی دیتته بهر (نظر)، (قابل)ه ببیتته (آخر)ی (سورته)؛ که چی له گه ل (آیهت)ی دواي یه له (دقه) (ت) ئەکه ی، زۆر (مربوط)ه، بئ ی وی ته واو نابی. (حقاً) (فصل) و (وصل)ی (عجیب)ه؛ له (نزول) و (مفصول)ه، له (تدوین) و (موصول)ه (مُجِبِّ الْعُقُول)ه؛ شته کی تریشی هه یه، بۆ (ارباب)ی (ذوق)ی (وجدانی) (بلاغهتی)؛ (جمله)یه کورت له (قرآن) بیتته ناو (عبارته)، بئ وه ی که (خیال) له (قرآنی) بکه ی، ئەبینی له مه یانه ئەدره وشیتته وه، ههر (متکلیم) ئی (بلیغ) له (مقام)ی (لطیف)، (مزج)ی (عبارته)ی کردیه، (أما) به (امتیاز)ی (حسن)ی (بلاغهت) و (فصاحته) و (نزاکته)ی، خۆی هه ل ئە کیشی، خۆی جودائه کاته وه، (حاصلی) (انسان) ناتوانی، (تفصیل)ی (مآثر)ی بدات؛ به سیه، (کلام)ی خوایه، خوا (ثنا)ی ئەکا ﴿قُرْآنًا عَرَبِيًّا﴾ (حقیقه) (لسان) ئی (واسطه) بۆ (فنون)ی (فصاحته)، له هه موو زوبانان (مساعده) تره ﴿لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ﴾ (ذاتاً) (اهل)ی (علم)، ئە وه ی (قابل العلم) بئ، (استفاده)ی لئ ئەکا ﴿بَشِيرًا وَنَذِيرًا﴾ بۆ (اهل)ی (صلاح) و (مُقابِل)ی ﴿فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ﴾ (قوم)ی (نجیب) یا (عموم) ﴿فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ﴾ تیئ ناگه ن له (عنوان)ی (علم) چوونه دور ﴿وَقَالُوا قُلُوبُنَا دَلْمَانٌ﴾ ﴿فِي أَكِنَّةٍ﴾ (زمخشری) ئە فه رموئ: «(جمع)ی (کنانه)یه، (کنان)یش، یتردانه» و ابزانم (مُجاهد) بۆیه ئە فه رموئ (أَغْطِيهِ كَالْجَعْبَةِ لِلنَّبْلِ وَهَكَى: (تیرکه ش بوئیری. (سَيِّدِي أَلْوَسِي) ئە فه رموئ: «(أَغْطِيهِ)یه، (کثیف)» (قاموس) ئە لئ: «(كَنَّ) (وقاء) کل شیء وستره) وه بو (کنانه) (اشاره)ی (جمع)ی تیانیه ﴿مَّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ﴾ (مانع)ه له (نفوذ) و (وصول)ی بۆ دلمان، تیئ ناگه ین؛ نازابین ئە لئیی چی؟ بۆچیان (ده عوهت) ئە که ی؟ ﴿وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ﴾

گرانی، گوی یان که ره، نایبهن ﴿وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ﴾ په رده یه، (حاجزی) (کأنه) (نشأة) له مه یانه نه کا؛ لایه بو ئیمه دئی، لایه بو (طرف) ی توو به ته واوی لیکنان بزر نه کا، نات بینین، گویمان له قسه ت نیه، تی ی نا گهین، دلّمان لی یینه (سواءً علينا، أو عظمت ام لم تكن من الواعظین) ئیتر (امل) مه که، ئیمه (ایمان) به توو بینین ﴿فَاعْمَلْ﴾ له سهر (دین) ی خوت، برؤ تیکوشه ﴿إِنَّا عَامِلُونَ﴾ ئیمه ش له سهر (دین) ی خومان، (قرار) نه گرین، تی نه کوشین؛ یا تو و بو (ابطال) ی (دین) ی ئیمه، ئیمه بو (ابطال) ی (دین) ی توو (عمل) نه کهین ﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ﴾ (اجنبی) نیم، وه کی ئیوه (انسان) م، (حجاب) بو؟ ﴿يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ﴾ شتی نیه به (هوا) ی (نفس) بی، چتان لی (طلب) ناکه م، نه وه نده (ایمان) به (وحدانیه) تی (اله) بینن، له (ذلهت) ی بوت به رستی، خوتان (نجات) دهن ﴿فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ﴾ راست و رهوان و لیک بن، نه وه ی من (ده عوهت) تان نه لای نه که م، شتی (منفور) نیه: (تمجه الأسماع وتنفر منه القلوب)، (امر) ی (معقول) ه (ایمان) بینن ﴿وَاسْتَغْفِرُوهُ﴾ (عمّا سلف) یا نه گهر گونا هی (صادر) بوو، (طلب) ی (غفران) له و بکه ن (اعتماد) مه دهنه سهر که س ﴿وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَ الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ﴾ (مواسات) ی (فقرا) یان نیه ﴿وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ﴾ وا دهر نه که وئی سی (مانع) یان هه یه؛ خواری و نارپکی، (بخل)، بی (تفکری) له (مستقبل)؛ نه نجا نه وه ی، نه ی که ن لایان وایه لی توژینه وه نیه ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا﴾ (استقاموا الیه) ﴿وَعَمِلُوا صَالِحَاتٍ﴾ بو (حال) و (استقبال) ﴿لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ﴾ ئی غیر مقطوع نابری، (ضاله من نفاذ)، چاویان له (زه کات) و مه کات نابی؛ (غیر) (منقوص) ه (غیر) ه (محاسب) علی ه ی، بی (من) و (اذی) یه. له و (مقام) ه، چ (اشاره) بو جحیل و پیرو ساغ و ناساغی نیه بو بلیین: (آیهت) له (حق) ی پیرو نه خوشان، (وارد) بوه (یعنی) له گه ل (قصور) یان، له (اکمال) ی (طاعات) و (عبادات) ی (أیام) ی (شباب) و (صحّهت)، خوا (اجر) یان (ناقص) ناکا،

به (کامل)ی بویان (ادا) ئەفه رموئ؛ باشه باوایی، له (لطف) و (مرحمه)ی خوا دوورینه؛ (لکن) جئ ی نیه، (قول)هکه، دیاره، (نشات)ی له (نقصان)ه؛ دیاره له (أول)ی (اسلام)دا، (زکات) بووه؛ (غایه)ی (تفصیل) و (تقدیر)ی له (مدینه) کرایه ﴿قُلْ أُنْتُكُم لَتَكْفُرُونَ﴾ به پراستی، به (قلب) ﴿بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ﴾ (یوم)ی بو (تکون)ی، (یوم)ی بو (قابلیه)ی (حیات)؛ (منشا)ی (نبات) و (حیوان) و (انسان) ﴿وَتَجْعَلُونَ لَهُ أُنْدَادًا﴾ نیه که نه دوو (لا یعد ولا یحصی) ﴿ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ ئی (ملک) و (جن)یشی - که به (شُرکا)یان ئەزانن ﴿وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِي﴾ چیا ی گه وره و (ثابت) ﴿مِنَ فَوْقِهَا﴾ به (واسطه)ی چیا و شیوه دۆل (قسم)هکی له ئاو دور ئەکه وئ، وه ئەبیته (قابل)ی (سکنا) و (حیات) ﴿وَبَارَكَ فِيهَا﴾ (خیرات)ی تیا زۆر کرد وه ﴿وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا﴾ (قوت) بو (حیوانات) (خلق)ی (أرض)ی (بالتفصیل) ﴿فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ﴾ دیاره (قید) (راجع)ی (کل)ه، ئەگه ر (راجع)ی (آخر)ی کهین وهکی (رای) (امامی ابوحنیفه)یه؛ ئەبئ تهنها (تقدیر)ی (اقوات) له چوار پۆژان دا بووئ. (نشا)یی (أولی) له دوو پۆژ؛ (اکمال)ی بو (مسکن) و (احیا) له دوو پۆژ؛ ئەمه چوار؛ ئی ئاسمان؛ دوو، ئە مه شه ش؛ ئەگه ر وانه بی، (زمان)ی (خلق)ی (مجموع)ی ئەبیته هه شت پۆژ وه له (مواقع)ی (عدیده) ئەفه رموئ: ئاسمان و عه ردم له شه ش پۆژ (خلق) کردیه ئەگه ر (جمله)یی (متعاطفه) بوون، (قید)ی له (آخر)ی (کلام) دابوو (امامی ابوحنیفه) ئەفه رموئ: (ظاهر) وایه (راجع)ی (آخر)ی بی « (امامی شافعی) ئەفه رموئ: (ظاهر) وایه، (راجع) هه موویان بی ئەگه ر (قرینه) بوو، (مساعده)ی (قرینه) ئەکرئ؛ لام وایه لیره (امامی ابوحنیفه) له بهر ئەو (قرینه)یه، (موافقه) ئەفه رموئ: بو (رجوع)ی (قید الی الجمیع) ﴿سَوَاءٌ﴾ (لا زائد ولا ناقص) یا (ازمنه)ی (متساویه) ﴿لِلسَّائِلِينَ﴾ (یعنی) (بیان)ی که، بو (طالب)ی (علم)؛ ئەوانه ی (سؤال) ئەکه ن بو (کسب)ی (علم) و (عرفان)، دلایان پائه گرن، گوئی لئ ئەکه ن، ئەبینن، (حجاب)یان له (بین)

آینه، یا ئەم (خلق) و (تسویه) بۆ (محتاج) آنه، ئەوانه ی له سه ره عه ردی ئەژییه ن، (حیات) یان به (اقوات) ه ﴿تُمْ اسْتَوَى﴾ (قَصْدَوَحَال) چونکی ئەفه رموی: ﴿إِلَى السَّمَاءِ﴾ (طرف) ی (علو) ﴿وَهِيَ دُخَانٌ﴾ هه یولایه بوه، بی (صوره ت) ی (تامه)؛ دیاره (ماده) یه بوه، که ئاسمانی لی (خلق) بکا ﴿فَقَالَ لَهَا﴾ به (قول) ی (ایجاد) ی، (تکوینی) ﴿وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا﴾ وهرن، به خوشی یا ناخوشی (مواد) و (عناصر) ی (کائنات)، (قسم) ی له گه ل یه ک، زۆر به (ئولف) ن، زوو تیکه لآو ئەبن، شتیان لی دروست ئەکری (قسم) ی که می به (صعوبه ت)، (قسم) ی زۆر؛ به (جبر) و (اکراه) و (تشدید) و (تضییق) لییان دروست ئەکری؛ زۆر بی (میل) ن، زۆر به (نفره ت) ن، له گه ل یه ک، (استاد) ی (کیمیا) به (مهاره ت) ی (فوق العاده) (تسخیر) یان ئەکات، (قدره ت) ی (صانع) ی (حقیقی)، (مهندسی) ی (أعظم)، (صاحب) ی (معمل) ی (کیمیایی) (کائنات)، له (درجه) یه که، (مواد) ی (مُتَنَافِرَه) و (مُنخَابَه)، به (کمال) ی (سهوله ت) فه رمان به ردارن، ئەلین: (لَبِيْكَ) (تخلف) نیه، (توقف) (یۆک) ﴿قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ﴾ ویکرا؛ (مُتَضَاد) و (ذلول) ن ﴿فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ﴾ (أصل) ی (طبقات) ی له دوو پوژدا بوه ﴿وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا﴾ ئی (لایه ق) به و بی، (دائر) به (سکته) و (احوال) ی (مُتَعَاقِبَه) و (مُتَدَرِجَه) ﴿وَزَيْنًا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ﴾ (ثوابت) و (سیاره) و (شمس) و (قمر) ﴿وَحِفْظًا﴾ (حفظ) ی (بدیع) ی، (دوام) ی (اشکال) یان؛ با (وجود) ی (اکثر) ی (مواد) ی (مائیل) ی (تفرقه) یه، (یعنی) (ادامه) که مت نیه، له (خلق)؛ ئەوانه خوا ئە زانی، به چه ندی ته و او بوو ون. (خلق) ی (أرض) (مفصلاً) له چوار پوژ دابی (مع أنه) (خلق) ی (مربوط) ه به ته و او ی (خلق) ی ئاسمان (تفصیل) ی (خلق) (عالم) ی (علوی) خوائه زانی، نایه ته (تقریر) ﴿ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾ (البالغ في القدرة والغلبة والعلم مبلغا لا يصل الى ادراكه العقول والأوهام)

ئەو (عالم)ە (مُتَقَن) و (مُتَنظِم) و (مَجْبِرُ الْعُقُول)ە لە خۆرا نابێ، (علم)ی (تَدبیری)، (قُدْرەت)ی (غایەت عظیم)ی پێ ئەوی.

(غرض) لە (یوم)، یەك شەم و دوو شەم نیە، (تحديد)ی پۆژ وشەو بەتە واوی (خلق)ی (شمس) و (ارض) ئەبێ (عبارەت)ی (تورات)ی بێ (معنا)یە، بە قسە (علمای) (عصر) (آلان)یش (کواکب) لە (تکون) دان، (بعضي)ی تازە دەست پێ ئەکا؛ (بعضي)ی هیشتا (مُنور) نەبوە؛ (بعضي)ی تازە (مُنور) ئەبێ، (نور)ی بە (قووت) نەبوە؛ (ظاهر) وایە تا (أَمَّ النُّجُوم)

ما بێ، (نُجوم) (تولد)؛ بکات؛ خوا ئەزانی، کە ی ئەگاتە (واذا النجوم طمست إذا السماء كَشَطَطَ (حيوان) پیستی) لێ کریتەو، نازیە، (وکذا) دارودرەخت.

لە (بحث)ی (أَيَّام) (ملا)یانی (شرعی) و (نقلی) زۆر خۆیان ماندى کردیە؛ هەر (قوم)ە بە زوبانی خۆی، ناوی لە وپۆژانە نایە؛ ئەلین: ناوی لە (أَيَّام) (عربی)دا، (أول)، (اهون)، (جبار)، (دبار)، (صونس)، (عروبه)؛ (شباری)؛ بوو. لە کوردی بە (جمعه)ی دەلی: هینی (جَمَع، يَجْمَعُ)وی تیانیە. (سبحان الله) (سیدی آوسی) (رحمەتی لئ بی)؛ تومارەکی لیرە نووسیە؛ (حوصلە)ی ئەوی، (انسان) (مطالعه)ی بکا ﴿فَإِنْ أَعْرَضُوا﴾ (بعد الأنباء) ﴿فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ﴾ ئەوا ئەیکا، کردی ﴿صَاعِقَةٌ مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ﴾ بە (حکیم)یان ووت: بۆ (انسان) چی باشە؟ فەرموی: (علم)ی (نافع) ووتیان: ئەگەر نەبوو؛ ووتی: (عقل)ی تەواو، (مدارا)ی پێ بکا، لە گەل خەلکی خۆش بژیە، ووتیان: «ئەگەر نەبوو» وتی: (مال)ی (عیب)ی خۆیی پێدا بیۆشی. ووتیان، ئەگەر ئەمەش نەبوو؟ «ووتی برووسکە یە لە ئاسمان بێ، لێدا بیسووتینی» لام وایە لە جییە تریشم نووسیە ﴿إِذْ جَاءَتْهُمْ الرُّسُلُ﴾ ئەوانەو (أمهت)ەکانی دی؛ (ذاتاً مقصد حصر) نیە؛ (تصریح) بەو دوو (قوم)ە، لەبەر (مناسب)یە (خصوصی)یە ﴿مِنْ بَيْنِ﴾

أَيُّدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ ﴿﴾ لهه موو (جهت) تى كوشينه؛ بؤ (مصالحي) (حاضر)، بؤ (تامين) (مستقبل) ﴿أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ﴾ (سبحان الله) نى وا بو له (قديم) و له (حديث)؛ بوتيان لى دزيوه؛ هاويشتيتيانه (قدم خانه)؛ لهو جوړه (مُلوث) بووين؛ دوزيوتيان وه شووشتيتيان، باز (سجده) بؤ برديه؛ ئەمه (ضلال) بؤ (فطري) يه؛ (فطرت) بؤ لى گوړاوه ﴿قَالُوا﴾ نيوه (رسول) نين ﴿قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً﴾ نازانم ئەوانه (ملائكة) بيا كوو ناسينه؟ (ملائكة رُسل) (ملائكة انباء الله)، (ملائكة بنات الله)؛ نابى شتى بى (ملائكة) (عجائب) ه (بَشَر) له گه ل خوى وا دژ، له گه ل (امور) (خارجي) وا لىك و پىك. كورئ ئەكه ويته قور، هاوار ئەكا؛ ئايا به (غير) (انسان) كه سى به هاوار وه دئ؟

به (غير) بى (بَشَر) كئ (معاونت) بى (بَشَر) ئەكا؟ خوار دنى خوار دنه وه بى (لباس) بى (مسكن) (حوائج) بى، (كماليات) بى هه مووى به (تعاون) بى (بشرى) يه؛ بؤ (مَلِك) ئە په رستن؟ (مَلِك) نه ئيسه گه وره يه كيان، لى (خيال) ئە كرى؛ گاجووت بؤ؟ سه گ به (وفا) يه، (قوم) بى (وفا) دار ئە بى په رستن؛ پيشله، بؤ؟ ﴿فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ﴾ (على زعمكم) ﴿كَافِرُونَ﴾ نيوه (فرق) تان چيه؟ بؤ نيوه ئە بن به (رسول)؟ به (عبارات) بى (مختلفه) (حكايهت) بى (نقل) ئە كه ن؛ (خُلص) بى ئە مه يه؛ (عتبه) نه ختى قسه له (خدمت) (جنابى رسول) ئە كا، (رسول) (جواب) بى نادا، تاقسه بى ته واو ئە بى، ئە نجا له (أول) بى ئە م (سورهت) ه، تا (آيهت) بى (نقل) (أَنْذَرْتُمْ) ئە خوئينته وه؛ (عتبه) ئە ترسى؛ به (رحم) سويندى ئە دا، كه چيتر نه خوئينته وه، وه به (قوم) ئە لئى: والله ئە وهى ئە وهى ئەى خوئينته وه، (سحر) نيه، (شعر) نيه، (كهانته) نيه؛ (واقعا) پاستى كرديه؛ ئە وه (مباحث) بى (قرآن) له كئ (كهانته) و (شعر) و (سحر) له كئ؟ (فى الحقيقة) من له نووسينه وه بى (حكايات) (خصوص) كه (مخالفات) بى تيا بى، زور بى (حوصله) م، (حسود) بى به (امثال) بى (ابن كثير) و (سيدي الوسى) ئە به م، (مع هذا)

ناتوانم ﴿فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ﴾ (بلاد) ی خوځیان ﴿بِغَيْرِ الْحَقِّ﴾ چی
 وایان نه بوه، پی ی (مغرور) بن؛ له ولوف و گه زافه بلین ﴿وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا
 قُوَّةً﴾ کی هه یه؟ (ممکن) ه له (بعضي) ئ (اقوام) ی (دهور) و پشتی خوځیان به
 (قوهت) تر بووین؛ له بهر (جهل) و (غرور) یان، به (اقوام) ئ له وان به (قوهت)
 تر (افحام) یان ناکا، به لکوو نه فه رموی ﴿أولم يروا﴾ نه یان زانیه؟ بنوره نه م
 (تجهیل) ه، نه یان نورپوه ﴿أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً﴾ دیاره (قوه
 ت) ی (مخلوق) ی (دلالت) له (قوهت) ی (خالق) ی نه کا (اثر) وابی، نه بی
 (مؤثر) چون بی؟ (واقعاً) تا (انسان) (ایمان) ی به (قوهت) و (قدرت) و
 (علم) و (مکنهت) و (صنع) ی (بشری) بی؛ (ایمان) ی به (قوا) و (قدر) ی
 (صانع) و (علم)، (مکنهت) و (صنع) ی (بدیع) ی (خالق) ی (انسان) زیاتر
 نه بی؛ که من (حکمهت)، (دقائق) ی (صنع) ی نه زانم، چوزانم (صانع)
 چیه؟ چ (علم) و (مهارهت) و (دقهت) یکی هه یه ﴿وَكَانُوا بِآيَاتِنَا﴾: (انفسی) و
 (آفاقی) ﴿يَجْحَدُونَ﴾ (غرور) چاوی (اعتبار) ی به ستینه ﴿فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
 رِيحًا صَرْصَرًا﴾ بایه که له بهر ساردی، (انسان) سپر نه کا، بای گهرمی
 (سموم) هه رچه ند بو ولاتی (عهره ب) (انسب) ه (أما) (هلاک) ی (قوم) به
 بای سهرد له (بلاد) ی گهرمیان، (نظر) به (آیهت) (انسب) تره ﴿فِي أَيَّامٍ
 نَحْسَاتٍ﴾ (سوم) و به دو (نحس)، (مقابل) ی (سعدت) (سعادهت) و (نحوسه
 ت) ی (أیام)؛ به (اعتبار) ی (ما وقع فيه) ی یه، یهک (نسبهت) به
 (شخصی) ئ (نحس) ه (نسبهت) به (شخصی) ئ دئ (تسعهده)؛ کوردی نه
 لی: شه مه به کهس کهس، نه لین: نه وه (أیام) ی (برد العجوز) ه، له (اواخر) ی
 (شباط) (حسیب) نه کرئ ناوی (أیام العجور) (حین) وه (صنبر)، (وبر)،
 (الأمر)، (المؤتمر)، (المعلل) (مطفئ الحجر) یا (مكفي الظعن)؛ له
 (قاموس) دا نه فه رموی: نه لین: (ابتدا) ی له پوژی چوارشه مووی (آخر) ی
 (شوال) ی بوه. خوا نه یزانی؛ وه نه لین: هر (قوم) ئ (عذاب) داری، له
 پوژی چوارشه مووی بوه؛ نه مهش (العلم عندالله) لام وایه (مقصود) یان،

(اثبات) ی (نحوسهت) بۆ پۆژی چوارشه موو بکه ن. ئەو قسانه؛ له (مثل) ی (ابن الرومی) ئەوه شیتته وه؛ (رحمهت) له (ربیعی بنی انس) بی، که ئەلئ: (ابتدا) ی له پۆژی (جمعه) بوه. (مع أنه) له (ایام) ی (اعتنا) به (تاریخ) له و (نوع) ه (وقائع) ه (خلاف) ههیه؛ (فکیف) له (زمان) ی بی (تاریخی)؟ ﴿لنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ﴾ (ذلهت)، له سه ر ئەو هه موو (اشتلمه)، (قوم) ئ بووین، به ری بایان نه گرت ﴿فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾ ئەوا چیشتیان ﴿وَلْعَذَابُ الْآخِرَةِ﴾ (قیامهت) ﴿أُخْزِيَ﴾ (وهم به اخیری) ﴿وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ﴾ (بوجه من الوجوه)؛ (أصنام) و (اله) ی (مزعومه)، کئ یاره ده میان دا، (نجات) یان بدا؟ ﴿وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ﴾ وه کی (سائر) ی (اقوام) ی (دی) (رسول) یان بۆ چووه، به (دلالت) ئ (واضح)، (آیات) ی (بیئات)، (دلالت) ئ (موصله)، ئەگه ر، به گویره ی (ارشاد) و (دلالت) یان به پئ دا؛ پۆیشتیان، ره فتاریان کردبا، ئەگه یشتنه (مقصود) ﴿فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ﴾ (ترجیح) ی (ضلال) یان به سه ر (هدایهت) کرد؛ له (میل) و (حُب) و (قلب) ه وه؛ (أصل) ی (میل) (وَلَوْ) به (اختیار) ی (انسان) نه بی؛ (لکن) (تقویه) و (تضعیف) ی (لاشک) به دهستی (انسان) ه ئەوه ی (میل) ی ئەکا، (دقهت) له (مصلحهت) و (مفسده) ی بکا، که مئ ده سه لاتی به سه ر خۆی دا هه بی ئە توانئ (میل) ی کردنی (زیاد)، بۆی بچئ، یا لئئ که م کا نه ی یه لئ، رووی لئ وه رگپئئ - لیره ش (معتزلی) و (سُنِّي) (مصادمه) یا نه، هه ر (فرقه) ئە ویتر ئە کاته (قَدْرِيه) (مجوس هذه الأمة) (نعوذ بالله). (مع الأسف) ئیمه له بی (قدرهتی) و (اراده) و (عزم) و (جزم)، له به ر (مطالته) و (کسالهت) بووینه ژیر چه په لۆک؛ (اقوام) ی دی، له (قوهت) و (قدرهت) و (اراده) و (عزم) و (جزم) و (صبر) و (ثبات)، (عامل) و (شیط) و (مخترع) و (صانع) و (ساعی) ن.

(جزای) (حروب) ی (داخلی) مان دیت، با (وجود) ی دوشمنی (خارجی) له هه هوو (أطراف) (استیلا) ی کردیه.

جهنگی (مذهبی) و (اعتقادی) له (داخل) آ (دوام) ئەکا؛ کهسی خوی له خوی نهکا؛ ئەزانی (مؤثر)؛ له (کائنات) (قوهت) ه ئەگەر (قوهت)ی (مادی) و (معنوی) ریک کهوی، (نور علی نور) ه ئەگەر یهک له سه ریهک (غلبه) بکا، بۆ (أمّت)، (ضرر) ه.

له (قرآن) ئەنۆپی، (تاثیری خوی (تعالی)ن، به (قوهت) و (قدرهت) و (علم) ه و (حتی) (تقدیری) (اقوات) بۆ (قوهت) ه؛ (قوم) ی (عاد) و (ثمود) به (قوهت) ی (صاعقه) فهوتان؛ دیاره (صیحه) ی (هائل) (دماغ) (شق) ئە کا، ئەکوژی هەر (ملهت) ی (اعتقاد) یان له سه ر (مخالفه) ی (طبیعهت) دانا (ضرر) ئەکه ن یا ئەبێ (تعديل) ی (اعتقاد) که ن یا (محو) ئەبنه وه ئەگەر خوشیان (محو) نه بنه وه (دین) یا (محو) ئەبێ ئە وه (معتزلی) (حکم) یان به (کفر) ی گوناهاکار کرد، ئەگەر (توبه) نه کات (مُخَلَّد) ی (في النار)؛ (سواد) ی (أمّت) (نفرهت) ی لی کردن، (مذهب) یان سه ری نه گرت. (خلاصه) (ملا) ی به (إنصاف)، ته ماشای (اعتقادات) ی (فرق) و په وشتی و (انام) بکا، ئەزانی (اعتقادات) ی (نافع) و (ضار) چن، لیکیان ئەکاته وه ﴿فَأَخَذْتَهُمْ صَاعِقَةً الْعَذَابِ الْهُونِ﴾ (تکون) ی (صاعقه) هه رچه ند (اسباب) (طبیعی) هه یه، (أمّا) له (اداره) ی (کبریائی) ناچیته ده ر، (خصوص) ئە و (نوع) ه (صاعقه) که (قوم) ی (هلاک) ئەکا، من (رساله) یی یا (مقاله) یه (لطیف) م هه یه، له ژیر (عنوان) ی (إله حق والطبیعة حق والعقل حق والرسالة حق) بۆ (تلقین) ی زیندیان، (غایهت) (نافع) ه؛ ئە و (اخذ) و گرفته ﴿بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ (اختیار) ی (عمی) له سه ر (هدایهت)، له و (بین) ه (زلزله) یه (عظیم) له (تورکیا) بوو؛ سه دهه زار زیاتر خانومانی تیکدا؛ (تلفیات) ی (نفوس) و مال زور بوو؛ (أمّا) نیستا که م کهس (حمل) ی ئەکا ته سه ر (اراده) و (قدرهت) ی (کبریائی)؛ (علی کل حال) (انسان) به (أخطار) (مُحاط) ه هه رچه ند (حکما) ی (طبیعهت) (سعی) ئەکه ن، (طبیعه ت) یان پی رام نابێ، (انسان) ناتوانێ له (اعماق) ی (ارض) ی (نفوذ) بکا،

وهدهست به سهر (جوئی سما) دا بیئی، (عقل) و (فکر)ی زور، (آلات) که م
 و (ضعیف)؛ (تمام) (انسان) هرچی بی؛ (مقابل)ی (إله) یا (طبیعت)ه
 وهکی ئەوان ئەلین؛ زه بوونه، بی دسه لاته؛ (أما) ئەو (افعال)ی پیی
 (تکلیف) کرایه، (مُکملًا) ئەتوانی بی کا؛ ئەگهرنه ی کا (قصور) له خویه
 تی؛ وه کهس نالی: (انسان) به (علم) و (قدرت) و (اراده)ی ئەبی به خوا، یا
 (مقابل)ی خوا بکا ﴿وَنَجِّينَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ﴾ (ایمان)م ههیه
 (جنابی حق) بی (اسباب) به (وحی) ئەو (اقوام)ی (مؤمن)ی (نجات)
 داین، هرچه ند (نوح) به (سفینه) (نجات)ی بوو، (أما) ئەو (سفینه)
 (مقابل)ی (طوفان) (کان لم یکن) بوو؛ (لکن) پاشی (بعثت)ی (رسول
 الله) و (خاتم النبیین) (أطوار) (تبدل)ی کرد؛ وه (آیهت)ی (قرآن)یش وائه
 گهیه نی. (کأنه إنسان) گهیشته (زمان)ی (رُشدی) ئەوجا خوئی (اداره)ی
 خوئی بکا، (انسان) تا: مندال له بهرو باوهشی دایکیه تی. مه مکی ئەخوا، که
 گه وره بوو، قورکاری ئەکا، ئەبی خوو داکی (اداره) بدا، (أما) بزانی
 (تقوی) چیه؟ چۆن ئەبی؟ له چی ئەبی؟ وه (أطوار) و (احوال)ی (عالم)
 چۆن ئەگورئ؟ (حاصل)ی هر (قرن)ه خوئی له (قرن)ی خوئی دیبا؛ له وهی
 (قرن)ی پیش خوئی نه دیبا، دوینی رم و تیر و شیر؛ بوو ئەمرو ئە
 وانه (قیمت)یان نیه. ته ماشای (قوهت)ی دوژمن که به چی (مدافعه)ی ئەکه
 ی؟ به چی خوت ئەپاریزی؟ (بشر)ی (راقی) سوپه ری (صاعقه)ی دروست
 کرد، (قوم)ی (راقی) (ملاحظه)ی هزار سال پاش ئەمرو ئەکه ن؛ ئەترسن،
 به گویره ی ترس (احضارات) ئەکه ن؛ ئیمه چ (احضارات)ی ئەمرومان نیه،
 (فکیف) بۆ سبه ی؟! «پاش» (واعدوا لهم ما استطعتم من قوة)؛ لا تغفلوا
 عن اسلحتکم. «پاش»؛ وان لیس للإنسان الا ما سعی «پاش» (إن الله لا
 یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بأنفسهم) «پاش» (تلك أمة قد خلت لها ما
 کسبت ولكم ما کسبتم وأعلموا أن الله یحول بین المرء وقلبه) چ (عذر) بۆ
 (مسلمان) آن ئەمیئی؟ که ی (أصحاب)ی (رسول الله) (اعتماد)یان دا به سه

ر (معجزه) و (کرامات) که ی ووتیان: ئەمه (واجب) ی (علی الله) یه؛ ئەبی (إلا) بیکا: ئیمه بۆ (سعی) بکهین، خۆمان به کوشتن بدهین، تا بگهینه (وعد) ی (الهی)؟ (خلاصه) (آیات) ی (قرآنی) له گه ل (آیات) ی (اکوانی) لیکده نه وه؛ (إتّحاد) کهن، تیکۆشن (ممکن) ه (حال) تان باش بی، له (دین) و (دنیا) (وإلا فلا) ﴿وَيَوْمَ يُحْشِرُ أَعْدَاءَ اللَّهِ﴾ کین (أعدا) ی خوی؟ (جاحد) و (مشرک)، ئەوانه ی (فطرهت) ی خوی تیک ئەدهن، (تلویث) ی ئەکهن؛ ئە وانه ی خویان ئەوی، تا (خدمهت) ی خوی خویانی پی بکهن، ببی به (امر) بهری؛ ئەوی پۆژه ی که دوژمنی خوی (حشر) ئەکهن ﴿إِلَى النَّارِ﴾ (وبئس القرار) ﴿فَهُمْ يُوزَعُونَ﴾ خر ئەکرینه وه، تیک ئەکرینه وه (سوق) یان ئەکهن، بۆ ئاگری، ئەوی پۆژی (عذاب) ی ئەچیژن، خوا بۆ خوی بزانی، چیه؟ توو خوا به (أعدا) ی خودای (حساب) نین؟ ئەوانه ی یه کدی ئەکوژن له سه ر کۆتکه جۆیه؛ ئاگر له پاوان و خه رمان و خانی یه ک بهر ئەدهن، وه ئەنۆرن، ئاگری باباگورگوری کوو ئەسووتی، وه چۆن نه وت ئەچی بۆ (ئاوروپا)؟ ئەبا ئەو ئاگره له ده روونیاندا، گر بستینی، هیچ نه بی، یه کگرین، لیک گه ریین، له لایه تریش، (اهل) ی (طریق)، (مُجِدِّد) ی (خالدی عه سکه ری شه ده له یی)، خویان شیت ئەکهن؛ (طریق) و (دین) و (دنیا) ئەکه نه فشقیات و (فحشیات).

ئەمه (حال) ی (اولیاء الله) یان ﴿حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاؤَهَا﴾ (ما) (زمخشری) ئە فه رموی: بۆ (تاکید) ی (معنا) ی (إتصالیه) ی (شرطیه) یه؛ (یعنی) ئەوه ی له (إذا مُستفاد)؛ به لئ؛ (حضور) و (شهادت) ی (أعضاء) زۆر (مُتصل) ن؛ (لاشک) له (أئمه) ی (علم) ی (لسان) بووه ﴿شَهَدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ﴾ (مدار) ی (ادراکات) یان (عام) ن، (قیاس) یان له (شم) و (ذوق) نا کرئ؛ با ئەوان بۆ بۆن و تام کردنی، (روائح) ی (کریهه) و (أطعمه) ی ناخوشی (جهنم) بی ﴿وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (تفسیر) ی (فروج) و (عورپهت) زۆر جوانه، وه کی (ابوالسعود) ئەفه رموی؛ له گه ل (تخصیص) ی (بالذکر) له (سؤال) دا، (بعدا لتعمیم) له ﴿وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لَمْ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا﴾ (انسب) ه،

ئەو ھى: پېيان ئەكرى، له (سَيِّئَات) زۆر (قبيحه) (إظهارى) (فضيحهت) ھ،
من ئەو (معنا) يەم، لا پەسنە؛ (ولو) (سیدی الووسی) بفرموی (فیه
نظر)، وەئەلین: له (حدیث) ئەلئ: (أول ما ينطق به) له (انسان) ى پانى چە
پیه تی بۆچی؟ (ألبتّه) (سر) ھکی ھەیه؛ (ابن کثیر) له (اشعری) (نقل) ئە
کا؛ به (حساب) ى من (أول ما ينطق منه) پانى راستیە تی؛ بلیم: چی؟
﴿قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ﴾ (انسان) (أساساً) (جماد) ھ؛ وای
(خلق) ئەکا، قسان بکا؛ ئەتوانی به (تربیه) دانى (أعضاء) قسان بکەن، زۆر
نیزیکە (بشر) ئەمپۆ (جمادات) به قسەئینى (فکیف) خواو پۆژی (قضا)؟
﴿وَهُوَ خَلَقَكُمْ﴾ له (جمادات) ﴿أَوَّلَ مَرَّةٍ﴾ له (دنیا)؛ (حکما) ئەلین: (مدار) ى
(نطق) له سەر (مادە) ى (سنجایی) یه، ئەگەر (حیوانات) ى دیش بۆیان بیا،
قسە بیان ئەکرد، (نسج) و (ترکیب) ى (مادە) ى (سنجایی) لای خوا ئاسانە
﴿وَأَلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾ بۆ ھەرچی ھەبى، دیارە (رجوع) ى (بعث) (مُراد) نیه
چونکی ئەو گفتوگوییە (بعد البعث) ھ؛ وەکی (سید) ئەلئ (ظاهر) وایه، ئەمە
ش (داخل) ى (کلام) ى (جلود) بی ﴿وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ﴾ له کئ؟ له خەلکی،
یا له خواى یا له (أعضاء)؛ له (حیات) ى (دنیا)؛ (حتی) ئەمپۆش ئەوانە ى به
(علنى) (إظهارى) (کفر) و (الحاد) ئەکەن له (اوقات) ى (فساد) و (سفاد) ئە
چنە پەنا؛ خۆ له بەر (خوفى) ى (شهادت) ى (أعضاء) نیه؛ (کراههت) ﴿أَنْ
يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ﴾ (ایمان) تان به پۆژی (جزا)
نیه، چ جاھى (شهادت) ى (أعضاء) ﴿وَلَكِنْ﴾ (إنما إستترتم لظنكم) وەکی
(زمخشرى) ئەفرموی ﴿ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ﴾ ئەو ھى له
پەنا بیکەن، خوا نایزانی؛ ئەمە (حماقت) ھ؛ ئەوانە؛ ئەوانە ین کە ئەلین: خوا
(علم) ى به (جَزَائَات) نیه. ئەو قسە بۆ (سوق) ى (انسان) نیه، بۆ
(سَيِّئَات)، (حُکما) ئەلین: (ادراک) ى (جَزَائَات) به (إنطباع) ى (صُور) ى
(اشیا) یه له (آلات)، (جنابى حق) (مُنزّه) ھ له (آلات) و (تائثرى) (إنطباع).
ئیمەش ئەلین: بو ئیمە وایه؛ (أما) بۆ خوا (آلات) و (تائثرى) گەرەک نیه.

(لكن) ئەمانە (انە) خوا واتى ئەگەن، شتى ئاشكرابى، ئەيزانى؛ ئى بەدىنى نازانى؛ ئەو جۆره قسه له (علم) هو هنيه؛ ئەوانە نه (ستر)يان له خواى نه له (أعضاء)يان پى ناكړى؛ نه (ممکن)ه؛ دوايه ته ماشاى (شرح)ى (بخارى)م کرد، (اعني فتح البارى) له (طريق)ى (شعبه)، له (قتاده) (نقل) ئەکا، (تفسير)ى (تستيترون) به (تظنون)ه؛ (حقیقه) (راحه)ت.ه. (بخارى) له (ابن مسعود) (رضي الله عنه) (نقل) ئەکا (سى) پياو وله خانوى گر بوو بوونه وه، (بعضي)ئى به (بعضي)ه كيان ئەگوت: وائەزانن، خوا قسه ى مه ئەيبه؟

يه كى ئەى وت: (بعضي)ه كى ئەيبه، (بعضي)ه كى ناييه يه كى ئەى وت: «ئەگەر (بعضي)ئى بيبه، هه مووى ئەيبه» جا ئەو (آيه)ت ه (نازل) بوو، (مع أنه) گه لى (مفسر) ئەفه رموون: ئەو (كلامه)ش (كلام)ى (أعضاء)يه، ئەوى پوژى به (صاحب)يان ئەلین. يا (رأساً) فه رمایشى خوايى، ديسان (خطاب) له گه ل ئەوانه يه، كه (مُحاوره) له گه ل (أعضاء)ى خويان ئەكه ن، وه ئەوانه قسه يان له گه ل (أعضاء) نيه، نازانم بلیم: چى؟ ﴿وَذَلِكُمْ﴾ ئەو (ظن)ه تان ﴿ظَنُّكُمْ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ﴾ (بدل)ه ﴿أُرْدِيكُمْ﴾ (خبر)ه ئیوه ى (هلاک) کردیه ﴿فَأَصْبَحْتُمْ﴾ (ابن جرير) ئەفه رموى: (اليوم)ه (سبب) بهو (ظن)ه نا (موافق)ه ﴿مَنْ الْخَاسِرِينَ﴾ (من الهالکين)، (يعنى) (خساره)ت يان له (اوائل)ى پوژى (جزا) دهر ئەكه وى؛ (ذاتاً) كه سى (ایمان)ى به (علم)ى خوا نه بى، وه له (جزا)ى نه ترسى، (فحشيات) (سوق)ى ئەکا، بۆ (هلاک) و (ضرر) و فرۆمايه له (دنیا) و (آخره)ت ﴿فَإِنْ يَصْبِرُوا﴾ پووى (خطاب) يان لى وەر ئەگيردرى؛ با (وجود)ى (الصبر) مفتاح الفرج)ى (لكن) جى نه ما ﴿فَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ﴾ (اقامه)ت (گاهيانه)، لى دهرناچن ﴿وَإِنْ يَسْتَعْجِبُوا﴾ (طلب)ى (عُتْبِي) (يعنى) (رجوع) بکه ن ﴿فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَدِينَ﴾ (اسعاف) ناکرين (رجوع) نيه؛ نه (صبر) نه (جزع) (فائده) يه نادا ﴿وَقِيضْنَا لَهُمْ﴾ (ابن جرير): (بعثاً) ئەفه رموى؛ (زمخشرى) ﴿قُرْنَا﴾ وا دهر ئەكه وى؛ (يعنى) (مُكافئ)؛ پیکه ل پیک و پیک و لیک (قُرْنَا) له (انس) و (جن)؛ ئە

و (رُفقا) یانه (استیلا) یان کردنیه؛ وهکی قه پیلکه هیلکه ﴿فَزَيِّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ﴾ (احوال) ی (حاضر) ﴿وَمَا خَلْفَهُمْ﴾ ئی له مه و دوا تا بهر (حیات) ی لیده، له دوا ی (موت) (قیامت) ی چی؟! درو یه، (حشر) و (نشر) و (جنه) ت و (نار)، (حاضر) ی به قه رد مه ده؛ وهکی (خیام) ئه لئ؛ (تسئر) ی ژنان بو؟ (حیف) نیه، (جنس) ی (لطیف) و (خشن) (دائماً) تیکه لاو نه بن، شان و پیل و سینگ و مه مک و پان تا نیزیکی سمت (منکشف) ه، چ (قهید) بیه، با ته ما شا کهر (لذت) ی له (حسن) ی ببینی؛ یه کی قول له قولی کچی، یا ژنی با وئ، برؤن بو (نزهت) گاه (قهید) ی چیه؟ دؤستن، (خلیل) ن؛ زؤر نا چی، زگی بلند ئه بی، (خدمت) کاره کی (عیسی) ی لی دیته دهر (واقعا) (مسیحی)، (ئاوروی)؛ (زینت) ره ونه ق ده هندی (فحشیات) ن (لکن) (مع الأسف) ئه وانی مه به (قرین) (قبول) ناکه ن ﴿وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ﴾ وهکی (روما) ی (قدیم) ﴿قَدْ خَلَتْ﴾ تی په ریین ﴿مِنَ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ﴾ بزرو به دهر وهه ﴿إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ﴾ ئه مانه ش وهکی وان (خائب) و (خاسر) ئه بن، (نعوذ بالله من الخسران) خودا وهندا قانزانجی (دنیا) و (آخرت) مان پی (کریم) که ی، به (تزیینات) ی (شاعران) ه، فریب نه خوین (آمین).

﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ (رؤسا) یه کان به یه کتر، به (سائر) ی (قوم) ئه لئین ﴿لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ﴾ گوئی مه ده نی ﴿وَالْعَوَّا فِيهِ﴾ (وقت) ی (قرآن) ئه خوینی، به های و هوویوبه (أشعار) و (خرافات) خویندنه وه، به فیتو و چه پله، خه ریکی که ن؛ تا (مشوش) بی، ئه وهی له لا را بی گوئی لی نه بی، یا (إلقائات) بکه ن، (شکوک) آن با وینه ناوی ﴿لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ﴾ به سه ریا (غالب) ئه بن (سکوت) ی پی ئه که ن، ناوی له نا و ئه به ن ﴿فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا﴾ به (غلبه) ی تو و، (رفع) ی (ذکرت)، (نشر) ی (دین) ت ﴿وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ له (آخرت)؛ (ذاتاً) ئه و (نوع) ه (متجاسر) ه، ئه وهی بیکا، (دائر) به (رسول) و (قرآن) ی خوی، (اسوا) ه (ممکن) ه بو وانه، (ادنی) ی (سینات) یان وهکی (أعلى) ی (جزا) ی بو

دابندری ﴿ذَلِكَ﴾ ئەوہ ﴿جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ﴾ یا ئەوہ، وا؛ (جزای دوژمنانی (کبریائی) ﴿النَّارُ﴾ ناگره ﴿لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ﴾ له ناو ناگریدا، (دارالخلد) یان ههیه، دیاره (دار) یان (باقی) ئەبێ، خویشیان تیا ی (دوام) ئەکهن ﴿جَزَاءُ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ﴾ ئەگەر (جحد) یان وانەبا، (امر) یان بە (الذی) (سابق) نەدەکرد ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ بە (مُتَابِعَهُ) ﴿رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ﴾ ئەو دوانە ی ﴿أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ﴾ له (فریقین) بە (وسوسه) و (القائات) و (حیلە) و درۆ (إغوا) یان کردین، بە (واسطه) ی وان، (کافر) بووین، وامان بە سەرھات؛ (وَمِنَ الْعَجَائِبِ) (تفسیری) (انس) بە (قابیل)، (قابیل) کە ی (اغوا) ی کردیە؟ (غایەت) ی (أَوَّلِ) (قاتل) بێ، بۆ (انسان) (شیاطین) (الإنس) لەئێ (جن) خرابتره (مادە) یه (خبیث) له ئەندەر وونی (انسان) دا هه یه، ئەو نەبێ، (شیطان) و جنۆکە ی پیس، چیان؛ پێ ناگری؛ (الهنا ربنا) خوداوەندە، ئەوانە مان نیشاندە ﴿نَجْعَلُهُمَّا تَحْتَ أَقْدَامِنَا﴾ خەفەتی خویمانان، پێ بریژنین بیان هاوینە، بن، پێی خویمان؛ له (دنیا) یه (تاج) ی سەرمانە و مایە ی سەر بێندیمان بوون ﴿لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ﴾ له ئیمەش خوڕیی و (ره) زیل تر بن. (فایده) ی چی (مسلمانان) گوێ ناگره ئەو (نوع) ه (آیەت) ه؛ دوای (رؤسا) ی (جاهل) و دوور له (دین) و (مروّەت) ئەکەون، (اغوا) یان ئە کەن، (معامله) یان دەر بارە ی (ناصح) و (مشفق) آن، وهکی (معامله) ی (کافر) آنە له (حق) (رسول) آن؛ (وعظ) یان بۆ ئەخوونن، (القائات) ی چاکە ئە کەن، ئەلین: ئەو له (حسادەت) ه، (انکار) ی (اولیاء الله) یه ئەو ملایه (معتزلی) یه، (وها بیه)، (اهل) ی (بدعەت) ه؛ گوێ یا ئەوانه (اهل) ی (سنّە) ت و (جماعەت) ن؛ (اتباع) ی (رسل) ن، (مُتَوَجِّه) ی (الی الله) ن (اقتدی) و (اهتدی) بە (قرآن) و (رسول) ئەکەن، بە دوای (خلفا) ی (راشدین) ئەکەون، (حاشا ثم حاشا) خوا ئەزانێ (ماحی) (دین) ی (اسلام) ن، (باعث) ی (انقراض) ی (أمّەت) ن ﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ﴾ (بعد القول) ﴿اسْتَقَامُوا﴾ له سەر (توحید) وهکی (صدیق) ئەفەرموئ؛ ئەو هی بە (حق) له

سهر (توحید) بمینئ به (مقتضا) ی (ایمان)، (خالص) ی (عمل) ئەکات دیاره؛ ئەوهی گۆی یا (ایمان) بینئ، (أماً) ئەوهی خوی (واحد) لای ناخۆشی بی، بیکا، ئایا پئی ئەلین: (استقاموا)؟

(أماً) (تفسیر) ی به (لم یذنبوا) پهنگه جوان نه بی زور (شدهت) ی تیایه، بویه (صدیق) (قبول) ی نه کردیه (من ذا الذي ما ساء قط ومن له الحسنی فقط؟)

بۆ (رسول) آن ئەبئ، (مُشکل) ه؛ (امامی عمر) به گویره ی بئ: فیئلی خوی ئەفه رموی: «فیئلی نه کا وه کی پئی؛ راست بئ، بئ (حیله) و (خیانه ت)» (تمام). (امامی عثمان) ئەفه رموی: (اخلسوا العمل) (امامی علی) ئەفه رموی: (ادوا الفرائض) ئەمه ش باشه، بۆ (عمومی) (ثوری) ئەفه رموی: (قول) و (فعل) یان، یه ک بی. ئەمه پهنگه له (قول) ی (فاروق) ی وه رگیرابی؛ (أماً) (صوفیه) (طبیعی) گرانتری ئەکه ن؛ (حتی) (ربیع) ئەفه رموی: (اعراض عما سوي الله) ئەمه خوی نیه، نایابه؛ ئەوهی له (استقامه) نیزیک بی، خۆیه تی. (سفیانی کوری عبدالله ثقفی) ئەلئ: (عرض) ی (رسول الله) م کرد: (خبر) م دهیه، به شتی، دهستی پیوه گرم، خۆمی پئ بیاریزم، فه رموی: (قل: ربي الله ثم استقم) وه (عرض) م کرد: (اخوف ما تخاف علي) چیه؟ (یعنی) تانه ی که م له (روایهت) ئی ئەلئ: خۆم له چی بیاریزم؟ ئەمه جوانه؛ (اشاره) ی فه رموو؛ بۆ زوبانی.

زوبان (حقیقه) ئەگه ر به ره لا کرئ، (بلا) یه، له هه مو و شتی (خراب) تره (تفسیر) ی ئەو (مقام) ه، (اکثر) ی له (زمخشری) وه رگیرایه ﴿تَنْزَلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ﴾ له سه ره ئەوانه، له (طرف) خوی به (الهام) و (ارشاد) و (القای) (علم) و (حقائق) به (قلب) یان، وه کی (حکما) ئەلین: که (انسان) (مستعد) بوو بۆ (ادراک)؛ (مبدأ) ی (فیاض) (إفاضه) ی (علوم) ی ئەکاته (قلب) ی؛ (فی الحقیقه) ئەمه (موافق) ه له گه ل (مقابل) ه کان؛ (یعنی) قرناء الأبالسه (أماً) (نزول) ی (عند الموت)؛ (فی القبر)، (فی الحشر) باشه، وایه (لکن)

ئەمە لە (ضمنی) قولی (آتییان) (استفاده) بکری، (أوفق)ه؛ (لکن) (نزول) (علنی)، ئی (ملائکە)، بۆ سەر (بعضی)ی (ذوات)، لام وایە (قول)ی (موافق) نیه، گەرچی (شیخی عربی) (قوت)ی ئەداتی، ئەلی: (مَلِك) به (وحی)ی (تشریحی) پاشی (حضرت)ی (رسول الله) بۆ کەسی نایی؛ (أما) به (غیر)ه (تشریحی) دئی ئەوە دەرکە ی درۆیانی، بۆ (ارباب)ی (خیال) کردەوه؛ (حتی) (اتباع)ی (قادیانی) به فەرموو دەی ئەو (ذات)ه، (مجادله) ئەکەن، (استدلالي) پئی ئینن، (مع أنه) فەرموودە ی ئەو (حجّه) (ت) نیه؛ (خصوص) لهو (نوع)ه (مسائله)ی (اعتقادیه)ی (هامة)ی (عامه)؛ (نص)ی (متواتر) نەبی، له (رسالة) پەنا، به (قطع)ی (نقل) نه کری، نابیتە (دلیل) ﴿أَلَا تَخَافُوا﴾ له (اعدا) له وانهی، به (القائات) و (الغای) (حق) خەریکن ﴿وَلَا تَحْزَنُوا﴾ له سەر (قوات)ی (بعضی)ی شت، (نقصی) له (معیشهت)ی (دنیا) ﴿وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ﴾ (کیف) خۆش بن، به بههشتی ﴿الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ﴾ (لاشک) (وعده)ی (الهی) (حق)ه، ئیوه - (له الحمد) - (اهل)ن، ناگورین ﴿نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾ تا سەر مه رگی، (لدى) الإيجاب) (معاونه) تان ئە دەین، (دفع)ی (قرنا)ی (سوء) ئەکەین ﴿وَفِي الْأَخِرَةِ﴾ له (ابتدا)ی (برزخ)، له (عالم)ی (ارواح)، له (قیامت) ﴿وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنْفُسُكُمْ﴾ (الزکیة) ﴿وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ﴾ ئەوهی (تمنی) کەن؛ (أما) (مع الأسف) نیرکە پیازی تیا نیه؛ (مشهور)ه له (السنه)ی (عوام) (ملا)یه، باسی نازو (نعمت)ی (جنهت) ئەکا، له (انواع) و (الوان)ی (أطمعه) و میوه جات ئەدوئ؛ کوردی ئەلی: لالۆ وه سیاقه و بم، تەرپه لایانی هەس؟ ئەلی، نا، شتی بوگەنی له بههشتی دا، نیه؛ لاله ئەلی: ملا، گشتی وه هیج ﴿نُزُلًا مِّنْ غُفُورٍ رَّحِيمٍ﴾ (فی الحقیقه) له (بعضی)ی (اوقات) کە (مؤمن)ی (مستقیم) دیتە (یاس)، ئەکە ویتە (مقام)ی (خوف) و (حزن)، ئە خریته (قلب)ی، دیتە (خاطر)ی ئەو (حال)ه بهر (طرف) ئەبی، (عن قریب) خوا هەموو کاران چا ئەکا، به (جزم) و (یقین) ئەمه (تصدیق) ئەکا، وه واش

ئەبى؛ ديارهئەو (وقت)ە، (جناب)ى (رسول) بى دەسەلات بوو، ئەوانەبە (قوھت) بوون، ئەو ھای و ھووی و گالەگال و (نعیە)یان ئەکرد، تا (قرائەت) لە (رسول) تىک دەن ئەو (إلقاته)یان ئەکرد، رى (دعوھت)ى بگرن، (طمس)ى كەن (جناب)ى (رسول) ئەترسا، (عاجز) بوو لە (طرف) (كبرىائى) لەو (وقت)ە تەنگە، ئەھاتە (قلب)ى: (امین) بە، مەترسى ئەوانە بەر (طرف) ئەبن، (عاقبەت) ئى تووھ (ولە الحمد) وابوو؛ نابىنى دەر (عقب) ئەفەرمووئى ﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ﴾ (رسول رأساً) (مستقیم)ە كان، (طبعاً) (دعوھت)ى (داعى الى الله)ن. ئەبى (مؤمن)ى (مستقیم) بە س بەخۆى (مشغول) نەبى؛ (ساعى) بى، (داعى) بى؛ (ابن جرير) (نقل) لە (قيس بن أبي حازم) ئەكا؛ (مراد مؤذن)ن. (سبحان الله) (علما) (خلاف)یان ھەيە لەمەيانى بانگ و (قامەت)، (سنەت) ھەيەيان نا؟ ﴿وَعَمَلٍ صَالِحًا﴾ ئەوى (لايەق) بى، (موافق)ى (وقت) و (زمان) و بەجى بى، بگونجى، بخونجى، (خاصة) (مراد) نويژى (بين الأذان والإقامة) نى؛ فە رمودەيە، نابەجا (مناسبە)ى لەگەل (مقام) نى؛ (ابن كثير) چەند (احاديث)ى (دائر) بە (شرف)ى (اذان) (نقل) ئەكا، وە (نزول)ى لە (حق) (مؤذن)آن (نسبەت) بە (حضرەتى عائشە) و (ابن) ئەدات، (آخر)ى ئەفە رمووئى: (آيەت) (عامە) لە (مؤمن) آنى (مؤذن) و (غيره) (مؤذن) (أما) (وقت)ى (نزول)ى (آيەت)، (أذان)؛ (مشروع) نەبوھ (أذان) لە (مدينه)ى پەيا بوو، (رضوان)ى خواى لى بى (عبدالله بن زيد بنى عبد ربه الأنصاري) لەخەوى ديت، ئەوسا (مشروع) بوو، (رحمەت) لە (نقاد) آن بى، (اکثر)ى (روايات الآثار) ناگايان لەم لاو لەولای خويان نى؛ (زمخشرى)ش خەويان ئە کاتە (مصدق) (آيەت)؛ بەلى ھەركەس بەلای خويدا ئەيتراشى؛ (شرط) ئە وە بەراستى (صدق)ى (آيەت)ى لى بى ﴿وَقَالَ﴾ (مجرد) بە (لسان) نا ﴿إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ لە (مطيع) و فەرمان بەردارانم ئيرە جى (انشاءالله)ى نى، نەبە (شك) نەبە (تبرک)؛ (خوف)ى (عاقبەت)ى (داعى الى الله)

(جازم)ه، (دهعوت)ی (خلق) ئەکا، بۆ (جزم) ﴿وَلَا تَسْتَوِي
الْحَسَنَةُ﴾ (مراتب)ی ههیه، چاک و چاکتر، زۆر زۆر چاکتر (وهکذا...) ﴿وَلَا
السَّيِّئَةُ﴾ ئەویش (مراتب)ی (متفاوته)، نابینی ئەفهرمووئ ﴿ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ
أَحْسَنُ﴾ وهک (زمخشری) (تقریر)ی ئەفهرمووئ (کهسئ) (خراب)هکی له
(حق) کردی، (عفو)ی (حسن)ه؛ ئەگەر چاکهکی له (حق) بکهی (احسن)ه
ئەو (تقریر)ه (حاجت)ی تیانیه؛ به (زیده)یی (لا)وهبه (تاویل)ی (احسن)،
کهوابی ئەو (تفسیر)ه که (مختار)ی (زمخشری)یه (احسن)ه؛ له بهر (خاطر)ی
(سیدی آلوسی) نالییم: (حسن)ه (والاً) (عدم)ه (مساوات)ی (حسنه)و
(سیئه) (بدیهیه)؛ وهچ (تفریع)ی نیه؛ تا بیکهینه (محط)ی (فائده)؛
(تفسیر)ی (حسنه)و (سیئه) به (بعضي)ئ (وجوه) کراین، لام وایه
(بعضي)هکی (نظر) به (مقام)، (حسن) نیه، ئەز (جمله) (حُب)ی
(آل)وه (بغض)ی (آل)؛ بهلئ (حُب)ی (آل)ی (رسول) (واجب)ه،
(احسن)ه، (بُغْض)یان (أَلْعِيَاذُ بِاللَّهِ) (حرام)ه، (أَسْوَأُ)ه، (اقبح)ه، (لکن)
(مناسبه)ی له گه ل (زمان)و (مکان) نیه، (سبحان الله) (قول)ی گه لئ
چرووک چرووک (نسبهت) بۆ (بعضي)ه (ذات)ئ ئەدهن؛ (مثلاً) وهکی
(حضرهتی امامی علی)، که (انسان) ناتوانی قسه بکا؛ ئومیدم وایه له
(تفسیر)ی (قرآن) ئەوهی (احسن) بی (قبول) بکری؛ (ولو) (قائل)ی گه
وره و نامدار نه بی ﴿فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ﴾ ئەگەر بهو (طرز)ه (دفع)ی
(سیئه) بکری، ئەگورئ؛ ورده ورده (عداوت)ی، کهم ئەکا ﴿كَأَنَّهُ وَلِيٌّ
حَمِيمٌ﴾ (شفیق) ئەگەر نه بیته دوستی ته و اوو برا، چی بلئ، ده بیته
دوستی، (مُحِبٌّ) به (قوهت)، سه رومال له پیناو داده نئ. (سیدی آلوسی)
ئهلئ: (قیل) (آیهت) له (حق) (ابو سفیان) (نازل) بوه، چونکی (جنابی
رسالهت) (إِسَاءَةُ)ی وی، به (احسان) (مقابله) کرد، لای (اهل)ی (سنهت)
بوه، (ولئ)یه (حمیم)؛ (صاف)، (صادق)، بی (غل)و (غش) دیاره،
(وَلَا)و دوستی و (مَحَبَّة)ی (سرایهت)ی کرد، به (ورائت)، بۆ (حفید)ی

(یزیدی بن معاویہ) (مقصدی) (طعن) ه، له وهی وائهلئ؛ نازانم کئ و توویه تی (آیهت) دهر (حق) (ابو سفیان) (نازل) بوه؟ (ابو السعود) یش ئهلئ: (قیل) ه له (تفسیر) هکانی ترم نه دیه، (تفسیر) ی؛ (کبیر)، (بیضاوی)، (ابن جریر)، (ابن کثیر)، (نه یسابوری) (مع أنه) قسه که (غلط) ه؛ (سوره ت) (واقعاً) له (مکه) (نازل) بوه؛ (أما) له (اوائل) ی (رسالهت)؛ (یعنی قبل الهجرة) بوه؛ (ابو سفیان) ئه گهر (ایمان) ی (محکم) و (مصافات) ی له گه ل (رسول الله) ته و اویش بووی، پاش (هجرت)؛ به چه ند سال که (فتح) ی (مکه) کرا، (مسلمان) بوو، نا (شکر) ی نه بی، ئه وه نده ی پی نه چوو، (صحبهت) ی (رسالهت) (تاثیر) ی ته و او ی تی بکا؛ (جنابی رسالهت په ناه) (وفات) ی کرد؛ ئه م (نزول) ه چۆن ئه بی؟! نازانم (سید) بو (تعرض) ی بو (رد) ه نه کردیه؟ ﴿وَمَا يُلْقَاهَا﴾ ئه م (صفه ته) ئه م (خصله ته) نای گاتی، نای دریتی ﴿إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا﴾ ئه و (صبر) ه له (فوق) ی (صبر) ی (أیوب) ه، (داعی الی الله) (الی ما هو ذکر وفخر لقومه) (داعی الی ما هو سعادة للدنیا والآخرة) به و (نوع) ه (مقابل) ه بکری، (تحمل) و خوگرتن و (حفظ) ی (حسن) ی (ادب) و (حسن) ی (مقال)، (صلا بهت) ی چپایانی پی ئه وئ، (حتی) (جبال) ه لئ ناگری، پی پی پارچه پارچه ئه بی ﴿وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا دُحًّٰٓظٌ﴾ (نصیب) و به ش و (حصه) ﴿عَظِيمٌ﴾ له (قوهت) و (کمال) و (متانته) ی (نفس) و (ثبات) ی (روح)؛ لی ره (بعضی) ئی ئاره زوو ئه که ن؛ (قیاس) ی (منطقی) ری که ن؛ (لکن) (نفس) ی (عبارته) ری که ناکه وئ، به (أخذ) ئه بی؛ وه ئه و (ذات) ه (عبارته) ئی کورت و (مبهم) ی هه یه، (سیدی آلوسی) (إيضاح) ی ئه کا، (أما) (أساساً) بی (لزوم) ه، خو نواندنه، (یعنی) ئه مانه ش (صاحب) ی (حظ) ئی (عظیم) ن؛ له (علم) له (منطق) ﴿وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ﴾ (طعن) ئی (مؤلم) (یعنی) (وسوسه) یه به (تاثیر)؛ (مُتَأَثِّرٌ) مه به ﴿فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ﴾ له شه ری، (إطاعه) ی مه که، له دلئی خوئی لاده، چاره ئه مه یه، به (حجته) و (دلیل) ئه مانه و

(شیطان) (اقناع) نابن؛ (ممکن)ه (انسان) به (دلیل) (اقناع) بکری بیته
 پئی؛ (أما) (شیطان) و (شبهی)، (قابل) نیه، چاره‌هر گوی نه‌دانه ﴿إِنَّهُ
 هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ ئاگای لیته، هیچی لی بزنابی، له (احوال)ی تو و
 (معامله)ی وان ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ﴾ (الباهرة) ﴿اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ﴾ به‌راستی به (علم)ی
 (هیئت) ئه‌زاندی، چ (آیات)ی (عجیبه) ﴿وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ﴾ (قوم)ی
 (شمس) ئه‌په‌رستن، (قوم)ی (قمر)؛ نه‌یانزانیه (شمس) چیه؟ (قمر)
 چیه؟ (علما)ی (فلک) (مُکَمَّلًا) (تعریف)یان کردینه؛ ئه‌گه‌ر زوو (علم) له
 ناو (بشری) په‌یا بووبا؛ (شرک) نه‌ده‌بوو؛ یا ئه‌وه‌نده‌نه‌ده‌بوو (عقل) و
 (علم) به (تدریجی) (قوه‌ت)یان ساند، وه (تعمم)یان زور (بَطِيء)ه؛ ئه‌گه‌ر
 بیانزانیبا، (قمر) (جرم)ی (کمدی) (مظلم)ه؛ (نور)ی (مستفاده) له
 (شمس)، نه‌یان ئه‌په‌رستی ئه‌گه‌ر بیان زانیبا (شمس) له (مواد)ی وه‌ک
 (مواد)ی (أرض) (مرکبه) له‌به‌ر (حراره‌ت)ی (مائعی)، (ناریه) (جریان)
 ئه‌کات؛ وه‌کی (بحر)ی شه‌پولان داوی، (سجده)یان بونه‌ده‌برد؛ (غایه‌ت)ی
 (استفاده)یان لی ئه‌کردن ﴿وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ﴾ شه‌وو پوژ و مانگ و
 پوژ، (نور) و (ظلمه‌ت) و (مُنَوَّر) و (مُنَوَّر) ﴿إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾ (أَنَّهُ)
 (مقصود)تان له (عباده‌ت)یان (عباده‌ت)ی خواجه‌ئه‌وانه‌ی پرو له (شمس) ئه
 که‌ن، گوی یا بویه‌پووی تی ئه‌که‌ن (خبر) داته‌خوا که‌ئه‌و (عباد)ه
 (عباد)ت ئه‌که‌ن؛ خوُم له‌یه‌کی له‌و انم بیست؛ ئه‌گه‌ر (قاری) و (مستمع)
 لی‌ره بکه‌ویته (سجده) زوو ده‌رئه‌که‌وی، به‌به‌ر ﴿فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا﴾ ی ناکه‌وی
 ﴿فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ﴾ (ملائکه)ی (مقربین) که‌ئیوه‌به (اولاد)ی خویان ئه‌زانن
 ﴿يَسْبَحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ﴾ (دائماً) ﴿وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ﴾ (ملول) نابن
 (دائماً) به (نشاط)ن، (عباده‌ت)یان، لا (زید)ه (محبوب) ئه‌بی. (انسان)
 شته‌کی پی خوشی بی، زوری بکا، دوايه‌دلی لی هه‌ل ئه‌نگوی؛ به‌کوردی ده
 لی‌ن: «وه‌پز بوه» (عبوده‌ت)یان لا شاهی یه؛ (عباده‌ت)یان له‌کن شای یه
 (دقه‌ت) له (ثنا)ی (قرآن) که، له‌سه‌ر (تفضیل)ی (مَلِك) له‌سه‌ر (بشر)؛

(بَشْر) له سهر (مَلَك)، شهر، مه كه (لكل وَجْهَة) ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْكَ تَرَى الْأَرْضَ
 خَاشِعَةً﴾ هيشك، (ذليل)، بى (نظرهت) و (ابتهاج) ﴿فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا
 الْمَاءَ﴾ باران ﴿اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ﴾ (حرکه) ئەكا، (انتفاخ) ئەكا، به (نفخه)ى
 (حيات) بَلْد ئەبى؛ (نبات) (شَق)ى ئەكا، دیتهدەر؛ آنزیده، ئەو (نفخه)
 له جى ى به دونبه لان دهر ئەكهوى؛ به ناشكرا دياره؛ عهرده كه هه لده به زیتته وه،
 سه رى (قَبْه)ى ئەقه ليشى ﴿إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا﴾ (أَرْض)ى زیندى كرديته وه
 ﴿لَمْحِي الْمَوْتَى﴾ بؤ (بعث) ﴿إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ ئەز (جمله)
 (إحيا)ى (اموات)، ئەوه (واقعا) (شئ)ه، شئى زور (مهم) و (عظيم)ه
 ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ﴾ (ميل) و (إنحراف) ئەكهن ﴿فِي آيَاتِنَا﴾ به (انواع)ى
 (قدح) و (طعن) و (صرف) له (مقصد)، وه (تشويش)ى (قارئ) وه (إلقا)ى
 (شبهات) وه (تاويلات)ى زور دور و ناشيرين، (واقعا) من (طرف)دارى
 (تاويل)م، (لكن) (تاويل)ى (لطيف)، (كلام)ى (الهى) له (جزالت) و
 (حُسن)ى (معنا)ى لا نه دا.

ئەگەر (تتبع) كهى، ئەبينى (على الأكثر) (آيات) و (احاديث) به لكو
 (وقائع)ى (كونيه) ئەكاتە (تابع)ى (اعتقاد)ى خوى؛ (آيات) و (احاديث)
 (تاويل) ئەكا، به (تاويل)ى (انسان) ئەهاويتته (اشتبهاه) له (حق)ى خوى؛
 به جارى (آيهت)ى (قرآن) تىك و پىك ئەدا، ئەوانه ﴿لَا يَخْفُونَ عَلَيْنَا﴾ له سه
 ر ئيمه، له ئيمه بزر نابن ﴿أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ﴾ (اشاره)يه بؤ (عذاب)دانيان
 ﴿خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا﴾ له (فزع) ﴿يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ (آيهت) دياره ئەنورپتته
 (عنوان)، ئەوهى (صدق)ى (عنوان)ى لى بى به بهر (حُكم) ئەكهوى؛
 (خصوصي) (ابو جهل) يا (ذات)ى له (مؤمن)آن وهكى (ابوبكر) (مثلاً)
 (مُراد) نيه (خصوصي) (ابو جهل) لايه، (جنابى رسالت) لايه، لام
 ناشيرنه؛ (موازنه)ى (ابو جهل)ى له گه ل (صحابه)يه (فقير) كه (ابو جهل)
 (دهعيه)ى نه دينا، رووى تى كا (لايهق)ه ﴿اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ﴾ (على كيفكم)
 ئەمه (تهديد) و گه فه؛ له هه موو زوبانى ئەو (نوع)ه (امر)ه مهمه وه (قصد)

(طلب) ی (فعل) نیه‌ئو‌ه‌ی ده‌یکه‌ن، بیکه‌ن، (قید) ی نیه ﴿إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾ (جنابی حق) (علم) ی به‌ئو‌ه‌ه‌یه، ئه‌وه‌ی ئه‌ی که‌ن، ئه‌بینی به‌ته‌ وای؛ چی لی گوم نابی ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ﴾ (قرآن) ی (ذی الذکر) ﴿لَمَّا جَاءَهُمْ﴾ ده‌ست به‌جی، بی (تفکر) و (تأمل) و (تدبر)، بی هو‌ده‌ خو‌یان (عذاب) ئه‌ده‌ن (سعی) یان له (إبطال) ی (قرآن) (هدر) ه ﴿وَأَنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ﴾ بی (نظیر) ه، به (قوه‌ت) ه، نایابه، (مغلوب) نابی، (غالب) ه، لای خوا (کریم) ه، له (جواهر) ی (کریمه) گه‌لی به (قیمه‌ت) تره، (مناعت) ی بو (هجوم) ی (اعداد) له (خط) ی (ماجینو) زیتره ﴿لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ﴾ به‌ئاشکرا و نیزیک ﴿وَلَا مِنْ خَلْفِهِ﴾ (خفی) و دوور، یا (بوجه‌من الوجوه) (قبول) ی ناکا، (حتی) (باطل) خو‌ی (مانع) ه له‌هاتنی. زور (احکام) ی (حقه) هه‌ن، (مخالف) له (صدد) ی (إبطالیه‌تی) هه‌رچه‌ند (توجیه) ی (أدله) و (شبهات) ئه‌کا، (توجه) ناکه‌ن؛ جی یه‌نادو‌زنه‌وه، بی چنی؛ وه‌ک (انسان) ی (صحیح) ئه‌لیی (قوه‌ت) ی (دافعه) ی له (أعضاء) یان داهه‌یه. بو (تغذیه)، ئه‌وه‌ی (ملائم) ی نه‌بی، (قبول) ی ناکا، (دفع) و (طرد) ی ئه‌کا؛ ئه‌وه‌ی (ملائم) ی بی، (جذب) ی ئه‌کا ئه‌گه‌ر (قرآن) هه‌لی گرتبا، له (تورات) (خراب) تریان لی ئه‌کرد (اعدی) ی (داخلی) و (خارجی)، (لایعد) – به (تصریف) و به (تاویل) (قصور) یان نه‌کرد، (إمّا) دیاره، وه‌کی له‌که‌ی ره‌ش له (لباس) ی سپی. گه‌لی جارم وتیه: که‌سی بنو‌ریتته (تفسیر) ی (شیعه) آن وادیتته (خیال) ی، که (قرآن) (شاهنامه) ی (علی) و (اولاد) ی (علی) یه؛ (مع‌أته) خوا خو‌ی ئه‌زانی، له (حُب) ی (علی) و (اولاد) ی (علی)، (مزخرف) ن، راست نین، وه (اکثر) ی (دخائل) له‌به‌ر (رعایه‌ت) نه‌کردنی، (نظم) و (نسخ) ی (قرآن)، هینایتیانه‌ناو (تفسیر) ی وه (ترجمه) ی (قرآن) یان کردیه، (لاشک) (تحریف) و (تبدیل) هه‌ل ئه‌گری، وه (مترجم) ه‌کان (عمداً) (تحویل) ی ئه‌که‌ن تا ئه‌مرو (مع‌الأسف) (ملا) یه‌به (دین)، (عربی) زان، (کاتب) ی (بلیغ) و (ادیب)، (ملیح بیان)، (عارف) و به (قوه‌ت) له‌و زوبانی،

که (ترجمه) ی پی ئه کا، (ترجمه) ی نه کردیه. دوايه له (مجله) ی (هلال) ی (یناير سنه) م دیت (قرآن) ی (کریم) نه وه دو پینج (ترجمه) ی هه یه، به (30) سی (لغت) (ترجمه) کرایه؛ (اکثر) ی (مترجم) هکان (اجنبی) ن ئه مه، پاش ئه وه، که (اجانب) (قرآن) یان (ترجمه) کرد زور (لازم) بوو، بی (شبهه) (واجب) ه، نهک (ذات) ئ، (جمع) ئ له و (نوع) ه (علما) یا نه، (اعتنا) به (ترجمه) ی (قرآن) بکه ن، پئی ی (تحریف) و (تبدیل) ی (اجانب) ببهستن، (مع الأسف) له (علما) یا نی (رؤسا) یا نی (دین)، برپا ناکه م، که سی هه بی، (عربی) زور چاک بزانی، وه (لسان) ی (اجنبی) گه لی باشی بزانی، (مثلاً) ئه گهر (ملا) یه وه کی (طه حسین) یا (امیر شکیب ارسلان) یا (فکری اباطه) بی له (عربی) وه کی (جلال نوری) بی له (تورکی)، (عباره ت) ی (جزیل) و شیرین و خوش گوار بی، (ترجمه) ی (قرآن) بکا، ئی (وه الله) خو یه تی، هر چی هه یه، تا (اصل) ه که به و (حال) ه مایه، باشه، وه کی (تورات) ی لی نایه، ﴿تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ﴾ (حکیم) شت له (موقع) ی خو ی داده نی، ئه وه ی (موقع) ی خو ی گرت لانداری، شته کیدی جی ی ناگری، بیته جی ی چونکی دیاره، بی جی ئه بی. وه ستایه (ماهر) له بلندی یه به ردی بو هه لئه دن، له (اثنا) ی وه رگرتن، ئه زانی، باری خو ی کی هه یه، (آنا) ئه ی چه سپینن، ئه وه ی (ماهیر) نه بی، ئه م دیوو ئه و دیوی پی ئه کا، گه چ ره ق ئه بی شه پالته کی دی، پیدا ئه دا، باز هه لی ناگری؛ (آخر) ی به (وجه) ئ ناشیرین، به نارپکی دای ده نی. (ذات) ئ (شوون) و (صفات) ی شایانی (تعظیم) و (تجلیل) بی، (منعم) و (محسن) و (کرم) کاربی؛ فه رمایشی بفرموی، ئه بی زور (کامل) بی دوور له (وهن) و (خلل) بی، دوور له (تصریف) و (تحریف) و (تبدیل) و (تحویل) یی، (کلام الملوک)، (ملوک الکلام) ه (فکیف) ه به (کلام) ی (مَلِكِ الْمُلُوكِ)؟ (الذي أنطق كل شيء) خواجه بتوانی (جلود) و (جمود) به (نطق) بی نی، چون (کلام) ئ ئه ففرموی، (قابل) ی (نقص) و زیده بی و (نسخ) و (فسخ) و (قلب) و (تمثیل) بی؟

(حاشا) ﴿مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ﴾ دهیده‌نی (بشر)ه ناگوڤڤڤ، (رسول)ه‌کانی دیش قسه‌یان له (حق) کراوه، بو (إبطال)ی (کتاب)یان دوشمنی (دین) بی (قصور) بووین، (لکن) سه‌بارهت به (تدوین) نه‌کردن و سستی (رؤسا)، ئه‌وان (تحریف) کران، نه‌مان؛ (حالا) (انجیل)هیچ کهس نازانی، چ بوه؟ به (تاریخ) (معلوم)ه (أصل)ی (تورات) چی به‌سه‌ر هاتیه، (سبحان الله) هه‌موو (صنف)ی وایه، (ملا)یه‌کانی پی‌شین؛ (ائمه)ی (مذاهب)، (رؤسا)ی (طریق)، که‌دوای خو‌یان (تقدیس) ئه‌کرین، له (زمان)ی خو‌یان، له‌ئیمه (حال)یان له‌ده‌ست (قوم)یان ناخو‌شتر بوه؛ قسه‌ی (خراب) تریان له (حق) کردینه؛ (مع أنه) (اهل)ی (عصر) بو (اهل)ی (عصر) که‌لک ئه‌گرڤڤ؛ (شیخ)ی هه‌زار سال پی‌ش ئه‌وڤو چووزانی، بوئه‌مڤو، چ به‌کاره؟ (غیر)ی (کتاب)ی (الهی) ئه‌ویتر زوڤ (قابل)ی (دوام) نیه، له‌خوڤا (نسخ) ئه‌بی، (شریعت)ی (طبیعت) فرپڤی ئه‌دا، (إبطال)ی ئه‌کا؛ (أما کتاب فصلت آیاته) له‌گه‌ل هه‌موو (فصل) (موافقه) ئه‌کا ﴿إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ﴾ تو (دوام) که‌له‌سه‌ر (تبلیغ)و (مقابله)ی (اسائه) به (احسان)؛ (مکافات)و (مجازات) (عائد)ی خودایه، (حکم)و (حمیده)؛ ئیش له‌جڤی (لایه‌ق) داده‌نی؛ (قرآن)ی و (کریم)و (حکیم)و (بلیغ)و (فصیح)، پر (علم)، (لایه‌ق) نه‌بوو، (قوم)ی (نجیب)ی (قریش)و (مقابله)ی بکه‌ن ﴿وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا﴾ (غیره) (واضح)، (رکیک العبارة)، (تافه‌المعانی و الإشارة) ﴿لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ﴾ تا تڤی بگه‌ین؛ ئه‌مه‌ئه‌بوه (عذر)و به‌هانه‌بو وان، (اما والحالة هذه) (غیر)ی (عناد) چیتر نیه ﴿أَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ﴾ (کلام)ی و نا (فصیح) وه‌ئیمه‌و ئه‌تو و، (عربی) کوو ئه‌بی؟ دڤته (خاطر)ت که‌سڤ (عه‌رب) له‌رووی (استعلام) بلڤی: بو (قرآن) بو (محمد)ی (عربی) به‌زوبانی (فارسی) یا (انگلیزی) نه‌هاتیه؟ ئه‌مه‌ئه‌گه‌ر له‌قه‌شمه‌ری نه‌بی ناگوترڤ؛ یا که‌سڤ بلڤی: «بوچی (بعضی)ه‌کی (عربی)وه (بعضی)ه‌کی (عجمی) نیه؟» (حتی) ئه‌گه‌ر

(کوردی) یا (تورکی) یا (ایرانی) یه، ئەم قسه بکا، (معقول) نیه؛ (وَلَوْ كَى
رسالەت) ی (عام) ه به گویره ی (اقتراح) ی (السنة) ی (مختلفه) ئە با چند
(لسان) هیه - بابلیین: ئی (راقی) ئە وهنده (قرآن) هی بۆ هاتبا؛ (لکن) کئی
(ضبط) ی (قرآن) ی به (السینه) ی (اجنبیه) ئە کرد؟ ﴿قُلْ هُوَ﴾ (قرآن) ی
(عربی) (واضح البيان) ﴿لِلَّذِينَ آمَنُوا﴾ (ولو) (غیره) (عرب) بی ﴿هُدَى
وَشَفَاء﴾ له (أمراض) ی (قلبی): (حسد) و (کبر) و (عناد) و (شبهه) و
(شکوک) ﴿وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ ئی بی (ایمان) (ولو) (عرب) بی ﴿فِي
أَذَانِهِمْ وَقُرْ﴾ وه کی خویان ئەلین: گوئیان گرانه، یا (قرآن) له گوئیان گرانه
﴿وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمَى﴾ کوری یه (مقابل) ی (هدی)؛ (مرض) ی (قلب) ه (مقابل) ی
(شفاء)؛ چاوی دلایان کورته بی، کورته کا، یا کورن؛ (معنی) بۆ (قلب) یان
ئە بیته زههری هه لاهل ﴿أَوْلَيْكَ﴾ ئە و کورانه ﴿يُنَادُونَ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ﴾ ئە مرپۆ
بانگ ئە کرین، له جیی دوور، گوئیان لی نیه تی ناگه، (ذاتا) (قرب و بعد)
به (اعتبار) ی (ادراک) ه؛ شتی زور دوور بی، که زانیت، نیژیکه شتی زور
نیژیک، که نه ی زانی دووره، (ابن جریر) (نقل) ئە کا، له (مجاهد) ی (بعید
عن قلوبهم) وه ئی کاته (تشبیه) و (تمثيل). (بعضی) ئی ئەلین: (پوژی
قیامت) بانگ ئە کرین، به (اشنع) ی ناویان) په نا به خوا له کونه ناوی کوی
یان. له (تفسیر) ی (ابن کثیر) شتی ئە لی؛ گوی یا (امامی عمر)

که سی له (مسلمان) آن دانیشتی، کابرا (ندا) ی کردیه: (یا لیبیکاه)
(امام عمر) فه رموویه تی: ئە مه بۆ؟ که ست دیتیه؟ که س بانگی کردیت؟
ووتی: له (ورا) ی (بحر) یه کئی بانگی کردم (امام عمر) ئە و (آیه) ت ه ئە
خوینیت ه وه. ئە گه ر وایی، وئ ئە چی، ئە و (ذات) هی (امام) له (صوفی) یان
بی، له (غیب) ه وه (ندا) یان ئە کریتی؛ (لکن) بروا ناکه م که سی له (خدمهت)
(عمر) بتوانئ ئە و (جسارهت) ه بکا (أساسا) (سدی) (نقل) ی ئە کا؛
(سدی) ش (حال) ی (معلوم) ه ﴿وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ﴾ (تورات)
(نور) ی (هدایهت) ﴿فَاخْتَلَفَ فِيهِ﴾ وایه، پیشه ی (بشر) ه؛ ئە وان ئە و ی به

سهريان هات، هات ﴿وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ﴾ له (حق) (أُمَّتِ) ى توو،
 (أُمَّتِ) ى (دهعوهت) ﴿لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ﴾ (قضا) ى (امحا) ى ﴿وَأِنَّهُمْ﴾
 (قوم) ى توو ﴿لَفِي شَكٍّ﴾ (شك) له ناويانه؛ ئەوان له ناو (شك) ى دان،
 (شك) ى (مُريب) (موجب) ى (قلق) و (إضطراب)؛ بؤ (دفع) ى (شك) ى ان ئەبا
 (ضرب) هكيان لى دهين، (لكن) (حكم) ى خوا ناگوپى، با بمينى بؤ (وه
 قت) ى خوى ﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ﴾ خوا (غنى) ىه ﴿وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا﴾
 (ضرر) (عائد) ى خويتهى، خوا (مقدس) ه له (ضرر) ﴿وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ
 لِلْعَبِيدِ﴾ هه ركهسى به (حق) ى خوى ئەگه يهنى، (عذاب) ى وانه، كه ى ئەبى؟
 له (قيامهت)؛ (قيامهت) كه ى رادى.